

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Dosar nr. 1752/1/2017/a1

ÎNCHEIEREA nr. 192

Ședința din camera de consiliu din data de 8 mai 2019

Completul compus din:

Judecător de Cameră Preliminară – Constantin Epure

Magistrat-asistent – Valentina Cruceanu

**Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
– Secția Parchetelor Militare a fost reprezentat de procuror Mincă
Marinela.**

Pe rol pronunțarea asupra cauzei penale privind pe următorii inculpați, trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 47/P/2014 din 12.0.6.2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare:

1. Civil Iliescu Ion, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;
2. Civil Roman Petre, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;
3. Civil Voiculescu Gelu Voican, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub

aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

4. Civil Măgureanu Virgil, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

5. General maior (rez.) Florescu Mugurel Cristian, având la data faptelor gradul de colonel, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

6. Amiral (rez.) Dumitrescu Emil, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

7. Civil Ionescu Cazemir Benedict, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

8. Civil Sârbu Adrian, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

9. Civil Cozma Miron, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

10. Civil Drella Matei, [REDACTED]
[REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul

săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

11. Civil Burlec Plăieș Cornel, [REDACTED], [REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

12. General (rez.) Dobrinoiu Vasile, având la data faptelor gradul de colonel, [REDACTED], [REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.;

13. Colonel (rez.) Peter Petre, având la data faptelor gradul de maior, [REDACTED], [REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.,

14. Civil Ghinescu Alexandru - [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], cercetat, în stare de libertate, sub aspectul săvârșirii de infracțiuni contra umanității, prev. de art. 439 alin. 1 lit. g din Codul penal, cu aplic. art. 5 C.p.

Prezența părților și dezbaterile au fost consemnate în încheierile de ședință din 26, 27 și 28 martie 2019 (termenele din 27 și 28 martie 2019 fiind termene acordate în continuarea dezbaterilor, conform art. 388 alin. (6) Cod de procedură penală), care fac parte integrantă din prezenta încheiere, dată la care – având nevoie de timp pentru a delibera – Judecătorul de cameră preliminară a stabilit pronunțarea încheierii la data de 10 aprilie 2019, la data de 24 aprilie 2019 și, apoi, la data de 8 mai 2019, când a dispus următoarele:

JUDECĂTORUL DE CAMERĂ PRELIMINARĂ,

I. Cererea formulată de Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Judiciară – Serviciul Judiciar Penal, având ca obiect sesizarea Curții Constituționale a României cu excepția de neconstituționalitate a mai multor dispoziții legale.

I.1. Cererea formulată.

Cererea pe care Ministerul Public a formulat-o are ca obiect sesizarea Curții Constituționale a României cu excepția de neconstituționalitate a art. 88¹ – art. 88⁹ din Legea nr. 304/2004, art. II alin. (1), (11) din OUG nr. 90/2018 privind unele măsuri pentru operaționalizarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

Din parcurgerea cererii formulate, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, în opinia Ministerului Public, *„întreaga reglementare a Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție este neconstituțională, întrucât*

- *încalcă art. 132 din Constituție privind Statutul procurorului*
- *încalcă art. 131 din Constituție privind Rolul Ministerului Public,*
- *încalcă art. 1 alin. (3) din Constituție privind statul de drept și art. 16 alin. (2) din Constituție, text potrivit căruia „Nimeni nu este mai presus de lege”.*

De asemenea, reținem că, în cuprinsul cererii formulate, s-a dat citire Raportului Comisiei de la Veneția privind *Standardele europene privind independența sistemului judiciar, Partea a II-a – Organele de urmărire penală* (3 ianuarie 2011), pct. 50, potrivit căruia *„Procurorii ar trebui să fie numiți până la pensionare. Numirile pentru perioade limitate cu posibilitatea de reînvestire în funcție prezintă riscul ca procurorul să ia decizii nu pe baza legii, ci pe baza ideii de a face pe placul celor care îl vor renumi”*, iar apoi pct. 12 din Concluzii : *„procurorii, alții decât Procurorul General, trebuie numiți până la pensionare”*.

În opinia Ministerului Public, rațiunea numirii până la pensionare este asigurarea imparțialității procurorilor, aceștia, în calitatea lor de reprezentanți ai întregii societăți, de apărători ai ordinii de drept, precum și ai drepturilor și libertăților cetățenilor, având obligația să își exercite acțiunea cu obiectivitate, fără alt scop general prestabilit și fără părtinire în favoarea statului sau a vreuneia dintre părțile din procesele judiciare la care participă.

În aceste condiții, în cuprinsul cererii s-a menționat faptul că numirea pe o perioadă determinată a procurorilor din cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție (*3 ani, cu posibilitatea reînvestirii în două rânduri,*

respectiv reînvestire o singură dată pentru procurorul-șef) prezintă riscul ca aceștia să facă pe plac celor care i-au numit, fiind astfel contrară principiului imparțialității prevăzut de art. 132 alin. (1) din Constituție. Sunt astfel contrare Constituției prevederile *art. 88³ alin. (8), art.88⁴ alin. (2), art. 88⁵ alin. (1) din Legea 304/2004* cu privire la durata mandatului procurorilor numiți în cadrul Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție.

În continuare, în cererea scrisă s-a susținut că, tot potrivit Comisiei de la Veneția, pct. 66 : *„În situația în care consiliile judecătorilor și ale procurorilor stabilesc un organism unic, trebuie să se ia măsuri astfel încât judecătorii și procurorii să nu voteze decât în cadrul secției căreia îi aparțin, cu privire la numirile și procedurile disciplinare. Aceasta întrucât procurorii – datorită specificului activității lor curente - pot avea o atitudine diferită față de judecători cât privește independența judiciară și, în mod special, în privința procedurilor disciplinare”*. Potrivit pct. 20 din Concluzii: *„Acolo unde consiliile judecătorilor și ale procurorilor formează un singur organism, ar trebuie să se asigure că judecătorii și procurorii nu pot influența unii ceilalți procedurile de numire și procedurile disciplinare.”*

În consecință, s-a apreciat că reglementările privind numirea în cadrul Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție încalcă principiul imparțialității și creează în mod obiectiv impresia că procurorii din cadrul acestei secții, numiți fiind în mod diferit de ceilalți procurori și contrar regulilor general acceptate de Comisia de la Veneția, nu reprezintă interesele generale ale societății și nu apără drepturile și libertățile cetățenilor, aceste reglementări fiind contrare art. 131 alin.(1) și art. 132 alin. (1) din Constituție.

Mai mult, în aceeași cerere formulată de Ministerul Public, s-a făcut trimitere la opinia Comisiei de la Veneția care, pe marginea modificărilor aduse Legii nr.304/2004, a arătat cu privire la crearea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție că *„temerile existente că noua structură va servi ca un instrument de intimidare și presiune asupra judecătorilor și procurorilor ...pot fi văzute ca legitime și nu pot fi ignorate”*, concluzionându-se sub acest aspect faptul că ar fi neconstituționale prevederile art. 88³, art. 88⁴, art. 88⁵ din Legea nr. 304/2004 privind numirea procurorilor din cadrul acestei secții de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și desfășurarea concursului în fața unei comisii compuse în majoritate din judecători.

Un alt aspect invocat în cererea de sesizare a instanței de contencios constituțional a fost cel care prevede că procurorul șef al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție are dreptul să verifice soluțiile procurorilor din Direcției Naționale Anticorupție sau alte parchete, dacă aceste

soluții privesc magistrați, cum s-a întâmplat în prezenta cauză, are dreptul să retragă căile de atac exercitate de alte parchete, deși nu participă la judecata cauzelor.

Astfel, s-a susținut că aceste reglementări (*art. 2 alin. (11) din OUG 9/2018 și art. 88⁸ alin. (1) lit. d) din Legea nr. 304/2004*) încalcă principiul controlului ierarhic și al legalității (*art. 132 din Constituție*), deși procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție sau din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Judiciară nu sunt subordonați procurorului șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, acesta din urmă având dreptul să dispună asupra activității acestora.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, în cuprinsul cererii formulate, a fost avută în vedere ipoteza în care procurorul șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție ar efectua acte de urmărire penală, în acest din urmă caz plângerea împotriva actelor sale, cererea de recuzare a sa și confirmarea rechizitoriului emis de acesta ar reveni tot în competența procurorului șef al acestei secții. În aceste condiții, s-a apreciat că *art. 88¹ alin. (6) din Legea nr. 304/2004* încalcă toate principiile constituționale de organizare a Ministerului Public.

Un alt motiv pe care și-a întemeiat Ministerul Public cererea de sesizare a Curții Constituționale a României a fost acela potrivit căruia Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție are competența de a efectua urmărirea penală cu privire la toate infracțiunile săvârșite de magistrați, făcându-se trimitere la norma care reglementează numărul magistraților din schema de personal, respectiv un număr de 15 procurori, secția putând funcționa în mod provizoriu și cu o treime din funcțiile de execuție de procuror.

În opinia Ministerului Public, o asemenea reglementare a numărului de procurori cu care poate funcționa Secția pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, nu numai că nu urmărește asigurarea condițiilor pentru investigarea infracțiunilor săvârșite de magistrați, dar încurajează procurorii din cadrul acestei secții să realizeze o prioritizare a cauzelor în lipsa unor criterii obiective. Mai mult, s-a apreciat că nu există nicio posibilitate de a fi cercetate eventualele infracțiuni comise de procurorii acestei secții, fiind evident că 5 persoane care lucrează în același loc nu se vor cerceta între ele.

În continuare, s-a apreciat că *art. 88² alin. (3) din Legea nr. 304/2004 și art. II alin. (1) din OUG nr. 90/2018* sunt contrare statului de drept [*art. 1 alin. (3) din Constituție*], neexistând nicio contrapondere puterilor exercitate de membrii SIIJ, fiind dat drept exemplu situația în care procurorul șef al Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție ar săvârși infracțiuni, iar în situația în care

s-ar emite rechizitoriu, rechizitoriul care îl privește să fie confirmat de acesta. În această situație, în opinia Ministerului Public, persoana care ocupă această funcție s-ar situa, astfel, mai presus de lege.

La finalul cererii, s-a menționat că art. 88¹ alin. (6) din Legea nr. 304/2004 ar încălca și art. 16 alin. (2) din Constituție.

I.2. Condițiile de admisibilitate pe care trebuie să le îndeplinească cererea de sesizare a Curții Constituționale și care sunt prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

- 1) excepția de neconstituționalitate este invocată în fața unei instanțe de judecată sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia; de asemenea, *sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare.*
- 2) pretinsa neconstituționalitate vizează dispoziții dintr-o lege sau ordonanță în vigoare sau, chiar dacă acestea au ieșit din vigoare, efectele lor juridice continuă să se producă și după acest din urmă moment;
- 3) excepția de neconstituționalitate este invocată de către unul dintre titularii cărora legea le conferă legitimare în acest sens, și anume *la cererea uneia dintre părți sau, din oficiu, de către instanța de judecată ori de arbitraj comercial. De asemenea, excepția poate fi ridicată de procuror în fața instanței de judecată, în cauzele la care participă;*
- 4) Curtea Constituțională nu a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor legale reclamate ca încălcând normele constituționale;
- 5) dispozițiile pretins neconstituționale au legătură cu soluționarea cauzei, autorul excepției având un interes procesual în rezolvarea prealabilă a excepției de neconstituționalitate.

I.3. Jurisprudența Curții Constituționale asupra motivării excepțiilor de neconstituționalitate invocate.

Prin Decizia nr. 1313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, instanța de contencios constituțional a decis că, “[...], chiar dacă excepția de neconstituționalitate este în mod formal motivată, deci cuprinde cele 3 elemente, dar motivarea în sine nu are nicio legătură cu textul criticat, iar textul de referință este unul general, Curtea va respinge excepția ca inadmisibilă, fiind contrară art. 10 alin. (2) din

Legea nr. 47/1992 (a se vedea în acest sens Decizia nr. 198 din 12 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 151 din 11 martie 2009, sau, în cadrul controlului a priori, Decizia nr. 919 din 6 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 15 iulie 2011). Aceeași soluție va fi urmată și în cazul în care excepția de neconstituționalitate nu cuprinde motivarea ca element al său, iar din textul constituțional invocat nu se poate desluși în mod rezonabil vreo critică de neconstituționalitate, fie datorită generalității sale, fie datorită lipsei rezonabile de legătură cu textul criticat”.

De asemenea, în paragraful nr.22 al Deciziei nr.91 din 28 februarie 2018, instanța de contencios constituțional a reținut următoarele: „[...]Curtea observă că, în motivarea acesteia, autorul s-a limitat la a face trimitere la dispozițiile constituționale, fără să arate, în mod concret, în ce constă contrarietatea astfel reclamată. Or, potrivit art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sesizările adresate Curții Constituționale trebuie motivate și, prin urmare, Curtea nu se poate substitui autorului excepției în ceea ce privește formularea unor motive de neconstituționalitate. Acest fapt ar avea semnificația exercitării unui control de constituționalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil în raport cu dispozițiile art. 146 din Constituție. În același sens a statuat Curtea și prin Decizia nr. 785 din 16 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 646 din 9 septembrie 2011, prilej cu care a stabilit că "simpla enumerare a unor dispoziții constituționale sau convenționale nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea excepției de neconstituționalitate motivate într-o asemenea manieră eliptică, instanța de control constituțional s-ar substitui autorului acesteia în formularea unor critici de neconstituționalitate, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu, inadmisibil însă, în condițiile în care art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 precizează că «sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți»”.

I.4. Pe fondul sesizării

Având în vedere condițiile de admisibilitate pe care trebuie să le îndeplinească cererea de sesizare a Curții Constituționale și care sunt prevăzute de art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Judecătorul de cameră preliminară reține că dintre acestea sunt îndeplinite primele patru, iar în ceea ce privește condiția legăturii cu soluționarea cauzei, prin raportare și la jurisprudența instanței de contencios constituțional, aceasta

este îndeplinită doar parțial, lipsind motivarea sub aspectul contrarietății reclamate cu normele constituționale, acestea din urmă fiind doar enumerate.

Astfel, Judecătorul de cameră preliminară reține că cererea având ca obiect sesizarea Curții Constituționale

- a fost invocată în fața unei instanțe, în sens larg, iar aici avem în vedere inclusiv jurisprudența Curții Constituționale care a inclus în sfera de cuprindere a noțiunii de „instanță” și pe judecătorul de cameră preliminară;
- pretinsa neconstituționalitate vizează dispoziții dintr-o lege sau ordonanță în vigoare;
- a fost invocată de Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, fiind îndeplinită condiția ce vizează unul dintre titularii cărora legea le oferă legitimare în acest sens;
- Curtea Constituțională nu a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor legale reclamate ca încălcând normele constituționale.

În ceea ce privește motivarea cererii având ca obiect sesizarea Curții Constituționale a României cu excepția de neconstituționalitate, ca o componentă a legăturii cu soluționarea cauzei, Judecătorul de cameră preliminară reține din parcurgerea motivării că această condiție este îndeplinită doar în ceea ce privește dispozițiile art.88¹ alin. (6), art.88² alin. (3), art.88³, art.88⁴, art.88⁵ și art.88⁸ din Legea nr.304/2004, art.II alin. (1) din O.U.G. nr.90/2018 și art.II alin. (11) din O.U.G. nr. 9/2018, din cuprinsul cererii nerezultând o motivare asupra celorlalte dispoziții, respectiv cele cuprinse în art.88¹ alin. (1) – (5), art.88² alin. (1), (2), (4) și (5), art.88⁶, art.88⁷, art.88⁸ alin. (1) lit. a), b), c) și e), alin. (2) și art.88⁹ din Legea nr.304/2004, în ceea ce le privește pe acestea din urmă fiind făcută o simplă enumerare.

Pentru aceste motive, Judecătorul de cameră preliminară constată că se impune sesizarea Curții Constituționale pentru examinarea posibilei neconstituționalități a dispozițiilor art.88¹ alin. (6), art.88² alin. (3), art.88³, art.88⁴, art.88⁵ și art.88⁸ din Legea nr.304/2004, art.II alin. (1) din O.U.G. nr.90/2018 și art.II alin. (11) din O.U.G. nr. 9/2018 în raport de motivele invocate, urmând a fi respinsă, ca inadmisibilă, cererea formulată de Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Judiciară având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.88¹ alin. (1) – (5), art.88² alin. (1), (2), (4) și (5), art.88⁶, art.88⁷, art.88⁸ alin. (1) lit. a), b), c) și e), alin. (2) și art.88⁹ din Legea nr.304/2004.

Având în vedere dispozițiile din art.29 alin. (4) din Legea nr.47/1992, referitoare la opinia instanței (în sens larg) cu privire la excepția de neconstituționalitate invocată, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți apreciază că pot exista aspecte de neconstituționalitate care fac necesară examinarea pe fond a cererii de sesizare de către instanța de contencios constituțional doar în ceea ce privește dispozițiile art.88¹ alin. (6), art.88² alin. (3), art.88³, art.88⁴, art.88⁵ și art.88⁸ din Legea nr.304/2004, art.II alin. (1) din O.U.G. nr.90/2018 și art.II alin. (11) din O.U.G. nr. 9/2018.

II. Deliberând asupra competenței și legalității sesizării instanței, administrării probelor și efectuării actelor de urmărire penală în dosarul nr. 47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, în conformitate cu dispozițiile art. 342 C.pr.pen., constată următoarele:

II. A. ACTUL DE SESIZARE.

Prin rechizitoriul nr. 47/P/2014 din 12 iunie 2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție –Secția Parchetelor Militare, în temeiul art. 327 lit. a) C.pr.pen., au fost trimiși în judecată, în stare de libertate, inculpații:

1. Civil Iliescu Ion, sub aspectul săvârșirii de **infracțiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit a – 4 (patru) acte materiale (Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș), art. 439 alin. 1 lit g-1388 (unamietreisuteoptzecișiopt) de acte materiale (conform anexei I, care face parte integrantă din rechizoriu) și art. 439 alin. 1 lit j-1250 (unamiedouăsutecincizeci) de acte materiale (conform anexei II, care face parte integrantă din rechizoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

*În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că a hotărât, în ziua de 11 iunie 1990, alături de inculpații **Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian** și alte persoane, în prezent decedate, să evacueze în mod brutal, prin folosirea nejustificată și în mod ilegal a forțelor menționate anterior, manifestații din Piața Universității, ale căror acțiuni de protest neviolente nu reprezentau altceva decât exprimarea liberă a opiniilor lor politice. De asemenea, în același scop, a decis aducerea a câtorva mii de muncitori din aproape întreaga țară, pe care i-a determinat, prin acțiuni*

constante de dezinformare (care i-au vizat nu numai pe aceștia, ci și întreaga populație a țării), să acționeze cu violență asupra celor care aveau alte opțiuni politice, ca veritabile forțe de ordine, molestând și lipsind de libertate manifestații, singuri sau împreună cu forțele implicate în aceste evenimente, lipsirea de libertatea a manifestațiilor fiind hotărâtă odată cu decizia privind lansarea atacului.

În condițiile arătate, inculpatul **Iliescu Ion**, ca și ceilalți inculpați, a prevăzut, a acceptat și chiar a urmărit producerea consecințelor arătate.

Pentru atingerea scopului urmărit, inculpatul a dezinforma, prin intermediul mass-media, populația țării, cu privire la scopul manifestațiilor și natura neviolentă a acestora, cărora le-a atribuit caracterul unor mișcări de tip legionar, cunoscând că acest fapt este nereal.

De asemenea, inculpatul a solicitat dotarea militarilor implicați în evenimente cu armament și muniție de război, folosirea acestora împotriva unor civili fiind nelegală.

Tot prin intermediul mass-media, prin acțiuni de manipulare a determinat alți civili să vină în punctele fierbinți ale evenimentelor, afirmând că este necesară apărarea instituțiilor democratice ale statului nu de cei care își exprimă opiniile politice, ci de elemente fasciste, huligani și alte categorii reacționare, expunând, în acest mod, populația municipiului București la acțiunile violente care au avut loc la sediul Televiziunii Române, al Ministerului de Interne, Poliției Municipiului București sau Serviciului Român de Informații.

În scopul aducerii la București a muncitorilor, pentru a-i implica împotriva manifestațiilor, inculpatul a solicitat personal liderilor de sindicat și conducerii întreprinderilor să mobilizeze muncitorii. Aceleași solicitări le-au fost adresate conducerilor centrale și locale ale C.P.U.N., organ legislativ provizoriu, care nu-și încetase încă activitatea și al cărui președinte era, precum și persoanelor din conducerea filialelor F.S.N., formațiune al cărei președinte era tot inculpatul **Iliescu Ion**.

2. Civil Roman Petre, sub aspectul săvârșirii de **infrațiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit a-4 (patru) acte materiale (Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș), art. 439 alin. 1 lit g-1388 (unamietreisuteoptzecișiopt) de acte materiale (conform anexei I, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit j-1250 (unamiedouăsutecincizeci) de acte materiale (conform anexei II, care face parte integrantă din rechizitoriu), cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că a hotărât, în ziua de 11 iunie 1990, alături de inculpații **Iliescu Ion, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian** și alte persoane, în prezent decedate, să evacueze în mod brutal, prin folosirea nejustificată și în mod ilegal a forțelor menționate anterior, manifestații din Piața Universității, ale căror acțiuni de protest neviolente nu reprezentau altceva decât exprimarea liberă a opiniilor lor politice.

În același scop, a hotărât aducerea a câtorva mii de muncitori din aproape întreaga țară, pe care i-a determinat, prin acțiuni constante de dezinformare (care i-au vizat nu numai pe aceștia, ci și întreaga populație a țării) să acționeze cu violență asupra celor care aveau alte opțiuni politice, acționând ca veritabile forțe de ordine, molestând și lipsind de libertate manifestații, singuri sau împreună cu forțele implicate în aceste evenimente, lipsirea de libertatea a manifestațiilor fiind stabilită odată cu decizia privind lansarea atacului.

În urma ședinței din 11 iunie 1990, a aprobat planul de intervenție pentru evacuarea Pieței Universității, plan întocmit de ministrul de interne, gen. Chițac Mihai.

Inculpatul s-a implicat și a solicitat aducerea minerilor la București, pe care i-a determinat astfel să acționeze cu violență asupra celor care aveau alte opțiuni politice, aceștia molestând și lipsind de libertate manifestații, singuri sau împreună cu forțele implicate în aceste evenimente.

De asemenea, ca și inculpatul Iliescu Ion, a transmis comunicate de presă din partea Guvernului, inducând în eroare opinia publică cu privire la scopul manifestațiilor și natura neviolentă a acestora. În acest mod, populația a fost incitată la acțiuni violente îndreptate împotriva manifestațiilor și totodată expusă reacției lor violente.

În condițiile arătate, inculpatul **Roman Petre**, ca și ceilalți inculpați, a prevăzut, a acceptat și chiar a urmărit producerea consecințelor arătate.

3. Civil Voiculescu Gelu Voican, sub aspectul săvârșirii de **infrațiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit a – 4 (patru) acte materiale (Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghiu și Drumea Dragoș), art. 439 alin. 1 lit g-1388 (unamietreisuteoptzecișiopt) de acte materiale (conform anexei I, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit j-1250 (unamiedouăsutecincizeci) de acte materiale (conform anexei II, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că a hotărât, în ziua de 11 iunie 1990, alături de inculpații **Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Roman Petre, Florescu Mugurel Cristian** și alte persoane, în prezent decedate, să evacueze în mod brutal, prin folosirea nejustificată și în mod ilegal a forțelor menționate anterior, manifestații din Piața Universității, ale căror acțiuni de protest neviolente nu reprezentau altceva decât exprimarea liberă a opiniilor lor politice. De asemenea, în același scop, a decis aducerea a câtorva mii de muncitori din aproape întreaga țară, pe care i-a determinat, prin acțiuni constante de dezinformare, care i-au vizat nu numai pe aceștia, ci și întreaga populație a țării, să acționeze cu violență asupra celor care aveau alte opțiuni politice, muncitorii acționând ca veritabile forțe de ordine, molestând și lipsind de libertate manifestații, singuri sau împreună cu forțele implicate în aceste evenimente, lipsirea de libertatea a manifestațiilor fiind hotărâtă odată cu decizia privind lansarea atacului.

În scopul aducerii la București a muncitorilor, pentru a-i implica împotriva manifestațiilor, inculpatul a solicitat personal liderilor de sindicat și conducerii întreprinderilor să mobilizeze muncitorii, dar a adresat solicitări în acest sens și conducerilor centrale și locale ale C.P.U.N. și F.S.N.

După sosirea minerilor în București, **inculpatul Voiculescu Gelu Voicana trecut în subordinea sa un grup de mineri cu care s-a deplasat în mai multe zone din capitală pe motiv că trebuie să reinstaureze ordinea.**

Ca și ceilalți inculpați, a prevăzut, a acceptat și chiar a urmărit producerea consecințelor arătate mai sus.

4. Civil Măgureanu Virgil, sub aspectul săvârșirii de **infrațiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit a – 4 (patru) acte materiale (Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș), art. 439 alin. 1 lit g-1388 (unamietreisuteoptzecișiopt) de acte materiale (conform anexei I, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit j-1250 (unamedouăsutecincizeci) de acte materiale (conform anexei II, care face parte integrantă din rechizitoriu), cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că a hotărât, în ziua de 11 iunie 1990, alături de inculpații **Iliescu Ion, Voiculescu Gelu Voican, Roman Petre, Florescu Mugurel Cristian** și alte persoane, în prezent decedate, să evacueze în mod brutal, prin folosirea nejustificată și în mod ilegal a forțelor menționate anterior, manifestații din Piața Universității, ale căror acțiuni de protest neviolente nu reprezentau altceva decât exprimarea liberă a opiniilor lor politice. De asemenea, în același scop, a decis aducerea a câtorva mii de muncitori din

aproape întreaga țară, pe care i-a determinat, prin acțiuni constante de dezinformare, care i-au vizat nu numai pe aceștia, ci și întreaga populație a țării, să acționeze cu violență asupra celor care aveau alte opțiuni politice, muncitorii acționând ca veritabile forțe de ordine, molestând și lipsind de libertate manifestații, singuri sau împreună cu forțele implicate în aceste evenimente, lipsirea de libertatea a manifestațiilor fiind hotărâtă odată cu decizia privind lansarea atacului.

În urma ședinței din 11 iunie 1990, l-a determinat pe inculpatul **Roman Petre** să aprobe planul de intervenție pentru evacuarea Pieței Universității, plan întocmit de ministrul de interne, gen. Chițac Mihai. Conform acestui plan de acțiune, inculpatul a fost prezent la punerea în practică a evacuării pieței, după ce i-a dezinformat pe subordonații săi cu privire la faptul că există locații în București în care sunt depozitate arme albe de agresiune-bâte, cocktailuri Molotov etc.

Alături de ceilalți inculpați, a contactat personal factori de decizie de la nivelul organelor locale ale puterii de stat, precum și unii lideri de sindicat, cerându-le să mobilizeze cetățenii din respectivele zone, inclusiv minerii, pentru a veni în București și a-i sprijini în acțiunea de reducere la tăcere a opozanților politici, deși funcția de director al Serviciului de Informații nu îi permitea să se implice în vreun mod în politică.

Ca și ceilalți inculpați, a prevăzut, a acceptat și chiar a urmărit producerea consecințelor arătate mai sus.

5. General maior (rez.) Florescu Mugurel Cristian, având la data faptelor gradul de colonel, sub aspectul săvârșirii de **infracțiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit a – 4 (patru) acte materiale (Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș), art. 439 alin. 1 lit g – 1388 (unamietreisuteoptzecișiopt) de acte materiale (conform anexei I, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit j – 1250 (unamiedouăsutecincizeci) de acte materiale (conform anexei II, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că a hotărât, în ziua de 11 iunie 1990, alături de inculpații **Iliescu Ion**, Voiculescu Gelu Voican, **Roman Petre**, **Măgureanu Virgil** și alte persoane, în prezent decedate, să evacueze în mod brutal, prin folosirea nejustificată și în mod ilegal a forțelor menționate anterior, manifestații din Piața Universității, ale căror acțiuni de protest neviolente nu reprezentau altceva decât exprimarea liberă a opiniilor lor politice. De asemenea, în același scop, a decis aducerea a câtorva mii de muncitori din aproape întreaga țară, pe care i-a determinat, prin acțiuni constante de

dezinformare, care i-au vizat nu numai pe aceștia, ci și întreaga populație a țării, să acționeze cu violență asupra celor care aveau alte opțiuni politice, muncitorii acționând ca veritabile forțe de ordine, molestând și lipsind de libertate manifestanții, singuri sau împreună cu forțele implicate în aceste evenimente, lipsirea de libertatea a manifestanților fiind hotărâtă odată cu decizia privind lansarea atacului.

Participând la ședința ce a avut loc în seara de 12.06.1990, la sediul poliției capitalei, a indus celor care au participat efectiv la punerea în practică a acestui atac sentimentul că acțiunile lor sunt legale. În cadrul acestei ședințe, inculpatul a confirmat, posibilitatea folosirii legale a armamentului din dotare de către forțele de intervenție, deși, în împrejurările date, folosirea acestui armament împotriva unor civili nu era legală.

Dincolo de atribuțiile funcției deținute și în considerarea faptului că anterior îndeplinise funcții în cadrul cabinetului prim-viceprim-ministrului, inculpatul Voiculescu Gelu Voican, inculpatul **Florescu Mugurel Cristian** s-a implicat în mobilizarea minerilor pentru ca aceștia să vină la București, ținând legătura în acest sens, la telefon, cu liderii sindicali și cu factorii de conducere ai minelor, precum și în acțiunea de organizare a transportului minerilor la București. În acest scop, a purtat discuții cu directorul Combinatului Minier Petroșani, Costinaș Benoni, precum și cu suspectii Ilinescu Constantin și Cămărășescu Nicolae, pentru ca aceștia să mobilizeze minerii și să-i aducă, de îndată, în București. De asemenea, inculpatul **Mugurel Florescu** a avut discuții telefonice și la Ministerul Transporturilor, în scopul de a li se asigura minerilor garniturile de tren necesare sosirii lor în București:

În scopurile menționate, l-a însoțit pe inculpatul Voiculescu Gelu Voican, prim-viceprim-ministru al cărui consilier a fost anterior ocupării funcției de adjunct al procurorului general, acesta acționând în aceleași scopuri, girând astfel, din punct de vedere legal, acțiunile acestuia și contribuind, și prin prezența sa alături de prim-viceprim-ministru, la acțiunile acestuia din urmă.

Caracterul pur politic al acțiunilor sale rezultă, atât din faptul că avea cunoștință, din ședințele la care a participat, despre scopul real al acțiunilor cu privire la care s-a luat decizia să fie întreprinse, ca și din implicare sa efectivă alături de inculpații cu funcții politice, **deși funcția deținută la acel moment nu-i permitea din punct de vedere legal această implicare.**

Ca și ceilalți inculpați, a prevăzut, a acceptat și chiar a urmărit producerea consecințelor arătate mai sus.

6. Amiral (rez.) Dumitrescu Emil, sub aspectul săvârșirii de **infrațiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit g – 1388 (unamietreisuteoptzecișiopt) de acte materiale (conform anexei I, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit j – 1250 (unamiedouăsutecincizeci) de acte materiale (conform anexei II, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că, așa cum rezultă din jurnalul operațiunilor de luptă al armatei, a cerut armatei să intervină împotriva manifestațiilor la Poliția Capitalei. Ulterior s-a implicat în „anchetarea” persoanelor reținute la TVR, Ministerul de Interne și Poliția Capitalei și a dispus trimiterea acestora la cazărmile de la Băneasa și Măgurele, deși nu avea niciun fel de atribuții în acest sens.

Tot un astfel de ordin, în afara oricăror atribuții legale, a transmis inculpatul și la R.A.H. Petroșani, solicitându-le liderilor de sindicat ca minerii să înceteze lucrul și să vină la București, ordin care nu putea fi dat de inculpat dacă nu ar fi avut cunoștința de hotărârile luate de inculpații care au decis lansarea atacului asupra populației civile.

De asemenea, după venirea minerilor, inculpatul **Dumitrescu Emil** a participat împreună cu aceștia la acțiunile de violență la care au fost supuse persoanele reținute la sediul poliției capitalei, aceste persoane fiind lipsite de libertate în mod ilegal, inculpatul având cunoștința de acest caracter ilegal pe care l-au avut nu numai reținerile, ci toate acțiunile întreprinse de factorii de conducere și de mineri în perioada 11-15 iunie 1990.

7. Civil Ionescu Cazemir Benedict, sub aspectul săvârșirii de **infrațiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit g – 856 (opsutecincizecișisase) de acte materiale (conform anexei III, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit. j – 748 (șaptesutepatruzecișiopt) de acte materiale (conform anexei IV, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestuia, s-a reținut, în esență, că *împreună cu inculpatul Nicolae Dumitru, s-a implicat în aducerea muncitorilor la București și le-a cerut viitorilor parlamentari ai F.S.N., aleși în urma scrutinului de 20 mai 1990, pe care i-a convocat la Camera 29 din Palatul Parlamentului din Dealul Mitropoliei și le-a cerut să ia legătura cu oamenii din conducerea județelor de unde proveneau, pentru a mobiliza oamenii muncii să vină la București deoarece, spuneau cei doi inculpați, se constituiseră bande de huligani, care doreau să pună mâna pe puterea politică din țară. De asemenea, inculpatul s-a*

implicat activ pentru aducerea la București a muncitorilor din Motru, Giurgiu, Alba și Călărași, de asemenea prin intermediul liderilor locali ai F.S.N. și prin intermediul organelor administrației locale.

În același timp inculpatul a dat dispoziții, atât forțelor de ordine, cât și minerilor cu privire la modalitățile concrete de acțiune, luând măsuri pentru asigurarea hranei minerilor.

*Atacul îndreptat împotriva populației civile a continuat prin constituirea unei forțe care a rămas la dispoziția inculpaților pentru a acționa în același mod împotriva populației civile, în ipoteza în care manifestațiile ar fi continuat și după reprimarea violentă a acestora. Inculpatul **Ionescu Cazemir Benedict** a fost unul dintre inițiatorii acestei măsuri și s-a implicat în materializarea acesteia, iar forța de intervenție a fost constituită din mineri de la mai multe exploatare miniere din țară, care au fost echipați, cazați și hrăniți de Ministerul Apărării Naționale.*

*Unele dintre cele mai relevante acțiuni ale inculpaților cu privire la scopul pur politic al acțiunilor desfășurate de aceștia au fost discursurile adresate minerilor de către inculpatul **Iliescu Ion**, care a fost însoțit și de inculpatul **Ionescu Cazemir Benedict**, funcția deținută de acesta din urmă și faptul că l-a însoțit pe Iliescu Ion contribuind la crearea unei aparențe de legalitate a acțiunilor întreprinse.*

Caracterul pur politic al acțiunilor sale rezultă cu evidentă din afirmațiile făcute în fața viitorilor deputați, aleși pe listele F.S.N., căroră, pentru a-i determina să mobilizeze muncitorii de plan local, le-a transmis că trebuie să apere idealurile revoluției și să nu admită, sub nicio formă, să vină alții pentru a le lua puterea politică pe care abia o câștigaseră.

8. Civil Sârbu Adrian, sub aspectul săvârșirii de **infrațiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit g – 856 (opsute cincizecișase) de acte materiale (conform anexei III, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit. j – 748 (șaptesute patruzecișiopt) de acte materiale (conform anexei IV, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

*În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că a participat la organizarea atacului asupra populației civile din București, facilitând transportul la București al unor grupuri de muncitori din Galați și ocupându-se, alături de **Ionescu Cazemir Benedict și Dumitru Nicolae**, din ordinul inculpatului **Roman Petre**, de cazarea și hrănirea minerilor, aprovizionarea fiind făcută de către Bebe Ivanovici.*

*Caracterul politic al acțiunilor inculpatului rezultă din faptul că, așa cum afirmă martorul Secăreș Vasile, acesta a fost cel care a redactat un comunicat transmis la postul de televiziune ca fiind din partea guvernului, iar în comunicat se preciza, în esență, că ceea ce se întâmplă în ziua de 13 iunie 1990 este rezultatul acțiunilor unei mișcări legionare. Aceasta în condițiile în care, potrivit martorului Tache Viorel, informările făcute de către Serviciul Român de Informații și de Direcția de Informații a Armatei, informări care reflectau starea de fapt reală și care erau transmise președintelui și primului-ministru, erau gestionate de inculpatul **Sârbu Adrian**, acesta cunoscând conținutul lor și fiind la fel de bine informat ca și președintele și primul ministru.*

*Același caracter pur politic rezultă și din faptul că, în luna mai 1990, înainte de se decide evacuarea Pieței Universității, inculpatul **Sârbu Adrian** a avut chiar o inițiativă personală pentru o acțiune mult mai radicală decât evacuarea forțată a manifestațiilor din Piața Universității. Astfel, acesta i-a cerut Ministrului Apărării Naționale să-i pună la dispoziție o cantitate de trotil cu care să realizeze un autoturism capcană pe care să-l detoneze în mijlocul manifestațiilor.*

9. Civil Cozma Miron, sub aspectul săvârșirii de **infrațiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit g – 856 (opsute cincizecișase) de acte materiale (conform anexei III, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit. j – 748 (șaptesutepatruzecișiopt) de acte materiale (conform anexei IV, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că a răspuns solicitării inculpaților care aveau funcții de conducere în stat și în F.S.N., implicându-se, atât direct, prin acțiuni de convingere a minerilor din Valea Jiului să se deplaseze la București, cât și indirect, prin girarea acestei acțiuni, în considerarea calității sale de lider de sindicat. De asemenea, s-a implicat activ și în aducerea minerilor din alte bazine carbonifere din țară, cărora le-a transmis că avantejele obținute prin satisfacerea revendicărilor minerilor trebuie apărute și de acești mineri, alături de cei din Valea Jiului, împreună cu care trebuie să acționeze.

*Prin prezența sa alături de inculpații aflați la conducerea provizorie a statului, în special alături de inculpatul **Iliescu Ion**, a transmis nu doar minerilor, ci tuturor muncitorilor implicați, faptul că acțiunile infracționale ale acestora sunt susținute de autorități.*

Din biroul Sălii Polivalente din București, acolo unde erau cazați minerii, a dirijat prin telefon acțiunile acestora, acțiuni în cadrul cărora minerii au folosit violența împotriva celor considerați oponenți ai puterii politice, au privat în mod nelegal de libertate aceste persoane, singuri sau împreună cu forțele de ordine. Aceleași acțiuni de coordonare a minerilor au avut loc și în momentul în care Piața Universității a fost ocupată de mineri.

Inculpatul a participat el însuși la acțiuni violente, comise chiar de acesta sau rămânând în pasivitate atunci când violențele erau exercitate de minerii pe care îi coordona, deși, având în vedere autoritatea sa, ar fi putut opri acțiunile violente ale minerilor. De asemenea, a acționat, alături de minerii din subordinea sa, la acțiuni nelegale, cum au fost pătrunderea nelegală în sediile instituțiilor de învățământ sau ale partidelor politice, unde au avut loc adevărate percheziții, cu motivarea că sunt căutate arme, droguri, dispozitive de falsificat bani etc., acțiuni ce au avut drept urmare inducerea în eroare cu privire la scopul real al evenimentelor din aceste zile.

*Atacul îndreptat împotriva populației civile a continuat prin constituirea unei forțe care a rămas la dispoziția inculpaților pentru a acționa în același mod împotriva populației civile, în ipoteza în care manifestațiile ar fi continuat și după reprimarea violentă a acestora. Inculpatul **Miron Cozma** a fost unul dintre inițiatorii acestei măsuri și s-a implicat în materializarea acesteia, iar forța de intervenție a fost constituită din mineri de la mai multe exploatări miniere din țară, care au fost echipați, cazați și hrăniți de Ministerul Apărării Naționale.*

*Toate aceste acțiuni sau inacțiuni ale inculpatului **Cozma Miron** au fost comise ca urmare a înțelegerii care a existat cel puțin între acesta și inculpatul **Iliescu Ion** de a acționa în așa fel încât minerii să descurajeze acțiunile oricăror oponenți politici ai acestuia și ai formațiunii politice care preluase puterea, fapt care rezultă atât din modul de acțiune al inculpatului, cât și din afirmațiile directe făcute anterior în sensul că, dacă organele statului nu sunt capabile să-l apere pe **Ion Iliescu**, atunci o s-o facă el împreună cu minerii, afirmație făcută în prezența inculpatului **Măgureanu Virgil**.*

*Caracterul pur politic al acțiunilor inculpatului **Cozma Miron**, fără nicio legătură cu ceea ce caracterizează mișcarea sindicală, rezultă din faptul că acesta a folosit fiecare prilej pentru a transmite minerilor că numai cei aflați la putere în acel moment le conferă garanții că vor obține și vor păstra avantajele conferite de acceptarea revendicărilor minerilor.*

10. Civil Drella Matei, sub aspectul săvârșirii de **infracțiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit g – 856 (opsute cincizecișase) de acte materiale (conform anexei III, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit. j – 748 (șaptesute patruzecișiopt) de acte materiale (conform anexei IV, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că *a participat la organizarea transportului minerilor la București, la plecarea acestora de la mina Bărbăteni, precum și la organizarea acțiunilor desfășurate în capitală, fiind una dintre persoanele care i-a însoțit pe mineri în diverse puncte ale capitalei, minerii fiind conduși de indivizi care cunoșteau adrese și persoane împotriva cărora trebuie să se îndrepte acțiunile violente ale minerilor, fapt care denotă fără echivoc că inculpatul avea cunoștință de caracterul pur politic al acțiunii minerilor, de participarea acestora fără vinovăție la punerea în practică a ceea ce a constituit un atac împotriva populației civile. Aceeași concluzie se impune și în ce privește faptul că inculpatul **Drella Matei Nicolae** l-a însoțit pe **Miron Cozma**, lider de sindicat cu privire la care este evident nu numai că era la curent cu atacul declanșat împotriva populației civile, dar era persoana care a sugerat posibilitatea unui astfel de atac și a acționat chiar și anterior prin aducerea minerilor la București.*

*De asemenea, inculpatul a avut contacte directe și nemojlocite, în sediul guvernului, cu inculpații **Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu – Voican**, hotărând împreună cu aceștia rămânerea în București a celor aproximativ 1.000 de mineri.*

11. Civil Burlec Plăieș Cornel, sub aspectul săvârșirii de **infracțiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit g – 856 (opsute cincizecișase) de acte materiale (conform anexei III, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit. j – 748 (șaptesute patruzecișiopt) de acte materiale (conform anexei IV, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că *în perioada 13-15 iunie 1990 a coordonat, împreună și în înțelegere cu ceilalți inculpați, persoane din conducerea statului, atacul îndreptat împotriva populației civile, prin luarea măsurilor de organizare a transportului minerilor în București și însoțirea acestora pe perioada în care s-au aflat în capitală.*

*Astfel, inculpatul **Burlec Plăieș Cornel** a fost una dintre persoanele prin care inculpații din conducerea statului au ținut legătura cu liderii de sindicat, cu*

organele din conducerea minelor și cu minerii. Inculpatul a fost una dintre persoanele care i-a întâmpinat pe mineri în gară și, după discursul președintelui **Iliescu Ion**, i-a condus pe aceștia în Piața Universității. De asemenea, inculpatul a organizat și coordonat plecarea minerilor, fiind una dintre persoanele care au decis ca în București să rămână cei aproximativ 1.000 de mineri care să constituie o forță de intervenție în cazul în care manifestațiile ar fi reluate.

Faptul că inculpatul **Burlec Plăieș Cornel** avea cunoștință de planurile celorlalți inculpați din conducerea statului în ce-Iprivește pe minerii, inclusiv de caracterul politic al măsurilor care au urmat, rezultă din stenograma ședinței de guvern di 16.06.1990.

12. General (rez.) Dobrinoiu Vasile, sub aspectul săvârșirii de **infrațiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit g – 431 (patrusutetizezecișunu) de acte materiale (conform anexei V, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit. j – 431 (patrusutetizezecișunu) de acte materiale (conform anexei V, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că a participat la ședința de la poliția capitalei, în seara de 12 iunie 1990, când i s-a transmis că, în urma evacuării Pieței Universității, s-a hotărât ca manifestații din Piața Universității să fie reținuți și conduși la sediul Școlii de Ofițeri și la U.M. 9575 Măgurele.

Deși, inițial nu a fost de acord cu cazarea în incinta școlii a persoanelor ridicate din piață, ulterior a cerut ca ordinul să-i fie transmis în scris, primind acest ordin scris de la adjunctul ministrului, g-ralul Penciu Dumitru, ordin conform căruia persoanele urmau să fie aduse în incinta școlii pentru o perioadă de 24 de ore. A doua zi, g-ralul Penciu Dumitru a emis un alt ordin, tot în scris, pentru prelungirea perioadei cu alte 24 de ore.

Deși cele două ordine erau vădit nelegale, au fost executate de către inculpatul **Dobrinoiu Vasile**, care a permis ca în curtea Școlii Militare Superioare de Ofițeri din cadrul Ministerului de Interne să fie aduși civili, reținuți din București în zilele de 14 și 15 iunie 1990, atât de către mineri, cât și de către polițiști. Persoanele reținute au fost transportate, în marea lor majoritate, cu camioane a căror escortă era asigurată de către mineri. La intrarea în unitate, contrar ordinelor și regulamentelor militare, nu au fost înregistrate mijloacele de transport, numele minerilor și ale ofițerilor de poliție, care au adus pe cei reținuți și nici identitatea acestora din urmă.

Civili capturați de pe străzile București-ului au fost aduși în U.M. 0828 București fiind ținuți în condiții total improprii, într-un garaj, atât bărbați cât și femei, tineri și bătrâni. În permanență, aceste persoane s-au aflat sub pază militară, inclusiv atunci când trebuiau să meargă la toaletă. Pe toată perioada cât au fost ținute la U.M. 0828 București - timp de 7 zile, persoanelor vătămate nu li s-a permis să ia legătura cu rudele sau cu altcineva din exterior.

În condițiile în care ordinul este vădit nelegal, acest caracter nu depinde de forma orală sau scrisă în care este transmis ordinul, iar solicitarea inculpatului de a primi un ordin scris denotă poziția subiectivă a inculpatului, care a realizat caracterul nelegal al ordinului. Chiar și în măsura în care aceste ordine ar fi fost legale sau, cel puțin, nu ar fi fost vădit nelegale, ele nu acoperă, oricum, decât 48 de ore, iar persoanele au fost reținute până la 7 zile fără să se emită o ordonanță de reținere sau arestare, condiții în care nelegalitatea ordinului este vădită încă de la momentul emiterii acestuia.

În afară de acest aspect de nelegalitate, condițiile total improprii existente constituie un alt aspect de nelegalitate, alături de faptul că aceste condiții, coroborate cu faptul că li s-a permis minerilor să însoțească în incintă persoanele reținute, pe care le loveau, atât ei, cât și organele de ordine, au fost de natură să creeze puternice traume psihice, alături de vătămarile fizice suferite.

13. Colonel (rez.) Peter Petre, sub aspectul săvârșirii de **infracțiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit g – 741 (șaptesutepatruzecișuunu) de acte materiale (conform anexei VI, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. 1 lit. j – 741 (șaptesutepatruzecișuunu) de acte materiale (conform anexei VI, care face parte integrantă din rechizitoriu) , toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal.

*În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că în ziua de 13 iunie 1990, la U.M. 0575 Măgurele, au fost aduse, de către polițiștii care au intervenit împotriva protestatarilor, un număr de 276 de persoane, care au fost ridicate din Piața Universității. Cu toate că U.M. 0575 Măgurele era o unitate militară a Trupelor de Pază și Ordine, care nu avea organizate spații de reținere sau arest, inculpatul **Peter Petre** a acceptat primirea acestor persoane, fără a exista vreun document justificativ trimis de către organele competente, care să ateste starea lor de reținere sau arestare.*

În baza unui ordin telefonic primit de la procurorul general Gheorghe Robu, în după-amiaza aceleiași zile, respectivele persoane au fost lăsate să plece de la U.M. 0575 Măgurele. Pentru plecarea lor, inculpatul a pus la dispoziție două

autobuze, cu care respectivele persoane au fost transportate în diferite zone ale capitalei.

În zilele de 14 și 15 iunie 1990, o dată cu venirea minerilor în București și acțiunile violente declanșate de către aceștia asupra populației civile din capitală, au fost aduse din nou persoane pentru a fi cercetate la U.M. 0575 Măgurele. Astfel, au fost aduse 456 de persoane, între care s-au regăsit și unele care fuseseră aduse și în ziua de 13 iunie. Inculpatul **Peter Petre** a susținut că a primit ordin de la comandantul Trupelor de Pază și Ordine, g-ral Cerapin Tudor, pentru a primi aceste persoane reținute. Cu toate că ordinul de a fi primite la U.M. 0575 Măgurele persoane ridicate de pe stradă de către mineri, fără existența unor mandate de arestare sau ordonanțe de reținere, era vădit nelegal, inculpatul **Peter Petre** a executat acest ordin și a ținut aceste persoane în unitatea pe care o conducea, pe parcursul mai multor zile, ultima fiind pusă în libertate pe data de 22 iunie 1990.

Aproape fără nicio excepție, persoanele care au fost aduse la Măgurele prezentau multiple leziuni pe corp, ce le fuseseră cauzate, atât de către polițiști, cât și de către mineri. Foarte multe persoane au fost aduse, avându-i ca și escortă pe mineri. În timpul ce victimele erau coborâte din mașini, în curtea U.M. 0575 Măgurele, atât minerii, polițiștii, cât și militarii în termen, se încolonav pe două rânduri paralele și loveau cu bastoane, bâte sau patul armii, persoanele care coborau din autovehicule. La intrarea în curtea unității nu s-a ținut niciun fel de evidență a persoanelor care au intrat în unitatea militară, nici victime, nici însoțitori și nicio evidență a mijloacelor de transport cu care acestea au venit.

Spațiul în care au fost ținute persoanele reținute ilegal era total impropriu, acesta fiind fostul garaj al unității. În același spațiu, au fost ținuți, laolaltă, bărbații și femeile, copiii, tinerii și persoanele mai în vârstă. Paza acestor persoane a fost asigurată de către militarii în termen, consemnul ce le-a fost transmis de către inculpatul **Peter Petre** a fost acela de a nu se permite niciunei persoane din garaj să iasă, cu excepția situațiilor determinate de satisfacerea nevoilor fiziologice.

Ca și în cazul inculpatului **Dobrinou Vasile**, **Peter Petre** a participat la ședința care a avut loc la sediul poliției capitalei, ședință convocată de către g-ral. mr. Diamandescu Corneliu și în cadrul căreia s-a discutat despre punerea în aplicare a planului de acțiune privind evacuarea Pieței Universității, plan de acțiune aprobat de către primul-ministru, inculpatul **Petre Roman**.

Civilii capturați de pe străzile București-ului au fost duși la U.M. 0575 Măgurele în mod vădit nelegal, fiind ținuți în condiții total improprii, tot o perioadă de până la șapte zile. Nerespectând regulile specifice unui obiectiv militar, inculpatul a permis ca minerii care au participat la capturarea acestor persoane să le supună violențelor fizice și psihice într-un mod în care făcea evidentă complicitatea autorităților.

14. Civil Ghinescu Alexandru, sub aspectul săvârșirii de **infracțiuni contra umanității**, prev. de art. 439 alin. 1 lit g – 5 (cinci) acte materiale (persoane vătămate - Salomia Răzvan, Roncea George - Alexandru, Bălășoiu Adrian Florescu Michaela - Tomnița, Georgescu Daniel Marian), cu aplic. art. 5 alin. 1 din C. penal.

În sarcina acestui inculpat, s-a reținut, în esență, că În dimineața zilei de 13 iunie 1990, directorul general al I.M.G.B. inculpatul Ghinescu Alexandru, răspunzând solicitărilor F.S.N.-ului, a dat dispoziție șefilor de secție să mobilizeze muncitorii, pentru a face ordine în centrul Capitalei. În jurul orei 9,30 susnumitul a plecat către sediul guvernului în fruntea unei coloane formate din aprox. 1.000 de muncitori înarmați cu obiecte contondente, iar sub coordonarea acestuia, în momentul în care muncitorii au ajuns în Piața Universității, în apropierea Institutului de Arhitectură „Ion Mincu”, au spart ușile instituției de învățământ superior și au atacat studenții aflați în exteriorul clădirii, identificându-i ca fiind opozanți ai regimului F.S.N. În aceste împrejurări, cinci studenți au suferit vătămări fizice. În continuare, muncitorii de la I.M.G.B. s-au deplasat la sediul Guvernului sub conducerea inculpatului, unde acesta s-a întâlnit cu inculpații Ion Iliescu și Petre Roman, oferindu-le sprijinul pentru a pune capăt demonstrațiilor opozanților politici. Ulterior, în cursul serii, la solicitarea inculpatului Ion Iliescu, Ghinescu Alexandru a mobilizat și adus în Piața Victoriei și muncitori din schimbul III, rămânând în fruntea acestora, în fața guvernului, până în dimineața zilei de 14 iunie 1990, când i-a chemat în fața guvernului și pe muncitorii din schimbul I de la I.M.G.B.

Motivația de ordin politic ce a stat la baza acțiunilor inculpatului rezultă din însăși expunerea faptelor, iar această motivație privea păstrarea funcției de conducere în întreprindere, care depindea de decidenții politici.

Prin actul de sesizare, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a stabilit că, în prezenta cauză, calitatea de parte responsabilă civilmente o are Guvernul României, prin Ministerul Finanțelor Publice [fila 1927/1979].

Ulterior, prin încheierea de ședință din data de 14 ianuarie 2019, ca urmare a cererilor formulate de părțile civile, au fost introduse în cauză, în calitate de părți responsabile civilmente:

- 1) Statul Român, prin Ministerul Finanțelor Publice;
- 2) Ministerul Afacerilor Interne;
- 3) Serviciul Român de Informații (SRI);
- 4) Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;
- 5) Guvernul României;
- 6) Jandarmeria Română, prin Inspectoratul General al Jandarmeriei Române;
- 7) Ministerul Apărării Naționale;
- 8) Ministerul Economiei;
- 9) Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”;
- 10) Liga Sindicatelor Miniere din Valea Jiului;
- 11) Inspectoratul General al Jandarmeriei Române;
- 12) Direcția Generală de Jandarmi a Municipiului București, prin Inspectoratul General al Jandarmeriei Române;
- 13) Societatea Comercială DOOSAN IMGB SA.

II. B. MĂSURILE PREMERGĂTOARE.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 14 iunie 2017, formându-se dosarul asociat nr.1752/1/2017/a1.

Prin rezoluția Judecătorului de cameră preliminară din 22 iunie 2017, s-a dispus comunicarea către inculpația câte unei copii certificate a rechizitoriului nr.47/P/2014 din 12 iunie 2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchelor Militare, precum și aducerea la cunoștința acestora, dar și a persoanelor vătămate/părților civile/moștenitorii acestora, a obiectului procedurii în camera preliminară, astfel cum este reglementat de

dispozițiile art.342 din Codul de procedură penală, a dreptului de a-și angaja un apărător ales și a posibilității de a formula, în scris, cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală până la data de 25 octombrie 2017, termen stabilit, conform art. 344 alin. (2) teza finală din Codul de procedură penală, prin raportare la gradul deosebit de ridicat al complexității cauzei și numărul foarte mare al volumelor dosarului de urmărire penală.

II. C. CERERI ȘI EXCEPȚII.

1. INCULPAȚII.

1.1. Inculpatul Ion Iliescu, prin apărător ales, a formulat cereri și excepții cu privire la legalitatea efectuării actelor de urmărire penală, legalitatea sesizării instanței de judecată și legalitatea administrării probelor, prin care a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate nulitatea tuturor actelor de urmărire penală derivând din nulitatea ordonanței din 16.10.2015, dată în dosarul nr. 47/P/2014, prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor, și, subsecvent, a ordonanțelor din 23.12.2016, prin care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale fără de inculpatul Iliescu Ion, și din 08.05.2017, prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale pentru alte acte materiale; să constate neregularitatea actului de sesizare a instanței, respectiv a rechizitoriului din 12.06.2017; să constate incompetența funcțională a procurorilor care au instrumentat cauza și să excludă probele administrate în mod nelegal.

A. Nulitatea tuturor actelor de urmărire penală derivată din nulitatea ordonanței din 16.10.2015, dată în dosarul nr. 47/P/2014 prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspectului Iliescu Ion din propagandă de război, genocid și tratamente neomenoase prin dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal în infracțiuni contra umanității prev. de art. 439 alin. 1 lit. a), g) și j) din Codul penal.

Față de nelegalitatea Ordonanțelor din 16.10.2015, 23.12.2016 și 08.05.2017, emise în dosarul nr. 47/P/2014, în temeiul art. 345 alin. (3) raportat la art. 280 și 282 Cod procedură penală, a solicitat sancționarea acestora cu nulitatea.

Astfel, a susținut că vătămarea procesuală produsă constă în încălcarea principiului legalității incriminării. În speță, există o strânsă intercorelare între

garanțiile procedurale și cele de natură substanțială, astfel încât încălcarea primelor aduce atingere, în mod automat, și celor din urmă. De aceea, vătămarea descrisă nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea ordonanțelor de schimbare a încadrării juridice, extindere a urmăririi penale și punere în mișcare a acțiunii penale față de inculpat, criticate pentru ne legalitate.

De asemenea, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să facă aplicarea art.280 alin. (2) Cod procedură penală, privitor la efectul extensiv (de iradiere) al nulității și să sancționeze cu nulitatea și actele îndeplinite ulterior acestor ordonanțe, care se află în legătură de interdependență cu aceasta, fiind lovite de nulitate, indiferent dacă ar conține sau nu vreun viciu procedural. Din această perspectivă, a precizat că se impune constatarea că inclusiv actul de sesizare a instanței se află în legătură directă cu ordonanțele, având în vedere că fapta pentru care s-a dispus, în mod nelegal, schimbarea încadrării juridice, extinderea urmăririi penale și punerea în mișcare a acțiunii penale a făcut obiectul soluției de trimitere în judecată, ceea ce, la o analiză riguroasă, ar implica deopotrivă nulitatea rechizitoriului, a cărei valabilitate depinde de valabilitatea actelor procesuale anterioare.

În conformitate cu dispozițiile art. 282 Cod procedură penală, încălcarea oricăror dispoziții legale, în afara celor prev. de art. 281 Cod procedură penală, determină nulitatea actului atunci când, prin nerespectarea cerințelor legale, s-a produs o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților principali, care nu poate fi înlăturată decât prin desființarea actului, nulitate care poate fi invocată, în condițiile art. 282 alin. (4) din Codul de procedură penală, până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale.

În ceea ce privește soluția dispusă prin ordonanță, respectiv de schimbare a încadrării juridice, în literatura de specialitate s-a susținut că încadrarea juridică sau legală a faptei înseamnă corespondența dintre fapta materială și norma sau normele ce i se aplică, având o importanță în soluționarea conflictului de drept penal, deoarece stabilirea încadrării juridice a faptei înseamnă, implicit, stabilirea temeiului juridic al răspunderii penale.

Pornind de la această premisă, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate că, față de inculpatul Iliescu Ion, s-a început urmărirea penală prin rezoluția Seției Parchetelor Militare nr. 75/P/1998 din data de 09.06.2005, în temeiul dispozițiilor art. 228 alin. (6) Cod procedură penală, printre altele, pentru săvârșirea infracțiunilor de propagandă pentru război, genocid și tratamente neomenoase prin dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal.

Prin rezoluția din 17 iunie 2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică dată în dosarul nr. 175/P/2008, față de infracțiunile reținute în sarcina învinutului Iliescu Ion, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a acestuia, sub aspectul săvârșirii infracțiunilor mai sus enunțate, reținându-se în partea expozitivă că nici în cuprinsul rezoluției de începere a urmăririi penale, nici în cuprinsul vreunui alt act procesual sau procedural nu au fost menționate, în concret, faptele pentru care a fost învinuit Iliescu Ion, fiind indicat doar textul legal care incriminează faptele. Totodată, în cuprinsul aceleiași rezoluții s-a reținut că, deși nu au fost descrise în concret faptele, la 24 mai 2006 – la un an de la momentul începerii urmăririi penale – i-a fost adusă la cunoștință învinuirea și a fost audiat o singură dată, în calitate de martor, la 10 mai 1999.

Prin ordonanța din 05.02.2015, Procurorul general a statuat că, din analiza soluțiilor de netrimitere în judecată, rezultă că organele de urmărire penală nu au stabilit, în integralitatea lor, circumstanțele faptelor, că soluția nu cuprinde elementele esențiale pentru lămurirea stării de fapt, precum: care au fost persoanele care au organizat venirea în capitala țării a grupurilor de mineri și muncitori și, mai ales, cine sunt persoanele, cu putere de decizie necesară, care au permis ca grupurile de mineri să acționeze, vătămrile corporale și celelalte infracțiuni ale căror victime au fost locuitorii municipiului București nu au fost descrise, nu au fost analizate caracterul sistematic al mutiplexelor infracțiuni comise și nici eventuala săvârșire, conform unui plan de reprimare a manifestațiilor, și că aceste aceste lacune și aspecte de nelegalitate, constatate și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, au condus la stabilirea incompletă a faptelor și la interpretarea lor juridică eronată.

Analizând, așadar, ordonanța de începere a urmăririi penale, cea de scoatere de sub urmărire penală și cea din urmă, de infirmare a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, inculpatul Iliescu Ion a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate că, în ceea ce privește învinuirea adusă la cunoștința inculpatului la momentul începerii urmăririi penale, faptele nu au fost niciodată descrise și, deci, nu i-au fost aduse la cunoștință.

Cu toate acestea, chiar având în vedere o lipsă a descrierii concrete a faptelor pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale, prin încadrarea juridică ce i s-a adus la cunoștință, s-a reținut că faptele sale sunt subsumate celor 3 infracțiuni contra umanității și au constat în acțiuni de propagandă pentru război, răspândirea de știri tendențioase sau inventate, de natură să servească ațâțării la război, sau orice alte manifestări în favoarea dezlănțuirii unui război (356), vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a membrilor colectivității sau grupului și supunerea colectivității ori grupului la condiții de existență sau

tratament de natură să ducă la distrugere fizică în scopul de a distruge, în întregime sau în parte, o colectivitate sau un grup național, etnic, rasial sau religios [art. 357 lit. b) și c)] și acțiuni de dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal a răniților ori bolnavilor, a membrilor personalului civil sanitar sau al Crucii Roșii ori ai organizațiilor asimilate acesteia, a naufragaților, a prizonierilor de război și, în general, a oricărei alte persoane căzute sub puterea adversarului.

Inculpatul Iliescu Ion a susținut în continuare că, prin ordonanța de schimbare de încadrare juridică s-a apreciat că aceleași fapte, mai sus arătate, nedescrise, dar circumscrise totuși elementelor materiale ale celor 3 infracțiuni, în materialitatea lor, îmbracă forma juridică a infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 439 alin. 1 lit. a), g) și j) din Cod penal cu aplic. art. 5 din Codul penal.

Prin operațiunea de schimbare a încadrării juridice, în fapt, i-a fost adusă la cunoștință, pentru prima dată, fapta pentru care este cercetat, respectiv aceea de a decide reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac asupra unei populații civile, atac soldat cu decesul a patru persoane și rănirea a altor trei prin împușcare, precum și vătămarea corporală și lipsirea de libertate a aproximativ 270 de persoane, și de a decide organizarea deplasării la București a peste 10.000 de muncitori care, în zilele de 14 și 15 iunie 1990, au continuat atacul declanșat în dimineața zilei de 13 iunie 1990 asupra unei populații civile, provocând vătămarea corporală și lipsirea de libertate a unui număr de peste 1.000 persoane, iar prin ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale s-a reținut și i-a fost adusă la cunoștință învinuirea, faptele constând în aceea că a decis, organizat și coordonat un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, având consecințele indicate.

Or, a susținut că, până la momentul schimbării încadrării juridice, nu s-a imputat inculpatului și nici adus la cunoștință, ca a decis, organizat și coordonat un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, având consecințele indicate, ci doar au fost cercetate rezultatele acțiunilor, în mod generic, întreprinse de diverse persoane în perioada 13-15 iunie 1990,

Astfel, în esență, inculpatul Iliescu Ion a precizat că prin ordonanța a cărei nulitate o invocă nu s-a efectuat nicio operațiune de schimbare a încadrării juridice de vreme ce premisa schimbării încadrării juridice este existența descrierii unei fapte specifice la momentul începerii urmăririi penale, ci s-a realizat o veritabilă punere sub învinuire a inculpatului, pentru prima dată.

A susținut că, în conformitate cu dispozițiile art.311 Cod procedură penală, în cazul în care, după începerea urmăririi penale, organul de urmărire penală

constată fapte noi, date cu privire la participarea și altor persoane ori împrejurări noi care pot duce la schimbarea încadrării juridice, dispune, printre altele, schimbarea încadrării juridice, însă de la momentul infirmării soluției de netrimitere în judecată și până la momentul schimbării încadrării juridice nu a intervenit nicio împrejurare nouă, necunoscută, care să conducă la concluzia că aceleași fapte întrunesc elementele constitutive nu ale infracțiunilor de art. 356 și 357 Cod penal, ci ale infracțiunii prev. de art. 439 Cod penal, care, de altfel, ar fi trebuit să opereze o extindere a urmăririi penale pentru fapta care a fost incriminată prin intrarea în vigoare a noului Cod penal.

În ceea ce privește vătămarea produsă prin operațiunea, neavenită, de schimbare a încadrării juridice, care, în fapt, a fost o veritabilă operațiune de extindere a urmăririi penale și mai apoi a acțiunii penale, aceasta constă în încălcarea dreptului la un proces echitabil reglementat atât de art. 6 din CEDO, cât și de dispozițiile art.8 Cod procedură penală, cu toate componentele sale, respectiv încălcarea dreptului la o informare corespunzătoare asupra acuzației și încălcarea dreptului la apărare.

Având în vedere că nulitatea intervine pentru încălcarea normelor în baza cărora se desfășoară procesul penal, atât cele reglementate de Codul de procedură penală, cât și de normele supra-constituționale, cum este cazul dispozițiilor CEDO, iar vătămarea produsă, pe lângă încălcarea dreptului la un proces echitabil, cu parte a componentelor sale așa cum au fost ele dezvoltate de practica Curții Europene, este și aceea de a exercita o acțiune penală și a dispune trimiterea în judecată a inculpatului pentru o faptă (și nu încadrare juridică) pentru care, în materialitatea ei, așa cum este dezvoltată pentru prima dată prin ordonanța de schimbare a încadrării juridice, nu a fost niciodată începută urmărirea penală, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să sancționeze, în consecință, ordonanța din 16.10.2015, dată în dosarul nr. 47/P/2014, prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor, cu nulitatea.

În conformitate cu dispozițiile art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală, a solicitat să se aplice aceeași sancțiune și actelor subsecvente, respectiv ordonanței din 23.12.2016, prin care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul Iliescu Ion, și ordonanța din 08.05.2017, prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale și punerea în mișcare a acțiunii penale pentru alte acte materiale.

Astfel, cele două acte evocate în precedent sunt ulterioare actului nul, respectiv ordonanței de schimbare a încadrării juridice și există, în mod evident, o legătură directă a acestora cu actul nul, ordonanța de schimbare a încadrării juridice fiind

premia ordonanțelor de punere în mișcare a acțiunii penale și extindere a urmăririi penale.

Asa fiind, a arătat că se impune, ca o consecință firească, anularea tuturor actelor de urmărire penală, acestea fiind în mod evident efectuate în mod nelegal.

B. Nelegalitatea sesizării instanței de judecată

Inculpatul Iliescu Ion a susținut că, din economia dispozițiilor art. 342 din Codul de procedură penală, de esență procedurii camerei preliminare este verificarea legalității dosarului întocmit de către procuror și aptitudinea lui de a declanșa judecata asupra fondului.

În ceea ce privește neregularitatea actului de sesizare a instanței, pe de o parte, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate neregularitatea acestuia derivând din aceea că dispoziția de trimitere în judecată vizează fapte pentru care nu s-a început urmărirea penală, iar pe de alta parte, să constate neregularitatea acestuia constând în întocmirea necorepunzătoare a acestuia, prin raportare la exigențele prevăzute de art. 328 Cod procedură penală.

În ceea ce privește neregularitatea rechizitoriului, sub forma nelegalității, constând în aceea că dispoziția de trimitere în judecată vizează fapte pentru care nu s-a început urmărirea penală, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate că, premergător operațiunii de schimbare de încadrare a faptelor, consacrată de ordonanța din 16.10.2015 dată în dosarul nr. 47/P/2014, nu a fost niciodată începută urmărirea penală și efectuată, în continuare, față de inculpatul Iliescu Ion, pentru fapta constând în aceea că în zilele de 11 ~ 12.06.1990, în calitate de președinte al C.P.U.N., a decis, organizat și coordonat un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestanților din Piața Universității, la care au participat forțele militare ale Ministerului de Interne, Ministerului Apărării Naționale și Serviciul Român de informații, precum și un număr se peste 10.000 de mineri și muncitori, atacul având consecințele arătate, subsumate lit. a) g) și j) ale art. 439 alin. (1) din Codul penal.

A apreciat că au fost încălcate dispozițiile art. 327, art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 286 alin. (2) Cod procedură penală, art. 305 Cod procedură penală și, în fine, art. 309 Cod procedură penală, singurul remediu fiind cel prevăzut de art. 346 alin. (3) lit. a) teza a II-a Cod procedură penală, neregularitatea atrăgând imposibilitatea stabilirii obiectului și limitelor judecării.

Cu privire la neregularitatea rechizitoriului derivând din întocmirea necorepunzătoare a acestuia, prin raportare la exigențele prevederilor art. 328 din Codul de procedură penală, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate neregularitatea actului de sesizare în ceea ce privește descrierea faptelor reținute în sarcina inculpatului, indicarea încadrării juridice și indicarea și analizarea mijloacelor de probă.

Inculpatul Iliescu Ion a solicitat a se avea în vedere că, având în vedere infracțiunea pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a tuturor inculpaților – ce denota o participație penală, legală, constituită – , faptele nu sunt descrise într-o manieră adecvată, prin exercitarea contribuției conjugate a fiecăruia dintre inculpați.

De altfel, descrierea faptelor, precum și a fiecărui act material în parte nu s-a realizat prin analiza coroborată a materialului probator care este unul vast, ci doar prin redarea unor pasaje din declarații, fără corelare între ele, iar pe de altă parte și prin referiri la doctrina Tribunalului Penal Internațional și a Curții Europene de Justiție.

Descrierea faptelor imputate pentru care s-a dispus trimiterea în judecată nu se poate extrage prin referiri doctrinare, acestea fiind numai opinii juridice cu privire la o încadrare juridică sau alta, ci descrierea faptelor nu este altceva decât un rezumat și un corolar al coroborării tuturor mijloacelor de probă, cu indicarea acestora în mod concret, de o manieră care să aibă relevanța penală și să producă efecte.

O altă deficiență majoră a rechizitoriului este aceea că nu sunt descrise efectiv și concret actele materiale circumscrise conținutului constitutiv al fiecărei modalități normative din textele de lege incriminatoare, cu referire la fiecare persoană vătămată.

Astfel, în multe situații nu se arată în ce constă fapta, iar în alte situații când se face referire la faptă nu sunt precizate date complete (cine a suferit vătămarea integrității fizice și cine a fost vătămat psihic, de unde rezultă aceste consecințe și care este întinderea lor, cine sunt persoanele care au produs vătămările - dacă au putut fi stabilite - și care este contribuția fiecăreia dintre acestea, în ce mod au fost persecutate victimele etc).

În același timp, lipsirea de libertate nu este analizată în funcție de fiecare caz în parte, ci este raportată la o presupusă dată a punerii în libertate a ultimei persoane reținute.

Mai mult, deși se susține că inculpatul este vinovat de vătămarea integrității fizice și psihice a 1.388 persoane și lipsirea de libertate a 1.250 persoane, foarte multe dintre acestea nu sunt identificate, astfel cum impune legea, ceea ce nu permite stabilirea exactă a cadrului procesual de desfășurare a judecății.

Cu privire la această critică, s-a arătat că, în anumite situații, persoanele vătămăte nu au fost identificate, iar faptele reținute cu privire la acestea nu sunt descrise.

O altă categorie vizează cazurile în care, deși persoanele vătămăte au fost identificate, faptele nu sunt descrise.

O a treia categorie include fapte descrise insuficient (de exemplu, la vătămări corporale nu se arată, în majoritatea cazurilor, în ce au constat leziunile, care a fost numărul de zile de îngrijiri medicale pentru vindecare etc; la lipsire de libertate, doar ca excepție se menționează cu exactitate data și ora de început și cea de sfârșit a privării de libertate).

În continuare, inculpatul Iliescu Ion a susținut că, în majoritatea cazurilor, rechizitoriul face referire la o pretinsă situație de fapt stabilită în dosare de urmărire penală în care au fost învinuite persoane vătămăte din prezenta cauză (unele arestate preventiv), dispunându-se diverse soluții - neînceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală, trimiterea în judecată, condamnarea. În alte situații, persoanele vătămăte au fost sancționate contravențional pentru activități ilicite desfășurate cu ocazia evenimentelor din 13-15 iunie 1990. Toate aceste cazuri au vizat calitatea de subiect activ a persoanelor respective în desfășurarea activităților ce au format obiectul cercetării, astfel că, în prezenta cauză, având poziția de subiecți pasivi, era necesară stabilirea pe bază de probe a situației de fapt. De asemenea, au fost ignorate soluții definitive ale instanțelor judecătorești prin care au fost aplicate sancțiuni penale sau civile (închisoare contravențională) unor persoane vătămăte.

Au fost reținute ca realizând conținutul constitutiv al infracțiunii contra umanității și fapte cu naturi juridice diferite. Spre exemplu, persoana vătămăte Murgoci Eugen a fost reținută și arestată preventiv pentru că asupra sa au fost găsite 3 cartușe de calibrul 7,62 mm. Persoana vătămăte Pop Dan a fost reținută și arestată preventiv pentru complicitate la furt calificat, fiind condamnată ulterior la 1 an și 6 luni închisoare prin sentința penală nr. 321/1992 a Judecătoriei Sectorului 2 București.

A precizat că, în această fază prealabilă judecății, Judecătorul de cameră preliminară trebuie să examineze și maniera în care procurorul, în cuprinsul

rechizitoriului, realizează concordanța între acuzațiile formulate și indicarea mijloacelor de probă care susțin acuzația penală.

Dat fiind specificul infracțiunii, dar și urmările produse și imputate, respectiv decesul și vătămarea corporală, inculpatul Iliescu Ion a susținut că nu se regăsește în probatoriu, așa cum este indicat începând cu fila 1542 și până la fila 1726, care sunt înscrisurile medicale care atestă aceste vătămări, ori alte mijloace de probă care să le dovedească, altele decât declarațiile persoanelor vătămate însăși (de exemplu, la vătămări corporale nu se arată, în majoritatea cazurilor, în ce au constat leziunile, care a fost numărul de zile de îngrijiri medicale pentru vindecare etc: la lipsire de libertate, doar ca excepție se menționează cu exactitate data și ora de început și cea de sfârșit a privării de libertate).

Conform art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală, rechizitoriul cuprinde „(...) și alte mențiuni necesare pentru soluționarea cauzei (...)”.

În speță, s-au constituit părți civile 787 de persoane, fie în nume propriu, fie în calitate de succesori.

Referitor la această chestiune (respectiv latura civilă a cauzei) s-a susținut că neregularitățile actului de sesizare constau în următoarele:

- nu au fost respectate dispozițiile art. 20 alin. (2) Cod proc. penală, care obligă - sub sancțiunea prevăzută de alin. (4) din același articol - la indicarea naturii și a întinderii pretențiilor, a motivelor și a probelor pe care acestea se întemeiază;
- în multe situații au fost introduși în cauză succesorii persoanelor vătămate decedate, fără să fie depuse certificatele de moștenitor și cu încălcarea dispozițiilor art. 24 alin. (1) Cod procedură penală, care prevăd necesitatea exprimării opțiunii continuării exercitării acțiunii civile în termen de cel mult două luni de la data decesului. În alte cazuri sunt indicați succesorii, fără precizarea calității și a adresei de citare.
- discutabilă este și introducerea în cauză, la cererea părților civile, în calitate de persoană responsabilă civilmente, a Guvernului României, prin Ministerul Finanțelor Publice, fără a se analiza însă în ce măsură se consideră îndeplinite condițiile legale (art. 86 Cod procedură penală) pentru a se dispune astfel.

Cu privire la cheltuielile judiciare pentru faza de urmărire penală, a arătat că, în cuprinsul rechizitoriului (f. 1979), se indică suma globală de 26.428 lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate de stat ce urmează a fi suportate de către inculpați, însă nu s-a stabilit în mod defalcat ce reprezintă cheltuielile care compun această sumă și nici partea din cheltuieli datorată de fiecare inculpat, stabilită în raport cu contribuția avută la producerea acestora, solidaritatea în acest caz fiind nelegală.

În fine, referitor la nelegala sesizare a instanței prin raportare la dispozițiile art. 305 alin. (3), art. 309 alin. (1) teza ultimă din Codul de procedură penală cu aplicarea dispozițiilor art. 2 și art. 3 din Codul penal.

În ceea ce privește punerea în mișcare a acțiunii penale, această operațiune prezintă o importanță deosebită, întrucât actul de inculpare este cel care delimitează cadrul procesual, având în vedere că judecătorul soluționează acțiunea penală în limitele situației de fapt și a încadrării juridice fixate prin ordonanța procurorului de punere în mișcare a acțiunii penale.

Totodată, prevederile art. 7 alin. (1) Cod procedură penală au ca obiect de reglementare caracterul obligatoriu al punerii în mișcare a acțiunii penale.

În vederea punerii în mișcare a acțiunii penale trebuie îndeplinite condițiile de fond reglementate de art. 15 Cod procedură penală, respectiv existența unor probe din care rezultă presupunerea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune și inexistența unei cauze legale care să împiedice punerea în mișcare a acțiunii penale, dintre cele prevăzute de dispozițiile art. 16 alin. (1) Cod procedură penală.

Prin prisma acestei ultime condiții, apărarea inculpatului Iliescu Ion a apreciat că ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale este nelegală și, lipsind temeiul acțiunii penale și al exercitării acțiunii, și dispoziția de trimitere în judecată este, de asemenea, nelegală.

În conformitate cu dispozițiile art. 1 alin. (2) Cod penal, nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită, iar în conformitate cu disp. art. 3 Cod penal, legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

Astfel, apărarea a apreciat că nu putea fi pusă în mișcare acțiunea penală pentru fapta de a decide, organiza și coordona, alături de alți inculpați, un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile în cadrul căruia au fost omorâte, vătămate și lipsite de libertate persoanele vătămate, de vreme ce

legea penală nu retroactivează, cu excepția legii penale mai favorabile și, deci, lipsește temeiul acțiunii penale în raport de principiul activității legii penale.

Așa fiind, lipsește temeiul de drept al acțiunii penale, prin care se instituie implicit dreptul la acțiune, întrucât temeiul este dat de existența unei dispoziții de lege care reglementează o infracțiune - dispoziție nereglementată la data săvârșirii faptelor în prezenta cauză.

A arătat că principiul neretroactivității legii penale exprimă regula conform căreia „legea nouă nu poate să reglementeze decât raporturile juridice născute sub imperiul ei, nu și raporturile anterioare apariției legii”.

Infracțiunile contra umanității, definite în art. 7 din Statutul Curții Penale Internaționale, trebuie să fie interpretate în mod strict, ținând cont de faptul că acestea sunt printre cele mai grave infracțiuni de interes pentru comunitatea internațională privită ca un întreg, incriminând comportamente inadmisibile potrivit dreptului internațional aplicabil, așa cum este recunoscut de principalele sisteme juridice din lume, astfel încât chestiunea continuității incriminării este centrală în prezenta cauză.

Luând în considerare argumentele de principiu enunțate mai sus, a solicitat a se avea în vedere că o eventuală continuitate a incriminării poate fi stabilită doar analizând comparativ elementele constitutive ale infracțiunilor în cauză și stabilind identitatea acestora, nu o eventuală asemănare dintre ele.

Or, la o privire comparativă între infracțiunea de tratamente neomenoase (358 Cod penal de la 1968) și infracțiunile contra umanității (art. 439 Cod penal), pe lângă modalitățile diferite de comitere a lor, este evident că între acestea există deosebiri esențiale, inclusiv în privința valorii sociale ocrotite, a subiectului pasiv protejat și a situației-premisă, fiind evidentă inexistența unei continuități a incriminării.

Or, dacă, *ab initio*, pentru fapta descrisă și pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală, a lipsit temeiul de drept care să fundamenteze soluția de punere în mișcare a acțiunii penale, acțiunea nici nu poate fi exercitată în condiții de legalitate prin emiterea rechizitoriului și, în atare condiții, sesizarea instanței este nelegală de vreme ce judecata presupune aptitudinea exercitării acțiunii penale.

C. Incompatibilitatea procurorilor redactori ai rechizitoriului

Inculpatul Iliescu Ion a făcut trimitere la dispozițiile art. 65 alin. (1) și art. 64 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, potrivit cărora, atunci când există

o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea procurorului este afectată, acesta devine incompatibil.

A susținut că modalitatea de efectuare a urmăririi penale și de întocmire a rechizitoriului evidențiază o atitudine părtinitoare a procurorilor care nu s-au străduit să stabilească toate faptele și consecințele juridice ale acestora, ci au decupat complexul factual și au imprimat cauzei un pronunțat caracter politic.

În continuare, a susținut că, spre deosebire de nulitățile absolute, cele relative presupun întrunirea următoarelor condiții:

- 1) încălcarea unei dispoziții legale care reglementează desfășurarea procesului penal, care nu este sancționată cu nulitatea absolută, conform art. 281 alin. (1) Cod procedură penală;
- 2) nerespectarea acelei dispoziții legale a vătămat drepturile părților ori ale subiecților procesuali principali;
- 3) vătămarea astfel cauzată nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului efectuat cu nesocotirea legii;
- 4) existența unui interes procesual propriu în respectarea dispoziției legale încălcate.

În opinia inculpatului, în cauza de față aceste condiții sunt îndeplinite cumulativ, în sensul că:

- au fost încălcate dispozițiile legale indicate mai sus;
- nerespectarea prevederilor menționate a cauzat inculpatului o vătămare a drepturilor conferite de lege;

Cu privire la acest aspect, a menționat că efectuarea urmăririi penale în condițiile de mai sus l-a expus oprobriului public pe inculpat, cauzându-i o vătămare majoră a unora dintre drepturile menționate mai sus (dreptul la demnitate, dreptul la sănătate, dreptul la propria imagine, dreptul la respectarea vieții private).

Prin urmare, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate nulitatea tuturor actelor de urmărire penală efectuate în cauză, în temeiul art. 345 alin. (3) raportat la art. 280 și 282 Cod procedură penală, acestea fiind efectuate de organe de urmărire penală aflate în situația incompatibilității.

D. Excluderea probelor – declarații și înscrisuri

S-a arătat că declarațiile a căror excludere o solicită apărarea sunt următoarele :

- Declarație de martor Gorzo Octavian Dan din data de 01.06.1998;
- Declarație de martor Bot Mircea din data de 21.06.2006;
- Declarație de învinuit Napău Ion din data de 30.01.2006;
- Declarație de martor Danciu Petro din data de 04.12.1997;
- Declarație de învinuit Cămărășescu Nicolae din 13.12.2005; Proces-verbal de audiere a inginerului Cămărășescu Nicolae din 17.02.1998 ;
- Declarație de martor Dan Paul Flori (supliment de declarație olografa nedată;
- Declarație de martor Draghici Teodor Sergiu din 25.11.2005;
- Declarație de martor Costea Cătălina din 23.02.2007;
- Declarație de martor Ghioc Ilie din 19.07.2006;
- Declarații persoana vătămată Moroșanu Tivilic Marian din 02.02.2006 și 27.07.2000;
- Declarație de martor Gelu Voican Voiculescu din 18.05.2005;
- Declarație martor Corneliu Diamandescu din 11.01.2000; Declarație Corneliu Diamandescu din 02.11.1998;
- Declarație martor Tache Viorel din 12.07.2006;
- Declarații de martor Mihai Chițac din 17.12.1998.

Făcând trimitere la cauza Brusco contra Franței prin care instanța europeană de contencios al drepturilor omului a consacrat interpretarea potrivit căreia „o persoană dobândește calitatea de suspect nu din momentul în care această calitate îi este adusă la cunoștință, ci din momentul în care autoritățile aveau motive plauzibile pentru a-l suspecta de comiterea unei infracțiuni”, inculpatul Iliescu Ion a precizat că, în aceste condiții, formularea acuzației penale nu poate fi prelungită *sine die*, întrucât compromite, în mod substanțial, caracterul echitabil al procedurii. Or, susține inculpatul, cu toate că au fost administrate probe în perioada 1997-2005 din care, în opinia Parchetului rezultau elemente incriminatoare de natură a justifica o acuzație penală împotriva acestuia, punerea sub acuzare s-a realizat abia în anul 2015.

Raportat la criteriul cantitativ, a susținut că mijloacele de probă constând în declarații ocupă un loc semnificativ în economia materialului de urmărire penală, fiindu-le acordată relevanță probatorie sporită în acuzare.

Or, în condițiile în care inculpatul nu și-a putut exercita pe deplin una dintre garanțiile dreptului la un proces echitabil, prevăzută în art. 6 parag. 3 lit. d din Convenție (dreptul să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării), a apreciat că, raportat la administrarea acestor mijloace de probă, nu s-a respectat principiul egalității armelor (C.E.D.O., Brandstetter c. Austriei, 28 august 1991), ce presupune acordarea posibilității tuturor părților de a-și susține cauza în condiții care să nu le plaseze într-o poziție dezavantajoasă una față de cealaltă.

În temeiul art. 345 alin. (3) raportat la art. 102 alin. (2) Cod procedură penală, a solicitat excluderea probelor rezultate din declarațiile de martor/învinuit date în cauză de Gorzo Octavian Dan, Bot Mircea, Napău Ion, Danciu Petru, Camărășescu Nicolae, Dan Paul Florin, Drăghici Teodor Sergiu, Costea Cătălina, Ghioc Ilie, Gelu Voican Voiculescu, Corneliu Diamandescu, Tache Viorel și Mihai Chițac, precum și ale persoanelor vătămate Moroșanu Tivilic Marian, Barnea Ion, Bălășoiu Adrian și Mogodici Ilie.

În privința înscrisurilor ce se impun a fi excluse a solicitat excluderea înscrisului reprezentând Plan de acțiune pentru eliberarea Pieței Universității în ziua de 13.06.1990, depus în copie la dosar de către fostul ministru de interne general Chițac Mihai cu ocazia audierii din 18.06.2007 (vol. 161, filele 75-79 și vol. 308, f. 107-110).

A susținut că acest înscris olograf, menționat a fi „cu caracter strict secret”, nu poate fi verificat sub aspectul autenticității sale ori realității celor consemnate, iar persoana care l-a depus la dosar a decedat, astfel încât a arătat că acest înscris, folosit în acuzare, nu îndeplinește nici pe departe standardul acceptabil de probă pentru a fi folosit în procesul penal.

A precizat că administrarea ca mijloace de probă a acestor înscrisuri, în condițiile prezentate mai sus, a permis obținerea unor probe invocate de parchet în acuzare și pentru fundamentarea altor acte procesuale și procedurale ce au fost emise, încuviințate și/sau administrate.

În raport de toate cele expuse, a solicitat admiterea cererilor și să se dispună, în principal, restituirea cauzei la parchet, în temeiul dispozițiilor art. 346 alin. 3 lit. a) Cod procedură penală, având în vedere că neregularitatea nu poate fi

înlăturată și atrage imposibilitatea stabilirii obiectului și limitelor judecății, așa cum este el definit de dispozițiile art. 371 din Codul de procedură penală.

În subsidiar, în măsura în care se va aprecia că există posibilitatea remedierii neregularităților în procedura prevăzută de dispozițiile art. 345 alin. (3) din Codul de procedură penală, a solicitat să se constate nulitatea ordonanțelor din 16.10.2015, dată în dosarul nr.47/P/2014, prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor, a ordonanței din 23.12.2016, prin care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul Iliescu Ion, și a ordonanței din 08.05.2017, prin s-a dispus extinderea urmăririi penale și punerea în mișcare a acțiunii penale pentru alte acte materiale, pentru motivele dezvoltate sa constate neregularitatea actului de sesizare a instanței și să comunice procurorului încheierea în vederea remedierii neregularităților.

În fine, același inculpat a solicitat, pentru motivele arătate anterior, excluderea probele enumerate în precedent, pentru motivele indicate.

1.2. Inculpatul Cazemir Ionescu, prin apărător ales, a formulat următoarele cereri și excepții:

A. Inculpatul a apreciat că rechizitoriul încalcă flagrant dispozițiile art. 4, 5, 8 și art. 327 din Codul de procedură penală, toate prin raportare la art. 64 lit. f) din Codul de procedură penală și art. 282 din Codul de procedură penală.

A susținut că, din lecturarea atentă a actului de sesizare a instanței, rezultă nu doar un subiectivism al redactorilor acestuia, ci chiar o implicare emoțională evidentă, care determină – în opinia sa – constatarea afectării imparțialității procurorilor anchetatori. În acest context, atâta timp cât redactorii rechizitoriului sunt „partizani” ai mișcării care a condus la evenimentele din 13-15 iunie 1990 (din care fac parte majoritatea persoanelor vătămate și a părților civile), este evident că ancheta lor a afectat prezumția de nevinovăție, principiul aflării adevărului, dar și caracterul echitabil al procesului penal.

Cu privire la sancțiunea care poate interveni în cazul constatării unei incompatibilități cu privire la procurorii anchetatori, a arătat că, atâta timp cât ea rezultă din actul de sesizare a instanței, dispozițiile privind abținerea și recuzarea nu își mai au aplicabilitate, unicul remediu posibil fiind restituirea cauzei la parchet, în vederea refacerii actului de sesizare și a tuturor actelor de procedură efectuate de către aceștia. Chiar dacă nu este vorba de nulitate absolută, vătămarea produsă inculpatului este evidentă întrucât probele au fost administrate în defavoarea acestuia, principiile pe care le-a enumerat fiind încălcate (sau măcar prezumat a fi încălcate) cu ocazia administrării fiecărui act de urmărire penală în parte.

Inculpatul Ionescu Cazemir a susținut că este evident că nu se poate cere unui procuror să aibă echidistanța la care este obligat un judecător, însă, din coroborarea art. 64 lit. f) cu art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală, rezultă că legiuitorul apreciază ca fiind incompatibil și procurorul a cărui imparțialitate este afectată în orice fel.

Făcând trimitere la jurisprudența CEDO cu privire la dreptul la un proces echitabil – în cauza *Hacioglu contra României, Forum Maritime contra României, instanța europeană statuând că „...egalitatea armelor - în sensul unui just echilibru între părți - implică obligația de a oferi fiecărei părți o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza - inclusiv probele - în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu adversarul său”* –, inculpatul a susținut că, sub acest aspect, redactorii rechizitoriului au "pactizat", încă de la început, cu persoanele vătămate, părțile civile și, mai ales, cu ideile pe care le-au expus aceștia.

Ca atare, în opinia inculpatului Ionescu Cazemir, implicarea emoțională a anchetatorilor a fost una evidentă, care depășește cu mult limitele fixate de Codul deontologic și de statut, situație ce conduce la concluzia că nu doar actul de sesizare este lovit de nulitate, ci și probele administrate de aceștia.

Chiar dacă motivul de incompatibilitate a rezultat doar din actul de sesizare a instanței, a precizat că nu poate fi de acord cu păstrarea probelor administrate de aceiași procurori, modul în care s-a condus ancheta, felul în care au fost puse întrebările martorilor, părților civile, persoanelor vătămate sau inculpaților, dar și linia generală de relaționare din cadrul dosarului de urmărire penală fiind puse sub semnul întrebării.

Sub un alt aspect de critică, inculpatul a susținut că, la momentul emiterii rechizitoriului, urmărirea penală nu era completă, fiind încălcate astfel dispozițiile imperative ale art. 327 alin. (1) din Codul de procedură penală.

În acest sens, a susținut că soluția de disjungere a cauzei, cu privire la inculpatul Dumitru S. Nicolae este nelegală, netemeinică și nejustificată, afectând major posibilitatea de judecare a cauzei cu privire la faptele reținute în sarcina inculpatului Ionescu Cazemir Benedict.

Astfel, a apreciat că, în principiu, posibilitatea de a se dispune disjungerea cauzei penale prin rechizitoriu nu este permisă de Codul de procedură penală român, decât în cazuri extreme și temeinic justificate. Făcând trimitere la dispozițiile art. 46 coroborate cu cele ale art. 63 din Codul de procedură penală, a susținut că disjungerea cauzei este posibilă nu doar în faza de judecată, ci și în cursul urmăririi penale, însă o astfel de posibilitate nu vizează și rechizitoriul,

acesta fiind întocmit după ce procurorul constată că urmărirea penală este completă (art. 327 din Codul de procedură penală), ceea ce înseamnă că disjungerea este posibilă în cursul urmăririi penale, dar trebuie dispusă înainte de emiterea rechizitoriului.

Inculpatul Ionescu Cazemir a susținut că soluția de disjungere a cauzei cu privire la inculpatul Dumitru S. Nicolae îi afectează situația procesuală. A menționat că, potrivit rechizitoriului, toate acțiunile care au fost reținute în sarcina sa sunt realizate fie împreună cu inculpatul Dumitru S. Nicolae, fie la dispoziția acestuia, existând o legătură indisolubilă între acuzațiile aduse inculpatul Ionescu Cazemir și cele care-l vizează pe inculpatul Dumitru Nicolae. Chiar dacă procurorii anchetatori au motivat soluția de disjungere prin faptul că este necesară efectuarea unei expertize medico-legale față de inculpatul Dumitru Nicolae (pag. 1820 din rechizitoriu), a apreciat că:

- soluția disjungerii nu putea fi dispusă prin rechizitoriu, pentru argumentele pe care le-a expus mai sus;

- dacă era necesară efectuarea unei expertize medico-legale, doar după administrarea acestei probe se putea dispune o soluție cu privire la amândoi inculpații: fie suspendarea procesului penal față de inculpatul Dumitru Nicolae și emiterea rechizitoriului față de inculpatul Ionescu, fie trimiterea în judecată a ambilor inculpați (dacă din expertiză nu rezulta că inculpatul Dumitru nu poate participa la procesul penal);

În ceea ce-l privește, a susținut că este pus în situația de a nu putea răspunde la acuzații, atâta timp cât autorul principal al faptelor pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului Ionescu Cazemir nu poate fi audiat nici măcar ca martor.

Mai mult decât atât, împrejurarea că dosarul privindu-l pe inculpatul Dumitru Nicolae a fost repartizat (pagina 1885 din rechizitoriu) Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel poate determina, teoretic, o soluție de clasare a cauzei față de acesta, ceea ce ar infirma soluția de trimitere în judecată a inculpatului Ionescu pentru aceleași fapte.

Având în vedere aceste argumente, în temeiul art. 64 lit. f) coroborat cu art. 282 din Codul de procedură penală, a solicitat să se constate că procurorii redactori ai rechizitoriului s-au aflat în stare de incompatibilitate, iar în baza art. 345 din Codul de procedură penală să excludă de la dosarul cauzei toate probele administrate de aceștia și, potrivit art. 346 alin.3 din Codul de procedură penală, să restituie cauza la parchet pentru refacerea actelor de urmărire penală și a actului de sesizare a instanței.

Criticile aduse de inculpatul Ionescu s-au raportat și la regimul nulităților, în temeiul dispozițiilor art. 282 din Codul de procedură penală coroborate cu cele ale art. 286 alin. (2) și art. 309 și art. 311 din Codul de procedură penală, solicitând să se constate nulitatea ordonanței din 23 decembrie 2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul Ionescu Cazemir. Urmare a constatării acestei nulități, urmează să se constate că și actul de sesizare a instanței este lovit de nulitate, întrucât dispozițiile art. 327-329 din Codul de procedură penală nu pot fi respectate în lipsa punerii în mișcare a acțiunii penale.

Astfel, inculpatul a susținut că, prin ordonanța din 9 octombrie 2015, s-a dispus *„extinderea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii contra umanității prevăzute de art. 439 alin. 1 Ut. g și j din Codul penale cu aplic. art. 5 cpen. privind participarea la comiterea faptei și a suspectului civil Ionescu Cazemir Benedict...”*.

Ulterior, s-au dispus diferite măsuri de extindere a urmăririi penale față de alte persoane și pentru alte fapte, fără ca aceste extinderi să-l vizeze pe suspectul Ionescu Cazemir.

Prin ordonanța din 23 decembrie 2016 s-a dispus extinderea urmăririi penale pentru alte fapte și alte persoane (altele decât Ionescu Cazemir). Cu privire la suspectul Ionescu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale pentru infracțiunea prev. de art. 439 alin.1 lit. g) și j) din Codul penal cu aplic. art. 5 Cod penal.

În opinia sa, din lecturarea celor două acte procesuale subsecvente, rezultă că procurorii anchetatori care au dispus extinderea urmăririi penale față de suspectul Cazemir Ionescu pentru că *„a sprijinit”* atacul violent având drept consecință vătămarea a 1000 persoane, au dispus ulterior, printr-o ordonanță nemotivată (cel puțin cu privire la inculpatul Ionescu), punerea în mișcare a acțiunii penale pentru *„aderarea”* la atacul violent, care a avut drept consecință vătămarea a aproximativ 1.350 de persoane. Pe scurt, procurorii, fără să extindă urmărirea penală, au reținut că fapta inculpatul Ionescu Cazemir a avut drept consecințe vătămarea a încă aproximativ 350 victime.

Încălcarea normelor procedurale citate i-a cauzat o vătămare procesuală evidentă, atâta timp cât, printr-o ordonanță nemotivată, s-a mărit cu mai mult de o treime numărul presupuselor victime ale infracțiunii, fără ca acestuia să-i fie adusă la cunoștință extinderea urmăririi penale pentru alte persoane vătămate.

Consecința firească, în opinia apărării, este constatarea nulității relative a ordonanței contestate, dar și a tuturor actelor de procedură încheiate ulterior (acte de extindere a urmăririi penale, punere în mișcare a acțiunii penale pentru alte persoane vătămate, inclusiv actul de sesizare a instanței), urmând ca dosarul să fie retrimis la parchet pentru refacerea actului de urmărire penală și, eventual, și a rechizitoriului.

Față de aceste considerente, în temeiul art. 345 alin. (3) coroborat cu art. 346 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură penală, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să dispună restituirea cauzei la parchet pentru refacerea actelor de urmărire penală și a actului de sesizare a instanței.

Inculpatul Ionescu Cazemir Benedict a solicitat a se mai avea în vedere că rechizitoriul este incomplet și să facă aplicarea art. 345 alin.2 din Codul de procedură penală, urmând ca acesta să fie completat de parchet în termenul de 5 zile prevăzut la alin.3 al aceluiași articol.

A apreciat că rechizitoriul nu descrie concret faptele reținute în sarcina inculpatul Ionescu, nu indică probele - pentru fiecare act material în parte, nu precizează existența unei legături de cauzalitate între acțiunile presupus a fi săvârșite de inculpat și urmarea imediată prevăzută de art. 439 alin. 1 Cod penal. În plus, deși procurorii au consacrat capitole separate pentru a comenta soluțiile de clasare dispuse anterior, și continuitatea incriminării juridice a faptei, nu se explică motivul pentru care, deși există mai multe soluții definitive de clasare cu privire la fapte care fac obiectul acestui dosar, ele nu au fost avute în vedere, și nici care era încadrarea juridică în anul 1990 a faptei presupus a fi săvârșită de inculpatul Ionescu.

Din studiul rechizitoriului, apărarea inculpatului a identificat următoarele „acuzatii” aduse inculpatului Ionescu Cazemir (filele 1760-1761 din actul de sesizare a instanței):

- că în perioada 13-15 iunie 1990 a „aderat” la atacul generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile;

- că s-ar fi implicat în aducerea muncitorilor la București și le-a cerut viitorilor parlamentari pe care i-a convocat la Camera 29 din Palatul Parlamentului să ia legătura cu oamenii din conducerea județelor pentru a mobiliza muncitorii să vină la București;

- că a dat dispoziții forțelor de ordine și minerilor cu privire la modalitățile concrete de acțiune, „luând măsuri” pentru asigurarea hranei minerilor;

- că a fost unul dintre inițiatorii constituirii unei forte care a rămas la dispoziția inculpaților pentru a acționa în același mod în ipoteza în care manifestațiile ar fi continuat;

- că a fost alături de inculpatul Iliescu când acesta s-a adresat minerilor cu ocazia discursurilor pe care inculpatul Iliescu le-a susținut de la tribună.

Totodată, inculpatul susține că procurorii militari au afirmat în cadrul rechizitoriului, la pagina 15, că inculpatul s-ar fi „atașat” unui grup de persoane cu un trecut alături de URSS și că s-ar fi deplasat la Petroșani împreună cu Gelu-Voican Voiculescu pentru aducerea minerilor în 18-19 februarie 1990 la București.

Referitor la „aderarea” la atacul generalizat, inculpatul a învederat că procurorii anchetatori nu au explicat cum s-a realizat efectiv, în ce a constat aceasta, și care este legătura dintre „aderare” și conținutul constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 439 Cod penal, care nu recunoaște decât acțiunea de „săvârșire” directă și nemijlocită. Simpla aderare la un grup care săvârșește o astfel de infracțiune nu este incriminată, acesta fiind motivul pentru care procurorii trebuiau să explice, concret, cum doresc judecarea unei persoane pentru „aderare”, și care sunt actele materiale pe care inculpatul le-a săvârșit efectiv. S-a precizat că aceasta nu este o apărare de fond, ci este o întrebare la care procurorii sunt obligați să răspundă, altfel nu se poate începe cercetarea judecătorească - în opinia apărării - atât timp cât procurorii nu indică nici măcar modalitatea în care inculpatul Ionescu a realizat latura obiectivă a infracțiunii de care este acuzat.

Cu privire la „convocarea” viitorilor parlamentari F.S.N. la camera 29 din Palatul Parlamentului, inculpatul a susținut că procurorii nu au indicat nicio probă care să confirme o astfel de afirmație. La pagina 165 a actului de sesizare, după ce se susține că inculpații Dumitru și Ionescu i-ar fi convocat pe viitorii deputați, se citează declarația martorului Stoica Emil care susține doar că cei doi inculpați au fost prezenți la acea întâlnire, în nici un caz că ei au făcut „convocarea”.

O altă afirmație care, în opinia inculpatului, nu face trimitere la nici o probă este că inculpatul Ionescu „s-a implicat activ pentru aducerea la București a muncitorilor din Motru, Giurgiu, Alba și Călărași” (pag. 1760 din rechizoriu), fără ca acuzarea să descrie nici măcar modalitatea în care inculpatul „s-a implicat” și nici cum au ajuns la o astfel de concluzie. La fel, nici în cazul afirmațiilor făcute în continuare, referitoare la diposițiile pe care le-ar fi dat

minerilor și forțelor de ordine nu sunt indicate probe, și nici care sunt persoanele cărora le-ar fi dat ordine, momentul în care ar fi făcut-o, și care au fost „ordinele” pe care le-a dat.

De asemenea, în opinia sa, nici afirmația potrivit căreia ar fi luat măsuri pentru asigurarea hranei minerilor nu face trimitere la vreo probă.

Cu privire la prezența inculpatul Ionescu alături de Ion Iliescu, a apreciat că s-ar impune completarea rechizitoriului, urmând ca Parchetul să precizeze:

- dacă simpla prezență alături de inculpatul Iliescu care ținea un discurs este aptă să întrunească elementele constitutive ale infracțiunii prev. de art. 439 Cod penal.

- dacă un discurs de „mulțumire”, ulterior evenimentelor violente, poate fi considerat un act material al infracțiunii contra umanității sau este doar un argument circumstanțial.

În sprijinul susținerilor sale, inculpatul a făcut trimitere la practica recentă a Înaltei Curți de Casație și Justiție (dosarul nr. 2663/1/2016/al), în care instanța a dispus restituirea cauzei la parchet, iar motivul principal 1-a constituit tocmai nedescrierea precisă a faptelor și neindicarea mijloacelor de probă.

Referitor la încadrarea juridică a faptei presupus a fi săvârșite de inculpatul Ionescu, a apreciat că este esențială descrierea completă a laturii obiective și subiective, așa cum era prevăzută în anul 1990. Explicațiile cuprinse în capitolul IX, denumit sugestiv „*Considerații referitoare la continuitatea incriminării juridice a faptei*” au caracter pur teoretic, ele nereferindu-se, în nici un moment, la articolele din codul penal în vigoare în anul 1990 care ar fi fost încălcate de inculpați.

În opinia sa, chiar dacă la pagina 1772 a rechizitoriului se indică faptul că „*Până la data redeschiderii urmăririi penale, faptele descrise au fost încadrate ca infracțiuni de genocid, prev. de art. 358 alin. 1 lit. a și b, respectiv tratamente neomenoase, prev. de art. 359 alin.1 și 2 lit. d din Codul penal din 1968*”, nu se precizează exact ce articol din legea penală a încălcat inculpatul Ionescu în 13-15 iunie 1990.

Ca atare, în lipsa precizării clare, de către procurorii redactori ai rechizitoriului, a articolului din codul penal în vigoare în 1990 care a fost încălcat de inculpat, nu se poate trece la judecarea cauzei.

Având în vedere aceste susțineri, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară ca, în baza art. 345 alin.2 din Codul de procedură penală, să constate

neregularitățile actului de sesizare invocate și să comunice parchetului încheierea pronunțată. În situația în care Parchetul nu va remedia aceste neregularități în termenul de 5 zile prevăzut de art. 345 alin.3 din Codul de procedură penală, a solicitat să dispună restituirea cauzei la parchet, în baza art. 346 alin.3 lit. a din Codul de procedură penală.

1.3. Inculpatul Măgureanu Virgil, prin apărător ales, a formulat următoarele cereri și excepții:

A. Insuficienta descriere a faptelor reținute în sarcina sa.

Astfel, în opinia sa, deși procurorii de caz au reținut, inițial, în sarcina inculpatului faptul că a decis, organizat și coordonat alături de alte persoane un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, ulterior s-a reținut că inculpatul Măgureanu Virgil:

- 1) a hotărât alături de alți inculpați să evacueze în mod brutal manifestații din Piața Universității;
- 2) a decis aducerea a câtorva mii de muncitori din întreaga țară, pe care i-a determinat, prin acțiuni constante de dezinformare, să acționeze cu violență asupra celor care aveau alte opțiuni politice;
- 3) l-a determinat pe inculpatul Roman Petre să aprobe planul de intervenție pentru evacuarea Pieței Universității, plan întocmit de către ministrul de interne Chițac Mihai;
- 4) a fost prezent la punerea în practică a evacuării pieței;
- 5) i-a dezinformat pe subordonații săi cu privire la faptul că există locații în București în care sunt depozitate arme albe de agresiune - bâte, cocktailuri Molotov, etc;
- 6) a contactat personal factori de decizie de la nivelul organelor locale ale puterii de stat, precum și unii lideri de sindicat, cerându-le să mobilizeze cetățenii din respectivele zone, inclusiv mineri, pentru a veni în București și a-i sprijini în acțiuni de reducere la tăcere a opozițiilor politici.

În opinia sa, este evidentă discrepanța dintre acțiunile presupus infracționale întreprinse de către inculpatul Măgureanu Virgil, expuse de către procurorul de caz la secțiunea „Analiza în drept a faptelor”, iar în aceste condiții, procurorul trebuia să precizeze dacă inculpatul a decis/organizat/coordonat lansarea unui atac împotriva populației sau l-a determinat pe inculpatul Roman Petre să aprobe

planul de intervenție pentru evacuarea Pieței Universității, i-a dezinformat pe subordonații săi cu privire la existența unor locații unde sunt depozitate arme de agresiune, a contactat factori de decizie de la nivelul organelor locale ale puterii, a fost prezent la punerea în practică a evacuării pieței.

De asemenea, inculpatul Măgureanu Virgil a susținut că procurorii de caz nu au precizat, în concret, care sunt acțiunile care constituie elementul material al infracțiunii contra umanității, pentru ca inculpatul să înțeleagă ce activități contrare dispozițiilor legale a întreprins, în opinia sa presupusele activități constând în contactarea factorilor de decizie locali, dezinformarea subordonaților, prezența la punerea în practică a evacuării pieței nefiind acțiuni ce pot fi circumscrise elementului material al infracțiunii contra umanității.

Or, pentru a-și putea pregăti apărarea, inculpatul trebuie să fie informat în mod clar și concis care sunt acțiunile întreprinse de către acesta, acțiuni care, în orice dosar penal, trebuie să îmbrace o haină infracțională.

O altă inadvertență pe care inculpatul a supus-o analizei Judecătorului de cameră preliminară este cea care vizează analiza comparativă a susținerilor procurorilor de la fila 9 a rechizitoriului potrivit căroră „*faptele ce fac obiectul prezentei cauze penale au fost comise în luna iunie 1990 (zilele 13-15)*”, pe când, la fila 11, s-a menționat că „*Prezenta cauză penală nu va analiza (...) evenimentele petrecute în București sau în țară, în perioada 01 ianuarie - 13 iunie 1990, care sunt descrise în capitolul privind contextul general al cauzei*” și susținerile de la fila 1755 a rechizitoriului conform căroră, „*în calitate de director al Serviciului Român de Informații, în perioada 11 - 15.06.1990 a (...)*” și fila 1737 a rechizitoriului „*în fapt, pe poate spune că atacul lansat împotriva populației civile a început la 11.06.1990, odată cu ședința de la Scroviștea (...). Ședința a fost condusă de (...) participanți fiind (...) inculpatul Virgil Măgureanu - directorul Serviciului Român de Informații*”.

În continuarea acestei critici, a susținut că este evidentă contradicția vizând încadrarea spațio-temporală a acțiunilor, presupus infracționale, întreprinse de către inculpatul Măgureanu Virgil, în atare condiții nefiind delimitată în mod precis presupusa perioadă infracțională, astfel că judecătorul de cameră preliminară se află în imposibilitate obiectivă în a stabili limitele judecății. Delimitarea spațio-temporală este esențială în economia dosarului, având în vedere că punctul central al acuzației aduse inculpatului Măgureanu Virgil îl reprezintă ședința de la Scroviștea, din data de 11.06.1990.

Nu în ultimul rând, inculpatul Măgureanu Virgil a susținut că Parchetul nu a indicat mijloacele de probă pe care își întemeiază acuzația, rezumându-se doar la

a enumera la filele 1723 - 1726 ale rechizitoriului o serie de mijloace de probă, enumerare care, în opinia sa, nu este nici pe departe suficientă, procurorul având obligația să indice *in concreto* mijloacele de probă care susțin eșafodajul acuzatorial pentru fiecare inculpat.

În sprijinul celor de mai sus, inculpatul a făcut invocat prevederile art. 6 parag. 3 lit. a) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care instituie dreptul acuzatului de a fi informat, în mod amănunțit, cu privire la natura și cauza acuzației formulate împotriva sa, ceea ce, potrivit jurisprudenței C.E.D.O., presupune dreptul de a i se aduce la cunoștință, într-un mod precis, prin actul de acuzare, faptele imputate și calificarea juridică a acestora.

Din moment ce, în opinia sa, în cadrul actului de sesizare a instanței nu sunt descrise faptele deduse judecății într-o manieră care să producă consecințe juridice și, implicit, să-i permită acestuia să-și facă o apărare efectivă, în temeiul dispozițiilor art. 345 alin. (3) din Codul de procedură penală, inculpatul Măgureanu Virgil a solicitat Judecătorului de cameră preliminară, în principal, să pună în vedere Parchetului ca în termen de 5 zile să remedieze neregularitățile invocate, iar în subsidiar, în ipoteza neremedierii neregularității rechizitoriului, în temeiul art.346 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură penală, a solicitat restituirea cauzei la Parchet.

B. Neretroactivitatea incriminării

Inculpatul Măgureanu Virgil a susținut că, în art. 15 alin. (2) din Constituția României și art. 1 alin. (2) din Codul penal, se consacră un principiu fundamental, aparținând atât dreptului constituțional, cât și dreptului penal, respectiv neretroactivitatea incriminării.

Potrivit acestor dispoziții, legea prevede pentru viitor și nici o persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Acuzația de infracțiuni contra umanității, prevăzută de art. 439 din Cod penal, constituie o nouă incriminare, introdusă în legislația de după anul 2014, și încalcă în mod evident acest principiu de drept.

S-a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate că există o cauză de împiedicare a exercitării urmăririi penale evidentă și recunoscută de organele judiciare în chiar cuprinsul actelor prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale, confirmarea acesteia prin ordonanța Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 3/C3/2015 din 05.02.2015 și

confirmarea redeschiderii urmăririi penale prin încheierea nr. 169/2015 din 09.03.2015 a Judecătorului de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție și, pe cale de consecință, să constate nelegalitatea acesteia.

1.4. Inculpatul Peter Petre, prin apărător ales, în cadrul cererilor și excepțiilor formulate a apreciat că rechizitoriul nu întrunește cerințele prevăzute de dispozițiile art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală.

A. Obiectul judecății este imprecis.

Inculpatul Peter Petre a susținut că descrierea faptelor de care este acuzat (filele 1769 -1770 din rechizoriu) nu este suficient de clară, în sensul că nu se arată care acțiune/inacțiune a inculpatului se înscrie în sfera infracțiunii prevăzute de art. 439 alin. (1) din Codul penal. Mai mult, nu este analizat în niciun mod elementul material al infracțiunilor contra umanității prin raportare la situația de fapt expusă, așa încât să reiasă dincolo de orice dubiu că fapta există și că a fost săvârșită de inculpat.

Citând din rechizoriu, respectiv că *„în calitate de comandant al UM 0575 Măgurele a Ministerului de Interne, în perioada 13-15 iunie 1990 a aderat la atacul generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestațiilor din Piața Universității din București, precum și a populației Bucureștiului”*, inculpatul a susținut că această precizare nu este însoțită de nicio altă referire a parchetului cu privire la modalitatea în care a constat aderarea, în opinia sa fiind o simplă afirmație, fără să existe o argumentare a acesteia.

În ceea ce privește precizarea din rechizoriu că acesta ar fi executat un ordin *„vădit ilegal”*, inculpatul a menționat că Parchetul nu a argumentat în niciun mod de ce a apreciat acest ordin ca fiind ilegal și care sunt actele și dispozițiile legale pe care s-a bazat pentru a desprinde această concluzie, aspect esențial pentru justa soluționare a cauzei. Astfel, a susținut că ordinul dat de către superiorii lui Peter Petre de a primi în unitate persoanele reținute în vederea anchetării, nu era un ordin ilegal, întrucât, fiind în subordinea operativă a Poliției Capitalei, la U.M. 0575 Măgurele se putea organiza un punct de triere a reținuților. Acest lucru era prevăzut de art. 230 din Regulamentul Trupelor de Securitate, partea a II-a.

De asemenea, în opinia sa, procurorul nu a indicat de unde a tras concluzia că inculpatul Peter Petre avea reprezentarea că ordinul pe care îl îndeplinește contravine dispozițiilor legale în vigoare la acea dată.

Mai mult, susține că, în mod imprecis, s-a reținut în rechizitoriu în ceea ce-l privește că a săvârșit 741 acte materiale, câtă vreme la descrierea situației de fapt de la Măgurele, procurorii au specificat că, în data de 13 iunie 1990, la UM 0575 au fost aduse 276 de persoane care au fost anchetate și lăsate să plece în cursul aceleiași zile. Ulterior, se precizează faptul că în zilele de 14 și 15 iunie 1990 la UM 0575 Măgurele au fost aduse 456 de persoane, între care s-au regăsit și unele care fuseseră aduse în data de 13 iunie 1990. Persoanele aduse în data de 13 iunie 1990 au fost reținute și anchetate pentru punerea în primejdie a siguranței publice prin distrugere, incediere etc. O parte dintre acestea au fost și condamnate. În rechizitoriu nu se precizează dacă Parchetul a inclus în numărul de acte materiale și persoanele trimise în judecată.

Un alt motiv de critică ce se circumscrie impreciziei obiectului judecării este cel care le vizează pe persoanele aduse în datele de 14 și 15 iunie, persoane în privința cărora parchetul a precizat că au fost ținute la UM 0575 „până la 7 zile”, fără să individualizeze modul în care a avut loc audierea acestor persoane. Inculpatul a susținut că, în relitate, nicio persoană reținută nu a stat 7 zile în unitate, întrucât după audiere era lăsată să plece.

Un alt aspect deosebit de important care dovedește imprecizia stabilirii obiectului judecării, s-a susținut că este acela că în rechizitoriu nu s-a avut în vedere starea de fapt privitoare la inculpatul Peter Petre. În acest sens, s-a precizat că la pagina 1770 din rechizitoriu, la finalul secțiunii alocate inculpatului Peter Petre, se precizează numele altui inculpat: „*Faptele inculpatului Cozma Miron constituie infracțiuni contra umanității (...)*”.

B. Lipsa de continuitate a incriminării.

Inculpatul Peter Petre a susținut că prima condiție pentru a analiza legea penală mai favorabilă este verificarea continuității incriminării, ceea ce presupune ca fapta urmărită să constituie infracțiune atât în reglementarea anterioară, cât și în noua reglementare.

În continuare, inculpatul a susținut că incriminarea cuprinsă în art. 439 din Codul penal nu are corespondent în Codul penal anterior, așa cum este, de altfel, unanim acceptat în literatura juridică de specialitate apărută odată cu noul cod penal și în comentarea acestuia. În opinia sa, eroarea de interpretare a organelor de urmărire penală poate proveni din faptul că denumirea marginală a faptelor incriminate la art. 439 din Codul penal (infracțiuni contra umanității) este similară cu denumirea întregului titlu din vechiul cod penal (infracțiuni contra păcii și omenirii).

Aceasta nu înseamnă, însă, că toate infracțiunile din Titlul XII din vechea reglementare au fost preluate într-o singură infracțiune (art. 439 din Codul penal).

Pentru a se stabili continuitatea incriminării este nevoie să se analizeze comparativ elementele constitutive ale celor două infracțiuni (în speță, tratamente neomenoase și infracțiuni contra umanității) și să se constate identitatea acestora, iar nu să se stabilească faptul că ar putea avea câteva modalități normative asemănătoare de săvârșire a elementului material.

S-a arătat de către inculpatul Peter Petre că prevederile art. 439 din Codul penal trebuie analizate și interpretate în mod strict, în concordanță cu prevederile art. 7 din Statutul Curții Penale Internaționale, având în vedere faptul că „infracțiunile contra umanității, așa cum sunt definite în art. 7 sunt printre cele mai grave infracțiuni, de interes pentru comunitatea internațională în întregul acesteia, incriminând comportamente inadmisibile potrivit dreptului internațional aplicabil, așa cum este recunoscut de principalele sisteme juridice din lume”.

Infracțiunile contra umanității au ca obiect juridic special relațiile sociale privitoare la existența și securitatea populației civile. În cazul acestei infracțiuni, subiect pasiv principal este întotdeauna colectiv și este reprezentat de populația civilă.

Sub aspectul elementului material, infracțiunile contra umanității se realizează prin oricare dintre acțiunile pe care legiuitorul le-a indicat limitativ în textul de incriminare. Pentru întregirea elementului material este nevoie ca acțiunile incriminate să se comită în cadrul unui atac generalizat sau sistematic lansat împotriva populației civile. Prin *atac îndreptat împotriva unei populații civile* se înțelege un curs de conduită care implică mai multe acte comisive din cele descrise în textul incriminator îndreptate împotriva oricărei populații civile, ca urmare sau pentru continuarea unei politici de stat sau a unei organizații de a comite un astfel de atac

În ceea ce privește raportul între infracțiunea de tratamente neomenoase (art. 358 din Codul penal anterior) și infracțiunile contra umanității (art. 439 din Codul penal), s-a precizat că între acestea există câteva deosebiri esențiale, dincolo de unanimitatea doctrinei în a considera infracțiunile contra umanității ca o nouă incriminare. Valoarea socială protejată în cazul infracțiunilor contra umanității (ansamblul drepturilor aparținând populației civile, privită ca valoare esențială a umanității) este fundamental diferită și nu se intersectează cu valoarea socială protejată în cazul infracțiunii de tratamente neomenoase. În același timp, subiectul pasiv este diferit (populația civilă, în cazul infracțiunii

contra umanității, respectiv răniții, bolnavii, naufragiații, prizonierii de război și civilii căzuți sub puterea adversarului, în cazul infracțiunii de tratamente neomnoase). Situația premisă diferențiază categoric cele două infracțiuni (săvârșirea de tratamente neomnoase în cadrul unui conflict armat intern sau internațional, în cazul infracțiunii de tratamente neomnoase, respectiv un atac generalizat sau sistematic asupra populației civile, în cazul infracțiunilor contra umanității).

Inculpatul a făcut trimitere la literatura de specialitate, conform căreia atacul generalizat este lansat împotriva unei întregi populații, iar atacul sistematic poate viza o parte a populației, dar trebuie să aibă o gândire și o derulare dinainte gândită și planificată.

În concluzie, a susținut că infracțiunile contra umanității (art. 439 din Codul penal) nu reprezintă o continuare a incriminării infracțiunii de tratamente neomnoase (art. 358 din Codul penal anterior), deosebindu-se fundamental sub aspectul valorii sociale ocrotite, a subiectului pasiv protejat, al situației premisă și al modalităților de comitere, faptul că, incidental, există anumite variante de comitere comune nefiind în măsură să impieteze asupra acestei concluzii.

Infracțiunile contra umanității reprezintă o incriminare nouă în reglementarea actuală, astfel că schimbarea încadrării juridice din infracțiunea de tratamente neomnoase (art. 357 din Codul penal anterior) în infracțiuni contra umanității (art. 439 din Codul penal) este greșită.

În concluzie, din perspectiva acestor considerente, raportându-se la dispozițiile legale menționate, s-a apreciat că Rechizitoriul nr.47/P/2014 întocmit la data de 12.06.2017 de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare, nu respectă dispozițiile art. 328 alin (1) și alin. (3) din Codul de procedură penală, este neregularitar întocmit, iar neregularitatea atrage imposibilitatea stabilirii obiectului și limitelor judecății, astfel cum aceasta este definită de art. 371 din Codul de procedură penală, în cauză fiind necesară restituirea cauzei la parchet pentru refacerea actului de sesizare a instanței.

C. Mijloacele de probă nu sunt enumerate complet și nici interpretate.

S-a susținut că, *potrivit art. 103 alin. (1) din Codul de procedură penală, organelor judiciare, deci inclusiv procurorului, le revine obligația de a evalua probatoriul administrat în cauza, lipsa acestei evaluări constituind o cauză majoră de neregularitate a actului de sesizare a instanței.*

În opinia inculpatului, procurorii de caz s-au limitat numai la enumerarea mijloacelor de probă, fără alte mențiuni cu privire la caracterul concludent, pertinent și util al acestora în cauza dedusă anchetării. Mai mult, procurorul a făcut referire la alte mijloace de probă decât cele enumerate în Cap. VII din rechizitoriu.

Astfel, cu privire la inculpatul Peter Petre, s-a reținut în rechizitoriu că acesta a luat parte la ședința din data de 12.06.1990, organizată de gen. maior Diamandescu Corneliu, ședință la care s-a discutat cu privire la eliberarea Pieței Universității. *Procurorul de caz a menționat că acest lucru reiese din declarația lui Diamandescu Corneliu, declarație care însă nu este cuprinsă în lista mijloacelor de probă enumerate la paginile 1542- 1726 din rechizitoriu. Mai mult, nu este indicată nicio filă din volumele de urmărire penală unde s-ar putea găsi această declarație.*

În plus, a învederat instanței că procesul penal trebuie să respecte principiul contradictorialității și să garanteze în toate cazurile egalitatea armelor între părți și procuror, în caz contrar, dreptul la apărare al celui acuzat fiind grav afectat.

A precizat că principiul contradictorialității presupune ca fiecare parte a unui proces trebuie să aibă oportunitatea de a lua la cunoștință și de a face observații pe marginea tuturor dovezilor aduse sau observațiilor făcute în vederea influențării instanței. (*Gaspari c. Sloveniei, Cottin c. Belgiei, ș.a*)

În aplicarea acestor principii, art. 6 din Convenție recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat în mod detaliat nu numai cu privire la cauza acuzației, adică faptele materiale care îi sunt imputabile, ci și cu privire la natura acuzației, o informare detaliată precisă și completă cu privire la acuzațiile formulate contra unui acuzat este o condiție esențială a echității procedurii (*Mattaccia c. Italiei*).

Cu privire la obligația administrării probelor atât în favoarea, cât și în defavoarea inculpatului, a arătat că, în prezenta cauză, în cuprinsul rechizitoriului, au fost menționate și valorificate numai probele împotriva inculpatului Peter Petre, deși există un număr considerabil mai mare de probe care dovedesc nevinovăția acestuia.

Inculpatul a susținut că, în actele de urmărire penală, procurorul de caz a menționat împrejurarea că „*Peter Petre nu este acuzat de vătămarea în mod direct a integrității fizice a persoanelor, ci de aderarea la atacul generalizat care a avut această consecință. În ce-l privește pe inculpat, acesta este acuzat în primul rând că a contribuit la lipsirea de libertate în mod ilegal a persoanelor, ca și la producerea unor traume psihice generate de condițiile total improprii în care acestea au fost lipsite de libertate, precum și de acordarea permisiunii*

minerilor, fără niciun temei legal, să pătrundă în unitate și să se comporte ca veritabile forțe de ordine, ceea ce nu poate decât să creeze un sentiment de totală insecuritate persoanelor reținute”.

A susținut că, în contrazicerea acestor afirmații, în cursul urmăririi penale au fost administrate nenumărate probe în favoarea inculpatului, probe ce nu au mai fost valorificate și expuse în rechizitoriu, încălcându-se în mod grav prevederile art. 100 din Codul de procedură penală. În dovedirea acestei afirmații, a amintit următoarele probe : declarațiile martorilor Vlașin Gheorghe, Turcu Dan, Mleșniță Nicolae, Voiculescu Ion, Răcășan Ștefan, Popa Aristică, Tănase Tănase, Barbălată Ion, Căpâlnaș Emil, Pasnicu Gheorghe și Regulamentul Trupelor de Securitate, partea a II-a, referitor la posibilitatea organizării la U.M. 0575 Măgurele a unui punct de triere a persoanelor reținute.

În raport de aceste excepții, inculpatul a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate că rechizitoriul nr. 47/P/2014 este neregularitar întocmit și sub aspectul probelor care stau la baza acuzațiilor. În primul rând, acestea sunt incomplete, sunt doar enumerate, nu și interpretate, iar în al doilea rând, sunt valorificate numai probele care susțin vinovăția inculpatului și nu și cele care dovedesc neîndoiește nevinovăția acestuia, procurorul de caz încălcând în mod flagrant dispozițiile art. 100 din Codul de procedură penală.

Din cele prezentate mai sus, a susținut că, a fost privat de posibilitatea formulării unei apărări efective și coerente, solicitând ca, în conformitate cu dispozițiile art. 345 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală raportat la dispozițiile art. 328 din Codul de procedură penală, să se dispună constatarea neregularității actului de sesizare a instanței, întocmit cu nerespectarea dispozițiilor legale, respectiv art. 328 alin. (1) și alin. (3) din Codul de procedură penală, și restituirea cauzei la Parchet în vederea completării acestuia de către procurorul competent.

1.5. Inculpatul Roman Petre, prin apărător ales, a formulat, în temeiul art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală, cereri și excepții prin care a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să dispună restituirea cauzei la Parchet, având în vedere neregularitățile rechizitoriului întocmit în data de 12.06.2017 de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, în dosarul penal nr. 47/P/2014.

A arătat că, în conformitate cu dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală, unul dintre principalele obiective ale procedurii camerei preliminare este acela de a se asigura verificarea legalității sesizării instanței, prin conferirea acestei prerogative judecătorului de cameră preliminară, care este menționată cu prioritate la articolul vizând competența judecătorului de cameră preliminară, în

acest sens art. 54 lit. a) din Codul de procedură penală statuând funcția judecătorului de cameră preliminară de a verifica „legalitatea trimiterii în judecată dispuse de procuror”.

Față de aceste concepte clar definite – de legalitate a sesizării și de legalitate a trimiterii în judecată trimise de procuror – ce sunt utilizate de legiuitorul noului Cod de procedură penală, a conchis că aspectele ce trebuie avute în vedere de judecător atunci când verifică legalitatea sesizării instanței nu se limitează exclusiv la verificarea respectării, din punct de vedere strict formal, a dispozițiilor art. 328 din Codul de procedură penală, care poartă denumirea marginală „Cuprinsul rechizitoriului”, ci vizează inclusiv respectarea dispozițiilor art. 327 din Codul de procedură penală, care reglementează, la litera a), dispoziția de trimitere în judecată de către procuror.

În ceea ce privește faptele reținute în sarcina inculpatului Roman Petre, a arătat că rechizitoriul cuprinde următoarele neregularități:

A. Actul de sesizare este greșit întocmit, făcând imposibilă stabilirea obiectului judecății. Astfel, a arătat că inculpatul Petre Roman este trimis în judecată pentru infracțiuni contra umanității, prevăzute de art. 439 Cod penal, care, la data presupuselor fapte (11-15 iunie 1990), nu erau incriminate și se invocă în sprijinul acestei încadrări „principiul legii penale mai favorabile”, prin aplicarea căruia, însă, se obține un efect contrar: crearea unei situații vădit mai defavorabile inculpatului, prin atragerea răspunderii penale pentru o faptă care nu era incriminată la data săvârșirii.

A susținut că infracțiunea reglementată de art. 439 Cod penal, reținută în sarcina inculpatului Roman Petre nu are corespondent în Codul penal anterior, în vigoare la data presupuselor fapte. Cu alte cuvinte, inculpatul a susținut că a fost trimis în judecată pentru o faptă care nu era incriminată la data săvârșirii.

În opinia inculpatului, în cuprinsul rechizitoriului, organul de urmărire penală, deși recunoaște lipsa unei continuități a incriminării, a forțat, în mod nelegal, trimiterea dosarului în judecată, prin încadrarea faptelor în infracțiuni contra umanității prevăzută de art. 439 Cod penal, făcând trimitere la infracțiunea de tratamente neomenoase prevăzută de art. 358 Cod penal anterior.

Infracțiunile contra umanității (art. 439 Cod penal) nu reprezintă o continuare a incriminării infracțiunii de tratamente neomenoase (art. 358 Cod penal anterior), după cum, de altfel, chiar autorul rechizitoriului recunoaște la pagina 1762, aceste două infracțiuni deosebindu-se fundamental sub aspectul valorii sociale ocrotite, a subiectului pasiv protejat, al situației premisă și al modalităților de comitere.

Așadar, infracțiunile contra umanității reprezintă o faptă nou incriminată, introdusă în legislația noastră penală prin noul Cod penal, care a intrat în vigoare în 2014, deci nu putea să se aplice unor fapte din 1990.

Pe cale de consecință, inculpatul Roman Petre a susținut că nu i se poate imputa săvârșirea unei fapte care nu era previzibilă și nici incriminată la data comiterii sale.

În ceea ce privește aplicarea principiului legii penale mai favorabile, a subliniat că o primă condiție o constituie continuitatea incriminării, adică fapta urmărită să constituie infracțiune atât în reglementarea anterioară, cât și în noua reglementare.

Inexistența continuității incriminării poate naște două ipoteze, fiecare cu consecințele juridice aferente:

Pe de-o parte, fapta să nu mai constituie infracțiune în noua reglementare (în acest caz intervenind principiul dezincriminării faptei)

Pe de altă parte, în noua reglementare să fie introdusă o incriminare nouă, care nu constituia infracțiune potrivit reglementării anterioare (în acest caz intervenind principiul constituțional al neretroactivității legii penale).

Inculpatul Roman Petre a susținut că, pentru ca presupusele infracțiuni săvârșite de inculpatul Roman Petre să poată fi reținute și în concordanță cu noua legislație, era nevoie ca faptele să constituie infracțiuni atât potrivit legii vechi, cât și potrivit legii noi, aspect care nu este incident în prezenta cauză.

B. Inculpatul a susținut că actul de sesizare este greșit întocmit, dat fiind că trimiterea în judecată a fost dispusă cu ignorarea de către organul de urmărire penală a unei cauze care înlătură caracterul penal al faptei (pentru ipoteza în care legea penală mai favorabilă aplicabilă este Cod penal anterior), respectiv „*starea de necesitate*” sau a unei cauze justificative, care înlătură eventuala răspundere penală (pentru ipoteza în care legea penală mai favorabilă aplicabilă este Cod penal actual) și anume „*exercitarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații*”, reglementată de art. 21 din Codul penal.

Conform Codului Penal anterior, în vigoare la data săvârșirii presupuselor fapte, printre cauzele care înlătură caracterul penal al faptei se numără și starea de necesitate. Art. 45 Cod penal anterior prevedea că: „*Nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de necesitate. Este în stare de necesitate acela care săvârșește fapta pentru a salva de la un pericol iminent și care nu putea fi înlăturat altfel, viața, integritatea corporală sau sănătatea sa, a*

altuia sau un bun important al său ori al altuia sau un interes obștesc. Nu este în stare de necesitate persoana care în momentul când a săvârșit fapta și-a dat seama că pricinuieste urmări vădit mai grave decât cele care s-ar fi putut produce dacă pericolul nu era înlăturat.”

În același timp Titlul II - Capitolul II din noul Cod penal reglementează instituția cauzelor justificative (art. 18 - art. 22 Cod penal). Acestea reprezintă împrejurări care înlătură una dintre trăsăturile esențiale ale infracțiunii și anume caracterul nejustificat.

Art. 21 Cod penal prevede expres următoarele: *„(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală constând în exercitarea unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege, cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de aceasta. (2) Este de asemenea justificată fapta prevăzută de legea penală constând în îndeplinirea unei obligații impuse de autoritatea competentă, în forma prevăzută de lege, dacă aceasta nu este în mod vădit ilegală”.*

Astfel, inculpatul Roman Petre a învederat Judecătorului de cameră preliminară că, pe tot parcursul mandatului de prim-ministru, a acționat strict în sensul îndeplinirii obligațiilor impuse de lege și în sensul protejării interesului public.

Referitor la evenimentele din 13-15 iunie 2017, a invocat următoarele prevederi legale în vigoare la acel moment:

- Decretul nr. 121/1978 privind organizarea și funcționarea Ministerului de Interne (în vigoare până la 17 decembrie 1990);

- o Art. 1 - Ministerul de Interne, organ central al administrației de stat, are sarcina de a înfăptui politica partidului și statului în domeniul apărării securității statului, asigurării ordinii publice, apărării proprietății socialiste și personale, a drepturilor și intereselor legale ale persoanelor, prevenirii și descoperirii infracțiunilor, contribuind prin aceasta la asigurarea muncii pașnice de construcție socialistă a poporului român, la apărarea independenței, suveranității naționale și integrității teritoriale.

- o Art. 5 pct. II - *Ministerul de Interne are următoarele atribuții principale: a) asigură menținerea ordinii publice și respectarea regulilor de conviețuire socială; d) asigură menținerea ordinii și paza pe teritoriul comunelor, orașelor și municipiilor; îndrumă, controlează și acordă asistență de specialitate în organizarea și funcționarea sistemelor civile de pază;*

o Art. 5 pct. III - *Ministerul de Interne are următoarele atribuții principale: d) participă, la nevoie, la menținerea ordinii și liniștii publice.*

o Art. 6 - *în exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit legii, cadrele militare ale Ministerului de Interne au următoarele drepturi și obligații: h) să participe la luarea măsurilor pentru prevenirea, limitarea și înlăturarea urmărilor calamităților naturale și catastrofelor de mari proporții, precum și în alte situații deosebite".*

• Legea 14/1972 privind organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România (în vigoare până la 17 decembrie 1990)

o Art. 10 - *Ministerul Apărării Naționale și Ministerul de Interne înfăptuiesc, potrivit legii, politica partidului și statului în domeniul apărării țării, a ordinii publice și a securității statului, fiecare în domeniul său de activitate; participă împreună cu celelalte ministere și organe centrale ale administrației de stat, cu comitetele executive ale consiliilor populare și cu orice alte organizații socialiste, la pregătirea populației, teritoriului și economiei, pentru apărare.*

În plus, a arătat că toate aceste prevederi naționale se completau cu dispozițiile Protocolului adițional din 8 iunie 1977 la Convenția de la Geneva, care stipulează expres faptul că „*nicio dispoziție din prezentul protocol nu va putea fi invocată în scopul afectării suveranității unui stat sau a responsabilității ce revine guvernului de a acționa pentru menținerea sau restabilirea ordinii publice în stat sau pentru apărarea, prin mijloace legitime, a unității naționale și integrității teritoriale a statului*”.

A precizat că aceste prevederi normative trebuie aplicate la situația de fapt din București, din anul 1990. Manifestațiile care se desfășurau în Piața Universității au dus la blocarea traficului în acea zonă.

A susținut că, în concret, în ziua de 11.06.1990, a avut loc o ședință a șefilor instituțiilor cu atribuții legale în menținerea ordinii publice și siguranței cetățeanului, în care s-a discutat cererea Ministrului de Interne de restabilire a ordinii publice și măsurile ce trebuiau întreprinse în acest scop. Concluzia acestei ședințe a fost că Ministerul de Interne are atribuții legale în acest sens și, în consecință, forțele de ordine ale poliției să intervină pentru restabilirea ordinii publice.

C. Actul de sesizare este greșit întocmit, dat fiind că trimiterea în judecată a fost dispusă cu ignorarea principiului autorității de lucru judecat și a principiului „*ne bis in idem*”.

Referitor la aplicarea principiului „*ne bis in idem*”, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că elementul esențial care trebuie avut în vedere când se discută incidența acestui principiu este reprezentat de identitatea actelor materiale și nu de încadrarea juridică a acestora.

Cerința obligatorie pentru aplicarea principiului „*ne bis in idem*” o constituie existența unei hotărâri definitive anterioare. Astfel, acest principiu poate fi invocat în măsura în care o hotărâre definitivă a fost pronunțată, iar ulterior se desfășoară o nouă urmărire penală pentru aceleași fapte.

Principiul „*ne bis in idem*” are ca scop interzicerea reluării actelor specifice unui proces penal, în ipoteza în care anterior au fost efectuate și concretizate printr-o hotărâre definitivă.

O hotărâre este definitivă în cazul în care au fost epuizate toate căile de atac ordinare disponibile sau la expirarea termenului pentru exercitarea lor, în situația în care părțile au înțeles să nu le utilizeze. În mod automat, o hotărâre definitivă dobândește și autoritate de lucru judecat.

Principiul „*ne bis in idem*” se aplică chiar și în cazul în care persoana a fost doar urmărită în cadrul unei proceduri care nu a dus la o condamnare. În conformitate cu jurisprudența CEDO, acest principiu conține mai multe garanții distincte și anume: nimeni nu va fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceleași fapte.

Referitor la speța de față, a arătat că este de notorietate că faptele din prezentul dosar au mai fost cercetate și judecate și în trecut. Au fost pronunțate și hotărâri definitive prin care cei găsiți vinovați au fost condamnați.

Așadar, a susținut că faptele care i se impută inculpatului Roman Petre prin rechizitoriul emis în prezentul dosar sunt identice cu cele cercetate în trecut în mai multe dosare soluționate definitiv. În ceea ce privește derularea evenimentelor din perioada 13-15 iunie 1990, a precizat că au fost cercetate infracțiuni contra păcii și omenirii (conform reglementării anterioare) și s-a stabilit în mod definitiv că faptele nu există.

În concluzie, a susținut că, prin efectuarea urmăririi penale în prezentul dosar și prin trimiterea acestuia în judecată, organele de urmărire penală au încălcat flagrant principiul „*ne bis in idem*”, reglementat atât în legislația națională, cât și în cea internațională.

1.6. Inculpatul ADRIAN SÂRBU a formulat critici referitoare la legalitatea sesizării instanței, legalitatea actelor organelor de urmărire penală și legalitatea administrării probelor.

A. Cu privire la legalitatea sesizării instanței, a solicitat să se constate că rechizitoriul este nelegal întocmit prin raportare la dispozițiile art. 342 coroborat cu art. 328 din Codul de procedură penală, neregularitate ce atrage imposibilitatea stabilirii obiectului și limitelor judecății pentru următoarele considerente:

- 1.1. Faptele de care este acuzat nu sunt descrise în Rechizitoriu și nu se circumscriu elementelor constitutive ale infracțiunilor detaliate de art. 439 alin. (1) lit. g) și i) C.pen. (*acuzăției îi lipsesc elementele de fapt care să determine concordanta cu norma penală*);
- 1.2. Faptele prevăzute de art. 439 C.pen. (Infracțiuni contra umanității) nu erau reglementate ca infracțiuni la momentul 1990, apreciind că nu poate fi trimis în judecată pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală. A solicitat a se avea în vedere dispozițiile art. 11 Codul penal 1969, care arată că legea penală nu se aplică faptelor care, la data când au fost săvârșite, nu erau prevăzute ca infracțiuni (principiul neretroactivității legii penale).
- 1.3. Faptele care întruneau elementele constitutive ale infracțiunilor de genocid și tratamente neomenoase la nivelul anilor 1990 nu prezintă continuitate sub aspectul incriminării juridice în sensul în care susține Parchetul, adică de încorporare în conținutul legal al faptei prevăzute astăzi de art. 439 din Codul penal, ci sunt infracțiuni cu o reglementare distinctă.

Inculpatul Adrian Sârbu a arătat că în rechizitoriu se regăsesc doar câteva mențiuni cu privire la fapta ce i se impută, parchetul concluzionând că „*faptele inculpatului Sârbu Adrian constituie **infracțiuni contra umanității**, prevăzute de art. 439 alin. 1 Cod penal*”.

Inculpatul a apreciat că faptele care i se impută în rechizitoriu, respectiv facilitarea transportului muncitorilor de la Galați și cazarea/hrănirea minerilor nu corespund cu încadrarea juridică de „infracțiuni contra umanității” (care reprezintă o infracțiune de o gravitate extremă).

Prin urmare, inculpatul a apreciat că se impune restituirea cauzei la Parchet conform art. 346 alin. 3 lit. a din Codul de procedură penală, în vederea determinării corecte a limitelor și obiectului judecății.

B. Cu privire la legalitatea actelor organelor de urmărire penală, a solicitat instanței să constate nulitatea ordonanței din data de 23.12.2016 prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale și punerea în mișcare a acțiunii penale față de persoana sa, prin raportare la dispozițiile art. 282 din Codul de procedură penală, coroborate cu prevederile art. 309, respectiv art. 16 alin. 1 lit. b, teza I, *fapta nu e prevăzută de legea penală*.

C. Cu privire la legalitatea administrării probelor, a solicitat excluderea Adresei nr. 455 din 13 iunie 1990 emise de C.P.U.N. Galați, potrivit căreia inculpatul ar fi ordonat punerea la dispoziția muncitorilor din județul Galați a doua garnituri C.F.R., care să-i aducă la București, deoarece însuși autorul semnatar al adresei, Platica Vidovici, neaga verosimilitatea înscrisului și NU recunoaște semnătura aplicată pe document.

A mai solicitat excluderea declarației martorului Victor Atanasie Stănculescu, referitoare la presupusa sa solicitare de a i se pune la dispoziție 20 de kg de trotil, în luna mai 1990, pentru a evacua Piața Universității, deoarece nu are legătura cu faptele din 13-15 iunie 1990, care stau la baza formulării acuzației de crime împotriva umanității.

1.7. Inculpatul Dobrinoiu Vasile, prin apărătorii săi aleși, a solicitat să se constate că sesizarea instanței s-a realizat cu încălcarea dispozițiilor art. 328 raportat la art. 327 din Codul de procedură penală și, pe cale de consecință, să se dispună restituirea cauzei la parchet. În subsidiar, a solicitat excluderea actelor de procedură efectuate de organele de urmărire penală în legătură cu prezentarea drepturilor și obligațiilor persoanelor vătămate și a probelor obținute prin audierea acestora și trimiterea cauzei la Parchet pentru remedierea aspectelor de neregularitate sesizate.

Inculpatul Dobrinoiu a susținut că prin rechizitoriul întocmit de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, s-a dispus trimiterea sa în judecată pentru săvârșirea de infracțiuni contra umanității, prevăzută de art.439 alin. (1) lit. g) – 431 de acte materiale (conform anexei V, care face parte integrantă din rechizitoriu) și art. 439 alin. (1) lit. j) – 431 de acte materiale (conform anexei V, care face parte integrantă din rechizitoriu), toate cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal, constând în aceea că în calitate de comandant al U.M. 0828 Băneasa - Școala Militară Superioară de Ofițeri a Ministerului de Interne, în perioada 13-15.06.1990 a aderat la atacul generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestanților din Piața Universității și a altor persoane din municipiul București, atac motivat de rațiuni de ordin politic și în care au fost implicate, în mod nelegal, forțe ale Ministerului Apărării Naționale, ale Ministerului de

Interne, Serviciului Român de Informații, precum și a peste zece mii de mineri și alți muncitori din mai multe zone ale țării, atacul soldându-se, în ce-1 privește pe inculpat, cu:

-vătămarea fizică și psihică a unui număr de 431 persoane

-privarea nelegală de dreptul fundamental la libertate a aceluiași
431 persoane

A criticat actul de sesizare pentru următoarele neregularități:

A. Lipsa continuității incriminării - Restituirea cauzei la Parchet pentru aspecte referitoare la nelegalitatea redeschiderii urmăririi penale și a confirmării redeschiderii urmăririi penale.

Inculpatul a susținut că nu se poate discuta despre faptul că, în speță, nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 358 alin. (2) lit. d) și alin. (4) C.pen. anterior și art. 360 C.pen. anterior, ci despre inexistența faptelor, deoarece, pe de o parte, nu sunt realizate cumulativ elementele prevăzute de lege pentru existența acestor infracțiuni referitor la situația premisă (timpul de război), subiectul activ, elementul material și urmarea produsă, iar, pe de altă parte, activitatea învinuitului Dobrinoiu Vasile, aceea de a asigura cazarea, la sediul Școlii de Ofițeri de la Băneasa, a unor persoane reținute de către forțele de ordine în vederea cercetării și stabilirii participației acestora la acțiunile de violență împotriva unor instituții ale statului, nu se circumscrie elementelor constitutive ale acestor infracțiuni. Aceleași argumente au fost reținute și în ceea ce privește comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 218 și art. 175 C.pen. anterior, învinuitului Dobrinoiu Vasile, neputându-i-se imputa vreo acțiune sau omisiune care să aibă ca rezultat distrugerea unor bunuri sau decesul unor persoane, asemenea fapte nefiind comise în materialitatea lor.

B. Nelegalitatea ordonanței de redeschidere a urmăririi penale și a încheierii de confirmare a redeschiderii urmăririi penale

A susținut că în art. 15 alin. (2) din Constituția României și art. 1 alin. (2) C.pen. se consacră un principiu fundamental, aparținând atât dreptului constituțional cât și dreptului penal, respectiv neretroactivitatea incriminării. Potrivit acestor dispoziții, legea prevede pentru viitor și nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Inculpatul a apreciat că acuzația care i se aduce, de săvârșirea de infracțiuni contra umanității, încalcă în mod manifest acest principiu, această infracțiune

constituind o nouă incriminare, introdusă în legislația noastră penală în anul 2014, cu mult după săvârșirea faptelor de care este acuzat. De altfel, acest aspect era cunoscut organelor de urmărire penală și judecătorului de cameră preliminară, atât la momentul solicitării și confirmării redeschiderii urmăririi penale, cât și la momentul emiterii rechizitoriului.

De asemenea, a precizat că incriminarea cuprinsă în art. 439 din Codul penal nu are corespondent în Codul penal anterior. Astfel, a susținut că deosebirile între infracțiunea de tratamente neomenoase (art. 358 din Codul penal din 1969) și infracțiunile contra umanității (art. 439 din Codul penal) sunt esențiale, dincolo de unanimitatea doctrinei în a considera infracțiunile contra umanității ca o nouă incriminare.

Inculpatul a apreciat că valoarea socială protejată în cazul infracțiunilor contra umanității (ansamblul drepturilor aparținând populației civile, privită ca valoare esențială a umanității) este fundamental diferită și se intersectează numai tangențial cu valoarea socială protejată în cazul infracțiunii de tratamente neomenoase.

În același timp, a arătat că subiectul pasiv este diferit (populația civilă, în cazul infracțiunii contra umanității, respectiv răniții, bolnavii, naufragiații, prizonierii de război și civilii căzuți sub puterea adversarului, în cazul infracțiunii de tratamente neomenoase).

Astfel, în opinia inculpatului situația premisa diferențiază categoric cele două infracțiuni (un conflict armat intern sau internațional, în cazul infracțiunii de tratamente neomenoase, respectiv un atac generalizat sau sistematic asupra populației civile, în cazul infracțiunilor contra umanității).

În concluzie, inculpatul a apreciat că infracțiunile contra umanității nu reprezintă o continuare a incriminării infracțiunii de tratamente neomenoase, deosebindu-se fundamental sub aspectul valorii sociale ocrotite, a subiectului pasiv protejat, al situației premisă și al modalităților de comitere, faptul că, incidental, există anumite acțiuni care țin de elementul material al laturii obiective comune nefiind în măsură să împieteze asupra acestei concluzii. Infracțiunile contra umanității reprezintă o incriminare nouă în reglementarea actuală.

Astfel fiind, inculpatul Dobrinou Vasile a considerat că nu i se poate imputa săvârșirea unei fapte care nu era previzibilă și nici incriminată la data comiterii, cu atât mai mult cu cât prevederile internaționale care au inspirat textul de incriminare din noul cod penal au apărut după anul 1990, iar acestea nu conțin mențiuni referitoare la modalitatea de comitere a faptei prin vătămare corporală,

comisă în cazul unui atac generalizat și sistematic, această incriminare fiind exclusiv opțiunea legiuitorului român.

În concluzie, analizând comparativ prevederile infracțiunii de tratamente neomenoase din reglementarea anterioară (art. 358 din Codul penal din 1969) și infracțiunile contra umanității (art. 439 din Codul penal), a susținut că infracțiunile contra umanității reprezintă o incriminare nouă. Nu există o continuitate a incriminării prevederilor art. 358 din Codul penal 1969 în prevederile art. 439 din Codul penal.

Drept urmare, a solicitat să se constate că redeschiderea urmăririi penale prin ordonanța Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 3/C3/2015 din 05.02.2015 și confirmarea acestei ordonanțe prin încheierea nr. 169/2015 din 09.03.2015 a Judecătorului de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt manifest nelegale, existând o cauză de împiedicare a exercitării urmăririi penale evidentă și recunoscută de organele judiciare în chiar cuprinsul actelor menționate.

C. Autoritatea de lucru judecat - Retrimiteria cauzei la Parchet pentru aspecte referitoare la nelegalitatea redeschiderii urmăririi penale și a confirmării redeschiderii urmăririi penale.

Inculpatul a susținut că, prin rezoluția nr.7335/3341/11/2/2009 din data de 25 august 2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică, referitor la plângerea sa împotriva Rezoluției nr. 175/P/2008 din 17 iunie 2009, s-a reținut aceeași situație de fapt (descrisă la pagina 3-5 din rezoluție) cu cea descrisă în Ordonanța nr. 3/C3/2015 emisă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Astfel, a arătat că faptele care i se impută în dosarul nr. 47/P/2014 sunt identice (reprezintă aceleași fapte, în sensul legislației internaționale, dar și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene) cu cele imputate acestuia în dosarul nr. 175/P/2008, soluționate prin rezoluția nr. 7335/3341/11/2/2009 din data de 25 august 2009, amintită mai sus, încălcând art. 6 din Cod de procedură penală.

În continuare, sub același aspect, inculpatul Dobrinoiu Vasile a susținut că, la rândul ei, această rezoluție a fost atacată în instanță de mai multe ori, relevantă Sentința nr. 985 din 8 iunie 2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în dosarul nr. 186.1/1/2010, unde acesta a avut calitatea de intimat, hotărârea instanței rămânând definitivă și nereformată până la această dată prin nicio cale extraordinară de atac.

În aceste condiții, inculpatul a susținut că reluarea urmăririi penale și confirmarea acesteia de către judecătorul de drepturi și libertăți încalcă flagrant constatările stabilite printr-o hotărâre definitivă anterioară de o instanță de judecată, fiind contrare prevederilor articolului 4 din Protocolul nr 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, articolului 50 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, dar și hotărârilor jurisprudențiale ale CEDO.

A precizat că singura ipoteză de redeschidere a urmăririi penale ce este permisă atât de prevederile internaționale, cât și de jurisprudența aferentă, este aceea a descoperirii unor fapte noi, neavută în vedere de organul judiciar la momentul pronunțării soluției inițiale, care sunt de natură să schimbe fundamental soluția dată în cauza.

Inculpatul a susținut că, în cauza de față, procurorul nu putea să emită o ordonanță de infirmare a soluției și redeschidere a urmăririi penale, în condițiile în care acea soluție rămăsese definitivă ca urmare a unei hotărâri a instanței de judecată. Emițând această ordonanță, reprezentantul Parchetului a încălcat flagrant principiul „*ne bis in idem*” și prevederile art. 6 din Codul de procedură penală, infirmând o soluție confirmată prin hotărâre definitivă a instanței de judecată. Pe cale de consecință, încheierea instanței de confirmare a ordonanței de redeschidere a urmăririi penale este lovită de aceleași aspecte de nelegalitate, singurul instrument juridic valabil pentru redeschiderea urmăririi penale fiind revizuirea sentinței nr. 985 din 8 iunie 2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în dosarul nr. 186.1/1/2010, prin care s-a constatat că infracțiunile contra păcii și omenirii din vechea reglementare nu există. Or, susține inculpatul că nu a fost pronunțată nicio soluție ca urmare a admiterii unei căi extraordinare, respectiv revizuire, ceea ce, în opinia sa, redeschiderea urmăririi penale s-a dispus contrar prevederilor legale.

În concluzie, inculpatul a solicitat să se constate nelegalitatea Ordonanței procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 3/C3/2015 din 05.02.2015 și a încheierii nr. 169/2015 din 09.03.2015 a Judecătorului de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție și, pe cale de consecință, să se dispună restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale, urmărire penală care, în opinia sa, a fost efectuată în totalitate în condiții de nelegalitate ca urmare a unei redeschideri care încalcă flagrant prevederile legale și care a vătămat și vatămă în continuare drepturile sale procesuale.

Cum această nelegalitate nu poate fi înlăturată în alt mod decât prin desființarea ordonanței de redeschidere a urmăririi penale și a încheierii de confirmare a redeschiderii ca urmare a nulității acestor două acte procesuale, toate actele

procesuale/procedurale întocmite ulterior sunt lovite de nulitate, cu consecința excluderii tuturor probelor administrate în cauză din momentul redeschiderii urmăririi penale, pe baza cărora a fost trimis în judecată.

D. Motive pentru excluderea actelor de procedură efectuate cu încălcarea legii

Inculpatul Dobrinou Vasile a susținut că urmărirea penală a fost efectuată cu încălcarea dispozițiilor legale privind prezentarea drepturilor și obligațiilor persoanelor vătămate și administrarea probei cu declarațiile persoanelor vătămate.

Potrivit art. 56 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură penală, a arătat că urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de către procuror în cazul infracțiunilor pentru care competența de judecată în primă instanță aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție sau curții de apel, fiind cert că, atât competența materială (după natura infracțiunii săvârșite), cât și competența personală (având în vedere că printre inculpați se numără foști miniștri și un fost președinte al statului), impun ca în cauza de față urmărirea penală să fie efectuată de către procuror.

Astfel, a arătat că la dosarul cauzei nu există ordonanțe de delegare a administrării unor probe (cum ar fi declarațiile persoanelor vătămate) de către procurorii care au instrumentat dosarul nr. 47/P/2014 către organele de cercetare penală din cadrul poliției judiciare. Având în vedere faptul că urmărirea penală, în ceea ce privește procedura de aducere la cunoștință a drepturilor și obligațiilor persoanelor vătămate, precum și procedura de audiere a acestora s-a desfășurat în totalitate de către organele de cercetare ale poliției judiciare, fără prezența procurorilor însărcinați cu efectuarea urmăririi penale, toate actele procedurale efectuate în legătură cu persoanele vătămate sunt lovite de nulitate absolută, fiind efectuate de un organ necompetent funcțional.

În consecință, inculpatul a solicitat excluderea tuturor actelor efectuate de organul funcțional necompetent (organul de poliție judiciară), respectiv a proceselor-verbale de aducere la cunoștință a drepturilor și obligațiilor persoanelor vătămate, precum și declarațiilor date de acestea în faza de urmărire penală, cu încălcarea prevederilor legale referitoare la competență, acestea fiind lovite de nulitate absolută (Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017, paragrafele 57-58, 63).

E. Motive pentru trimiterea cauzei la parchet în vederea remedierii neregulilor actului de sesizare

Inculpatul a susținut că faptele imputate unei persoane printr-un act de trimitere în judecată trebuie să fie descrise într-o manieră completă atât din punct de vedere obiectiv, cât și din punct de vedere subiectiv. Numai în această manieră va fi posibilă stabilirea obiectului și limitelor judecății de către instanța investită cu soluționarea respectivei cauze.

Or, în situația sa, inculpatul Dobrinoiu Vasile a apreciat că rechizitoriul înregistrează inconsecvențe evidente referitoare la descrierea din punct de vedere obiectiv a faptelor reținute în sarcina sa.

A susținut că are în vedere împrejurarea că prin Ordonanța nr. 47/P/2014 din 23.12.2016 se precizează că persoanele vătămate au fost reținute la unitatea din Băneasa pe o perioadă cuprinsă între 1 și 3 zile, în timp ce în Ordonanța nr. 47/P/2014 din 08.05.2017, precum și în Rechizitoriul cauzei se afirmă că persoanele vătămate au fost reținute la unitatea din Băneasa pe o perioadă de până la 7 zile. Având în vedere că între datele efectuării actelor menționate nu au fost desfășurate activități procesuale referitoare la durata șederii persoanelor vătămate în unitatea militară de la Băneasa (au fost audiați 2 martori și 4 persoane vătămate care aveau legătură cu acesta pentru perioada menționată), a apreciat este inexplicabilă concluzia Parchetului prin raportare la mijloacele de probă existente în cauză. În același timp, a susținut că urmărirea penală nu este completă, fiind esențial de verificat modul în care s-au desfășurat activitățile de primire, identificare, triere și eliberare a persoanelor vătămate la UM 0828 din Băneasa, fapt pentru care se impunea audierea ofițerilor de cercetare penală și a procurorilor care au avut misiunea să facă verificări și să dispună măsuri preventive, care au însoțit persoanele vătămate în unitate și care au făcut verificarea acestora în incinta unității.

Prin urmare, inculpatul a apreciat că și cu privire la acest aspect au fost încălcate dispozițiile privind dreptul la un proces echitabil. Pentru acest motiv, a solicitat trimiterea cauzei la Parchet pentru remedierea aspectelor de neregularitate sesizate.

În baza criticilor expuse, în opinia inculpatului apare ca evident faptul că urmărirea penală nu respectă exigențele impuse de legislația națională și C.E.D.O., încălcându-se dreptul la un proces echitabil. Atât timp cât urmărirea penală s-a redeschis în mod nelegal, prin ignorarea nepermisă a prevederilor europene și naționale legale și constituționale referitoare la principiul neretroactivității legii penale și principiul „*non bis in idem*”, dar și a dispozițiilor procedurale privind redeschiderea urmăririi penale și revizuirea, toate actele de procedură penală efectuate după redeschiderea urmăririi penale sunt nule, acestea trebuind excluse (art. 102 din Codul de procedură penală). Cu atât mai

mult, aceste acte trebuie excluse și pentru că au fost efectuate de un organ necompetent în raport cu calitatea persoanei (nulitate absolută, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 302/2017).

În cauză, a susținut că urmărirea penală este nelegal efectuată, iar probele sunt obținute în mod nelegal, fiind încălcate dispozițiile art. 328 raportat la art. 327 din Codul de procedură penală.

Pentru aceste critici de nelegalitate, inculpatul, prin apărătorii săi, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate că sesizarea instanței s-a realizat cu încălcarea dispozițiilor art. 328 raportat la art. 327 din Codul de procedură penală și, pe cale de consecință: în principal, a solicitat să se dispună restituirea cauzei la procuror pentru redeschiderea urmăririi penale în condiții de legalitate și efectuarea acesteia de un organ competent material, funcțional și după calitatea persoanei; în subsidiar, a solicitat excluderea actelor de procedură efectuate de organele de urmărire penală în legătură cu prezentarea drepturilor și obligațiilor persoanelor vătămate și a probelor obținute prin audierea acestora, ca fiind efectuate cu încălcarea prevederilor legale privind competența, precum și trimiterea cauzei la Parchet pentru remedierea aspectelor de neregularitate sesizate.

1.8. Inculpatul Drella Matei Nicolae, prin apărătorul său ales, a formulat cereri cu privire la următoarele excepții:

A. Cu privire la verificarea legalității sesizării instanței, s-a apreciat de către inculpat că rechizitoriul nr. 47 /P/2014 din data de 12.06.2017 emis de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare, este întocmit în condiții de neregularitate, prin încălcarea prevederilor art.328 alin. (1), art. 329 și art. 371 din Codul de procedură penală, întrucât nu sunt descrise în mod concret, detaliat și complet faptele pentru care s-a dispus trimiterea sa în judecată, că nu sunt prezentate, în materialitatea lor, faptele de vătămare a integrității fizice și psihice a unor persoane, respectiv, cele de persecutare a unui grup sau a unei colectivități prin priver sau restrângere de drepturi pe care el le-ar fi săvârșit.

De asemenea, a arătat că nu se face referire la mijloacele de probă administrate după redeschiderea urmăririi penale, din care să rezulte realizarea tipicității și conținutului infracțiunilor pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului, iar în raport cu întregul material probator administrat în cauză, inclusiv anterior redeschiderii urmăririi penale, se face referire, selectiv, doar la depoziții ale unor martori sau suspecți date în primul ciclu procesual, anterior

redeschiderii urmăririi penale în dosarul nr. 175/P/2008, confirmate de Judecătorul de cameră preliminară de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

În opinia sa, aceste depoziții sunt contradictorii, cu consecința încălcării art.10 Cod procedură penală și art.6 paragraful 1 și paragraful 3 lit.a) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cu referire la dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil, în toate componentele sale, și cu consecința încălcării art.6 din Directiva 2012/13/UE privind standardul de claritate a acuzațiilor de natură penală.

A susținut că neregularitatea sesizării instanței poate și trebuie să fie constatată în situația încălcării prevederilor art.328 alin. (1), art. 329 și art. 371 din Codul de procedură penală.

Inculpatul a mai susținut că în rechizitoriul nr.47 /P/2014 din data de 12.06.2017 nu există o descriere concretă a faptelor pentru care s-a dispus trimiterea în judecată, nu este identificat elementul material, component al laturii obiective a infracțiunii contra umanității, infracțiune prevăzută de art.439 alin. (1) lit. g) din Codul penal (856 acte materiale) și a infracțiunii contra umanității, infracțiune prevăzută de art. 439 alin. (1) lit. j) din Codul penal (748 acte materiale), nu sunt identificate elementele de tipicitate obiectivă și subiectivă ale infracțiunilor, prin raportare la prima trăsătură esențială a infracțiunii, prevăzute de art. 15 din Codul penal, nu se descriu actele materiale care compun infracțiunea contra umanității, în cele două variante de săvârșire, astfel încât ceea ce ar trebui să constituie o descriere a faptelor penale nu satisface nici pe departe standardele de claritate a acuzațiilor penale, astfel cum sunt stabilite de art. 6 din Directiva 2012/13/UE.

Inculpatul Drella a susținut că rechizitoriul cuprinde 1979 file și că starea de fapt care ar trebui să justifice acuzațiile penale extrem de grave reținute în sarcina sa este descrisă în două alineate, pe 17 rânduri front 16, la fila 1765, într-un mod extrem de lapidar, lipsit de orice concretețe, lipsit de consistență.

De asemenea, inculpatul a menționat că nu se specifică în ce mod ar fi participat la organizarea transportului minerilor la București, și a căror mineri, în condițiile în care, în continuarea aserțiunii privind „participarea la organizarea transportului la București”, s-a făcut vorbire de „plecarea acestora de la mina Bărbăteni”.

De asemenea, a subliniat că nu se menționează care sunt minerii al căror transport ar fi fost organizat de acesta, când și cum ar fi fost organizat, cu ce mijloace de transport, cu atât mai mult cu cât, în tot dosarul, nu poate fi identificat nici măcar un singur miner de la Mina Bărbăteni dintre cei despre care se susține că s-au deplasat la București, care să precizeze dacă plecarea

minerilor de la mina Bărbăteni a fost organizată sau spontană, respectiv, cine, când, cu ce și în ce condiții ar fi organizat, în ipoteza existenței unei organizări, în concret, deplasarea la București.

Mai mult, inculpatul a susținut că nu se descrie în ce anume a constat participarea sa la „organizarea acțiunilor în capitală”, cum ar fi fost organizate, care ar fi acele acțiuni, în ce ar fi constat, când s-ar fi desfășurat, în ce zone ale capitalei și cu referire la care dintre mineri.

A susținut că starea de fapt reținută prin rechizitoriu în sarcina sa este una lapidară și nu se fundamentează pe nicio probă administrată în dosarul penal nr. 47/P/2014, toate referirile la mijloace de probă care ar fi apte, în viziunea procurorilor, să susțină dispoziția de trimitere în judecată, privesc declarațiile a 7 martori audiați în dosarul penal nr. 75/P/1998, într-un alt ciclu procesual, dar și declarații ale unor învinuiți, date tot în dosarul penal nr. 75/P/1998, în condițiile în care în declarațiile de suspect date în dosarul penal nr. 47/P/2014 nu fac nicio referire la Drella Matei Nicolae.

Cu privire la declarațiile celor 7 martori, inculpatul a susținut că 6 din aceștia ar fi declarat că au lucrat la mina Bărbăteni, nu au fost în București în perioada 13-15 iunie 1990, dar ar fi auzit că liderul de sindicat ar fi organizat plecarea minerilor de la mina Bărbăteni, fără niciun detaliu, iar cel de-al 7-lea martor era miner de la mina Aninoasa, aflată la circa 20 de km de mina Bărbăteni, astfel încât este neverosimil să se considere că putea avea cunoștință despre modul în care ar fi plecat minierii de la mina Bărbăteni La București.

Împrejurarea că, prin Ordonanța nr.266D/P/2008 din data de 10.03.2009 emisă de la DIICOT - Structura Centrală, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului Drella Matei Nicolae, atestă că, în viziunea procurorilor, probele administrate până la acel moment nu erau apte de a determina punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a acestuia, astfel încât este de neînțeles cum aceleași probe au devenit „valabile” pentru trimiterea în judecată a inculpatului Drella Matei Nicolae în dosarul penal nr. 47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare.

A Din analiza succesiunii actelor de urmărire penală efectuate în cauză, inculpatul Drella Matei a susținut că se poate constata că dosarul nr.266D/P/2008 al DIICOT - Structura Centrală, și actele de dispoziție, respectiv, actele procesuale efectuate în acest dosar nu au făcut obiectul redeschiderii urmăririi penale, în condițiile în care s-a dispus prin Ordonanța din data de 10.03.2009 și declinarea competenței în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru infracțiunile

prevăzute de art. 358, art. 359 și art. 360 din Codul penal 1969, dosarul declinat fiind preluat sub nr.175/P/2008, iar în acest dosar s-a redeschis urmărirea penală.

De asemenea, a subliniat că niciun alt mijloc de probă, care ar putea susține soluția de trimitere în judecată, nu este indicat de procurori și nu există în dosar, în condițiile în care se face referire la faptul că inculpatul Drella Matei Nicolae ar fi avut „contacte directe și nemijlocite, în sediul guvernului, cu inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu-Voican”, ceea ce ar presupune, în mod rațional, că ar trebui să existe cel puțin o imagine, foto sau video, care să ateste prezența sa în sediul guvernului, lângă Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu-Voican ori lângă alte persoane importate din statul român la acel moment, ori vreo înregistrare sau vreun document care să ateste o susținere lipsită de orice fundament.

S-a susținut că actul de sesizare a fost întocmit cu nerespectarea prevederilor art. 328 alin. (1) teza I din Codul de procedură penală, cu referire la art. 1 alin. (2), art. 8, art. 10 din Codul de procedură penală, art. 6 paragraful 3 litera a) din CEDO și art. 6 din Directiva 2012/13/UE privind standardul de claritate a acuzației de natură penală reținută în sarcina inculpatului Drella Matei Nicolae.

Inculpatul a considerat că și din perspectiva jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, actul de sesizare a instanței nu conține o informare precisă și completă cu privire la acuzația ce îi este adusă, materializată în descrierea precisă și completă a faptei (acuzației) pentru care a fost trimis în judecată, ceea ce impune remedierea neregularităților, iar în caz contrar, restituirea cauzei pentru refacerea actului de sesizare a instanței.

B. Cu privire la legalitatea administrării probelor, inculpatul Drella Matei Nicolae a solicitat Judecătorului de cameră preliminară să constate neloialitatea și nelegalitatea administrării unor probe, în temeiul art. 101 și art. 102 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură penală și excluderea probelor obținute neloial/nelegal, printre care: declarația de martor dată de Drella Matei Nicolae în data de 28.06.2000 în dosarul de urmărire penală nr. 75/P/1998, aflată în volumul 10, la fila 312, declarația de învinuit dată de Drella Matei Nicolae în data de 16.11.2000 în dosarul de urmărire penală nr. 75/P/1998, aflată în volumul 13, la filele 47 – 48, declarația olografă a lui Drella Matei Nicolae din data de 03.02.2006, aflată în volumul 14, la filele 17 – 20, declarația de învinuit dată de Drella Matei Nicolae în data de 13.02.2006, în dosarul de urmărire penală nr.75/P/1998, aflată în volumul 13, la filele 47 – 48, precum și declarații de martori.

A arătat că administrarea mijloacelor de probă menționate anterior, în afara cadrului procesual al dosarului de urmărire penală nr. 47/P/2014, dar în dosarul de urmărire penală nr. 75/P/1998, dosar reînregistrat sub nr. 175/P/2008, respectiv, sub nr. 266D/P/2008, în care s-a emis o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală a învinuitului Drella Matei Nicolae, atrage nulitatea, fiind incidente prevederile art. 280 și 282 Cod procedură penală, vătămarea cauzată inculpatului constând în încălcarea dreptului la apărare în toate componentele sale, a principiului egalității armelor, a echilibrului procesual corect care trebuie să existe între acuzare și apărare în tot cursul procesului penal, respectiv, în încălcarea prevederilor art. 10 alin. (5), art. 92 alin. (2) din Codul de procedură penală, art. 6 paragrafele 1) și 3) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar vătămarea drepturilor inculpatului nu poate fi înlăturată decât prin excluderea mijloacelor de probă obținute nelegal.

Inculpatul a susținut că este inadmisibilă, în dosarul de urmărire penală nr. 47/P/2014, nu s-a administrat niciun mijloc de probă cu referire la suspectul/inculpatul Drella Matei Nicolae, în acuzare și în apărare, iar în cadrul audierilor efectuate în acest dosar, persoanele care au dat declarații nu au fost întrebat nimic despre Drella Matei Nicolae, în legătură cu evenimentele din 13-15 iunie 1990, dar cu toate acestea s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului Drella Matei Nicolae pentru fapte extrem de grave, prezentate într-o manieră lipsită de concretețe și conciziune și într-o aproximare îngrijorătoare.

C. Cu privire la legalitatea efectuării actelor de către organele de urmărire penală a solicitat să se constate nelegalitatea efectuării actelor de urmărire penală care au avut drept consecință încălcarea dreptului la apărare, a dreptului la un proces echitabil și a principiului egalității de arme între acuzare și apărare, și înlăturarea acestora conform art. 280 - 282 din Codul de procedură penală.

A solicitat să se constate că, în dosarul de urmărire penală nr. 75/P/1998, declinat la data de 29.04.2008 la Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, unde a fost înregistrat sub nr.175/P/2008, dosar încorporat în dosarul de urmărire penală nr. 47/P/2014, nu poate fi identificată rezoluția de începere a urmăririi penale împotriva învinuitului Drella Matei Nicolae, cu toate că acesta a fost audiat pentru prima dată, în calitate de învinuit, în data de 16.11.2000, în dosarul de urmărire penală nr. 75/P/1998 declarație aflată volumul 13, la filele 47 - 48.

În opinia inculpatului, procurorii au procedat nelegal, dispunând prin aceleași ordonanțe atât extinderea urmăririi penale pentru alte fapte, respectiv, extinderea urmăririi penale pentru alte acte materiale ale aceluiași infractori, cât și punerea în mișcare a acțiunii penale, lipsindu-l pe suspect de dreptul de a da

declarații, în calitate de suspect, cu privire la noile fapte, respectiv, noile acte materiale, și de a propune probe în apărare, fiind astfel încălcat dreptul la apărare, în toate componentele sale, astfel cum sunt reglementate de art. 10 din Codul de procedură penală și art. 6 din Convenția Europeană, cu referire în special la dreptul de a fi informat și de a fi ascultat suspectul cu privire la faptele/actele materiale noi.

De asemenea, inculpatul a considerat că au fost încălcate prevederile art. 5 și ale art. 8 din Codul de procedură penală, cu consecința încălcării drepturilor procesuale ale inculpatului.

Pentru aceste motive, a solicitat Judecătorului de cameră preliminară admiterea excepțiilor invocate și să sancționeze actele de urmărire penală întocmite cu încălcarea legii, conform dispozițiilor art. 280 și 282 din Codul de procedură penală, în condițiile în care vătămarea produsă inculpatului Drella Matei Nicolae constă în încălcarea dreptului la o apărare efectivă – și nu formală – în toate componentele sale.

În concluzie, a solicitat a se constata că, în situația neremedierii, în termenul prevăzut de art. 345 din Codul de procedură penală, a neregularităților actului de sesizare, că neregularitățile atrag imposibilitatea stabilirii obiectului și limitelor judecății.

În situația neremedierii neregularităților în termenul legal de 5 zile, în temeiul art. 346 alin. (3) lit.a) din Codul de procedură penală, a solicitat ca Judecătorul de cameră preliminară să dispună restituirea cauzei la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare, în ceea ce-1 privește pe inculpatului Drella Matei Nicolae, pentru remedierea neregularităților invocate și constatate, cu consecința refacerii actului de sesizare.

1.9. Inculpatul Dumitrescu Emil, prin apărător ales, a formulat cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței de judecată și legalitatea efectuării actelor de urmărire penală, solicitând trimiterea cauzei de parchet în vederea refacerii rechizitoriului și a stabilirii stării de fapt și de drept, precum și a rezultatului comiterii pretinselor infracțiuni, pentru a fi indicat corect cadrul procesual în vederea efectuării unei bune cercetări judecătorești.

A. Cu privire la legalitatea efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

Astfel, a susținut că prin rechizitoriul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, s-a dispus trimiterea sa în

judecată pentru infracțiunea prevăzută de 439 alin. (1) lit. g) – 1388 de acte materiale și art.439 alin. (1) lit. j) – 1250 de acte materiale, toate cu aplicarea art. 5 alin. (1) din Codul penal.

A arătat că, față de acesta, s-a reținut că, în calitate de membru al C.P.U.N. și șef al Direcției Generale de Cultură, Presă și Sport din cadrul Ministerului de Interne, în perioada 13-15.06.1990 a aderat la atacul generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestanților din Piața Universității și a altor persoane din municipiul București, atac motivat de rațiuni de ordin politic și în care au fost implicate, în mod nelegal, forțe ale Ministerului Apărării Naționale, ale Ministerului de Interne, Serviciului Român de Informații, precum și a peste zece mii de mineri și alți muncitori din mai multe zone ale țării, atacul soldându-se, în ce-l privește, cu: uciderea prin împușcare a 4 persoane; vătămarea fizică și psihică a 1388 persoane; privarea nelegală de dreptul fundamental la libertate a 1250 de persoane.

În continuare, a susținut că ordonanțele procurorului prin care s-a dispus începerea urmăririi penale și cele subsecvente prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice și extinderea urmăririi penale sunt lovite de nulitate absolută, în conformitate cu dispozițiile art. 282 din Codul de procedură penală, încălcarea oricăror dispoziții legale, în afara celor prevăzute de art. 281 din același cod determinând nulitatea actului, atunci când, prin nerespectarea cerințelor legale, s-a produs o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților principali, care nu poate fi înlăturată decât prin desființarea actului, nulitate care poate fi invocată în condițiile art. 282 alin. (4) din Codul de procedură penală până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale.

A precizat că, în ceea ce privește soluția dispusă prin ordonanță, respectiv de schimbare de încadrare juridică, în literatura de specialitate s-a susținut că încadrarea juridică sau legală a faptei înseamnă corespondența dintre fapta materială și norma sau normele ce i se aplică, având o importanță deosebită în soluționarea conflictului de drept penal, deoarece stabilirea încadrării juridice a faptei înseamnă implicit stabilirea temeiului juridic al răspunderii penale.

Inculpatul a susținut că, din lectura ordonanțelor criticate, apare fără echivoc o lipsă a descrierii concrete a faptelor pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale și a încadrărilor juridice. Prin această operațiune imperfectă i s-a adus o vătămare vădită, pentru că schimbările de încadrare juridică, în realitate, prin ordonanțele succesive ale procurorului, au reprezentat o operațiune de extindere a urmăririi penale, fiind încălcat progresiv, atât dreptul la apărare, cât și la un

proces echitabil, reglementat de art. 6 din CEDO și art. 8 din Codul de procedură penală, lipsind informarea de îndată, completă și detaliată a pretinselor acuzații aduse.

Astfel, a arătat că o consecință a acestor aspecte o reprezintă nulitatea absolută a ordonanțelor procurorului de la începerea urmăririi penale până la schimbarea încadrării juridice și de extindere a urmăririi penale, fiind încălcate drepturi și libertăți fundamentale vizând dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil, singurul remediu fiind restituirea cauzei la același organ de urmărire penală.

B. Cu privire la verificarea legalității sesizării instanței

În opinia inculpatului Dumitrescu Emil, nelegala sesizare a instanței de judecată vizează neregularitatea rechizitoriului sub forma nelegalității prin aceea că dispoziția de trimitere în judecată vizează fapte pentru care nu s-a început urmărirea penală.

De asemenea, a apreciat că emiterea rechizitoriului nu este circumscrisă exigențelor dispozițiilor art. 327 din Codul de procedură penală, prin aceea că faptele nu există, nu au fost descrise detaliat și nu au fost săvârșite de acesta.

Plecând de la ordonanța Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție din 5 februarie 2015, a susținut că se poate remarca că infirmarea rezoluției de scoatere de sub urmărire penală și redeschidere a urmăririi penale a avut la bază împrejurarea că faptele nu au fost stabilite în integritatea lor, că nu există elemente esențiale pentru lămurirea stării de fapt, precum: care au fost persoanele care au organizat venirea în capitala țării a grupurilor de mineri și muncitori (...) și, mai ales, cine sunt persoanele, cu putere de decizie necesară, care au permis ca grupurile de mineri să acționeze, vătămările corporale și celelalte infracțiuni ale căror victime au fost locuitorii Mun. București și nu a fost descrise, nu au fost analizate caracterul sistematic al multiplelor infracțiuni comise și nici eventuala săvârșire conform unui plan de reprimare a manifestațiilor și că aceste lacune și aspecte de nelegalitate, constatat și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, au condus la stabilirea incompletă a faptelor și la interpretarea lor juridică eronată.

Din această perspectivă, a precizat că actul de sesizare face doar o rescriere formală, insuficientă, trunchiată, incompletă, a faptelor, prin redarea unor pasaje ne semnificative din declarațiile martorilor și părților vătămăte, fără o corelare, în final existând o opinie juridică ce trimite la o greșită vinovăție a inculpatului.

Pentru toate aceste aspecte, inculpatul a solicitat admiterea cererilor și restituirea cauzei la parchet, în temeiul art. 346 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură

penală, având în vedere că neregularitățile expuse nu pot fi înlăturate și atrag imposibilitatea stabilirii obiectului și limitelor judecății, în condițiile reglementate de art. 371 din Codul de procedură penală.

1.10. Inculpatul Florescu Mugurel Cristian, prin apărători aleși, a invocat: (1) excepții și cereri cu privire la legalitatea sesizării instanței, (2) excepții și cereri cu privire la legalitatea administrării probelor de către organul de urmărire penală și (3) excepții și cereri cu privire la legalitatea efectuării actelor de urmărire penală de către organul de urmărire penală.

A. Cu privire la verificarea legalității sesizării instanței

Inculpatul a invocat excepția neregularității rechizitoriului întemeiată, în primul rând, pe împrejurarea că situația de fapt prezentată în actul de sesizare este incompletă și ambiguă, nefiind stabilită contribuția concretă a fiecărui inculpat, ceea ce nu permite determinarea obiectului și a limitelor judecății.

A arătat că actul de sesizare descrie parțial și într-o manieră echivocă faptele de care este acuzat, fără ca fiecare componentă a tipicității legale a infracțiunii să fie explicată prin indicarea elementelor factuale corespunzătoare, cu trimitere la probele care fundamentează acuzațiile.

Astfel, a precizat că se pretinde că inculpatul Florescu Mugurel Cristian a decis, organizat și coordonat un atac generalizat și sistematic împotriva unei populații civile, fără să se arate exact în ce au constat acțiunile de decizie, organizare și coordonare, din ce probe rezultă aceste contribuții, dacă - prin raportarea la funcția pe care o îndeplinea - era abilitat să participe la luarea acelor hotărâri și să fie implicat în operațiuni de organizare și coordonare a forțelor de ordine etc.

În al doilea rând, a arătat că, deși aparent rechizitoriul prezintă structura unui astfel de act procesual, în realitate nu satisface exigențele pentru sesizarea legală a instanței, fiind marcat de lipsă de rigoare, inexactități și contradicții. Ca exemplu, a susținut că în timp ce la partea privitoare la obiectul cauzei se menționează că ancheta a vizat faptele comise în perioada 13-15.06.1990, trimiterea în judecată se refera și la fapte petrecute anterior, la 11.06.1990 și 12.06.1990.

De asemenea, deși în cuprinsul rechizitoriului se susține frecvent că atacul a avut loc începând cu 13.06.1990, la pagina 1737 se arată că „atacul lansat împotriva populației civile a început la 11.06.1990, odată cu ședința de la Scroviștea”.

În al treilea rând, a susținut că o altă deficiență majoră a rechizitoriului este aceea că nu sunt descrise efectiv și concret actele materiale circumscrise conținutului constitutiv al fiecărei modalități normative din textele de lege incriminatoare, cu referire la fiecare persoană vătămată.

Astfel, a arătat că în multe situații nu se arată în ce constă fapta, iar în alte situații când se face referire la faptă nu sunt precizate date complete (cine a suferit vătămarea integrității fizice și cine a fost vătămat psihic, de unde rezultă aceste consecințe și care este întinderea lor, cine sunt persoanele care au produs vătămările - dacă au putut fi stabilite - și care este contribuția fiecăreia dintre acestea, în ce mod au fost persecutate victimele etc).

În același timp, a precizat că lipsirea de libertate nu este analizată în funcție de fiecare caz în parte, ci este raportată la o presupusă dată a punerii în libertate a ultimei persoane reținute.

Mai mult, deși se susține că inculpatul Florescu Mugurel-Cristian este vinovat de vătămarea integrității fizice și psihice a 1.388 persoane și lipsirea de libertate a 1.250 persoane, a menționat că foarte multe dintre acestea nu sunt identificate, astfel cum impune legea, ceea ce nu permite stabilirea exactă a cadrului procesual de desfășurare a judecății. Cu privire la această critică, a arătat că în anumite situații persoanele vătămate nu au fost identificate, iar faptele reținute cu privire la acestea nu sunt descrise, iar într-o altă categorie persoanele vătămate au fost identificate, dar faptele nu sunt descrise.

Inculpatul a mai susținut că o a treia categorie include fapte descrise insuficient (de exemplu, la vătămări corporale nu se arată, în majoritatea cazurilor, în ce au constat leziunile, care a fost numărul de zile de îngrijiri medicale pentru vindecare etc; la lipsire de libertate, doar ca excepție se menționează cu exactitate data și ora de început și cea de sfârșit a privării de libertate).

În continuare, a precizat că în majoritatea cazurilor rechizitoriul face referire la o pretinsă situație de fapt stabilită în dosare de urmărire penală în care au fost învinuite persoane vătămate din prezenta cauză (unele arestate preventiv), dispunându-se diverse soluții - neînceperea urmăririi penale, scoaterea de sub urmărire penală, trimiterea în judecată, condamnarea. În alte situații persoanele vătămate au fost sancționate contravențional pentru activități ilicite desfășurate cu ocazia evenimentelor din 13-15 iunie 1990. A arătat că toate aceste cazuri au vizat calitatea de subiect activ a persoanelor respective în desfășurarea activităților ce au format obiectul cercetării, astfel ca în prezenta cauză, având poziția de subiecți pasivi, era necesară stabilirea pe bază de probe a situației de fapt. De asemenea, a precizat că au fost ignorate soluții definitive ale instanțelor

judecătorești prin care au fost aplicate sancțiuni penale sau civile (închisoare contravențională) unor persoane vătămate.

În al patrulea rând, cu referire la încadrarea juridică a faptei, a arătat că rechizitoriul nu indică elementele esențiale din cuprinsul cărora să se poate lămuri obiectul și limitele judecării.

Referitor la această chestiune, a făcut următoarele observații:

Infrațiunea pentru care inculpatul general maior (rez.) Florescu Mugurel - Cristian a fost trimis în judecată, cuprinsă în art. 439 alin. (1) din Codul penal, cu titlul marginal „Infrațiuni contra umanității”, are următorul conținut:

„(1) Săvârșirea, în cadrul unui atac generalizat sau sistematic, lansat împotriva unei populații civile, a uneia dintre următoarele fapte:

a) uciderea unor persoane; (...)

g) vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane; (...)

j) persecutarea unui grup sau a unei colectivități determinate, prin privare de drepturile fundamentale ale omului sau prin restrângerea gravă a exercitării acestor drepturi, pe motive de ordin politic, rasial, național, etnic, cultural, religios, sexual ori în funcție de alte criterii recunoscute ca inadmisibile în dreptul internațional; (...)

se pedepsește cu detențiune pe viață sau cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi”.

Astfel, a susținut că în rechizitoriu nu se precizează clar dacă atacul a fost generalizat sau sistematic, precum și sensul acestor noțiuni, care este populația civilă împotriva căreia a fost lansat atacul, care persoane vătămate au suferit o lezare a integrității fizice și care au fost vătămate psihic, dacă a fost persecutat un grup sau o colectivitate determinată, dacă persecuția s-a realizat prin privare de drepturi fundamentale sau prin restrângere gravă a exercițiului acestora, care sunt aceste drepturi, care dintre motivele enumerate de textul de lege incriminator sunt reținute în speță etc.

Prin urmare, în ceea ce privește elementul material, a apreciat că nu poate fi identificată acțiunea sau inacțiunea inculpatului, care s-ar încadra în sfera infrațiunii prevăzute de art. 439 alin. (1) din Cod penal, neputând fi stabilită o corespondență între starea de fapt și cea de drept reținute în cuprinsul rechizitoriului.

Inculpatul a mai susținut că o descriere generică a faptei nu poate fi justificată nici chiar în cauze complexe, cu mai mulți inculpați și mai multe acte materiale, astfel cum este configurat prezentul dosar, în condițiile în care inculpatul trebuie să formuleze apărări în concret, iar instanța de judecată trebuie să se raporteze la fiecare inculpat și la fiecare act material în mod distinct, iar imprecizia stabilirii obiectului judecății reiese și din faptul că, în rechizitoriu, este reținută în concret aceeași stare de fapt pentru toți inculpații cu privire la care se susține că ar fi participat la ședința din 11 iunie 1990, fără a fi indicată contribuția exactă a fiecăruia la luarea presupusei decizii din ziua respectivă.

În al cincilea rând, a criticat lipsa unei aprecieri efective a probatoriului în cuprinsul rechizitoriului, respectiv faptul că procurorul s-a limitat doar la o enumerare simplă a mijloacelor de probă și nu a menționat în mod concret modul în care probele administrate i-au format convingerea că fapta există, că a fost săvârșită de inculpat și că acesta răspunde penal, în conformitate cu dispozițiile art. 327 din Codul de procedură penală. Or, a susținut că probatoriul nu se explică prin el însuși, ci trebuie supus unui proces de apreciere dialectică. Pe de altă parte, a arătat că nu sunt indicate complet probele care au fost înlăturate și motivele care au stat la baza acestei măsuri.

În al șaselea rând, a indicat neregularități ale rechizitoriului și sub aspectul altor mențiuni necesare pentru soluționarea cauzei (privind constituirea de parte civilă, introducerea în cauză a părții responsabile civilmente, stabilirea cheltuielilor judiciare etc).

Astfel, a arătat că în speță s-au constituit părți civile 787 de persoane, fie în nume propriu, fie în calitate de succesori. Referitor la această chestiune (respectiv latura civilă a cauzei), a precizat că neregularitățile actului constau în faptul că nu au fost respectate dispozițiile art. 20 alin. (2) din Codul de procedură penală care obligă, sub sancțiunea prevăzută de alin. (4) din același articol, la indicarea naturii și a întinderii pretențiilor, a motivelor și a probelor pe care acestea se întemeiază. În plus, a susținut că discutabilă este și introducerea în cauză, la cererea părților civile, în calitate de persoană responsabilă civilmente a Guvernului României, prin Ministerul Finanțelor Publice, fără a se analiza însă în ce măsură se consideră îndeplinite condițiile legale (art. 86 din Codul procedură penală) pentru a se dispune astfel.

Cu privire la cheltuielile judiciare pentru faza de urmărire penală, a susținut că în conformitate cu dispozițiile art. 274 alin. (2) Cod procedură penală, când sunt mai mulți inculpați, procurorul hotărăște partea din cheltuielile judiciare datorate de fiecare. La stabilirea acestei părți se ține seama, pentru fiecare dintre inculpați, de măsura în care a provocat aceste cheltuieli, în cuprinsul

rechizitoriului (fila 1979) indicându-se suma globală de 26.428 lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate de stat, ce urmează a fi suportate de către inculpați, însă nu s-a stabilit, în mod defalcat, ce reprezintă cheltuielile care compun această sumă și nici partea din cheltuieli datorată de fiecare inculpat, stabilită în raport cu contribuția avută la producerea acestora, solidaritatea în acest caz fiind nelegală.

Prin urmare, a apreciat că rechizitoriul, în cuprinderea actuală, nu are aptitudinea de a investi, în mod valabil, instanța de judecată și de a asigura posibilitatea efectuării unei apărări concrete și efective a inculpatului prin raportare la faptele de care este acuzat. Astfel, a solicitat remedierea neregularităților semnalate, conform art. 345 alin. (3) din Codul de procedură penală și, în ipotezele în care sunt incidente dispozițiile art. 346 alin. (3) lit. a) și c) din același cod, restituirea cauzei la parchet.

De asemenea, a invocat **excepția neregularității verificării legalității și temeiniciei rechizitoriului**, susținând faptul că cerința verificării legalității și temeiniciei rechizitoriului presupune o analiză a întregului dosar de urmărire penală: verificarea legalității rechizitoriului impune și analiza modului de efectuare a urmăririi penale din perspectiva respectării dispozițiilor procedurale și, în ansamblu, a caracterului echitabil al desfășurării procesului în faza urmăririi penale.

Astfel, a susținut că actul de sesizare reclamă verificarea și constatarea îndeplinirii condițiilor legale, respectiv: a) au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului; b) urmărirea penală este completă; c) există probele necesare; d) probele au fost legal administrate.

Cu alte cuvinte, inculpatul a precizat că nu este suficientă mențiunea formală „Verificat, sub aspectul legalității și temeiniciei, în temeiul art. (...)”, ci aceasta trebuie să aibă acoperire faptică, în dosarul de față rechizitoriul fiind emis la 12.06.2017, iar rezoluția verificării este datată 13.06.2017, în condițiile în care actul de sesizare are 1.979 de pagini, iar întregul dosar de urmărire penală conține peste 400 de volume, cu un total de circa 160.000 de pagini, a susținut că este evident că nu a fost satisfăcută cerința legii.

Prin urmare, a solicitat remedierea deficienței semnalate, conform art. 345 alin. (3) din Codul de procedură penală și, în ipotezele în care sunt incidente dispozițiile art. 346 alin. (3) lit. a) și c) din același cod, restituirea cauzei la parchet

B. Excepții și cereri cu privire la legalitatea administrării probelor de către organul de urmărire penală

Sub acest aspect, inculpatul Florescu Mugurel Cristian invocat nelegalitatea administrării mai multor probe privind declarații de martori și înscrisuri, în conformitate cu dispozițiile art. 345 alin. (3) raportat la art. 102 alin. (2) din Codul de procedură penală și a solicitat excluderea acestora.

Astfel, a precizat că potrivit art. 102 alin. (2) din Codul de procedură penală, probele obținute nelegal nu pot fi folosite în procesul penal.

Declarații. A susținut că a fost tras la răspundere penală în baza unor declarații date în urmă cu 10-20 de ani, iar urmărirea penală a fost extinsă față de acesta abia în anul 2015.

A solicitat excluderea unor declarații, ce conțin fie referiri explicite în legătură cu inculpatul general maior (rez.) Florescu Mugurel-Cristian, fie conțin referințe generice și ambigue cu privire la Procuratura Generală ori la procurorii din cadrul acestei structuri, unele dintre acestea fundamentând acuzațiile și determinând organele de urmărire penală să considere că inculpatul general maior (rez.) Florescu Mugurel-Cristian ar fi săvârșit fapta imputată.

De asemenea, a mai solicitat excluderea unor declarații care nu conțin datele necesare pentru identificare, sunt nedatate, nevizate de organul de urmărire penală și fără date de stare civilă.

Astfel, a susținut că audierea ca martori a acestor persoane, în condițiile prezentate mai sus, de nelegalitate și neloialitate (i.e. neconformitate cu standardele europene în materie) – iar neloialitatea manifestată în materia administrării probelor se încadrează în noțiunea de nelegalitate lato sensu – a permis obținerea unor probe invocate de parchet în acuzare și pentru fundamentarea altor acte procesuale și procedurale ce au fost emise, încuviințate și/sau administrate.

Raportat la criteriul cantitativ, a arătat că mijloacele de probă constând în declarații ocupă un loc semnificativ în economia materialului de urmărire penală, fiindu-le acordată relevanță probatorie sporită în acuzare. Or, în condițiile în care inculpatul nu și-a putut exercita pe deplin una dintre garanțiile dreptului la un proces echitabil, prevăzută în art. 6 parag. 3 lit. d) din Convenție (dreptul să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării), a apreciat că, raportat la administrarea acestor mijloace de probă, nu s-a respectat principiul egalității armelor (C.E.D.O., Brandstetter c. Austriei, 28 august 1991), ce presupune acordarea posibilității tuturor părților de a-și susține cauza în condiții care să nu le plaseze într-o poziție dezavantajoasă una față de cealaltă. Prin urmare, a solicitat excluderea declarațiilor menționate.

Înscrisuri. Inculpatul Florescu Mugurel Cristian a solicitat excluderea înscrisului reprezentând Plan de acțiune pentru eliberarea Pieței Universității în ziua de 13.06.1990, depus în copie la dosar de către fostul ministru de interne general Chițac Mihai cu ocazia audierii din 18.06.2007 (vol. 161, filele 75-79 și vol. 308, filele 107-110), arătând faptul că, potrivit jurisprudenței consacrate a Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a analiza dacă procedura are un caracter echitabil în ansamblul său, trebuie să se analizeze dacă drepturile conferite apărării au fost respectate, fiind necesar să se examineze, în special, dacă persoana în cauză a avut posibilitatea să combată probele administrate sub aspectul autenticității lor. Totodată, trebuie luată în considerare calitatea probatoriului, ceea ce implică o privire critică asupra circumstanțelor în care au fost obținute probele, dacă sunt de natură să trezească îndoieli cu privire la certitudinea sau precizia lor (C.E.D.O., Cauza Beraru c. România, hotărârea din 18 martie 2014, parag. 75).

În acest sens, a susținut că acest înscris olograf, menționat a fi „cu caracter strict secret”, nu poate fi verificat sub aspectul autenticității sale ori realității celor consemnate, iar persoana care l-a depus la dosar a decedat, astfel încât a susținut că acest înscris, folosit în acuzare, nu îndeplinește nici pe departe standardul acceptabil de probă pentru a fi folosit în procesul penal, fiindu-i astfel vătămate drepturile conferite de lege.

Prin urmare, în conformitate cu dispozițiile art. 345 alin. (3) raportat la art. 102 alin. (2) din Codul de procedură penală, a solicitat excluderea acestor pretinse probe.

C. Excepții și cereri privind legalitatea efectuării actelor de urmărire penală de către organul de urmărire penală

Inculpatul Florescu Mugurel Cristian a invocat încălcarea competenței funcționale a organului de cercetare penală prin lipsa ordonanței de delegare; incompatibilitatea procurorilor care au întocmit rechizitoriul; încălcarea unor principii fundamentale ale procesului penal, precum și caracterul incomplet al urmăririi penale; schimbarea greșită a încadrării juridice a faptelor și efectuarea urmăririi penale în considerarea unei legi penale care nu era în vigoare la data comiterii faptelor, cu încălcarea principiilor activității legii penale și al legalității incriminării; nemotivarea actelor procesuale esențiale dispuse cu privire la inculpat ce au determinat încălcarea dreptului la un proces echitabil prin lipsa aducerii la cunoștință a acuzației în mod complet și detaliat.

Excepția necompetenței funcționale a organului de cercetare penală.

Inculpatul a învederat că, potrivit dispozițiilor art. 56 alin. (3) lit. a) teza I din Codul de procedură penală, urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu

de către procuror în cazul infracțiunilor pentru care competența de judecată în primă instanță aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar cum în cauză sunt implicați foști membri ai Guvernului, rezultă că, potrivit art. 40 din aceeași cod, competența de judecată în primă instanță aparține instanței supreme. De asemenea, a arătat că art. 324 alin. (3) din Codul procedură penală prevede că, în cazurile în care procurorul efectuează urmărirea penală, poate delega, prin ordonanță, organelor de cercetare penală efectuarea unor acte de urmărire penală.

În acest sens, a susținut că, în cauză, procedura de aducere la cunoștința a drepturilor și obligațiilor persoanelor vătămate, precum și audierea acestora s-a desfășurat integral de către organele de cercetare ale poliției judiciare, fără participarea procurorilor, drept urmare, în condițiile în care la dosarul cauzei nu a identificat ordonanțe de delegare pentru toate persoanele vătămate, concluzia ce se desprinde este aceea a încălcării competenței funcționale.

Astfel, a apreciat faptul că, întrucât competența funcțională este o formă a competenței materiale, sancțiunea este nulitatea absolută, în lumina deciziei nr. 302/2017 a Curții Constituționale.

Prin urmare, a solicitat în temeiul art. 345 afin. (3) raportat la art 280-281 din Codul de procedură penală, desființarea actelor efectuate de organul de cercetare penală aparținând poliției judiciare cu încălcarea prevederilor legale referitoare la competența funcțională, acestea fiind lovite de nulitate absolută.

Excepția incompatibilității procurorului

A susținut că, din coroborarea dispozițiilor art. 65 alin. (1) și art. 64 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, atunci când există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea procurorului este afectată, acesta devine incompatibil și a arătat că modalitatea de efectuare a urmăririi penale și de întocmire a rechizitoriului evidențiază o atitudine părtinitoare a procurorilor, care nu s-au străduit să stabilească toate faptele și consecințele juridice ale acestora, ci au decupat complexul factual și au imprimat cauzei un pronunțat caracter politic.

În continuare, a arătat că i-a fost adusă o vătămare majoră a unora dintre următoarele drepturi: dreptul la demnitate, dreptul la sănătate, dreptul la propria imagine, dreptul la respectarea vieții private, prin faptul că s-a făcut referire că inculpatul Florescu Mugurel-Cristian, într-o perioadă scurtă, a reușit să obțină nu numai o funcție înaltă, ci și o promovare în grad pe linie militară, aspect ce, în opinia sa, sugerează existența unor prejudecăți și augmentează susținerea absenței imparțialității de natură subiectivă (personală).

Astfel, a solicitat constatarea nulității tuturor actelor de urmărire penală efectuate în cauză, în temeiul art 345 alin. (3) raportat la art. 280 și 282 din Codul de procedură penală, acestea fiind efectuate de organe de urmărire penală aflate în situația incompatibilității.

Mai mult decât atât, a menționat că au mai fost încălcate principii fundamentale ale procesului penal, printre care caracterul incomplet al urmăririi penale, dreptul său la apărare, fiindu-i respinse mai multe cereri esențiale de probe. Astfel, a solicitat constatarea nulității tuturor actelor de urmărire penală efectuate în cauză, în temeiul art. 345 alin. (3) raportat la art. 281 lit. f) Cod procedură penală.

De asemenea, a susținut schimbarea greșită a faptelor și efectuarea urmăririi penale în considerarea unei legi penale care nu era în vigoare la data comiterii faptelor, măsura apreciind-o ca fiind nelegal, întrucât mecanismul de tragere la răspundere penală este declanșat și exercitat doar în considerarea încălcării normei penale în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii, care este singurul temei al acțiunii penale.

Inculpatul a apreciat că efectuarea și extinderea urmăririi penale, precum și punerea în mișcare a acțiunii penale față acesta încalcă principiul neretroactivității legii penale, întrucât incriminarea în legea penală a faptei prevăzute în art. 439 din Codul penal sub titlul marginal „Infracțiuni contra umanității” este ulterioară momentului presupusei comiteri a acesteia, literatura de specialitate fiind unanimă în a arăta că aceasta a fost incriminată pentru prima oară în Cod penal, neavând corespondent în legea penală veche (incriminatio ex novo). A arătat că este o evidentă inexistență a continuității incriminării.

Astfel, a susținut că vătămarea procesuală produsă constă în încălcarea principiului legalității incriminării, existând o strânsă intercorelare între garanțiile procedurale și cele de natură substanțială, astfel încât încălcarea primelor aduce atingere în mod automat și celor din urmă. De aceea, vătămarea descrisă nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea ordonanțelor de schimbare a încadrării juridice, extindere a urmăririi penale și punere în mișcare a acțiunii penale față de inculpat, criticate pentru nelegalitate.

De asemenea, a solicitat aplicarea dispozițiilor art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală privitor la efectul extensiv (de iradiere) al nulității și sancționarea cu nulitatea și actele îndeplinite ulterior acestor ordonanțe, care se află în legătură de interdependență cu aceasta, fiind lovite de nulitate indiferent dacă ar conține sau nu vreun viciu procedural. Din această perspectivă, în opinia inculpatului Florescu Mugurel Cristian, se impune constatarea că inclusiv actul

de sesizare a instanței se află în legătură directă cu ordonanțele, având în vedere că fapta pentru care s-a dispus – în mod nelegal – schimbarea încadrării juridice, extinderea urmăririi penale și punerea în mișcare a acțiunii penale a făcut obiectul soluției de trimitere în judecată, ceea ce, la o analiză riguroasă, ar implica deopotrivă nulitatea rechizitoriului, a cărui valabilitate depinde de valabilitatea actelor procesuale anterioare.

Mai mult decât atât, a invocat nelegalitatea ordonanțelor de schimbare a încadrării juridice, extindere a urmăririi penale și punere în mișcare a acțiunii penale din 16.10.2015, 23.12.2016 și 08.05.2017 ce au fost emise în dosarul nr. 47/P/2014, susținând încălcarea dreptului la un proces echitabil prin lipsa aducerii la cunoștință a acuzației în mod complet și detaliat.

Astfel, a apreciat că din moment ce nu se poate discuta despre o aducere la cunoștință a învinuirii în conformitate cu exigențele ce derivă din art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, ordonanțele anterior enunțate sunt viciate prin lipsa descrierii corespunzătoare, în fapt și în drept, a acuzațiilor, determinând încălcarea flagrantă a dreptului la apărare și implicit a dreptului la un proces echitabil.

În continuare, a susținut că neajunsurile și viciile ordonanțelor criticate se impun a fi rectificate prin aplicarea nulității relative, în temeiul art. 345 alin. (3) raportat la art. 280 și 282 din Codul de procedură penală. De asemenea, a solicitat aplicarea art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală, privitor la efectul extensiv (de iradiere) al nulității și sancționarea cu nulitatea și actele îndeplinite ulterior acestor ordonanțe, care se află în legătură de interdependență cu aceasta, fiind lovite de nulitate indiferent dacă ar conține sau nu vreun viciu procedural.

Din această perspectivă, a susținut că se impune constatarea că inclusiv actul de sesizare a instanței se află în legătură directă cu respectivele ordonanțe, având în vedere că fapta pentru care s-a dispus - în mod nelegal - schimbarea încadrării juridice, extinderea urmăririi penale și punerea în mișcare a acțiunii penale a făcut obiectul soluției de trimitere în judecată, ceea ce, la o analiză riguroasă, ar implica deopotrivă nulitatea rechizitoriului, a cărui valabilitate depinde de valabilitatea actelor procesuale anterioare.

1.11. Inculpatul Ghinescu Alexandru a formulat excepții cu privire la **legalitatea sesizării a instanței de judecată și legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.**

A. Cu privire la verificarea legalității sesizării instanței

Sub acest aspect, inculpatul Ghinescu a solicitat să se constate că sesizarea instanței s-a realizat în cauză cu încălcarea dispozițiilor art. 328 din Codul de procedură penală care reglementează conținutul rechizitoriului, a dispozițiilor art. 10 din același cod privind dreptul la apărare, a dispozițiilor art. 6 CEDO, a dispozițiilor art. 8 din Codul de procedură penală referitor la caracterul echitabil al procesului penal.

A apreciat că rechizitoriul nu realizează o descriere a faptelor reținute în sarcina sa, în așa fel încât să identifice elementele constitutive ale infracțiunii imputate și să respecte cerințele unei informări detaliate asupra acuzațiilor aduse, urmărirea penală nu s-a desfășurat cu respectarea garanțiilor și a drepturilor sale procesuale, în condițiile în care, la data de 30.05.2017, i s-a adus la cunoștință că s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, sub aspectul săvârșirii infracțiunii contra umanității prev. de art. 439 alin. (1) lit g) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal pentru 5 acte materiale, iar în data de 12.06.2017 a fost întocmit rechizitoriul.

Astfel, a precizat că aspectele menționate reprezintă încălcări ale dispozițiilor legale de natură a vătămă grav și iremediabil drepturile persoanei acuzate și care impun restituirea cauzei de față la procuror în condițiile art. 346 alin. 3 lit. a) din Codul de procedură penală.

A susținut că s-a reținut în sarcina sa faptul că „în ziua de 13.06.1990 a mobilizat un grup de muncitori din cadrul I.M.G.B. pe care i-a condus prin București, atacând sediul Institutului de Arhitectura „Ion Mincu” și în aceste împrejurări au fost vătămate fizic 5 persoane”.

A precizat că faptele sunt prezentate de o manieră generală, care face imposibilă decelarea elementelor constitutive ale infracțiunilor imputate.

Inculpatul Ghinescu Alexandru a susținut că este esențial ca fapta să fie prezentată cu toate elementele ce au relevanță penală, sub aspectul conținutului infracțiunilor reținute în sarcina inculpatului Ghinescu Alexandru, fapt ce înlătură orice îndoială cu privire la obiectul judecății și nu îl împiedică pe inculpat să se apere.

În privința rechizitoriului, a susținut că nu respectă standardele enunțate, sub aspectul învinuirilor aduse, prin aceea că realizează o prezentare vagă și generală a acuzațiilor, care face imposibilă decelarea elementelor constitutive ale acestora. În plus, acesta nu respectă dispozițiile prevăzute de art. 328 Cod pr. pen., în ceea ce privește datele privitoare la faptele reținute în sarcina inculpatului și încadrarea juridică a acestora, întrucât, din descrierea faptelor reținute în sarcina inculpatului, nu se pot desprinde în concret actele materiale

care întrunesc latura obiectivă a infracțiunii reținute, având în vedere că prin actul de sesizare trebuie descrise în mod clar care sunt actele materiale reținute în sarcina fiecăruia dintre inculpați, astfel încât instanța și apărarea să se raporteze la acestea, iar simpla descriere a evenimentelor nu satisface cerința legii în ceea ce privește datele referitoare la fapta reținută și încadrarea juridică, infracțiunile reținute în sarcina acestuia presupunând acțiuni concrete prin care inculpatul a participat la săvârșirea faptelor reținute în sarcina sa.

A considerat că nu se pot face acte de cercetare judecătorească cu privire la supoziții sau la raționamente logico-juridice, iar această modalitate incompletă de descriere a faptei afectează însăși dreptul de apărare al inculpaților, garantat nu doar în forma ei și în exercițiul său, pentru că în cuprinsul rechizitoriului nu se regăsesc elemente suficiente cu privire la „fapta reținută”, iar informarea acestora cu privire la cauzele acuzației, sunt imprecise și incomplete astfel încât aceștia nu au posibilitatea să ia la cunoștință, în detaliu, faptele materiale de care sunt acuzați, această informare având ca scop garantarea dreptului la un proces echitabil, și implicit, a dreptului la apărare (cauza Bricmont c. Belgia; Chichlian și Ekindjian c. Franța).

Practic, a susținut că prin actul de sesizare a instanței nu au fost descrise actele materiale ce intră în conținutul infracțiunilor de care sunt acuzați inculpații cu toate elementele ce au relevanță penală sub aspectul conținutului infracțiunii și care să reflecte expres manifestarea de voință a procurorului, în sensul trimiterii în judecată pe de o parte, iar pe de altă parte nu sunt descrise în mod concret în rechizitoriu activitățile ce realizează conținutul presupuselor infracțiuni pentru care inculpații au fost trimiși în judecata, rechizitoriul necuprinzând niciun fel de formulări în acest sens .

A considerat că aceste mențiuni pe care trebuie să le cuprindă rechizitoriul nu se regăsesc pe deplin în conținutul actului de sesizare, descrierea faptelor pentru care inculpații au fost trimiși în judecată nu s-a efectuat într-un mod susceptibil de a produce consecințe juridice, și anume de a învesti instanța, o atare condiție neputând fi îndeplinită decât în cazul când fapta explicată în detaliu, complet, clar, precis, neechivoc arătată prin rechizitoriu este însoțită de precizarea încadrării ei juridice și de dispoziția de trimitere în judecată pentru acea faptă, aspecte ce nu au fost respectate pe deplin, astfel că nu poate fi admisă varianta regularității actului de sesizare.

De asemenea, a apreciat că sesizarea instanței s-a realizat în cauză cu încălcarea dispozițiilor art. 328 din Codul de procedură penală ce reglementează conținutul rechizitoriului, a dispozițiilor art. 10 din același cod ce reglementează dreptul la apărare, a dispozițiilor art. 6 CEDO și a dispozițiilor art. 8 din Codul de

procedură penală ce reglementează caracterul echitabil al procesului penal, întrucât rechizitoriul nu realizează o descriere a faptelor reținute în sarcina inculpatului în așa fel încât să releve elementele constitutive ale infracțiunii imputate și să respecte cerințele unei informări detaliate asupra acuzațiilor aduse și a solicitat să se dispună trimiterea cauzei la Parchet în baza art. 346 alin.3 lit. a) din Codul de procedură penală.

B. Sub aspectul legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală

Inculpatul a susținut că dosarul vizează fapte săvârșite în urma cu 27 de ani, probele fiind administrate în această perioadă. Astfel, a arătat că a fost audiat ca martor în urmă cu mai mulți ani, cât și în data de 03.11.2016, fiindu-i adusă la cunoștință pentru prima dată calitatea de suspect în 19.05.2017 când a arătat că nu dorește să dea declarație, pentru a înțelege întâi pentru ce este cercetat. În acest sens, a arătat că a precizat că dorește să studieze dosarul pentru a putea propune probe în favoarea sa, fiindu-i comunicat că va fi contactat în vederea punerii la dispoziție a dosarului de urmărire penală.

A menționat că, în data de 30.05.2017, i-a fost adus la cunoștință că s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, sub aspectul săvârșirii infracțiunii contra umanității prevăzute de art. 439 alin. (1) lit. g) din Codul penal cu aplicarea art. 5 din Codul penal, pentru 5 acte materiale, ocazie cu care a reiterat cererea de a i se pune la dispoziție spre studiu dosarul de urmărire penală.

În data de 08.06.2017, prin ordonanță, a susținut că procurorul de caz a admis cererea sa de eliberare a unui exemplar al volumelor de urmărire penală scanate, disponibile pe suport electronic și a dispus înmânarea către avocat în data de 09.06.2017.

Astfel, a arătat că în aceeași zi în care i-a fost înmănat apărătorului său suportul electronic cu volumele scanate, respectiv în 12.06.2017, a fost întocmit și rechizitoriul, constituind o încălcare gravă a dreptului la apărare în faza de urmărire penală, întrucât nu a putut propune probe în apărarea sa și nici nu a putut participa prin intermediul avocatului la audierea inculpaților, părților vătămate și a martorilor din dosar.

2. PERSOANE VĂTĂMATE/PĂRȚI CIVILE. RENUNȚAREA LA CERERILE ȘI EXCEPȚIILE FORMULATE.

2.1. Persoanele vătămate/părți civile Alecu Niculae și Ștefoglou Ecaterina.

După ce aceste persoane vătămate/părți civile au enumerat care este, în opinia lor, cadrul normativ aplicabil, au invocat următoarele excepția neregularității rechizitoriului ca urmare a imposibilității stabilirii obiectului, dar și limitelor judecării.

Sub acest aspect, au menționat că, deși în prezenta cauză, au fost administrate un număr impresionant de probe din care rezultă cu certitudine că în săvârșirea faptelor au fost implicate un număr mult mai mare de persoane, care au săvârșit faptele în legătură directă cu atribuțiile de serviciu, totuși procurorii au dispus trimiterea în judecată a unui număr de inculpați mult mai mic decât cel care se configurează din analiza materialului probator, restrângând astfel, în mod nelegal, și numărul părților responsabile civilmente ce ar urma să participe la acoperirea prejudiciilor suferite de părțile civile.

Aceste persoane vătămate/părți civile au susținut că, din analiza tuturor probelor cauzei, rezultă în mod clar că participanții cei mai activi și vizibili, în tabloul participatiei penale, la săvârșirea acestei fapte sunt, de fapt, liderii minerilor și muncitorilor care, împreună cu anumiți lideri politici sau din instituțiile statului, începând cu seara de 13 iunie 1990, au organizat grupurile de mineri și muncitori, le-au transportat în București, le-au înarmat și le-au condus pe raza capitalei în scopul de a agresa populația civilă a municipiului București.

În ceea ce privește plecarea unor astfel de grupuri spre capitală, s-au ocupat conducerile unităților economice respective, de regulă împreună cu liderii sindicali locali, care au impus, prin ordine și dispoziții cu caracter imperativ, constituirea acelor grupuri de mineri și muncitori, scoaterea lor din producție, înarmarea acestora, și venirea lor în București pentru așa-zise măsuri de ordine, salarizându-i pe cei plecați ca și când ar fi fost prezenți la locul lor de muncă și ar fi desfășurat activități profesionale în folosul unității angajatoare.

În opinia celor două persoane vătămate/părți civile, concluzia care poate fi trasă este aceea că atât persoanele din conducerile unităților economice, dar și din organizațiile sindicale care au coagulat și adus la București grupuri de persoane pentru agresiunea persoanelor civile, au calitatea de autori-coautori ai infracțiunii contra umanității, fapta fiind săvârșită de către aceștia împreună cu minerii sau muncitorii pe care i-au coordonat, în varianta normativă prevăzută la art. 439 alin. (1) lit. g) din Codul penal care incriminează ca infracțiune contra umanității, vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane.

De aici rezultă și interesul acestor persoane vătămate/părți civile de a formula această cerere în cadrul procedurii de cameră preliminară, deoarece câtă vreme liderii grupurilor de mineri și de muncitori – care au săvârșit fapta în legătură

directă cu atribuțiile de serviciu pe care le aveau – nu sunt inculpați în cauză, nici unitățile la care își desfășurau activitatea nu pot figura în cauză în calitate de părți responsabile civilmente, fiind enumerate următoarele: „Regia Autonomă a Huilei” Petroșani, Liga Sindicatelor Miniere Valea Jiului, Exploatarea Minieră Dâlja, Exploatarea Minieră Vulcan, Exploatarea Miniera Cîmpul lui Neag, Exploatarea Minieră Petrița, Exploatarea Minieră Lonea, Exploatarea Minieră Barza, Exploatarea Minieră Lupeni, Exploatarea Minieră Aninoasa și Exploatarea Minieră Livezeni.

De asemenea, s-a susținut că, pentru lipsirea de libertate a unui număr de o mie două sute de părți vătămate, reținute nelegal în cadrul actualei academii de Poliție A.I. CUZA și U.M. 0595 Măgurele, ambele aparținând Ministerul Afacerilor Interne, au fost puse sub inculpare numai două persoane, respectiv comandantul celor două unități – generalul în rezervă Dobrinou Vasile și generalul în rezervă Peter Petre.

Cele două persoane vătămate/părți civile nu au contestat că cei doi comandanți nu s-ar face vinovați de săvârșirea infracțiunii respective, ci au invocat că nu sunt singurii vinovați, atât timp cât întreaga comandă a celor două unități militare a fost implicată în această activitate infracțională, iar pe de altă parte la dosar există dovezi că atât conducerea Jandarmeriei Române, dar și conducerea Ministerului de Interne au fost implicate direct, prin ordine scrise și verbale, în reținerea celor 1.200 de persoane în condiții nelegale, exemplificând și persoanele care ar fi fost implicate, dar care au calitatea de martor în prezenta cauză.

În aceste condiții, persoanele vătămate/părți civile Alecu Niculae și Ștefoglou Ecaterina au susținut că urmărirea penală este incompletă, situație care atrage imposibilitatea stabilirii limitelor judecații.

2.2. Persoana vătămată/parte civilă Dinu Nicușor

Criticile aduse de această persoană vătămată/parte civilă s-au referit la caracterul incomplet al urmăririi penale, considerând că se impune restituirea cauzei la procuror, cu obligarea extinderii cercetărilor pentru determinarea:

1. Momentului la care a fost plănuită folosirea minerilor ca element de forță în supunerea și torturarea bucureștenilor;
2. Când și cine a ordonat torturarea celor reținuți (luând în considerare că persoanele reținute au fost bătute în cadrul UM Măgurele și nu au fost bătute de mineri, ci de militari);
3. Motivul pentru care Mirică Nicolae a identificat ca persoană implicată

activ în actul de distrugere pe Dinu Nicușor, cât și motivul pentru care procurorii militari din 1991 au fabricat dosarele de acuzare ale cetățenilor;

4. Motivul pentru care în 2017 procurorii militari au considerat indirect ca justificat actul criminal din 1991 de reținere a victimei și mai ales motivele pentru care aceștia în prezent evită menționarea și cercetarea tuturor celor implicați în complotul de natură politică și actele de cruzime săvârșite ordonat și continuu asupra celor reținuți atunci.

2.3. Persoanele vătămate/părți civile Ene Viorel, Roncea George, Surdu Mircea, Dumitru Viorica (fosta Epure), Mario Adam (filele 36-118, vol. V dosar camera preliminară).

Sub un prim aspect, aceste persoane vătămate/părți civile au invocat excepția de neregularitate a rechizitoriului emis în dosarul nr. 47/P/14 al Secției Parchetelor Militare motivat de imposibilitatea stabilirii limitelor judecătii.

Au susținut că, deși în prezenta cauză au fost administrate un număr impresionant de probe din care rezultă cu certitudine că în săvârșirea faptelor au fost implicate un număr mult mai mare de persoane care au săvârșit faptele în legătură directă cu atribuțiile de serviciu, totuși procurorii au dispus trimiterea în judecată a unui număr de inculpați mult mai mic decât cel care se configurează din analiza materialului probator, restrângând astfel, în mod nelegal, și numărul părților responsabile civilmente ce ar urma să participe la acoperirea prejudiciilor suferite de părțile civile.

Dat fiind că în opinia acestor persoane vătămate/părți civile urmărirea penală este incompletă, în vederea stabilirii adevărului și a tragerii la răspundere penală a tuturor persoanelor vinovate au solicitat restituirea cauzei la procuror.

Sub un al doilea aspect, persoanele vătămate/părți civile Ene Viorel, Roncea George, Surdu Mircea, Dumitru Viorica (fosta Epure) și Mario Adam au invocat excepții sub aspectul legalității administrării probelor și efectuării actelor de urmărire penală, invocând mai multe aspecte relativ la incompatibilitatea procurorului militar Dan Voinea, făcând trimitere la o soluție de infirmare a începerii urmăririi penale față de Iliescu Ion în dosarul penal nr. 74/P/1998, infirmare dispusă de Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

2.4. Persoana vătămată/parte civilă Lăcătușu Vasile (filele 184-186, vol.V dosar camera preliminară).

Judecătorul de cameră preliminară reține că această persoană vătămată/parte civilă a învederat, în mod expres, că nu formulează cereri și excepții cu privire la legalitatea administrării probelor de către organele de urmărire penală și, deși a menționat că formulează cereri și excepții cu privire la efectuarea actelor de către organele de urmărire penală, criticile pe care le-a făcut nu s-au circumscris acestora, ci au vizat faptul că „*STATUL ROMÂN nu poate fi ignorat din lipsa imputațiilor*”.

2.5. Roncea Victor Alexandru a invocat neregularitatea rechizitoriului nr.47/P/2014, apreciind că descrierea realizată de procurorii redactori ai rechizitoriului în ceea ce privește faptele prin care acesta a fost vătămat nu s-a realizat în deplină concordanță cu probele administrate în cauză (filele 222-223, vol. V dosar cameră preliminară și filele 216-218, vol. VII dosar cameră preliminară).

Astfel, a susținut că procurorii aveau obligația de a reda în mod fidel numele și prenumele persoanei indicate de acesta ca fiind agresorul său din data de 14.06.1990, cu ocazia audierii în calitate de persoană vătămată, neexistând vreo justificare rezonabilă cu privire la modificarea, în rechizitoriu, a identității persoanei respective, din Tănase Tănase, în „sg. major Trosca”.

De asemenea, persoana vătămată/parte civilă Roncea Victor Alexandru criticat împrejurarea că, nici cu privire la numitul Tănase Tănase, nici cu privire la așa-zisul „sg. major Trosca” nu s-a efectuat niciun act de cercetare penală și nu s-a dispus vreo soluție de clasare, în cauza de față, pe care ar fi avut dreptul de o ataca.

În aceste condiții, persoana vătămată/parte civilă a apreciat că i s-a încălcat liberul acces la justiție, prevăzut și garantat atât de art. 21 din Constituția României, cât și de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Ulterior, pe parcursul procedurii de cameră preliminară, prin apărătorul său, persoana vătămată/parte civilă a menționat că nu mai susține cererile și excepțiile formulate, solicitând a se lua act de manifestarea sa de voință.

3. PĂRȚILE RESPONSABILE CIVILMENTE.

3.1. Partea responsabilă civilmente Ministerul Afacerilor Interne a formulat următoarele cereri și excepții cu privire la legalitatea actului de sesizare a instanței (filele 179-187, vol. 39 dosar cameră preliminară):

3.1.1. Excepția de neregularitate a rechizitoriului emis în dosarul nr.47/P/2014 al secției parchetelor militare, care atrage imposibilitatea stabilirii limitelor judecării, având în vedere următoarele:

A susținut că, în prezenta speță, au fost administrate un număr impresionant de probe din care rezultă cu certitudine că, în săvârșirea faptelor, au fost implicate mult mai multe persoane care au săvârșit faptele în legătură directă cu atribuțiile de serviciu. Pe de altă parte, a apreciat că procurorii au dispus trimiterea în judecată a unui număr de inculpați mult mai mic decât cel care se configurează din analiza materialului probator, restrângând astfel, în mod nelegal, și numărul părților responsabile civilmente ce ar urma să participe la acoperirea prejudiciilor suferite de părțile civile.

De asemenea, a susținut că nu au fost introduse în cauză toate persoanele vătămate/părțile civile, respectiv persoanele juridice cărora le-au fost devastate sau distruse sediile, acțiuni ce au făcut parte din același atac generalizat și sistematic.

În plus, a arătat că sediile unor entități ale Ministerului Afacerilor Interne au suferit distrugereri, iar Ministerul Afacerilor Interne s-a constituit parte civilă în dosarul penal constituit ca urmare a evenimentelor din iunie 1990, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de distrugere, faptă prevăzută și pedepsită de art. 217 rap. la art. 218 din Vechiul Cod penal, respectiv art. 253 din Noul Cod Penal.

A mai învederat că în cuprinsul rechizitoriului emis la data de 12 iunie 2017 în dosarul penal nr. 47/P/2014, organele de urmărire penală au indicat că obiectul acestui dosar îl constituie stabilirea răspunderii penale a persoanelor vinovate de: uciderea numiților Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș; vătămarea integrității fizice și psihice a unui număr de 1388 de persoane; lipsirea de libertate a unui număr de 1250 de persoane. Totodată, partea responsabilă civilmente a susținut că în cuprinsul aceluiași act se stipulează că acesta nu va analiza distrugerile provocate la sediile unor instituții publice, asociații, redacții de ziare sau a altor pagube materiale produse în patrimoniul unor persoane fizice sau persoane juridice și nici legalitatea măsurilor de arestare luate de organul de urmărire penală față de persoanele reținute, motivându-se că toate devastările sediilor unor instituții sau organizații din cadrul evenimentelor 13-15 iunie 1990 ar fi rezultatul infracțiunii de distrugere și nu al infracțiunii contra umanității, infracțiune de altfel prescrisă.

De asemenea, a susținut că infracțiunea contra umanității reprezintă o infracțiune complexă, care potrivit art. 35 alin. (2) Noul Cod penal, este definită ca fiind acea infracțiune care are în conținutul său, ca element constitutiv sau ca

element circumstanțial agravant, o acțiune sau inacțiune care constituie prin ea însăși o faptă prevăzută de legea penală, motiv pentru care infracțiunea de omor este absorbită de infracțiunea contra umanității, prima infracțiune nereprezentând decât o modalitate de săvârșire a acesteia din urma, într-o atare situație, nu se poate reține că este vorba despre un concurs ideal de infracțiuni (infracțiuni contra umanității și infracțiunea de omor), chiar dacă în conținutul infracțiunii contra umanității intră ca element constitutiv infracțiunea de omor, care este în mod distinct prevăzută de norma de incriminare, aceasta nefiind decât o modalitate de realizare a infracțiunii contra umanității. Având în vedere prevederile legale, precum și argumentele reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a conchis că faptele penale săvârșite în perioada evenimentelor din 13-15.06.1990 nu constituie infracțiuni distincte, de drept comun, ci acestea sunt absorbite, ca elemente constitutive, de infracțiunea prevăzută și pedepsită de art. 439 Noul Cod penal, respectiv infracțiunea contra umanității.

În ceea ce privește calitatea instituției Ministerul Afacerilor Interne de subiect pasiv al infracțiunii contra umanității, a subliniat faptul că, analizând conținutul constitutiv al acesteia, se observă că textul de lege nu impune existența unui subiect calificat pentru stabilirea încadrării juridice și nici nu se referă doar la persoane fizice. Mai mult, a susținut prin hotărârea instanței europene de contencios al drepturilor omului, este atribuită calitatea de victimă/persoană vătămată ca urmare a evenimentelor din 13-15 iunie 1990 și persoanelor juridice române. Astfel, în momentul în care C.E.D.O. susține că „*evenimentele (...) reprezintă încălcări în masă ale dreptului la viață, dreptului la integritate fizică și sexuală, dreptul la proprietate și ale altor drepturi fundamentale ale cetățenilor și persoanelor juridice române*”, a apreciat că Ministerul Afacerilor Interne este îndrituită să fie parte în prezentul proces, fiind subiect pasiv al infracțiunii contra umanității.

A învederat că instituției, pe parcursul desfășurării anchetei, începând cu anul 1990 și până în prezent, nu i-a fost adusă la cunoștință o eventuală soluție de neîncepere/scoatere de sub urmărire penală sau clasare, dispusă de organele de anchetă, ca urmare a depunerii cererii de constituire de parte civilă. Mai mult, a subliniat că în această situație nu se află numai Ministerul Afacerilor Interne, în prezenta cauză fiind mai mult de 60 de cereri de constituire de parte civilă formulate de persoane juridice, ale căror sedii au fost devastate și distruse în timpul evenimentelor din 13-15 iunie 1990, cereri rămase nesoluționate, pe motiv că infracțiunea de distrugere ar fi prescrisă.

În concluzie, având în vedere argumentele de fapt și de drept menționate, a solicitat constatarea faptului că rechizitoriul are un profund caracter neregulat,

motivată de faptul că, pe de o parte, nu sunt trase la răspundere toate persoanele vinovate, iar pe de altă parte, din rațiuni care nu au legătură cu prevederile legale, anumite persoane vătămate/părți civile „au fost uitate” de organele de urmărire penală.

În scopul argumentării susținerilor făcute mai sus, a apreciat că se impune o analiză a unora din probele aflate la dosarul cauzei, respectiv invocarea, în primul rând, a câtorva declarații (din cele câteva mii aflate la dosarul cauzei), date de părțile vătămate/civile cu privire la împrejurările în care au devenit victimele infracțiunii ce constituie obiectul cauzei, probele respective confirmând cu suficientă, printre altele, faptul că agresarea persoanelor inocente este rezultatul aproape exclusiv al violențelor exercitate de mineri și muncitori, coordonați de șefii lor, fapt pentru care angajatorii de atunci ai minerilor și muncitorilor trebuie să fie introduși în cauză pentru a se putea soluționa corect latura civilă a prezentei cauze penale. Printre declarațiile menționate în cererile și excepțiile invocate, se regăsesc: declarația părții vătămate Coporîie George - Robert, dată la data de 14 aprilie 2006; declarația părții vătămate/ civile Tache Stan-Ștefan, din 13 aprilie 2006; declarația părții vătămate Stan Mariana, dată la data 09.03.2000; declarația părții vătămate / civile Constantin Elena, din data de 01 iunie 2006; declarația părții vătămate Drob Octavian-Liviu, din data de 18 octombrie 1999.

Partea responsabilă civilmente a învederat că susținerile din cele câteva declarații prezentate mai sus sunt identice cu aproape toate celelalte două mii de declarații date în cauză de celelalte părți vătămate, cel puțin cu privire la împrejurările în care acestea au dobândit leziunile suferite începând cu dimineața zilei de 14.06.1990, și mai ales din ce categorii socio-profesionale provin autorii acestora, rezultând astfel și căror categorii de părți responsabile civilmente le-ar trebui angajată răspunderea, în solidar cu autorii faptelor.

De asemenea, a apreciat că este însă imposibil de acceptat, având în vedere probele cauzei, să fie acuzate numai 14 persoane, în condițiile în care din probele cauzei, rezultă că în dimineața zilei de 14 iunie 1990, au fost aduse în București, pentru a face „ordine”, circa 20.000 de persoane, din aceleași probe, rezultând că din județele și zonele țării au venit mai multe grupuri.

A arătat că un alt argument pe baza căruia se poate aprecia, fără putință de tăgadă, că la acest moment urmărirea penală este incompletă (situație care atrage imposibilitatea stabilirii limitelor judecătii), este reprezentat de faptul că în cauză pentru lipsirea de libertate a unui număr de o mie două sute de părți vătămate, reținute nelegal în cadrul actualei Academii de Poliție Ai. Cuza și U.M. 0595 Măgurele, ambele aparținând Ministerul Afacerilor Interne, au fost

puse sub inculpare numai două persoane, respectiv comandanții celor două unități, în speță, gen. r. Dobrinoiu Vasile și gen.r. Peter Petre.

A susținut că aproape întreaga responsabilitate a continuării reținerii celor 1.200 de persoane din dimineața de 15.06.1990 revine unei echipe de procurori din cadrul fostei Procuraturi a municipiului București, deoarece în dimineața zilei de 15.06.1990, aceștia s-au deplasat în incinta celor două unități militare pentru a-i selecta pe cei reținuți acolo, împărțindu-i în doua categorii: vinovați și nevinovați, în condițiile în care această anchetă s-a desfășurat timp de mai multe zile cu persoanele cercetate în stare faptică de reținere. Este evident că orice procuror prezent în astfel de loc, ar fi avut în realitate o singură obligație, adică să dispună de îndată punerea în libertate a tuturor persoanelor reținute ilegal.

Ministerul Afacerilor Interne a apreciat că echipa de procurori și-a încălcat această obligație, de restaurare a legalității, dispunând pentru câteva zile menținerea stării în care se aflau cele 1200 de persoane reținute, având ordin de la superiorii lor să caute vinovați acolo unde de fapt ei nu erau, sa-i aresteze preventiv, în scopul trimiterii în judecată.

În aceste condiții, a precizat este de neînțeles de ce organele de urmărire penală care au instrumentat cauza a procedat la disjungerea cauzei cu privire la procurorii respectivi și, ulterior, au dispus clasarea acesteia, pe motiv de prescripție a faptelor, în condițiile în care ei au fost cercetați pentru infracțiuni de drept comun, mai precis aceea de lipsire de libertate în mod ilegal, prev. și ped. de art 189 din Vechiul Cod Penal și arestare nelegală și cercetare abuzivă prev. și ped. de art. 266 din același act normativ.

A susținut că această soluție a fost dată în condițiile în care Dumitrescu Emil, zis „CICO”, ca șef al unei direcții din cadrul M.A.I., în prezent decedat, inculpat ce atrage calitatea de parte responsabilă civilmente a instituției Ministerul Afacerilor Interne, se află pus sub inculpare pentru crime împotriva umanității, pentru faptul că în ziua de 14 iunie, ar fi coordonat de facto, pentru câteva ore, activitatea de primire în curtea ministerului a unor persoane reținute de mineri, persoane ce au fost îmbarcate în camioane și transportate la cele două unități militare menționate.

A arătat că în raport de considerentele deciziei C.E.D.O. se constată că procurorii au făcut parte din aparatul de represiune al statului, aparat ce a exercitat atacul generalizat și sistematic asupra populației civile și inocente, cu precizarea că una din manifestările cele mai crude ale atacului respectiv a fost afectarea dreptului fundamental al cetățeanului prin reținerea ilegală a celor

1200 de persoane și prin măsurile nelegale și netemeinice de arestare preventivă a unui număr de 200 dintre acestea.

De altfel, art. 439 alin. (1) lit. i C.pen. incriminează ca variantă normativă de săvârșire a infracțiunii contra umanității tocmai întemnițarea sau altă formă de privare gravă de libertate, cu încălcarea regulilor generale de drept internațional.

În baza celor expuse, precum și a prevederilor art. 346 alin. 2, teza a II-a, a solicitat admiterea excepției invocate și restituirea cauzei la Parchet, în vederea completării urmăririi penale, de așa manieră încât să fie identificate toate părțile vătămate/ civile, toate persoanele vinovate, respectiv toate părțile responsabile civilmente. Continuarea urmăririi penale mai trebuie făcută în scopul de a identifica și dispune măsuri procesuale în vederea tragerii la răspundere a tuturor participanților la săvârșirea faptelor.

3.1.2. Excepția de neregularitate a rechizitoriului, sub forma nelegalității, constând în aceea că dispoziția de trimitere în judecată a inculpatului Emil Dumitrescu, inculpat ce ar atrage calitatea de parte responsabilă civilmente a Ministerului Afacerilor Interne în prezenta cauză, vizează fapte pentru care nu s-a început urmărirea penală:

În cererile și excepțiile formulate de această parte responsabilă civilmente s-a menționat că, în conformitate cu dispozițiile art. 327 Cod procedură penală, procurorul emite rechizitoriul atunci când se constată că au fost respectate dispozițiile care reglementează aflarea adevărului, că urmărirea penală este completă și că există probele necesare și legal administrate, iar în conformitate cu dispozițiile art. 328 alin. (1) Cod procedură penală, rechizitoriul se limitează la faptă și la persoana pentru care s-a efectuat urmărirea penală și trebuie să cuprindă printre altele mențiunile prevăzute de art. 286 alin. (2) Cod procedură penală, cu referire la fapta care face obiectul urmăririi penale și încadrarea juridică a acesteia.

În continuare, s-a învederat că, în art. 15 alin. (2) din Constituția României și art. 1 alin. (2) din Codul Penal, este consacrat un principiu fundamental aparținând atât dreptului constituțional, cât și dreptului penal, respectiv neretroactivitatea incriminării. Potrivit acestor dispoziții, legea prevede pentru viitor și nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Or, din această perspectivă, s-a apreciat de partea responsabilă civilmente că acuzația ce i se aduce inculpatului Emil Dumitrescu încalcă acest principiu, această infracțiune constituind o nouă incriminare introdusă în legislația penală

în anul 2014, cu mult după pretinsa săvârșire a faptelor de care acesta este acuzat.

În concluzie, a apreciat că infracțiunile contra umanității nu reprezintă o continuare a incriminării infracțiunii de tratamente neomenoase, sens în care a solicitat constatarea nelegalității ordonanței procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care s-a redeschis urmărirea penală în ceea ce îl privește pe inculpatul Emil Dumitrescu.

3.1.3. Excepția de necompetență a organelor de urmărire penală militară de natură să determine nulitatea întregii activități de urmărire penală, având în vedere următorul raționament:

Partea responsabilă civilmente Ministerul Afacerilor Interne a susținut că, în cauza de față, întrucât sunt trimise în judecată alături de militari și persoane civile, urmărirea penală trebuia efectuată de organele de urmărire penală civile, iar încălcarea acestei prevederi cu privire la competența organelor de urmărire penală în raport de calitatea persoanei, atrage nulitatea absolută a tuturor actelor de procedură întocmite cu încălcarea regulilor referitoare la competență, cu consecința excluderii tuturor probelor administrate în cauză din momentul redeschiderii urmăririi penale, probe care au fost administrate de procurorii militari și pe baza cărora au fost trimiși în judecată inculpații.

3.1.4. Neregularitatea rechizitoriului sub aspectul descrierii faptelor reținute în sarcina inculpatului Dumitrescu Emil.

Ministerul Afacerilor Interne a învederat că, potrivit dispozițiilor art. 346 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură penală, imposibilitatea stabilirii limitelor judecătii, precum și a obiectului acesteia, constituie motiv de neregularitate a actului de sesizare, situație în care judecătorul de cameră preliminară este obligat să restituie cauza la Parchet.

Astfel, partea responsabilă civilmente a susținut că, pentru a avea un caracter regulat, actul de sesizare a instanței trebuie să îndeplinească mai multe condiții de formă și fond, dintre care le-a menționat pe cele instituite de următoarele texte de lege:

- art. 5 alin. (1) din Codul de procedură penală, conform căruia organele judiciare au obligația de administra probe complete în scopul aflării adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei;
- art. 7 alin. (1) din Codul de procedură penală conform căruia procurorul este obligat să pună în mișcare și să exercite acțiunea

penală din oficiu, atunci când există probe din care rezultă săvârșirea unei infracțiuni și nu există vreo cauză legală de împiedicare ;

- art. 15 din Codul de procedură penală care completează obligativitatea instituită de art. 7 Cpp , detaliind anumite condiții de punere în mișcare sau exercitare a acțiunii penale, în sensul că acțiunea penală se pune în mișcare și se exercită de fiecare dată când există probe din care rezultă presupunerea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune.
- art. 327 din Codul de procedură penală, conform căruia procurorul poate emite rechizitoriu numai atunci când urmărirea penală este completă și când la dosarul cauzei există toate probele necesare, a căror administrare trebuie să fie făcută în conformitate cu prevederile legale. Dacă din aceste probe rezultă existența unei fapte și este identificat autorul acesteia, la finalul cercetărilor se va emite rechizitoriul dacă autorul răspunde penal.

Or, încălcarea unuia/unora dintre aceste principii este de natură să atragă un caracter neregulat actului de sesizare a instanței.

A susținut că, din examinarea rechizitoriului, s-a constatat că actul a fost întocmit cu nerespectarea prevederilor art. 328 alin. (1) teza I cu referire la dispozițiile art. 1 alin. (2), art. 8, art. 10 Cod procedură penală, art. 6 parag. (3) lit. a) din C.E.D.O., art. 6 din Directiva 2012/13/UE privind standardul de claritate a acuzațiilor de natură penală reținute în sarcina inculpatului în ceea ce privește fundamentarea factuală și juridică a dispoziției de trimitere în judecată. A precizat că actul este marcat de lipsa de rigoare în modul de prezentare a faptelor ce fac obiectul acuzației penale și motivare a dispoziției de trimitere în judecată, fără a fi realizată o analiză juridică.

De asemenea, a menționat că claritatea acuzației este o condiție *sine qua non* pentru sesizarea în mod legal a instanței prin rechizitoriu, permițând inculpatului/părții responsabile civilmente cunoașterea deplină a acuzațiilor formulate, iar instanței stabilirea obiectului și limitelor judecării, inclusiv sub aspectul stabilirii unor eventuale sume de bani acordate pentru recuperarea prejudiciului.

Or, în opinia acestei părți responsabile civilmente, prin modul de întocmire a rechizitoriului, Judecătorul de cameră preliminară se află în imposibilitatea de a realiza concordanța între acuzațiile formulate și indicarea mijloacelor de probă care susțin acuzația penală.

În concluzie, partea responsabilă civilmente Ministerul Afacerilor Interne a solicitat, în temeiul art. 346 alin. (3) lit. a) teza a II - a și art. 346 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură penală:

1. admiterea cererilor și excepțiilor formulate;
2. constatarea neregularității rechizitoriului, în condițiile incorectei stabiliri a cadrului procesual privind latura civilă a cauzei penale, a imposibilității stabilirii obiectului sau limitelor judecății;
3. restituirea cauzei deduse judecății la parchet.

3.2 S.C. DOOSAN IMGB S.A. (filele 142-175, vol. 39 dosar cameră preliminară)

După introducerea în cauză, în calitate de parte responsabilă civilmente, S.C. DOOSAN IMGB S.A. a depus mai multe cereri pe care le-a intitulat „excepții și concluzii de respingere” asupra calității acestei persoane juridice de parte responsabilă civilmente.

Din conținutul acestora, nu rezultă formularea de cereri și excepții care să se circumscrie obiectului camerei preliminare, astfel cum acesta este reglementat prin dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală, ci asupra

- necompetenței instanței penale întemeiată pe dispozițiile art. 24 alin. (2) din Codul de procedură penală cu privire la cererea de introducere în cauză a DOOSAN IMGB în calitate de parte responsabilă civilmente;
- necompetenței instanței penale întemeiată pe prevederile art. 20 alin. (2) și (4) din Codul de procedură penală în soluționarea acțiunii civile îndreptate împotriva acestei persoane juridice;
- necompetenței instanței penale în soluționarea acțiunii civile formulate împotriva S.C. DOOSAN IMGB S.A.;
- prescripției extinctive a dreptului la acțiune civilă
- lipsa calității de parte responsabilă civilmente a acestei persoane juridice.

3.3. Direcția Generală de Jandarmi a Municipiului București, prin concluziile de la filele 53-56, vol. 41 dosar cameră preliminară, a invocat, pe de o parte, că nu are calitate procesuală în cauză, iar de pe de altă parte că inculpatul Peter Petre a avut raporturi de muncă cu unități din cadrul Jandarmeriei Române pentru o perioadă de timp ulterioară evenimentelor din 13-15 iunie 1990.

Judecătorul de cameră preliminară constată că acestea nu se circumscriu obiectului camerei preliminare, astfel cum acesta este reglementat prin dispozițiile art.342 din Codul de procedură penală.

La data de 25 octombrie 2017, prin rezoluția aceluiași judecător de cameră preliminară, s-a dispus comunicarea cererilor și excepțiilor formulate de inculpați și persoanele vătămate/părțile civile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchelor Militare, stabilindu-se data de 27 noiembrie 2017 ca termen maxim până la care acest din urmă organ judiciar să poată transmite un punct de vedere relativ la cererile și excepțiile formulate în cauză. Totodată, aceluiași organ judiciar i s-a comunicat și adresa Ministerului de Interne aflată la fila 184, vol.1 dosar cameră preliminară.

II. D. Răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție asupra cererilor și excepțiilor formulate.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchelor Militare a transmis la dosar, la data de 27 noiembrie 2017, adresa de răspuns nr.6254/III/12/2017 (filele 1-94, vol. 8 cameră preliminară), prin care și-a exprimat punctul de vedere în legătură cu cererile și excepțiile invocate, solicitând să se constate legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală întrucât nu există motive de nulitate ori nelegalitate.

Notele scrise ce se constituie în răspunsul parchetului au fost structurate după cum urmează:

1. Continuitatea incriminării faptelor (paginile 4-27)
2. Netemeinicia cererilor și excepțiilor invocate de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sîrbu Adrian, Drella Matei, Dobrinou Vasile, Peter Petre și Ghinescu Alexandru (paginile 28-84)

3. Netemeinicia cererilor și excepțiilor invocate de părțile civile Ene Viorel, Roncea George, Surdu Mircea, Dumitru (fostă Epure) Viorica, Lăcătușu Vasile, Roncea Victor și Dinu Nicușor (paginile 85-91);
4. Cererea de constituire de parte civilă formulată de Ministerul Afacerilor Interne (paginile 91-92).

1. În ceea ce privește continuitatea incriminării faptelor, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a susținut că în rechizitoriul nr. 47/P/2014 din data de 12 iunie 2017 au fost analizate pe larg elementele de tipicitate ale infracțiunilor contra umanității, iar existența unei continuități a incriminării faptelor în cele două codificări material penale – continuitate contestată de inculpați – poate fi relevată doar printr-o analiză a elementelor constitutive ale infracțiunilor pentru care, anterior schimbării încadrării juridice, s-a efectuat urmărirea penală.

Astfel, parchetul a susținut în răspunsul depus că această analiză nu poate avea ca punct de plecare decât evidențierea scopului avut în vedere de legiuitor odată cu redefinirea în noul cod a infracțiunii de genocid și în reglementarea faptelor incriminate ca infracțiuni contra umanității, scopul fiind cel de a pune în practică obligațiile asumate de România prin convenții și tratate internaționale, obligații între care se regăsește și aceea de a incrimina, între altele, faptele care aduc o atingere gravă drepturilor fundamentale ale omului.

În aceste condiții, parchetul a menționat că legiuitorul nu a urmărit și nici nu putea urmări ca, odată cu adoptarea Codului penal în vigoare, să dezincrimineze fapte incriminate anterior ca infracțiuni grave, fapte pentru care, dimpotrivă, și-a asumat obligația să le reprime cât mai eficient, într-un cadru compatibil cu cel internațional.

Tot sub acest aspect s-a precizat că existența unei continuități a incriminării faptelor nu presupune, în mod necesar, păstrarea denumirii marginale a infracțiunilor, ci impune cu necesitate ca faptele, în materialitatea lor, să poată fi încadrate în una sau mai multe infracțiuni existente în ambele legi succesive, indiferent cum sunt denumite.

Astfel, infracțiunea de propagandă pentru război nu a mai fost inclusă în categoria infracțiunilor pentru care răspunderea penală este imprescriptibilă și a primit o reglementare diferită, în timp ce infracțiunea de genocid a fost reglementată într-un mod ușor schimbat, dar nu una esențială pentru cauza de față. În ce privește infracțiunea de tratamente neomenoase, aceasta nu mai există ca denumire marginală, însă faptele au continuat să fie incriminate sub titulatura de infracțiuni contra umanității care nu este decât aparent o infracțiune nouă,

această din urmă infracțiune cuprinzând mai multe variante normative care le includ și pe cele reținute anterior ca tratamente neomenoase.

Variantele și modalitățile normative reținute în prezenta cauză, respectiv omuciderea, lipsirea de libertate și vătămarea integrității fizice sau psihice, se regăsesc, cu diferențe de formulare neesențiale, în toate cele trei categorii principale de crime cu care operează legislația internațională în domeniul sancționării încălcării drepturilor fundamentale, respectiv genocid, crime împotriva umanității și crime de război. În același timp, ele se regăsesc atât în vechea, cât și în noua legislație penală internă, iar ceea ce califică aceste fapte drept genocid, infracțiuni contra umanității sau de război este conjunctura și scopul în care au fost comise, enunțarea lor fiind, evident, adaptată împrejurării pentru care sunt incriminate.

În ceea ce privește schimbarea încadrării juridice, aceasta este făcută doar aparent din trei infracțiuni într-o singură infracțiune, întrucât, sub titulatura de infracțiuni contra umanității, așa cum o arată și forma de plural folosită în denumirea marginală, sunt grupate mai multe variante normative, legiuitorul înțelegând ca, în acest mod, săvârșirea mai multor astfel de variante să nu atragă regimul sancționator al concursului de infracțiuni, iar pe de altă parte, gruparea lor are în vedere săvârșirea faptelor în anumite condiții comune arătate în alineatul 1.

În continuarea acestor precizări, notele scrise conținând răspunsul parchetului la cererile și excepțiile invocate de inculpați sub acest aspect au continuat prin analiza elementelor constitutive ale infracțiunilor imprescriptibile pentru care s-a început urmărirea penală, acestea regăsindu-se, într-o formulare aproape identică, și în cuprinsul rechizitoriului – propaganda pentru război (paginile 11-19), genocidul (paginile 19-25), tratamentele neomenoase (paginile 25-27).

2. În ceea ce privește cererile și excepțiile invocate de inculpați.

Răspunzând cererilor și excepțiilor invocate de **inculpatul Iliescu Ion**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a menționat că, sub un prim aspect, acestea vizează **excluderea probelor obținute după data de 16.10.2015** când s-a dispus schimbarea încadrării juridice, este neîntemeiată, mai ales că acest inculpat nu a solicitat excluderea probelor obținute ulterior rezoluției din 09 iunie 2005 prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de acesta sub imperiul vechii codificări penale, ci doar pe cele de după data de 16.10.2015.

În opinia parchetului, raționamentul inculpatului Iliescu Ion cuprinde argumente contradictorii în ceea ce privește susținerile acestuia potrivit cărora, după

schimbarea de încadrare juridică dispusă prin ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16.10.2015, i s-au adus la cunoștință, pentru prima dată, faptele pentru care s-a efectuat urmărirea penală față de acesta, odată cu noua încadrare juridică.

Astfel, parchetul, în răspunsul său, admite temeinicia criticii formulate de inculpatul Iliescu Ion ce vizează faptul că, anterior redeschiderii urmăririi penale în cauză, faptele concrete pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale și care au fost încadrate ca propagandă pentru război, genocid și tratamente neomenoase, nu i-au fost aduse niciodată la cunoștință. Cu toate acestea, în opinia acuzării, consecința nu poate fi nulitatea ordonanței din 16.10.2015 prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor.

În continuarea răspunsului sub acest aspect, parchetul a precizat că este adevărat că, până la redeschiderea urmăririi penale, faptele concrete pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale nu i-au fost aduse la cunoștință, dar consecința este doar nulitatea parțială a probelor administrate după începerea urmăririi penale în ceea ce-l privește pe Iliescu Ion, dar nu și a ordonanței nr. 47/P/2014 din data de 16.10.2015 și a actelor de procedură subsecvente acesteia, iar în ceea ce privește probele, acuzarea a susținut că ar fi fost refăcute după redeschiderea urmăririi penale, în măsura în care refacerea lor a fost posibilă, iar cele care nu au mai fost refăcute tind să probeze aspecte dovedite de alte probe cu care sunt susținute acuzațiile, acesta fiind singurul remediu posibil al nerespectării procedurii la data rezoluției din 09 iunie 2005.

De asemenea, parchetul a mai susținut că, sub imperiul vechii codificări procesual penale, nu era nici necesar și nici posibil, ca aducerea la cunoștință învinutului a faptelor pentru care era urmărit să cuprindă mai mult decât o descriere minimă a acestor fapte, așa cum erau ele aduse la cunoștință organului judiciar prin sesizarea făcută, motiv pentru care această descriere se raporta inevitabil la elementele constitutive ale infracțiunii, elemente descrise în norma de incriminare.

În opinia acuzării, argumentele invocate de inculpatul Iliescu Ion – care a susținut că prin ordonanța nr. 47/P/2014 din 16.10.2015 s-ar fi dispus o extindere a urmăririi penale pentru fapte noi, iar nu o schimbare a încadrării juridice, întrucât faptele care i-au fost aduse la cunoștință după redeschiderea urmăririi penale ar fi fost unele noi – sunt neîntemeiate, câtă vreme, existând o continuitate a incriminării faptelor care nu este condiționată de identitatea de denumiri marginale ori de identitatea de termeni folosiți în nomele penale succesive, o aducere la cunoștință a faptelor cu luarea în considerare a elementelor care dau tipicitatea infracțiunii în legea nouă nu înseamnă că aceasta

privește fapte noi, iar împrejurarea nouă ce a intervenit este tocmai succesiunea de legi penale.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut în răspunsul său că, deși inculpatul a susținut că, mai întâi, ar fi trebuit să-i fie aduse la cunoștință faptele într-o descriere care să corespundă vechii încadrări juridice, după care să se procedeze la extinderea urmăririi penale, iar nu la schimbarea încadrării juridice, urmată de o nouă aducere la cunoștință a faptelor pentru care s-a dispus extinderea, nu ar fi constituit decât un formalism excesiv, fără nicio consecință practică. Mai mult decât atât, Secția parchetelor militare a susținut că o extindere a urmăririi penale s-ar fi impus doar în măsura în care faptele, în materialitatea lor, ar fi unele noi față de cele care anterior au constituit obiect al cauzei. Or, în opinia acuzării, nici măcar inculpatul nu a susținut aceste aspecte, ci doar că descrierea acestora este diferită, iar această susținere a inculpatului Iliescu Ion nu ar avea în vedere decât descrierea faptelor în textele de lege anterioare și nu faptele concrete ce au constituit și continuă să constituie obiectul cauzei, indiferent de termenii folosiți pentru descrierea lor.

În ceea ce privește nelegalitatea sesizării instanței dată de invocarea neregularității rechizitoriului constând în aceea că dispoziția de trimitere în judecată vizează **fapte pentru care nu s-a început urmărirea penală**, Secția parchetelor militare s-a menționat în răspunsul formulat că faptele care au constituit obiect al cauzei și pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale sunt identice cu faptele pentru care s-a dispus schimbarea încadrării juridice, punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată, după redeschiderea urmăririi penale. Având în vedere această identitate, odată cu desființarea actelor procedurale prin care s-au dispus soluții de neurmărire pentru aceste fapte, s-a revenit la procedura existentă anterior actelor desființate, fiind din nou în cadrul urmăririi penale începute prin rezoluția din 09.06.2005, urmărire penală a cărei efectuare a fost dispusă *in personam* față de persoana învinuitului de la acea dată, Iliescu Ion.

În ceea ce privește **neregularitatea rechizitoriului derivând din** întocmirea necorespunzătoare a acestuia prin raportare la **exigențele impuse de art.328 din Codul de procedură penală**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a formulat un răspuns cu referire la toți inculpații (pagina 35 din lucrarea 6254/III/12/2017 din data de 27.11.2017).

Secția parchetelor militare a menționat că, în capitolul VIII al rechizitoriului, la încadrarea juridică a faptelor, descrierea faptelor reținute în sarcina fiecărui inculpat este precedată de o expunere detaliată a întregii stări de fapt reținute în cauză, acțiunile descrise fiind puse în ordine cronologică și arătându-se

implicarea fiecăruia dintre inculpați, apreciindu-se că exigențele de descriere a faptei penale sunt îndeplinite, toate circumstanțele de timp, de loc și modalitatea de comitere fiind indicate cu precizie suficientă pentru a se putea stabili obiectul și limitele judecății.

Astfel, în cazul lipirii de libertate, pentru fiecare persoană vătămată în parte a fost precizat cu exactitate momentul începerii, care este și cel al consumării, iar în situațiile în care nu a fost posibilă indicarea momentului epuizării infracțiunii, au fost indicate repere temporale rezonabile privind acest moment. Pe de altă parte, lipsa datelor cu privire la durata stării de lipsire de libertate, care determină momentul epuizării infracțiunii, a fost determinată de lipsa înscrisurilor necesare, lipsă care arată caracterul nelegal al privării de libertate (fila 38, vol. VIII cameră preliminară).

Secția Parchetelor Militare a menționat că în rechizitoriu au fost precizate, în concret, toate actele materiale ale infracțiunii, pentru fiecare modalitate de comitere în parte, atât din punctul de vedere al stării de fapt, cât și al numărului exact al acestora (cu indicarea persoanei vătămate pentru fiecare act), iar între actele pentru care s-a dispus trimiterea în judecată și cele pentru care s-a dispus continuarea urmăririi penale și punerea în mișcare a acțiunii penale nu există neconcordanțe.

Răspunzând criticii ce vizează data de 11 iunie ca dată de începere a atacului, parchetul a menționat că, „*din cuprinsul rechizitoriului rezultă cu suficientă claritate faptul că atacul a început la 11 iunie 1990, odată cu ședința în care s-a decis reprimarea violentă a manifestațiilor din Piața Universității, fiind pus în practică la 13 iunie 1990*” (fila 39, vol. VIII cameră preliminară).

În ceea ce privește persoanele vătămate a căror identitate nu a fost stabilită, iar faptele cu privire la acestea nu ar fi fost descrise în rechizitoriu, ceea ce nu ar permite stabilirea exactă a cadrului procesual de desfășurare a judecății, Secția parchetelor militare a răspuns că, în cursul urmăririi penale, nu au putut fi identificate toate persoanele vătămate, însă existența lor fizică rezultă atât din înscrierea lor în evidențele constituite la nivelul unităților unde au fost lipsite de libertate, cât și din fotografiile realizate la momentul reținerii. Tot sub acest aspect, s-a menționat că nu pot fi primite criticile aduse deoarece, în cazul victimei unei infracțiuni de omor ce ar rămâne neidentificată, autorul infracțiunii nu ar mai putea fi tras la răspundere penală, deși identificarea victimei nu este prevăzută de lege ca o cauză care împiedică exercitarea acțiunii penale. Parchetul a mai menționat sub acest aspect că stabilirea datelor de stare civilă nu a fost posibilă în toate cazurile, întrucât la momentul reținerii unele persoane au declarat date care nu le aparțineau sau care nu aveau corespondent în baza de

date Centrală de Evidență a Persoanelor, iar la solicitarea organului de urmărire penală, respectiv după ce a fost autorizată de către procurorul militar publicarea pe site-ul Ministerului Public a fotografiilor acestora, doar câteva dintre acestea s-au prezentat și și-au declinat identitatea.

Tot în ceea ce le privește pe persoanele vătămate rămase neidentificate, în răspunsul înaintat la dosar (vol. VIII cameră preliminară) s-a menționat că „s-a stabilit în mod cert modalitatea în care ele au fost vătămate și natura vătămărilor suferite” (fila 41).

În privința unui număr de 121 de persoane vătămate care au fost identificate, dar în privința cărora inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel au susținut că faptele nu ar fi fost descrise în rechizitoriu, Secția Parchetelor Militare a menționat în răspunsul depus la dosar în vol. VIII cameră preliminară că, deși nu a fost posibilă audierea niciuneia dintre aceste persoane în vederea stabilirii în concret a situației de fapt, cu privire la un număr de 48 dintre acestea starea de fapt a fost descrisă în baza altor mijloace de probă existente la dosarul cauzei.

În privința persoanelor cu privire la care inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel Cristian au susținut că faptele nu sunt suficient descrise, întrucât în majoritatea acestor cazuri nu sunt arătate vătămările suferite, în ce au constat leziunile și numărul de zile de îngrijiri medicale – varianta normativă alternativă prevăzută de art. 439 alin. (1) lit. g), răspunsul Secției Parchetelor Militare s-a referit la situația persoanelor încadrate în varianta normativă alternativă prevăzută de art. 439 alin. (1) lit. j), respectiv private de libertate (filele 44-45, vol. VIII dosar camera preliminară).

În ceea ce privește faptul că părțile civile nu ar fi arătat natura pretențiilor, motivele și probele pe care se sprijină, în răspunsul dat s-a menționat că acesta nu este unul de legalitate, ci unul care privește temeinicia acțiunii civile exercitate de părțile civile, deci privește fondul cauzei, necircumscriindu-se obiectului camerei preliminare.

Referitor la **critica** adusă de inculpatul Iliescu Ion **referitoare la indicarea**, în cuprinsul rechizitoriului, a **sumei globale de 26.428 lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate de stat** ce urmează a fi suportate de inculpați, fără a se stabili în mod defalcat ce reprezintă cheltuielile care compun această sumă și nici partea din cheltuieli datorată de fiecare inculpat, s-a precizat că, pe de o parte, suma a fost stabilită în raport de actele procedurale efectuate, de probatoriile administrate și alte asemenea cheltuieli ocazionate de derularea procesului penal, iar pe de altă parte, cuantumul acestei sume nu poate fi cenzurat de către judecătorul de cameră preliminară în procedura prevăzută de

art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală, ci de instanța de judecată învestită cu soluționarea cauzei care stabilește și cuantumul cheltuielilor pentru fiecare inculpat în parte.

În privința incompatibilității procurorilor care au efectuat urmărirea penală, despre care s-a susținut în cererile și excepțiile formulate de inculpații Iliescu Ion, Florescu Mugurel Cristian și Ionescu Cazemir Benedict că ar fi imprimat cauzei un pronunțat caracter politic ce ar pune în lumină o atitudine părtinitoare a procurorilor de caz, determinând incompatibilitatea acestora, Secția Parchetelor Militare a menționat că motivele de ordin politic ale comiterii faptelor se regăsesc între elementele de tipicitate ale infracțiunilor contra umanității în varianta prev. de art. 439 alin. 1 lit. j), fiind absolut necesar ca, pentru susținerea acuzației, să fie scoase în evidență aceste motive.

Referitor la excluderea unor probe fundamentată pe lipsa de loialitate în administrarea lor în raport de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului prin care s-a stabilit că o persoană dobândește calitatea de suspect nu de la data la care această calitate îi este adusă la cunoștință, ci din momentul în care autoritățile aveau motive plauzibile pentru a-l suspecta de comiterea unei infracțiuni, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în răspunsul dat, a menționat că *«„momentul la care se consideră că există datele care ar putea justifica o acuzație penală” se analizează nu în abstract, ci de la cauză la cauză, în funcție de datele concrete ale fiecărei cauze și, mai ales, în funcție de complexitatea acesteia. Mai mult, stabilirea acestui moment implică aprecierea subiectivă a organului judiciar care are pendinte cauza și numai în măsura în care, analizând datele concrete, se poate confirma fără dubiu că există date care să justifice formularea unei acuzații penale dincolo de orice apreciere subiectivă»* (fila 48, vol. VIII dosar camera preliminară).

În ceea ce privește cererile și excepțiile invocate de **inculpatul Dobrinoiu Vasile**, Secția Parchetelor Militare a menționat, sub aspectul cererii de restituire a cauzei la procuror determinată, pe de o parte, de **lipsa de continuitate a incriminării faptelor** de care a fost acuzat inculpatul în cele două codificări material penale ce ar conduce la nelegalitatea redeschiderii urmăririi penale și a confirmării redeschiderii urmăririi penale, iar pe de altă parte, prin **încălcarea principiului exprimat în adagiul *ne bis in idem***, că argumentele expuse anterior relativ la aceleași critici aduse de ceilalți inculpați Iliescu Ion, Florescu Mugurel Cristian, Sârbu Adrian și Măgureanu Virgil ce au vizat continuitatea incriminării sub pe deplin valabile și în ceea ce-l privește pe acest inculpat, iar în ceea ce privește invocarea autorității de lucru judecat, s-a făcut trimitere la considerentele Sentinței penale nr. 383/09.03.2011 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Tot sub aspectul autorității de lucru judecat, acuzarea a menționat în răspunsul dat că, deși s-a invocat de către inculpatul Dobrinoiu Vasile că redeschiderea urmăririi penale ar fi putut avea loc în mod legal doar în ipoteza reglementată de art. 335 alin. (2) din Codul de procedură penală, și anume în cazul în care au apărut fapte sau împrejurări noi din care să rezulte că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea, în opinia Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, chiar dacă dispoziția de redeschidere a urmăririi penale cuprinsă în ordonanța din 05.02.2015 este întemeiată doar pe prevederile art. 335 alin. (1) din Codul de procedură penală, în speță se regăsește și situația reglementată de alin. (2) al aceluiași articol, respectiv intervenise o împrejurare nouă din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care s-a întemeiat clasarea.

În răspunsul său, Secția Parchetelor Militare a menționat că atât practica, cât și doctrina, sunt unanime în a aprecia că hotărârea prin care judecătorul de camera preliminară respinge plângerea împotriva unei soluții de clasare dispuse prin ordonanța procurorului nu are autoritate deplină de lucru judecat, necircumscriindu-se unei judecăți pe fondul cauzei, autoritatea de lucru judecat fiind condiționată și limitată în timp până la apariția unor fapte sau împrejurări noi care nu au fost cunoscute de organelle judiciare care au analizat anterior cauza și care pot duce la redeschiderea urmăririi penale.

În opinia parchetului, există identitate cu cazul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) din Codul de procedură penală, dar această cale extraordinară de atac poate fi exercitată doar împotriva hotărârilor penale care evocă fondul cauzei, aceasta fiind motivul pentru care legiuitorul a reglementat instituția redeschiderii urmăririi penale. Potrivit dispozițiilor art. 465 alin. (1) din Codul de procedură penală, hotărârile definitive pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale pot fi supuse revizuirii dacă vreuna dintre consecințele grave ale încălcării Convenției continua să se producă și nu poate fi remediată decât prin revizuire hotărârii pronunțate. În aceste condiții, Secția Parchetelor Militare a susținut în răspunsul său că această soluție se impune și în cazul hotărârilor pronunțate în temeiul dispozițiilor art. 341 din Codul de procedură penală, dar calea de urmat nu poate fi revizuirea, ci redeschiderea urmăririi penale, iar împrejurarea nou intervenită a fost hotărârea pronunțată de CEDO în cauza Mocanu și alții împotriva României, redeschiderea procedurii judiciare fiind singurul remediu al încălcării constatate și în respectarea dispozițiilor art. 46 paragraful 1 al Convenției.

Referitor la excluderea actelor de procedură efectuate de organele de poliție judiciară fără să existe o ordonanță de delegare a acestora, Secția Parchetelor Militare a menționat în răspunsul depus la dosar că, prin ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 22.01.2016, toți cei patru ofițeri de poliție judiciară

care au efectuat acte de urmărire penală în cauză au fost delegați în acest sens, iar o mare parte dintre audierile efectuate în cauză au avut loc împreună cu procurorii militar desemnați să efectueze urmărirea penală.

Răspunzând cererilor și excepțiilor invocate de **inculpatul Florescu Mugurel Cristian**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a menționat că, sub un prim aspect, acestea vizează nelegalitatea sesizării instanței dată de neregularitatea rechizitoriului. Această critică ce a formulată și de alți inculpați, ar viza, pe de o parte, o invocată lipsă în continuitatea incriminării faptelor – ceea ce s-ar răsfrânge atât asupra legalității incriminării, cât și asupra modului pretins confuz în care faptele ar corespunde elementului material al infracțiunilor ce au dat încadrarea juridică în legile succesive – , iar pe de altă parte, o încercare de a specula particularitățile legăturii de cauzalitate între fapte care, prin ele însele, nu sunt de natură a avea drept consecințe directe omucideri, vătămări ori lipsiri de libertate, având această aptitudine doar în măsura în care aceste consecințe sunt rezultatul direct al unor acțiuni care au fost determinate, la rândul lor, de alte acțiuni ale inculpaților.

Secția Parchetelor Militare a învederat că obiectul judecății nu îl constituie împrejurările concrete în care au fost comise faptele ce au avut ca urmare directă consecințele arătate, obiect care ar fi existat dacă judecata i-ar fi privit și pe autorii nemijlociți, ci faptele comise de inculpați și care au creat sau au contribuit la crearea cadrului pentru săvârșirea de către alte persoane a acțiunilor cu urmările menționate.

Având în vedere că starea de fapt cuprinde fapte ale mai multor persoane și fapte aflate în relație de interdependență, prezentarea stării de fapt a fost făcută cu referire la toți inculpații, iar analiza în drept a fost una globală, urmată de o analiză a continuității incriminării.

În ce privește criticile că nu ar fi fost arătate care persoane au fost vătămate fizic și care au fost vătămate psihic și în ce se constituie aceste vătămări, Secția Parchetelor Militare a menționat că această susținere nu are suport factic, făcându-se trimitere la mențiunile de la filele 1743-1744 din rechizoriu, în opinia parchetului, la aceste file, fiind menționat în ce au constat aceste vătămări și care este gravitatea necesară a leziunilor pentru ca faptele să poată fi încadrate în prevederile art. 439 din Codul penal, inclusiv care sunt împrejurările ce au determinat existența vătămarilor psihice.

În ce privește lipsirea de libertate, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a făcut, de asemenea, trimitere la filele 1744-1750,

menționând că au fost precizate condițiile în care acțiunile inculpaților au fost în măsură să creeze cadrul pentru comiterea acestor fapte. De asemenea, referitor la criticile aduse de același inculpat relativ la existența unei ambiguități cu privire la momentul consumării și cel al epuizării infracțiunilor de lipsire de libertate, acuzarea a menționat că aceste momente se regăsesc atât în expunerea stării de fapt, cât și în analiza făcută în drept, fiind evident că momentul consumării este cel în care fiecare persoană a fost ridicată și condusă în locul în care a fost ținută împotriva voinței sale, iar momentul epuizării a fost cel al punerii în libertate sau cel în care starea de reținere a fost oficializată în cadrul unei proceduri în care, teoretic, au putut fi dispuse măsuri privative de libertate.

În ceea ce privește verificarea legalității și temeiniciei rechizitoriului de către procurorul șef al Secției Parchetelor Militare [art. 328 alin. (1) teza a II-a din Codul de procedură penală] din perspectiva timpului scurt între data întocmirii și data avizării actului de sesizare, în răspunsul depus la dosar s-a considerat că această critică nu este doar neîntemeiată, dar și că nici nu poate fi invocată ca motiv separat de nelegalitate a însuși rechizitoriului. Aceasta pentru că, pe de o parte, dacă s-ar fi considerat că actul de sesizare nu satisface cerințele de legalitate, acesta nu ar mai fi ajuns să fie supus analizei judecătorului de cameră preliminară, fie pentru că a fost avizat negativ și nu există încă o procedură de cameră preliminară, fie pentru că nu există nicio viză de legalitate, caz în care judecătorul sesizat în acest mod nu face decât să constate lipsa acestei vize.

Relativ la cererea prin care inculpatul Florescu Mugurel a invocat, la fel ca inculpatul Iliescu Ion, mai multe decizii ale instanței de contencios european al drepturilor omului, cu consecința excluderii anumitor probe constând în declarații de martor și înscrisuri având în vedere că acuzația a fost formulată abia în anul 2015, iar probele avute în vedere ar fi fost administrate într-un interval de timp îndelungat, Secția Parchetelor Militare a solicitat a se avea în vedere că, pe de o parte, motivele plauzibile sunt determinate, inevitabil, de un proces analitic eminent subiectiv, iar pe de altă parte, argumentele expuse de inculpat ar putea fi justificate dacă ar fi fost invocate într-o cauză în care, de la momentul sesizării și până la cel al formulării acuzației, nu ar fi existat nicio soluție dispusă cu privire la fapte. Mai mult decât atât, în răspunsul său, Parchetul a menționat că, în speța de față, chiar CEDO a impus o reanalizare a soluțiilor dispuse anterior și o reanalizare a probatoriului în lumina principiilor impuse de jurisprudența Curții, iar această reanalizare, completată cu continuarea anchetei, poate duce la o soluție diferită de cea anterioară și nu numai cu privire la persoanele avute în vedere anterior, ci și la alte persoane participante.

În ceea ce privește **critica ce vizează faptul că urmărirea penală nu ar fi completă**, întrucât au fost respinse o parte dintre probele a căror administrare a solicitat-o, parchetul a învederat în răspunsul său că aprecierea privind caracterul complet al urmăririi penale îi aparține procurorului și instanței de judecată care analizează ulterior dacă probele respinse de procuror sunt pertinente, concludente și utile, cenzurând aprecierea inițială a acestuia.

În ceea ce privește **nemotivarea ordonanțelor** dispuse cu privire la inculpatul Florescu Mugurel și **lipsa aducerii la cunoștință a acuzației în mod complet și detaliat**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a menționat că dispozițiile art. 286 din Codul de procedură penală ce au fost învocate trebuie analizate diferit, în funcție de momentul procesual la care se referă, deoarece condițiile prevăzute de lege pentru începerea urmăririi penale, efectuarea ei în continuare față de o anumită persoană, respectiv pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, sunt diferite. Astfel, dacă pentru începerea urmăririi penale față de faptă nu sunt necesare decât condiții de formă ale sesizării și lipsa vreunui dintre cazurile care să împiedice punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale, pentru continuarea urmăririi penale față de de persoană, legalitatea actului procesual este condiționat de existența unor indicii rezonabile că persoana a săvârșit fapta pentru care este urmărită. Efectuarea urmăririi penale față de suspect se dispune, de regulă, într-o fază incipientă a procesului penal, în vederea strângerii de probe cu respectarea drepturilor procesuale ale suspectului. Parchetul, în răspunsul său, a menționat că, în speța de față, fiind vorba de o cauză în care cercetările au debutat cu mult timp în urmă, nu se poate spune că urmărirea penală era într-o fază de dubut, însă a privit alte persoane, astfel că, în ceea ce-l privește pe Florescu Mugurel Cristian, această apreciere subzistă, fiind administrate în continuare probe cu privire la participația sa. Descrierea faptelor rezultate din probele administrate a fost făcută în mod detaliat, iar aducerea lor la cunoștință a avut în vedere raportarea la elementele de tipicitate ale infracțiunilor contra umanității, făcându-se referire, ca și în rechizitoriu, la persoanele participante, contribuția fiecărui participant fiind sintetizată, cu precizarea expresă că starea de fapt care a stat la baza reținerii încadrării juridice a fost prezentată pe larg în conținutul ordonanței de punere în mișcare a acțiunii penale. Această ordonanță a fost comunicată inculpatului Florescu Mugurel Cristian – ca și celorlalți inculpați – fără ca acest fapt să fi fost solicitat de inculpați, fiind considerată necesară de procurori tocmai pentru realizarea unei informări complete, având în vedere că în cuprinsul ordonanței erau cuprinse multe aspecte ale stării de fapt care nu puteau fi sintetizate în procesul-verbal de aducere la cunoștință, iar o reluare a lor în cuprinsul procesului verbal nu era de

preferat, apreciindu-se că a fost mai eficient să fie comunicată și copia ordonanței care a cuprins și indicarea nominală și numerică a victimelor.

În ceea ce privește **cererile și excepțiile invocate de inculpatul Ionescu Cazimir Benedict**, Secția Parchetelor Militare le-a avut în vedere, **sub un prim aspect**, pe cele care au vizat **imparțialitatea procurorilor care au efectuat urmărirea penală**, cereri asemănătoare fiind formulate și de inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel Cristian. În răspunsul său, parchetul a menționat că scoaterea în evidență a caracterului politic al faptelor ce constituie obiect al cauzei a fost impusă de împrejurarea că motivația de ordin politic constituie un element al infracțiunilor contra umanității, nu doar în varianta normativă prevăzută de art. 439 alin. (1) lit. j), unde este menționată expres, ci și în celelalte două variante normative, criteriul determinării populației civile fiind criteriul politic, același criteriu politic fiind determinant pentru existența colectivității ca element constitutiv al infracțiunii de genocid în legea penală anterioară.

Având în vedere această necesitate a scoaterii în evidență a criteriului politic, criteriu care a constituit chiar fundamentul întregii derulări a evenimentelor, dar pentru a evidenția, în același timp, echidistanța necesară în prezentarea faptelor, în discuția făcută în rechizitoriu cu privire la motivele care au condus la scindarea clasei politice și apoi a întregii societăți în perioada ianuarie-iunie 1990, s-a făcut trimitere la fila 1733 din rechizitoriu unde procurorii redactori au menționat, în mod expres și neechivoc, că au subliniat „*care era punctul de vedere al oponentilor politici ai autorităților de la acel moment, fiind irelevant (pentru cauză) dacă acest punct de vedere era sau nu unul just sau dacă era sau nu împărtășit de o majoritate*” (fila 66, vol. VIII cameră preliminară).

În continuare, sub același aspect din cererile și excepțiile formulate, în răspunsul depus s-a menționat că legitimitatea „mișcării stradale” a fost un element esențial pentru existența caracterului nelegitim al reprimării acesteia și de esența acuzațiilor aduse inculpaților. Dacă în 1990 societatea din România căuta reperele democrației, în prezent nu se mai poate susține că manifestarea opiniilor politice, în mod pașnic, neviolent, trebuie reprimată cu ajutorul armatei, cu toate forțele de ordine existente și, mai ales, cu ajutorul altei părți a societății care, din motive subiective sau nu, are alte opinii politice.

În ceea ce privește faptul că o parte dintre inculpați ar fi fost descriși ca fiind apropiați de fosta URSS, Secția Parchetelor Militare a menționat în răspunsul formulat că acest aspect nu subliniază decât percepția manifestanților care se opuneau politicilor autorităților, unul dintre motivele principale ale opunerii fiind

această percepție care a și determinat etichetarea guvernanților de la acel moment ca fiind „neocomuniști” de care încercau să se delimiteze.

În ceea ce privește descrierea lozincilor participanților la manifestații și inserarea „Imnului Golaniilor” în cuprinsul rechizitoriului, parchetul a menționat că acesta a fost modul considerat cel mai sugestiv în care putea fi arătat raportul de adversitate existent între cele două segmente ale societății, iar acest raport de adversitate menționat în practica judiciară recentă motivează necesitatea interpretării autonome a termenilor folosiți în legislația internă, față de aceiași termeni folosiți în legislația internațională.

În ceea ce privește critica formulată de același inculpat care a susținut că descrierea manifestației din 13-15 iunie 1990 pare a fi fost făcută de unul dintre participanții la manifestație, Secția Parchetelor Militare a precizat că această descriere a fost însoțită de trimerile la articolele de presă din acea perioadă și la relatările agențiilor de presă române și străine care au relatat pe larg evenimentele, iar ziarele considerate relevante au fost depuse ca mijloace de probă.

În ceea ce privește critica referitoare la **caracterul incomplet al urmăririi penale** ce ar rezulta din faptul că, prin rechizitoriu, nu se putea dispune – în raport de dispozițiile art. 46 coroborate cu cele ale art. 63 din Codul de procedură penală – disjungerea cauzei în ceea ce-l privește pe inculpatul Nicolae S. Dumitru, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a menționat că interpretarea dată textelor invocate este una eronată, întrucât rechizitoriul este actul prin care se finalizează urmărirea penală, astfel că face parte din această fază a procesului penal. Tot sub același aspect, s-a menționat că aprecierea probatoriului poate fi făcută, atât în cauza de față, cât și în cauza disjunsă, regulile privind interpretarea probelor acoperind toate situațiile în care pot apărea astfel de disjungeri, iar o soluție de clasare în cauza disjunsă, este posibilă, din punct de vedere teoretic, ca și orice altă soluție, în orice altă cauză, indiferent de organul judiciar care o instrumentează și fără să influențeze negativ soluționarea prezentei cauze.

Referitor la constatarea nulității ordonanțelor de punere în mișcare a acțiunii penale din 23.12.2016 motivată de faptul că începerea urmăririi penale față de Ionescu Cazemir Benedict s-a dispus pentru fapte săvârșite față de un număr de aproximativ 1.000 de persoane vătămate, iar ulterior a fost pusă în mișcare acțiunea penală pentru fapte săvârșite față de 1.352 de persoane, cât au însumat victimele celor două variante normative ale infracțiunii de care a fost acuzat inculpatul, fără ca, anterior, să se fi extins urmărirea penală pentru diferența de 352 de persoane vătămate, Parchetul a menționat că numărul total al

persoanelor vătămate nu este dat de suma victimelor celor două variante normative de săvârșire a faptei, respectiv vătămarea fizică și/sau psihică și lipsirea de libertate, cea mai mare parte a acestora regăsindu-se în ambele variante, așa cum se poate constata din lecturarea tabelelor anexă în care acestea au fost menționate.

În ceea ce privește caracterul incomplet al rechizitoriului, legat de această obiecțiune prin care inculpatul Ionescu Cazemir a invocat că actul de sesizare nu descrie concret faptele reținute în sarcina sa, nu indică probele pe care se întemeiază acuzarea și nu este precizată existența unei legături de cauzalitate între acțiunile inculpatului și urmările prevăzute de art. 439 alin. (1) lit. g) și j) din Codul penal, Secția Parchetelor Militare, prin raportare la particularitățile prezentei cauze, a apreciat că analiza în drept a faptelor relatate în cadrul expunerii stării de fapt – expunere aflată la filele 1760-1761 în ceea ce-l privește pe acest inculpat – și indicarea la filele 1793-1794 a probelor din care rezultă aceste fapte, satisface pe deplin exigențele impuse în stabilirea obiectului și limitelor judecării. Prezentarea faptelor nu a fost făcută separat, pentru fiecare în parte, ci într-o succesiune temporală și prin analizarea acestora, ca un întreg, pentru a se putea realiza încadrarea acestora în tipicitatea infracțiunilor contra umanității. Pentru fiecare inculpat au fost arătate împrejurările din care rezultă caracterul politic și scopul de a lansa atacul sau de a adera la acest atac, deși, în cele mai multe cazuri, acest scop a fost unul evident, rezultând din materialitatea faptelor comise. Referitor la prezența inculpatului lângă inculpatul Ilescu Ion, cu prilejul discursurilor adresate minerilor, prezență despre care inculpatul Ionescu Cazemir ar fi susținut că nu ar avea nicio relevanță, parchetul a făcut trimitere la paragraful 1 de la fila 1760 din rechizoriu în care s-a menționat că „*funcția deținută de inculpat și faptul că l-a însoțit pe Ilescu Ion, a contribuit la crearea unei aparențe de legalitate a acțiunilor întreprinse*” (fila 71, vol.VIII cameră preliminară).

Răspunzând cererilor și excepțiilor invocate de **inculpatul Peter Petre**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a menționat că, sub un prim aspect – cel care vizează obiectul judecării care, în opinia acestuia, ar fi imprecis, acuzația formulată față de acesta poate fi ușor sintetizată, constând în aceea că, având cunoștința de planul conceput de ceilalți inculpați pentru reprimarea violentă a manifestațiilor din Piața Universității – atacul, inculpatul a acceptat să primească manifestații ridicați din piață, executând un ordin vădit ilegal – aderarea la atac, împrejurările în care au avut loc reținerea și cercetarea lor contribuind la vătămărilor suferite de aceștia. În aceste condiții, parchetul a învederat că apărarea pe care inculpatul Peter Petre și-a făcut-o pe parcursul urmăririi penale s-a referit la toate aspectele

cuprinse în acuzație, respectiv la prezența sa în cadrul ședinței în care s-a decis ca manifestanții să fie duși la unitatea al cărei comandant era acesta, la legalitatea ordinului primit și la împrejurările în care a avut loc primirea, deținerea și cercetarea manifestanților.

În privința **caracterului ordinului executat de inculpatul Peter Petre** s-a menționat că, deși privește fondul cauzei, ilegalitatea acestuia a rezultat din aceea că el se referă la un fapt necuprins în dispozițiile care reglementau activitatea inculpatului, iar dacă prezența în unitatea pe care o comanda a procurorilor și polițiștilor ar putea fi oarecum justificată de inculpat, acesta nu a putut oferi o justificare a prezenței minerilor într-un obiectiv militar și nici în ce privește încălcarea tuturor regulilor de acces în acest obiectiv.

În ce privește menționarea în finalul secțiunii dedicate inculpatului Peter Petre că „*Faptele inculpatului Miron Cozma constituie infracțiuni contra umanității*”, Secția Parchetelor Militare a răspuns că este evidentă existența unei erori materiale fără consecințe asupra preciziei obiectului judecății și nu denotă, cum a susținut inculpatul în cererile și excepțiile formulate, că ar fi fost copiată *ad litteram* starea de fapt reținută în sarcina altor inculpați.

În ceea ce privește **lipsa de continuitate a incriminării faptelor**, s-a făcut trimitere la răspunsul dat asupra aceluiași aspect în cererile și excepțiile celorlalți inculpați.

În ceea ce privește criticile având ca obiect **enumerarea incompletă și lipsa de apreciere a probatoriului care susține acuzarea inculpatului Peter Petre**, în răspunsul depus la dosar, parchetul a menționat că la filele 1808-1810 din rechizitoriu au fost prezentate probele care susțin acuzațiile, fără a se referi la aspecte pe care, deși inculpatul le contestă, ele nu au făcut obiectul acuzării. Astfel, s-a precizat că inculpatul nu a fost acuzat de exercitarea de violențe, în mod direct, asupra persoanelor prezente în unitate și nici că ar fi permis militarilor din subordine să exercite astfel de acte de violență, după cum nu a fost acuzat nici de faptul că, în unitate, nu existau niciun fel de condiții pentru efectuarea unei cercetări penale sau că acesta ori subordonații lui ar fi efectuat acte de cercetare penală.

În privința cererilor și excepțiilor formulate de **inculpatul Sârbu Adrian**, Secția Parchetelor Militare a învederat că, **sub un prim aspect de critică**, respectiv cel care vizează **legalitatea sesizării instanței**, criticile aduse se întemeiază pe argumente care pun în discuție temeinicia acuzației, aspect care nu se circumscrie obiectului procedurii în camera preliminară. Astfel, se arată că, la fila 1794, s-a precizat că „*a participat la organizarea atacului asupra populației*

civile din București, prin facilitarea transportului la București a unor grupuri de muncitori din Galați și prin măsurile luate privind cazarea și hrănirea minerilor în capitală”, în continuare arătându-se probele pe care se sprijină acuzațiile cu privire la aceste fapte, iar în ce privește scopul cu care au fost săvârșite și contribuția acestora în ansamblul faptelor ce constituie atacul lansat împotriva populației civile și caracterul politic care încadrează aceste fapte în tipicitatea infracțiunilor contra umanității, s-a făcut trimitere la fila 1762 din rechizitoriu.

În ceea ce privește obiecțiunile privind **legalitatea actelor de urmărire penală**, parchetul a făcut trimitere la aspectele analizate în răspunsul la criticile formulate în cauză sub același aspect de către ceilalți inculpați cu privire la continuitatea incriminării faptelor.

Referitor la **legalitatea administrării probelor**, respectiv excluderea dintre mijloacele de probă a adresei nr. 455/13.06.1990 a CPUN Galați și a declarației martorului Stănculescu Victor Athanasie, Secția Parchetelor Militare a menționat că excluderea nu vizează aspecte de nelegalitate în administrarea lor, ci aptitudinea lor de a face dovada faptelor de care este acuzat inculpatul, astfel că nu se circumscrie obiectului procedurii în camera preliminară.

În răspunsul formulat asupra cererilor și excepțiilor invocate de **inculpatul Dumitrescu Emil**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a învederat că obiecțiunile ridicate vizează nelegalitatea actului de sesizare și se întemeiază pe considerente care au fost analizate anterior cu privire la ceilalți inculpați, considerentele legate de nulitatea ordonanțelor de începere a urmăririi penale, respectiv schimbarea încadrării juridice și extinderea urmăririi penale fiind pe deplin valabile și în privința acestuia, solicitându-se a fi respinse ca neîntemeiate.

În ceea ce privește cererile și excepțiile invocate de **inculpatul Ghinescu Alexandru**, **sub aspectul nelegalității sesizării instanței**, parchetul a menționat că descrierea faptelor de săvârșirea cărora a fost acuzat inculpatul satisface exigențele impuse de lege pentru stabilirea obiectului și limitelor judecății. În acest sens, s-a făcut trimitere la paginile 1770-1771, precizându-se că descrierea faptelor este suficient de clară, fiind întregită de analiza în drept a acestora, analiză care îi privește pe toți inculpații.

În ce privește **legalitatea actelor de urmărire penală**, s-a menționat că, prin ordonanța din 17.05.2017, s-a dispus extinderea urmăririi penale față de Ghinescu Alexandru, extindere ce i-a fost adusă la cunoștință la data de 19.05.2017 când a precizat că înțelege să uzeze de dreptul de a nu da declarații în cauză. De asemenea, prin ordonanța din 26.05.2017, s-a dispus punerea în

mișcare a acțiunii penale față de acesta, act procesual ce i-a fost adus la cunoștință în data de 30.05.2017 când s-a prevalat din nou de dreptul de a nu da declarații și a solicitat să studieze materialul de urmărire penală, solicitând să-i fie pus la dispoziție întreg dosarul de urmărire penală, cu mențiunea formulată de parchet că „faptele de a căror săvârșire a fost acuzat nu sunt cuprinse decât într-un material de urmărire penală mai redus care nu presupune un timp îndelungat pentru studierea lui și construirea unei apărări în cunoștință de cauză” (fila 81, vol. VIII cameră preliminară).

Prin ordonanța din 08.06.2017 a fost admisă cererea formulată de apărătorul inculpatului și a fost stabilită data de 09.06.2017 pentru ca acesta să ridice o copie a întregului dosar al cauzei, dată la care, conform procesului-verbal întocmit cu acest prilej, nici inculpatul și nici apărătorul său ales nu s-au prezentat pentru a primi dosarul în format electronic, fiind stabilită o nouă dată pentru prezentarea acestora, respectiv data de 12.06.2017, când s-a întocmit un nou proces verbal, după ce apărătorul inculpatului a fost din nou apelat telefonic, în urma neprezentării. În aceste condiții, parchetul a apreciat că nu a fost încălcat dreptul la apărare al inculpatului care, prin propria atitudine, nu a luat cunoștință de materialul de urmărire penală prin neprezentarea, nici personal, nici prin apărătorul ales, în două rânduri în vederea ridicării suportului optic cu conținutul dosarului.

Răspunzând **cererilor și excepțiilor invocate de inculpatul Drella Matei**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a menționat că, sub un prim aspect, respectiv cel care vizează **legalitatea sesizării** instanței determinat de imposibilitatea stabilirii obiectului și limitelor judecății, precizările făcute cu referire la criticile celorlalți inculpați sub același aspect sub pe deplin valabile și în privința acestui inculpat. În ce privește faptul că minierii de la mina Bărbăteni și cei pe care inculpatul i-a însoțit în mai multe puncte ale capitalei nu au fost identificați, răspunsul Secției Parchetelor Militare a fost în sensul că această identificare nu a fost necesară întrucât autorii nemijlociți ai actelor de violență și lipsire de libertate nu sunt trimiși în judecată, fiind însă dovedit faptul că inculpatul a contribuit la aducerea în București a unor mineri de la Exploatarea Minieră Bărbăteni, însoțindu-i apoi pe aceștia sau pe alții care au comis actele arătate față de victime, poziția subiectivă a inculpatului fiind corespunzătoare tipicității infracțiunilor contra umanității.

În ce privește criticile ce vizează **legalitatea efectuării actelor de către organele de urmărire penală**, critici circumscrise de inculpat faptului că nu a existat o ordonanță prin care să se fi dispus începerea urmăririi penale față de acesta, parchetul a menționat că, din punctul de vedere al tehnicii procedurale,

extinderea urmăririi penale într-o cauză în care urmărirea penală este deja începută echivalează cu începerea, respectiv efectuarea urmăririi penale în cauză cu privire la faptele și persoanele la care se referă această extindere, iar dacă ordonanța de scoatere de sub urmărire penală nr. 175/P/2008 din data de 17.06.2009 ar fi putut avea omisiuni în ce-l privește pe inculpatul Drella Matei, această ordonanță a fost infirmată prin ordonanța de redeschidere a urmăririi penale, redeschidere ce a fost confirmată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În ceea ce privește **cererile și excepțiile invocate de inculpatul Roman Petre**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a menționat că, relativ la imposibilitatea stabilirii obiectului judecății, argumentele din răspunsul dat criticilor formulate de ceilalți inculpați cu privire la o lipsă a continuității incriminării sunt valabile și cu privire la criticile formulate de acest inculpat.

Cu privire la existența unei cauze care înlătură caracterul penal al faptei, respectiv o cauză justificativă, s-a menționat că aceasta nu poate fi analizată în camera preliminară, ci în faza judecății.

3. În ceea ce privește cererile și excepțiile invocate de persoanele vătămate și părțile civile

La pct. XII din adresa nr. 6254/III/12/2017 din data de 27.11.2017 (fila 86, vol. VIII camera preliminară), Secția Parchetelor Militare a răspuns **cererilor și excepțiilor formulate de părțile civile Ene Viorel, Roncea George, Surdu Mircea și Dumitru (fostă Epure) Viorica** care au invocat neregularități ale actului de sesizare și aspecte privind legalitatea administrării probelor.

Astfel, în răspunsul depus la dosar, s-a apreciat că sunt neîntemeiate susținerile acestora relativ la nelegalitatea disjungerii cauzei față de inculpatul Dumitru S. Nicolae câtă vreme această soluție s-a impus în raport de starea de sănătate a acestuia.

În ceea ce privește criticile prin care aceleași persoane vătămate/părți civile s-au considerat vătămate în raport de faptul că procurorul nu le-a încunoștințat cu privire la toate persoanele vinovate de comiterea infracțiunilor în urma cărora aceștia au fost vătămați, pentru a le da posibilitatea de a se constitui părți civile și de a solicita introducerea în cauză a părților responsabile civilmente, cât și faptul că nu au fost administrate suficiente probe pentru stabilirea tuturor persoanelor vinovate și a faptelor producătoare de prejudiciu, acestea fiind circumscrise noțiunii de „aflare a întregului adevăr al cauzei”, răspunsul parchetului s-a limitat în a menționa că, în cuprinsul actului de sesizare, în

capitolul dedicat încadrării juridice a faptelor, s-a făcut o analiză amănunțită a elementelor materiale circumscrise conținutului constitutiv al modalităților normative alternative ale infracțiunii pentru care s-a dispus trimiterea în judecată.

Cu privire la criticile acelorași persoane vătămate/părți civile privind refuzul procurorilor militari de a efectua cercetări corecte în ceea ce privește morții așa ziși neidentificați din cimitirul Străulești II din 1990, parchetul a menționat că *„redeschiderea urmăririi penale a vizat numai infracțiunile de omor pentru care era începută urmărirea penală și care au devenit imprescriptibile prin intrarea în vigoare a Legii nr. 27/2012, respectiv cele care au vizat uciderea prin împușcare a numiților Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghică și Drumea Dragoș în cursul zilei de 13 iunie 1990”* (fila 89, vol. VIII dosar cameră preliminară).

Răspunzând **cererilor și excepțiilor invocate de partea civilă Roncea Victor Alexandru**, parchetul a menționat că acestea sunt neîntemeiate în ceea ce privește neregularitatea actului de sesizare sub aspectul nedescrierii corespunzătoare a faptei, câtă vreme în cuprinsul acestui act a fost redată în mod corect declarația părții civile, iar toate elementele de fapt legate de faptele reținute în sarcina inculpaților referitoare la partea civilă, sunt clar precizate, fiind rezultatul unei evaluări a întregului material probator administrat în cursul urmăririi penale.

În ceea ce privește **cererile și excepțiile invocate de partea civilă Lăcătușu Vasile**, s-a apreciat că sunt neîntemeiate, având în vedere că activitatea infracțională ce formează obiectul cauzei a fost analizată în cel mai mic amănunt, iar faptele concrete care fac obiectul judecării au fost clar stabilite în cuprinsul actului de sesizare.

Relativ la **cererile și excepțiile formulate de partea civilă Dinu Nicușor** prin care a solicitat să se constate neregularitatea rechizitoriului întrucât nu ar fi fost stabilit corect obiectul și limitele judecării, respectiv nu s-ar fi stabilit momentul în care a fost plănuită folosirea minerilor ca element de forță în supunerea și torturarea bucureștenilor și când și cine a ordonat torturarea celor reținuți, Secția Parchetelor Militare a menționat că acesta confundă probele administrate în dosarul nr. 1947/P/1991 în care a fost cercetat pentru o eventuală participație la evenimentele violente din zilele de 13-15 iunie 1990 și cele administrate în prezenta cauză în care are calitatea de subiect pasiv al infracțiunii prevăzute de art. 439 alin. (1) lit. g) și j) din Codul penal.

La pct. XVI din adresa nr. 6254/III/12/2017 din data de 27.11.2017 (fila 86, vol. VIII camera preliminară), Secția Parchetelor Militare a răspuns **cererii formulate de Ministerul Afacerilor Interne** având ca obiect constituirea de parte civilă, menționând că nu poate avea calitatea de persoană vătămată în cauză câtă vreme fapta de distrugere nu se regăsește printre modalitățile normative de săvârșire a infracțiunii contra umanității prevăzută de art. 439 din Codul penal, persoanele fizice sau juridice care au suferit prejudicii ca urmare a săvârșirii acestei infracțiuni neputând avea calitatea de persoană vătămată în cauză.

II. E. Stabilirea termenului pentru soluționarea cererilor și excepțiilor

Prin rezoluția judecătorului de cameră preliminară din data de 27 noiembrie 2017, în conformitate cu dispozițiile art. 344 alin. (4) din Codul de procedură penală, a fost stabilit **termenul pentru soluționarea cererilor și excepțiilor formulate în cauză pentru data de 20 februarie 2018, ora 9:00, Sala de judecată a Curții Militare de Apel**, pentru când au fost citate părțile și persoanele vătămate, cu participarea procurorului.

S-a dispus ca citarea părților și a persoanelor vătămate să se facă prin verificarea strictă a cererilor depuse la dosar.

Totodată, potrivit art. 344 alin. (3) din Codul de procedură penală, Judecătorul de cameră preliminară a dispus, în cadrul măsurilor pentru asigurarea asistenței juridice obligatorii a inculpaților, emiterea unei adrese către Baroul București în vederea desemnării câte unui apărător din oficiu pentru fiecare dintre aceștia. Apărătorilor din oficiu le-au fost aduse la cunoștință dispozițiile judecătorului de cameră preliminară referitoare la termenul în care au posibilitatea de a formula, în scris, cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, respectiv până la data de 26 ianuarie 2018.

Apreciind că pentru justa soluționare a cauzei și dezlegarea aspectelor ce formează obiectul procedurii de cameră preliminară sunt necesare anumite lămuriri din partea Ministerului Public, **la termenul din 29 martie 2018**, Judecătorul de cameră preliminară a dispus emiterea unei adrese către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, pentru a indica, în scris, un istoric pentru toate dosarele penale care se regăsesc menționate în cuprinsul întregului material de urmărire penală care să cuprindă următoarele:

- data formării fiecărui dosar,
- obiectul dosarului,
- dacă s-au efectuat acte premergătoare în aceste dosare,
- dacă aceste acte premergătoare au fost valorificate conform dispozițiilor art. 224 din Codul de procedură penală în vigoare la data respectivă,
- data începerii urmăririi penale, în cazul în care urmărirea penală a fost începută.

Totodată, având în vedere că în toate volumele de urmărire penală ale dosarului există foarte multe declarații care nu sunt datate și în privința cărora nu se menționează numărul de dosar și calitatea celui care a dat-o (cu excepția celor de după redeschiderea urmăririi penale), s-a solicitat organului judiciar clarificarea acestor aspecte.

Drept urmare, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchelor Militare transmis la dosar, la data de **14 mai 2018**, adresa de răspuns nr.1994/III/12/2018 (filele 1-17, vol. 19 dosar cameră preliminară), din conținutul căreia rezultă următoarele:

- parțial, un istoric al dosarului de urmărire penală;
- faptul că în cadrul actelor premergătoare au fost audiate mai multe persoane ale căror declarații au fost consemnate olograf sau chiar pe formular de martor, fără a se fi întocmit proces-verbal de efectuare de acte premergătoare;
- relativ la actele premergătoare, că, în toate cazurile, după începerea urmăririi penale, persoanele audiate în etapa actelor premergătoare ar fi fost reaudiate în calitate de martori, respectiv de persoane vătămate;
- în ceea ce privește declarațiile de martori și persoane vătămate care au înscrise numai data și unitatea de parchet (fără număr de dosar) sau numai numărul dosarului, fără a fi menționată data audierii, că, în toate situațiile, se poate stabili cu certitudine numărul dosarului penal, având în vedere că acesta este înscris în cuprinsul citației emise pe numele persoanei audiate ce se află atașată la declarație, iar în ziua consemnării declarației, persoana audiată ar fi participat și la alte activități, materializate în procese verbale ce au fost întocmite sub nr.75/P/1998;
- în ceea ce privește unele declarații dactilografiate sau olografe nedatate și chiar copii de pe declarațiile unor persoane vătămate, date în alte dosare penale ce au fost soluționate separat, toate aceste persoane ar fi fost

reaudiate în prezenta cauză în dosarul nr.75/P/1998 al Secției Parchetelor Militare, respectiv nr. 47/P/2014, după redeschiderea urmăririi penale;

- pentru a ilustra contextul în care au fost săvârșite faptele ce formează obiectul cauzei nr. 47/P/2014, la dosarul de urmărire penală au fost atașate copii ale unor declarații luate în dosare aparținând altor unități de parchet care au fost soluționate separat;
- la dosarul de urmărire penală se mai regăsesc declarații de martor care nu au menționat numărul de dosar, ci numai numele unității de parchet, respectiv Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, acest aspect rezultând din faptul că au fost luate în dosarul nr.75/P/1998 prin raportare la faptul că sunt atașate în volume de urmărire penală conțin numai declarații de martori luate în același interval de timp în cauza respectivă;
- toate celelalte declarații care se regăsesc în volumele de urmărire penală ale dosarului nr.47/P/2014 în care nu se menționează data audierii sau numărul cauzei penale, au fost luate în dosare de urmărire penală în care au fost cercetate persoanele vătămate și în care s-a dispus soluție față de acestea pentru o eventuală participare la acțiunile violente din 13-15 iunie 1990. În continuare, sub același aspect, s-a precizat că, fără a fi folosite ca mijloace de probă, actele din dosarele respective au fost atașate la dosarul nr.47/P/2014 în vederea obținerii de date suplimentare care să conducă la stabilirea datelor de stare civilă a persoanelor vătămate.

II. F. EXCEPȚII INVOCATE DE JUDECĂTORUL DE CAMERĂ PRELIMINARĂ.

La termenul din data de 16 mai 2018, Judecătorul de cameră preliminară a pus în discuția contradictorie a reprezentantului Ministerului Public, inculpaților, persoanelor vătămate, părților civile, moștenitorilor persoanelor vătămate și ai părților civile, apărătorilor aleși sau desemnați din oficiu ai acestora, precum și părții responsabile civilmente care figura în cauză la momentul respectiv al procedurii judiciare, să formuleze concluzii asupra următoarelor cereri și excepții invocate din oficiu:

- 1) Aspecte ce țin de limba oficială în procesul penal, reglementare cuprinsă în art. 12 alin. (1) din Codul de procedură penală, în raport de anumite înscrisuri ce se regăsesc în materialul probator din cuprinsul dosarului de urmărire penală ce a fost înaintat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, respectiv acele înscrisuri redactate în limbi străine;

- 2) Aspecte ce țin de mijloacele de probă administrate în dosarul penal nr.74/P/1998, instrumentat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, mijloace de probă ce se regăsesc și în dosarul penal nr. 47/P/2014 al aceleiași unități de parchet, în raport de considerentele Sentinței penale nr.818/17.12.2007, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală, în dosarul nr. 7202/1/2007 [filele 201 – 204 (327 – 334/368 dosar în format electronic), vol. 310 d.u.p.], definitivă prin Decizia nr. 407/23.08.2008, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 9 Judecători în dosarul penal nr. 3896/1/2008 [filele 116 – 122 (191 – 204/204 dosar în format electronic), vol. 311 d.u.p.];
- 3) Aspecte ce țin de urmărirea penală efectuată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare în dosarul penal nr. 75/P/1998 după data de 24.10.2000, când a fost dispusă începerea urmăririi penale față de Chițac Mihai sub aspectul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 162 alin. 2 Cod penal 1968, în raport de Decizia nr. 665/05.07.2007 a Curții Constituționale a României publicată în Monitorul Oficial al României nr.547/10.08.2007 și considerentele Sentinței penale nr.818/17.12.2007, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală în dosarul nr. 7202/1/2007, definitivă prin Decizia nr.407/23.08.2008, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 9 Judecători în dosarul penal nr. 3896/1/2008, sub aspectul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 162 alin. 2 Cod penal 1968;
- 4) Aspecte ce țin de urmărirea penală efectuată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare în dosarul penal nr. 75/P/1998 după data de 28.05.2007, când a fost dispusă începerea urmăririi penale față de Chițac Mihai sub aspectul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 358 lit. d și alin. ultim și art.360 Cod penal 1968, în raport de Decizia nr. 665/05.07.2007 a Curții Constituționale a României, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 547/10.08.2007 și considerentele Sentinței penale nr.818/17.12.2007, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală în dosarul nr. 7202/1/2007, definitivă prin Decizia nr.407/23.08.2008, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 9 Judecători în dosarul penal nr. 3896/1/2008;

5) Aspecte ce țin de obiectul dosarului penal nr. 75/P/1998, devenit ulterior nr. 175/P/2008, în care a fost dată Rezoluția din data de 17 iunie 2009, infirmată parțial de Procurorul General al României prin Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015, ordonanță confirmată de Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport de următoarele acte procesuale:

- Rezoluția nr. 175/P/2008 din data de 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică din data de 17.06.2009, filele 44 - 47, în partea care vizează varianta normativă alternativă a infracțiunii de genocid prin uciderea membrilor colectivității sau grupului, prev. de art. 357 lit. a) din Codul penal din 1968 și
- Rezoluția nr. 1122/P/2007 din data de 03.09.2008 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică prin care a fost adoptată o soluție de neurmărire penală sub imperiul vechiului Cod de procedură penală față de numitul Iliescu Ion sub aspectul comiterii infracțiunii de omor calificat și omor deosebit de grav în formă consumată și sub forma tentativei. Astfel, prin rezoluția nr. 1122/P/2007 din data de 03.09.2008, s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de Iliescu Ion „pentru săvârșirea infracțiunilor de omor calificat, omor deosebit de grav și a tentativelor la cele două infracțiuni, sub forma participației improprii, prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art. 174-175 lit. e Cod penal, art. 31 alin. 2 rap. la art.174-176 lit. b din Codul penal, art. 31 rap. la art. 20 rap. la art.174-175 lit. e Cod penal, art. 31 rap. la art. 20 rap. la art. 174-176 lit. b Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 13 din Codul penal, întrucât faptele nu există”. În ceea ce privește această din urmă rezoluție, cererile și excepțiile invocate au vizat aspectul că, începând cu fila 14 din această rezoluție, procurorii de caz au menționat care sunt victimele infracțiunilor de omor calificat și omor deosebit de grav pentru care a fost adoptată această soluție de neurmărire penală, respectiv: Mocanu Velicu Valentin, Lepădatu Mitriță, Drumea Dragoș și Duncă Gheorghită, aceste 4 victime fiind împușcate mortal, Prodanczuk Gabriel Mircea și Iancu Cătălin, aceste ultime

două victime fiind rănite prin împuşcare. Această rezoluție a fost atacată pe calea plângerii reglementate de art. 278¹ din Codul de procedură penală 1968, formându-se pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală dosarul nr. 10174/1/2008. Prin Sentința penală nr.2180 din data de 11.12.2009, au fost respinse plângerile formulate, unele dintre acestea fiind respinse ca inadmisibile, altele ca tardiv formulate, iar plângerea petentului Prodanczuk Gabriel Mircea a fost respinsă, ca nefondată. De asemenea, recursurile declarate în această cauză au fost respinse, soluția rămânând definitivă.

De asemenea, a pus în vedere reprezentantului Ministerului Public, inculpaților, persoanelor vătămate, părților civile, moștenitorilor persoanelor vătămate și ai părților civile, apărătorilor aleși sau desemnați din oficiu ai acestora, precum și părții responsabile civilmente, să pună concluzii față de situația juridică a inculpatului Iliescu Ion, în raport de următoarele aspecte:

a) obiectul dosarului nr. 75/P/1998 cu privire la care procurorii de caz au menționat, în ceea ce privește varianta normativă alternativă a infracțiunii de genocid prin uciderea membrilor colectivității sau grupului că *„[...] în lipsa altor elemente care să ofere date cu privire la faptele concrete reținute de procurorii militari în sarcina învinuitului și având în vedere că, în ceea ce privește decesul victimelor LEPĂDATU MITRIȚĂ, MOCANU VELICU VALENTIN, DUNCĂ GHEORGHITĂ și DRUMEA DRAGOȘ, s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de învinuitul ILIESCU ION prin rezoluția nr. 1122/P/2007 a Secției de urmărire penală și criminalistică, presupunem că infracțiunea de genocid se referă la cele aproximativ 100 de prezumtive victime care ar fi fost îngropate în Cimitirul „Străulești II” și la care se fac referiri sporadice în cuprinsul dosarului”* (filele 44 - 45 din rezoluția nr. 1122/P/2007);

b) limitele Ordonanței Procurorului General al României nr.3/C3/2015 din data de 05.02.2015 prin care a fost infirmată parțial doar rezoluția nr. 175/P/1998 din data

de 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică sub aspectul infracțiunilor contra păcii și omenirii și infracțiunilor de omor;

c) de asemenea, față de victimele Prodanczuk Gabriel Mircea (ce figurează în calitate de parte civilă) și Iancu Cătălin (ce figurează în calitate de persoană vătămată) aceste ultime două victime fiind rănite prin împușcare și față de care a fost adoptată o soluție de neîncepere a urmăririi penale prin rezoluția nr. 1122/P/2007, soluție care a rămas definitivă și care nu a fost infirmată de către Procurorul general al României prin Ordonanța nr. 3/C/3/2015 din data de 05.02.2015 ce a fost confirmată de Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție;

6) Totodată, în raport de aspectele mai sus expuse, în ceea ce privește situația juridică a inculpatului Iliescu Ion, s-a solicitat să se răspundă și asupra situației juridice a inculpatului Măgureanu Virgil față de care, prin rezoluția nr. 175/P/1998 din data de 17.06.2009, a fost adoptată o soluție de netrimitere în judecată, respectiv scoatere de sub urmărire penală, sub aspectul comiterii infracțiunii de genocid în varianta alternativă a uciderii membrilor colectivității sau grupului, procurorul de caz reținând că „[...] în cauză se va dispune scoaterea de sub urmărire penală din considerentele care au stat la baza adoptării aceleiași soluții și față de învinuitul ILIESCU ION (nu există cadavrele victimelor, ca o consecință a faptului că nu există nici elementul material al laturii obiective, respectiv acțiunea de suprimare a vieții uneia sau mai multor persoane)” (fila 55, alineatul 1 al Rezoluției nr.175/P/1998);

7) Aspecte ce țin de urmărirea penală efectuată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare după data de 16.07.2007, când a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 474 Decizia Curții Constituționale a României nr.610/20.06.2007 privind neconstituționalitatea dispozițiilor art. III alin. (2) și alin. (3) teza întâi din Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală în dosarele nr. 74/P/1998 și nr. 75/P/1998;

- 8) Aspecte ce țin de aplicarea dispozițiilor art. 224 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968 în raport de dispozițiile art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 255/2013;
- 9) Aspecte ce țin de conținutul rezoluțiilor de începere a urmăririi penale față de învinuiți, la data respectivă, calitate prevăzută de dispozițiile Codului de procedură penală din 1968, în raport de aducerea la cunoștință a cauzei acuzațiilor ce au fost formulate față de aceștia în lumina prevederilor art. 6 paragraful 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994;
- 10) Aspecte ce țin de obiectul cauzei, astfel cum i s-a dat denumirea Capitolului I din Rechizitoriul nr. 47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, unde au fost menționate „*faptele care fac obiectul prezentei cauze*” (fila 9 din rechizitoriu) și faptul că „*Prezenta cauză penală nu va analiza: [...] evenimentele petrecute în București sau în țară, în perioada 01 ianuarie - 13 iunie 1990*” (fila 11 din rechizitoriu), față de mențiunile existente la fila 1737 din rechizitoriu unde s-a menționat că „*În fapt, se poate spune că atacul lansat împotriva populației civile a început la 11.06.1990, odată cu ședința de la Scroviștea, unde s-a decis convocarea unei ședințe restrânse la sediul Guvernului și la care au participat cei care au decis și organizat astfel atacul lansat împotriva populației civile*” și Încadrarea juridică a faptelor inculpaților Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, unde s-a reținut că faptele de care sunt acuzați acești inculpați ar fi fost comise în perioada 11-15 iunie 1990.

Constatând că răspunsul transmis de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare este incomplet, Judecătorul de cameră preliminară a dispus revenirea cu adresă în vederea completării acestuia, astfel cum s-a menționat în adresa de la fila 290, vol.19 dosar cameră preliminară.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare a transmis la dosar, **la data de 20 iunie 2018**, adresa de răspuns nr.3226/III/12/2018 (filele 1-15, vol. 21 dosar cameră preliminară), din conținutul căreia rezultă următoarele:

- a fost făcut un istoric al dosarelor individualizate în cuprinsul adresei prin care s-a solicitat o completare a răspunsului inițial, respectiv cel din data de 14 mai 2018;
- în ceea ce privește întocmirea de procese-verbale în care să se consemneze actele premergătoare efectuate anterior începerii urmăririi penale, s-a menționat că nu s-au întocmit astfel de procese-verbale. S-a apreciat, însă, că această neregularitate nu poate produce nicio consecință, în raport de principiul *tempus regit actum*, iar sancțiunea nu poate fi decât una relativă. De asemenea, Ministerul Public a menționat că, atât timp cât nulitatea relativă nu a fost invocată în termenul prevăzut de Codul de procedură penală din 1969, în momentul de față nu mai poate fi invocată, câtă vreme actuala reglementare nu mai prevede instituția actelor premergătoare, iar organului judiciar nu i se poate imputa că nu a prevăzut modificări legislative ulterioare efectuării unor astfel de acte.

II. G. RĂSPUNSUL PARCHETULUI DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE – SECȚIA JUDICIARĂ, SERVICIUL JUDICIAR PENAL ASUPRA EXCEPȚILOR INVOCATE DE JUDECĂTORUL DE CAMERĂ PRELIMINARĂ

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Judiciară, Serviciul Judiciar Penal, prin adresa nr. 3398/732/III-13/2019 a formulat concluzii scrise cu privire la aspectele puse din oficiu în discuția contradictorie a părților de către Judecătorul de cameră preliminară, după cum urmează:

1. În privința aspectelor ce țin de limba oficială în procesul penal, reglementare cuprinsă în art. 12 alin. 1 din Codul de procedură penală, în raport de anumite înscrisuri ce se regăsesc în materialul probator din cuprinsul dosarului de urmărire penală, s-a menționat că prin rechizitoriul din 12.06.2017 nu au fost invocate decât mijloace de probă administrate în limba română, limbă oficială în procesul penal. Singurele înscrisuri aflate la dosar și care nu sunt în limba română sunt reprezentate de articole publicate în presa străină din perioada de după 13 iunie 1990, apreciindu-se că traducerea acestor înscrisuri în limba română nu era necesară, întrucât nu cuprinsul acestor articole constituie o probă, ci faptul apariției lor, fapt care face dovada că evenimentele ce fac obiectul cauzei au avut un ecou internațional, iar impactul negativ al acestor evenimente este dovedit de declarațiile de martor administrate, așa cum este martorul Năstase Adrian, fost ministru de externe.

2. În ceea ce privește mijloacele de probă administrate în dosarul penal nr.74/P/1998 instrumentat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație

și Justiție - Secția Parchetelor Militare, mijloace de probă ce se regăsesc și în dosarul penal nr. 47/P/2014 al aceleiași unități de parchet, în raport de considerentele Sentinței penale nr. 818/17.12.2007 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală în dosarul 7202/1/2007 (vol. 310 d.u.p., filele 201 - 204, în format electronic 327 - 334/368), definitivă prin Decizia nr. 407/23.08.2008 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 9 Judecători în dosarul penal nr. 3896/1/2008 (vol. 311, filele 116 - 122, în format electronic 191 - 204/204), s-a apreciat că sunt relevante următoarele date și acte procedurale:

În dosarul penal nr. 74/P/1998, la data de **12.01.2000**, s-a dispus începerea urmăririi penale față de **generalul (rez.) Chițac Mihai**, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de instigare la omor deosebit de grav, prev. de art. 25 rap. la art. 174-176 lit. b din Codul penal, cu aplic. art. 75 lit. a din Codul penal.

Prin rechizitoriul nr. 74/P/1998 din 18.05.2000, Secția Parchetelor Militare a dispus trimiterea în judecată a inculpaților **gen. lt. (rez.) Chițac Mihai**, gen. mr. (rez.) Andrița Gheorghe, col. (rez.) Călin Traian Ștefan și col. (rez.) Costea Dumitru pentru infracțiunea de instigare la omor și col. (rez.) Constantin Vasile, pentru infracțiunile de instigare la omor și instigare la tentativă de omor.

Prin Sentința penală nr. 69 din 30.06.2003, pronunțată în dosarul nr. 2171/2000 al Curții Supreme de Justiție (rămasă definitivă prin Decizia nr. 69 din 16.02.2004 a Înaltei Curți de Casație și Justiție), în temeiul art. 333 din Codul de procedură penală, s-a dispus restituirea cauzei la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare, **în vederea completării urmăririi penale.**

După completarea materialului de urmărire penală în sensul celor dispuse de către instanța de judecată, prin Rezoluția nr. 74/P/1998 din 14.10.2005, Secția Parchetelor Militare a dispus scoaterea de sub urmărire penală a inv. gen. lt. (rez.) Chițac Mihai, gen. mr. (rez.) Andrița Gheorghe, col. (rez.) Călin Traian Ștefan, col. (rez.) Costea Dumitru și col. (rez.) Constantin Vasile pentru săvârșirea infr. prev. de art. 25 din Codul penal raportat la art. 174-176 din Codul penal, întrucât din cercetările efectuate a rezultat că focul a fost executat în mod spontan de către militari, fără a fi primit vreun ordin în acest sens de la învinuiți.

Prin Ordonanța nr. 44/P/2006 din 10.09.2006, procurorul militar șef al Secției Parchetelor Militare a dispus infirmarea Rezoluției de scoatere de sub urmărire penală și continuarea cercetărilor față de învinuiți, sub aspectul săvârșirii

infracțiunii prevăzute de art. 25 din Codul penal raportat la art. 174-176 din Codul penal.

Ulterior, la 02.07.2007, în cauză s-a dispus schimbarea încadrării juridice față de toți învinuiții, din infracțiunea de instigare la omor deosebit de grav în participație improprie la omor calificat și omor deosebit de grav, iar în ce privește pe înv. col. (rez.) Constantin Vasile, în sarcina acestuia a fost reținută și infracțiunea de participație improprie la tentativă la omor calificat și omor deosebit de grav.

Prin Rechizitoriul **nr. 74/P/1998** (nr. nou 44/P/2006) din 27.07.2007 al Secției Parchetelor Militare s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților **gen. lt. (rez.) Chițac Mihai**, gen. mr. (rez.) Andrița Gheorghe și col. (rez.) Costea Dumitru pentru infracțiunea de participație improprie la infracțiunea de omor și a inculpatului col. (rez.) Constantin Vasile pentru infracțiunea de participație improprie la tentativă de omor. În ce privește pe col. (rez.) Călin Traian Ștefan, prin rechizitoriul susmenționat s-a dispus încetarea urmăririi penale, ca urmare a decesului acestuia.

Prin Sentința penală nr. 818 din 17.12.2007, pronunțată în dosarul nr. 7202/1/2007 al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală (rămasă definitivă prin Decizia nr. 407 din 23.06.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție), s-a dispus restituirea cauzei la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare, pentru refacerea urmăririi penale.

În raport de constatarea instanței de judecată referitoare la nerespectarea în cazul **gen. lt. (rez.) Chițac Mihai** a procedurii special prevăzute de Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, prin ordonanța **nr. 676/P/2009 din 16.04.2013**, Secția de urmărire penală și criminalistică a **dispus infirmarea**, ca nelegală, a rezoluției nr. 74/P/1998 din 21.01.2000 a Secției Parchetelor Militare, prin care s-a dispus începerea urmăririi penale sub aspectul infracțiunii de instigare la omor, precum și a ordonanței cu același număr din 02.07.2007 în ce privește schimbarea încadrării juridice pentru **gen. lt. (rez.) Chițac Mihai**, iar ulterior, prin ordonanța nr. 676/P/2009 din 06.06.2013, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică a dispus **neînceperea urmăririi penale** față de gen. lt. (rez.) Chițac Mihai sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 31 alin. 2 raportat la art. 174, art. 175 lit. e și art. 176 lit. b cu aplic. art. 73 lit. b și art. 13 din Codul penal, ca urmare a decesului acestuia, intervenit la **01.11.2010**.

În ce privește **Legea nr. 115/1999** privind responsabilitatea ministerială, această lege a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 300 din **28 iunie 1999**.

Dispozițiile art. 20 alin. 2 din lege, prevedeau că „*Punerea sub urmărire penală a foștilor membri ai Guvernului pentru infracțiunile săvârșite în exercițiul funcției lor se face potrivit normelor de procedura din prezenta lege.*”

Parchetul a subliniat că, anterior promulgării și publicării în Monitorul Oficial, Curtea Constituțională a efectuat controlul de constituționalitate asupra art. 20 alin. (2) din lege, iar prin decizia nr. 93/1999 din 16.06.1999, a constatat că prevederile respective sunt constituționale.

După intrarea în vigoare, Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială a suferit unele modificări prin:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 20 septembrie 1999 (aprobată cu modificări prin Legea nr. 468/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 413 din 25 iulie 2001);

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 289/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 706 din 29 decembrie 2000 (aprobată prin Legea nr. 31/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 7 martie 2001).

Ulterior, la data de **20.05.2002**, în temeiul art. II din Legea nr. 253/2002 pentru modificarea și completarea unor dispoziții ale Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, s-a dat o nouă numerotare textelor, art. 20 alin. (2) din lege devenind art. 24 alin. (2).

Prin **Ordonanța de urgență nr. 3/2005** pentru modificarea și completarea Legii nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, **în vigoare de la 04.02.2005**, prevederile articolului 24 alin (2) au fost modificate, după cum urmează:

„(2) *Prevederile prezentei legi nu se aplică foștilor membri ai Guvernului, în nici o situație.*”

Totodată, la articolul 24, după alineatul (2) a fost introdus un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) *Punerea sub urmărire penală a foștilor membri ai Guvernului pentru infracțiunile săvârșite în exercițiul funcției lor se face potrivit normelor de procedură penală de drept comun.*”

În continuare, s-a făcut mențiunea că, prin Legea [nr. 90/2005](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 322 din 15.04.2005 (în vigoare de la data de 18.04.2005), a fost aprobată Ordonanța de urgență nr. 3/2005, iar Legea nr. 115/1999 a fost republicată, cu următoarele modificări aduse alineatul (2) al articolului 24:

„(2) Urmărirea penală și judecarea foștilor membri ai Guvernului pentru infracțiunile săvârșite în exercițiul funcției lor, astfel cum acestea sunt prevăzute de art. 7-11, se efectuează potrivit normelor de procedură penală de drept comun.”

Totodată, conținutul alineatului (3) al articolului 24 a fost modificat astfel:

„(3) Prevederile de ordin procedural ale prezentei legi nu se aplică foștilor membri ai Guvernului în nicio situație.”

În cursul anului 2007, în dosarul nr. 15.083/1/2006 al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală, a fost ridicată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 alin. (2) și (3) din Legea [nr. 115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială.

După sesizarea Curții Constituționale cu această excepție, Legea nr. 115/1999 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 23 martie 2007, dându-se textelor o nouă numerotare, dispozițiile art. 24 alin. (2) și (3) devenind art. 23 alin. (2) și (3).

Prin Decizia nr. 665/2007 din 05.07.2007 (publicată în M.O. la data de 10.08.2007) Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.23 alin. (2) și (3) din Legea [nr. 115/1999](#) privind responsabilitatea ministerială și a constatat că sunt neconstituționale dispozițiile prin care foștii membri ai Guvernului erau exceptați de la prevederile legii.

În consecință, raportându-ne la prevederile Legii nr. 115/1999, așa cum erau în vigoare la data fiecăruia dintre actele procedurale efectuate în dosarul penal nr.74/P/1998, cu excepția perioadei cuprinse între 04.02.2005, dată de la care a intrat în vigoare O.U.G. nr. 3/2005 care a modificat și completat Legea nr. 115/1999 în sensul arătat anterior, și 10.08.2007, data publicării Deciziei nr. 665/2007 a Curții Constituționale a României, pentru urmărirea penală efectuată față de Chițac Mihai, fost ministru de interne la data faptelor din prezenta cauză și care au fost săvârșite de acesta în exercițiul acestei funcții era necesară parcurgerea procedurii speciale prevăzută de Legea nr. 115/1999, urmărirea penală putînd fie efectuată numai la cererea Președintelui României în funcție la acel moment.

A susținut Secția Judiciară în concluziile scrise că acesta a fost și motivul pentru care, prin Sentința penală nr. 818 din 17.12.2007, pronunțată în dosarul nr.7202/1/2007 al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală (rămasă definitivă prin Decizia nr. 407 din 23.06.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție), s-a dispus restituirea cauzei la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare, pentru refacerea urmăririi penale.

Așa cum se arată și în considerentele hotărârilor menționate, nulitatea actelor de urmărire penală în ce-l privește pe inc. Chițac Mihai impune refacerea tuturor actelor de urmărire penală, însă această dispoziție a instanței nu poate avea în vedere decât situația în care urmărirea penală se desfășoară, alături de alți inculpați, și față de inculpatul pentru care este necesară parcurgerea procedurii speciale, iar în ce-l privește pe acesta, cauza a fost soluționată prin Ordonanța nr. 676/P/2009 din 06.06.2013, ordonanță prin care Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică a **dispus neînceperea urmăririi penale** față de gen. lt. (rez.) Chițac Mihai sub aspectul săvârșirii infr. prev. de art. 31 alin. (2) rap. la art. 174, art. 175 lit. e) și art. 176 lit. b) cu aplicarea art. 73 lit. b) și art. 13 din Codul penal, ca urmare a decesului acestuia, intervenit la **01.11.2010**.

Astfel, în cauză, în urma restituirii dosarului, s-a apreciat că nu sunt temeiuri pentru începerea urmăririi penale față de Chița C. Mihai și, implicit, nu este necesară nici parcurgerea procedurii speciale.

De asemenea, întrucât competența Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost atrasă doar de calitatea de ministru a inculpatului Chițac Mihai, prin aceeași ordonanță din 06.03.2013, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Urmărire Penală și Criminalistică a dispus și disjungerea acestei cauze, iar în cauza rămasă după disjungere și care îi privea pe **col. (rez.) Costea Dumitru** și **col. (rez.) Constantin Vasile**, a dispus declinarea competenței de soluționare în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București.

Așadar, după data de 06.16.2013, dată la care cauza privind pe inculpatul Chițac Mihai a fost soluționată, nemaifiind redeschisă, dosarul disjuns a privit doar pe cei doi inculpați foști militari, pentru care nu era necesară nicio formalitate specială pentru efectuarea urmăririi penale față de aceștia.

Mai mult, s-a susținut că, prin Rechizitoriul nr. 47/P/2017 din 12.06.2017, s-a dispus clasarea cauzei și față de cei doi inculpați rămași în această cauză, pentru temeiurile expuse în rechizitoriu.

În aceste condiții, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a învederat în cuprinsul concluziilor scrise că, în măsura în care s-ar aprecia că probele efectuate înainte de decesul inculpatului Chițac Mihai ar fi trebuit refăcute chiar și după această dată – când refacerea lor nu poate să mai privească persoana acestui inculpat, ci doar pe ceilalți inculpați rămași în cauză – , acest fapt ar însemna că necesitatea parcurgerii procedurii speciale i-ar privi și pe aceștia din urmă, deși nu au calități care să impună parcurgerea unei astfel de proceduri.

În continuarea aceluiași raționament, Secția Judiciară – Serviciul Judiciar Penal a susținut că, odată cu soluționarea cauzei în ce-l privește pe Chițac Mihai, s-a schimbat și competența de soluționare a acestei cauze, competență analizată în funcție de inculpații cercetați în continuare în cauza disjunctă, iar nu în funcție de inculpatul Chițac Mihai care nu mai are această calitate.

Din aceleași rațiuni, s-a apreciat că necesitatea refacerii urmăririi penale nu poate subzista decât câtă vreme acesta din urmă este prezent în cadrul procedurii penale aflate în desfășurare.

3. Aspecte ce țin de urmărirea penală efectuată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare în dosarul penal nr. 75/P/1998 după data de 24.10.2000 când a fost dispusă începerea urmăririi penale față de Chițac Mihai sub aspectul comiterii infracțiunii prev. de art. 162 alin. 2 C.pen. 1968 în raport de Decizia nr. 665/05.07.2007 a Curții Constituționale a României publicată în Monitorul Oficial al României nr.547/10.08.2007 și considerentele Sentinței penale nr. 818/17.12.2007 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală în dosarul 7202/1/2007, definitivă prin Decizia nr. 407/23.08.2008 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 9 Judecători în dosarul penal nr. 3896/1/2008 sub aspectul comiterii infracțiunii prev. de art. 162 alin. 2 C.pen. 1968.

În dosarul nr. 75/P/1998, la data de **24.10.2000** s-a dispus începerea urmăririi penale față de **general (rez.) Mihai Chițac**, sub aspectul săvârșirii infracțiunii de subminare a puterii de stat prev. de art. 162 alin. Din Codul penal din 1968.

Prin Rezoluția **nr. 75/P/1998** din 19.12.2007, s-a dispus disjungerea cu privire la un nr. de 37 de persoane civile cercetate sub aspectul infracțiunii de subminare a puterii de stat, prevăzută de art. 162 alin. 2 Cod penal (inclusiv înv. general (rez.) Mihai Chițac), iar la data de 28.12.2007 s-a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Secției de Urmărire Penală și Criminalistică, unde a fost înregistrat sub **nr. 222/P/2007**.

Rezoluția de disjungere susmenționată a fost infirmată la data de 27.02.2008 de către procurorul militar șef al Secției Parchetelor Militare pe motiv de indivizibilitate a cauzei, ceea ce atrăgea competența soluționării ei în întregime de către Secția de Urmărire Penală și Criminalistică. În consecință, la data de 29.04.2008, s-a dispus declinarea întregului material de urmărire penală administrat în dosarul nr. 75/P/1998.

După înregistrare (nr. 175/P/2008 - la care a fost conexas ulterior și dosarul nr. 222/P/2007), Secția de Urmărire Penală și Criminalistică a procedat la verificarea competenței și, constatând că infracțiunile contra siguranței statului sunt date în competența exclusivă a D.I.I.C.O.T. - Structura centrală, a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea acestei structuri.

Prin Ordonanța nr. 266/P/D/2008, din 10.03.2009, D.I.I.C.O.T. - Structura centrală a dispus, în baza art. 10 lit. a, b, d și g din Codul de procedură penală, scoaterea de sub urmărire penală a **înv. Chițac Mihai**, ș.a. pentru săvârșirea infr. prev. de art. 162 alin. 2 din Codul penal din 1968 și a declinat competența de soluționare a cauzei sub aspectul săvârșirii infr. prev. de art. 358, art. 359 și art. 360 din Codul penal din 1968 în favoarea Secției de Urmărire Penală și Criminalistică (unde a fost înregistrat sub nr. 175/P/2008).

Secția Judiciară, Serviciul Judiciar Penal a menționat că aspectele puse în discuție sunt aceleași ca și în dosarul nr. 74/P/1998 și privesc același învinuit față de care, prin Ordonanța nr. 266/P/D/2008 din 10.03.2009, cauza a fost soluționată, aprecierea privind valabilitatea actelor în discuție fiind susținută de aceleași argumente.

4. Aspecte ce țin de urmărirea penală efectuată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare în dosarul penal nr. 75/P/1998 după data de 28.05.2007 când a fost dispusă începerea urmăririi penale față de Chițac Mihai sub aspectul comiterii infracțiunii prev. de art. 358 lit.d și alin. ultim și art. 360 C.pen. 1968 în raport de Decizia nr. 665/05.07.2007 a Curții Constituționale a României publicată în Monitorul Oficial al României nr. 547/10.08.2007 și considerentele Sentinței penale nr. 818/17.12.2007 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală în dosarul 7202/1/2007, definitivă prin Decizia nr. 407/23.08.2008 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 9 Judecători în dosarul penal nr. 3896/1/2008.

În dosarul nr. 75/P/1998, la data de 28.05.2007, s-a dispus începerea urmăririi penale față de **înv. general (rez.) Mihai Chițac** și pentru săvârșirea infr. prev. de art. 358 lit. d și alin. ultim (tratamente neomenoase prin dislocarea sau lipsirea

de libertate fără temei legal), art. 360 (distrugerea, jefuirea sau însușirea unor valori culturale), art. 218 (distrugerea calificată) și art. 175 (omor calificat) din Codul penal din 1968.

Prin Rezoluția nr. 175/P/2008 din 17.06.2009, în urma declinării competenței de soluționare, așa cum am arătat la punctul anterior, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică a dispus, în ce-l privește pe înv. **Chițac Mihai**, scoaterea de sub urmărire penală a acestuia pentru savârșirea infr. prev. de art. 358 lit. d și art. 360 din Codul penal din 1968, considerându-se ca nu sunt întrunite elementele constitutive ale acestor infracțiuni. Totodată, s-a dispus încetarea urmăririi penale față de acesta pentru savârșirea infracțiunii prevăzute de art. 218 și art. 175 din Codul penal din 1969, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale.

Și această cauză a fost soluționată definitiv în ceea ce-l privește pe Chițac Mihai, valabilitatea actelor în discuție fiind susținută de aceleași argumente expuse anterior.

5. Aspecte ce țin de obiectul dosarului penal nr. 75/P/1998, devenit ulterior nr.175/P/2008 în care a fost dată Rezoluția din data de 17 iunie 2009, infirmată parțial de Procurorul General al României prin Ordonanța nr.3/C3/2015 din data de 05.02.2015, ordonanță confirmată de Judecătorul de Cameră Preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție în raport de următoarele acte procesuale:

- Rezoluția nr.175/P/2008 din data de 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică din data de 17.06.2009, filele 44-47, în partea care vizează varianta normativă a infracțiunii de genocid prin uciderea membrilor colectivității sau grupului, prev. de art. 357 lit. a din Codul penal din 1968 și

- Rezoluția nr. 1122/P/2007 din data de 03.09.2008 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică prin care a fost adoptată o soluție de neurmărire penală sub imperiul vechiului Cod de procedură penală față de numitul Iliescu Ion sub aspectul comiterii infracțiunii de omor calificat și omor deosebit de grav în formă consumată și sub forma tentativei.

În concluziile scrise depuse de Secția Judiciară s-a menționat că, prin Rezoluția nr.1122/P/2007 din data de 03.09.2008, s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de Iliescu Ion „*pentru săvârșirea infracțiunilor de omor calificat, omor*

deosebit de grav și a tentativelor la cele două infracțiuni, sub forma participăției improprie, prev. de art.31 alin.2 rap. la art. 174-175 lit.e Cod penal, art. 31 alin.2 rap. la art. 174-176 lit. b din Codul penal, art. 31 rap. la art. 20 rap. la art.174-175 lit.e Cod penal, art.31 rap. la art.20 rap. la art. 174-176 lit. b Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 13 din Codul penal, întrucât faptele nu există”.

Problematica pusă în discuție în cadrul acestui punct privește limitele Ordonanței Procurorului General al României nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 prin care a fost infirmată parțial doar Rezoluția nr. 175/P/1998 din data de 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Urmărire Penală și Criminalistică, nu și Rezoluția nr. 1122/P/2007 din data de 03.09.2008 a aceleiași secții, prin care a fost adoptată o soluție de neurmărire penală sub imperiul vechiului Cod de procedură penală față de inculpatul Iliescu Ion sub aspectul comiterii infracțiunilor de omor calificat și omor deosebit de grav în formă consumată și sub forma tentativei, această din urmă soluție intrând în puterea lucrului judecat ca urmare a respingerii de către instanța de judecată a plângerilor formulate împotriva ei, urmărirea penală nemaifiind redeschisă.

Din punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție redeschiderea urmăririi penale s-a dispus pentru toate infracțiunile care la data acestui act erau imprescriptibile, respectiv infracțiunile de omor pentru care nu se împlinise încă termenul de prescripție în momentul în care aceste infracțiuni au devenit, prin lege, imprescriptibile, precum și cu privire la infracțiunile contra păcii și omenirii, așa cum erau reglementate în Codul penal din 1968, între care și infracțiunea de genocid în varianta uciderii unor membri ai colectivității sau grupului.

În ce privește această din urmă variantă a infracțiunii de genocid, din motivarea dată soluției de neurmărire dispuse în dosarul nr. 175/P/2008 și care a fost infirmată, rezultă că moartea prin împușcare a celor patru victime și rănirea în același mod a celorlalte două nu a făcut obiectul cauzei în care urmărirea penală a fost redeschisă, tocmai pentru că aceste fapte au primit o soluție în dosarul penal nr. 1122/P/2007 al Secției de Urmărire Penală și Criminalistică.

Această situație a fost avută în vedere în cadrul urmăririi penale efectuate după redeschiderea urmăririi penale, iar în motivarea ordonanței de extindere a urmăririi penale și schimbare a încadrării juridice din 16.10.2015 s-au reținut următoarele:

“De asemenea, în legătură cu împrejurările în care au decedat prin împușcare numiții Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș și au fost răniți prin împușcare numiții Pârvulescu Dan Gabriel, Prodanczuk Gabriel Mircea și Iancu Cătălin, în cursul evenimentelor care au avut loc în mun. București, în perioada 13-15 iunie 1990, Iliescu Ion a fost cercetat în dosarul nr. 1122/P/2007 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică, sub aspectul infracțiunilor de participație improprie la omor calificat și omor deosebit de grav și participație improprie la tentativă la omor calificat și omor deosebit de grav, prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art. 174-175 lit. e, art. 31 alin. 2 rap. la art. art. 174-176 lit. b C.p., art. 31 alin. 2 rap. la art. art. 20 C.p. comb. cu art. 174-175 lit. e C.p. și art. 31 alin. 2 rap. la art. art. 20 C.p. comb. cu art. 174-176 lit. b C.p., cu aplic. art. 13 C.p., cauza fiind soluționată prin rezoluția din data de 10.10.2008 de neîncepere a urmăririi penale, cu motivarea că solicitarea fostului președinte al României, de degajare a Pieței Universității, nu ar întruni condițiile legale pentru a putea fi apreciată ca o determinare la săvârșirea unei infracțiuni și în plus, nu ar avea legătură de cauzalitate cu ceea ce s-a întâmplat în după-amiaza zilei de 13 iunie 1990 și în noaptea de 13/14 iunie 1990.

Cu privire la acest aspect, menționăm însă că, așa cum s-a arătat, cercetările au vizat numai decizia evacuării Pieței Universității și nu întregul plan conceput și pus în aplicare în vederea declanșării unui atac asupra populației civile, la care au participat atât forțe militare ale Ministerului de Interne, Ministerului Apărării Naționale și Serviciului Român de Informații, cât și muncitori din diverse centre industriale și bazine carbonifere.

De altfel, motivul redeschiderii dosarului nr. 175/P/2008 a fost tocmai acela de a analiza împrejurările în care au decedat cele patru persoane și au fost rănite alte trei, prin împușcare, în contextul tuturor evenimentelor care au avut loc în perioada 13-15 iunie 1990, iar în această cauză a fost începută urmărirea penală față de Iliescu Ion sub aspectul infr. prev. de art. 357 lit. a, b și c C.p. (genocid), care prevedea ca modalități normative alternative de săvârșire și uciderea membrilor colectivității sau grupului și vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a colectivității sau grupului.”

Așadar, s-a apreciat că între faptele care au fost încadrate ca infracțiuni de omor comise față de cele patru victime decedate prin împușcare și care au primit o soluție în dosarul în care urmărirea penală nu a fost redeschisă și faptele urmărite ca variantă a infracțiunii de genocid, pentru care urmărirea penală a fost redeschisă nu există identitate, acestea din urmă referindu-se la toate evenimentele din perioada de referință, iar aceste

aspecte au fost aduse la cunoștința suspectilor și inculpaților cu prilejul audierii lor .

De altfel, decesul numiților Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghiță și Drumea Dragoș, precum și rănirea prin împușcare a numiților Pârvulescu Dan Gabriel, Prodanczuk Gabriel Mircea și Iancu Cătălin nu au survenit în cursul acțiunii de evacuare a Pieței Universității, ca urmare a solicitării fostului președinte al României, de degajare a pieței, ci în cursul serii de 13 iunie 1990, în urma unui plan complex, care a vizat declanșarea unui atac asupra populației civile.

6. Totodată, în ceea ce-l privește pe inculpatul Măgureanu Virgil, s-a menționat că aceleași considerente expuse anterior pentru inculpatul Iliescu Ion sunt pe deplin valabile și în situația identică a inculpatului Măgureanu Virgil.

7. Aspecte ce țin de urmărirea penală efectuată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare după data de 16.07.2007 când a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 474 Decizia Curții Constituționale a României nr. 610/20.06.2007 privind neconstituționalitatea dispozițiilor art. III alin. (2) și alin. (3) teza întâi din Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală în dosarele nr. 74/P/1998 și 75/P/1998.

Prin Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, competența instanțelor și parchetelor militare a suferit mai multe modificări, iar una dintre aceste modificări a fost aceea care a dat în competența instanțelor civile cauzele în care militarii erau judecați alături de civili.

Potrivit dispozițiilor art. III alin. (2) din Legea nr. 356/2006, cauzele aflate în curs de urmărire penală sau de judecată la parchetele ori instanțele militare la data intrării în vigoare a acestei legi, date în competența parchetelor sau instanțelor civile, vor continua să fie urmărite ori judecate de parchetele sau instanțele militare.

Prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 610/20.06.2007, dispozițiile art. III alin. (2) au fost declarate neconstituționale, astfel că, și în cauzele aflate în curs de urmărire penală sau judecată la parchete sau instanțe militare, la data intrării în vigoare a legii, competența a revenit organelor judiciare civile, această prevedere fiind în vigoare până la 01.02.2014, când a intrat în vigoare actualul Cod de procedură penală.

În prezenta cauză, una dintre cele vizate de Decizia Curții Constituționale a României nr. 610/20.06.2007, anterior dispunerii declinării competenței de soluționare în favoarea Secției de Urmărire Penală și Criminalistică, au fost efectuate acte de urmărire penală și după data de 16.07.2007, data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României.

Potrivit dispozițiilor art. 4 alin. 1 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, actele de procedură îndeplinite sub imperiul normelor din vechiul cod, cu respectarea dispozițiilor legale, rămân valabile, însă valabilitatea acestor acte nu se analizează doar prin raportare la o eventuală încălcare a dispozițiilor legale cu prilejul întocmirii lor, ci prin raportare la toate instituțiile cu incidență în ce privește valabilitatea acestor acte, dar și prin raportare la normele care reglementează regimul juridic aplicabil nulității.

Astfel, potrivit art. 42 alin. (1) - (3) din Codul de procedură penală din 1968, în vigoare la 16.07.2007, instanța de judecată care își declină competența trimite dosarul instanței de judecată arătată ca fiind competentă prin hotărârea de declinare. Dacă declinarea a fost determinată de competența materială sau după calitatea persoanei, instanța căreia i s-a trimis cauza poate folosi actele îndeplinite și poate menține măsurile dispuse de instanța desesizată, iar în cazul declinării pentru necompetență teritorială, actele îndeplinite ori măsurile dispuse se mențin. De asemenea, potrivit art. 45 din același cod, dispozițiile invocate se aplică și în cursul urmăririi penale.

În cauză, declinarea competenței de soluționare în favoarea Secției de Urmărire Penală și Criminalistică a fost dispusă la 28.12.2007, iar prin rezoluția din 17.06.2009 a acestei secții s-au dispus în cauză soluții de neurmărire, soluții care au avut în vedere și actele efectuate după data de 16.07.2007 și care nu au fost infirmate de organul de urmărire penală devenit competent, astfel că ele au fost menținute.

Aceasta a fost situația acestor acte la data redeschiderii urmăririi penale în această cauză, dată la care intrase deja în vigoare noul Cod de procedură penală, cod potrivit căruia întreaga cauză a revenit în competența de efectuare a urmăririi penale a procurorilor militari, iar tot potrivit acestui cod, în forma aflată în vigoare la data rechizitoriului, respectiv 12.06.2017, efectuarea unor acte de urmărire penală cu încălcarea dispozițiilor care reglementează competența materială și după calitatea persoanei era sancționabilă cu nulitate relativă.

Având în vedere regimul juridic al instituției nulității relative, precum și faptul că, până la emiterea rechizitoriului, nu a fost invocată vreo vătămare de niciuna dintre persoanele interesate, Secția Judiciară a precizat că actele în discuție nu au fost refăcute, rechizitoriul fiind emis înainte de datele de 17.07.2017 și 21.12.2017 când au fost publicate în Monitorul Oficial al României nr. 566 și nr. 1013, Decizia Curții Constituționale a României nr. 302/04.05.2017 și Decizia Curții Constituționale a României nr. 554/19.09.2017 și de la care cele două decizii au devenit obligatorii.

Sub același aspect, s-a învederat că, potrivit dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013, nulitatea actului efectuat înainte de intrarea în vigoare a legii noi poate fi invocată potrivit acestei legi noi, însă apreciem că acestor acte nu le este aplicabil regimul juridic al nulității absolute, ci le este aplicabil regimul juridic al nulității relative, inclusiv invocarea și dovedirea unei vătămări și lipsa posibilității invocării din oficiu a nulității relative.

S-a solicitat a se avea în vedere atât data de la care sunt general obligatorii cele două decizii, cât și efectele pe care le pot produce cele două decizii ale Curții Constituționale. Astfel, pe de o parte, aceste decizii sunt obligatorii pentru actele întocmite ulterior publicării lor și nu au aplicabilitate față de actele în discuție. În măsura în care s-ar aprecia că actele valabile la data emiterii rechizitoriului ar putea fi anulate pe temeiuri intervenite ulterior acestei date, ar însemna că deciziile Curții Constituționale ar produce efecte pentru trecut, *ex tunc*, nu doar pentru viitor, *ex nunc*, ceea ce nu poate fi admis. Aceasta pentru că legalitatea actelor de procedură se analizează prin raportare la normele în vigoare la data actelor de procedură.

Soluția contrară ar fi nu doar nelegală, ci una profund neechitabilă în ce privește persoanele vătămate și părțile civile, iar echitatea unei proceduri nu poate fi analizată doar prin prisma intereselor inculpaților, ci prin prisma intereselor tuturor părților din cauză. Inechitatea acestei proceduri rezidă din faptul că, în această ipoteză ar însemna ca regulile după care se desfășoară procesul penal să poată fi schimbate într-un moment în care schimbarea lor produce efecte iremediabile față de una dintre părți, iar toate părțile, nu doar inculpații, au dreptul la un proces echitabil.

Secția Judiciară a menționat că, în prezenta cauză, timpul scurs de la data faptelor face ca multe dintre probele administrate să nu mai poată fi readministrate, iar perioada lungă de timp de la data faptelor și până la sesizarea instanței nu este imputabilă doar Ministerului Public, ci și unor motive obiective, care țin de schimbarea practicii la nivel național cu privire la infracțiunile imprescriptibile după aderarea României la Uniunea Europeană.

Pe de altă parte, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a menționat că, potrivit dispozițiilor art. 31 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 pentru organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu procedează la punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.

Parchetul a susținut că această obligație a legiuitorului a fost ignorată în mod constant de acesta și, în multe dintre aceste situații, punerea în acord cu legea fundamentală a textului declarat neconstituțional nu poate fi făcută altfel decât prin adăugarea unor termeni, ceea ce nu poate face nici Curtea Constituțională și nici organele judiciare, iar în alte situații, după lipsirea de efecte juridice a textului declarat neconstituțional și scoaterea acestuia din corpul legii, aceasta face ca ceea ce rămâne să nu mai aibă un sens logico-juridic, iar legea nu mai are niciun fel de claritate și nici coerență,

Astfel, în ce privește textul art. 282 alin. 2 din Codul de procedură penală, posibilitatea invocării din oficiu a nulității relative nu este prevăzută în acest text, ceea ce a și determinat constatarea neconstituționalității lui, iar în lipsa intervenției legiuitorului, nu contestăm că nu trebuie respectată decizia Curții Constituționale, ci învederăm faptul că, pentru a respecta această decizie, trebuie știut mai întâi ce presupune respectarea ei, pentru că obligatorie nu este doar respectarea acestor decizii, ci și respectarea legii, atât de către organele judiciare, cât și de către legiuitor, ca și de către oricine altcineva, iar în lipsa respectării obligațiilor legale de către legiuitor, organele judiciare, neavând nici posibilitatea să nu facă o judecată, ceea ce ar însemna o denegare de justiție, nu pot decât să facă o aplicare a unei legi care, tot potrivit legii, nu mai produce efecte juridice, deci nu mai există, iar respectarea deciziilor Curții Constituționale nu înseamnă că organul judiciar poate adăuga sau completa textul legii.

Ca și în cazul art. 282 alin. 2 din Codul de procedură penală, și în ceea ce privește textul art. 281 alin. 1 lit. b, sancționarea cu nulitate absolută a încălcării dispozițiilor care reglementează competența materială și după calitatea persoanei a organelor de urmărire penală presupune cu necesitate intervenția legiuitorului pentru adăugarea acestor dispoziții între cele enumerate de textul declarat neconstituțional și a căror nerespectare este sancționată cu nulitate absolută.

În concluzie, analizând aceste acte prin raportare la dispozițiile art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că aceste acte sunt valabile, pentru că au fost folosite de organul judiciar devenit competent în urma schimbării legislației privitoare la competență, iar deciziile Curții Constituționale a României cu privire la neconstituționalitatea art. 281 alin. (1) lit. b) și art. 282 alin. (2) din Codul de procedură penală sunt aplicabile doar actelor îndeplinite ulterior publicării lor.

8. Aspecte ce țin de aplicarea dispozițiilor art. 224 alin. 3 din Codul de procedură penală din 1968 în raport de dispozițiile art. 4 alin.1 și 2 din Legea nr. 255/2013.

Serviciul judiciar penal din cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a precizat, în ceea ce privește întocmirea de procese-verbale în care să se consemneze actele premergătoare efectuate anterior începerii urmăririi penale, că nu s-au întocmit astfel de procese-verbale, însă, a apreciat că această neregularitate nu poate produce nicio consecință în prezenta cauză.

Astfel, în opinia parchetului, în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură penală din anul 1969, neîntocmirea procesului-verbal de efectuare a actelor premergătoare, așa cum era prevăzut în art. 224 alin. (3), era sancționabilă cu nulitatea relativă, iar actualul cod nu cuprinde dispoziții cu privire la acte premergătoare, instituție la care s-a renunțat.

Din aceleași considerente expuse anterior, s-a apreciat că Decizia nr. 554/2017 a Curții Constituționale nu produce efecte asupra acestor acte, inclusiv prin raportare la data publicării ei.

În acest sens, s-a susținut că Decizia Curții Constituționale nr. 554/2017 nu impune sancționarea cu nulitatea absolută a încălcării normelor de competență și nici nu schimbă întreg regimul aplicabil nulității relative, singurul aspect modificat în ce privește acest regim juridic fiind posibilitatea invocării și din oficiu a nulității relative, celelalte dispoziții care reglementează regimul juridic aplicabil acestei instituții, inclusiv necesitatea dovedirii unei vătămări, fiind pe deplin aplicabile.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, actele de procedură îndeplinite sub imperiul normelor din vechiul cod, cu respectarea dispozițiilor legale, rămân valabile, *iar valabilitatea acestor acte nu poate fi analizată decât prin raportare la normele cuprinse în vechiul Cod de*

procedură penală, atât cu privire la sancțiunea aplicabilă, cât și cu privire la termenul în care poate fi invocată nulitatea lor, întrucât actualul cod nu reglementează instituția actelor premergătoare.

9. Aspecte ce țin de conținutul rezoluțiilor de începere a urmăririi penale față de învinuiții, la data respectivă, calitate prevăzută de dispozițiile Codului de procedură penală din 1968, în raport de aducerea la cunoștință a cauzei acuzațiilor ce au fost formulate față de aceștia în lumina prevederilor art. 6 paragraful 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994.

În ce privește acest aspect, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a învederat că, după începerea urmăririi penale față de persoanele devenite învinuiți, potrivit dispozițiile de procedură de la data rezoluțiilor de începere a urmăririi penale, nu au fost respectate exigențele prevederilor art. 6 paragraful 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, exigențe care au fost impuse cu precădere după data aderării României la Uniunea Europeană, începând cu anul 2007.

În acest sens, s-a menționat însă că art. 228 alin. (1) din Codul de procedură penală în vigoare la acel moment, nu impunea obligații suplimentare cu privire la motivarea rezoluției de începere a urmăririi penale sau cu privire la comunicarea acesteia, iar art. 237 alin. (2) din același cod (1968) prevedea obligativitatea chemării doar a inculpatului căruia i se comunica fapta pentru care este învinuit și i se dădeau explicații cu privire la drepturile și obligațiile pe care le avea, în ipoteza în care, pe parcursul urmăririi penale, procurorul pusesse în mișcare acțiunea penală.

Cum potrivit dispozițiilor art. 255 din Codul de procedură penală din 1969, în cauzele în care nu a fost pusă în mișcare acțiunea penală, organul de cercetare penală, după efectuarea actelor de cercetare penală potrivit art. 232, dacă exista învinuit în cauză și constata că împotriva acestuia sunt suficiente probe, proceda la o nouă ascultare a acestuia, aducându-i la cunoștință învinuirea și întrebându-l dacă are noi mijloace de apărare, în opinia Parchetului nu exista obligativitatea aducerii la cunoștință a învinuirii decât în momentul punerii în mișcare a acțiunii penale sau la momentul la care se considera terminată cercetarea penală, iar acțiunea penală se punea în mișcare prin rechizitoriu. Or, în cauză aceste exigențe au lipsit, întrucât cercetările penale s-au finalizat prin soluții de netrimitere în judecată.

S-a apreciat în răspunsul parchetului că acest neajuns al urmăririi penale efectuate anterior redeschiderii urmăririi penale a fost înlăturat după

redeschidere, în măsura în care a fost posibilă înlăturarea sa, în primul rând prin reformularea acuzațiilor și aducerea lor, de îndată, la cunoștința învinuiților deveniți suspecți și prin readministrarea, atunci când a fost posibilă, a probelor administrate anterior și care au fost considerate ca relevante, astfel încât eventuala anulare a unora dintre acestea să nu afecteze posibilitatea judecării pe fond a cauzei.

10. Aspecte ce țin de Obiectul cauzei, astfel cum i s-a dat denumirea Capitolului I din Rechizitoriul nr. 47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Parchetelor Militare unde au fost menționate „faptele care fac obiectul prezentei cauze” (fila 9 din rechizoriu) și faptul că „Prezenta cauză penală nu va analiza: [...]evenimentele petrecute în București sau în țară, în perioada 01 ianuarie - 13 iunie 1990” (fila 11 din rechizoriu), față de mențiunile existente la fila 1737 din rechizoriu unde s-a menționat că „În fapt, se poate spune că atacul lansat împotriva populației civile a început la 11.06.1990, odată cu ședința de la Scroviștea, unde s-a decis convocarea unei ședințe restrânse la sediul Guvernului și la care au participat cei care au decis și organizat astfel atacul lansat împotriva populației civile” și încadrarea juridică a faptelor inculpaților Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, unde s-a reținut că faptele de care sunt acuzați acești inculpați ar fi fost comise în perioada 11-15 iunie 1990.

Sub acest aspect invocat de Judecătorul de cameră preliminară, Secția Judiciară din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a precizat că neconcordanța dintre data de 11.06.1990, reținută ca dată la care a fost declanșat atacul îndreptat împotriva populației civile, și data de 13 06. 1990, dată de la care se menționează că s-au comis faptele ce fac obiectul cauzei, apreciem că acest aspect reprezintă o simplă eroare materială, care nu produce nicio consecință cu privire la claritatea rechizitoriului și a acuzațiilor formulate față de inculpați.

Parchetul și-a fundamentat această susținere întrucât toate actele de dispoziție și aducerea la cunoștința inculpaților a acuzațiilor formulate menționează data de 11 iunie 1990, iar rechizitoriul descrie și fapte petrecute în zilele de 11 și 12 iunie 1990, astfel încât nu se poate spune că există vreo confuzie în ce privește faptele puse în sarcina inculpaților care, de altfel, nu arată că ar exista, din acest punct de vedere, vreo neclaritate.

III. SOLUȚIONAREA CERERILOR ȘI EXCEPȚIILOR INVOCATE ÎN CAUZĂ.

Verificând cauza prin prisma dispozițiilor art. 342 și urm. din Codul de procedură penală, în limitele conferite de prevederile art. 281 și art. 282 din același cod, și analizând cererile și excepțiile formulate de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel-Cristian, Sârbu Adrian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Peter Petre, Drella Matei-Nicolae, Ghinescu Alexandru, părțile responsabile civilmente, persoanele vătămate/părțile civile, precum și cele invocate din oficiu, Judecătorul de cameră preliminară reține următoarele:

Prin raportare la dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală care stabilesc obiectul procedurii în camera preliminară, precum și la cele ale art. 54 lit. b) din același cod care îi definesc atribuțiile în cadrul instanței, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți constată că, în această etapă a procesului penal, competențele sale sunt limitate doar la verificarea legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, precum și a competenței instanței investite prin rechizitoriul procurorului.

Ca atare, organul judiciar este chemat să examineze dacă actele procesuale și cele procedurale îndeplinesc exigențele de formă și conținut instituite de lege, dar și concordanța acestora cu actele și măsurile procesuale dispuse și consemnate în conținutul lor, prin prisma dispozițiilor legale ce guvernează desfășurarea urmăririi penale și prin raportare la regimul juridic al nulităților, astfel cum este reglementat de prevederile art. 280 – art. 282 din Codul de procedură penală.

Cu titlu preliminar, astfel cum a menționat-o și pe parcursul termelor de judecată din această procedură, Judecătorul de cameră preliminară reamintește faptul că

- (1) examinarea cererilor și excepțiilor invocate de inculpați, părțile responsabile civilmente, persoanele vătămate/părțile civile, precum și a celor ridicate din oficiu, se va realiza prin raportare la faptul că, **într-o proporție covârșitoare, cercetarea efectuată de organele de urmărire penală a fost înfăptuită anterior datei de 1 februarie 2014**, când a intrat în vigoare Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală,

(2) iar **verificarea, sub aspectul legalității**, a actelor de urmărire penală efectuate în cauză **se va realiza cu respectarea principiului activității normelor de drept procesual penal**, reflectat și în cuprinsul prevederilor art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale.

Astfel, potrivit textului de lege menționat, „*Actele de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, rămân valabile, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege*” (alin. 1), iar „*Nulitatea oricărui act sau oricărei lucrări efectuate înainte de intrarea în vigoare a legii noi poate fi invocată numai în condițiile Codului de procedură penală*” (alin. 2).

Ca atare, legalitatea actelor de urmărire penală realizate anterior datei de 1 februarie 2014 va fi examinată în conformitate cu regimul nulităților reglementat de art. 280 – art. 282 din Codul de procedură penală în vigoare, dar luând în considerare condițiile referitoare la îndeplinirea lor, astfel cum erau prevăzute de dispozițiile legale în vigoare la momentul efectuării acestora, urmând ca, în privința actelor de anchetă ulterioare datei respective, să se aplice integral noua codificare procesual penală, cu referire atât la cerințele instituite pentru realizarea lor, cât și la regimul nulităților.

Judecătorul de cameră preliminară reamintește faptul că, în cea de-a doua fază a procesului penal, așa cum rezultă din coroborarea prevederilor art. 342 cu cele ale art. 54 lit. b) din Codul de procedură penală, se realizează un control integral al legalității efectuării urmăririi penale, atât asupra actelor procesuale, cât și a celor procedurale, însă doar în limitele conferite de dispozițiile art. 280 – art. 282 din Codul de procedură penală, distincția realizată de legiuitor între verificările cu privire la legalitatea administrării probelor și cele referitoare la legalitatea efectuării actelor de către organele de urmărire penală neputând fi justificată decât de natura diferită a sancțiunilor ce intervin în cazul în care se constată încălcarea unor dispoziții procedurale.

Astfel, prin dispozițiile art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală a fost introdusă o sancțiune specifică în materia probelor obținute în mod negal, și anume aceea a excluderii, distinctă de cea a nulității. Deși diferite, între cele două sancțiuni există, însă, o legătură indisolubilă, excluderea probelor neavând o existență de sine stătătoare, ci reprezintă un efect al constatării nulității, fie a actului prin care proba și mijlocul de probă au fost dispuse/autorizate/confirmate, fie a însuși mijlocului de probă, fie a procedurii probatoriu prin care acesta a fost obținut. Ca urmare, având în vedere că

verificarea actelor de urmărire penală implică și examinarea modalității de obținere a probelor, iar conformitatea cu legea a acestora depinde de legalitatea actelor prin care au fost dispuse și administrate, **Judecătorul de cameră preliminară**, ținând seama și de relația de interdependență existentă între cele două tipuri de sancțiuni care pot interveni în cazul în care se constată încălcarea unor dispoziții procedurale pe parcursul urmăririi penale, **apreciază că**, pentru o mai bună soluționare a cauzei, **se impune analizarea împreună, iar nu separat, a cererilor și excepțiilor** formulate de apărare și invocate din oficiu sub cele două aspecte – **legalitatea administrării probelor și legalitatea efectuării actelor de urmărire penală**.

Judecătorul de cameră preliminară reamintește faptul că nulitățile actelor procesuale și procedurale ocupă un loc important în sfera garanțiilor ce asigură efectivitatea principiului legalității procesului penal și a principiului aflării adevărului, fiind menite să înlăture încălcările normelor de procedură care au intervenit cu ocazia dispunerii unui act procesual sau a ducerii la îndeplinire a unui act procedural, precum și consecințele negative pe care aceste încălcări le-au produs în procesul penal. Nulitățile îndeplinesc, astfel, un scop preventiv – de preîntâmpinare a încălcării legii, un rol sancționator – de desființare a actelor efectuate cu încălcarea legii, precum și un scop reparator – de refacere a actelor procesuale și procedurale desființate, dacă este necesar și posibil.

Nulitatea este definită ca fiind acea sancțiune procesuală constatată și aplicată de un organ judiciar, care atrage nevalabilitatea actelor procesuale și procedurale efectuate cu încălcarea dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, dacă s-a produs o vătămare dovedită sau prezumată de lege, ce nu poate fi înlăturată decât prin desființarea actului, organul judiciar dispunând refacerea acestuia atunci când este necesar și dacă este posibil.

Normele privind reglementarea administrării probelor au cea mai mare importanță în desfășurarea laturii materiale a procesului penal, adică aceea care conduce nemijlocit la aplicarea legii penale. Procedurile legale de obținere a probelor au, în primul rând, scopul de a asigura acuratețea și neviciera acestora, astfel încât să se garanteze că realitatea obiectivă a faptelor este reflectată în probele respective.

Nulitatea actului prin care se dispune sau se autorizează o probă poate consta, spre exemplu, într-o nulitate atrasă de: nerespectarea condițiilor de formă ale actului (lipsește mențiunea privind organul judiciar care a dispus-o, lipsește semnătura organului judiciar, lipsește dispozitivul încheierii etc.); nerespectarea normelor de competență funcțională, materială, personală (autorizarea obținerii unei probe de către judecătorul de cameră preliminară în loc de cel de drepturi și

libertăți; delegarea nelegală a atribuției de dispunere a administrării probelor, dispunerea administrării de către un organ judiciar necompetent după materie sau persoană). Nulitatea actului prin care se administrează proba se referă, în principiu, la sancționarea procedurală a mijloacelor de probă și a procedurilor probatorii, ca acte procedurale (procesul-verbal de percheziție și percheziția ca procedeu probatoriu, raportul de expertiză și expertiza, declarația persoanei și procedura audierii, procesul-verbal de redare a convorbirii telefonice interceptate și mandatul tehnic etc.).

III.1. Dispozițiile legale incidente în cauză.

1. Codul de procedură penală din 1969

Art. 2 - Legalitatea și oficialitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară atât în cursul urmăririi penale cât și în cursul judecării, potrivit dispozițiilor prevăzute de lege.

Art. 6 - Garantarea dreptului de apărare

(1) Dreptul de apărare este garantat învinuitului, inculpatului și celorlalte părți în tot cursul procesului penal.

(2) În cursul procesului penal, organele judiciare sunt obligate să asigure părților deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prevăzute de lege și să administreze probele necesare în apărare.

(3) Organele judiciare au obligația să-l încunoștințeze, de îndată și mai înainte de a-l audia, pe învinuit sau pe inculpat despre fapta pentru care este cercetat, încadrarea juridică a acesteia și să-i asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării.

Art. 7 - Limba în care se desfășoară procesul penal

(1) În procesul penal procedura judiciară se desfășoară în limba română.

Art. 49 - Incompatibilitatea procurorului, a organului de cercetare penală, a magistratului-asistent și a grefierului

(4) Persoana care a efectuat urmărirea penală este incompatibilă să procedeze la completarea sau refacerea acesteia, când completarea sau refacerea este dispusă de instanță.

Art. 64 - Mijloacele de probă

(2) *Mijloacele de probă obținute în mod ilegal nu pot fi folosite în procesul penal.*

Art. 65 - Sarcina administrării probelor

(1) *Sarcina administrării probelor în procesul penal revine organului de urmărire penală și instanței de judecată.*

ART. 70 - Întrebări și lămuriri prealabile

(2) *Învinuitului sau inculpatului i se aduc apoi la cunoștință fapta care formează obiectul cauzei, dreptul de a avea un apărător, precum și dreptul de a nu face nici o declarație, atrăgându-i-se totodată atenția că ceea ce declară poate fi folosit și împotriva sa. Dacă învinuitul sau inculpatul dă o declarație, i se pune în vedere să declare tot ce știe cu privire la faptă și la învinuirea ce i se aduce în legătură cu aceasta.*

Art. 172 - Drepturile apărătorului

(1) *În cursul urmăririi penale, apărătorul învinuitului sau inculpatului are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală și poate formula cereri și depune memorii. Lipsa apărătorului nu împiedică efectuarea actului de urmărire penală, dacă există dovada că apărătorul a fost încunostințat de data și ora efectuării actului.*

Art. 197 – Încălcările care atrag nulitatea

(2) *Dispozițiile relative la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată sunt prevăzute sub sancțiunea nulității. De asemenea, sunt prevăzute sub sancțiunea nulității și dispozițiile relative la participarea procurorului, prezența învinuitului sau a inculpatului și asistarea acestora de către apărător, când sunt obligatorii, potrivit legii, precum și la efectuarea referatului de evaluare în cauzele cu infractori minori.*

(3) *Nulitatea prevăzută în alin. 2 nu poate fi înlăturată în nici un mod. Ea poate fi invocată în orice stare a procesului și se ia în considerare chiar din oficiu.*

Art. 200 - Obiectul urmăririi penale

Urmărirea penală are ca obiect strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea făptuitorilor și la stabilirea răspunderii acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată.

Art. 203 -Ordonanțele organului de urmărire penală

(1) În desfășurarea urmăririi penale, organul de urmărire dispune asupra actelor sau măsurilor procesuale prin ordonanță, acolo unde legea prevede aceasta, iar în celelalte cazuri prin rezoluție motivată.

Art. 224 - Acte premergătoare

(1) În vederea începerii urmăririi penale, organul de urmărire penală poate efectua acte premergătoare.

(3) Procesul-verbal prin care se constată efectuarea unor acte premergătoare poate constitui mijloc de probă.

Art. 228 - Începerea urmăririi penale

(1) Organul de urmărire penală sesizat în vreunul din modurile prevăzute în art. 221 dispune prin rezoluție începerea urmăririi penale, când din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor premergătoare efectuate nu rezultă vreunul din cazurile de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzute în art. 10, cu excepția celui de la lit. b¹).

(3) Când organul de urmărire penală se sesizează din oficiu, încheie un proces-verbal care constituie actul de începere a urmăririi penale.

(4) Dacă din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor premergătoare efectuate după primirea plângerii sau denunțului rezultă vreunul din cazurile de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzute în art. 10, cu excepția celui de la lit. b¹), organul de urmărire penală înaintează procurorului actele încheiate cu propunerea de a nu se începe urmărirea penală.

(6) În cazul în care procurorul este de acord cu propunerea, o confirmă prin rezoluție motivată. Copie de pe rezoluție se comunică persoanei care a făcut sesizarea, precum și, după caz, persoanei față de care s-au efectuat acte premergătoare.

Art. 238 - Extinderea cercetării penale

Organul de cercetare penală, dacă constată fapte noi în sarcina învinutului sau inculpatului ori împrejurări noi care pot duce la schimbarea încadrării juridice a faptei pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale ori s-a pus în mișcare acțiunea penală sau date cu privire la participarea și a unei alte persoane la săvârșirea acelei fapte, este obligat să facă propuneri procurorului pentru extinderea cercetărilor penale sau schimbarea încadrării juridice. Propunerile se înaintează în cel mult 3 zile de la data constatării faptelor, împrejurărilor sau persoanelor noi. Procurorul va decide, prin ordonanță, în cel mult 5 zile.

Art. 275 - Dreptul de a face plângere

Orice persoană poate face plângere împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală, dacă prin acestea s-a adus o vătămare intereselor sale legitime.

Art. 277 - Termenul de rezolvare

Procurorul este obligat să rezolve plângerea în termen de cel mult 20 de zile de la primire și să comunice de îndată persoanei care a făcut plângerea modul în care a fost rezolvată.

Art. 278 - Plângerea contra actelor procurorului

(1) Plângerea împotriva măsurilor luate sau a actelor efectuate de procuror ori efectuate pe baza dispozițiilor date de acesta se rezolvă de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel ori de procurorul șef de secție al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(2) Dispozițiile art. 275 - 277 se aplică în mod corespunzător.

Art. 278¹ – Plângerea în fața judecătorului împotriva rezoluțiilor sau ordonanțelor procurorului de netrimitere în judecată

(1) Judecătorul pronunță una dintre următoarele soluții:

a) respinge plângerea, prin sentință, ca tardivă sau inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată, menținând rezoluția sau ordonanța atacată;

(11) În situația prevăzută în alin. 8 lit. a), persoana în privința căreia judecătorul, prin hotărâre definitivă, a decis că nu este cazul să se înceapă ori să se redeschidă urmărirea penală nu mai poate fi urmărită pentru aceeași faptă, afară de cazul când s-au descoperit fapte sau împrejurări noi ce nu au fost cunoscute de organul de urmărire penală și nu a intervenit unul dintre cazurile prevăzute în art. 10.

2. Codul de procedură penală

Art. 2 - Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară potrivit dispozițiilor prevăzute de lege.

Art. 3 – Separarea funcțiilor judiciare

(1) În procesul penal se exercită următoarele funcții judiciare:

a) funcția de urmărire penală;

b) funcția de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în faza de urmărire penală;

- c) funcția de verificare a legalității trimiterii ori netrimiterii în judecată;
- d) funcția de judecată.

(3) În desfășurarea aceluiași proces penal, exercitarea unei funcții judiciare este incompatibilă cu exercitarea unei alte funcții judiciare, cu excepția celei prevăzute la alin. (1) lit. c), care este compatibilă cu funcția de judecată, mai puțin când se dispune începerea judecării potrivit art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c).

(6) Asupra legalității actului de trimitere în judecată și probelor pe care se bazează acesta, precum și asupra legalității soluțiilor de netrimitere în judecată se pronunță judecătorul de cameră preliminară, în condițiile legii.

Art. 8 – Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal

Organele judiciare au obligația de a desfășura urmărirea penală și judecata cu respectarea garanțiilor procesuale și a drepturilor părților și ale subiecților procesuali, astfel încât să fie constatate la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni, nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, iar orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii, într-un termen rezonabil.

Art. 10 - Dreptul la apărare

- (1) Părțile și subiecții procesuali principali au dreptul de a se apăra ei înșiși sau de a fi asistați de avocat.
- (2) Părțile, subiecții procesuali principali și avocatul au dreptul să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare pregătirii apărării.
- (3) Suspectul are dreptul de a fi informat de îndată și înainte de a fi ascultat despre fapta pentru care se efectuează urmărirea penală și încadrarea juridică a acesteia. Inculpatul are dreptul de a fi informat de îndată despre fapta pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală împotriva lui și încadrarea juridică a acesteia.

Art. 102 – Excluderea probelor obținute în mod nelegal

- e) Probele obținute în mod nelegal nu pot fi folosite în procesul penal.
- f) Nulitatea actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea unei probe ori prin care aceasta a fost administrată determină excluderea probei*).
- g) Probele derivate se exclud dacă au fost obținute în mod direct din probele obținute în mod nelegal și nu puteau fi obținute în alt mod.

**) Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 22/2018, a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală și a constatat că acestea sunt constituționale în măsura în care prin sintagma "excluderea probei", din cuprinsul lor, se înțelege și eliminarea mijloacelor de probă din dosarul cauzei.*

Art. 280- Efectele nulității

- (1) Încălcarea dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului în condițiile prevăzute expres de prezentul cod.*
- (2) Actele îndeplinite ulterior actului care a fost declarat nul sunt la rândul lor lovite de nulitate, atunci când există o legătură directă între acestea și actul declarat nul.*

Art. 281 - Nulitățile absolute

- (1) Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind:*

b) competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești), atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente;*

**) Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 302/2017, a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, care nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, este neconstituțională.*

Art. 282 - Nulitățile relative

- (1) Încălcarea oricăror dispoziții legale în afara celor prevăzute la art. 281 determină nulitatea actului atunci când prin nerespectarea cerinței legale s-a adus o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului.*
- (2) Nulitatea relativă poate fi invocată de procuror, suspect, inculpat, celelalte părți sau persoana vătămată*), atunci când există un interes procesual propriu în respectarea dispoziției legale încălcate.*
- (3) Nulitatea relativă se invocă în cursul sau imediat după efectuarea actului ori cel mai târziu în termenele prevăzute la alin. (4).*
- (4) Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) poate fi invocată:*

- a) până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în această procedură;
- b) până la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției;
- c) până la următorul termen de judecată cu procedura completă, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecății.

(5) Nulitatea relativă se acoperă atunci când:

- a) persoana interesată nu a invocat-o în termenul prevăzut de lege;
- b) persoana interesată a renunțat în mod expres la invocarea nulității.

*) Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 554/2017, a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 282 alin. (2) din Codul de procedură penală, care nu permite invocarea din oficiu a nulității relative, este neconstituțională.

Art. 286 - Actele organelor de urmărire penală

(2) Ordonanța trebuie să cuprindă:

- c) fapta care face obiectul urmăririi penale, încadrarea juridică a acesteia, și, după caz, datele privitoare la persoana suspectului sau inculpatului;
- d) obiectul actului sau măsurii procesuale ori, după caz, tipul soluției, precum și motivele de fapt și de drept ale acestora;

Art. 305 - Începerea urmăririi penale

(1) Când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege, organul de urmărire penală dispune începerea urmăririi penale cu privire la fapta săvârșită ori a cărei săvârșire se pregătește, chiar dacă autorul este indicat sau cunoscut.

(2) Începerea urmăririi penale și respectiv continuarea efectuării urmăririi penale se dispun prin ordonanță care cuprinde, după caz, mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2) lit. a) - c) și g).

(3) Atunci când există probe din care să rezulte bănuiala rezonabilă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală și nu există vreunul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1), organul de urmărire penală dispune ca urmărirea penală să se efectueze în continuare față de aceasta, care dobândește calitatea de suspect. Măsura dispusă de organul de cercetare penală se supune, în termen de 3 zile, confirmării procurorului care supraveghează urmărirea penală,

organul de cercetare penală fiind obligat să prezinte acestuia și dosarul cauzei.

Art. 311 - Extinderea urmăririi penale sau schimbarea încadrării juridice

(1) În cazul în care, după începerea urmăririi penale, organul de urmărire penală constată fapte noi, date cu privire la participarea unor alte persoane sau împrejurări care pot duce la schimbarea încadrării juridice a faptei, dispune extinderea urmăririi penale ori schimbarea încadrării juridice.

Art. 327 - Rezolvarea cauzelor

Atunci când constată că au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului, că urmărirea penală este completă și există probele necesare și legal administrate, procurorul:

- a. emite rechizitoriu prin care dispune trimiterea în judecată, dacă din materialul de urmărire penală rezultă că fapta există, că a fost săvârșită de inculpat și că acesta răspunde penal;*

Art. 328 - Cuprinsul rechizitoriului

(1) Rechizitoriul se limitează la fapta și persoana pentru care s-a efectuat urmărirea penală și cuprinde în mod corespunzător mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2), datele privitoare la fapta reținută în sarcina inculpatului și încadrarea juridică a acesteia, probele și mijloacele de probă, cheltuielile judiciare, mențiunile prevăzute la art. 330 și 331, dispoziția de trimitere în judecată, precum și alte mențiuni necesare pentru soluționarea cauzei. Rechizitoriul este verificat sub aspectul legalității și temeiniciei de prim-procurorul parchetului sau, după caz, de procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, iar când a fost întocmit de acesta, verificarea se face de procurorul ierarhic superior. Când a fost întocmit de un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, rechizitoriul este verificat de procurorul-șef de secție, iar când a fost întocmit de acesta, verificarea se face de către procurorul general al acestui parchet. În cauzele cu arestați, verificarea se face de urgență și înainte de expirarea duratei arestării preventive.

(2) În rechizitoriu se arată numele și prenumele persoanelor care trebuie citate în instanță, cu indicarea calității lor în proces, și locul unde urmează a fi citate.

(3) *Procurorul întocmește un singur rechizitoriu chiar dacă lucrările urmăririi penale privesc mai multe fapte ori mai mulți suspecți și inculpați și chiar dacă se dau acestora rezolvări diferite, potrivit art. 327.*

ART. 335 -Reluarea în caz de redeschidere a urmăririi penale

(1) *Dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată, ulterior, că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia clasarea, infirmă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale. Dispozițiile art. 317 se aplică în mod corespunzător.*

(2) *În cazul în care au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea, procurorul revocă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale.*

(3) *Când constată că suspectul sau inculpatul nu și-a îndeplinit cu reacredință obligațiile stabilite conform art. 318 alin. (6), procurorul revocă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale.*

(4) *Redeschiderea urmăririi penale este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară, în termen de cel mult 3 zile, sub sancțiunea nulității. Judecătorul de cameră preliminară hotărăște prin încheiere motivată, în camera de consiliu, cu citarea suspectului sau, după caz, a inculpatului și cu participarea procurorului, asupra legalității și temeiniciei ordonanței prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale. Neprezentarea persoanelor legal citate nu împiedică soluționarea cererii de confirmare.*

(4¹) *Judecătorul de cameră preliminară, soluționând cererea de confirmare, verifică legalitatea și temeinicia ordonanței prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate. Încheierea judecătorului de cameră preliminară este definitivă.*

Art. 341 - Soluționarea plângerii de către judecătorul de camera preliminară

(6) *În cauzele în care nu s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, judecătorul de cameră preliminară poate dispune una dintre următoarele soluții:*

a) *respinge plângerea, ca tardivă sau inadmisibilă ori, după caz, ca nefondată;*

(8) *Încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin. (6), alin. (7) pct. 1, pct. 2 lit. a), b) și d) și alin. (7¹) este definitivă.*

Art. 342– Obiectul procedurii în camera preliminară

Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

Art. 371 – Obiectul judecății

Judecata se mărginește la faptele și la persoanele arătate în actul de sesizare a instanței.

III.2. Jurisprudența Curții Constituționale

DECIZIA nr.610/2007.

În data de 20 iunie 2007, Curtea Constituțională a României a pronunțat Decizia nr. 610 cu următorul dispozitiv: *„Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. III alin. (2) și alin. (3) teza întâi din Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi, excepție invocată de [...] și constată că aceste dispoziții sunt neconstituționale”*.

Din considerentele acestei decizii, reținem că instanța de contencios constituțional a constatat că, *„[...] prin dispozițiile art. III alin. (2) și (3) teza întâi din Legea nr. 356/2006, legiuitorul a menținut în mod nejustificat competența instanțelor militare și, respectiv, a parchetelor militare, în cauzele aflate în curs de urmărire penală sau de judecată la data intrării în vigoare a acestei legi. În aplicarea acestor texte ale legii, ar urma ca parchetele militare și, respectiv, instanțele militare să continue urmărirea penală și judecata împotriva unor persoane care nu au calitatea de militari.*

Această derogare este vădit discriminatorie în raport cu criteriul avut în vedere de legiuitor în modificarea [art. 35](#) alin. 1 și 2 din Codul de procedură penală, și anume lipsa calității de militar a unuia sau unora dintre făptuitori. În consecință, Curtea Constituțională constată că textele de lege menționate contravin prevederilor [art. 16](#) alin. (1) din Constituția României privind egalitatea în drepturi, întrucât reglementează diferit competența de urmărire penală și de judecată a unor persoane având același statut și aflate în aceeași situație juridică, dată de acuzația de a fi săvârșit o faptă penală, astfel încât, cu privire la aceste texte de lege, excepția urmează să fie admisă.”

DECIZIA nr.665 din 5 iulie 2007

Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată într-un dosar aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală și a constatat că dispozițiile art. 23 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, republicată, sunt neconstituționale.

În considerentele acestei decizii, instanța de contencios constituțional a reținut că, *„Dacă este neîndoielnic că, în funcție de apartenența la Guvern, un membru și un fost membru al Guvernului se găsesc în situații juridice diferite, esențial, din punctul de vedere care aici interesează, este că, în cele două cazuri, angajarea răspunderii penale intervine ca urmare a săvârșirii unor infracțiuni în exercitarea mandatului. Or, Legea privind responsabilitatea ministerială – reține Curtea, în Decizia nr. 93 din 16 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 300 din 28 iunie 2005, cu referire la reglementarea anterioară celei criticate – "instituie o măsură de protecție a mandatului exercitat de membrii Guvernului, având deci caracterul obiectiv al unei garanții constituționale de ordin procedural, menite să ocrotească interesul public, și anume realizarea actului de guvernare prin exercițiul mandatului. Această măsură de ocrotire a interesului public subzistă și după încetarea mandatului membrilor Guvernului, așa încât este evident că, în privința infracțiunilor comise în exercițiul funcției, punerea sub urmărire penală a membrilor Guvernului trebuie să se realizeze cu respectarea aceluiași norme procedural" ”.*

DECIZIA nr. 302 din 4 mai 2017

Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, care nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, este neconstituțională.

DECIZIA nr. 554 din 19 septembrie 2017.

Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de judecătorul de cameră preliminară într-un dosar al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 282 alin. (2) din Codul de procedură penală, care nu permite invocarea din oficiu a nulității relative, este neconstituțională.

În considerentele acestei decizii, instanța de contencios constituțional a reținut că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 282 alin. (2) din Codul de procedură penală, care nu permite invocarea din oficiu a nulității relative, aduce atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) privind statul de

drept - în componenta sa referitoare la dreptate ca valoare supremă - și principiul legalității și ale art. 124 cu privire la înfăptuirea justiției.

DECIZIA nr. 22 din 18 ianuarie 2018

Curtea Constituțională a României a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală și a constatat că acestea sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „*excluderea probei*”, din cuprinsul lor, se înțelege și eliminarea mijloacelor de probă din dosarul cauzei.

III.3. Garantarea dreptului la apărare. Dreptul de a fi informat asupra naturii și cauzei acuzației. Dreptul de a dispune de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării. Dreptul de a întreba sau de a solicita audierea martorilor acuzații.

Reglementarea dreptului la apărare în tratatele internaționale specializate în materia drepturilor omului este de natură să pună în evidență importanța deosebită pe care o are acesta în cadrul unui proces echitabil, specific oricărei societăți democratice. Astfel, este pus în evidență faptul că acest drept comportă exercitarea mai multor garanții specifice unei persoane acuzate de comiterea unei/unor fapte penale, având în vedere că, într-o accepțiune mai largă, dreptul la apărare cuprinde totalitatea drepturilor și regulilor procedurale care oferă posibilitatea persoanei de a se apăra împotriva acuzațiilor care i se aduc.

Prin dispozițiile art. 24 din Constituția României, legiuitorul constituant a reglementat dreptul la apărare, dispunând că „(1) *Dreptul la apărare este garantat.* (2) *În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.*”.

Potrivit dispozițiilor art. 6 paragraful 3 din C.E.D.O., „*Orice acuzat are dreptul în special : a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa; b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale; d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzații*”

Respectarea dreptului inculpatului de a fi informat, în mod detaliat, cu privire la cauza și natura acuzații (faptele materiale de care este învinuit și încadrarea lor juridică), consacrat de art. 6 parag. 3 lit. a) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi asigurată

numai prin descrierea completă de către procuror a faptelor ce i se reproșează acuzatului, fiind necesar ca acuzațiile formulate să fie prezentate într-o manieră suficient de clară și prin corelare cu norma penală, pentru a-i permite inculpatului înțelegerea deplină a obiectului acuzației și a semnificației penale a faptelor pretins infracționale și a-i da, astfel, posibilitatea să își construiască o strategie de apărare corespunzătoare și eficientă în raport cu acestea.

Acordarea de timp și de mijloace adecvate pentru pregătirea apărării este strâns legată de dreptul de a fi informat asupra cauzei și naturii acuzației. Aplicabilitatea acestui drept în faza de urmărire penală este susținută de argumente potrivit cărora, în această fază, se fixează cadrul în care va fi examinată fapta calificată în infracțiunea care constituie obiectul cauzei.

Aprecierea dacă o persoană a avut timpul necesar pentru a-și pregăti apărarea se face în funcție de circumstanțele fiecărei cauze în parte, luându-se în considerare diverse criterii, precum complexitatea în fapt și în drept a acuzației, importanța activității pentru care timpul este necesar, importanța fazei procesului pentru care trebuie pregătită apărarea.

Astfel, dacă în cauza *Kremzow contra Austriei*, instanța europeană de contencios al drepturilor omului a considerat că un termen de 3 săptămâni a fost suficient pentru ca un avocat să formuleze un răspuns la un document de 49 de pagini, în schimb, în cauza *Ocalan contra Turciei* s-a apreciat că dreptul stipulat de art. 6 parag. 3 lit. b) a fost încălcat, în condițiile în care avocații apărării au beneficiat de doar 2 săptămâni pentru a pregăti apărarea într-un dosar cu 17.000 de pagini.

În ceea ce privește dreptul acuzatului de a interoga martorii din proces, acesta constă în posibilitatea ce trebuie să-i fie acordată acestuia de a contesta o mărturie făcută în defavoarea sa.

Doctrină.

În lucrarea „*Drept constituțional și instituții politice*”, vol.II, Editura Europa Nova, București, 1996, pg.148-149, I. Deleanu a arătat următoarele: „*Orice persoană acuzată de o infracțiune are dreptul în special: să se apere ea însăși sau să aibă asistența unui apărător ales de ea; dacă nu are mijloacele de a plăti un apărător, poate fi asistată în mod gratuit de către un apărător din oficiu, când interesele justiției o cer; ea poate să solicite administrarea de probe în apărarea sa; ea poate cere să fie asistată în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită în proces. Înșiruirea acestor drepturi, la art.6 pct.3 este aplicabil nu numai în fața instanței, ci în toate fazele și etapele procesului (s.n.); timpul necesar pentru pregătirea apărării urmează să*

se aprecieze în concreto; [...] facilitățile necesare pentru pregătirea apărării cuprind o gamă variată de fapte și acțiuni (precum accesul la dosar, posibilitatea unei expertize, posibilitatea de a comunica liber cu avocatul său, etc.)”.

Jurisprudența națională.

- **„Obligația organului de urmărire penală de a aduce la cunoștință inculpatului în mod complet acuzația subzistă independent de încadrarea juridică dată faptei și privește nu doar încadrarea juridică, ci și starea de fapt”** – Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 judecători, decizia penală nr.112 din 16.05.2011.
- **„Instanța de control judiciar constată la rândul său că, în desfășurarea urmăririi penale a fost încălcat dreptul la apărare efectivă a inculpatului[...]. Prin nerespectarea dispozițiilor privind asistarea învinuitului [...] de către apărător, fiind încălcat dreptul la apărare efectivă se impune restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale. Astfel, măsura procesuală a începerii urmăririi penale față de făptuitorul [...] a fost dispusă prin rezoluția de începere a urmăririi penale de la 6 ianuarie 2011, ora 15⁰⁰ (fila 20 dosarul parchetului), iar aducerea la cunoștință a învinuirii și a dreptului la apărare a fost realizată la 11 ianuarie 2011, în prezența învinuitului și apărătorului, conform mențiunilor în acest sens (fila 21 dosarul parchetului). Potrivit art. 6 alin. 3 din Codul de procedură penală, legiuitorul a statuat că **„organele judiciare au obligația să-l încunoștințeze, de îndată și mai înainte de a-l audia, pe învinuit sau pe inculpat despre fapta pentru care este cercetat, încadrarea juridică a acesteia și să-i asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării”**. Așadar, aducerea la cunoștință a începerii urmăririi penale și posibilității angajării unui apărător, învinuitului [...] a avut loc la cinci zile de la începerea urmăririi penale, interval de timp ce excede accepțiunii sintagmei „de îndată” folosită de legiuitor. Mai mult, în această perioadă au fost administrate mijloacele de probă mai sus menționate, în lipsa unui apărător care să-și exercite activitățile specific dreptului de asistență conferit de prevederile art. 172 din Codul de procedură penală. Instanța de control judiciar apreciază că, chiar dacă la data de 7 ianuarie 2011, ora 16⁴⁰ a fost întocmit un proces-verbal în dosarul nr. [...] de citare la domiciliul învinuitului [...] (fila 135 dosarul parchetului) acest înscris avea drept scop numai citarea învinuitului pentru data de 11 ianuarie 2011 ora 10⁰⁰, acesta neputând echivala cu**

vreo dovadă de aducere la cunoștință a învinuirii, precum și a dreptului la apărare sau de efectuare a altui act de urmărire penală. Altfel spus, chiar dacă asistența în raport cu infracțiunile pentru care s-a început urmărirea penală față de învinuit (art. 239 alin. 1, 2 și 5 Cod penal și art. 271 alin.1 Cod penal) nu era obligatorie, iar aducerea la cunoștință a învinuirii și a dreptului la apărare a avut loc la un interval de cinci zile, **procurorul nu avea posibilitatea administrării vreunui mijloc de probă, ceea ce ar fi condus la respectarea garanției efective a dreptului la apărare prevăzută de art. 172 alin. 1 Cod procedură penală**". (Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 5 Judecători, Decizia penală nr.242 din 03 decembrie 2012 pronunțată în dosarul penal nr.6660/1/2012).

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Instanța de contencios european al drepturilor omului, în cauza Adrian Constantin împotriva României (Hotărârea din 12.04.2011, parag. 18 și 19), a hotărât că dispozițiile art.6 parag.3 din Convenție exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzăției” aduse persoanei în cauză, întrucât, după notificare, persoana pusă sub acuzare **este oficial înștiințată** în scris **cu privire la temeiul legal și factual** al acuzațiilor care i se aduc. Sub acest aspect, s-a arătat că art.6 parag.3 lit.a) din convenție îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat atât cu privire la **cauza acuzației**, adică la faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și cu privire la natura acuzației, adică încadrarea juridică a faptelor, și aceasta în mod detaliat. Sfera de aplicare a acestei dispoziții trebuie apreciată, în special, în lumina dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 parag. 1 din Convenție, iar în materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui acuzat reprezintă o condiție esențială a echității procedurii, așadar, dreptul a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea.

III.4. Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție în soluționarea prezentei cauze.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, în prezenta procedură, nu au fost formulate excepții care să vizeze competența de soluționare a prezentei cauze de către Înalta Curte de Casație și Justiție, competența de soluționare în primă instanță fiind atrasă de calitatea inculpaților Roman Petre și Voiculescu Gelu Voican de foști miniștri în Guvernul României, respectiv calitatea inculpatului Florescu Mugurel Cristian de adjunct al Procurorului General al României, în

rechizitoriu susținându-se că faptele ar fi fost comise în legătură cu atribuțiile de serviciu ale acestora.

III.5. LEGALITATEA SESIZĂRII INSTANȚEI.

În esență, inculpații au invocat neregularitatea rechizitoriului nr.47/P/2014 din data de 12 iunie 2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție –Secția Parchetelor Militare, susținând că acesta a fost întocmit cu încălcarea dispozițiilor art. 328, art. 8 și art. 10 din Codul de procedură penală și art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale întrucât nu realizează o descriere clară și completă a faptelor reținute în sarcina lor, în așa fel încât să releve elementele constitutive ale infracțiunilor imputate și să respecte cerințele unei informări detaliate asupra acuzațiilor aduse, existând discrepanțe majore care fac imposibilă stabilirea obiectului judecății.

În ceea ce privește verificarea legalității sesizării instanței, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reamintește că aceasta presupune, în mod obligatoriu, o cenzură a *condițiilor de formă și conținut ale rechizitoriului*, prin examinarea îndeplinirii exigențelor instituite de art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală referitoare la verificarea prealabilă a actului de sesizare de către procurorul ierarhic superior, la menționarea neechivocă a persoanelor la care se referă dispoziția de trimitere în judecată, la descrierea faptelor reținute în sarcina acestora, precum și la indicarea încadrării lor juridice și a probelor/mijloacelor de probă care au fundamentat opțiunea procurorului de a da cauzei rezolvarea prevăzută de art. 327 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală.

De asemenea, Judecătorul de cameră preliminară ține să precizeze că noțiunea de „*neregularitate a rechizitoriului*” trebuie interpretată și prin prisma prevederilor art. 371 raportat la art. 329 alin. (1) din Codul de procedură penală prin care este stabilit obiectul judecății, obiect al judecății ce este mărginit de faptele și de persoanele arătate în actul de sesizare și se referă, așadar, la toate aspectele de natură să afecteze modul de investire a instanței și de circumstanțiere a obiectului și limitelor judecății, incluzând orice omisiune sau inadecvare care determină inaptitudinea acestuia de a sesiza, în mod valabil, instanța de judecată, chiar și în cazul în care împrejurările constatate nu pot fi suprapuse încălcării unei anumite norme particulare.

În etapa camerei preliminare, accentul cade pe *verificarea clarității acuzației*, respectiv a descrierii faptelor penale, ca manifestări obiective în sfera realității,

într-o manieră detaliată, explicită, lipsită de ambiguitate, care să permită inculpaților înțelegerea deplină a conținutului faptic al acuzațiilor penale, iar instanței stabilirea, dincolo de orice echivoc, a obiectului și limitelor judecății.

Respectarea dreptului inculpatului de a fi informat, în mod detaliat, cu privire la cauza și natura acuzării [*faptele materiale de care este învinuit și încadrarea lor juridică*], consacrat de art. 6 parag. 3 lit. a) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi asigurată numai prin descrierea completă de către procuror a faptelor pentru care s-a dispus trimiterea în judecată, fiind necesar ca acuzațiile formulate să fie prezentate într-o manieră suficient de clară și prin corelare cu norma penală, pentru a-i permite inculpatului înțelegerea deplină a obiectului acuzației și a semnificației penale a faptelor pretins infracționale și a-i da, astfel, posibilitatea să își construiască o strategie de apărare corespunzătoare și eficientă în raport cu acestea [în acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cauzele Pelissier și Sassi contra Franței, hotărârea din 23 martie 1999; Mattoccia contra Italiei, hotărârea din 25 iulie 2000; Dallos contra Ungariei, hotărârea din 1 martie 2001; Adrian Constantin contra României, hotărârea din 12 aprilie 2011].

Deopotrivă, modalitatea de descriere a faptelor în cuprinsul rechizitoriului trebuie să permită și instanței înțelegerea învinuirilor aduse inculpaților, pentru a le putea explica acestora, în conformitate cu prevederile art. 374 alin. (2) din Codul de procedură penală, dar și pentru a delimita în mod clar obiectul și limitele investiției sale prin actul de sesizare. Audierea acuzaților, a martorilor, precum și folosirea, în general, a anumitor procedee probatorii în cursul cercetării judecătorești vizează, în mod exclusiv, faptele pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților, astfel încât maniera de prezentare a acestora în rechizitoriu influențează în mod determinant procesul de administrare a probatoriului, în vederea stabilirii temeiniciei sau, după caz, a netemeiniciei acuzațiilor formulate de procuror. Mai mult, lămurirea obiectului judecății nu se poate realiza pe parcursul sau ulterior efectuării cercetării judecătorești, eventual prin considerentele sentinței penale pronunțată de instanță, întrucât s-ar încălca flagrant dreptul la apărare al inculpaților.

Așadar, actul de sesizare trebuie să conțină o descriere completă, detaliată, coerentă și precisă, lipsită de orice echivoc, a faptelor imputate inculpatului/inculpaților, prin indicarea datei sau a unor repere temporale rezonabile de comitere a acestora, a locului și împrejurărilor concrete în care au fost săvârșite, a tuturor acțiunilor sau inacțiunilor reținute în sarcina persoanei/persoanelor trimisă/trimise în judecată, dar și prin configurarea corespunzătoare a participației penale, în cazul în care se reține o pluralitate de

făptuitori, cu menționarea contribuției efective a fiecărui participant la comiterea faptelor.

În același context al examinării îndeplinirii cerințelor de formă și conținut ale rechizitoriului, Judecătorul de cameră preliminară *verifică dacă acesta cuprinde și indicarea detaliată a încadrării juridice a faptelor* astfel descrise. Această condiție este respectată numai atunci când există o concordanță deplină între baza factuală a acuzațiilor și elementele de conținut legal ale unei/mai multor infracțiuni, astfel cum se desprind din normele de incriminare, judecătorul urmărind, sub aspectul analizat, ca precizarea acestora din urmă și a elementelor lor de conținut juridic să aibă caracter efectiv și să nu se limiteze la o simplă enumerare a unor dispoziții legale.

În plus, așa cum reiese din coroborarea prevederilor art. 328 alin. (1) cu cele ale art. 286 alin. (2) lit. d) din Codul de procedură penală, **actul de sesizare a instanței trebuie să evidențieze și să analizeze mijloacele de probă pe care se fundamentează dispoziția de trimitere în judecată**, cu indicarea motivelor pentru care acestea au fost reținute în detrimentul altora, **obligatia de apreciere a probelor**, în conformitate cu dispozițiile art. 103 alin. (1) din Codul de procedură penală, **revenind** nu doar instanței de judecată, prin sentința pronunțată, ci **și procurorului**, care are îndatorirea legală ca, în cuprinsul rechizitoriului, să realizeze propria evaluare a probatoriului administrat în cursul urmăririi penale.

Redarea în conținutul actului de sesizare a declarațiilor suspectilor/inculpaților/persoanelor vătămate/părților civile/martorilor, nu poate substitui analiza proprie ce trebuie efectuată asupra ansamblului probator de către organul de urmărire penală și, cu atât mai puțin, nu poate înlocui sau suplini descrierea acuzațiilor, dat fiind că faptele cu care este sesizată instanța sunt doar cele reținute în concret și asumate ca fiind probate de către procuror, ca titular al acțiunii penale.

Așa cum s-a subliniat și anterior, din perspectiva exigențelor normelor convenționale, dar și a principiilor fundamentale ale procesului penal, reglementate de art. 2, art. 3 alin. (1) și (3), art. 8 și art. 10 din Codul de procedură penală, cunoașterea certă a conținutului faptelor ce fac obiectul sesizării instanței (configurate neechivoc în toate particularitățile de timp și loc de comitere, de conținut concret, de rezultat sau urmare produsă), a încadrării lor juridice, dar și a motivelor pentru care anumite mijloace de probă au fost considerate relevante în formularea acuzației, reprezintă o cerință indispensabilă pentru a asigura, în mod concret și efectiv, iar nu teoretic și iluzoriu, conformitatea procedurii judiciare cu cerințele fundamentale de echitate a

procesului penal. Chiar dacă „*informarea detaliată*” privește chestiuni diferite, raportat la circumstanțele particulare ale fiecărei cauze, această noțiune presupune, în mod esențial, ca acuzatului să îi fie furnizate date/informații suficiente pentru a înțelege de o manieră clară și precisă acuzația ce i se aduce.

Având în vedere aceste repere teoretice, Judecătorul de cameră preliminară urmează a analiza condițiile de formă (extrinseci) și de fond (intrinseci) ale rechizitoriului nr. 47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare prin prisma excepțiilor și cererilor formulate în cauză sub aspectul legalității sesizării instanței.

- **Excepția neregularității verificării legalității și temeiniciei rechizitoriului – condiția de formă, extrinsecă**

Judecătorul de cameră preliminară reține ca nefondate criticile ce au fost aduse sub aspectul neregularității verificării legalității și temeiniciei rechizitoriului, cerință obligatorie impusă de dispozițiile art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Astfel, printre criticile ce au fost aduse de inculpați (Iliescu Ion, Florescu Mugurel) a fost și aceea circumscrisă obligației procurorului ierarhic superior – în cazul de față procurorul-șef al Secției Parchetelor Militare – de a analiza întregul dosar de urmărire penală, apreciindu-se că mențiunea „*verificat sub aspectul legalității și temeiniciei*” trebuie să aibă o acoperire faptică, nu doar formală.

Sub acest aspect, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că scopul principiului controlului ierarhic este dat de identificarea, în condiții de obiectivitate, a eventualelor neconformități ale rechizitoriului cu cerințele de legalitate și temeinicie. Respectarea principiului controlului ierarhic în activitatea de verificare a legalității și temeiniciei rechizitoriului este necesară în vederea asigurării caracterului obiectiv al acestei activități judiciare, motivat de necesitatea respectării legalității activității Ministerului Public și principiului legalității procesului penal, prevăzut de art. 2 din Codul de procedură penală.

În condițiile în care dispozițiile art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală nu prevăd un termen înăuntrul căruia să fie efectuată această verificare de către procurorul ierarhic superior celui care a întocmit rechizitoriul, criticile aduse de inculpați sub acest aspect reprezintă doar o afirmație subiectivă din partea acestora, o astfel de supoziție, nesusținută de nicio probă, neputând conduce la constatarea neregularității actului de sesizare.

- **Excepția neregularității conținutului rechizitoriului – condiția de fond, intrinsecă**

Pe de altă parte, Judecătorul de cameră preliminară reține, în acord și cu criticile formulate de inculpații Iliescu Ion, Voiculescu Gelu Voican, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Drella Matei Nicolae și partea responsabilă civilmente Ministerul Afacerilor Interne (în raport de inculpatul Dumitrescu Emil ce a atras calitatea de parte responsabilă civilmente) că, deși rechizitoriul nr. 47/P/2014 este structurat în 12 capitole, iar cel dedicat stării de fapt (Capitolul IV) este împărțit în 7 secțiuni, ceea ce ar conduce la concluzia unei sistematizări a aspectelor prezentate, în realitate, astfel cum se va dezvolta *infra*, modalitatea de expunere a faptelor deduse judecății este lipsită de precizie, claritate, cursivitate și coerență, în strânsă legătură inclusiv cu aspectele ce țin de legalitatea efectuării actelor de urmărire penală și a administrării probatoriului, după cum se va dezvolta în continuare.

Încercând să identifice descrierea faptelor reținute în sarcina inculpaților, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți a constatat că, în capitolul dedicat stării de fapt, actul de sesizare a pus un accent deosebit pe **situația premisă – existența unui atac**, iar nu și cu privire la conținutul constitutiv al infracțiunii în varianta normativă a vătămării integrității fizice a unor persoane. De asemenea, astfel cum se va dezvolta *infra*, claritatea acuzațiilor a fost afectată inclusiv din perspectiva descrierii situației premise relativ la forma atacului – *generalizat și/sau sistematic*, după cum descrierea situației premise a atacului a avut la baza aspecte factuale desprinse din actele premergătoare începerii urmăririi penale, sub imperiul vechii codificări procesual penale (fără valoare probatorie) sau din mijloace de probă lovite de nulitate absolută (după cum a decis, încă din anul 2008, în mod definitiv, Înalta Curte de Casație și Justiție).

Un alt aspect care atrage neregularitatea actului de sesizare a instanței și afectează fundamental claritatea acuzațiilor îl reprezintă modalitatea de expunere a situației factuale în privința inculpaților, procurorii redactori ai rechizitoriului neprocedând la prezentarea, în mod distinct, a activităților circumscrise ilicitului penal pentru fiecare inculpat în parte (cu excepția inculpatului Ghinescu Alexandru), ci într-o manieră globală, prin menționarea, la finalul rechizitoriului, în Capitolul VIII dedicat analizei în drept a faptelor [*Încadrarea juridică a faptelor fiecăruia dintre inculpați*], a unui număr de **6 anexe, comune în cea mai mare parte tuturor inculpaților**, fără a se menționa un reper clar care să fi condus procurorii la reținerea acestora în acuzațiile aduse inculpaților. Astfel cum se va dezvolta în continuare, acuzațiile formulate au fost expuse într-o manieră generală, globală, iar nu cu referire la fapte concrete,

individualizate, prin menționarea datelor și a circumstanțelor în care ar fi fost comise.

Judecătorul de cameră preliminară reține că nu se poate stabili care au fost activitățile concrete circumscrise ilicitului penal în privința fiecărui inculpat și în directă legătură cu fiecare dintre persoanele vătămate ce au fost menționate în Anexele I-VI ale rechizitoriului, astfel încât nu se poate stabili care dintre activitățile imputate acestora au fost avute în vedere pentru conturarea fiecăreia dintre acuzații, acest aspect neputând fi clarificat nici de Judecătorul de cameră preliminară, nici de instanța de judecată, întrucât s-ar aduce atingere atât principiului separației funcțiilor judiciare, reglementat de art. 3 din Codul de procedură penală, cât și dreptului la apărare al inculpaților. Mai mult decât atât, o asemenea delimitare nu poate fi realizată nici pe baza mențiunilor ce au fost făcute în capitolul dedicat încadrării în drept a faptelor (Capitolul VIII), din moment ce, *pe de o parte*, au fost reținute, într-o manieră rezumativă doar anumite elemente factice, aspect ce nu poate fi confundat cu descrierea detaliată a acuzațiilor, iar, *pe de altă parte*, obiectul și limitele judecății sunt date de totalitatea faptelor și persoanelor arătate în actul de sesizare, iar nu de încadrarea juridică a acestora, care poate suferi modificări în urma cercetării judecătorești.

De asemenea, la secțiunea dedicată fiecărei persoane vătămate, procurorii redactori au substituit descrierea fiecărei fapte prin prezentarea conținutului mijloacelor de probă, respectiv a declarațiilor date de persoanele vătămate și/sau de martori. Din această perspectivă, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reamintește faptul că, în unele situații, redarea conținutului unor mijloace de probă se poate dovedi deosebit de relevantă, fiind necesară pentru a sublinia unele împrejurări factice sau pentru evidențierea elementelor constitutive ale infracțiunii pentru care au fost formulate acuzațiile. Cu toate acestea, maniera în care s-a procedat la întocmirea actului de sesizare, prin prezentarea unor fragmente din declarații – *oricare ar fi valoarea lor probatorie* –, nu-i exonerează pe procurorii redactori de a descrie situația de fapt a fiecărei persoane vătămate în urma unei analize coroborate a întregului probatoriu. În aceste condiții, modalitatea în care s-a procedat ar conduce la ideea ca judecătorul să deducă starea de fapt, să contruiască el însuși situația de fapt care formează obiectul propriei sesizări, ceea ce este inadmisibil.

Ca atare, le-ar fi revenit procurorilor, în calitate de titulari ai acțiunii penale, obligația de a descrie corespunzător, în cuprinsul rechizitoriului, situația de fapt cu care este sesizată instanța în cazul fiecărei învinuiri ce formează obiectul trimiterii în judecată a inculpaților, prin indicarea tuturor elementelor necesare pentru a încadra faptele în tipicitatea infracțiunilor ce se constituie în variante

normative ale infracțiunilor contra umanității, astfel încât să se realizeze o delimitare clară a obiectului judecării.

În raport de cele de mai sus, în continuare urmează a fi făcută o analiză punctuală a cererilor și excepțiilor formulate sub aceste aspecte.

1. În primul rând, astfel cum au învederat și inculpații prin excepțiile și cererile formulate, dar și Judecătorul de cameră preliminară, din chiar debutul rechizitoriului, în Capitolul I intitulat „**Obiectul cauzei**”, procurorii redactori au menționat expres că „**Faptele ce fac obiectul prezentei cauze penale au fost comise în luna iunie 1990 (zilele de 13-15)**, într-o perioadă de profunde transformări ale vieții sociale, dar mai ales ale vieții politice. Evenimentul a rămas în conștiința publicului sub denumirea „**Mineriada din 13-15 iunie 1990**” [fila 9/1979 din rechizitoriu].

În continuare, în cuprinsul aceluiași capitol, s-a menționat faptul că „**Prezenta cauză penală nu va analiza: [...]- evenimentele petrecute în București sau în țară, în perioada 01 ianuarie -13 iunie 1990 (s.n.)**, care sunt descrise în capitolul privind contextul general al cauzei. **Aceste aspecte nu fac obiectul cauzei (s.n.)**, întrucât, redeschiderea urmăririi penale, confirmată de către Înalta Curte de Casație și Justiție, prin încheierea nr. 169 din 09 martie 2015, în dosarul nr. 514/1/2015, privește doar infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal anterior” [fila 11/1979 din rechizitoriu].

Așadar, în partea introductivă a rechizitoriului, s-a menționat, **în mod expres**, că **Faptele [...]** au fost comise în luna iunie 1990 (zilele de 13-15) și că prezenta cauză nu va analiza evenimentele petrecute în București sau în țară până în data de 13 iunie 1990, **deci până în 12 iunie 1990 inclusiv (s.n.)**.

Cu toate acestea, în Capitolul IV dedicat stării de fapt, în partea introductivă, începând cu pagina 70 și continuând până la pagina 85/1979 din rechizitoriu, s-a reținut că „În ziua de **11 iunie 1990**, la sediul Guvernului, a avut loc o ședință condusă de către Ion Iliescu și Petre Roman la care au mai participat și prim viceprim-ministrul Gelu Voican Voiculescu, ministrul de interne Mihai Chițac, directorul S.R.I. Virgil Măgureanu, șeful I.G.P.R. gl.mr. Diamandescu Corneliu, șeful Marelui Stat Major gl. Vasile Ionel, procurorul general al României Gheorghe Robu, adjunctul procurorului general și șeful Direcției Procuraturii Militare Florescu Mugurel Cristian, Dan Iosif, Jerbas Paul, Bogdan Niculescu Duvăz, Adrian Severin. Subiectul acestei ședințe l-a constituit intervenția forțelor de ordine pentru înlăturarea demonstranților din Piața Universității. Ion Iliescu a dorit ca această acțiune să se desfășoare în data de 12 iunie 1990,

însă Mihai Chițac a avut o obiecțiune solicitând ca întreaga operațiune să se desfășoare în dimineața de 13 iunie 1990, aceasta pentru a avea timp în vederea organizării acțiunii. De asemenea, ministrul de interne Mihai Chițac a mai solicitat ca poliția să fie ajutată de către armată pentru blocarea străzilor care converg spre Piața Universității, pentru a se împiedica pătrunderea populației în zonă, până la curățarea zonei. Ion Iliescu, referindu-se la posibilitatea ca Piața Universității să fie reocupată de către manifestanți, a spus că: „Vom aduce câteva mii de muncitori care, după eliberarea pieței, vor pătrunde și vor staționa, pașnic, o perioadă de timp până la normalizarea circulației” (declarații Mihai Chițac, Dan Iosif, vol. 179, filele 54-57)”.

De asemenea, în capitolul VIII dedicat analizei în drept a faptelor, secțiunea **Încadrarea juridică a faptelor fiecăruia dintre inculpați**, pentru inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu-Voican, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian a fost reținută și o activitate ce ar fi fost desfășurată de aceștia în intervalul 11-12 iunie 1990.

Astfel, încadrarea juridică a faptelor cu pretins caracter infracțional ce ar fi fost comise de aceștia a avut același conținut, cu excepția funcției pe care inculpații o aveau în perioada respectivă:

„în perioada **11-15.06.1990** a decis, organizat și coordonat, alături de alți inculpați, un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestanților din Piața Universității și a altor persoane din municipiul București, atac motivat de rațiuni de ordin politic și în care au fost implicate, în mod nelegal, forțe ale Ministerului Apărării Naționale, ale Ministerului de Interne, Serviciului Român de Informații, precum și a peste zece mii de mineri și alți muncitori din mai multe zone ale țării, atacul soldându-se, în ce-l privește pe inculpat, cu:

- uciderea prin împușcare a 4 (patru) persoane;

- vătămarea fizică și psihică a 1388 (unamietreisuteoptzecișiopt) persoane;

- privarea nelegală de dreptul fundamental la libertate a 1250 (unamiedouăsutecincizeci) persoane.” [filele 1750-1759 din rechizitoriu].

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reamintește faptul că actul de sesizare trebuie să conțină o descriere coerentă și precisă, lipsită de orice echivoc, a faptelor imputate inculpaților, prin indicarea datei sau a unor repere temporale rezonabile de comitere a acestora.

În ceea ce privește răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție relativ la acest aspect, respectiv că ar fi vorba de o eroare materială care nu produce nicio consecință cu privire la claritatea rechizitoriului și a acuzațiilor formulate față de inculpați, Judecătorul de cameră preliminară nu o îmbrățișează câtă vreme o astfel de eroare poate privi o dată, un nume, iar nu aspecte de fapt – cu conotații în planul raportului de drept penal de conflict – ce au fost cuprinse în mai multe paragrafe din Capitolul I al rechizitoriului ce a fost intitulat „**Obiectul cauzei**”.

Or, din acest punct de vedere, Judecătorul de cameră preliminară constată neregularitatea rechizitoriului nr. 47/P/2014 din 12 iunie 2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare sub aspectul descrierii faptelor reținute prin actul de sesizare în sarcina inculpaților Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu-Voican, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian, câtă vreme

- *pe de o parte, s-a susținut că „**Faptele ce fac obiectul prezentei cauze penale au fost comise în luna iunie 1990 (zilele de 13-15)**”, respectiv că „**Prezenta cauză penală nu va analiza:[...]**– evenimentele petrecute în București sau în țară, în perioada 01 ianuarie -**13 iunie 1990**”,*
- *iar pe de altă parte, s-a susținut că inculpații ar fi decis, organizat și coordonat un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile „în perioada **11-15.06.1990**”.*

2. În al doilea rând, Judecătorul de cameră preliminară, în acord cu excepțiile invocate de inculpatul Iliescu Ion și din oficiu, astfel cum se va dezvolta și în capitolul dedicat legalității administrării probelor și actelor de urmărire penală, va reține neregularitatea rechizitoriului sub forma nelegalității constând în faptul că dispoziția de trimitere în judecată a vizat și fapte pentru care nu a fost începută niciodată urmărirea penală.

Or, în conformitate cu dispozițiile art. 327 din Codul de procedură penală, „*Atunci când constată [...], că urmărirea penală este completă și există probele necesare și legal administrate, procurorul: a) emite rechizitoriul*”, iar potrivit dispozițiilor art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală, „*Rechizitoriul se limitează la fapta și persoana pentru care s-a efectuat urmărirea penală și cuprinde în mod corespunzător mențiunile prevăzute la art. 286 alin. (2), datele privitoare la fapta reținută în sarcina inculpatului și încadrarea juridică a acesteia, probele și mijloacele de probă*”.

Astfel cum se va dezvolta *infra* în prezenta hotărâre – *în partea din motivare care privește legalitatea administrării probelor și actelor de urmărire penală –* **în cauză nu a fost niciodată începută, nu a fost extinsă și nici efectuată, în**

continuare, urmărirea penală față de Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu-Voican, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian, **pentru fapte constând în aceea că, în zilele de 11-12 iunie 1990 ar fi decis, organizat și coordonat un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile**, pentru a fi în prezența condițiilor impuse de art. 327 și art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală.

3. În al treilea rând, după cum s-a invocat din oficiu și se va dezvolta pe larg în capitolul dedicat legalității administrării probelor și actelor de urmărire penală, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți va reține neregularitatea rechizitoriului sub forma nelegalității urmăririi penale efectuate în cauză după redeschiderea urmăririi penale în ceea ce privește comiterea infracțiunii de crime împotriva umanității în varianta normativă alternativă a uciderii unor persoane [(art.439 alin. (1) lit. a)], în cele ce urmează urmând a se face o scurtă analiză a dosarelor nr. 74/P/1998 și nr. 75/P/1998.

Dosarul penal nr. 74/P/1998.

Astfel, în ceea ce privește **dosarul nr. 74/P/1998**, obiectul acestuia l-a constituit decesul prin împușcare a 4 victime – *Mocanu Velicu Valentin, Lepădatu Mitriță, Drumea Dragoș Și Duncă Gheorghită* – și rănirea prin împușcare a altor 3 – *Prodanczuk Gabriel Mircea, Iancu Cătălin și Pârvulescu Dan Gabriel*.

În acest dosar procurorii au întocmit, pe parcursul anchetei penale ce s-a desfășurat pe durata mai multor ani, la date diferite, 2 rechizitorii, fiind sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție care, prin hotărâri definitive, a dispus, de fiecare dată, restituirea cauzei la parchet.

Prima restituire a cauzei a vizat completarea urmăririi penale, cea de-a ***doua restituire*** a vizat nulitatea absolută a urmăririi penale efectuate în cauză ca urmare a neparcurgerii procedurii speciale a răspunderii ministeriale, reținându-se că, „**Fiind un caz de indivizibilitate**, în sensul prevăzut de art.33 lit.a din Codul de procedură penală, **urmărirea penală trebuie refăcută cu privire la toate persoanele, în raport cu soluția ce va fi adoptată în privința inculpatului Chițac Mihai**”.

Or, deși urmărirea penală trebuia refăcută, prin Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 aprilie 2013, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică a dispus, printre altele, „*Menținerea celorlalte acte și măsuri dispuse de către procurorii din cadrul Secției Parchetelor Militare de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv de către procurorii de la Procuratura Municipiului București.*” [filele 13-15 (21-25/160 dosar electronic), vol.312 d.u.p.].

Ulterior, prin Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 iunie 2013 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică [filele 5-7 (8-13/160 dosar electronic), vol.312 d.u.p.], după ce s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de Chițac Mihai și încetarea urmăririi penale față de Andrița Gheorghe, s-a dispus *„Disjungerea și declinarea competenței de soluționare a cauzei privind pe învinuiții colonel în rezervă COSTEA DUMITRU și colonel în rezervă CONSTANTIN VASILE în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București pentru efectuarea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art. 174, art. 175 lit. e, art. 176 lit. b cu aplicarea art. 73 lit. b și art. 13 Cod penal, respectiv pentru comiterea în concurs real a infracțiunilor prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art.174, art. 175 lit. e, art. 176 lit. b cu aplicarea art. 73 lit. b și art.13 Cod penal și prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art.20 comb. Cu art. 174, art. 175 lit. e, art. 176 lit. b Cod penal cu aplic. art. 73 lit. b și art. 13 Cod penal cu aplic. art. 33 lit. b și art. 13 Cod penal”*.

Prin raportare la jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție (Decizia penală nr.1 din 06 ianuarie 2014), dispoziția cuprinsă în Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 iunie 2013 în partea care vizează *„pentru efectuarea urmăririi penale”* este una nelegală, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reținând că disjungerea și declinarea competenței trebuiau să vizeze *„în vederea începerii urmăririi penale”* față de numiții *colonel în rezervă COSTEA DUMITRU și colonel în rezervă CONSTANTIN VASILE*, iar nu *„privind pe învinuiții”*, cei doi neavând această calitate, respectiv de învinuit, câtă vreme nu se dispusese, după a doua restituire a cauzei la procuror, începerea urmăririi penale.

După ce dosarul a fost declinat de la Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Ordonanța și dosarul nr. 676/P/2009 au fost primite și înregistrate la data de 25.06.2013 la Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial, sub nr. 57/P/2013, iar după intrarea în vigoare, începând cu data de 01.02.2014, a Codului de procedură penală, dosarul nr.57/P/2013 a fost înregistrat la data de 03.02.2014 în evidențele noului Parchet Militar de pe lângă Tribunalul Militar București sub nr. 24/P/2014.

După pronunțarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii Mocanu și alții împotriva României, prin Ordonanța nr. 83/C3/2014, Procurorul General al României a dispus preluarea acestei cauze de către Secția Parchetelor Militare [filele 2-3 (7-9/368 dosar electronic), vol.315 d.u.p.], **dosarul** fiind înregistrat pe rolul Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sub **nr.47/P/2014**, astfel că, în acest

dosar, după cea de-a doua restituire definitivă a cauzei la procuror din 23 iunie 2008, nu a fost începută urmărirea penală sub aspectul uciderii, prin împușcare, a celor 4 victime, neputând fi inclusă ca variantă normativă alternativă a uciderii unor persoane [(art.439 alin. (1) lit. a)], câtă vreme obiectul dosarului nr. 75/P/1998 (devenit ulterior nr. 175/P/2008) nu l-a constituit uciderea acestor 4 victime, ci, după cum se va arăta în alineatul următor, a vizat „*cele aproximativ 100 de prezumtive victime care ar fi fost îngropate în Cimitirul Străulești II*”.

Dosarul penal nr. 75/P/1998.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că urmărirea penală declanșată față de învinuții din **dosarul nr. 75/P/1998 (devenit ulterior nr.175/P/2008)** nu a vizat moartea celor 4 persoane – *MOCANU VELICU VALENTIN, LEPĂDATU MITRIȚĂ, DRUMEA DRAGOȘ și DUNCĂ GHEORGHITĂ* – ci, după cum au reținut chiar procurorii care au adoptat rezoluția nr. 175/P/2008 din 17 iunie 2009, aceasta a vizat, „[...] *în lipsa altor elemente care să ofere date cu privire la faptele concrete reținute de procurorii militari [...] presupunem că infracțiunea de genocid se referă la cele aproximativ 100 de prezumtive victime care ar fi fost îngropate în Cimitirul Străulești II și la care se fac referiri sporadice în cuprinsul dosarului. Așa cum am arătat mai sus, împrejurările în care au fost omorâte cele patru victime în urma evenimentelor din 13-14 iunie 1990, fac obiectul dosarului nr.74/P/1998 al Secției Parchetelor Militare* ” [filele 45-46 (80-81/442 dosar electronic), vol.251 d.u.p.].

4. În al patrulea rând, tot în ceea ce privește perioada 11-12 iunie 1990, în acord cu criticile aduse de inculpați, cuprinsul rechizitoriului – *ca de altfel, și în cuprinsul ordonanțelor de schimbare a încadrării juridice, extindere a urmăririi penale și punere în mișcare a acțiunii penale* – nu este lipsit de echivoc asupra datei la care a început atacul.

Astfel, dacă în cea mai mare parte a acestuia, este menționată ziua de 13 iunie 1990 ca dată de început a atacului, la pagina 1737/1979 din rechizitoriu, procurorii redactori au menționat că „*În fapt, se poate spune că atacul lansat împotriva populației civile a început la 11.06.1990, odată cu ședința de la Scroviștea, unde s-a decis convocarea unei ședințe restrânse la sediul Guvernului și la care au participat cei care au decis și organizat astfel atacul lansat împotriva populației civile*”.

Judecătorul de cameră preliminară reține, exemplificativ, data de 13 iunie 1990 ca dată de începere a atacului, după cum urmează:

- „În dimineața zilei de 13 iunie 1990, autoritățile statului au declanșat un atac violent al forțelor de ordine, în Piața Universității din București, împotriva opozanților politici care contestau rezultatul alegerilor din data de 20 mai 1990”(fila 9/1979 din rechizitoriu);
- „Ion Iliescu a dorit ca această acțiune să se desfășoare în data de 12 iunie 1990, însă Mihai Chițac a avut o obiecțiune solicitând ca întreaga operațiune să se desfășoare în dimineața de 13 iunie 1990, aceasta pentru a avea timp în vederea organizării acțiunii” (fila 70/1979 din rechizitoriu);
- Secțiunea 1 a Capitolului IV. Starea de fapt are denumirea „Intervenția din Piața Universității, 13 iunie 1990, ora 04.00” (fila 85/1979 din rechizitoriu);
- Secțiunea 2 a Capitolului IV. Starea de fapt are denumirea „Atacul lansat de lucrători ai Ministerului de Interne asupra Institutului de Arhitectură „Ion Mincu” în ziua de 13 iunie 1990”. La începutul acestei secțiuni, procurorii redactori au menționat că „Atacul declanșat, în dimineața zilei de 13 iunie 1990, nu a vizat numai persoanele aflate în Piața Universității, ci a fost îndreptat împotriva tuturor opozanților politici [...]” (fila 93/1979 din rechizitoriu);
- Secțiunea 4 a Capitolului IV. Starea de fapt are denumirea „Evenimentele petrecute în după-amiaza zilei de 13 iunie 1990 la Poliția Capitalei, sediul Serviciului Român de Informații, sediul Ministerului de Interne, Televiziunea Română, Romarta Copiilor” (fila 102/1979 din rechizitoriu).

În ceea ce privește ziua de 11 iunie 1990 ca dată de început a atacului, pe lângă mențiunea expusă cu două alineate mai sus, Judecătorul de cameră preliminară reține că, în privința inculpaților Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu-Voican, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian, în Capitolul VIII denumit „*Analiza în drept a faptelor*”, Secțiunea „*Încadrarea juridică a faptelor fiecăruia dintre inculpați*”, s-a reținut că fiecare dintre aceștia, „în perioada 11-15.06.1990 a decis, organizat și coordonat, alături de alți inculpați, un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestanților din Piața Universității și a altor persoane din municipiul București, atac motivat de rațiuni de ordin politic [...]”.

Or, din acest punct de vedere, Judecătorul de cameră preliminară reține că există contradicții cu privire la data de început a atacului, ca situație premisă, între considerentele rechizitoriului și dispoziția de trimitere în judecată, constatându-se o situație de fapt echivoc descrisă care nu face posibilă stabilirea, în concret, a

faptelor ce li se impută inculpaților Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu-Voican, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian în ceea ce privește data la care a început atacul împotriva populației civile, astfel că rechizitoriului nr.47/P/2014 din 12 iunie 2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare este neregulamentară întocmit și sub acest aspect.

5. În al cincilea rând, potrivit dispozițiilor art. 328 alin. (1) din Codul de procedură penală, printre mențiunile pe care trebuie să le cuprindă rechizitoriul se numără și „*datele privitoare la fapta reținută în sarcina inculpatului*”.

Prin dispozițiile art. 439 alin. (1) lit. a), g) și j) din Codul penal, legiuitorul a incriminat sub denumirea de **Infrațiuni contra umanității** „*Săvârșirea, în cadrul unui atac generalizat sau sistematic, lansat împotriva unei populații civile, a uneia dintre următoarele fapte:*

a) uciderea unor persoane;

g) vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane

j) persecutarea unui grup sau a unei colectivități determinate, prin privare de drepturile fundamentale ale omului sau prin restrângerea gravă a exercitării acestor drepturi, pe motive de ordin politic, rasial, național, etnic, cultural, religios, sexual ori în funcție de alte criterii recunoscute ca inadmisibile în dreptul internațional”.

Elementul material al infracțiunilor contra umanității se realizează prin acțiuni care, luate individual, constituie infracțiuni contra persoanei, dar care, comise în contextul unui atac generalizat sau sistematic, lansat împotriva populației civile, se constituie în infracțiuni autonome de infracțiunile contra persoanei.

Uciderea unor persoane, ca primă modalitate normativă alternativă prevăzută de art. 439 alin. (1) lit. a) din Codul penal, este acțiunea specifică de realizare a infracțiunilor de omor.

Varianta normativă alternativă de la lit. g) a art.439 alin. (1) din Codul penal – **vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane** – reunește infracțiunile de lovire sau alte violențe (art. 193 din Codul penal) și/sau vătămarea corporală (art. 194 din Codul penal), aceste vătămări urmând a fi descrise în raport de cele două infracțiuni menționate și fiind rezultatul unui atac generalizat sau sistematic, lansat împotriva unei populații civile prin care au fost vătămăte mai multe persoane.

Prin folosirea de către legiuitor, în norma de incriminare, a conjuncției disjunctive „sau” – „vătămarea integrității fizice **sau** psihice” – rezultă că, în urma unui atac generalizat sau sistematic, vătămarea integrității poate fi doar una fizică, poate fi doar psihică, după cum poate fi fizică și psihică.

În ceea ce privește varianta normativă alternativă ce costă în *„persecutarea unui grup sau a unei colectivități determinate, prin privare de drepturile fundamentale ale omului sau prin restrângerea gravă a exercitării acestor drepturi, pe motive de ordin politic, rasial, național, etnic, cultural, religios, sexual ori în funcție de alte criterii recunoscute ca inadmisibile în dreptul internațional”* [art. 439 alin. (1) lit. j)], Judecătorul de cameră preliminară reține că, în prezenta cauză, acuzarea a vizat privarea de libertate a persoanelor ce ar fi fost reținute în mod ilegal în incinta U.M. 0828 Băneasa – Școala Militară Superioară de Ofițeri a Ministerului de Interne și U.M. 0575 Măgurele, astfel că *„datele privitoare la fapta reținută în sarcina inculpatului”* trebuiau să urmărească tiparul normei de incriminare din art.205 din Codul penal.

Or, Judecătorul de cameră preliminară reține că rechizitoriul descrie într-o manieră echivocă faptele de care sunt acuzați inculpații, fără ca fiecare componentă a tipicității legale a variantelor normative să fie explicată prin indicarea elementelor factuale corespunzătoare, cu trimitere la probele pe care procurorii redactori le-au avut în vedere la fundamentarea acuzațiilor, în condițiile în care – *după cum se va dezvolta în capitolul dedicat legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală* – indicarea acestor elemente factuale s-a raportat, *pe de o parte*, la activitățile circumscrise actelor premergătoare, astfel cum acestea erau reglementate în Codul de procedură penală din 1969, acte premergătoare care nu au valoare probatorie fără întocmirea procesului-verbal impus de dispozițiile art. 224 alin. (3) din Codul de procedură penală din 1969 (proces-verbal care nu a fost întocmit, după cum a comunicat – la solicitarea Judecătorului de cameră preliminară – inclusiv Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare), iar *pe de altă parte*, la mijloace de probă lovite de nulitate absolută, după cum s-a decis, în mod definitiv, de către Înalta Curte de Casație și Justiție prin restituirea dosarului nr.74/P/1998, mijloace de probă care nu mai puteau fi folosite într-o nouă procedură judiciară.

Judecătorul de cameră preliminară reține că neclaritatea cu privire la faptele pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților este generată și de împrejurarea că, deși în conținutul constitutiv al infracțiunii ce le-a fost imputată, au fost reținute un număr de

- 1.388 acte materiale în privința inculpaților Iliescu Ion, Roman Petre, Măgureanu Virgil, Voiculescu Gelu Voican, Florescu Mugurel Cristian și Dumitrescu Emil pentru varianta normativă alternativă a vătămării fizice și psihice [Anexa 1 a rechizitoriului];
- 1.250 acte materiale în privința inculpaților Iliescu Ion, Roman Petre, Măgureanu Virgil, Voiculescu Gelu Voican, Florescu Mugurel Cristian și Dumitrescu Emil pentru varianta normativă alternativă a privării nelegale de dreptul fundamental la libertate [Anexa 2 a rechizitoriului];
- 856 acte materiale în privința inculpaților Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, pentru varianta normativă a vătămării fizice și psihice [Anexa 3 a rechizitoriului];
- 748 acte materiale în privința inculpaților Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, pentru varianta normativă alternativă a privării nelegale de dreptul fundamental la libertate [Anexa 4 a rechizitoriului];
- 431 acte materiale în privința inculpatului Dobrinou Vasile, pentru ambele variante normative alternative [Anexa 5 a rechizitoriului];
- 741 acte materiale în privința inculpatului Peter Petre, pentru ambele variante normative alternative [Anexa 6 a rechizitoriului];
- 5 acte materiale în privința inculpatului Ghinescu Alexandru pentru varianta normativă alternativă a vătămării fizice sau psihice,

niciunul dintre acestea nu a fost descris prin indicarea, în concret și într-o manieră care să excludă echivocul, a fiecărei acțiuni săvârșite de inculpați, singuri sau împreună, cu toate elementele ce prezintă relevanță penală, a împrejurărilor de fapt, de loc și de timp în care au fost comise și, în special, a numărului și identității autorului/autorilor și a celorlalți eventuali participanți, precum și a modalității în care s-a realizat înțelegerea frauduloasă dintre aceștia (în cazul fiecărui act material în parte), dat fiind faptul că persoanele vătămate/părțile civile individualizate în cuprinsul anexelor rechizitoriului sunt comune tuturor inculpaților sau numai unora dintre aceștia.

Deși în ultimul alineat al paginei 86 din rechizitoriu, procurorii redactori au menționat că „Situația tuturor persoanelor vătămate, în urma evenimentelor care au avut loc în zilele de 13,14 și 15 iunie 1990 va fi expusă, în mod detaliat, într-un capitol separat din prezentul rechizitoriu, iar în prezentarea stării de fapt vor fi nominalizate persoanele vătămate, modul în care acestea au fost reținute și actele de violență exercitate asupra lor”, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, în foarte multe situații, faptele nu au fost descrise.

Pentru început, Judecătorul de cameră preliminară reține că inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel Cristian, în cererile și excepțiile formulate, au invocat că nu se poate stabili obiectul și limitele judecății în raport de un număr de 120 persoane vătămate care nu au fost identificate, după cum, inclusiv în cazul acestor persoane neidentificate, faptele reținute nu au fost descrise.

În ceea ce le privește pe cele **120 persoane vătămate rămase neidentificate**, reținem că

- toate ar fi fost subiecți pasivi ai variantei normative alternative a vătămării integrității fizice sau psihice [art. 439 alin. (1) lit.g) din Codul penal],
- iar 119 ar fi fost subiecți pasivi ai variantei normative alternative a privării de dreptul fundamental la libertate pe motive de ordin politic [art. 439 alin. (1) lit. j) din Codul penal].

În privința acestor persoane vătămate, **s-a susținut de către apărare că, în primul rând, nu se poate** stabili cadrul procesual de desfășurare a judecății câtă vreme nu au fost identificate.

Judecătorul de cameră preliminară nu îmbrățișează aceste critici și, în acord cu răspunsul depus la dosar de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare [filele 2-94, vol. VIII dosar cameră preliminară], reține că, în cursul urmăririi penale, nu au putut fi identificate toate persoanele vătămate, însă existența lor fizică rezultă atât din înscrierea lor în evidențele constituite la nivelul unităților unde ar fi fost lipsite de libertate, cât și din fotografiile realizate la momentul reținerii, stabilirea datelor de stare civilă nefiind posibilă în toate cazurile, întrucât la momentul reținerii unele persoane ar fi declarat date care nu le aparțineau sau care nu ar fi avut corespondent în baza de date Centrală de Evidență a Persoanelor, iar la solicitarea organului de urmărire penală, respectiv după ce a fost autorizată de către procurorul militar publicarea pe site-ul Ministerului Public a fotografiilor acestora, doar câteva dintre acestea s-au prezentat și și-au declinat identitatea. De asemenea, Judecătorul de cameră preliminară îmbrățișează punctul de vedere al acuzării care a susținut că nu pot fi primite cererile inculpaților sub acest aspect câtă vreme, cu titlu de exemplu, în cazul victimei unei infrațiuni de omor ce ar rămâne neidentificată, autorul infrațiunii poate și trebuie tras la răspundere penală, identificarea obligatorie a victimei nefiind prevăzută de lege ca o cauză care împiedică exercitarea acțiunii penale.

Tot în ceea ce le privește pe cele 120 de persoane vătămate rămase neidentificate, Judecătorul de cameră preliminară va admite doar parțial susținerile inculpaților ce vizează nedescrierea faptelor reținute cu privire la acestea [doar cu privire la varianta normativă prevăzută de art. 439 alin. (1) lit.

g) din Codul penal –*vătămarea integrității fizice sau psihice* și pentru un număr de 114 persoane vătămăte], deoarece, în ceea ce privește varianta normativă a privării de dreptul fundamental la libertate pe motive de ordin politic [art. 439 alin. (1) lit. j) din Codul penal], în acord cu răspunsul nr. 6254/III/12/2017 din data de 27.11.2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare (fila 38, vol. VIII cameră preliminară), se observă că au fost indicate repere temporale și spațiale rezonabile de comitere a acestora, celelalte cereri (critici) invocate sub acest aspect neputând face obiectul de analiză al camerei preliminare, ci al judecății.

În schimb, în ceea ce privește varianta normativă prevăzută de art. 439 alin. (1) lit. g) din Codul penal – *vătămarea integrității fizice sau psihice*, reținem că, prin folosirea de către legiuitor, în norma de incriminare, a **conjecției disjunctive „sau”**, rezultă că, urmare a unui atac generalizat sau sistematic, vătămarea integrității poate fi doar una fizică, poate fi doar psihică, după cum poate fi atât fizică, cât și psihică.

Judecătorul de cameră preliminară, în dezacord cu cererile și excepțiile formulate de inculpați, pe care le va respinge sub acest aspect, reține că, **în ceea ce privește vătămările psihice**, procurorii redactori ai rechizitoriului au menționat că privarea de libertate a persoanelor vătămăte în condiții la limita subzistenței, incertitudinea cu privire la integritatea lor fizică și agresarea fizică le-ar fi produs tuturor celor privați de libertate puternice suferințe psihice.

Pe de altă parte, Judecătorul de cameră preliminară nu îmbrățișează punctul de vedere exprimat de Secția Parchetelor Militare în răspunsul nr. 6254/III/12/2017, în sensul că *„s-a stabilit în mod cert modalitatea în care ele au fost vătămăte și natura vătămărilor suferite”* (fila 41, vol. VIII camera preliminară), respectiv că *„[...] mențiunile de la filele 1743-1744 din rechizitoriu [...] analizează în ce au constatat aceste vătămări [...] Tot aici se arată care este gravitatea necesară a leziunilor pentru ca faptele să poată fi încadrate în prev. art. 439 din Codul penal [...]”* (fila 58, alin. 5, vol. VIII cameră preliminară).

În raport de trimiterea făcută și menționată în alineatul precedent (la filele 1743-1744 din rechizitoriu), Judecătorul de cameră preliminară va reda ceea ce procurorii redactori au menționat la aceste pagini: *„Astfel, textul alin.(1) lit. g) face vorbire de „vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane”, iar acest text nici măcar nu sugerează un anumit nivel al gravității vătămărilor concrete. De asemenea, textul nu face nici trimitere la textele tradiționale în care sunt incriminate fapte de violență fizică sau psihică, nefiind folosită niciuna dintre denumirile marginale ale infracțiunilor clasice în care sunt încadrate faptele de violență, așa cum sunt lovirile sau alte violențe ori vătămarea*

corporală. Acest fapt denotă că este suficientă existența unor fapte de violență, nefiind necesar ca aceste violențe să producă urmări de o anumită gravitate, faptele putând fi încadrate de textele tradiționale atât ca vătămări corporale, cât și ca loviri sau alte violențe. Gravitatea vătămarilor este determinată de numărul mare de victime, de contextul și scopul în care au fost comise, aceste criterii calificând faptele ca infracțiuni împotriva umanității. Aceasta este și opinia unei părți a literaturii de specialitate, în timp ce o altă parte, în analiza tipicității infracțiunii în această variantă, face trimitere doar la vătămarea corporală, fără a justifica în niciun mod această trimitere”

În aceste condiții, câtă vreme procurorii redactori au menționat că faptele pot „fi încadrate de textele tradiționale atât ca vătămări corporale, cât și ca loviri sau alte violențe”, este evident că, fără a avea în vedere opiniile din doctrină la care s-a făcut trimitere (acestea făcând obiectul de analiză al celei de-a treia faze a procesului penal), a fost acceptat de către aceiași procurori că faptele de violență trebuie să aibă drept consecință o atingere – de gravitate minimă sau medie – a integrității fizice a persoanei, trebuind făcută o descriere a acestei atingeri în cazul fiecărui subiect pasiv. Or, inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel au invocat tocmai lipsa descrierii atingerii, indiferent de gravitatea minimă sau medie a acesteia.

Astfel, procurorii redactori ai rechizitoriului au reținut în privința unui număr de 114 persoane vătămate dintre cele rămase neidentificate (persoana vătămată Giosanu Vasile-Manuel fiind, într-adevăr, identificată, după cum se menționează în răspunsul parchetului) că ar fi fost vătămate fizic și psihic, fără a menționa în ce au constat vătămările fizice, **fiind folosită de către procurorii redactori ai rechizitoriului conjuncția copulativă „și”** – deși, în ultimul alineat al paginei 86, au menționat expres că „în prezentarea stării de fapt vor fi nominalizate persoanele vătămate, modul în care acestea au fost reținute și actele de violență exercitate asupra lor” – după cum urmează:

1. Alexandru Filip Alexandru –pct. 17, fila 366;
2. Alexandru Vasile –pct.22, fila 370;
3. Andreica Vasile –pct.35, fila 380;
4. Apostu Vasile –pct.54, fila397;
5. Baleevici Samuel –pct.73 fila 414;
6. Bancă Cristian –pct.74, fila 414;
7. Barcă Sali –pct.83, fila 421;
8. BîrdeaEduard – pct.118, fila 455;
9. Bîrsan Nicolae – pct.119, fial 455;
- 10.Bogdan Constantin – pct.129, fila 463;
- 11.Bogdan Gheorghe – pct.130, fila 463;

12. Bogoş George – pct.132, fila 465;
13. Boiangiu Ionel –pct.133, fila 465;
14. Bot Carol –pct.142, fila 474;
15. Bujor Constantin –pct.167, fila 497;
16. Busuioc Florentin –pct.179, fila 506;
17. Cîrpaci Colodea – pct.249, fila 563;
18. Cojocaru Gabriel –pct.256, fila 563;
19. Constantin Ecaterina –pct.269, fila 580;
20. Constantin Florentin –pct.271, fila 581;
21. Constantin Moise –pct.276, fila 585;
22. Constantinescu Cristina –pct.281, fila 589;
23. Cosma Constantin –pct.288, fila 594;
24. Crăciun Teodor –pct.304, fila 607;
25. Crap Robert –pct.307, fila 609;
26. Creţu Constantin – pct.311, fila 611;
27. Despa Ghorghiţă –pct.349, fila 643;
28. Dinu Constantin –pct.362, fila 654;
29. Dinu Mariana –pct.364, fila 655;
30. Dobre Adrian – pct.374, fila 664;
31. Dragomir Zaharia Cornel –pct.393, fila 680;
32. Drăgan Gavril –pct.397, fila 683;
33. Drăgan Marin –pct.400, fila 686;
34. Duduman Dumitru –pct.414, fila 698;
35. Dumitra Ileana –pct.418, fila 701;
36. Dumitrescu Veronica –pct.428, fila 709;
37. Dumitru Gheorghe –pct.435, fila 714;
38. Enescu Vasile – pct.464, fila 742;
39. Epure Valeriu –pct.467, fila 744;
40. Fiorea Ilie –pct.484, fila 759;
41. Gălăţeanu Vasile –pct.520, fila 791;
42. Georgescu Florian –pct.527, fila 796;
43. Giosanu Vasile –pct.565, fila 829;
44. Grigore Eugen –pct.585, fila 845;
45. Grigore Sebastian –pct.589, fila 848;
46. Ifrim Cornel –pct.619, fila 871;
47. Ilie Gheorghe –pct.620, fila 872;
48. Iliescu George –pct.624, fila 874;
49. Ionaşcu Vasile – pct.641, fila 890;
50. Ionescu Gheorghe –pct.643, fila 892;
51. Ioniţă George –pct.652, fila 897;
52. Lazăr Dumitru –pct.680, fila 924;

53. Luchian Ștefan – pct.699, fila 942;
- 54.Lungu Dănuț – pct.701, fila 943;
- 55.Marin Vasile –pct.734, fila 974;
- 56.Memet Florin – pct.760, fila 996;
57. Mincu Florentin Alin –pct.782, fila 1015;
- 58.Necic Nelu – pct.850, fila 1076;
- 59.Negreanu Rita –pct.858, fila 1082;
- 60.Nicolae Dan –pct.873, fila 1096;
61. Nicolae Dănuț –pct.874, fila 1096;
62. Nicolau Bogdan –pct.884, fila 1104;
- 63.Niculescu Marian – pct.896, fila1113;
- 64.Nistor Eugen –pct.899, fila 1116;
65. Niță Pavel Dan –pct.902, fila 1118;
- 66.Oancea Gheorghe –pct.910, fila1124;
67. Octavian Costel –pct.912, fila 1125;
- 68.Onofrei Vasile – pct.917, fila 1129;
- 69.Petrescu Nicolae –pct.981, fila 1183;
- 70.Pîrvu Ion –pct.988, fila 1189;
71. Ploscaru Zoia –pct.995, fila 1193;
- 72.Pop Florian –pct.1002, fila 1198;
- 73.Pop Tiberiu –pct.1006, fila 1200;
- 74.Popa Eleonora – pct.1008, fila 1201;
- 75.Popescu Nicolae – pct.1021, fila 1211;
- 76.Poselu Ștefan – pct.1028, fila 1215;
- 77.Priteanu Corneliu – pct.1038, fila 1222;
- 78.Radu Claudiu – pct.1047, fila 1228;
- 79.Radu George –pct.1049, fila 1230;
80. Radu Valentin –pct.1053, fila 1233;
- 81.Robu Nicolae – pct.1082, fila 1259;
- 82.Roman Gheorghe – pct.1086, fila 1261;
- 83.Roman Gheorghe – pct.1087, fila 1262;
- 84.Rotaru Gheorghe – pct.1101, fila 1273;
- 85.Rotaru Sandu –pct.1103, fila 1274;
- 86.Runceanu Gheorghe –pct.1106, fila 1276;
- 87.Rupa Tiberiu – pct.1111, fila 1279;
- 88.Ruse Constantin Gigel– pct.1112, fila 1280;
- 89.Ruse Florin – pct.1113, fila 1280;
- 90.Rusu Viorel – pct.1114, fila 1280;
- 91.Sanda Ion – pct.1122, fila 1286;
- 92.Scoruș Nicolae – pct.1139, fila 1299;
- 93.Seber Cristian – pct.1142, fila 1301;

- 94.Sighișorean Visarion Ovidiu –pct.1146, fila 1309;
- 95.Simion Florin –pct.1151, fila 1306;
- 96.Spiridon Florina – pct.1161, fila 1314;
- 97.Stan Florian – pct.1165, fila 1316;
- 98.Stan Ștefan – pct.1173, fila 1322;
- 99.State Valeriu –pct.1189, fila 1335;
100. Stoi Maria –pct.1200, fila 1344;
101. Stoian Ion –pct.1203, fila 1346;
102. Stoica Peter –pct.1210, fila 1351;
103. Straton Marius –pct.1216, fila 1357;
104. Tănase Constantin– pct.1248, fila 1384;
105. Tincu Ilie –pct.1261, fila 1395;
106. Toma T. –pct.1274, fila 1408;
107. Tudorache Gheorghe –pct.1290, fila 1422;
108. Turi Pascu – pct.1299, fila 1430;
109. Vasile Gheorghe –pct.1326, fila 1452;
110. Vasiliu Paul –pct.1336, fila 1462;
111. Vătaru Răducan–pct.1337, fila 1463;
112. Velicu Maria –pct.1345, fila 1467;
113. Zaharia Gheorghe –pct.1375, fila 1491;
114. Zorilă Daniel –pct.1390, fila 1502;

Astfel, fără a reda în integralitate starea de fapt ce a fost reținută cu privire la fiecare dintre aceste persoane vătămate, tiparul folosit de procurorii redactori ai rechizitoriului a fost următorul:

*„**Persoană vătămată** [...] – **neidentificat**. Figurează în **albumul foto** „(...)” care conține fotografiile persoanelor reținute la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” (U.M. 0828 București)/ U.M. 0575 Măgurele în zilele de 13/14-15 iunie 1990 - vol. (...), fila (...), **poziția** (...)”.*

Deși în conținutul constitutiv al infracțiunii reglementate în art. 439 alin. (1) lit. g) din Codul penal, au fost reținute și cele 114 acte materiale corespunzătoare fiecăreia dintre persoanele vătămate rămase neidentificate [în opinia parchetului, activitățile desfășurate de inculpați – și care au fost circumscrise *ilicitului penal al infracțiunilor contra umanității* – s-au constituit în atâtea acte materiale câte persoane vătămate au fost menționate în rechizitoriu, în funcție de variantele normative de la lit. a), j) și g)], **Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține** că niciunul dintre aceste acte materiale ale variantei normative alternative incriminate prin art. 439 alin. (1) lit. g) nu a fost deloc descris, prin indicarea, în concret și într-o manieră rezonabilă, a acțiunilor săvârșite ce au avut drept rezultat vătămarea integrității

fizice a acestor persoane vătămate, cu mențiunea că parchetul a susținut că aceste persoane vătămate au suferit atât vătămări fizice, cât și psihice, nefiind astfel „*stabilit în mod cert modalitatea în care au fost vătămate și natura vătămarilor suferite*” (după cum s-a susținut de către Secția Parchetelor Militare în cuprinsul răspunsului nr.6254/III/12/2017, fila 41, alineatul 4, vol. VIII dosar cameră preliminară).

O altă categorie vizează cazurile în care, deși persoanele vătămate au fost identificate, faptele nu au fost descrise, după cum urmează:

1. Andrei Maria – pct. 33, fila 379;
2. Andrei Marian – pct.34, fila 380;
3. Apostolescu Dumitru – pct.45, fila 389;
4. Bacs Csaba – pct.65, fila 406;
5. Bănică Petruța –pct.102, fila 440;
6. Bărbulescu Doru Liviu –pct.104, fila 442;
7. Boscu Constantin –pct.138, fila 470;
8. Broască Constantin –pct.162, fila 493;
9. Bugean Nicolae –pct.166, 496;
10. Buze Dan –pct.184, fila 512;
11. Calinici Dumitru –pct.185, fila 512;
12. Chirțibuș Beatrice –pct.226, fila 547;
13. Chisălău Cristina –pct.227, fila 548;
14. Ciocan Mioara – pct.237, fila 556;
15. Ciubotaru Radu –pct.244, fila 560;
16. Ciuciu Cornel –pct.247, fila 562;
17. Cârlan Cristian –pct.248, fila 563;
18. Costache Iulian – pct.295, fila 600;
19. Cotonogu Constantin – pct.301, fila 604;
20. Crăciun Cornelia –pct.308, fila 609;
21. Crișmariu Fănică –pct.319, fila 618;
22. Croitoru Costel –pct.321, fila 618;
23. Darie Ion –pct.341, fila 637;
24. David Eduard Laurențiu– pct. 343, fila 638;
25. Dobre Marian –pct.375, fila 664;
26. Dobrovicescu Carmen –pct.380, fila 668;
27. Dumitru Gheorghe –pct.433, fila 712;
28. Fedoreac Vasile Adrian –pct.470, fila 746;
29. Fodor Mihai Dorel –pct.495, fila 769;
30. Fotache Viorel –pct.498, fila 770;
31. Frunză Viorel – pct.501, fila 772;

- 32.Geroșanu Ciprian – pct.532, fila 799;
- 33.Ghindă Petrică –pct.559, fila 825;
- 34.Ghirda Cătălin Robert –pct.561, fila 826;
- 35.Ghiță Gheorghe –pct.562, fila 826;
- 36.Giuran Corneliu –pct.567, fila 830;
- 37.Golgojan Dumitra –pct.576, fila 838;
- 38.Guguluș Elena –pct.594, fila 852;
- 39.Hinca Manole – pct.627, fila 876;
- 40.Ion Ovidiu Damian –pct.637, fila 887;
- 41.Ionescu Gheorghe –pct.644, fila 892;
- 42.Lătărețu Ionel –pct.679, fila 924;
- 43.Lăzăroiu Gheorghe –pct.687, fila 930;
- 44.Lixandra Jenică – pct.696, fila 940;
- 45.Lungu Gheorghe –pct.702, fila 943;
- 46.Macarie Vasilică Cristian – pct.707, fila 947;
- 47.Maimuț Ion Gabriel –pct.712, fila 952;
- 48.Măzăreanu Cătălin –pct.757, fila 994;
- 49.Median Marin –pct.758, fila 994;
- 50.Minai Marian –pct.768, fila 1003;
- 51.Milea Cornel Marin –pct.779, fila 1013;
- 52.Minea Valerica –pct.783, fila 1016;
- 53.Mitală (fostă Kovacs) Maria – Ildiko)–pct.786, fila 1017;
- 54.Moraru Viorica –pct.806, fila 1037;
- 55.Moroșanu Marian –pct.808, fila 1038;
- 56.Motolea Mihai Dorin –pct.812, fila 1043;
- 57.Mureșan Daniela Brîndușa –pct.819, fila 1048;
- 58.Murgoci Eugen –pct.820, fila 1049;
- 59.Neagu Mirela –pct.845, fila 1072;
- 60.Neculcea Corneliu –pct.852, fila 1077;
- 61.Nedelcu Ionuț –pct.855, fila 1080;
- 62.Nicolae Marius –pct.878, fila 1099;
- 63.Nicolau Gheorghe –pct.885, fila 1104;
- 64.Nicolescu Nicolae – pct.888, fila 1106;
- 65.Nicu Costel Adrian –pct.889, fila 1107;
- 66.Niculae Constantin – pct.890, fila 1107;
- 67.Onea Marius – pct.916, fila 1128;
- 68.Oprea Ion Iulian –pct.920, fila 1132;
- 69.Opreșcu Romulus –pct.923, fila 1134;
- 70.Paraschiv Dumitru – pct.936, fila 1145;
- 71.Paraschivoiu Ștefan–pct.938, fila 1146;
- 72.Pascal Ioan –pct.940, fila 1148;

73. Pădurariu Cezar –pct.951, fila 1157;
74. Păscuțoiu Andrei –pct.953, fila 1159;
75. Păun Florin Marian –pct.956, fila 1161;
76. Păun Laurențiu –pct.959, fila 1163;
77. Polacs Lucian Dragoș – pct.1000, fila 1197;
78. Pop Gheorghe Emil –pct.1003, fila 1198;
79. Popa Romeo Lucian – pct.1012, fila 1204;
80. Popa Ștefan – pct.1013, fila 1204;
81. Popescu Santos de April – pct.1024, fila 1213;
82. Punei Ion – pct.1041, fila 1224;
83. Purice Silvian Vasile –pct.1042, fila 1225;
84. Pușcașu Dan Ioan – pct.1043, fila 1226;
85. Racoveami Ciprian Radu – pct.1045, fila 1227;
86. Rădulescu Octavian –pct.1070, fila 1248;
87. Rădulescu Stelică –pct.1071, fila 1248;
88. Răgălie Dumitra –pct.1073, fila 1249;
89. Rochian Andrei Pedro –pct.1083, fila 1260;
90. Roibu Costel –pct.1084, fila 1260;
91. Roman Romulus –pct.1090, fila 1263;
92. Rotaru George Gabriel – pct.1100, fila 1273;
93. Rotaru Vasile – pct.1104, fila 1274;
94. Rugu Nicolae – pct.1105, fila 1275;
95. Rupă Iosif –pct.1109, fila 1278;
96. Stanciu Nicolae –pct.1177, fila 1325;
97. Sticleanu Nicu – pct.1197, fila 1342;
98. Ștoian Alexandrina – pct.1201, fila 1344;
99. Ștefanescu Mihai Sorin – pct.1236, fila 1373;
100. Tiloiu Răduț – pct.1259, fila 1394;
101. Timochenko Alexandru –pct.1260, fila 1395;
102. Tudor Dumitru – pct.1286, fila 1419;
103. Tudoran Stana –pct.1291, fila 1423;
104. Tudose Stroe Cristian –pct.1293, fila 1425;
105. Țărîna Iorgu –pct.1304, fila 1434;
106. Țene Constantin –pct.1306, fila 1436;
107. Țurcan Vasile Claudiu – pct.1310/1440;
108. Țurlescu Viorel Marian – pct.1311, fila 1440;
109. Văideanu Eugen – fila 1339, fila 1464;
110. Văleanu Virgil –pct.1340, fila 1464;
111. Vieru Aurica – pct.1346, fila 1468;
112. Vișan Dumitru –pct.1349, fila 1471;
113. Vișan Gheorghe –pct.1350, fila 1471;

114. Vîlceanu Angelica – pct.1351, fila 1471;
115. Vlad Iustin Marius – pct.1354, fila 1474;
116. Vladu Ion Paul – pct.1358, fila 1477;
117. Vlase Vasile – pct.1359, fila 1478;
118. Voicilă Nicolae – pct.1364, fila 1481;
119. Voicu Lucian Nicolae –pct.1366, fila 1483;
120. Voicu Petre – pct.1367, fila 1483;
121. Voinea George –pct.1369, fila 1485;
122. Zugravu Alistir –pct.1392, fila 1503.

Astfel, fără a reda în integralitate starea de fapt ce a fost reținută cu privire la fiecare dintre aceste persoane vătămate, tiparul folosit de procurorii redactori ai rechizitoriului a fost următorul:

„Persoană vătămată [..]Figurează în albumul foto „B” care conține fotografiile persoanelor reținute la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” (U.M. 0828 București) în zilele de 14-15 iunie 1990 - vol. (...), fila (...), poziția (...)/ Figurează în albumul foto „C” care conține fotografiile persoanelor reținute la U.M. 0575 Măgurele în zilele de 14-15 iunie 1990 - vol. (...), fila (...), poziția (...).”

Deși în conținutul constitutiv al infracțiunii reglementate prin art. 439 alin. (1) lit. g) din Codul penal, au fost reținute și cele 122 acte materiale corespunzătoare fiecăreia dintre persoanele vătămate identificate mai sus, **Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține** că niciunul dintre aceste **acte materiale** ale variantei normative alternative incriminate prin art. 439 alin. (1) lit. g) nu a fost **deloc descris**, prin indicarea, în concret și într-o manieră rezonabilă, a acțiunilor săvârșite ce au avut drept rezultat vătămarea integrității fizice a acestor persoane vătămate, cu mențiunea că parchetul a susținut că aceste persoane vătămate au suferit atât vătămări fizice, cât și psihice.

În ceea ce privește atacul, ca situație premisă cerută de norma de incriminare, Judecătorul de cameră preliminară reține următoarele:

- **atacul generalizat** este atacul care este extins asupra unei întregi categorii a populației civile, percepută ca un adversar al atacatorilor care trebuie lichidat,
- iar **atacul sistematic** este atacul care se efectuează după un plan, după o metodă dinainte gândită, metodic, organizat, în realizarea unui plan de lichidare a unor grupări ale populației civile.

Din acest punct de vedere, reținem că, în rechizitoriu, la încadrarea juridică dată faptelor circumscrise ilicitului penal incriminat prin dispozițiile art. 439 alin. (1) lit. a), g) și j) din Codul penal, procurorii redactori au reținut următoarele:

- În ceea ce-i privește pe inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian, s-a reținut că fiecare dintre aceștia, în funcțiile pe care le ocupau, **„în perioada 11-15.06.1990 a decis, organizat și coordonat, alături de alți inculpați, un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestanților din Piața Universității și a altor persoane din municipiul București, atac motivat de rațiuni de ordin politic și în care au fost implicate, în mod nelegal, forțe ale Ministerului Apărării Naționale, ale Ministerului de Interne, Serviciului Român de Informații, precum și a peste zece mii de mineri și alți muncitori din mai multe zone ale țării, atacul soldându-se, în ce-l privește pe inculpat, cu:**
 - **uciderea prin împușcare a 4 (patru) persoane;**
 - **vătămarea fizică și psihică a 1388 (unamietreisuteoptzecișiopt) persoane;**
 - **privarea nelegală de dreptul fundamental la libertate a 1250 (unamiedouăsutecincizeci) persoane”;**
- În privința inculpaților Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile, Peter Petre și Ghinescu Alexandru, s-a reținut că fiecare dintre aceștia, în funcțiile pe care le ocupau, **„în perioada 13-15.06.1990 a aderat la atacul generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestanților din Piața Universității și a altor persoane din municipiul București, atac motivat de rațiuni de ordin politic și în care au fost implicate, în mod nelegal, forțe ale Ministerului Apărării Naționale, ale Ministerului de Interne, Serviciului Român de Informații, precum și a peste zece mii de mineri și alți muncitori din mai multe zone ale țării, atacul soldându-se, în ce-l privește pe inculpat, cu: [...]”.**

Având în vedere aceste aspecte menționate de procurorii redactori în actul de sesizare, Judecătorul de cameră preliminară – față de invocarea, de către unii dintre inculpați, a lipsei de claritate a acuzației sub aspectul caracterului generalizat/sistematic al atacului ca situație premisă – se va raporta la actele de începere a urmăririi penale/ordonanței de redeschidere a urmăririi penale/extindere a urmăririi penale/punere în mișcare a acțiunii penale pentru ca, în urma unei analize proprii, să poată concluziona dacă pretinsele lacune ori contradicții ale actului de sesizare reflectă doar simple erori de exprimare sau

inadvertențe formale ori, dimpotrivă, antrenează deficiențe structurale de formulare a acuzațiilor penale din prezenta cauză.

În raport de actele procesuale menționate în alineatul anterior, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, prin rezoluțiile de începere a urmăririi penale sub imperiul codificării procesual penale din 1969, **cauza acuzațiilor (descrierea faptelor) a lipsit cu desăvârșire**, iar față de ordonanța nr.47/P/2014 din 16.10.2015, cât și a celorlalte ordonanțe de extindere a urmăririi penale și punere în mișcare a acțiunii penale, suntem în prezența unor neconcordanțe ce vor fi dezvoltate în continuare.

Astfel, în ceea ce-l privește pe inculpatul **Iliescu Ion**, trecând peste faptul că în rezoluția nr.75/P/1998 din data de 09 iunie 2005 nu a fost precizată cauza acuzației [fila 2 (4/241 format electronic), vol.16 d.u.p.], în ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16 octombrie 2015, în ceea ce privește cauza acuzației ce a determinat schimbarea încadrării juridice, reținem că procurorii au avut în vedere că „în zilele de 11-12.06.1990, în calitate de președinte al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională (C.P.U.N.), [...], a decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, **un atac** asupra unei populații civile [...] ulterior, la data de 13.06.1990, împreună cu [...] a decis organizarea deplasării la București a peste 10.000 de muncitori care, în zilele de 14 și 15 iunie 1990, au continuat atacul declanșat în dimineața zilei de 13 iunie 1990 asupra unei populații civile [...]” [fila 12 (17/327 format electronic), vol.402 d.u.p.].

În privința inculpatului **Măgureanu Virgil**, prin ordonanța din data de 16 octombrie 2015, în ceea ce privește cauza acuzației ce a determinat schimbarea încadrării juridice, reținem că procurorii au avut în vedere că „în zilele de 11-12.06.1990, în calitate de director al Serviciului Român de Informații, [...], a decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, **un atac sistematic** (s.n.) asupra unei populații civile [...]” [fila 13 (18/327 format electronic), vol.402 d.u.p.].

În ceea ce-i privește pe inculpații **Peter Petre** și **Dobrinou Vasile**, s-a reținut că, în calitatea acestora de comandant la U.M. 0575 Măgurele, respectiv comandant al U.M. 0828 Băneasa – Școala Militară Superioară de Ofițeri a Ministerului de Interne, „în perioada 13-15.06.1990 a sprijinit **atacul violent** declanșat asupra unei populații civile [...]” [fila 14 (19/327 format electronic), vol.402 d.u.p.].

De asemenea, în cazul inculpatului **Dumitrescu Emil**, prin aceeași ordonanță nr.47/P/2014 din data de 16 octombrie 2015, „în zilele de 13-15 iunie 1990, [...] a participat în mod direct și a coordonat atacul violent declanșat asupra unei populații civile [...]”.

Prin ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16 octombrie 2015, pe lângă schimbarea încadrării juridice, s-a dispus și extinderea urmăririi penale sub aspectul comiterii de infracțiuni contra umanității față de:

- **Florescu Mugurel Cristian**, în privința căruia s-a reținut că „în perioada 11-12.06.1990, [...], împreună cu [...], a decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac sistematic asupra unei populații civile [...]” [fila 15 (20/327 format electronic), vol.402 d.u.p.];
- **Ionescu Cazemir Benedict**, în privința căruia s-a reținut că, „în perioada 13-15.06.1990, a sprijinit atacul violent declanșat împotriva unei populații civile [...]” [fila 16 (21/327 format electronic), vol.402 d.u.p.];
- **Burlec-Plăieș Cornel**, în privința căruia s-a reținut că, „în cadrul atacului sistematic desfășurat în perioada 13-15.06.1990 asupra unei populații civile [...]” [fila 16 (21/327 format electronic), vol.402 d.u.p.];
- **Cozma Miron**, în privința căruia s-a reținut că, „în cadrul atacului sistematic desfășurat în perioada 13-15.06.1990 asupra unei populații civile [...]” [fila 17 (22/327 format electronic), vol.402 d.u.p.];
- **Drella Matei**, în privința căruia s-a reținut că, „în cadrul atacului sistematic desfășurat în perioada 13-15.06.1990 asupra unei populații civile [...]” [fila 19 (24/327 format electronic), vol.402 d.u.p.];

În succesiunea actelor procesuale astfel configurate de procurori, Judecătorul de cameră preliminară notează, **în primul rând**, că, în cuprinsul ordonanței nr.47/P/2014 din 16.10.2015, atacul ar fi fost declanșat „în dimineața zilei de 13.06.1990”, iar nu la data de 11.06.1990, după cum s-a reținut la încadrarea juridică din rechizitoriu – „În fapt, se poate spune că atacul lansat împotriva populației civile a început la 11.06.1990, odată cu ședința de la Scroviștea.

În acest sens, facem trimitere la considerentele expuse *supra* prin care a fost arătat că, pe lângă faptul că procurorii redactori au menționat că faptele din perioada 11-12 iunie 1990 nu ar face obiectul prezentei cauze, **pentru aceste**

fapte nici nu a fost începută urmărirea penală prin rezoluțiile de începere a urmării penale din dosarul nr.75/P/1998 (devenit ulterior 175/P/2008).

În al doilea rând, în același act procesual din 16.10.2015, în ceea ce privește caracteristicile atacului, acesta

- a fost unul care nu a primit nicio caracterizare (Iliescu Ion),
- a fost un atac violent (Peter Petre, Dobrinoiu Vasile, Dumitrescu Emil și Ionescu Cazemir Benedict),
- respectiv a fost un atac sistematic (Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Burlec Plăieș Cornel, Cozma Miron și Drella Matei), cu mențiunea că **nu s-a motivat, în niciun fel, această din urmă caracteristică a atacului**, deși, potrivit dispozițiilor art. 286 din Codul de procedură penală, cuprinsul ordonanței ar fi trebuit să cuprindă și motivele de fapt care au condus procurorii la adoptarea acestor măsuri.

Ulterior, prin Ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 19.10.2015, s-a dispus extinderea urmării penale față de **Sârbu Adrian** sub aspectul comiterii de infracțiuni contra umanității, reținându-se că, „în zilele de 11-12.06.1990, civil *Iliescu Ion, civil Roman Petre, [...], au decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac asupra unei populații civile [...]. Sârbu Adrian, în cursul zilei de 13.06.1990, a aderat la această hotărâre și, împreună cu [...] au decis și organizat deplasarea la București a peste 10.000 de muncitori care, în zilele de 14 și 15 iunie 1990 au continuat atacul declanșat în dimineața zilei de 13 iunie 1990 asupra unei populații civile [...]*” [fila 23 (28/327 format electronic), vol.402 d.u.p.].

Așadar, prin ordonanța din 19.10.2015, atacul nu a fost circumscris uneia din cele două variante normative alternative ale normei de incriminare – generalizat sau sistematic.

Prin Ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 29.10.2015, s-a dispus extinderea urmării penale față de **Roman Petre și Voiculescu Gelu Voican**, reținându-se că, „în zilele de 11-12.06.1990, împreună cu [...], au decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri **fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac asupra unei populații civile [...]**” [filele 36-37 (41-42/327 format electronic), vol.402 d.u.p.], astfel că nici în privința acestui act procesual procurorii nu au circumscris atacul uneia din cele două variante normative alternative ale normei de incriminare – generalizat sau sistematic.

Ulterior, prin Ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 23.12.2016 [filele 1-81 (3-83 format electronic), vol.405 d.u.p.], s-a dispus:

A. Extinderea urmăririi penale față de suspecții Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Cozma Miron, Drella Matei, Burlec Plăieș Cornel, reținându-se în sarcina acestora mai multe acte materiale ale infracțiunii preăzute de art. 439 alin. (1) lit. g) și j) din Codul penal „ca fiind comise în cadrul **atacului generalizat și sistematic** lansat împotriva unei populații civile” ;

B. Punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre, reținându-se în sarcina primilor 5 inculpați că ar au „decis, organizat și coordonat un **atac generalizat și sistematic** lansat împotriva unei populații civile [...]”, iar în sarcina celorlalți inculpați că au „aderat la **atacul generalizat și sistematic** lansat împotriva unei populații civile”.

Așadar, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că,

- dacă în ordonanța din 16.10.2015, atacul, ca situație premisă, a fost caracterizat ca fiind doar sistematic și doar în ceea ce-i privește pe suspecții Florescu Mugurel Cristian, Burlec Plăieș Cornel, Cozma Miron și Drella Matei, în privința celorlalți suspecți menționați în ordonanța din 16.10.2015, dar și a suspecților din ordonanțele din 19.10.2015 și 29.10.2015 atacul nu a fost circumscris niciuneia dintre variantele normative alternative ale normei de incriminare,
- ulterior, în ordonanța din 23.12.2016, odată cu extinderea urmăririi penale doar față de unii suspecți, atacul, din sistematic, a devenit generalizat și sistematic, fără să se motiveze de ce a avut loc această modificare a acuzației.

Or, în conținutul normei de incriminare, legiuitorul a folosit conjuncția disjunctivă „sau” cu privire la felurile atacului – ***generalizat sau sistematic*** – , astfel că atacul (1) poate fi doar generalizat, (2) poate fi doar sistematic, după cum (3) poate fi generalizat și sistematic.

Ulterior, în cuprinsul ordonanței nr.47/P/2014 din data de 08.05.2017 prin care a fost extinsă urmărirea penală și pusă în mișcare acțiunea penală [filele 154-211 (154-210 format electronic), vol.405 d.u.p.], atacul a fost generalizat și sistematic în privința tuturor inculpaților.

Prin ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 17.05.2017 [filele 212-247 (211-246 format electronic), vol.405 d.u.p.] a fost extinsă urmărirea penală sub aspectul comiterii de infracțiuni contra umanității în varianta normativă alternativă prevăzută de art. 439 alin. (1) lit. g) din Codul penal față de suspectul **Ghinescu Alexandru**, „constând în aceea că, în calitate de director al I.M.G.B., în cadrul atacului sistematic desfășurat în perioada 13-15.06.1990 asupra unei populații civile, în ziua de 13.06.1990, a mobilizat un grup de muncitori din cadrul I.M.G.B. pe care i-a condus prin București, atacând sediul Institutului de Arhitectură Ion Mincu în care se refugiaseră câțiva studenți – opozanți ai regimului F.S.N., în aceste împrejurări fiind vătămate fizic 5 (cinci) persoane”.

Ulterior, prin ordonanța nr.47/P/2014 din data de 26.05.2017, a fost pusă în mișcare acțiunea penală față de inculpatul Ghinescu Alexandru, „pentru 5 (cinci) acte materiale ale aceleiași infracțiuni contra umanității, în varianta prev. de art. 439 alin. 1 lit. g din Codul penal, cu aplic. art.5 din Codul penal, acte comise în calitate de director al I.M.G.B., constând în aceea că, în ziua de 13 iunie 1990 a mobilizat un grup de muncitori din cadrul I.M.G.B., pe care i-a condus prin București, atacând sediul Institutului de Arhitectură Ion Mincu în care se refugiaseră câțiva studenți – opozanți ai regimului F.S.N., în aceste împrejurări fiind vătămate fizic 5 (cinci) persoane” [fila 283, vol.405 d.u.p.].

De altfel, Judecătorul de cameră preliminară reține că procurorii redactori ai rechizitoriului au făcut mențiuni diferite până și în cuprinsul rechizitoriului relativ la natura atacului – generalizat, sistematic sau generalizat și sistematic.

Astfel, în 4 cazuri, în cuprinsul rechizitoriului, procurorii redactori au reținut că atacul a fost sistematic:

- „Represiunea autorităților a continuat, în zilele de 14 și 15 iunie 1990, printr-un atac sistematic desfășurat împreună cu minerii și muncitorii din mai multe județe ale țării [...]” (fila 10/1979);
- „În ce privește cauza de față, caracterul sistematic al atacului rezultă cu evidență din faptul că autoritățile au conceput un plan pentru evacuarea și reprimarea demonstranților care se opuneau politicii promovate de acestea, plan care arată fără îndoială o organizare și o concepție unitară în activitatea infracțională a autorilor atacului. De asemenea, multitudinea actelor, care evidențiază caracterul sistematic al atacului, este și ea evidentă” (1732/1979)
- „În cauză au fost ucise patru persoane prin împușcare de către forțele de ordine care au respins manifestații ce intenționau să pătrundă în sediul Ministerului de Interne, respectiv au atacat

cordoanele de militari ai Ministerului Apărării Naționale veniți în sprijinul forțelor de ordine. Față de precizările făcute anterior, este mai mult decât evident că uciderea acestor persoane a avut loc în cadrul atacului sistematic lansat împotriva populației civile”(fila 1742/1979).

În capitolul VIII, „*Analiza în drept a faptelor. Analiza tipicității infracțiunilor contra umanității art. 439 din Noul Cod Penal*”, ca de altfel în tot restul rechizitoriului – *cu excepția ce urmează a fi menționată în alineatul următor – atacul a fost sistematic sau generalizat.*

În schimb, în același capitol VIII, la secțiunea dedicată încadrării juridice a faptelor fiecăruia dintre inculpați (filele 1750-1771/1979), **atacul a fost sistematic și generalizat.**

Mai mult decât atât, **chiar procurorii redactori ai rechizitoriului**, prin trimiterea la doctrină – **dar fără o clarificare în cuprinsul actului de sesizare** – **au admis diferența între un atac sistematic și un atac generalizat**, menționând că „*diferența dintre cele două tipuri de atac, respectiv sistematic sau generalizat, poate fi apreciată pe baza jurisprudenței TPIFI și a TPIR, care folosesc criteriul gradului de organizare a atacului pentru a face distincție între cele două tipuri de atac*” (pagina 1730/1979 a rechizitoriului).

În aceste condiții, în lipsa descrierii concordante a celor două modalități alternative ale atacului, pe de o parte, în considerentele rechizitoriului, iar pe de altă parte, la secțiunea în drept, există o incertitudine cu privire la fapta cu care a fost învestită instanța sub aspectul caracterului atacului ca situație premisă, rechizitoriul fiind neregulamentar și sub acest aspect.

6. În al șaselea rând, Judecătorul de cameră preliminară reține că, în Capitolul VI al rechizitoriului prin care a fost prezentată situația fiecărei persoane vătămate (filele 354 – 1542), procurorii redactori au substituit descrierea fiecărei fapte prin prezentarea conținutului mijloacelor de probă, respectiv a declarațiilor date de persoanele vătămate și/sau de martori.

Dacă în unele situații, redarea conținutului unor mijloace de probă se poate dovedi deosebit de relevantă, fiind necesară pentru a sublinia unele împrejurări factice sau pentru evidențierea elementelor constitutive ale infracțiunii pentru care au fost formulate acuzațiile, cu toate acestea, maniera în care s-a procedat la întocmirea actului de sesizare, prin prezentarea unor fragmente din declarații – *oricare ar fi valoarea lor probatorie* – , nu-i exonerează pe procurorii redactori de a descrie situația de fapt a fiecărei persoane vătămate în urma unei analize coroborate a întregului probatoriu.

În ceea ce privește celelalte critici circumscrise legalității sesizării, Judecătorul de cameră preliminară reține că sunt nefondate, după cum urmează:

1. În ceea ce privește cererile și excepțiile formulate de inculpatul Ghinescu Alexandru, Judecătorul de cameră preliminară, în acord cu răspunsul dat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, reține că descrierea faptelor de săvârșirea cărora a fost acuzat inculpatul satisface exigențele impuse de lege pentru stabilirea obiectului și limitelor judecătii, actul de sesizare, în privința acestui inculpat și sub aspectul legalității sesizării, conținând o descriere coerentă și precisă, lipsită de orice echivoc, a faptelor imputate acestuia, prin indicarea unei date rezonabile de comitere a acestora, a locului și împrejurărilor concrete în care au fost săvârșite.

În acest sens, Judecătorul de cameră preliminară reține că, la filele 1771-1772 din rechizitoriu, în Capitolul VIII. Analiza în drept a faptelor, Secțiunea Încadrarea juridică a faptelor fiecăruia dintre inculpați, s-a reținut în sarcina inculpatului că :

„În calitate de director al I.M.G.B. București, în perioada 13-15.06.1990 a aderat la atacul generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestațiilor din Piața Universității și a altor persoane din municipiul București, atac motivat de rațiuni de ordin politic și în care au fost implicate, în mod nelegal, forțe ale Ministerului Apărării Naționale, ale Ministerului de Interne, Serviciului Român de Informații, precum și a peste zece mii de mineri și alți muncitori din mai multe zone ale țării, atacul soldându-se, în ce-l privește pe inculpat, cu vătămarea fizică a 5(cinci) persoane.

În dimineața zilei de 13 iunie 1990, directorul general al I.M.G.B. inculpatul Ghinescu Alexandru, răspunzând solicitărilor F.S.N.-ului, a dat dispoziție șefilor de secție să mobilizeze muncitorii, pentru a face ordine în centrul Capitalei. În jurul orei 9,30 susnumitul a plecat către sediul guvernului în fruntea unei coloane formate din aprox. 1.000 de muncitori înarmați cu obiecte contondente, iar sub coordonarea acestuia, în momentul în care muncitorii au ajuns în Piața Universității, în apropierea Institutului de Arhitectură „Ion Mincu”, au spart ușile instituției de învățământ superior și au atacat studenții aflați în exteriorul clădirii, identificându-i ca fiind opozanți ai regimului F.S.N. În aceste împrejurări, cinci studenți au suferit vătămări fizice. În continuare, muncitorii de la I.M.G.B. s-au deplasat la sediul Guvernului sub conducerea inculpatului, unde acesta s-a întâlnit cu inculpații Ion Iliescu și Petre Roman, oferindu-le sprijinul pentru a pune capăt demonstrațiilor opozanților politici.

Ulterior, în cursul serii, la solicitarea inculpatului Ion Iliescu, Ghinescu Alexandru a mobilizat și adus în Piața Victoriei și muncitori din schimbul III, rămânând în fruntea acestora, în fața guvernului, până în dimineața zilei de 14 iunie 1990, când i-a chemat în fața guvernului și pe muncitorii din schimbul I de la I.M.G.B.

Motivația de ordin politic ce a stat la baza acțiunilor inculpatului rezultă din însăși expunerea faptelor, iar această motivație privea păstrarea funcției de conducere în întreprindere, care depindea de decidenții politici.

Faptele inculpatului Ghinescu Alexandru constituie infracțiuni contra umanității, în varianta prev. de art. 439 alin. 1 lit g Cod penal – 5 (cinci) acte materiale (persoane vătămate - Salomia Răzvan, Roncea George - Alexandru, Bălășoiu Adrian Florescu Michaela - Tomnița, Georgescu Daniel Marian), cu aplic. art. 5 alin. 1 din Codul penal”.

În privința celor 5 acte materiale circumscrise variantei normative alternative de la lit. g) a art. 439 din Codul penal, acestea au fost descrise

- la filele 1283-1284 în privința persoanei vătămate Salomia Răzvan, arătându-se că „[...] la data de 13.06.1990, în jurul orelor 11:00 în timp ce acesta se afla cu aproximativ 15-20 colegi de facultate în fața Institutului de Arhitectură „Ion Mincu”, a observat un număr de circa 200-300 de muncitori din cadrul I.M.G.B. înarmați cu bâte de lemn și sticle goale. Salomia Răzvan declară că a fost lovit cu pumnii și bâtele de lemn la nivelul feței și spatelui de către muncitori”;
- la filele 1264-1265 în privința persoanei vătămate Roncea, arătându-se că „[...] în data de 13.06.1990 acesta a fost prezent în incinta Fac. de Arhitectură, în timp ce Piața Universității a fost evacuată de către forțele de ordine, iar sediul facultății a fost devastat de către muncitori de la I.M.G.B., muncitori care l-au agresat fizic. A observat un grup de 13-15 bărbați suspecți care au incendiat mașini ale poliției, aceștia primind informații prin intermediul unor stații de emisie - recepție. A fost prezent la Poliția Capitalei unde a participat la stingerea incendiilor izbucnite, iar în zona M.I. a văzut când s-a deschis focul din interiorul clădirii, personal, împreună cu Popescu Eugen, surprinzând momentul în care un manifestant a fost împușcat mortal, în cap, iar altul a fost rănit. Împreună cu fratele său Roncea Victor, a urmărit grupul de provocatori menționat mai sus, constatând că bărbații respectivi au fost prezenți și în zona Poliției Capitalei, precum și la TVR, cu scopul de a provoca militarii din dispozitive. În noaptea de 13/14.06.1990 a fotografiat un bărbat împușcat

mortal în fața magazinului Romarta Copiilor, despre care ulterior a aflat că se numea Drumea Dragoș, de la medicul chirurg Nae Constantinescu. Revenind în sediul Fac. de Arhitectură, declară că în dimineața zilei de 14.06.1990 în jurul orei 05:00 a văzut împreună cu fratele său, un număr foarte mare de mineri venind către Piața Universității. La scurt timp, mai mulți mineri au pătruns în sediul Facultății, acesta refugiindu-se împreună cu mai mulți studenți într-un atelier din clădire. Au fost descoperiți de către un grup de aprox. 20 mineri care fără motiv, i-au agresat cu obiecte contondente, la un moment dat, unul dintre mineri intenționând să-i taie capul, fiind confundat cu Marian Munteanu. În urma loviturilor primite și-a pierdut cunoștința, revenindu-și în apropierea sediului M.I. unde a fost condus. Fiind în continuare lovit, și-a pierdut din nou cunoștința și vederea, revenindu-și în momentul în care era transportat la U.M. 0575 Măgurele. A fost audiat împreună cu fratele său de către polițiști, care le-au solicitat să declare ceea ce voiau aceștia, amenințându-i totodată. A fost eliberat după 4 zile, aflând despre faptul că locuințele a două prietene ale sale au fost percheziționate, în perioada în care a fost reținut și precizează că filmele cu fotografiile efectuate în data de 13.06.1990 au rămas în posesia amiralului (rez.) Dumitrescu Emil. Conform actelor aflate la dosarul cauzei, numitul Roncea George - Alexandru a fost pus în libertate de la U.M. 0575 Măgurele la data de 16.06.1990”;

- la fila 434 în privința persoanei vătămate Bălășoiu Adrian, arătându-se că „[...] în anul 1990 era student în anul VI la Institutul de Arhitectură Ion Mincu, iar în ziua de 13.06.1990, în jurul orei 11:00 auzind că muncitori de la I.M.G.B. se deplasează către Institut, a ieșit din holul clădirii în fața intrării, unde a fost lovit de câțiva muncitori care făceau parte dintr-un grup ce scanda „I.M.G.B. face ordine” cu pumnii și picioarele, primind lovituri în zona capului și spate, reușind la un moment dat să se refugieze în hol. Muncitorii nu au pătruns în incinta facultății, însă au spart geamurile de la ușile de acces. Susținerea acestuia a fost confirmată de martorul Tuross Ioan, care declară că în dimineața zilei de 13.06.1990, mai mulți muncitori de la I.M.G.B. au agresat pe colegi de-ai săi, printre care și pe numitul Bălășoiu Adrian”;
- la filele 766-767 în privința persoanei vătămate Florescu Michaela – Tomnița, arătându-se că „[...] în data de 13.06.1990 în jurul orei 10:00 se afla la sediul Facultății de Arhitectură, moment în care a apărut o coloană de barbați și femei îmbrăcați în haine civile care au scandat „I.M.G.B. face ordine!” și au intrat cu forța în Institutul de Arhitectură.

Declară că a fost agresată fizic de un bărbat. Persoanele respective au sparte geamurile institutului. A rămas în Institut până în jurul orei 17:00 împreună cu numiții Smighelschi Marius, Sorin Vasilescu. A văzut că în intersecțiile din Piața Universității erau 3 autobuze în care s-a aruncat cu sticle incendiare și care ardeau. Nu precizează cine a provocat incendiile. A văzut incendiul la etajul 5 al Poliției Capitalei. La data de 14.06.1990 l-a văzut pe studentul Dinu Marius și pe portarul de la Institut, Mihai Ilie având leziuni și fiind internați la Spitalul Floreasca, iar aceștia i-au spus că au fost loviți de mineri.”;

- la filele 766-767 în privința persoanei vătămate Georgescu Daniel Marian, arătându-se că „[...] în iunie 1990 acesta era student la Institutul de Arhitectură. În data de 13 iunie 1990 a ajuns la facultate în jurul orei 11:45 când a observat un grup de aproximativ 200 de persoane, muncitori I.M.G.B., care s-au năpustit asupra lor și au spart câteva geamuri. Acesta declară că a fost agresat de muncitorii I.M.G.B dar nu se constituie parte civilă”.

2. În ceea ce privește **criticile aduse de inculpatul Cazemir Ionescu**, Judecătorul de cameră preliminară reține că, într-adevăr, în ceea ce-l privește pe acesta,

- în ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16 octombrie 2015 (nu 9 octombrie 2015, cum în mod greșit a menționat inculpatul în cererile și excepțiile formulate), la pct.III al ordonanței, s-a dispus extinderea urmăririi penale pentru că „[...] în perioada 13-15.06.1990 **a sprijinit** atacul violent declanșat asupra unei populații civile din București de către peste 10.000 de muncitori din centre industriale și bazine carbonifere din țară, consecința acestui atac fiind vătămarea corporală și lipsirea de libertate a aprox. 1.000 persoane”,
- pe când, în ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 23.12.2016 s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale pentru că „[...] în perioada 13-15.06.1990 **a aderat** la atacul generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, respectiv împotriva manifestanților din Piața Universității din București, precum și a populației Bucureștiului, atac în care a fost implicată participarea forțelor armate ale Ministerului de Interne, Ministerului Apărării Naționale, Serviciului Romând de Informații, precum și un număr de peste zece mii de mineri și alți muncitori din mai multe zone ale țării, [...]”, aceleași precizări regăsimu-se și în cuprinsul rechizitoriului în capitolul VIII – Analiza în drept a

faptelor, Încadrarea juridică a faptelor fiecăruia dintre inculpați, pagina 1759.

Cu toate acestea, chiar dacă între noțiunile de aderare și sprijinire există diferențe –*acestea fiind evidente mai ales în cazul unei pluralități constituite, când aderarea presupune exprimarea consimțământului expres sau tacit al unei persoane de a face parte, de a deveni membru al unei pluralități de făptuitori, iar sprijinirea constă în acordarea unui ajutor acestei pluralități de către o persoană ce nu face parte din respectiva grupare* –, Judecătorul de cameră preliminară reține că, **pe de o parte**, prin ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale a fost definită mai clar acuzația ce i-a fost adusă acestuia în raport de ordonanța de extindere a urmăririi penale din 16.10.2015, iar **pe de altă parte**, aceste aspecte nu pot face obiectul analizei acestei faze a procesului penal, ci celei de-a treia faze, cea a judecății.

Același inculpat a susținut că, din lecturarea ordonanțelor din 16.10.2015 și 23.12.2016, rezultă că, inițial, ar fi sprijinit atacul violent având drept consecință vătămarea unui număr de 1.000 persoane, pe când, ulterior, punerea în mișcare a acțiunii penale a avut în vedere aderarea la atacul generalizat și sistematic care a avut drept consecință vătămarea, fără o extindere a urmăririi penale, a aproximativ 1.350 de persoane.

Lecturând ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că acțiunea penală nu a fost pusă în mișcare pentru 1.350 de persoane vătămăte, ci s-a reținut

- 1) vătămarea integrității fizice sau psihice a unui număr total de 697 de persoane menționate nominal în cuprins și prevăzute în anexa 3
- 2) privarea de dreptul fundamental la libertate, pe motive de ordin politic, a unui număr total de 655 de persoane menționate nominal în cuprins și prevăzute în anexa 4.

În aceste condiții, Judecătorul de cameră preliminară îmbrățișează punctul de vedere exprimat de Secția Parchetelor Militare care, relativ la aceste critici invocate de inculpatul Cazemir Ionescu a precizat că numărul total al persoanelor vătămăte nu este dat de suma victimelor celor două variante normative alternative de săvârșire a faptei, respectiv vătămarea fizică și/sau psihică și lipsirea de libertate, cea mai mare parte a acestora regăsindu-se în ambele variante, așa cum se poate constata din lecturarea tabelelor anexă în care acestea au fost menționate.

3. În dezacord cu criticile formulate de inculpații Iliescu Ion, Florescu Mugurel Cristian, Ionescu Cazemir, Peter Petre, Sârbu Adrian, Ghinescu Alexandru,

Drella Matei Nicolae și Dumitrescu Emil care au susținut că procurorii redactori ai rechizitoriului nu au menționat

- în ce au constat acțiunile de decizie, organizare și coordonare a acestui atac,
- dacă inculpații erau sau nu abilitați, prin raportare la funcțiile pe care le îndeplineau, să participe la luarea unor astfel de hotărâri și să fie implicați în astfel de operațiuni de organizare și coordonare a forțelor aparținând unor structuri de stat sau a minerilor ori muncitorilor din mai multe zone ale țării,
- actele materiale circumscrise elementului constitutiv al fiecărei modalități normative din textele de lege incriminatoare aduse sub umbrela infracțiunilor contra umanității cu referire la fiecare persoană vătămată,
- de ce în cazul unor fapte cu naturi juridice diferite, s-a reținut că acestea realizează și conținutul constitutiv al infracțiunii contra umanității, câtă vreme unele dintre persoanele vătămate ale acestei din urmă infracțiuni au fost arestate preventiv, imediat după evenimentele obiect al prezentei cauze, sub diferite acuzații (persoana vătămată Murgoci Eugen –pct.820, fila 1049 – a fost reținută și arestată preventiv pentru că asupra sa au fost găsite 3 cartușe de calibrul 7,62 mm; persoana vătămată Pop Dan – pct.1001, fila 1197 – a fost reținută și arestată preventiv pentru complicitate la furt calificat, fiind condamnată ulterior la 1 an și 6 luni închisoare prin sentința penală nr. 321/1992 a Judecătoriei Sectorului 2 București),

Judecătorul de cameră preliminară reține că aceste aspecte nu pot face obiectul prezentei proceduri, putând fi discutate, sub aspect circumstanțial, doar în etapa judecătii, mai ales că, în ceea ce privește aspectul ce vizează abilitarea, prin raportare la funcțiile pe care aceștia le dețineau, de a participa la luarea unor hotărâri de organizare și coordonare, textul de incriminare nu face trimitere la astfel de atribuții.

4. Nu pot fi primite nici criticile ce au fost aduse de inculpatul Sârbu Adrian care, sub aspectul legalității sesizării instanței, a învederat că faptele care i se impută prin rechizitoriu, respectiv facilitarea transportului muncitorilor de la Galați și cazarea/hrănirea minerilor și telefonul pe care l-ar fi dat Consiliului Provizoriu de Uniune Națională Galați nu ar reprezenta acte materiale care să se circumscrie tiparului normei de incriminare, după cum nici cele prin care acesta a susținut că activitățile sale nu pot fi reținute ca activități de instigare sau complicitate la acuzația formulată de parchet, deoarece aceste aspecte antamează chestiuni de temeinicie a probatoriului care pot fi cenzurate exclusiv în faza judecătii, nicidecum în faza de cameră preliminară.

5. Inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel Cristian au formulat cereri și excepții prin care au susținut că, în ceea ce privește o categorie dintre faptele de care sunt acuzați, circumscrise variantelor normative alternative de la lit. g) și j) ale art. 439 alin. (1) din Codul penal, nu ar fi fost descrise suficient – de exemplu, la vătămarile corporale nu se arată, în majoritatea cazurilor, în ce au constat leziunile, care a fost numărul de zile de îngrijiri medicale pentru vindecare; la lipsire de libertate, doar ca excepție se menționează cu exactitate data și ora de început și cea de sfârșit a privării de libertate.

Sub acest aspect, cu titlu exemplificativ, cei doi inculpați au menționat faptele privindu-le pe următoarele persoane vătămate:

1. Mihai Elena – pct.764, fila 1000;
2. Mihai Florin – pct.765, fila 1000;
3. Mihai Leonard – pct.767, fila 1003;
4. Mihai Mariana – pct.769, fila 1004;
5. Mihai Marioara – pct.770, fila 1004;
6. Mihai Zamfir – pct.771, fila 1005;
7. Mihail Ion – pct.772, fila 1005;
8. Mihail Petre – pct.773, fila 1005;
9. Mihalache Nelu – pct.774, fila 1008;
10. Mihalache Sorin – pct.775, fila 1009;
11. Mihăieș Eusebiu Cătălin – pct.776, fila 1011;
12. Mihăilă Cristian – pct.777, fila 1012;
13. Mikloș Arnolrd – pct.778, fila 1012;
14. Militaru Adrian – pct.780, fila 1014;
15. Miloș Dumitru – pct.781, fila 1014;
16. Miteață Mariana – pct.787, fila 1018;
17. Miteață Viorica – pct.788, fila 1019;
18. Mitran Nicolae – pct.789, fila 1020;
19. Mitrică Remus – pct.790, fila 1021;
20. Mițu Marius – pct.791, fila 1022;
21. Mlisa Ion – pct.792, fila 1022;
22. Moargă Decebal – pct.793, fila 1024;
23. Mocănașu Eduard Valentin – pct.795, fila 1026;
24. Mogodici Ilie – pct.796, fila 1027;
25. Mogoș Emilian – pct.797, fila 1026;
26. Moisă Viorel – pct.798, fila 1029;
27. Moise Aurel – pct.799, fila 1030;
28. Moise Tudor – pct.800, fila 1031;
29. Moldoveanu Lenuța Marinela – pct.801, fila 1032;

30. Moldoveanu Lucian – pct.802, fila 1033;
31. Molnar Arpad – pct.803, fila 1034;
32. Molnar Ștefan – pct.804, fila 1036;
33. Moraru Andrei Silviu – pct.805, fila 1036;
34. Moreanu Tănase – pct.807, fila 1037;
35. Moroșanu Tivilic Marian – pct.809, fila 1039;
36. Moscu Aureliu Corneliu – pct.810, fila 1041;
37. Moscu Gheorghe – pct.811, fila 1042;
38. Moțea Eugen Dimitrie – pct.813, fila 1043;
39. Movilă Tiberiu – pct.814, fila 1044;
40. Muhlbacher Wilhelm – pct.815, fila 1045;
41. Munteanu Bogdan – pct.816, fila 1045;
42. Muraru Petre – pct.818, fila 1048;
43. Murguleț Pavel – pct.821, fila 1050;
44. Mustafa Costel – pct.822, fila 1051;
45. Mustață Ion Gabriel – pct.825, fila 1051;
46. Mustață Tamara – pct.824, fila 1052;
47. Mustăciosu Silvia Liana – pct.825, fila 1052;
48. Nancu Alexandru – pct.827, fila 1055;
49. Nanu Robert – pct.828, fila 1055;
50. Nastu gigel – pct.829, fila 1056;
51. Nănuși Bogdan Mihai – pct.831, fila 1057;
52. Naste Ion Constantin – pct.832, fila 1058;
53. Naste Mihai – pct.833, fila 1060;
54. Năstase Niculae – pct.834, fila 1062;
55. Năstase Ovidiu Marian – pct.835, fila 1062;
56. Neacșu Codin Dan – pct.836, fila 1064;
57. Zorilă Claudiu Daniel – pct.1389, fila 1501;
- 58. Zega Aristide – pct.1385, fila 1498;
59. Zincă Marin – pct.1386, fila 1499;
60. Zlătan Nicolae – pct.1387, fila 1500;
61. Zorilă Anghel – pct.1388, fila 1501.

Referindu-se la actele materiale ale variantelor normative alternative privindu-le pe aceste persoane vătămate, inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel Cristian au susținut că, în rechizitoriu, nu s-a menționat dacă aceste persoane vătămate au suferit vătămări în urma agresiunilor fizice, în ce au constat acestea și nici intervalul orar al privării de libertate.

Judecătorul de cameră preliminară nu îmbrățișează aceste critici.

Astfel, *pe de o parte*, în ceea ce privește vătămările suferite în urma agresiunilor fizice, în ce au constat acestea și numărul de zile de îngrijiri medicale pentru vindecare, acestea sunt probleme ce ar urma să fie soluționate în faza judecătii, câtă vreme în cazul acestor persoane vătămate s-a menționat că „[...] au fost acostati de mai mulți mineri care i-au bătut [...]” (Mihai Florin – pct.765, fila 1000), „[...] în timp ce se afla în zona bd. Magheru, a fost agresat de mai multe persoane civile și apoi a fost condus la Secția 1 Poliție cu mașina poliției însoțit de minerul Duduman Marcel de la mina Vulcan [...]” (Mihai Leonard – pct.767, fila 1003), „[...] a fost lovită de polițiști și urcată într-o dubă [...]” (Mihai Mariana – pct.769, fila 1004), iar doctrina nu este unanimă sub aspectul infracțiunii ce își pierde autonomia. Astfel, în timp ce în lucrarea „Noul Cod penal. Partea specială. Analize, explicații, comentarii. Perspectiva clujeană” – Sergiu Bogdan, Universul Juridic, București, pagina 866 – autorul susține că „Trimiterile în acest sens trebuie făcute la art.194 NCP”, colectivul de autori ai lucrării „Explicațiile NOULUI COD PENAL”, au susținut că „vătămarea integrității fizice sau psihice a unor persoane poate fi atât lovirea și alte violențe care au cauzat victimelor leziuni traumatice (art.193 C.pen.), cât și vătămarea corporală (art. 194 C.pen.)” – George Antoniu, Tudorel Toader, Explicațiile NOULUI COD PENAL, Vol. V, Editura Universul Juridic, București, 2016, pagina 363.

Pe de altă parte, în ceea ce privește intervalul orar al privării de libertate, astfel cum s-a menționat mai sus, ar urma să fie soluționat în faza judecătii, cu atât mai mult cu cât se observă că, în cuprinsul rechizitoriului, au fost indicate repere temporale și spațiale rezonabile de comitere a acestora, câtă vreme în cazul acestor persoane vătămate s-a menționat că „[...]mai mulți mineri [...] i-au dus la Școala de Poliție de la Băneasa. Figurează în lista întocmită de Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” (U.M. 0828 București) cu persoanele reținute în zilele de 14-15.06.1990 în fosta Școală Militară Superioară de Ofițeri a Ministerului de Interne -poziția224. Figurează în albumul foto „B” care conține fotografiile persoanelor reținute la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” (U.M. 0828 București) în zilele de 14-15 iunie 1990 -vol. 138, fila 112, poziția221” (Mihai Florin – pct.765, fila 1000).

6. Judecătorul de cameră preliminară va respinge și excepția invocată de inculpatul Peter Petre prin care a susținut că Parchetul nu a argumentat în niciun mod de ce a apreciat că ordinul executat de acesta ar fi fost ilegal și care sunt actele și dispozițiile legale pe care s-a bazat pentru a desprinde această concluzie, aspect esențial pentru justa soluționare a cauzei, câtă vreme, în opinia sa, nu era un ordin ilegal, întrucât, fiind în subordinea operativă a Poliției Capitalei, la

U.M. 0575 Măgurele se putea organiza un punct de triere a reținuților, potrivit art. 230 din Regulamentul Trupelor de Securitate, partea a II-a.

Judecătorul de cameră preliminară reține că aceste aspecte țin de fondul acuzațiilor ce-i sunt aduse inculpatului, neputând fi analizate în camera preliminară aspecte de temeinicie a acuzațiilor.

7. Inculpatul Peter Petre a mai susținut că imprecizia stabilirii obiectului judecății rezultă și din lecturarea paginii 1770 din rechizitoriu, unde, la finalul secțiunii alocate inculpatului Peter Petre, s-a precizat numele altui inculpat: „*Faptele inculpatului Cozma Miron constituie infracțiuni contra umanității (...)*”.

Judecătorul de cameră preliminară îmbrățișează punctul de vedere exprimat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, care a menționat sub acest aspect că suntem în prezența unei erori fără consecințe asupra preciziei obiectului judecății și nu denotă, cum a susținut inculpatul în cererile și excepțiile formulate, că ar fi fost copiată *ad litteram* starea de fapt reținută în sarcina altor inculpați.

8. Inculpatul Drella Matei Nicolae a susținut în cadrul excepțiilor și cererilor formulate că, în cuprinsul rechizitoriului nu s-a făcut referire la mijloacele de probă administrate după redeschiderea urmăririi penale, din care să rezulte realizarea tipicității și conținutului infracțiunilor pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului, iar în raport cu întregul material probator administrat în cauză, inclusiv anterior redeschiderii urmăririi penale, se face referire, selectiv, doar la depoziții ale unor martori sau suspecți date în primul ciclu procesual, depoziții care, în opinia acestuia, sunt contradictorii.

Același inculpat a mai susținut că starea de fapt reținută prin rechizitoriu în sarcina sa este una lapidară și nu se fundamentează pe nicio probă administrată în dosarul penal nr. 47/P/2014, iar toate referirile la mijloacele de probă care ar fi apte, în viziunea procurorilor, să susțină dispoziția de trimitere în judecată, privesc declarațiile a 7 martori audiați în dosarul penal nr.75/P/1998, într-un alt ciclu procesual, că 6 din aceștia ar fi declarat că au lucrat la mina Bărbăteni, nu au fost în București în perioada 13-15 iunie 1990, dar ar fi auzit că liderul de sindicat ar fi organizat plecarea minerilor de la mina Bărbăteni, fără niciun detaliu, iar cel de-al 7-lea martor era miner de la mina Aninoasa, aflată la circa 20 de km de mina Bărbăteni, astfel încât este neverosimil să se considere că putea avea cunoștință despre modul în care ar fi plecat minerii de la mina Bărbăteni La București.

Judecătorul de cameră preliminară va respinge aceste critici ce au fost circumscrise de inculpatul Drella Matei Nicolae unei imprecizii în stabilirea obiectului judecății, câtă vreme aceste aspecte antamează chestiuni de temeinicie a probatoriului care pot fi cenzurate exclusiv în faza judecății, nicidecum în faza de cameră preliminară.

În analiza efectuată prin prisma dispozițiilor art. 342 din Codul de procedură penală, Judecătorul de cameră preliminară nu poate examina aparența de temeinicie a probelor, suficiența acestora sau aptitudinea lor de a dovedi săvârșirea faptelor ce formează obiectul acuzației penale, aceste verificări constituind atributul exclusiv al instanței după începerea judecății și derularea cercetării judecătorești în cauză.

9. Cereri și excepții asupra neregularității rechizitoriului – imposibilitatea stabilirii obiectului și limitelor judecății – au invocat și persoanele vătămate/părți civile Alecu Niculae, Ștefoglou Ecaterina, Ene Viorel, Roncea George, Surdu Mircea, Dumitru Viorica (fosta Epure), Mario Adam, Roncea Victor Alexandru.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, la termenul din data de 27 martie 2019, aceste persoane vătămate/părți civile, personal și/sau prin apărători, au renunțat în mod expres la cererile formulate.

III.5. LEGALITATEA ADMINISTRĂRII PROBELOR ȘI A EFECTUĂRII ACTELOR DE CĂTRE ORGANELE DE URMĂRIRE PENALĂ.

Judecătorul de cameră preliminară reamintește faptul că, prin dispozițiile art. 24 din Constituția României și art. 6 paragraful 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, este reglementat dreptul la apărare.

În lumina acestui drept fundamental, legiuitorul român, atât în Codul de procedură penală din 1969, republicat după anul 1990, cât și în actualul Cod de procedură penală, a garantat dreptul la informare al persoanei cercetate penal cu privire la natura și cauza acuzației, stabilind

- în art. 6 alin. (3) din Codul de procedură penală din 1969, obligația organelor judiciare de a-l încunoaștința, **de îndată** și **mai înainte de a-l audia**, pe învinuit sau pe inculpat despre fapta pentru care era cercetat și încadrarea ei juridică;

- în art. 10 alin. (3), art. 78 și art. 83 lit. a¹) din Codul de procedură penală, garantarea dreptului la informare al suspectului și inculpatului de a fi încunoștințați, **de îndată**, despre fapta pentru care se efectuează urmărirea penală sau, după caz, s-a pus în mișcare acțiunea penală, precum și în legătură cu încadrarea juridică a acesteia.

Pentru a putea răspunde atât cererilor și excepțiilor formulate de inculpați, părțile responsabile civilmente, cât și de Judecătorul de cameră preliminară, este necesară o expunere detaliată a istoricului dosarului de urmărire penală.

În considerentele ce urmează, Judecătorul de cameră preliminară va arăta, **cu titlu preliminar**, că activitatea organelor de urmărire penală, din punct de vedere temporal, este împărțită, în principal, după cum urmează:

1. Faza actelor premergătoare începerii urmăririi penale.

În această etapă, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți se va raporta la activitățile circumscrise actelor premergătoare începerii urmăririi penale și, în principal, la rezoluția nr. 160/P/1997 prin care a fost adoptată o soluție de disjungere a cauzei și, subsecvent, formarea a 4 dosare distincte.

Se va reține faptul că, în această etapă, **organele de urmărire penală nu au administrat mijloace de probă**, ci au desfășurat activități specifice mijloacelor de investigație ce au fost efectuate „*tocmai în vederea începerii urmăririi penale*” și „*potrivit regulilor procedurii penale [...] fără a putea fi folosite ca mijloace de probă în procesul penal*” [Gheorghiu Mateuț, Procedura penală, Partea specială, Volumul I, Editura Lumina Lex, București, 1997, pag.70], astfel că acestea nu au aptitudinea probatorie ce este specifică doar mijloacelor de probă, ceea ce va conduce la reținerea neregularității rechizitoriului sub aspectul indicării și analiza mijloacelor de probă.

2. Începerea urmăririi penale într-unul dintre dosarele nou formate ca urmare a disjunerii dispuse prin rezoluția nr. 160/P/1997, dosar ce a vizat moartea a 4 persoane decedate prin împușcare și a altor 3 persoane rănite prin împușcare – dosarul nr. 74/P/1998.

În dosarul nr. 74/P/1998, devenit ulterior nr. 44/P/2006, Secția Parchetelor Militare a dispus, în două rânduri, trimiterea în judecată a unor inculpați, fiind sesizată Curtea Supremă de Justiție, devenită ulterior Înalta Curte de Casație și Justiție.

Astfel cum se va dezvolta în considerentele ce vizează acest dosar, ca urmare a primului rechizitoriu, s-a dispus restituirea cauzei la procuror în vederea completării urmăririi penale. După completarea urmăririi penale și sesizarea, din

nou, a instanței supreme, cauza a fost din nou restituită ca urmare a faptului că nu a fost parcursă procedura specială a răspunderii ministeriale. Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut în considerentele acestei din urmă hotărâri că, fiind un caz de indivizibilitate, **acest motiv de nulitate absolută se aplică și inculpaților care nu au avut calitatea de ministru.**

În aceste condiții, deși trebuia din nou începută urmărirea penală ca urmare a celei de-a doua restituiri a cauzei la procuror, organele de urmărire penală au infirmat doar rezoluția de începere a urmăririi penale în ceea ce-l privea pe fostul inculpat ce a deținut demnitatea de ministru (Chițac Mihai), menținând, în mod nelegal, celelalte acte de urmărire penală efectuate în cauză.

Drept urmare, în momentul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat Hotărârea Mocanu și alții împotriva României, dosarul se afla în instrumentarea unei unități de parchet militare care a apreciat, *în mod eronat*, că dosarul se afla în faza urmăririi penale, astfel că activitățile circumscrise de această unitate de parchet administrării probațiunii – iar ulterior de Secția Parchetelor Militare – , nu pot avea valoare probatorie.

Consecința care se impune este aceea a neregularității rechizitoriului nr. 47/P/2014 atât sub aspectul nelegalității urmăririi penale efectuate în cauză după redeschiderea urmăririi penale în ceea ce privește comiterea infracțiunii de crime împotriva umanității în varianta normativă a uciderii unor persoane [(art.439 alin. (1) lit. a)], cât și în ceea ce privește descrierea faptelor reținute prin actul de sesizare în sarcina inculpaților sub acest aspect, indicarea și analiza mijloacelor de probă.

3. Începerea urmăririi penale în cel de-al doilea dosar (75/P/1998) format ca urmare a disjungerii dispuse prin rezoluția nr.160/P/1997

În ceea ce privește începerea urmăririi penale în acest dosar, este de menționat faptul că, inițial, a vizat comiterea infracțiunilor prevăzute de art.2 și 3 din Decretul-lege nr. 88/1990, respectiv subminarea puterii de stat prevăzută de art. 162 din Codul penal din 1969.

Începerea urmăririi penale în acest dosar, sub aspectul comiterii celor două infracțiuni menționate anterior, s-a dispus la începutul anului 1999.

Dintre inculpații trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 47/P/2014 al Secției Parchetelor Militare, Judecătorul de cameră preliminară reține că urmărirea penală, sub aspectul celor două infracțiuni – *art.2 și 3 din Decretul-lege nr.88/1990, respectiv subminarea puterii de stat prevăzută de art. 162 din Codul penal din 1969* – a fost începută la data de 16.11.2000 față de Drella Matei și Burlec Plăieș Cornel.

În aceste condiții, probațiunea administrată în acest interval de timp nu a vizat faptele încadrate juridic în infracțiunile contra păcii și omenirii și de omor pentru care, în 05 februarie 2015, prin ordonanța nr. 3/C3/2015 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a fost redeschisă urmărirea penală în urma Hotărârii Mocanu și alții contra României.

Un aspect important ce va fi dezvoltat în capitolul dedicat dosarului nr. 75/P/1998, va fi cel în directă legătură cu disjungerea cauzei dispusă prin rezoluția nr.160/P/1997 cu privire la „*persoanele cu funcții de comandă (civile și militare) în stat ce urmează a fi cercetate sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art.248 alin.2 Cod penal/1968*” în raport de considerentele pe care instanța de contencios european al drepturilor omului le-a expus în Hotărârea Brusco împotriva Franței.

Astfel, deși aceste persoane „*cu funcții de comandă (civile și militare) în stat*” erau foarte bine cunoscute de organele de urmărire penală, în cauză s-a dispus efectuarea de acte de urmărire penală față de acestea doar din 09 iunie 2005, când a fost începută urmărirea penală față de Iliescu Ion, ulterior în iunie 2006 față de Măgureanu Virgil, iar în mai 2007 față de Dobrinoiu Vasile, Peter Petre și Dumitrescu Emil.

Astfel, Judecătorul de cameră preliminară reține că,

- în ultimele două alineate ale paginii 7 din rezoluția nr.160/P/1997 din data de 16 septembrie 1998 [fila 10/246 dosar format electronic, vol.164 d.u.p.], au fost menționate expres numele sau funcțiile efectiv deținute de cei care se încadrau în sfera de cuprindere a „*persoanelor cu funcții de comandă (civile și militare) în stat*”: „*[...] Președintele ales al României, Ion Iliescu și prim ministrul Guvernului provizoriu, Petre Roman, [...], Directorul Serviciului Român de Informații, [...], reprezentanți ai Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție [...]*”,
- la filele 8-9 ale aceluiași act procesual [filele 9-10 (12-13/246 dosar format electronic), vol.164 d.u.p.], s-a precizat că „*[...] niciuna dintre persoanele atunci cu funcții de responsabilitate în stat nu au fost audiate. Aici pot fi enumerate următoarele persoane: Iliescu Ion – fost șef al statului; Roman Petre – fost prim-ministru; general col. (rez.) Chițac Mihai – fost ministru de interne; general maior (rez.) Diamandescu Corneliu – fost șef al Poliției Române (I.G.P.) și adjunct al ministrului de interne; Măgureanu Virgil – fost șef al Serviciului Român de Informații; general col. (rez.) Stănculescu Victor-Atanasie – fost ministru al apărării*”

naționale; Voiculescu Gelu-Voican – fost viceprim-ministrul guvernului”,

- în cuprinsul rezoluției [fila 35 (37/246 dosar electronic), vol.164 d.u.p.], procurorul a specificat că „[...] *fapta persoanelor care, deținând funcții de decizie în stat, cu intenție, au încălcat legile atunci în vigoare, prin instigarea la opunere a unei categorii sociale alături de organele de represiune, împotriva altor categorii ale populației, poate întruni elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu contra interesului public*”,

ceea ce denotă, fără dubiu, faptul că, **încă din etapa actelor premergătoare, se prefigurau, cu ușurință, numele celor care au avut funcții de comandă/decizie în stat în perioada evenimentelor descrise în prezentul act de sesizare supus procedurii camerei preliminare.**

De asemenea, trebuie precizat faptul că dosarul penal nr. 160/P/1997 s-a format „în urma plângerii formulate la data de **18.02.1997** de către Asociația Victimelor Mineriadelor 1990-1991 împotriva numiților Cosma Miron, Cămărășescu Nicolae, Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Voican Gelu, Diamnadescu Corneliu, Chițac Mihai, Băsescu Traina și Robi Ion sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de [...] **art. 357 din Codul penal anterior**” [fila 86 (112/368 dosar format electronic), vol. 315 d.u.p.].

Potrivit jurisprudenței instanței de contencios european al drepturilor omului (cauza Brusco împotriva Franței), **o persoană dobândește calitatea de suspect – ce atrage aplicarea garanțiilor prevăzute de art. 6 din Convenția europeană – nu din momentul în care această calitate îi este adusă la cunoștință, ci din momentul în care autoritățile naționale aveau motive plauzibile pentru a o suspecta de comiterea unei infracțiuni.**

În aceste condiții, prin efectuarea urmăririi penale în cauză față de **alte persoane decât cele care aveau astfel de funcții „de comandă (civile și militare) în stat”** – *deși doar acestea din urmă puteau determina aducerea din țară, în București, a câtorva mii de mineri și muncitori (cum se susține în actul de sesizare)*, determină Judecătorul de cameră preliminară să rețină că, pe întreaga perioadă cuprinsă între data de **18.03.1999** [când a fost începută, pentru prima dată în dosar, urmărirea penală sub aspectul comiterii infracțiunii de subminare a puterii de stat față de Napău Ion – fila 4 (6/125 dosar format electronic), vol.1 d.u.p.], și până la momentul în care s-a dispus începerea urmăririi penale – *deși trebuia extinsă urmărirea penală* – față de Iliescu Ion (**09 iunie 2005**), Măgureanu Virgil (**12 iunie 2006**), Peter Petre, Dobrinioiu Vasile și Dumitrescu Emil (**28 mai 2007**), acestora din urmă le-a fost încălcat, în mod grav și iremediabil, dreptul la apărare în toate componentele sale.

Încălcarea dreptului la apărare a fost determinată de faptul că **aceleași „motive plauzibile” (cauza Brusco împotriva Franței)** care i-au determinat pe procurori să îi suspecteze de comiterea unei infracțiuni pe Bâțlan Dumitru, Mateșoi Adrian, Borislavschi Dimitrie, Bondoc Titu, Pința Ion, Cămărășescu Nicolae, Costinaș Benoni Gheorghe, Lioș Dorin, Ilinescu Constantin, Avramescu Ovidiu, Kleibel Vilhelm, Drella Matei Nicolae, Braiț Petru, Burlec Plăeș Cornel, Costea Petru Dan, Stanca Nicolae, Atomulesei Vasile, Soltănel Gheorghe, Nădejde Alexandru, Simion Iordache, Dihoru Valentin, Muntean Octavian, Miclăuș Nicolae, Doroftei Petre, Mătieș Cornel, Stoica Emil, Temelescu Viorel, Ciocan Nicolae, Mihăilă Gheorghe, Bacs Ștefan și Napău Ion [a se vedea filele 6-10 (3-6/125 dosar format electronic), vol.1 d.u.p.] – aceste persoane neavând funcții „*de comandă (civile și militare) în stat*” – **ar fi putut să îi determine să declanșeze procedura judiciară, în același timp, și față de Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil**, ceea ce nu s-a întâmplat în cauză.

Judecătorul de cameră preliminară subliniază, totuși, o situație particulară în ceea ce-l privește pe Iliescu Ion. Astfel, în perioada iunie 1990 – 17 noiembrie 1996 și 10 decembrie 2000 – 21 decembrie 2004, acesta a fost Președintele României, iar în exercitarea atribuțiilor sale a beneficiat de imunitatea reglementată de Constituția României [art.84 alin.(2), în ambele forme ale Constituției – forma de la publicarea din 1991 și forma revizuită din 2003].

Cu toate acestea, nu putem să nu observăm că, în perioada 18 noiembrie 1996 – 9 decembrie 2000, Iliescu Ion nu a mai deținut această funcție de demnitate publică, astfel că procurorii ar fi putut – cum au procedat în privința celorlalte persoane care nu se circumscriau sferei de cuprindere a noțiunii de funcții „*de comandă (civile și militare) în stat*” – să efectueze urmărirea penală și în privința acestuia. Ulterior, pentru perioada 10 decembrie 2000 – 21 decembrie 2004, dat fiind că imunitatea este inerentă mandatului de demnitate publică, pe perioada exercitării funcției de Președinte al României, existând un impediment constituțional temporar pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, urma a fi suspendată urmărirea penală.

4. urmărirea penală efectuată în cauză după pronunțarea hotărârii în cauza Mocanu și alții împotriva României.

După decizia pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Mocanu și alții împotriva României, prin Ordonanța nr.3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a dispus :

- *„Infirmarea parțială a rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică, cu privire la soluțiile de netrimitere în judecată dispuse privind infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal din 1968 și redeschiderea urmăririi penale în această cauză.*
- *Infirmarea rezoluțiilor nr. 7335/3341/II/22/2009 din 25.08.2009 și nr. 7301/34/II/2/2009 din 03.09.2009 ale procurorului șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.*
- *Redeschiderea se supune de îndată confirmării judecătorului de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, căruia i se trimite ordonanța, împreună cu dosarul care a stat la baza emiterii acesteia.” [filele 84-121 (110-147/368 dosar electronic), vol. 315 d.u.p.]*

Prin încheierea nr. 169 din 09 martie 2015 pronunțată de Judecătorul de cameră preliminară în dosarul nr. 514/1/2015, a fost confirmată Ordonanța nr.3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Ca urmare a declinării de competență dispusă prin ordonanța nr. 175/P/2008 din data de 07 octombrie 2015 a Secției de urmărire penală și criminalistică în favoarea Secției Parchetelor Militare [filele 2-6, vol. 351 d.u.p. în format electronic], pe rolul acestei din urmă secții a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a format dosarul nr.22/P/2015.

Prin ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 09 octombrie 2015 a Secției Parchetelor Militare – dosarul nr. 47/P/2014 având ca obiect stabilirea împrejurărilor în care au decedat prin împușcare numiții Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș și au fost răniți prin împușcare numiții Pârvulescu Dan Gabriel, Prodanczuk Gabriel Mircea și Iancu Cătălin – , s-a dispus reunirea dosarului nr. 22/P/2015 la dosarul nr. 47/P/2014 [filele 7-8, vol. 351 d.u.p. în format electronic].

Ulterior, prin ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16.10.2015 [filele 1-20 (6-25/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.], s-a dispus :

- I. schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspectilor Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Diamandescu Corneliu, Peter Petre, Dobrinou Vasile și Dumitrescu Emil

- II. extinderea urmăririi penale sub aspectul comiterii infracțiunii contra umanității, prev. de art. 439 alin. (1) lit. a), g) și j) din Codul penal privind participarea la comiterea faptei și a suspectilor Florescu Mugurel Cristian și Dumitru Nicolae,
- III. extinderea urmăririi penale sub aspectul comiterii infracțiunii contra umanității, prev. de art. 439 alin. (1) lit. g) din Codul penal privind participarea la comiterea faptei și a suspectilor Burlec-Plăieș Cornel, Cozma Miron, Drella Matei.

Legătura de interdependență dintre rezoluțiile de începere a urmăririi penale față de Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil sub imperiul Codului de procedură penală din 1969 și ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16 octombrie 2015 prin care a fost schimbată încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina suspectilor foști învinuiți, respectiv extinsă urmărirea penală față de alți suspecti, rezultă din parcurgerea acestui din urmă act procesual.

Potrivit dispozițiilor art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală, *„Actele îndeplinite ulterior actului care a fost declarat nul sunt la rândul lor lovite de nulitate, atunci când există o legătură directă între acestea și actul declarat nul”*.

Astfel cum se va dezvolta în continuare, Judecătorul de cameră preliminară va constata că învinuiților Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil le-a fost încălcat, în mod grav și iremediabil, dreptul la apărare, înainte de începerea urmăririi penale față de aceștia (cauza Brusco împotriva Franței), cât și ulterior, atât odată cu emiterea rezoluțiilor de începere a urmăririi penale, dar și pe parcursul urmăririi penale finalizate prin rezoluția nr.175/P/2008 din data de 17 iunie 2009, ceea ce trebuia să-i determine pe procurorii militari care au examinat *„întregul material de urmărire penală efectuat în dosarul nr. 47/P/2014”* [alin.1, fila 5 (10/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.] să constate nulitatea rezoluțiilor de începere a urmăririi penale întocmite în cauză anterior rezoluției nr.175/P/2008 din 19 iunie 2009 și, în condițiile prevăzute de actualul Cod de procedură penală, să dispună din nou începerea urmăririi penale, să fie refăcute toate actele de urmărire penală și să administreze probele, toate acestea cu respectarea dreptului la apărare.

În privința ordonanței nr. 47/P/2014 din data de 16 octombrie 2015, Judecătorul de cameră preliminară nu poate să nu observe răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare din adresa nr.

6254/III/12/2017 din data de 27.11.2017 prin care s-a menționat că, „*odată cu desființarea actelor procedurale prin care s-au dispus soluții de neurmărire pentru aceste fapte, s-a revenit la procedura existentă anterior actelor desființate, situându-ne din nou în cadrul urmăririi penale începute prin rezoluția din 09.06.2005, urmărire penală a cărei efectuare a fost dispusă în personam [...]*” (filele 34-35, vol. 8 dosar cameră preliminară).

În aceste condiții, „*situându-ne din nou în cadrul urmăririi penale începute prin rezoluția din 09.06.2005*”, Secția Parchetelor Militare trebuia să constate că suspectilor Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil (foști învinuiți sub reglementarea procesual penală anterioară) nu li s-a adus la cunoștință, niciodată, învinuirea, deoarece faptele nu au fost descrise prin rezoluțiile de începere a urmăririi penale din 9 iunie 2005, 12 iunie 2006 și 28 mai 2007, astfel că, după cum a susținut inculpatul Iliescu Ion în cererile și excepțiile formulate, „*prin ordonanța de schimbare a încadrării juridice, în fapt, i-a fost adusă la cunoștință, pentru prima dată, fapta pentru care este cercetat*”.

Mai mult decât atât, urmărirea penală efectuată în dosarul nr. 175/P/2008 nu a avut ca obiect și perioada 11-12 iunie 1990, astfel că operațiunea de schimbare a încadrării juridice nu putea fi dispusă și cu privire la fapte care s-ar fi comis în această perioadă și pentru care nu a fost niciodată începută urmărirea penală.

În aceste condiții, în aplicarea dispozițiilor art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală, Judecătorul de cameră preliminară va aplica efectele de extindere (radiere) a nulității și actelor subsecvente.

ISTORICUL DOSARULUI.

În ceea ce privește istoricul prezentei cauze, Judecătorul de cameră preliminară reține 2 paliere cristalizate în jurul a două dosare: 74/P/1998 și 75/P/1998.

Până la atribuirea celor două numere de dosar – astfel cum rezultă atât din capitolul XII al rechizitoriului, cât și din adresele de răspuns nr. 1994/III/12/2018 (filele 1-17, vol. 19 dosar cameră preliminară) și nr. 3226/III/12/2018 (filele 1-15, vol. 21 dosar cameră preliminară) – au fost înregistrate, atât la unitățile de parchet, cât și la unitățile de poliție, mai multe dosare care, ulterior, au fost conexate într-un singur dosar – 160/P/1997. În acest dosar s-a dispus disjungerea și formarea a altor 4 dosare, pentru ca, într-un final, înainte de cauza Mocanu și alții împotriva României, două dintre acestea să fie conexate la unul din celelalte două dosare.

De-a lungul timpului (aproape 2 decenii și jumătate până la Cauza Mocanu și alții împotriva României), aceste două dosare au fost în instrumentarea mai multor unități de parchet – civile și militare – și au primit mai multe numerotări.

Astfel, în ceea ce privește dosarul nr. 74/P/1998, obiectul acestuia l-a constituit decesul prin împușcare a 4 victime și rănirea prin împușcare a altor 3. În acest dosar procurorii au întocmit 2 rechizitorii, tot de 2 ori fiind sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție care, prin hotărâri definitive, a dispus restituirea cauzei la parchet.

Prima restituire a cauzei a vizat completarea urmăririi penale, cea de-a doua restituire a vizat nulitatea absolută a urmăririi penale efectuate în cauză. Detalierea acestor aspecte și consecințele hotărârilor definitive de restituire din perspectiva obiectului camerei preliminare vor fi analizate în cele ce urmează.

În ceea ce privește dosarul nr. 75/P/1998, obiectul acestuia a vizat

- (1) comiterea, de către persoane cu funcții de conducere, a unor fapte ce puteau fi circumscrise ilicitului penal incriminat prin art.248 alin.2 din Codul penal 1969 și art.2 alin. (2) din Decretul-lege nr. 88/1990;
- (2) verificarea legalității statelor de plată ale minerilor din Valea Jiului pentru perioada 14-19 iunie 1990, fapte ce puteau fi circumscrise infracțiunilor prevăzute de art. 215, art.289 și art. 291 Codul penal 1969, cât și
- (3) verificarea sesizării privind existența altor victime (morți) rezultate în urma evenimentelor din perioada 13-15 iunie 1990.

Analiza actelor de urmărire penală efectuate pe acest palier, din perspectiva obiectului camerei preliminare, urmează a se face în continuare.

Comisia parlamentară pentru cercetarea evenimentelor din 13-15.06.1990

Anterior dezvoltării etapei actelor premergătoare, Judecătorul de cameră preliminară subliniază că, în anul 1990, la nivelul Parlamentului României, a funcționat Comisia parlamentară pentru cercetarea evenimentelor din 13-15.06.1990.

Astfel, prin hotărârea Senatului nr.12 din data de 18.06.1990 și hotărârea Adunării Deputaților nr.11 din data de 19.06.1990, s-a stabilit componența nominală a comisiei de anchetă [fila 4 (filele 5-6/492 format electronic), vol.349 d.u.p.].

Deși în cuprinsul raportului întocmit de această comisie parlamentară [filele 4 – 275, vol. 316 d.u.p. și filele 80 – 144 (139-264/492 format electronic), vol. 349 d.u.p.] s-a menționat că, „*prin însăși poziția și mandatul primit din partea Parlamentului, comisia de anchetă a situat investigațiile sale la nivelul social-politicului, urmând ca ancheta judiciară pentru stabilirea vinovaților [...] să revină organelor de stat care au această abilitare*” (pagina 4 a raportului), Judecătorul de cameră preliminară reține că, deși la epoca respectivă organele de urmărire penală desfășurau activități circumscrise actelor premergătoare, astfel cum acestea din urmă erau reglementate în vechea codificare procesual penală, această comisie a desfășurat, în unele cazuri, activități care erau în competența organelor judiciare.

Astfel, această comisie parlamentară a procedat la audierea, sub prestare de jurământ (a se vedea trimiterea la art.260 din Codul penal din 1969 ce reglementa infracțiunea de mărturie mincinoasă, inclusă în Capitolul II *Infracțiuni care împiedică înfăptuirea justiției*, Titlul VI din Partea Specială – cu titlu de exemplu pagina 67/2676, vol.336 dosar format electronic), a 415 persoane [filele 205 – 232 (203-229/271 dosar format electronic), vol. 316 d.u.p.], unele dintre acestea figurând în prezenta cauză în calitate de părți și martori (volumele 333 – 348 d.u.p.), după cum a dispus chiar și efectuarea unor expertize ale căror concluzii ar fi putut fi comunicate organelor de urmărire penală pentru a fi avute în vedere în ancheta pe care acestea din urmă o desfășurau.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, fără a avea valoare probatorie, procurorii redactori ai actului de sesizare au menționat în capitolul VII dedicat mijloacelor de probă (a se vedea paginile 1542 – 1726 din rechizitoriu) audierile desfășurate în cadrul acestei comisii, declarațiile și stenogramele acestor audieri (filele 1707 – 1717 și 1719), iar în cuprinsul rechizitoriului, la filele 103-104, au făcut trimitere la un raport de expertiză întocmit de către Laboratorul Central de Expertize Criminalistice București la cererea comisiei parlamentare de anchetă [filele 237-239 (211-213/215 dosar format electronic), vol. 331 d.u.p.] și Suplimentul de expertiză criminalistică nr. 278/05.12.1990 întocmit de Laboratorul Central de Expertize Criminalistice București [fila 232, vol. 331 d.u.p.].

În privința celor 3 casete audio expertizate și menționate în adresa nr. 233 din data de 5 decembrie 1990 ce au fost înaintate de Laboratorul Central de Expertize Criminalistice București către Comisia parlamentară de anchetă înființată în anul 1990, menționăm că acestea nu sunt menționate în cuprinsul capitolului dedicat mijloacelor de probă.

De asemenea, în adresa de înaintare a dosarului nr. 47/P/2014 [filele 2 – 15 din dosarul nr. 1752/1/2017 al Înaltei Curți de Casație și Justiție], Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, a menționat că „*Dosarul este compus din 413 volume, împreună cu anexele cuprinse în tabelul care însoțește prezenta adresă*”, iar din parcurgerea tabelului și anexelor acestuia nu rezultă că cele 3 casete audio menționate în adresa nr. 233 din data de 5 decembrie 1990 [ce au fost trimise de Laboratorul Central de Expertize Criminalistice București către Comisia parlamentară de anchetă din 1990] au fost înaintate odată cu dosarul cauzei.

În aceste condiții, Judecătorul de cameră preliminară reține că inserarea, în cuprinsul actului de sesizare, a unor elemente faptice desprinse dintr-o expertiză extrajudiciară ce a fost efectuată asupra unor casete care nu se mai află printre mijloacele de probă, aduce atingere dreptului la apărare al inculpaților care nu vor mai putea solicita, în cursul procedurii judiciare desfășurate împotriva lor, expertizarea celor 3 casete audio.

Nu mai puțin, potrivit dispozițiilor art. 65 din Codul de procedură penală din 1969, „*Sarcina administrării probelor în procesul penal revine organului de urmărire penală și instanței de judecată*”, iar nu unei comisii parlamentare. De altfel, în Codul de procedură penală în vigoare, regăsim aceeași reglementare în cuprinsul dispozițiilor art. 100 alin. (1) și (2).

Or, preluarea acestor expertize extrajudiciare și redarea concluziilor acestora în conținutul actului de sesizare a fost făcută cu încălcarea dispozițiilor art. 100 alin. (1) și art. 172 alin. (2) din Codul de procedură penală, în sensul că nu au fost administrate ca probe în condițiile art. 100 din Codul de procedură penală, la cerere sau din oficiu, de către organele de urmărire penală, prin ordonanță motivată.

Etapa actelor premergătoare începerii urmăririi penale. Rezoluția nr. 160/P/1997.

1. Astfel cum rezultă din cuprinsul rechizitoriului, mai precis din capitolul XII denumit „Istoricului cauzei și date cu privire la urmărirea penală”, „*La data de*

18.10.1990, la Procuratura Militară București, au fost înregistrate dosarele penale nr. 50/Sp/1990, nr.51/Sp/1990, nr.52/Sp/1990 și nr.53/Sp/1990, înregistrate ca urmare a declinării de competență dispuse de Procuratura Municipiului București, cu privire la decesele numiților Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș, survenite în cadrul evenimentelor din 13-15 iunie 1990” (fila 1821/1979).

2. În referire la dosarele nr. 50/Sp/1990, nr. 51/Sp/1990, nr. 52/Sp/1990 și nr. 53/Sp/1990, ca urmare a solicitării Judecătorului de cameră preliminară, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a comunicat prin adresa nr. 1994/III/12/2018 din data 14 mai 2018 (filele 1-17, vol.XIX dosar cameră preliminară) faptul că, **anterior înregistrării acestor dosare**, „La data de 14.06.1990, fosta Procuratură a Municipiului București a fost sesizată cu privire la decesul numiților Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș, fiind formate dosarele **nr.1040/P/1990, nr.1041/P/1990, nr.1047/P/1990 și nr.1052/P/1990**. Prin ordonanța **nr.1040/P/1990** din 08.10.1990 a fostei Procuraturi a Municipiului București, s-a dispus declinarea cauzei privind decesul numitului Lepădatu Mitriță, la Procuratura Militară București. Prin ordonanța **nr.1041/P/1990** din 08.10.1990 a fostei Procuraturi a Municipiului București, s-a dispus declinarea cauzei privind decesul numitului Mocanu Velicu Valentin, la Procuratura Militară București. Prin ordonanța **nr.1047/P/1990** din 08.10.1990 a fostei Procuraturi a Municipiului București, s-a dispus declinarea cauzei privind decesul numitului Drumea Dragoș, la Procuratura Militară București. Prin ordonanța **nr.1052/P/1990** din 08.10.1990 a fostei Procuraturi a Municipiului București, s-a dispus declinarea cauzei privind decesul numitului Duncă Gheorghită, la Procuratura Militară București. Cele 4 cauze au fost înregistrate la Procuratura Militară București la data de 18.10.1990 sub **nr.50/Sp/1990, 51/Sp/1990, 52/Sp/1990 și 53/Sp/1990**” [Ordonanțele de declinare nr.1040/P/1990, 1041/P/1990 se află la filele 86 (108/441 dosar format electronic), 106 (148/441), vol.300 d.u.p.].

Aceleași aspecte se regăsesc în nota intitulată „Informare cu privire la situația dosarului penal nr. 24/P/2014, având ca obiect Evenimentele din perioada 13-15 iunie 1990” [filele 181-188 (259/442 dosar format electronic), vol.313 d.u.p.].

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, deși s-a solicitat să se comunice dacă și când a fost începută urmărirea penală în aceste dosare, în răspunsul înaintat nu a fost comunicată o astfel de informație, iar din verificările efectuate **nu rezultă faptul că**, anterior declinării de competență de la parchetul civil (Procuratura Municipiului București) la parchetul militar

(Procuratura Militară București), **fusese începută urmărirea penală, nici măcar *in rem* cu privire la faptele ce fac obiectul acuzațiilor aduse inculpaților din prezenta cauză.**

De asemenea, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, anterior datei de 08.10.1990 când s-a dispus declinarea de competență în cele 4 dosare de la Procuratura Municipiului București la Procuratura Militară București, au fost efectuate acte premergătoare începerii urmăririi penale pentru care, ulterior, **procurorii nu au întocmit procesul-verbal impus de art. 224 alin. (3) din Codul de procedură penală din 1969.**

Astfel, reținem că în cuprinsul rechizitoriului, în Capitolul IV dedicat stării de fapt, au fost făcute trimiteri la declarațiile ce au fost date de anumite persoane, pe formulare tipizate de martor, declarații care nu au valoarea unor mijloace de probă și nici aptitudine probatorie în cauză, urmând a fi redată, cu titlu de exemplu, unele dintre acestea, după cum urmează:

- „Știu că în acest sens am mai discutat, înainte de 12 iunie 1990, la sediul C.F.S.N. de pe str. Varșoviei, unde fusesem convocat de Bogdan Pătrașcu, secretar C.F.S.N. și unde s-a discutat despre folosirea forței și mobilizarea celor din F.S.N. și simpatizanți, precizându-se că mobilizarea se va face de organizațiile de sector, sindicate și primarii de sectoare. La această ședință, rețin că cel care s-a opus angrenării unor grupuri de muncitori în degajarea Pieței Universității, a fost Bogdan Niculescu-Duvăz. La ședință au participat Alexandru Sasu, Bogdan Pătrașcu, Bogdan Niculescu Duvăz, Florica Dumitrescu, Nicolae Dide, Adrian Sîrbu, Dan Iosif, Radu Silagy, Mihai Voicu ș.a.” (fila 70/1979 din rechizoriu). Aceste elemente factice se regăsesc în declarația numitului **Gorzo Octavian Dan**, aflată la filele 17-26 (27-45/386 dosar electronic), vol. 18 d.u.p., declarația fiind luată în data de 01 iunie 1998 în dosarul penal 157/P/1997 când se efectuau doar acte premergătoare. O parte a aceleiași declarații o regăsim la fila 200/1979 din rechizoriu: „Aproximativ în jurul orelor 22.⁰⁰ din acel cabinet unde eram și eu, atât Mugurel Florescu, cât și col. Tache Viorel, au dat telefoane în Valea Jiului și la Ministerul Transporturilor unde au întrebat dacă au plecat minierii. S-au primit asigurări atât din Valea Jiului cât și de la Ministerul Transporturilor că minierii au plecat cu trenuri, respectiv trei garnituri. Din discuțiile purtate între Tache Viorel, Mugurel Florescu și col. Baiu, am reținut că și înainte de a veni eu în birou, respectiv orele 21.⁰⁰–21.³⁰, aceștia vorbiseră la telefon cu Directorul Combinatului Minier Valea Jiului, Costinaș Benone, cu Ilinescu Constantin, lider de sindicat și cu

Cămărășescu Nicolae, pentru mobilizarea minerilor și aducerea lor în București”;

- „, Aprox. în jurul orelor 10.00-11.00, oricum până în prânz a venit o coloană de muncitori cu bâte, cu tot felul de lemne care scandau «IMGB, face ordine!». Când s-au apropiat de institut foarte mulți studenți au coborât în holul de la intrare. Profesorii fiind speriați au strigat: «Fetele să urce în clădire pt. a nu păți nimic». Cam în același timp cu urcatul nostru în fac. geamurile de la intrarea în institut (au fost sparte) și muncitorii de la IMGB au încercat să intre în fac., dar au fost opriți de studenți care au baricadat intrarea și au acoperit geamurile sparte cu panouri din expoziția care se afla la parter, în așa fel încât muncitorii nu au mai putut să intre în institut. Tot în aceste momente, am văzut colegi loviți și plini de sânge în urma busculadei care s-a produs la intrarea în fac. Eu personal m-am suit pe acoperișul fac. cu mai multe colege” (fila 101/1979 din rechizitoriu). Această declarație a fost dată de numita **Urdea Ioana**, se află în vol. 23 d.u.p. [filele 261-263 (365-368/425 dosar format electronic)] și a fost consemnată în data de 25 august 1998 în dosarul penal 46/P/1998 al Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel când se efectuau doar acte premergătoare. **Această persoană nu a mai fost audiată în această calitate;**
- la fila 104/1979 din rechizitoriu, s-a făcut trimitere la declarațiile lui **Diamandescu Corneliu** din data de 02.11.1998 și 11.01.2000, ambele din etapa actelor premergătoare din dosarul nr. 74/P/1998 [filele 61-67 (120-137/353 dosar format electronic), vol.301 d.u.p.], declarație ce a fost dată în fața unui procuror militar din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Militară de Apel, fără a fi menționat numărul de dosar și cu încălcarea dispozițiilor art. 210 din Codul de procedură penală din 1969. În referire la probațiunea administrată în dosarul nr. 74/P/1998, Judecătorul de cameră preliminară ține să sublinieze că, în mod definitiv, Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat nulitatea absolută a urmăririi penale efectuate în dosarul nr. 74/P/1998, iar cum între nulitatea actului și excluderea probelor există o legătură indisolubilă, excluderea probelor neavând o existență de sine stătătoare, ci reprezintă un efect al constatării nulității, această din urmă sancțiune se răsfrânge și asupra probațiunii;
- tot la fila 104/1979 din rechizitoriu, a fost redată o parte din declarația dată de Chițac Mihai în data de 03.05.1999, din etapa actelor premergătoare începerii urmăririi penale: „pe măsura trecerii timpului, loviturile se intensificau, astfel că în jurul orei 15.30 polițiștii existenți în cordoane nu au mai putut rezista, părăsind zona”;
- „, Tot în acest cadru, pentru a reliefa atât agresivitatea manifestanților, dar și starea de spirit a celor care aveau datoria să asigure protecția

sediului, trebuie amintită și declarația martorului **Bâtlan Constantin**, ofițer activ în cadrul Serviciului Judiciar al Poliției Capitalei, care era liber, în după amiaza zilei de 13.06.1990, dar a revenit la serviciu, în jurul orelor 18:30, când a auzit că unitatea era devastată. Acesta a constatat că majoritatea birourilor de la etajele inferioare erau devastate și incendiate, iar după ce a ieșit din biroul său, situat la etajul II, a fost dezarmat de doi civili și un soldat din trupele de pază și ordine, care l-au acuzat că este criminal și terorist și că ei înfăptuiesc o nouă revoluție. I-au comunicat că este arestat, reproșându-i că din sediul Poliției Capitalei s-a tras împotriva manifestațiilor și l-au condus la etajele superioare, de unde se auzeau, în continuare, împușcături. La etajul III au găsit mai mulți ofițeri de poliție, printre care și col. Chelariu Jan și mr. Popa Vasile, pe care civilii i-au dezarmat, de asemenea” (fila 107/1979 din rechizitoriu). Această declarație se află la filele 269-272 (311-317/394 dosar format electronic), vol. 131 d.u.p. și este din data de 05 septembrie 1990. **Această persoană nu a mai fost audiată în această calitate și nici nu figurează în capitolul dedicat mijloacelor de probă ca persoană ce urmează a fi citată în calitate de martor;**

- „Martorul mr. **Geamănu Ioan**, ofițer în cadrul Serviciului Economic, a precizat, în declarația sa că, în jurul orelor 14:30-15:00, câteva sute de manifestații au forțat intrarea în curtea Poliției Capitalei și au reușit să intre pe platou, strigând „Jos Chițac” și solicitând eliberarea arestaților din Piața Universității. La inițiativa col. Pătrașcu Tudor, care a coborât să discute cu manifestații, aceștia au format o delegație din 5 persoane, care a fost invitată în sediu pentru a se convinge că cei reținuți din Piața Universității nu se află aici. Deși delegația a comunicat manifestațiilor cele constatate, aceștia au continuat să protesteze, agresându-l totodată pe col. Pătrașcu Tudor, care a reușit însă să se retragă în sediu. Tot astfel și inculpatul **Dumitrescu Emil**, zis „Cico”, a fost agresat de manifestații, cam în același timp, acesta făcându-și apariția din stradă, în uniformă, pentru a încerca un dialog cu demonstrații” (fila 107/1979 din rechizitoriu). Această declarație se află la filele 278-281 (319-326/394 dosar format electronic), vol. 131 d.u.p și este din data de 05 septembrie 1990. **Această persoană nu a mai fost audiată în această calitate și nici nu figurează în capitolul dedicat mijloacelor de probă ca persoană ce urmează a fi citată în calitate de martor;**

Pe lângă aceste declarații, mai reținem și efectuarea, tot în cadrul actelor premergătoare și în baza dispoziției fostei Procuraturi a Municipiului București [fila 112 (161-162/441 dosar format electronic), vol.300 d.u.p.], a

- Raportului medical de autopsie nr. A3/1248 din data de 27 iunie 1990 [filele 103-104 (142-144/441 dosar format electronic), vol. 300 d.u.p.] din conținutul căruia procurorii redactori ai rechizitoriului nr. 47/P/2014 au citat la filele 121-122/1979 în Capitolul IV dedicat stării de fapt. Acest raport nu are valoare probatorie, nefiind administrat în cursul procesului penal;
- Raportului medical de autopsie nr. A3/1250 din data de 27 iunie 1990 [filele 82-83 (100-102/441 dosar format electronic), vol. 300 d.u.p.] din conținutul căruia procurorii redactori ai rechizitoriului nr. 47/P/2014 au citat la fila 119/1979 în Capitolul IV dedicat stării de fapt. Acest raport nu are valoare probatorie, nefiind administrat în cursul procesului penal;
- Raportului medical de autopsie nr. A3/1264 din data de 27 iunie 1990 [filele 150-151 (236-238/441 dosar format electronic), vol. 300 d.u.p.] din conținutul căruia procurorii redactori ai rechizitoriului nr. 47/P/2014 au citat la filele 141-142/1979 în Capitolul IV dedicat stării de fapt. Acest raport nu are valoare probatorie, nefiind administrat în cursul procesului penal;
- Raportului medical de autopsie nr. A3/1268 din data de 12 iulie 1990 [filele 236-237 (379-381/441 dosar format electronic), vol. 300 d.u.p.] din conținutul căruia procurorii redactori ai rechizitoriului nr. 47/P/2014 au citat la fila 143/1979 în Capitolul IV dedicat stării de fapt. Acest raport nu are valoare probatorie, nefiind administrat în cursul procesului penal, după cum nici avizul nr. E2/9884 din 03.07.1990 al Comisiei de Avizare și Control din cadrul I.M.L. au fost avizate concluziile raportului medico-legal (autopsie) privind pe Duncă Gheorghită (fila 238, vol. 300 d.u.p.), menționat la aceeași filă din rechizitoriu.

De asemenea, reținem că și după declinarea de competență la unitatea de parchet militar, au fost efectuate activități circumscrise actelor premergătoare care nu au aptitudine probatorie în cauză, procurorii redactori ai rechizitoriului redând/făcând trimitere la acestea în capitolul dedicat stării de fapt, cu titlu exemplificativ Judecătorul de cameră preliminară menționând trimiterea pe care o regăsim la fila 108 din rechizitoriu :

- „Un alt aspect care trebuie evidențiat este acela că, la etajele superioare ale Poliției Capitalei au fost observate focare de incendii încă înainte de pătrunderea manifestanților pe platoul din curtea instituției, împrejurare confirmată chiar și de polițiștii care se aflau în sediu în acel moment (a se vedea declarația martorului mr. Geamănu Ioan, la care s-a făcut referire mai sus, dar și declarația **martorului mr. Popa Vasile**, vol. 131, filele 284-285)” [fila 108/1979 din rechizitoriu]. Declarația dată de **Popa Vasile**, una fără valoare probatorie, a fost dată în 27 noiembrie 1990, iar

această persoană nu a mai fost audiată în această calitate și nici nu figurează în capitolul dedicat mijloacelor de probă;

3. Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, sub imperiul vechii reglementări procesual penale, începerea urmăririi penale *in rem* era echivalentul reglementării actuale cuprinse în art. 305 alin. (1) din Codul de procedură penală – „[...] *organul de urmărire penală dispune începerea urmăririi penale cu privire la fapta săvârșită [...]*”.

4. Așadar, câtă vreme urmărirea penală nu fusese începută, activitățile efectuate de organele de urmărire penală în aceste 4 dosare nu se circumscriau mijloacelor de probă deoarece procesul penal nu începuse.

Or, după cum era reglementat prin dispozițiile art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală 1969, Sarcina administrării probelor în procesul penal revine organului de urmărire penală și instanței de judecată.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține astfel că, sub imperiul Codului de procedură penală din 1969, mijloacele de probă se administrau numai după începerea procesului penal, în acest caz prin declanșarea primei faze a procesului penal, respectiv urmărirea penală.

Referindu-se la natura actelor premergătoare, doctrina a menționat că „După cum rezultă și din însăși denumirea lor, actele premergătoare precedă începerea urmăririi penale și sunt efectuate anume în vederea acestei începeri” [Vintilă Dongoroz, *Explicațiile teoretice ale Codului de procedură penală român, Partea specială*, Vol.VI, Ediția a II-a, pag. 39].

Într-o altă lucrare, s-a susținut că „actele premergătoare sunt acte procedurale sui generis, deci au o natură juridică proprie; sunt efectuate înainte ca procesul penal să fie început, dar în scopul începerii acestuia; sunt efectuate și fără o reglementare procedurală, dar unele trebuie să respecte legea de procedură penală; chiar și actele premergătoare care nu au o reglementare procedurală, pentru a-și atinge scopul, trebuie consemnate într-un proces-verbal, cu valoare de mijloc de probă, care este un act procedural penal” [Grigore Theodoru, *Tratat de drept procesual penal*, Ediția a 2-a, Editura Hamangiu, București, 2008, pag.599].

De asemenea, s-a susținut că „Toți cei care au analizat actele premergătoare urmăririi penale le-au caracterizat ca fiind acte procedurale cu natură și funcționalitate specifică, plasate în afara procesului penal” [Ion Neagu, *Drept procesual penal*, Editura Global Lex, 2002, pag. 526].

5. În aceste condiții, toate activitățile efectuate de organele de urmărire penală în aceste dosare s-au circumscris actelor premergătoare, astfel cum acestea erau reglementate în Codul de procedură penală din 1968, iar nu mijloacelor de probă ca modalitate de obținere a probelor.

Judecătorul de cameră preliminară reamintește faptul că procesul-verbal de consemnare a actelor premergătoare trebuia încheiat de către organul de urmărire penală competent, reprezentând unicul mijloc de materializare a actelor la care se referea textul art. 224 din Codul de procedură penală din 1969. Acest proces-verbal nu trebuie confundat cu procesul-verbal de sesizare din oficiu și nici cu cel de începere a urmăririi penale.

Procesul-verbal de consemnare a actelor premergătoare **(1)** cuprindea consemnarea constatărilor privind efectuarea unor acte premergătoare, în sensul art. 224 din Codul de procedură penală din 1969, **(2)** se încheia în vederea începerii urmăririi penale și **(3)** putea constitui mijloc de probă.

6. „În cursul anului 1997, cele patru dosare penale au fost preluate, pentru soluționare, de către Secția Parchetelor Militare (din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție – s.n.), unde s-a înregistrat dosarul penal nr. 18/P/1997”.

Prin ordonanța nr. 18/P/1997 din 29.07.1998, Secția Parchetelor Militare a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel, unde s-au înregistrat dosarele penale nr.298/P/1997, nr.299/P/1997, nr.300/P/1997 și nr.301/P/1997. Aceste aspecte rezultă și din cuprinsul adresei nr.1994/III/12/2018 din data de 14 mai 2018 a Secției Parchetelor Militare (filele 1-17, vol.XIX dosar camera preliminară).

Din aceeași adresă nr. 1994/III/12/2018 din data 14 mai 2018 (filele 1-17, vol.XIX dosar cameră preliminară), **nu a rezultat că**, de la data înregistrării dosarului la Secția Parchetelor Militare și până la data declinării de competență în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel, **procurorii militari au dispus începerea urmăririi penale, nici măcar in rem**, cu privire la faptele ce fac obiectul acuzațiilor aduse inculpaților din prezenta cauză.

7. Ulterior, aceste dosare penale au fost conexate la dosarul penal nr. 140/P/1997, aflat pe rolul Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel și care avea ca obiect plângerea formulată de numitul Țărălungă Sorin, reporter la ziarul „Robinson”, cu privire la faptul că, în cursul zilei de 14.06.1990, în timp ce se afla în incinta clădirii Institutului de Arhitectură București, ar fi fost agresat de mai mulți indivizi îmbrăcați în ținută de mineri.

8. În data de **18.02.1997**, la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică, s-a înregistrat dosarul cu numărul 315/P/1997, având ca obiect plângerea „*Asociației victimelor mineriadelor 1990-1991*”, împotriva numiților: Cozma Miron, Cămărășescu Nicolae, Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Voican Gelu, Diamandescu Corneliu, Chițac Mihai, Băsescu Traian și Robu Ion sub aspectul comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 161, art. 162, art. 163, art. 208-209, art. 211, art. 217, art. 218, art. 322 și art. 357 din Codul penal [a se vedea filele 43 – 103/442 dosar format electronic, vol. 251 d.u.p.].

Prin ordonanța nr. 315/P/21997 din data de 23.05.1997, s-a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Secției Parchetelor Militare, dat fiind faptul că o parte din persoanele împotriva cărora fusese formulată plângerea penală aveau calitatea de militari.

S-a constituit, astfel, la Secția Parchetelor Militare dosarul penal nr.160/P/1997.

9. Prin ordonanța **nr.160/P/1997 din 16.09.1998 a Secției Parchetelor Militare** s-a dispus conexarea dosarelor nr. 298/P/1997, nr. 299/P/1997, nr. 300/P/1997 și nr.301/P/1997 ale Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel și a altor 94 dosare penale, la dosarul penal nr. 140/P/1997, (toate cele 94 de dosare fiind înregistrate la Parchetul Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel) și declinarea competenței de soluționare a dosarului penal nr.140/P/1997, astfel reunit, la Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în vederea conexării la **dosarul penal nr. 160/P/1997.**

„Dosarul penal nr. 160/P/1997, astfel constituit, a avut ca obiectiv centralizarea tuturor dosarelor și continuarea cercetărilor pentru stabilirea cauzelor și condițiilor care au determinat, ca în iunie 1990 conducerea țării, la nivel decizional central, să fi solicitat aportul unei categorii sociale (mineri în special) în activitatea de restabilire a ordinii și liniștii publice în București, activitate care era, exclusiv, de competența unor organe abilitate de lege - Ministerul de Interne.” (fila 1822 din rechizitoriu).

Judecătorul de cameră preliminară reține, din nou, că **în niciunul dintre aceste două dosare – 140/P/1997 al Parchetului Militar de pe lângă Curtea Militară de Apel și 160/P/1997 al Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție (denumirea instanței supreme de la acea dată) – nu fusese începută urmărirea penală, nici măcar *in rem*, cu privire la faptele ce fac obiectul acuzațiilor aduse inculpaților din prezenta cauză.**

De altfel, constatarea judecătorului de cameră preliminară este susținută și de dispozitivul Rezoluției nr. 160/P/1997 a Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție din data de 16.09.1998 prin care s-a dispus:

„I. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art. 208-209 Cod penal; art.250 alin. 1 și 2 Cod penal; art.180 alin. 1 și 2 Cod penal; art.181 Cod penal; art. 182 Cod penal; art.246 Cod penal; art.266 alin. 1 Cod penal; art.192 alin. 2 Cod penal; art.197 alin.2 lit.c Cod penal; art. 217 alin. 1-4 Cod penal; art. 274 Cod penal/1968, pentru faptele prezentate în tabelele anterioare, mai puțin poziția 58 din tabelul persoanelor fizice, întrucât, pe de o parte, nu există învinuit în cauză, iar pe de altă parte că la mijloc a intervenit prescripția răspunderii penale.

II. Neînceperea urmăririi penale în privința contraamiralului Dumitrescu Cico-Emil, sub aspectul infracțiunii prev. și ped. de art. 180 Cod penal, în privința faptei sale de a fi lovit repetat partea vătămată Epure Viorica (poziția 55 din tabel) la data de 14 iunie 1990, în sediul Ministerului de Interne, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale.

III. Disjungerea cauzei privind:

- a) – morțile violente prin împușcare ale victimelor Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art. 174-176 Cod penal;*
- b) - persoanele cu funcții de comandă (civile și militare) în stat, ce urmează a fi cercetate sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art. 248 alin. 2 Cod penal/1968 și art. 25 Cod penal raportat la art. 2 alin. 2 din Decretul-lege nr. 88/1990;*
 - Persoanele care vor fi găsite vinovate de pătrunderile fără drept în sediul instituțiilor publice și partidelor politice, sub aspectul infracțiunii prev. și ped. de art. 2 alin. 2 din Decretul-lege nr. 88/1990;*
- c) - verificarea legalității statelor de plată ale minerilor din Valea Jiului pentru perioada 14-19 iunie 1990, sub aspectul infracțiunii prev. și ped. de art. 215 Cod penal, raportat la art. 229 alin. 3 din Codul penal/1968, precum și sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art.289 și art. 291 Cod penal (aceste din urmă infracțiuni vor fi avute în vedere doar ca mijloc, întrucât sub aspectul răspunderii penale sunt prescrise);*

d) - *verificarea sesizării privind existența altor victime (morți) rezultate în urma evenimentelor din perioada 13-15 iunie 1990.*

Dosarele disjuncte vor fi înregistrate sub numere penale noi și vor fi restituite procurorului anchetator.” [filele 2-37 (5-39/246 dosar format electronic), vol.164 d.u.p].

10. În urma disjungerii, au fost formate dosarele nr. 74/P/1998, nr. 75/P/1998, nr.76/P/1998 și nr. 77/P/1998.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, din cele 4 dosare nou formate, ca urmare a conexării dispuse în data de 08 ianuarie 2001, au rămas spre soluționare pe rolul Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție (ulterior Înalta Curte de Casație și Justiție) dosarele penale nr.74/P/1998 și nr. 75/P/1998 (la acest din urmă dosar fiind conexe dosarele 76/P/1998 și 77/P/1998).

Dacă în privința **obiectului dosarului nr. 74/P/1998** acesta era clar definit, vizând *„morțile violente prin împușcare ale victimelor Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art. 174-176 Cod penal”*, astfel cum se va arăta *infra*, în privința **obiectului dosarului penal nr. 75/P/1998** (inclusiv după conexarea dosarelor nr. 76/P/1998 și nr. 77/P/1998) urmează ca Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți să facă observații în raport, *pe de o parte*, de partea expozitivă și dispozitivul Rezoluției nr. 160/P/1997, iar *pe de altă parte*, prin prisma mențiunilor ce se regăsesc la fila 1829/1979 din în capitolul XII al rechizitoriului nr. 47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți, înainte de a face analiza impusă de dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală asupra dosarelor nou formate, ține să sublinieze că, încă de la data de 16 septembrie 1998, disjungerea cauzei dispusă de procuror prin Rezoluția nr. 160/P/1997 a Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, în raport de plângerile formulate și de actele premergătoare efectuate în cauză, viza și posibilele fapte comise de **„persoanele cu funcții de comandă (civile și militare) în stat ce urmează a fi cercetate sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art.248 alin.2 Cod penal/1968”** [fila 37 (39/246 dosar format electronic), vol. 164 d.u.p].

La data de 16 septembrie 1998 când s-a dispus disjungerea cauzei prin Rezoluția nr.160/P/1997, urmărirea penală se efectua „împotriva învinuiților civil CĂMĂRĂȘESCU NICOLAE, civil NAGY GAVRIL FRANCISC ANTON și civil GHERMAN PETRU, toți mineri” [fila 33 (35/246 dosar format electronic), vol. 164 d.u.p.], **doar sub aspectul comiterii infracțiunii** de pătrundere în sediile instituțiilor publice, partidelor și formațiunilor politice, infracțiune prevăzută de **art. 2 alin. (1) și (2) din Decretul-Lege nr.88/1990** privind unele măsuri de ocrotire a organelor de stat, a liniștii cetățenilor și a ordinii de drept.

Aceste persoane, după cum rezultă din capitolul IV – denumit „Starea de fapt” – al rechizitoriului nr.47/P/2014, nu făceau parte din categoria persoanelor *cu funcții de comandă (civile și militare) în stat*, la fila 1821 din rechizitoriu făcându-se vorbire de faptul că obiectul dosarului nr. 160/P/1997 era dat de „[...] continuarea cercetărilor pentru stabilirea cauzelor și condițiilor care au determinat, ca în iunie 1990 **conducerea țării, la nivel decizional central, să fi solicitat** aportul unei categorii sociale (mineri în special) în activitatea de restabilire a ordinii și liniștii publice în București [...]”.

După cum se va arăta în continuare, în dosarul penal nr. 75/P/1998, urmărirea penală sub aspectul comiterii infracțiunii de subminare a puterii de stat a fost începută în data de 18.03.1999 față de Napău Ion [fila 4 (6/125 dosar format electronic), vol.1 d.u.p.], iar această persoană, la rândul ei, după cum rezultă din rechizitoriul nr. 47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, nu făcea parte din categoria persoanelor *cu funcții de comandă (civile și militare) în stat*, deși acestea din urmă fuseseră enumerate de procurorul redactor al rezoluției nr. 160/P/1997 în chiar cuprinsul acestui din urmă act procesual.

Judecătorul de cameră preliminară reamintește că, în cuprinsul rezoluției nr.160/P/1997 din data de 16 septembrie 1998, au fost menționate expres numele sau funcțiile efectiv deținute de cei care se încadrau în sfera de cuprindere a „*persoanelor cu funcții de comandă (civile și militare) în stat*”:

- „[...] Președintele ales al României, Ion Iliescu și prim ministrul Guvernului provizoriu, Petre Roman, [...], Directorul Serviciului Român de Informații, [...], reprezentanți ai Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție [...]” (fila 10/246 dosar format electronic, vol.164 d.u.p.),
- respectiv „[...] niciuna dintre persoanele atunci cu funcții de responsabilitate în stat nu au fost audiate. Aici pot fi enumerate următoarele persoane: Iliescu Ion – fost șef al statului; Roman Petre –

fost prim-ministru; general col. (rez.) Chițac Mihai – fost ministru de interne; general maior (rez.) Diamandescu Corneliu – fost șef al Poliției Române (I.G.P.) și adjunct al ministrului de interne; Măgureanu Virgil – fost șef al Serviciului Român de Informații; general col. (rez.) Stănculescu Victor-Atanasie – fost ministru al apărării naționale; Voiculescu Gelu-Voican – fost viceprim-ministru al guvernului” [filele 9-10 (12-13/246 dosar format electronic), vol.164 d.u.p.].

Cu toate acestea, după cum se va arăta în continuare, urmărirea penală față de aceste persoane „*cu funcții de comandă (civile și militare) în stat*” a fost începută, în raport de inculpații trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 47/P/2014, abia din 09 iunie 2005 față de Iliescu Ion, 12 iunie 2006 față de Măgureanu Virgil și 28 mai 2007 față de Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil.

Răspunzând criticilor formulate sub acest aspect de către inculpatul Iliescu Ion, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a învederat că «„*momentul la care se consideră că există datele care ar putea justifica o acuzație penală*” se analizează nu în abstract, ci de la cauză la cauză, în funcție de datele concrete ale fiecărei cauze și, mai ales, în funcție de complexitatea acesteia. Mai mult, stabilirea acestui moment implică aprecierea subiectivă a organului judiciar care are pendinte cauza și numai în măsura în care, analizând datele concrete, se poate confirma fără dubiu că există date care să justifice formularea unei acuzații penale dincolo de orice apreciere subiectivă» (fila 48, vol. VIII dosar camera preliminară).

Judecătorul de cameră preliminară, în dezacord cu răspunsul dat de Secția Parchetelor Militare, reține că, dacă anumite aspecte de fapt desprinse din actele premergătoare au determinat organele de urmărire penală să dispună începerea urmăririi penale față de persoane care nu se încadrau în sfera de cuprindere a celor „*cu funcții de comandă (civile și militare) în stat*”, nu poate fi găsită nicio explicație rezonabilă care să-l fi determinat pe procurorul de caz de la data respectivă să înceapă urmărirea penală doar împotriva acestora, dar nu și a celor care aveau putere de decizie în perioada evenimentelor ce fac obiectul acuzațiilor aduse în prezenta cauză, aceleași aspecte de fapt putând și trebuind să-l determine pe procurorul de caz să înceapă urmărirea penală și împotriva celor pentru care urmărirea penală a fost declanșată abia în iunie 2005, iunie 2006 și mai 2007.

În aceste condiții, **pe întreaga perioadă cuprinsă între data începerii, pentru prima dată în cauză, a urmăririi penale** sub aspectul comiterii, de către alte persoane ce nu se încadrau în cele „*cu funcții de comandă (civile și militare) în*

stat”, a infracțiunii de subminare a puterii de stat [18.03.1999 față de Napău Ion, fila 4 (6/125 dosar format electronic), vol.1 d.u.p.] **și până la data începerii urmăririi penale față de persoanele cu funcții de comandă civile și militare în stat, dreptul la apărare** în ceea ce le privește pe aceste din urmă persoane (ce au fost inculpate în dosarul nr. 47/P/2014) **a fost grav și iremediabil încălcat** pentru motivul că, nefiind formulate acuzații împotriva acestora, nu au putut participa la procedura judiciară care, în mod indirect, îi viza.

De altfel, pe lângă încălcarea dreptului la apărare al acestor persoane cu funcții de comandă (civile și militare) în stat, se va reține și încălcarea dreptului la apărare al celorlalți inculpați din prezenta cauză ce au fost menționați în cuprinsul actelor premergătoare efectuate în cauză, iar apoi în cuprinsul probatoriului administrat atât **în dosarul penal nr. 74/P/1998 (probatoriu sancționat, în integralitate, de către Înalta Curte de Casație și Justiție,** după cum se va arăta în continuare), dar mai ales în dosarul penal nr. 75/P/1998 (devenit ulterior 175/P/2008), dosar soluționat prin rezoluția din 19 iunie 2009 ce a stat la baza condamnării României de către instanța europeană de contencios al drepturilor omului în cauza Mocanu și alții împotriva României.

Drept urmare, cunoscând cine erau persoanele cu funcții de comandă în stat, atât civile, cât și militare, mijloacele de probă administrate în cauză anterior punerii sub acuzare în mod oficial a acestor persoane, pe de o parte, cât și faptul că probațiunea a vizat cu totul alte fapte circumscrise ilicitului penal [infracțiunea de subminarea puterii de stat, prevăzută de art. 162 din Codul penal și infracțiunea de pătrundere în sediile instituțiilor publice, partidelor și formațiunilor politice, infracțiune prevăzută de art. 2 alin. (1) și (2) din Decretul-Lege nr.88/1990, **deci alte infracțiuni decât cele pentru care a fost începută urmărirea penală începând cu data de 09 iunie 2005 față de Iliescu Ion și terminând cu data de 28 mai 2007 în ceea ce-i privește pe Dobrinoiu Vasile, Peter Petre și Dumitrescu Emil și pentru care, prin ordonanța din 05.02.2015 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a fost redeschisă urmărirea penală**], pe de altă parte, va determina **Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți să rețină că folosirea acestor mijloace de probă ce au fost administrate anterior datei de 09 iunie 2005 (în ceea ce-l privește pe Iliescu Ion), 12 iunie 2006 (Măgureanu Virgil) și 28 mai 2007 (Dumitrescu Emil, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre) a afectat, în mod vădit și grav, dreptul la apărare al inculpaților din prezenta cauză** (foști învinuiți în perioada 09 iunie 2005 – 17 iunie 2009), prin efectuarea de către procurorii militari a actelor de urmărire penală și, implicit, al administrării probelor, **în condiții de nelegalitate**, cauzând apărării o vătămare de o așa amploare care reclamă cu necesitate **nulitatea**

actelor procesuale/procedurale și, subsecvent, excluderea probelor astfel obținute în urmărirea penală efectuată anterior datelor la care s-a dispus începerea urmăririi penale față de Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Dumitrescu Emil, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre.

Reținând că prelungirea urmăririi penale în dosarul nr. 75/P/1998, sub aspectul comiterii altor infracțiuni decât *infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor* [pentru care a fost redeschisă urmărirea penală prin ordonanța nr. 3/C3/2015 a Procurorului General al României], peste limita în care un observator obiectiv putea să constate existența *in concreto* a unei suspiciuni rezonabile cu privire la comiterea tocmai a *infracțiunilor contra păcii și omenirii și infracțiunilor de omor* pentru care procurorii militari au dispus începerea urmăririi penale, iar nu extinderea urmăririi penale, cum s-ar fi impus, față de Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Dobrinoiu Vasile, Peter Petre și Dumitrescu Emil, Judecătorul de cameră preliminară reține că aceste persoane cu funcții de comandă (civile și militare) în stat puteau fi acuzate de comiterea acestor din urmă infracțiuni cel puțin din momentul în care, în cauză, a fost începută urmărirea penală sub aspectul comiterii, de către celelalte persoane învinuite, a infracțiunilor de subminare a puterii de stat și pătrunderea în sediile instituțiilor publice, partidelor și formațiunilor politice, infracțiuni prevăzute de art. 162 din Codul penal din 1969, respectiv art. 2 alin. (1) și art. 3 din Decretul-Lege nr.88/1990 privind unele măsuri de ocrotire a organelor de stat, a liniștii cetățenilor și a ordinii de drept.

Raportând la prezenta cauză dispozițiile procedurale și standardele europene în materia dreptului la apărare, Judecătorul de cameră preliminară reține că, prin **administrarea celor mai importante probe, respectiv cele care au vizat atacul, ca situație premisă cerută de norma de incriminare** [art. 439 alin. (1) din Codul penal] într-o perioadă relativ recentă evenimentelor din iunie 1990, dar la care inculpații (foști învinuiți în vechea codificare procesual penală) nu au putut participa deoarece procurorii militari nu au formulat acuzațiile împotriva acestora, s-a adus o atingere gravă, substanțială, dreptului la apărare, vătămarea produsă constând în imposibilitatea efectivă de a lua parte, personal sau prin reprezentant, la desfășurarea urmăririi penale anterior declanșării procedurii judiciare împotriva acestora.

Tot sub acest aspect, Judecătorul de cameră preliminară urmează a arăta *infra* că, în cauză, după declanșarea procedurii judiciare ce a avut loc în 09 iunie 2005 (în ceea ce-l privește pe Iliescu Ion), 12 iunie 2006 (Măgureanu Virgil) și 28 mai 2007 (Dumitrescu Emil, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre), nu a avut loc o notificare oficială a acuzațiilor ce le-au fost aduse acestora, încălcarea dreptului la apărare continuând și după ce procurorul militar a dispus începerea urmăririi

penale față de aceștia prin faptul că, *pe de o parte*, în cuprinsul rezoluțiilor de începere a urmăririi penale, **a lipsit cu desăvârșire cauza acuzațiilor**, fiind încălcate dispozițiile art.203 alin. (1) teza finală din Codul de procedură penală din 1969 (rezoluțiile nefiind motivate), iar *pe de altă parte*, că învinuiților (calitate procesuală în vechea codificare procesual penală) nu li s-a adus la cunoștință, **de îndată**, învinuirea – *niciodată sau într-o manieră lapidară care echivalează tot cu neaducerea la cunoștință* –, deși unii dintre aceștia au depus la dosar cereri sau plângeri în acest sens, dar cărora nu li s-a dat curs, astfel cum se va dezvolta în continuare.

De asemenea, dreptul la apărare al aceluiași inculpați (învinuiți în vechea codificare procesual penală) a fost încălcat și cu ocazia administrării celorlalte probe care nu vizau atacul, respectiv imposibilitatea de a lua parte la audierea persoanelor vătămate sau posibilitatea de a lua cunoștință de înscrisurile de la dosar.

Judecătorul de cameră preliminară va reține și că procurorii militari nu au folosit instituția extinderii urmăririi penale în momentul în care au fost învinuiți Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Dobrinou Vasile, Peter Petre și Dumitrescu Emil – *cum impuneau dispozițiile art. 238 din Codul de procedură penală din 1969* –, ci au dispus prin rezoluție începerea urmăririi penale (deși în acest dosar se efectua urmărirea penală de aproape 7 ani), mai mult rezoluțiile de începere a urmăririi penale făcând trimitere la dispozițiile care reglementau confirmarea propunerii de neîncepere a urmăririi penale [art. 228 alin. (6) din Codul de procedură penală din 1969], nicidecum începerea urmăririi penale.

Toate aceste aspecte îndreptățesc Judecătorul de cameră preliminară să rețină că vătămarea produsă subzistă și în momentul de față și nu poate fi înlăturată decât prin anularea actelor procesuale întocmite cu încălcarea prescripțiilor legale, iar prin administrarea probelor esențiale anterior momentului procesual la care Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Dobrinou Vasile, Peter Petre și Dumitrescu Emil au dobândit calitatea de învinuit – calitate ce le conferea acestora dreptul de a participa la urmărirea penală cu dreptul de a formula cereri, plângeri –, este de natură să nu permită complinirea acestei încălcări în faza de judecată, prin aceea că audierea martorilor și a persoanelor vătămate s-ar putea realiza cu asigurarea exercitării dreptului la apărare, deoarece o asemenea interpretare ar fi de natură să conducă la o lipsire de conținut, în mod nejustificat, a rolului organului de urmărire penală în procesul penal.

Dat fiind că rezoluțiile de începere a urmăririi penale față de Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Dobrinou Vasile, Peter Petre și Dumitrescu Emil au fost întocmite cu încălcarea dispozițiilor art. 228 alin. (1) în referire la art. 6 din

Codul de procedură penală din 1969, prin încălcarea obligației procedurale pozitive de a formula o acuzație în materie penală de îndată ce „*din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor premergătoare efectuate nu rezultă vreunul din cazurile de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzute în art. 10*” sub aspectul comiterii unei/unor infracțiuni de către acestea și cu luarea în considerare că vătămarea constând în încălcarea dreptului la apărare al acestora nu poate fi înlăturată, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți urmează ca, în baza art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală în referire la art. 4 din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, să constate nulitatea rezoluțiilor de începere a urmăririi penale față de Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Dobrinoiu Vasile, Peter Petre și Dumitrescu Emil.

Ca o consecință a nulității rezoluțiilor menționate în alineatul precedent, în raport de dispozițiile art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală ce reglementează efectul extensiv (de iradiere) al nulității, se va constata și nulitatea ordonanțelor adoptate ulterior redeschiderii urmăririi penale, respectiv a

- (1) ordonanței nr.47/P/2014 din data de 16.10.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspectilor Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil și extinderea urmăririi penale față de suspectii Florescu Mugurel Cristian, Dumitru Nicolae, Ionescu Cazemir Benedict, Burlec-Plăieș Cornel, Cozma Miron și Drella Matei;
- (2) ordonanței nr.47/P/2014 din data de 29.10.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectii Roman Petre și Voiculescu Gelu Voican,
- (3) ordonanței nr.47/P/2014 din data de 19.10.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectul Sârbu Adrian;
- (4) ordonanței nr.47/P/2014 din data de 23.12.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectii Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, punerea în mișcare a acțiunii penale față de Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil, Florescu

Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre;

- (5) ordonanței nr.47/P/2014 din data de 08.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian, extinderea urmăririi penale față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre și punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre;
- (6) ordonanței nr.47/P/2014 din data de 17.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectul Ghinescu Alexandru;
- (7) și a ordonanței nr.47/P/2014 din data de 26.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul Ghinescu Alexandru.

Cum între sancțiunea nulității și sancțiunea excluderii probelor, distinctă de cea a nulității, există o legătură indisolubilă – excluderea probelor neavând o existență de sine stătătoare, ci reprezintă un efect al constatării nulității – , **Judecătorul de cameră preliminară va dispune și excluderea tuturor probelor administrate în această cauză.**

În condițiile expuse pe scurt anterior, Judecătorul de cameră preliminară reține că, **după ce Înalta Curte de Casație și Justiție**, prin încheierea nr. 169 din 09 martie 2015 pronunțată în dosarul nr. 514/1/2015, **a confirmat Ordonanța nr.3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** – prin care a fost infirmată parțial rezoluția nr. 175/P/2008 din data de 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică cu privire la soluțiile de netrimitere în judecată dispuse privind

*infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal din 1968 și s-a dispus redeschiderea urmăririi penale în această cauză – , **procurorii militari** din cadrul Secției Parchetelor Militare ce aveau în instrumentare acest dosar **trebuiau să constate nulitatea rezoluțiilor de începere a urmăririi penale întocmite în cauză anterior rezoluției nr.175/P/2008 din 19 iunie 2009 și, în condițiile prevăzute de actualul Cod de procedură penală, să dispună din nou începerea urmăririi penale, să fie refăcute toate actele de urmărire penală și să administreze probele, toate acestea cu respectarea dreptului la apărare.***

Drept urmare, în condițiile în care urmărirea penală din dosarul nr. 74/P/1998 (ulterior 44/P/2006) – *ce s-a constituit în primul palier al prezentei cauze* – a fost sancționată de către Înalta Curte de Casație și Justiție cu nulitatea absolută, iar ulterior restituirii cauzei procurorii nu au mai început, din nou, urmărirea penală, la care se vor adăuga aspectele de nelegalitate din dosarul nr.75/P/1998 (ulterior 175/P/2008) – *ce se constituie în al doilea palier al prezentei cauze* – , în care vor fi sancționate cu nulitatea toate actele procesuale, după cum se va dezvolta *infra*, iar ca urmare a aplicării efectului iradiant și asupra celor de după redeschiderea urmăririi penale, se va constata nulitatea rechizitoriului nr.47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare și, pe cale de consecință, excluderea tuturor probelor administrate în cursul urmăririi penale.

În cele ce urmează, Judecătorul de cameră preliminară va proceda la detalierea aspectelor de mai sus, urmând a fi analizate legalitatea actelor de urmărire penală și a probelor administrate de procurorii ce au avut în instrumentare dosarele nr. 74/P/1998 și nr. 75/P/1998.

DOSARUL NR. 74/P/1998. Ordinea cronologică a actelor de urmărire penală.

Dosarul nr. 74/P/1998 a fost înregistrat la data de 23.10.1998 și a avut ca obiect stabilirea împrejurărilor în care au decedat numiții Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Dunca Gheorghită și Drumea Dragoș.

Deși în rechizitoriul nr. 47/P/2014 s-a susținut că, „*Prin rezoluția nr.74/P/1998 din data de 12.01.2000, s-a dispus începerea urmăririi penale „in rem” sub aspectul săvârșirii infracțiunii de tratamente neomenoase, prev. și ped. de art. 358 lit. d C.p.*”, Judecătorul de cameră preliminară nu a identificat această rezoluție, singurele rezoluții prin care s-a dispus începerea urmăririi penale în cauză în acest dosar fiind cele din :

- **12.01.2000** prin care a fost începută urmărirea penală față de fostul ministru de interne Chițac Mihai [fila 105 (200/507 dosar format electronic), vol.303 d.u.p.],
- **18.01.2000** prin care a fost începută urmărirea penală față de Călin Traian Ștefan [fila 163 (294/507 dosar format electronic), vol.303 d.u.p.],
- **18.01.2000** prin care a fost începută urmărirea penală față de Constantin Vasile [fila 221 (401/507 dosar format electronic), vol.303 d.u.p.],
- **21.01.2000** prin care a fost începută urmărirea penală față de Andrița Gheorghe [fila 141(258/507 dosar format electronic), vol.303 d.u.p.],
- **23.02.2000** prin care a fost începută urmărirea penală față de Costea Dumitru [fila 204(369/507 dosar format electronic), vol.303 d.u.p.].

Prin rezoluțiile menționate în alineatul precedent, urmărirea penală a fost începută pentru comiterea infracțiunii de omor deosebit de grav sub forma instigării, atât în formă consumată, cât și sub forma tentativei.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, deși anterior datei de 12.01.2000 – *când s-a dispus pentru prima dată începerea urmăririi penale în această cauză* – fuseseră efectuate acte premergătoare începerii urmăririi penale, niciunul dintre procurorii care au avut în instrumentare dosarele componente asupra cărora am făcut referire *supra* nu a întocmit procesul-verbal prin care să se constate efectuarea acestora, **proces-verbal care**, potrivit legislației în vigoare la acea dată, **ar fi putut constitui mijloc de probă**.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 224 alin. (3) din Codul de procedură penală din 1969 (forma în vigoare anterioară la data de 12.01.2000, respectiv forma republicată în temeiul art. IV din Legea nr. 141/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 289 din 14 noiembrie 1996), „*Procesul-verbal prin care se constată efectuarea unor acte premergătoare poate constitui mijloc de probă*”.

Prin adresa nr.3226/III-12/2018 din data de 20 iunie 2018 a Secției Parchetelor Militare (filele 1-15, vol.XXI dosar cameră preliminară) și concluziile orale ale procurorului de ședință din cadrul Secției Judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a susținut că „*Potrivit principiului exprimat în expresia tempus regit actum, actele de procedură se analizează în funcție de legea în vigoare la momentul efectuării lor, respectiv Codul de procedură penală din anul 1968, actualul cod neavând dispoziții cu privire la actele premergătoare, instituție la care s-a renunțat [...] neîntocmirea procesului verbal de efectuare a actelor premergătoare [...] nu se regăsea între încălcările*

sanctionate cu nulitatea absolută, încălcarea putând fi sancționată doar cu nulitatea relativă” (fila 4, vol.XXI dosar cameră preliminară).

În continuarea aceluiași răspuns, s-a menționat faptul că „[...] deși în urma Deciziei nr. 554/2017 a Curții Constituționale a României, nulitatea relativă poate fi invocată și din oficiu, [...] Faptul că nu există o vătămare este dovedit de însăși împrejurarea că niciuna dintre persoanele interesate nu au invocat **nulitatea relativă a acestor mijloace de probă**”.

Judecătorul de cameră preliminară nu îmbrățișează decât parțial acest punct de vedere, respectiv doar în ceea ce privește fondul activ al legislației care reglementează procesul penal, instituția actelor premergătoare nemaifiind reglementată în Codul de procedură penală.

Pe de altă parte, dacă este adevărat că, în Codul de procedură penală în vigoare, nu mai este reglementată instituția actelor premergătoare, iar organul de urmărire penală sesizat urmează a dispune începerea urmăririi penale în cauză, potrivit dispozițiilor art. 305 alin. (1) din Codul de procedură penală, Judecătorul de cameră preliminară nu poate să nu aibă în vedere dispozițiile din Legea nr. 255 din 19 iulie 2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală care, în Capitolul II ce are denumirea ***Dispoziții privind situațiile tranzitorii***, a prevăzut în art. 4 că „*Actele de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, rămân valabile, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege*”.

În acest sens, prin raportare la conținutul adresei Secției Parchetelor Militare și concluziilor orale ale procurorului de ședință, Judecătorul de cameră preliminară reține că **nu ar mai fi fost necesară întocmirea procesului-verbal** care să ateste efectuarea actelor premergătoare efectuate pe tărâmul Codului de procedură penală din 1969 **dacă, în prezenta cauză, nu s-ar fi dispus începerea urmăririi penale anterior intrării în vigoare a Legii nr.135/2010** – Codul de procedură penală. În această din urmă situație, câtă vreme organul de urmărire penală fusese sesizat anterior datei de 01 februarie 2014, iar în baza sesizării efectuate actele premergătoare începerii urmăririi penale, iar între timp – când se efectuau actele premergătoare – a intrat în vigoare Legea nr.135/2010, este mai mult decât evident că nu mai putea fi întocmit un astfel de proces-verbal, instituția actelor premergătoare nemaifiind reglementată.

Alta este situația din prezenta cauză, în raport de următoarele aspecte:

- organele de urmărire penală au fost sesizate, prin plângere, ca mod de sesizare, începând cu anul 1990;

- au fost efectuate acte premergătoare până în 11.01.2000;
- în data de 12.01.2000 a fost începută urmărirea penală în cauză față de Chițac Mihai, ulterior și față de alte persoane care au dobândit calitatea de învinuit, astfel cum această calitate era reglementată în Codul de procedură penală din 1969.

Cu toate acestea, în ambele situații, din punctul de vedere al probațiunii, **actele premergătoare nu au valoarea unor mijloace de probă** – iar *confuzia acuzării este una evidentă și menționată expres în cuprinsul adresei nr.3226/III-12/2018 din data de 20 iunie 2018 când a făcut vorbire de nulitate relativă a actelor premergătoare pe care le-a calificat „acestor mijloace de probă”* –, acestea nefiind decât activități prin care erau completate informațiile organului de cercetare – și care rezultau din modalitățile de sesizare – pentru a le aduce la nivelul unor constatări care să determine începerea urmăririi penale.

Numai după ce era începută urmărirea penală se puteau administra mijloace de probă ca modalități legale folosite pentru dovedirea elementelor de fapt ce se circumscriu noțiunii de probă. Până la momentul începerii urmăririi penale, actele premergătoare nu puteau fi circumscrise noțiunii de mijloace de probă, deși, în mare parte, aceste activități urmau un tipar asemănător mijloacelor de probă, cel puțin în ceea ce privește tipizatele/formularele utilizate în audierile care erau efectuate pe acest tărâm al actelor premergătoare. Astfel, în acest dosar au fost efectuate acte premergătoare și au fost folosite tipizate/formulare de declarații de părți vătămate și/sau declarații de martor, dar care nu au aptitudinea de a fi folosite ca mijloace de probă.

În raport de toate aceste elemente, Judecătorul de cameră preliminară reține că, **anterior zilei de 12 ianuarie 2000 când s-a dispus**, pentru prima dată, **începerea urmăririi penale în cauză** cu privire la faptele ce fac obiectul acuzațiilor aduse inculpaților din prezenta cauză, **nu au fost administrate mijloace de probă în dosarul penal nr. 74/P/1998**.

Începând cu data de 12 ianuarie 2000, procesul penal a fost declanșat prin începerea urmăririi penale și au fost administrate mai multe mijloace de probă care au condus Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, la emiterea a două rechizitorii în cauza înregistrată sub nr. 74/P/1998, în ambele cazuri dispunându-se restituirea, după cum se va dezvolta *infra*.

18 mai 2000. Astfel, prin rechizitoriul nr. 74/P/1998 din data 18 mai 2000 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare – **rechizitoriul fiind întocmit de procurorul militar Dan Voinea [filele 244-289 (447-507/507 dosar format electronic), vol. 303 d.u.p.]** –, s-a dispus

punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a inculpaților (1) Chițac Mihai, (2) Andriță Gheorghe, (3) Călin Traian Ștefan, (4) Costea Dumitru și (5) Constantin Vasile.

În capitolul dedicat încadrării juridice a faptelor pentru care au fost trimiși în judecată cei 5 inculpați, s-a menționat că, „Așa cum s-a reținut la expunerea situației de fapt, învinuții gen în rez. Andriță Gheorghe, col. în rez. Călin Traian Ștefan și înv. col. în rez. Costea Dumitru au ordonat subordonaților lor în seara de 13.06.1990 să deschidă foc cu armamentul din dotare, în condiții nelegale, asupra unei mulțimi în împrejurarea în care aceștia, deși nu au urmărit împușcarea lor, au acceptat totuși un asemenea rezultat, consecința fiind două victime împușcate mortal. S-a mai reținut că aceștia au săvârșit fapta împreună și sub o puternică tulburare generată de o atitudine agresivă a unora dintre manifestați. Pentru aceste motive și pentru fiecare în parte, fapta lor întrunește elementele constitutive ale:

- instigare la infracțiunea de omor deosebit de grav, prev. și ped. De art.25 raportat la art. 174-176 lit.b Cod penal cu aplicarea art. 73 litera b Cod penal și art. 75 litera a Cod penal.

Pentru învinuitul general în rez. Chițac Mihai, având în vedere cele spuse nu se poate reține în favoarea lui circumstanța atenuantă a scuzei provocării, astfel fapta săvârșită de acesta întrunește elementele constitutive ale :

- instigării la infracțiunea de omor deosebit de grav, prev. și ped. De art.25 raportat la art. 174-176 litera b Cod penal, cu aplicarea art. 75 litera a Cod penal.

Pentru învinuitul col. în rez. Constantin vasile, care în dimineața zilei de 14.06.1990 a ordonat soldaților din subordine să tragă cu armele din dosate asupra unei mase de persoane din care două au decedat și trei au fost numai rănite prin împușcare, se va reține că el a dat acest ordin pe fondul aceleiași stări de tulburare puternică provocată de atitudinea agresivă a unora dintre manifestați. Faptele săvârșite de acesta întrunesc elementele constitutive ale :

- instigării la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. și ped. de art. 25 raportat la art. 174-176 litera b Cod penal cu aplicarea art. 33 litera a Cod penal și art. 73 litera b Cod penal;
- instigării la tentativă la infracțiunea de omor deosebit de grav prev. și ped. de art.25 raportat la art.20 și la art. 174-176 litera b Cod penal cu aplicarea art. 33 litera a Cod penal și art. 73 litera b Cod

penal.”[filele 281-282 (489-491 dosar format electronic), vol.303 d.u.p.]

30 iunie 2003. Prin **Sentința penală nr. 69 din data de 30 iunie 2003** pronunțată de Curtea Supremă de Justiție, Secția penală în dosarul penal nr.2171/2000, **cauza a fost restituită la procuror în vederea completării urmării penale**, dispozitivul având următorul conținut: „În baza art. 333 Cod procedură penală, restituie cauza privind pe inculpații Chițac Mihai, Andrița Gheorghe, Costea Dumitru, Constantin Vasile și Călin Traian Ștefan la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, Secția Parchetelor Militare, în vederea completării urmării penale” [fila 356 verso (610/610 dosar format electronic), vol.305 d.u.p.].

16 februarie 2004. Sentința penală nr. 69 din data de 30 iunie 2003 pronunțată de Curtea Supremă de Justiție, Secția penală a rămas definitivă prin Decizia penală nr.69 din 16 februarie 2004 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 9 Juecători în dosarul penal nr. 554/2003, prin respingerea recursului declarat în cauză de Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție și părțile civile Duncă Oana-Mihaela, Bursuceanu Cristina Gabriela, Drumea Ion, Drumea Virginia, Neaga Poliana, Lepădatu Gabriela Rodica, Mocanu Anca, Mocanu Constantin și Marcu Constanța [filele 68-74 (108-120 dosar format electronic), vol.306 d.u.p.].

1 aprilie 2004. În urma soluției de restituire, cauza a fost repartizată spre soluționare magistratului procuror militar Manta Marian, astfel cum rezultă din rezoluția procurorului ierarhic superior (fila 6/303 dosar format electronic, vol. 307 d.u.p.).

14 octombrie 2005. Prin **Rezoluția nr. 74/P/1998 din data de 14 octombrie 2005** [filele 251-259 (284-292/303 dosar format electronic), vol.307 d.u.p.], în cauză a fost dispusă o soluție de **scoatere de sub urmărire penală a învinuiților**.

Soluția de scoatere de sub urmărire penală a fost verificată de procurorul ierarhic superior, în acest sens existând o viză aplicată pe prima pagină a rezoluției ce conține și data de 08 noiembrie 2005. Drept urmare, în data de 09 noiembrie 2005, a fost comunicată soluția de scoatere de sub urmărire penală către cei 5 foști învinuiți și părțile civile [a se vedea filele 260-270 (293-303/303 dosar format electronic), vol.307 d.u.p.].

10 septembrie 2006. Prin Ordonanța nr. 74/P/1998 din data de 10 septembrie 2006, **procurorul militar Dan Voinea – care, potrivit dispozițiilor art. 49 alin. (4) din Codul de procedură penală din 1969, era incompatibil a mai efectua**

vreun act de urmărire penală în dosar, câtă vreme efectuase anterior urmărirea penală finalizată prin rechizitoriul din data de 18 mai 2000, cauza fiind restituită – a infirmat soluția de scoatere de sub urmărire penală [filele 1-3 (5-7 dosar format electronic), vol.308 d.u.p.].

În partea expozitivă a acestei ordonanțe, s-a reținut că „[...] rezoluția de scoatere de sub urmărire penală din data de 14.10.2005 [...] nu a lămurit cine se face vinovat de moartea prin împușcare a 4 persoane și vătămarea corporală a altor 3 persoane”.

Drept urmare, s-a dispus : „*Infirmarea rezoluției de scoatere de sub urmărire penală ca fiind nelegală și netemeinică [...] În consecință, se reia urmărirea penală împotriva învinuiților : g-ral. (rez.) CHIȚAC MIHAI, g-ral. (rez.) ANDRIȚA GHEORGHE, col. (rez.) Călin Traian Ștefan, col. (rez.) COSTEA DUMITRU și col. (rez.) CONSTANTIN VASILE pentru infr. prev. de art. 25 rap. la art. 174-176 din Codul penal. Soluția se comunică.*”

Judecătorul de cameră preliminară reține că **procurorul militar Dan Voinea nu putea să dispună infirmarea soluției de scoatere de sub urmărire penală și nici măsura reluării prin redeschidere a urmăririi penale, după cum nu mai putea efectua niciun act de urmărire penală în dosarul nr.74/P/1998**, după ce Înalta Curte de Casație și Justiție dispusese, în mod definitiv, restituirea cauzei la procuror în vederea completării urmăririi penale, urmărire penală inițială pe care o efectuase același procuror Dan Voinea, fiind în prezența cazului de incompatibilitate reglementat de art. 49 alin. (4) din Codul de procedură penală din 1969.

În ceea ce privește Ordonanța nr. 74/P/1998 din data de 10 septembrie 2006, Judecătorul de cameră preliminară reține, pe lângă aspectele ce țin de incompatibilitatea procurorului militar Dan Voinea, faptul că nu s-a stabilit procurorul desemnat să efectueze în continuare urmărirea penală. De altfel, după cum s-a reținut în Rezoluția nr. 1122/P/2007 a Secției de urmărire penală și criminalistică din data de 3 septembrie 2008 asupra căreia vom reveni *infra*, „Prin ordonanța mai sus arătată **nu a fost desemnată persoana care să continue urmărirea penală în această cauză**” [fila 55 (64/136 dosar format electronic), vol.253 d.u.p.].

Ulterior, urmărirea penală a fost efectuată, în cea mai mare parte, de procurorul militar Siserman Viorel, **dar și de procurorul incompatibil (s.n.) Dan Voinea**. În referire la acest din urmă aspect, Judecătorul de cameră preliminară reține că greșierul șef al Serviciului de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și

Justiție a întocmit un referat denumit „*EVOLUȚIA DOSARULUI NR.74/P/1998*” în cuprinsul căruia a menționat că, după ce „*prin ordonanța de infirmare a rezoluției de SUP, din 14.10.2005, procurorul militar Dan Voinea redeschide urmărirea penală în dosarul nr. 74/P/1998 (nr. nou 44/P/2006) împotriva a 5 persoane, din această dată dosarul va figura spre soluționare în partida procurorului militar Dan Voinea*”, pentru ca, în alineatul următor, același grefier să facă mențiunea că, „*la data de 24.07.2007, dosarul este repartizat spre soluționare procurorului militar Siserman Viorel*”, iar după 3 zile, „*la 27.07.2007, sunt trimiși în judecată 4 învinuiți*” [fila 25 (37/160 dosar format electronic), vol.312 d.u.p.]

21 iulie 2006. Prin Legea nr. 356 din 21 iulie 2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi (publicată în Monitorul Oficial al României nr. 677 din 7 august 2006) s-a prevăzut la art. I pct.17 că „*La articolul 35, alineatele 2 [...] vor avea următorul cuprins: "Dacă dintre instanțe una este civilă, iar alta militară, competența revine instanței civile"*”.

În art. III alin. (1) din Legea nr. 356 s-a prevăzut că „*Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I [...]*”, astfel că aceasta intrat în vigoare începând cu data de 6 septembrie 2006.

Judecătorul de cameră preliminară reține că art. 35 din Codul de procedură penală din 1969 reglementa competența în caz de indivizibilitate sau conexitate și, **dacă până la această lege** ce a intrat în vigoare începând cu data de 06 septembrie 2006, în caz de indivizibilitate sau conexitate, dacă competența în raport cu diferiții făptuitori ori diferitele fapte aparținea, potrivit legii, mai multor instanțe, „*Dacă dintre instanțe una este civilă, iar alta militară, competența revine instanței militare*”, **începând cu data de 06 septembrie 2006**, alineatul (2) al art. 35 a fost modificat în sensul că, „*Dacă dintre instanțe una este civilă, iar alta militară, competența revine instanței civile*”.

Cu toate acestea, **în situațiile tranzitorii** (situație regăsită atât în dosarul nr.74/P/1998, cât și în dosarul nr. 75/P/1998, astfel cum se va dezvolta *infra*), **legiuitorul a prevăzut în art. III alin. (2)** că, în ceea ce privește „*Cauzele aflate în curs de urmărire penală sau de judecată la parchetele ori instanțele militare la data intrării în vigoare a prezentei legi, date în competența parchetelor sau instanțelor civile, vor continua să fie urmărite ori judecate de parchetele sau instanțele militare*”, **iar prin alineatul (3) teza I** că, în ceea ce privește „*Cauzele aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor continua să fie judecate de instanțele competente, potrivit dispozițiilor aplicabile anterior acestei date*”.

19 iunie 2007. În data de 19 iunie 2007, **prin rezoluția nr. 74/P/1998, procurorul militar incompatibil (s.n.) Dan Voinea**, în baza art.228 din Codul de procedură penală din 1969, **a dispus începerea urmăririi penale față de Iliescu Ion** pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav sub forma participației impropriei, prevăzută de art. 31 alin. (2) Cod penal 1969 raportat la art. 174, art. 175 lit. e), art. 176 lit. b) din Codul penal 1969 cu aplicarea dispozițiilor art. 13 din Codul penal 1969.

Citând din Rezoluția nr. 1122/P/2007 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică (a se vedea *infra*), Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține drept cauză a acuzației ce i-a fost adusă lui Iliescu Ion faptul că „[...] **la data de 13 iunie 1990, a determinat cu intenție (nu poate exista acțiunea de determinare din culpă), intervenția în forță a militarilor împotriva manifestațiilor din Piața Universității din București și din alte zone ale capitalei, fapt ce a avut ca urmare moartea și rănirea prin împușcare a mai multor persoane, așa cum rezultă din declarațiile martorilor și jurnalelor acțiunilor de luptă**” [fila 56 (65/136 dosar format electronic), vol. 253 d.u.p.].

20 iunie 2007. În data de 20 iunie 2007, Curtea Constituțională a României a pronunțat Decizia nr. 610 cu următorul dispozitiv: „*Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. III alin. (2) și alin. (3) teza întâi din Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi, excepție invocată de [...] și constată că aceste dispoziții sunt neconstituționale*”.

Potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituția României, “*Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor*”.

27 iunie 2007. Potrivit celor reținute în Rezoluția adoptată în dosarul nr. 1122/P/2007, „*La data de 27 iunie 2007, procurorii militari DAN VOINEA și VIOREL SISERMAN au procedat la prezentarea învinuirii aduse fostului Președinte al României, ION ILIESCU, [...] În acest proces-verbal se arată că fapta de care este învinuit fostul Președinte al României constă în aceea că, în data de 13 iunie 1990, ar fi cerut comandantului armatei să trimită militari, transportoare amfibiu blindate și alte forțe pentru a interveni la sediul Televiziunii Române și al Ministerului de Interne, împotriva persoanelor care atacau Ministerul de Interne, precum și faptul că, la acea dată, a cerut la orele 17³⁵ să se folosească gaze lacrimogene împotriva manifestațiilor din zona sediului Ministerului de Interne, fapt ce a avut ca urmare moartea și rănirea*

prin împușcare a mai multor persoane” [filele 56-57 (65-66 dosar electronic), vol.253 d.u.p.].

16 iulie 2007. Decizia nr. 610 din data de 20 iunie 2007 (menționată *supra*) a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 474 din 16 iulie 2007.

Deși dispozitivul Deciziei nr. 610 din data de 20 iunie 2007 nu ridică probleme de interpretare care să aștepte motivarea acesteia, **procurorii militari – deși nu mai erau competenți, iar sancțiunea era nulitatea absolută – au continuat efectuarea urmăririi penale în cauză, inclusiv după publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României.**

Începând cu data de 16 iulie 2007, după publicarea Deciziei nr. 610 în Monitorul Oficial al României, în caz de indivizibilitate sau conexitate, dacă competența în raport cu diferiții făptuitori sau diferite fapte ar atrage competența unor instanțe diferite, *dacă dintre instanțe una este civilă, iar alta militară, competența revine instanței civile.* În aceste condiții, **orice act** – procesual sau procedural – **îndeplinit în cauză începând cu data de 16 iulie 2007 era lovit de nulitate absolută**, potrivit dispozițiilor art. 197 alin. (2) din Codul de procedură penală din 1969.

20 iulie 2007. Prin Ordonanța nr. 74/P/1998 din data de 20 iulie 2007 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, s-a dispus declinarea de competență a cauzei în ceea ce-l privește pe învinuitul – *calitate procesuală prevăzută de Codul de procedură penală din 1969* – Iliescu Ion în favoarea Secției de Urmărire Penală și Criminalistică, formându-se pe rolul acestei din urmă secții dosarul penal nr.1122/P/2007. Astfel cum se va dezvolta în cele ce urmează, această cauză a fost soluționată printr-o soluție de neîncepere a urmăririi penale.

27 iulie 2007. Prin **rechizitoriul nr. 74/P/1998** (nr. nou 44/P/2006) **din data de 27 iulie 2007** (*așadar, ulterior datei de 16 iulie 2007 – s.n., când procurorii militari nu mai erau competenți din punct de vedere al competenței personale, iar sancțiunea era nulitatea absolută*) al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare [filele 32-122 (44-134 dosar electronic), vol.312 d.u.p.], s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a inculpaților Chițac Mihai, Andrița Gheorghe, Costea Dumitru și Constantin Vasile.

În rechizitoriu, în partea dedicată stării de fapt, s-a reținut, în esență, că inculpații Chițac Mihai, fost ministru de interne, Andrița Gheorghe, fost adjunct al ministrului de interne și Costea Dumitru, fost comandant al U.M. Trupe de Pază și Ordine, în exercitarea funcției pe care o îndeplineau, au determinat pe

subordonații lor să utilizeze armamentul din dotare cu muniție de război, trăgând din sediul Ministerului de Interne asupra manifestațiilor, dintre care unii protestau violent, în perioada 13-15 iunie 1990, acțiune în urma căreia a rezultat decesul prin împușcare a victimelor Mocanu Velicu Valentin și Lepădatu Mitriță și punerea în pericol a vieții altora, fapta fiind comisă de către militari, fără vinovăție. Referitor la inculpatul Constantin Vasile, fost ofițer I în Secția parașutiști din cadrul Comandamentului Aviației Militare care, în noaptea de 13/14 iunie 1990 era șeful Departamentului de parașutiști, s-a reținut că a determinat pe subordonații săi să utilizeze armamentul din dotare cu muniție de război, trăgând în zona magazinului Romarta Copiilor asupra manifestațiilor, dintre care unii protestau violent, acțiune în urma căreia a rezultat decesul, prin împușcare, a victimelor Drumea Dragoș și Duncă Gheorghită și a fost pusă în pericol viața altora. De asemenea, a determinat pe subordonații săi să utilizeze armamentul din dotare cu muniție de război, trăgând în zona magazinului Romarta Copiilor asupra manifestațiilor, dintre care unii protestau violent, acțiune în urma căreia a rezultat rănirea, prin împușcare, a persoanelor vătămate Prodanczuk Gabriel Mircea, Iancu Cătălin și Pârvulescu dan Gabriel și a fost pusă în pericol viața altora.

În **capitolul IX** al rechizitoriului nr. 74/P/1998 (nr. nou 44/P/2006), capitol denumit „**Probe și mijloace de probă**”, s-a menționat că „*Faptele săvârșite de cei 4 învinuiți sunt dovedite cu:*

- *fotografiile judiciare efectuate în anul 1990 , în sediul Ministerului de Interne;*
- *actele medicale și medico-legale întocmite pentru cele 4 victime decedate și pentru cele trei persoane rănite prin împușcare;*
- *„Planul de pază și apărare al sediului Ministrului de Interne”;*
- *copii de pe Jurnalul acțiunilor desfășurate și Sinteza acțiunilor desfășurate de M.Ap.N. în perioada 13-15.06.1990;*
- *copie de pe Sinteza evenimentelor din perioada 13-15.06.1990, prezentată de Ministerul de Interne Comisiei Parlamentare de Anchetă;*
- *copie după O.Z.U. din 13.06.1990 al Batalionului de Trupe de Pază și Ordine Ploiești;*
- *copie după O.U.Z. din 14.06.1990 al U.M. 01847 Buzău;*
- *documente de gestiune a muniției consummate în perioada 13-15.06.1990 de U.M. 01847 Buzău;*
- *proces-verbale de conducere în teren și planșe foto întocmite în perioada 1999-2000, 2004-2005 și 2007;*

- copii după rapoartele prezentate conducerii M.Ap.N. de cadrele participante la evenimentele din 13-15.06.1990;
- copii de pe rapoartele unor cadre ale M.Ap.N. care, în seara de 13.06.1990, se aflau în acest sediu;
- copie de pe adresa M.Ap.N. înaintată în 1990 Comisiei Parlamentare în care se specifică numărul de cartușe de război trase în acea noapte în sediu;
- declarații ale martorilor care au fost prezenți și care au avut cunoștință despre evenimentele petrecute la sediul M.I. în seara de 13.06.1990;
- declarații ale martorilor oculari ai evenimentelor din noaptea de 13/14.06.1990 petrecute în zona magazinului „Romarta Copiilor”;
- alte declarații de martor;
- procese-verbale de confruntare;
- rapoarte de expertiză medico-legale psihiatrice pentru cei 4 învinuiți;
- declarații de părți civile și parte vătămată;
- declarațiile învinuiților care se coroborează cu celelalte probe și mijloace de probă”.

În privința mijloacelor de probă enumerate în alineatul precedent, Judecătorul de cameră preliminară nu va face, în acest moment, o analiză detaliată a acestora, urmând doar a reaminti că, în ceea ce privește activitățile desfășurate de organele de urmărire penală ce erau circumscrise noțiunii de **acte premergătoare** – efectuate în cauză sub imperiul Codului de procedură penală din 1969 – nu aveau și nici nu pot avea valoare probatorie, ci acestea **erau efectuate pentru a completa informațiile organului de cercetare**, astfel cum aceste informații reieșeau din modalitățile de sesizare, **pentru a le aduce la nivelul unor constatări care să determine începerea urmăririi penale**.

Nu mai puțin, Judecătorul de cameră preliminară subliniază că, în privința actelor de urmărire penală, astfel cum se va arăta *infra*, Înalta Curte de Casație și Justiție, prin hotărâre definitivă, a constatat nulitatea absolută a urmăririi penale efectuate în această cauză, prin neparcurgerea procedurii speciale a răspunderii ministeriale, încălcarea acestor dispoziții legale constituind un caz care atrage aplicarea sancțiunii nulității absolute a actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea unei probe ori prin care aceasta a fost administrată, astfel că aceste mijloace de probă nu mai puteau fi folosite într-o altă procedură judiciară.

Conform dispozițiilor art. 263 alin. (2) din Codul de procedură penală din 1969, „În rechizitoriu se arată de asemenea numele și prenumele persoanelor care trebuie citate în instanță, cu indicarea calității lor în proces și locul unde

urmează a fi citate”. Drept urmare, la filele 80-91 din rechizitoriul 78/P/1998 (nr. nou 44/P/2006) [filele 111-122 (134/160 dosar format electronic), vol. 312 d.u.p.], au fost menționate persoanele care trebuiau citate în instanță și calitatea acestora în proces.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, în enumerarea făcută de procurorul redactor al rechizitoriului nr.74/P/1998 (nr. nou 44/P/2006), s-a făcut trimitere și la declarațiile acestor persoane.

Astfel, în cele ce urmează, se va proceda la enumerarea declarațiilor avute în vedere de procuror și filele și volumele de urmărire penală unde acestea se aflau în numerotarea de la data emiterii rechizitoriului nr.74/P/1998 (număr nou 44/P/2006):

- declarații de învinuți/inculpați – **Chițac Mihai** (vol.II filele 137-224, vol.IV filele 106-119, vol.V filele 347-349 și vol.IX filele 87-110), **Andrița Gheorghe** (vol.IV filele 142-147, vol.V filele 338-340 și vol.IX filele 117-125), **Costea Dumitru** (vol.IV filele 195-203, vol.V filele 341-343 și vol.IX filele 128-134) și **Constantin Vasile** (vol.IV filele 222-225, vol.V filele 344-346 și vol. IX filele 139-142);
- declarații persoane vătămate/părți civile – **Mocanu Anca** (vol.IX filele 10-14), **Mocanu Maria Raluca** (vol.IX filele 15-16), **Mocanu Ștefan Gabriel** (vol.IX filele 17-18), **Lepădatu Gabriela Rodica** (vol.IX filele 19-22), **Duncă Maria** (vol.IX filele 28-33), **Ștefan Oana Mihaela** (vol.IX filele 54-55), **Bursuceanu Cristina Gabriela**(vol.IX filele 56-57), **Drumea Virginia** (vol.IX filele 58-63), **Prodanczuk Gabriel Mircea** (vol.IX filele 64-67), **Pârvulescu Dan Gabriel** (vol.IX filele 74-76), **Iancu Cătălin** (vol.IX filele 77-79)
- declarații martori – **Protopopescu Marin** (vol.V filele 407-408, vol.III fila 4, vol.X filele 1-5), **Badiu Marian** (vol.III fila 3, vol.V filele 398-399, vol.X filele 6-8), **Pătulea Cristinel** (vol.III filele 1-2, vol.V filele 405-406, vol.X filele 9-13), **Petcu Gabriel** (vol.III filele 9-10, vol.V fila 468, vol.X, filele 14-17), **Ferez Marian** (vol.II filele 19-21, vol.III filele 6-8, vol.V filele 403-404), **Axintoaei Mircea Romică** (vol.III fila 13, vol.I fila 15, vol.X filele 18-20), **Stoica Cristinel Ionel** (vol.II fila 101, vol.V fila 402, vol.X filele 21-22), **Berechet Tiberiu** (vol.II fila 100, vol.V fila 401, vol.X filele 23-26), **Oproiu Constantin** (vol.II fila 99, vol.II anexa secretă, filele 111-112, vol.I anexa secretă filele 170-172, vol.V filele 506-507, vol.X, filele 27-30), **Serb Ioan** (vol.II anexa secretă

fila 114, vol.II fila 96, vol.V fila 400, vol.X filele 31-34), **Antoși Dumitru** (vol.II fila 95, vol.V fila 441), **Balea Dumitru** (vol.II fila 92, vol.V fila 470), **Lulea Mihai** (vol.II fila 91, vol.V fila 440), **Milea Dănuț** (vol.II filele 89-90), **Plătică Florentin** (vol.I fila 120, vol.II fila 13, vol.V fila 439, vol.X filele 35-38), **Petre Petre** (vol.II filele 31-32, 86-88, vol.V filele 436-438, vol.X filele 39-45), **Nicolae Marin** (vol.I anexa secretă, fila 173, vol.II, filele 7, 83-85, vol.II anexa secretă, fila 106, vol.X, filele 46-48), **Ilinca Constantin** (vol.II, filele 81-82, vol.V, fila 432, vol.X, filele 49-53), **Inginovschi Constantin** (vol.II fila 78, vol.V fila 431, vol.X filele 54-58), **Harpău Robert Vasile** (vol.II fila 49, vol.V fila 429, vol.X filele 59-60), **Constantin Marius** (vol.II fila 50), **Băjean Marian** (vol.II fila 51, vol.V fila 471, vol.X filele 61-67), **Baciu Remus Dumitru** (vol.II fila 52, vol.V fila 472, vol.X filele 68-69), **Ionescu Valeriu** (vol.IV fila 25, vol.V fila 708, vol.X filele 70-72), **Drăgoi Dimitrie** (vol.IV fila 29), **Bornaz Gabriel** (vol.IV fila 92, vol.V fila 126, vol.X filele 73-74), **Tudorică Marian** (vol.IV fila 90, vol.V filele 664-665), **Caloian Dănuț** (vol.IV fila 97, vol.V fila 666), **Pataloga Adrian** (vol.IV fila 96, vol.V fila 706), **Negoită Nicolae** (vol.IV fila 95, vol.V fila 743), **Mihăescu Iulian** (vol.IV fila 101, vol.V fila 744), **Popa Ioan** (vol.IV fila 87, vol.V filele 780, 788, vol.X filele 75-77), **Albu Fănel** (vol.IV fila 86, vol.V fila 78), **Diaconu Gheorghe** (vol.IV fila 85, vol.V fila 915), **Horhocea Mihai** (vol.IV fila 84, vol.V filele 921-922), **Dobre George** (vol.IV fila 83, vol.V fila 783, vol.X filele 81-82), **Irimia Gheorghe** (vol.IV fila 77, vol.X filele 79-80), **Grigore Petrică** (vol.IV fila 75, vol.V fila 917), **Popescu Angelian** (vol.IV fila 36, vol.V filele 781-782, vol.X filele 83-85), **Babău Cristian** (vol.IV fila 37, vol.V fila 918, vol.X filele 86-87), **Aldea Petruș** (vol.IV fila 64, vol.V fila 919), **Săcuiu Aurelian** (vol.IV filele 61-62, vol.V filele 4-5), **Dumitru Petre** (vol.IV fila 58, vol.VI filele 6-7), **Tănase Mircea** (vol.IV fila 55, vol.VI filele 8-9, vol.X filele 89-90), **Vernică Georgel** (vol.VI filele 10-11), **Florescu Ion** (vol.IV filele 49-51, vol.VI filele 51-53, vol.X filele 91-94), **Penciuc Dumitru** (vol.II filele 53-55, vol.III filele 69-70, vol.V filele 508-509, vol.X filele 95-99), **Enachi Constantin Bogdan** (vol.II fila 56), **Dragomirescu Dobrică** (vol.II fila 57, vol.V fila 474, vol.X filele 100-104), **Simionescu Mihai** (vol.II fila 59, vol.V filele 510-511), **Cenușe (fost Moldovan) Dorin** (vol.II fila 60, vol.V filele 589-590, vol.X, filele 105-106), **Niță Aurel** (vol.V fila 625), **Milandru Vasile** (vol.II fila 76, vol.V filele 555-556), **Constantinescu Gheorghe**

(vol.VI fila 2), **Iliescu Dumitru** (vol.II filele 71-74, vol.V filele 503-505, vol.X filele 107-112), **Diamandescu Corneliu** (vol.II filele 61-70, vol.V filele 593-595), **Aduducesei Constantin** (vol.II filele 47-48, vol.V fila 552), **Cristescu Teodor Adrian** (vol.V filele 553-554, vol.X filele 113-117), **Niculescu Marian** (vol.VI fila 3), **Liviu Ioan Stoiciu, Biță Daniel** (vol.V filele 623-624), **Budiaci Ștefan Mircea** (vol.IV fila 24, vol.V fila 591, vol.X filele 118-122), **Grumezescu Mirică** (vol.IV fila 22, vol.V filele 587-588), **Brânză Maricel** (vol.IV filele 29-34, vol.V filele 627-628), **Hodârău Romulus** (vol.IV fila 26, vol.V filele 667-669), **Radu Mihai** (vol.IV filele 52-53, vol.VI filele 12-13, vol.X filele 123-124), **Ghilic Constantin** (vol.IV fila 48), **Florea Mircea** (vol.IV fila 47), **Toșu Virgil** (vol.IV fila 43), **Crăciun Ion** (vol.X filele 125-126), **Cârlan Laurențiu** (vol.IV fila 70), **Neașu Laurențiu** (vol.IV fila 71), **Constandei Ion Stelioan** (vol.IV fila 72), **Suvac Valerică** (vol.IV fila 69, vol.X filele 127-131), **Podaru Constantin** (vol.IV fila 67), **Balaban Ioan** (vol.IV fila 68), **Nica Leon** (vol.X filele 132-134), **Samioală Cătălin Nicușor** (vol.X filele 142-144), **Sarpe Liviu** (vol.X filele 145-149), **Odovâncă Florentin** (vol.X filele 150-152), **Rusu Ștefan** (vol.X filele 153-155), **Călin Ion** (vol.X filele 156-159), **Chiriac Viorel** (vol.X filele 160-162), **Ovidenie Costel** (vol.X fila 163), **Cernat Sorin Traian** (vol.X filele 164-172), **Radu Ștefan** (vol.X filele 173-177), **Lăcătușu Dumitru** (vol.X filele 178-179), **Mereuță Nicoleta** (vol.X filele 180-181), **Popescu Gheorghe** (vol.X filele 182-185), **Neagoe Daniela** (vol.X filele 186-191), **Tănasă Nicolae** (vol.X 192-197), **Iordache Ion** (vol.X filele 198-199), **Bârliba Claudiu Marius** (vol.X filele 200-202), **Dăogaru Dumitru** (vol.X filele 203-204), **Voiculescu Gelu Voican** (vol.X filele 205-211), **Roncea Victor Alexandru** (vol.X filele 212-225), **Braia Doru Constantin** (vol.X filele 226-229), **Dumitrescu Emil** (vol.X filele 230-234), **Jerbaș Paul** (vol.X filele 235-241), **Volcinschi Raul** (vol.X filele 242-244), **Iordache Puiu Claudiu** (vol.X filele 246-248).

În privința acestor declarații, o parte dintre acestea (cele subliniate, cu mențiunea că celelalte declarații aparțin unor persoane vătămate/părți civile, respectiv inculpați din dosarul nr.47/P/2014 ce se regăsesc în volumele de urmărire penală ale dosarului nr. 47/P/2014, dar care nu sunt menționate în capitolul dedicat mijloacelor de probă) se regăsesc și în probatoriul din dosarul nr. 47/P/2014 al Secției Parchetelor Militare, fiind administrate în cadrul unei proceduri judiciare care nu a respectat dispozițiile imperative ale Legii nr.115/1999 privind răspunderea ministerială, încălcarea acestor dispoziții legale

constituind un caz care atrage aplicarea sancțiunii nulității absolute a actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea unei probe ori prin care aceasta a fost administrată (cum a reținut Înalta Curte de Casație și Justiție prin hotărâre definitivă), consecința este aceea că aceste mijloace de probă nu mai puteau fi folosite într-o altă procedură judiciară.

7 decembrie 2007. Astfel cum am arătat *supra*, în data de 19 iunie 2007, prin rezoluția nr. 74/P/1998, procurorul militar (*incompatibil* – s.n.) Voinea Dan, în baza art.228 din Codul de procedură penală din 1969, a dispus începerea urmăririi penale față de Iliescu Ion pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav sub forma participației impropriei, prev. de art.31 alin. (2) Cod penal 1969 raportat la art. 174, art. 175 lit. e), art. 176 lit. b) din Codul penal 1969 cu aplicarea dispozițiilor art. 13 din Codul penal 1969.

Împotriva rezoluției prin care s-a dispus începerea urmăririi penale, învinuitul Iliescu Ion a formulat plângere întemeiată pe dispozițiile art. 275 și art. 278 din Codul de procedură penală din 1969.

Prin rezoluția din 7 decembrie 2007 a Procurorului General al României a fost admisă plângerea formulată de învinuitul Iliescu Ion împotriva rezoluției din 19 iunie 2007, a fost infirmată rezoluția nr.74/P/1998 prin care fusese începută urmărirea penală împotriva lui Iliescu Ion și s-a dispus ca cercetările penale să fie continuate de către procurorii desemnați din cadrul Secției de Urmărire Penală și Criminalistică.

17 decembrie 2007. Prin Sentința penală nr. 818 din data de 17 decembrie 2007 pronunțată în dosarul penal nr. 7202/1/2007, **Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală**, „*În baza art. 332 alin.2 din Codul de procedură penală, raportat la art.197 alin.2 și cu referire la art.49 alin.4 din Codul de procedură penală*”, **a restituit cauza** penală privind pe inculpații Chițac Mihai, Andrița Gheorghe, Costea Dumitru și Constantin Vasile la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare **pentru refacerea urmăririi penale.**

În considerentele Sentinței penale nr.818 din data de 17 decembrie 2007, s-au reținut următoarele:

- „[...] *Înalta Curte constată că, într-adevăr, urmărirea penală nu a respectat dispozițiile referitoare la urmărirea penală a unui membru al guvernului, pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției, dispoziții obligatorii a căror nerespectare atrage nulitatea absolută a urmăririi penale;*

- [...] inculpatul Chițac Mihai, fost ministru de interne, fost membru al Guvernului, nu poate fi urmărit penal decât potrivit procedurii speciale instituite de Legea nr.115/1999, fiind vorba de fapte săvârșite în exercițiul mandatului de ministru;
- **Fiind un caz de indivizibilitate**, în sensul prevăzut de art.33 lit.a din Codul de procedură penală, **urmărirea penală trebuie refăcută cu privire la toate persoanele, în raport cu soluția ce va fi adoptată în privința inculpatului Chițac Mihai;**
- Cu privire la nelegala sesizare a instanței în raport cu prevederile art. 49 alin. (4) din Codul de procedură penală, Înalta Curte reține ca fiind fondată susținerea apărării inculpaților, deoarece procurorul militar Dan Voinea este cel care, prin Rechizitoriul din 18 mai 2000 (dosar nr.74/P/1998 al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție) a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a aceluiași inculpați [...];
- Prin Ordonanța din 10 septembrie 2006 (dosar nr.74/P/1998, devenit dosar nr.44/P/2006), același procuror, gen. maior magistrat dr. Dan Voinea, șef al Secției Parchetelor Militare din P.Î.C.C.J. a infirmat rezoluția de scoatere de sub urmărire penală a aceluiași învinuiți și a dispus continuarea cercetării [...];
- **Înalta Curte constată că procurorul militar Dan Voinea era incompatibil să verifice rechizitoriul, sub aspectul refacerii urmăririi ori sub aspectul prevăzut de art.264 alin.4 din Codul de procedură penală, când refacerea este dispusă de instanță, întrucât este persoana care a efectuat urmărirea penală, conform art.49 alin. (4) din Codul de procedură penală.**” [filele 203-204 (331-333 dosar format electronic), vol.310 d.u.p.].

23 iunie 2008. Prin Decizia penală nr. 407 din data de 23 iunie 2008 pronunțată în dosarul penal nr. 3896/1/2008, **Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 9 Judecători, a respins ca nefondat recursul declarat în cauză de Ministerul Public**, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare împotriva Sentinței penale nr.818 din data de 17 decembrie 2007. Astfel, Sentința penală 818 din 17 decembrie 2007 a devenit definitivă, potrivit dispozițiilor art. 416 pct. 6 din Codul de procedură penală din 1969.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți subliniază un aspect reținut de Completul de 9 Judecători, respectiv că „*în mod corect instanța de fond a reținut că **procurorul militar Dan Voinea era incompatibil**, în sensul dispozițiilor art.49 alin. 4 din Codul de procedură penală, deoarece prin rechizitoriul din 18 mai 2000 dat în dosarul nr. 74/P/1998 al Parchetului de pe*

lângă Curtea Supremă de Justiție acesta a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a inculpaților din prezenta cauză, iar după restituirea dosarului în vederea completării urmăririi penale (dispusă prin sentința penală nr.69 din 30 iunie 2003 pronunțată de Curtea Supremă de Justiție – Secția penală), **nu numai că a verificat și confirmat rechizitoriul din 27 iulie 2007, [...], dar, anterior, prin Ordonanța din 10 septembrie 2006, data în același dosar, a infirmat rezoluția de scoatere de sub urmărire penală a aceluiași învinuți și a dispus continuarea cercetărilor**” [fila 121 (202/204 dosar format electronic), vol.311 d.u.p.].

03 septembrie 2008. Astfel cum a fost menționat supra, *prin rezoluția din 7 decembrie 2007 a Procurorului General al României a fost admisă plângerea formulată de învinuitul Iliescu Ion împotriva rezoluției din 19 iunie 2007, a fost infirmată rezoluția nr.74/P/1998 prin care fusese începută urmărirea penală împotriva lui Iliescu Ion și s-a dispus ca cercetările penale să fie continuate de către procurorii desemnați din cadrul Secției de Urmărire Penală și Criminalistică.*

S-a format, astfel, dosarul penal nr.1122/P/2007.

Prin **Rezoluția nr. 1122/P/2007** din data de 03 septembrie 2008 s-a dispus ***„neînceperea urmăririi penale față de ILIESCU ION, fostul Președinte al României, pentru săvârșirea infracțiunilor de omor calificat , omor deosebit de grav și a tentativelor la cele două infracțiuni , sub forma participăției improprii, prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art. 174-175 lit. e Cod penal, art. 31 alin. 2 rap. la art. 174-176 lit. b din Codul penal, art. 31 rap. la art. 20 rap. la art. 174-175 lit. e Cod penal, art. 31 rap. la art. 20 rap. la art. 174-176 lit. b Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 13 din Codul penal, întrucât faptele nu există”*** [filele 53-79 (62-88 dosar format electronic), vol. 253 d.u.p.].

În privința acestei rezoluții, Judecătorul de cameră preliminară reține că a fost atacată pe calea plângerii prevăzute de art. 278¹ din Codul de procedură penală din 1969, Înalta Curte de Casație și Justiție respingând plângerile formulate prin Sentința penală nr. 2180/18.12.2009 a Secției penale, definitivă prin Decizia penală nr. 659/25.10.2010 pronunțată de Completul de 9 Judecători.

Un aspect deosebit de important în prezenta procedură îl reprezintă faptul că, prin Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, nu a fost infirmată și rezoluția nr. 1122/P/2007 din 03 septembrie

2008 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Urmărire Penală și Criminalistică.

Astfel, Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului General al României [filele 84-121 (110-147/368 dosar electronic), vol. 315 d.u.p.] are următorul dispozitiv:

- **„Infirmarea parțială a rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică, cu privire la soluțiile de netrimitere în judecată dispuse privind infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal din 1968 și redeschiderea urmăririi penale în această cauză.**
- **Infirmarea rezoluțiilor nr. 7335/3341/II/22/2009 din 25.08.2009 și nr. 7301/34/II/2/2009 din 03.09.2009 ale procurorului șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de casație și Justiție.**
- **Redeschiderea se supune de îndată confirmării judecătorului de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, căruia i se trimite ordonanța, împreună cu dosarul care a stat la baza emiterii acesteia.”**

Judecătorul de cameră preliminară reține importanța acestui aspect – *cel al neînfirmării rezoluției nr. 1122/P/2007 din 03 septembrie 2008 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de Urmărire Penală și Criminalistică* – prin raportare la

- obiectul dosarului nr. 75/P/1998 (devenit ulterior 175/P/2008) și
- Ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16.10.2015, ora 10:00.

Astfel, după cum s-a arătat în precedent, obiectul dosarului nr. 75/P/1998 a vizat

- (1) comiterea, de către persoane cu funcții de conducere, a unor fapte ce puteau fi circumscrise ilicitului penal incriminat prin art.248 alin.2 din Codul penal 1969 și art.2 alin. (2) din Decretul-lege nr. 88/1990;**
- (2) verificarea legalității statelor de plată ale minerilor din Valea Jiului pentru perioada 14-19 iunie 1990, fapte ce puteau fi circumscrise infracțiunilor prevăzute de art. 215, art.289 și art. 291 Codul penal 1969, cât și**
- (3) verificarea sesizării privind existența altor victime (morți) rezultate în urma evenimentelor din perioada 13-15 iunie 1990, cu mențiunea că folosirea de către procuror a expresiei „altor victime (morți)” a avut în vedere obiectul dosarului 74/P/1998 ce**

era constituit tocmai de cele 4 victime Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Dunca Gheorghită și Drumea Dragoș.

În ceea ce privește Ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16.10.2015, ora 10:00, prin pct. I al acestui act procesual a fost schimbată încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina suspectilor Iliescu Ion, Măgureanu Virgil și Diamandescu Corneliu, „[...] din infracțiunile prevăzute de art. 356 C.p. (propagandă pentru război), art.357 lit. a, b și c C.p. (genocid săvârșit prin: uciderea membrilor colectivității sau grupului; vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a colectivității sau grupului; supnerea colectivității ori grupului la condiții de existență sau tratament de natură să ducă la distrugerea fizică) și art. 358 lit. d) C.p. (tratamente neomenoase prin dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal) în infracțiuni contra umanității prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal cu aplic. art. 5 C.p.”.

Pentru a dispune schimbarea încadrării juridice, **în ceea ce-l privește pe Iliescu Ion**, Judecătorul de cameră preliminară reține că procurorii care au emis această ordonanță, nu au făcut o prezentare a faptelor reținute în sarcina suspectilor față de care fusese redeschisă și confirmată urmărirea penală, în sensul indicării activităților concrete imputate fiecăruia, precum și a împrejurărilor și a coordonatelor de timp și de loc în care au fost comise, pentru ca, ulterior, dând curs dispozițiilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, să justifice baza factuală care i-au determinat să procedeze la schimbarea încadrării juridice/extinderea urmăririi penale, reținându-se că **ceea ce au menționat procurorii în cuprinsul ordonanței s-a circumscris unei enumerări limitative a măsurilor procesuale dispuse în cauză până la acel moment** de organele de urmărire penală și Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv hotărârea dată de instanța europeană de contencios al drepturilor omului în cauza Mocanu și alții împotriva României.

În partea expozitivă a ordonanței, cu privire la temeiurile care i-au condus pe procurorii care au emis ordonanța nr. 47/P/2014 din 16 octombrie 2015 la schimbarea încadrării juridice, Judecătorul de cameră preliminară reține că aceștia s-au limitat în a menționa că „Față de cele expuse, din perspectiva aplicării art. 5 din Codul penal și a actelor succesive prin care s-a fixat cadrul juridic în diferite momente procesuale, în ce privește pe suspectii civil Iliescu Ion, civil Măgureanu Virgil, general-maior (rez.) Diamandescu Corneliu, general (rez.) Peter Petre, general (rez.) Dobrinoiu Vasile și viceamiral (rez.) Dumitrescu Emil se va dispune schimbarea încadrării juridice a infracțiunilor reținute în sarcina acestora, în infracțiunea prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal, respectiv art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal” [fila 8 (13/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.].

Ulterior, în dispozitivul aceluiași act procesual, în partea care-l privește pe suspectul Iliescu Ion, s-a menționat că, „în zilele de 11-12.06.1990, în calitate de președinte al Consiliului Provizoriu de Uniune națională (C.P.U.N.), împreună cu [...], a decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac asupra unei populații civile, [...] atac soldat cu decesul a patru persoane și rănirea altor trei prin împușcare, [...]” [fila 12 (17/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.].

Or, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține, în ceea ce-l privește pe inculpatul Iliescu Ion, că față de acesta a fost dispusă o soluție de neîncepere a urmăririi penale **pentru săvârșirea infracțiunilor de omor calificat, omor deosebit de grav și a tentativelor la cele două infracțiuni, sub forma participației improprii, prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art. 174-175 lit. e Cod penal, art. 31 alin. 2 rap. la art. 174-176 lit. b din Codul penal, art. 31 rap. la art. 20 rap. la art. 174-175 lit. e Cod penal, art. 31 rap. la art. 20 rap. la art. 174-176 lit. b Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 13 din Codul penal, întrucât faptele nu există**” [a se vedea rezoluția nr. 1122/P/2007 de la filele 53-79 (62-88 dosar format electronic), vol. 253 d.u.p.], iar victimele infracțiunilor de omor pentru care a fost adoptată această soluție de neurmărire penală erau tocmai cele 4 victime Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Dunca Gheorghită și Drumea Dragoș ce au fost menționate în alineatul precedent prin redarea unei părți a dispozitivului Ordonanței nr. 47/P/2014 din data de 16.10.2015, ora 10:00 – „*atac soldat cu decesul a patru persoane*”.

În aceste condiții, câtă vreme, în ceea ce-l privește pe Iliescu Ion,

- fusese adoptată o soluție de neurmărire penală (rezoluția nr. 1122/P/2007) cu privire la uciderea celor 4 victime Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Dunca Gheorghită și Drumea Dragoș;
- obiectul dosarului nr. 75/P/1998 viza „*existența altor victime (morți) rezultate în urma evenimentelor din perioada 13-15 iunie 1990*”, deci altele decât aceste 4 victime – Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Dunca Gheorghită și Drumea Dragoș;
- iar Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015, nu a infirmat și rezoluția nr. 1122/P/2007,

nu se mai putea dispune schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspectului **Iliescu Ion** în infracțiuni contra umanității, în varianta normativă alternativă a uciderii membrilor colectivității, pentru simplul motiv că **urmărirea penală** începută în 09 iunie 2005 **sub aspectul comiterii** de către

acesta a **infracțiunii de genocid** în varianta normativă a uciderii membrilor colectivității sau grupului, prevăzută de art.357 lit. a, b și c din Codul penal din 1969, **nu a vizat cele 4 victime Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Dunca Gheorghită și Drumea Dragoș.**

Din partea expozitivă a rezoluției nr. 1122/P/2007 din data de 03 septembrie 2008, rezultă următoarele:

- „[...] prin rezoluția din 19 iunie 2007 [...], în baza art. 228 din Codul de procedură penală, a dispus începerea urmăririi penale împotriva învinutului ILIESCU ION, pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 31 raportat la art. 176 din Codul penal, constând în aceea că, la data de 13 iunie 1990 a determinat cu intenție [...] «intervenția în forță a militarilor împotriva manifestațiilor din Piața Universității din București și din alte zone ale capitalei, fapt ce a avut ca urmare moartea și rănirea prin împușcare a mai multor persoane, așa cum rezultă din declarațiile martorilor și jurnalelor acțiunilor de luptă»”;
- [...]
- „La data de 27 iunie 2007, procurorii militari [...] au procedat la prezentarea învinuirii aduse fostului Președinte al României, ION ILIESCU, [...]”;
- [...]
- „În acest proces-verbal se arată că fapta de care este învinuit fostul Președinte al României constă în aceea că, în data de 13 iunie 1990, ar fi cerut comandantului armatei să trimită militari, transportoare autoamfibiu blindate și alte forțe pentru a interveni la sediul Televiziunii Române și al Ministerului de Interne, împotriva persoanelor care atacau Ministerul de Interne, precum și faptul că la acea dată a cerut la orele 17³⁵ «să se folosească gaze lacrimogene împotriva manifestațiilor din zona sediului Ministerului de Interne, **fapt ce a avut ca urmare moartea și rănirea prin împușcare a mai multor persoane**» (s.n.)”;
- [...]
- „Din actele premergătoare efectuate în cauză a rezultat următoarea stare de fapt:”;
- [...]
- „În continuare, vom detalia împrejurările în care au fost ucise două persoane, în intervalul orar 18³⁰-20⁰⁰, precum și cele în care a survenit moartea celorlalte două victime și vătămarea corporală prin împușcare a

altor trei persoane, în intervalul orar 24⁰⁰-03⁴⁵, în noaptea de 13/14 iunie 1990”;

- [...]
- „În aceste condiții, în jurul orelor 18³⁰, la o distanță de 22 m de ușa postului nr.3, a fost împușcat **MOCANU VELICU VALENTIN** [...]”;
- [...]
- „După aproape 30 minute de la împușcarea primei victime, la câțiva metri (9 m lateral stanga de locul unde a căzut prima victimă) a fost împușcat mortal – prin tiruri trase în aceleași condiții – de la postul nr.3, **LEPĂDATU MITRIȚĂ** [...]”;
- [...]
- „partea vătămată **PÂRVULESCU DAN GABRIEL** [...] a fost împușcată în piciorul stâng, deasupra genunghiului, în timp ce se afla la o distanță de circa 100 metri de formația de militari”;
- [...]
- „Cu această ocazie a fost împușcat mortal **DRUMEA DRAGOȘ** [...]”;
- [...]
- „Tot în aceste împrejurări a fost împușcat mortal și **DUNCĂ GHEORGHITĂ** [...]”;
- [...]
- „Tot în aceste împrejurări și în condiții similare, au mai fost rănite prin împușcare părțile vătămate **PRODANZUC GABRIEL MIRCEA**, împușcat în obrazul drept, cu retenție de glonț deformat (ricoșeu) și **IANCU CĂTĂLIN**, împușcat în piciorul drept.”;
- [...]
- „[...] vom analiza din punctul de vedere al răspunderii penale, pe fond, participația fostului președinte **ION ILIESCU**, în evenimentele din 13 iunie 1990 și în noaptea de 13/14 iunie 1990, soldate cu moartea a patru persoane și rănirea altor trei. În situația existenței participației penale sub forma instigării (proprie sau improprie), este necesar să existe un instigator și un instigat. Astfel, în cazul infracțiunilor de omor, instigatorul ia hotărârea infracțională de a ucide și o transmite, în mod direct sau indirect, instigatului, care trece la comiterea faptei. În momentul comiterii unei infracțiuni în forma de participație a instigării, persoana care instigă are reprezentarea concretă a faptelor care urmează să se deruleze, precum și consecințele socialmente periculoase pe care, așa cum am arătat mai sus, și le dorește. Din actele premergătoare efectuate în cauză a rezultat faptul că a existat o inițiativă a Președintelui României, **ION ILIESCU**, împărtășită de premierul de la acea dată, **PETRE ROMAN**, cu privire la necesitatea eliberării Pieții Universității

care era ocupată de manifestații. Această inițiativă s-a materializat printr-o ședință la care au participat alături de cei doi și miniștrii internelor, ai apărării naționale, Procurorul General al României, precum și reprezentantul Serviciului Român de Informații, în care s-a luat hotărârea intervenției în forță pentru eliberarea pieței”;

- [...]
- „Raportat la cele două momente în cadrul cărora au fost ucise cele patru persoane și rănite celelalte trei, putem să observăm că, de fiecare dată, este vorba de o inițiativă personală, ce a aparținut militarilor care au participat la aceste evenimente, în ceea ce privește deschiderea focului cu muniție de război asupra manifestațiilor”;
- [...]
- „În primul caz, evenimentele de la Ministerul de Interne au avut în prim plan inițiativa celor doi colonei care asigurau paza Ministerului de Interne [...] Este evident aici faptul că nu se poate vorbi despre o instigare în situația în care inițiativa de a comite fapta aparține autorului ei”;
- [...]
- „În ceea ce privește al doilea moment, în cadrul căruia au fost ucise două persoane și rănite alte trei, în zona magazinului «Romarta Copiilor» din București, [...] singura implicare a Președintelui României a fost aceea că a solicitat șefului de Stat Major al Armatei (în lipsa ministrului apărării naționale care era plecat în străinătate) sprijin în vederea apărării instituțiilor fundamentale ale statului. În cadrul acestei intervenții, Președintele României a cerut ca forțele de ordine să folosească gaze lacrimogene pentru dispersarea manifestațiilor, ceea ce nu poate avea ca urmare moartea prin împușcare a vreunei persoane”;
- „Este greu de stabilit o limită de demarcație clară a competențelor președintelui de la acea dată, fiind vorba de multiple lacune legislative. Aceste competențe au fost delimitate cu greu chiar și recent. Curtea Constituțională sesizată fiind, a recunoscut dreptul președintelui României de a se implica activ în activitatea statului român”
- [...]
- Față de cele de mai sus, rezultă că faptele care au format obiectul învinuirii lui ILIESCU ION, fost Președinte al României, nu există”.
[filele 53-79 (62-88/136 dosar format electronic), vol. 253 d.u.p.].

Astfel cum se va menționa în continuare în prezenta hotărâre, urmărirea penală declanșată față de învinuiții din dosarul nr. 75/P/1998 (devenit ulterior 175/P/2008) nu a vizat moartea celor 4 persoane – MOCANU VELICU VALENTIN, LEPĂDATU MITRIȚĂ, DRUMEA DRAGOȘ și

DUNCĂ GHEORGHIȚĂ – ci, după cum au reținut chiar procurorii care au adoptat rezoluția nr. 175/P/2008 din 17 iunie 2009, aceasta **a vizat**, „[...] în lipsa altor elemente care să ofere date cu privire la faptele concrete reținute de procurorii militari [...] presupunem că infracțiunea de genocid se referă la cele aproximativ 100 de prezumtive victime care ar fi fost îngropate în Cimitirul Străulești II și la care se fac referiri sporadice în cuprinsul dosarului. Așa cum am arătat mai sus, împrejurările în care au fost omorâte cele patru victime în urma evenimentelor din 13-14 iunie 1990, fac obiectul dosarului nr.74/P/1998 al Secției Parchetelor Militare” [filele 45-46 (80-81/442 dosar format electronic), vol.251 d.u.p.]. Aceleași aspecte se desprind și din parcurgerea rezoluțiilor nr.7335/3341/II/22/2009 din 25.08.2009 [filele 2-5 (4-10/100 dosar format electronic), vol. 259 d.u.p.] și nr. 7301/34/II/2/2009 din 03.09.2009 [filele 10-17 (10-34/100 dosar format electronic), vol. 259 d.u.p.] ale procurorului șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Un argument suplimentar care vină să susțină acest punct de vedere este dat de faptul că, astfel cum s-a menționat *supra*, în data de 19 iunie 2007, prin rezoluția nr. 74/P/1998, procurorul militar *incompatibil în dosarul nr. 74/P/1998* (s.n.) Dan Voinea a dispus începerea urmăririi penale față de Iliescu Ion pentru săvârșirea infracțiunii de omor deosebit de grav sub forma participăției impropriei, prevăzută de art. 31 alin. (2) Cod penal 1969 raportat la art. 174, art. 175 lit. e), art. 176 lit. b) din Codul penal 1969 cu aplicarea dispozițiilor art. 13 din Codul penal 1969.

Or, în dosarul penal nr. 75/P/1998 [ce va fi analizat *infra*] – *ce se afla în lucru la același procuror militar Dan Voinea* – a fost începută urmărirea penală față de Iliescu Ion în data de 09 iunie 2005 și sub aspectul comiterii infracțiunii de genocid în varianta normativă alternativă a uciderii membrilor colectivității sau grupului, prevăzută de art. 357 alin. (1) lit. a) din Codul penal din 1969.

În aceste condiții, dacă în data de 09 iunie 2005, în dosarul nr. 75/P/1998, **același procuror militar Dan Voinea** ar fi început urmărirea penală față de Iliescu Ion sub aspectul comiterii infracțiunii de genocid în varianta normativă alternativă a uciderii celor 4 victime Mocanu Velicu Valentin, Lepădatu Mitriță, Drumea Dragoș și Duncă Gheorghită, **nu mai putea să dispună** (fără a fi avută în vedere starea de incompatibilitate analizată mai sus) **începerea urmăririi penale a aceluiași învinuit Iliescu Ion, pentru aceleași 4 victime, într-un alt dosar penal, respectiv nr. 74/P/1998, chiar dacă pentru o altă infracțiune**, respectiv cea de omor.

Concluzia care se desprinde din cele 4 alineate precedente – și care va fi dezvoltată la capitolul dedicat dosarului nr. 75/P/1998 (devenit ulterior 175/P/2008) – **este aceea că**, după redeschiderea urmăririi penale ca urmare a Ordonanței nr. 3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului General al României, **fără infirmarea Rezoluției nr. 1122/P/2007** din data de 03 septembrie 2008 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică [*prin care, față de Iliescu Ion, a fost adoptată o soluție de neurmărire penală cu privire la cele 4 persoane decedate prin împușcare*], **nu putea fi efectuată urmărirea penală, pusă în mișcare acțiunea penală și, ulterior, dispusă trimiterea în judecată a inculpatului Iliescu Ion sub aspectul comiterii infracțiunii de crime împotriva umanității, în varianta normativă alternativă a uciderii membrilor colectivității – art.439 alin. (1) lit. a).**

De altfel, **aceleași argumente sunt valabile și în privința inculpaților Roman Petre, Voiculescu Gelu-Voican, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian care au fost trimiși în judecată sub aspectul comiterii infracțiunii de crime împotriva umanității în varianta normativă a uciderii membrilor colectivității.**

Împotriva rezoluției nr. 1122/P/2007 a Secției de urmărire penală și criminalistică au formulat plângere Anca Mocanu, Prodanczuk Gabriel Mircea, Maria Dunca, Lepădatu Rodica Gabriela și Asociația Victimelor Mineriadelor 1990-1991 în procedura prevăzută de art.278 din Codul de procedură penală din 1969.

Prin Rezoluția nr. 10669/6139/II/2/2008 din data de 11.12.2008, procurorul șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a respins plângerile formulate.

Uzând de procedura instituită de dispozițiile art.278¹ din Codul de procedură penală din 1969, petenții Prodanczuk Gabriel Mircea, Păun Gabriel Virgil, Ene Viorel, Asociația Victimelor Mineriadelor 1990-1991 din România, Mocanu Anca, Bursuceanu Cristina Gabriela și Lepădatu Rodica Gabriela au sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu plângere împotriva rezoluției nr. 1122/P/2007.

Prin Sentința penală nr. 2180/18.12.2009 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală în dosarul penal nr. 10174/1/2008, au fost respinse (1) *ca inadmisibile* plângerile petenților Păun Gabriel Virgil, Ene Viorel, (2) *ca tardive* plângerile Asociației Victimelor Mineriadelor 1990-1991, Mocanu

Anca, Bursuceanu Cristina, Lepădatu Rodica și (3) *ca nefondată* plângerea petentului Prodanczuk Gabriel.

Prin Decizia penală nr. 659/25.10.2010 pronunțată de Completul de 9 Judecători din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, au fost respinse ca nefondate recursurile declarate de petentele Bursuceanu Cristina Gabriela, Mocanu Anca și Lepădatu Rodica împotriva sentinței penale nr. 2180/18.12.2009 și ca inadmisibil recursul declarat de petenta Ștefan Oana.

Potrivit dispozițiilor art. 278¹ alin. (11) din Codul de procedură penală din 1969, în situația prevăzută în alin. 8 lit. a), persoana în privința căreia judecătorul, prin hotărâre definitivă, a decis că nu este cazul să se înceapă ori să se redeschidă urmărirea penală nu mai poate fi urmărită pentru aceeași faptă, afară de cazul când s-au descoperit fapte sau împrejurări noi ce nu au fost cunoscute de organul de urmărire penală și nu a intervenit unul dintre cazurile prevăzute în art. 10.

În Codul de procedură penală în vigoare, legiuitorul a reglementat prin dispozițiile art.341 alin. (8) că „*Încheierea prin care s-a pronunțat una dintre soluțiile prevăzute la alin. (6), [...] este definitivă*”, iar prin dispozițiile art. 335 alin. (1) din același cod că „*Dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată, ulterior, că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia clasarea, infirmă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale*”.

Or, ca urmare a celor reținute atât de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Mocanu și alții împotriva României, cât și în cuprinsul Ordonanței nr.3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului General al României (în acest din urmă act procesual cu referire la dosarul nr. 175/P/2008), **față de Iliescu Ion putea fi redeschisă urmărirea penală sub aspectul uciderii celor 4 victime Mocanu Velicu Valentin, Lepădatu Mitriță, Drumea Dragoș și Duncă Gheorghită – chiar dacă, prin hotărâre definitivă, Înalta Curte de Casație și Justiție respinsese plângerile formulate împotriva rezoluției nr. 1122/P/2007 – doar dacă Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Ordonanța nr.3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015, ar fi infirmat și rezoluția nr. 1122/P/2008 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică.**

Cu toate acestea, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înalte Curți reține că, prin Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, nu a fost infirmată această rezoluție.

Judecătorul de cameră preliminară constată astfel neregularitatea rechizitoriului nr. 47/P/2014 din 12 iunie 2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, sub aspectul nelegalității urmăririi penale efectuate în cauză după redeschiderea urmăririi penale în ceea ce privește comiterea infracțiunii de crime împotriva umanității în varianta normativă a uciderii unor persoane [(art.439 alin. (1) lit. a)].

În aceste condiții, toată construcția logico-juridică din cuprinsul rechizitoriului nr. 47/P/2014 al Secției Parchetelor Militare care a avut la bază elemente de fapt desprinse din mijloace de probă lovite de nulitate absolută și relativă, la care se adaugă cele din activitățile circumscrise actelor premergătoare care nu au valoare probatorie, determină neregularitatea rechizitoriului în ceea ce privește indicarea și analiza mijloacelor de probă.

21 octombrie 2008. La data de 21.10.2008, dosarul nr. 44/P/2006 (fost 74/P/1998) s-a întors de la Înalta Curte de Casație și Justiție la Secția Parchetelor Militare [fila 27 (39/160 dosar format electronic), vol.312 d.u.p.].

30 aprilie 2009. În urma celei de-a doua restituiri a cauzei la procuror, prin Ordonanța nr. 44/P/2006 din data de 30.04.2009, Secția Parchetelor Militare a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei în favoarea Secției de Urmărire Penală și Criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție unde a fost înregistrat dosarul nr.676/P/2009 [filele 19-23 (31-35/160 dosar format electronic), vol. 312 d.u.p.]

16 aprilie 2013. Prin Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 aprilie 2013, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică a dispus:

- „Infirmarea, ca nelegală, a rezoluției nr. 74/P/1998 din 12.01.2000 a Secției Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de generalul locotenent în rezervă Chițac Mihai pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 25 din Codul penal raportat la art. 174-176 lit.b din Codul penal cu aplicarea art. 75 lit. a din Codul penal, constând în fapte comise în data de 13/14.06.1990, în exercitarea mandatului de ministru de interne;
- Infirmarea parțială, ca nelegală, a ordonanței nr. 74/P/1998 din 02.07.2007 a Secției Parchetelor Militare numai în ceea ce privește schimbarea încadrării juridice data faptelor săvârșite de către

fostul ministru de interne Chițac Mihai în exercitarea atribuțiilor de serviciu;

- *Menținerea celorlalte acte și măsuri dispuse de către procurorii din cadrul Secției Parchetelor Militare de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv de către procurorii de la Procuratura Municipiului București.” [filele 13-15 (21-25/160 dosar format electronic), vol.312 d.u.p.]*

În referire la Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 aprilie 2013 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică, Judecătorul de cameră preliminară reține că a ***încălcat puterea de lucru judecat a Sentinței penale nr.818 din data de 17 decembrie 2007*** a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, definitivă prin Decizia nr.407 din data de 23 iunie 2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul de 9 Judecători.

Astfel, prin raportare atât la considerentele, cât și la dispozitivul hotărârii instanței judecătorești, trebuia refăcută întreaga urmărire penală, iar nu *„Menținerea celorlalte acte și măsuri dispuse de către procurorii din cadrul Secției Parchetelor Militare de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv de către procurorii de la Procuratura Municipiului București”*, cum în mod nelegal s-a dispus prin Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 aprilie 2013 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică.

Judecătorul de cameră preliminară nu îmbrățișează punctul de vedere exprimat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția judiciară – Serviciul judiciar penal, care, prin adresa nr.3398/732/III-13/2019 a opinat în sensul că, deși Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat *„nulitatea actelor de urmărire penală în ce-l privește pe inc. Chițac Mihai [...] această dispoziție a instanței nu poate avea în vedere decât situația în care urmărirea penală se desfășoară, alături de alți inculpați, și față de inculpatul pentru care este necesară parcurgerea procedurii speciale iar în ce-l privește pe acesta, cauza a fost soluționată prin Ordonanța nr. 676/P/2009 din 06.06.2013”*, astfel că, *„[...] după data de 06.06.2013, data la care cauza privind pe inc. Chițac Mihai a fost soluționată, nemaifiind redeschisă, dosarul disjuns a privit doar pe cei doi inculpați foști militari, pentru care nu era necesară nicio formalitate specială pentru efectuarea urmăririi penale față de aceștia”*.

Chiar dacă, potrivit dispozițiilor art. 272 din Codul de procedură penală din 1969 în vigoare la data celei de-a doua restituiri (2008), hotărârea instanței constituia *„actul de desesizare a instanței și, totodată, actul de sesizare a procurorului cu reluarea urmăririi penale”*, situație în care *„organul de*

urmărire penală care efectuează urmărirea penală reluată nu trebuie să dea o ordonanță de reluare, prin care să se investească, ci el procedează la refacerea actelor anulate de către instanță” (Vintilă Dongoroz, Explicațiile teoretice ale Codului de procedură penală român, Partea specială, Vol.VI, Ediția a II-a, pag. 89), Judecătorul de cameră preliminară ține să sublinieze că aceste dispoziții legale (art. 272) au fost edictate în anul 1969, iar interpretarea lor de colectivul de autori menționați anterior nu putea să aibă în vedere faptul că, ulterior, în anul 1991, în cadrul legii fundamentale a Statului român, urma să fie prevăzută o procedură specială în cazul răspunderii ministeriale, procedură prevăzută într-o normă constituțională cu putere superioară celei dintr-o lege organică.

De asemenea, Judecătorul de cameră preliminară subliniază și **parcursul urmării penale după prima restituire a cauzei:**

1. Procurorul ce a fost investit cu soluționarea dosarului după prima hotărâre de restituire a cauzei la procuror (Sentința penală nr. 69 din data de 30 iunie 2003 pronunțată de Curtea Supremă de Justiție, Secția penală) a adoptat o soluție de netrimiteră în judecată, dispunând scoaterea de sub urmărire penală – *a se vedea Rezoluția nr. 74/P/1998 din data de 14 octombrie 2005 [filele 251-259 (284-292/303 dosar format electronic), vol.307 d.u.p.];*
2. Soluția de scoatere de sub urmărire penală a fost infirmată de **procurorul militar Dan Voinea** – *a se vedea Ordonanța nr. 74/P/1998 din data de 10 septembrie 2006 [filele 1-3 (5-7 dosar format electronic), vol.308 d.u.p.]* – , în condițiile în care **procurorul militar Dan Voinea**, cel care a emis primul rechizitoriu (restituit), **era incompatibil**, conform dispozițiilor art. 49 alin. (4) din Codul de procedură penală în vigoare la acea dată;
3. Deși incompatibil, procurorul militar Dan Voinea a emis ordonanța de infirmare a soluției de scoatere de sub urmărire penală și a dispus, totodată, reluarea, prin redeschidere, a urmării penale;
4. Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut în considerentele celei de-a doua soluții de restituire a cauzei la procuror, pe lângă lipsa parcurgerii procedurii speciale a răspunderii ministeriale în ceea ce-l privea pe Chițac Mihai, și incompatibilitatea procurorului Dan Voinea ca un motiv de nulitate absolută – „În baza art. 332 alin.2 din Codul de procedură penală, raportat la **art.197 alin.2 și cu referire la art.49 alin.4 din Codul de procedură penală**”. Sub acest aspect, s-a reținut că „**procurorul militar Dan Voinea era incompatibil**, în sensul dispozițiilor art.49 alin. 4 din Codul de procedură penală” și „**nu numai că a verificat și confirmat**

rechizitoriul din 27 iulie 2007, [...], dar, anterior, prin Ordonanța din 10 septembrie 2006, data în același dosar, a infirmat rezoluția de scoatere de sub urmărire penală a acelorași învinuiți și a dispus continuarea cercetărilor”;

5. Reținând în mod expres incompatibilitatea procurorului militar Dan Voinea cu privire la ordonanța de redeschidere prin reluare a urmăririi penale și sancționând-o cu **nulitatea (absolută)**, după cum rezultă din dispozitivul Sentinței penale nr.818 din data de 17 decembrie 2007 – „raportat la art.197 alin.2 și cu referire la art.49 alin.4 din Codul de procedură penală”), este mai mult decât firesc faptul că și ordonanța din 10 septembrie 2006 prin care fusese infirmată rezoluția din 14 octombrie 2005 de scoatere de sub urmărire penală era lovită de nulitate, consecința fiind că ordonanța procurorului militar Dan Voinea nu producea efecte în ceea ce privea soluția de reluare a urmăririi penale;
6. Așadar, în cauză nu era începută urmărirea penală, iar „refacerea actelor anulate de către instanță” trebuia să înceapă cu o rezoluție de începere a urmăririi penale (sau o ordonanță de reluare a urmăririi penale), **act procesual care lipsește în cauză.**

Concluzionând, **dată fiind situația particulară a dosarului nr. 74/P/1998**, în care, după prima restituire a cauzei dispusă în anul 2004, s-a dispus:

- 1) *scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților,*
- 2) *infirmarea soluției de scoatere de sub urmărire penală a învinuiților –*
infirmare dispusă de procurorul incompatibil Dan Voinea(s.n.)
- 3) *reluarea, prin redeschidere, a urmăririi penale –* reluare dispusă de același procuror incompatibil Dan Voinea pentru care Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut nulitatea actelor îndeplinite de acesta – ,

se impunea ca, după cea de-a doua soluție definitivă a Înaltei Curți de Casație și Justiție prin care cauza a fost restituită pentru refacerea urmăririi penale, **procurorul să dispună prin rezoluție începerea urmăririi penale în cauză.**

În referire la acest din urmă aspect, **Judecătorul de cameră preliminară nu poate să nu menționeze faptul că procurorii din cadrul Secției de Urmărire Penală și Criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție ce au avut spre soluționare dosarul nr. 1122/P/2007 disjuns din dosarul penal nr. 78/P/1998, au menționat în Rezoluția nr. 1122/P/2007 din 03 septembrie 2008:** „În altă ordine de idei, văzând motivarea Înaltei Curți de Casație și Justiție referitoare la incompatibilitatea procurorului DAN VOINEA

de a verifica rechizitoriul din 27 iulie 2007, reținută ca urmare a faptului că același magistrat este cel care a verificat rechizitoriul după ce instanța a dispus restituirea cauzei către Parchetul Militar în dosarul în care ancheta inițială și actul de sesizare al instanței a fost semnat de același procuror, **ne ridicăm semne de întrebare cu privire la posibilitatea aceluiași magistrat de a infirma, prin ordonanța din 10 septembrie 2006, rezoluția din 14 octombrie 2005, prin care un alt procuror militar din cadrul Secției Parchetelor Militare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților CHIȚAC MIHAI, ANDRIȚA GHEORGHE, COSTEA DUMITRU și CONSTANTIN VASILE. Oricare ar fi răspunsul la această problemă [...]**”

Astfel, odată ce fusese reținută incompatibilitatea procurorului militar Dan Voinea în efectuarea oricărui act de urmărire penală în dosarul nr. 74/P/1998 după prima restituire a cauzei în vederea completării urmăririi penale, concluzia firească este aceea că Ordonanța nr. 74/P/1998 din data de 10 septembrie 2006 emisă de procurorul militar Dan Voinea era lovită de nulitate absolută, nulitate ce a fost consacrată chiar de Înalta Curte de Casație și Justiție atât în dispozitivul, cât și în considerentele celei de-a doua sentințe de restituire a cauzei la procuror.

Nulitatea Ordonanței nr. 74/P/1998 din data de 10 septembrie 2006 (ordonanța procurorului militar *incompatibil* Dan Voinea) conduce la faptul că **Rezoluția nr. 74/P/1998 din data de 14 octombrie 2005** prin care procurorul Manta Marian dispusese în cauză o soluție de scoatere de sub urmărire penală a învinuiților **fusese infirmată în mod nelegal**, sub sancțiunea nulității, cum a reținut definitiv Înalta Curte de Casație și Justiție, astfel că, în cauză, reluarea prin redeschidere a urmăririi penale (reluare dispusă de procurorul incompatibil Dan Voinea) era lipsită de efecte juridice câtă vreme dispoziția de reluare a urmăririi penale era lovită de nulitate (**absolută**, după cum rezultă din dispozitivul Sentinței penale nr.818 din data de 17 decembrie 2007, câtă vreme s-a făcut raportarea la textul de lege care reglementa nulitățile absolute – „[...]raportat la art.197 alin.2 și cu referire la art.49 alin.4 din Codul de procedură penală”).

Tot în referire la acest aspect, Judecătorul de cameră preliminară reține că, deși dispozițiile art.272 din Codul de procedură penală în vigoare în perioada 23 iunie 2008 – 31 ianuarie 2014 prevedeau că, atunci „Când instanța de judecată a dispus restituirea cauzei în vederea refacerii urmăririi penale, urmărirea se reia pe baza hotărârii prin care instanța a dispus restituirea”, totuși, nu se putea trece peste faptul că hotărârea instanței nu putea să constituie „actul de sesizare a procurorului cu reluarea urmăririi penale”, adică să-l oblige în sensul

efectuării urmăririi penale, câtă vreme, în această cauză, **începând cu data de 23 iunie 2008 (data pronunțării deciziei nr.407 a Completului de 9 Judecători) și până la decesul lui Chițac Mihai din data de 02 noiembrie 2010, deci aproximativ 2 ani și 4 luni, începerea urmăririi penale în cauză era condiționată de parcurgerea unei proceduri speciale – aceea a răspunderii ministeriale, reglementate de Legea nr.115/1999 – care a stat chiar la baza celei de-a doua restituiri a cauzei la procuror.**

Dacă ar fi îmbrățișată opinia că hotărârea instanței constituia actul de sesizare a procurorului cu reluarea urmăririi penale, ar însemna să fie acceptat faptul că instanța de judecată – *chiar dacă era instanța supremă* – își aroga un atribut conferit, în cauza de față, Președintelui României, potrivit art. 109 alin. (2) din Constituția României, deoarece Chițac Mihai fusese doar ministru, nu și parlamentar.

Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 109 alin. (2) teza întâi din Constituția României, „Numai Camera Deputaților, Senatul și Președintele României au dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor”.

Din examinarea acestor dispoziții, rezultă că ele constituie **o normă de procedură cu valoare de principiu constituțional superioară oricărei norme legale infraconstituționale** (cum este Codul de procedură penală din 1969) și reprezintă o condiție de procedibilitate pentru declanșarea procesului penal față de un membru al Guvernului.

Așadar, textul constituțional instituie necondiționat dreptul Camerei Deputaților, Senatului și Președintelui României de a cere urmărirea penală a membrilor Guvernului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor.

În consecință, **atât cele două Camere ale Parlamentului** – *în situația în care subiectul pentru care se solicită urmărirea penală este, la data cererii, parlamentar, procedura de urmărire penală a membrului guvernului care este și parlamentar parcurge mai întâi o procedură parlamentară,* **cât și Președintele României** – *în situația în care subiectul pentru care se solicită urmărirea penală nu are și calitatea de parlamentar,* **au libertatea de a stabili,** fără altă reglementare exterioară, **aplicând direct Constituția, modul de exercitare a acestui drept.**

Dacă textul legal s-ar aplica, în mod direct, astfel cum prevedeau dispozițiile art.272 din Codul de procedură penală din 1969, ar însemna ca autorităților prevăzute la art. 109 alin. (2) din Constituția României, să li se poată impune, printr-o normă legală inferioară normei constituționale și cu încălcarea

principiului separației puterilor în stat, prevăzut de art. 1 alin. (4) din Constituție, obligația de a încuviința începerea urmăririi penale față de un membru al Guvernului României, pentru fapte comise în exercițiul mandatului.

Cerând urmărirea penală a unor membri ai Guvernului sau refuzând să dea curs unei sesizări în acest sens, Camera Deputaților, Senatul și Președintele României își asumă răspunderea politică pentru temeinicia deciziei lor.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți are în vedere și următorul raționament pe tărâmul Codului de procedură penală din 1969: un membru al Guvernului României ar fi comis fapte circumscrise ilicitului penal, în legătură cu atribuțiile sale de serviciu, pentru care procurorul – *știind că este un membru al Guvernului României și era necesară parcurgerea procedurii instituite de Legea nr.115/1999* – a dispus începerea urmăririi penale față de acesta, fără parcurgerea procedurii speciale a răspunderii ministeriale. Ulterior, procurorul a dispus trimiterea în judecată a membrului Guvernului României. Instanța – *în cazul faptelor comise de membri ai Guvernului pentru fapte comise în exercițiul mandatului, Înalta Curte de Casație și Justiție* – a reținut că nu a fost parcursă procedura specială a răspunderii ministeriale, a constatat nulitatea absolută a urmăririi penale și a dispus restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale.

Aplicând textul legal (art.272 din Codul de procedură penală) inferior celui constituțional (art.109), ar fi însemnat că, în baza hotărârii instanței prin care aceasta din urmă s-a desesizat, *urmărirea* s-ar fi reluat *pe baza hotărârii prin care instanța a dispus restituirea* și nu l-ar mai fi obligat pe procuror să ceară începerea urmăririi penale Camerei Deputaților, Senatului și Președintelui României, astfel cum o impune norma constituțională, ceea ce constituie un caz clasic de *fraudă la lege*.

De asemenea, Judecătorul de cameră preliminară face trimitere și la **jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală și Completul de 5 Judecători**, în dosarul penal 3682/1/2010 al Secției penale, respectiv 1919/1/2013 al Completului de 5 Judecători. Astfel, în considerentele hotărârii definitive au fost reținute următoarele:

„Inițial cercetarea inculpaților din cauză a avut loc în dosarul penal nr.8/P/2006 al DNA - Secția de combatere a corupției, urmărirea penală fiind finalizată prin emiterea rechizitoriului din 13 noiembrie 2008.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție sub nr.15083/1/2006.

Prin sentința penală nr.611 din 18 octombrie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția penală s-a dispus restituirea cauzei la procuror în vederea refacerii urmăririi penale și a actului de sesizare a instanței.

În motivarea sentinței s-a făcut trimitere la Decizia nr.665/ 5.07.2007 a Curții Constituționale prin care se constatase neconstituționalitatea dispozițiilor art.23 alin.2 și 3 din Legea nr.115/1999 privind responsabilitatea ministerială (art.24 alin.2 și 3 înainte de republicarea legii în forma actuală) rezultând că procedura de urmărire penală și de judecată prevăzută de art.12 din lege era aplicabilă și foștilor membri ai Guvernului pentru fapte comise în exercițiului funcției lor.

Cum cercetarea și trimiterea în judecată a inculpatului A.N. în dosarul penal nr.8/P/2006 avusese loc pentru pretinse infracțiuni săvârșite în perioada cât îndeplinise funcția de prim-ministru al României, Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat că urmărirea penală nu putea fi efectuată în lipsa avizului special prevăzut de art.7 din Legea nr.115/1999 privind responsabilitatea ministerială.

Prin urmare, reținându-se că avizul privind încuviințarea urmăririi penale pentru fapte comise în exercițiul funcției de demnitate publică constituia o cerință prevăzută imperativ de lege pentru punerea în mișcare a acțiunii penale și valabila sesizare a instanței, Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat **nulitatea în integritate a actelor de urmărire penală (s.n.)** efectuate în dosarul penal nr.8/P/2006.

Așa cum rezultă din conținutul dispozitivului sentinței nr.611 din 18 octombrie 2007, dar și din considerente, **restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale s-a dispus cu privire la toate persoanele** și în legătură cu toate faptele ce formaseră obiectul actului de sesizare a instanței.

Hotărârea de restituire a rămas definitivă prin decizia nr.219 din 7 aprilie 2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 9 judecători.

După restituirea cauzei la procuror, dosarul a fost înregistrat sub nr.68/P/2008 la Secția de combatere a infracțiunilor conexe infracțiunilor de corupție din cadrul Direcției Naționale Anticorupție.

Ulterior, prin rezoluția nr.68/P/2008 din 19.06.2008, s-a dispus disjungerea cauzei cu privire la unele dintre faptele ce au format obiectul

actului de sesizare inițial și cercetarea lor separată într-un alt dosar penal.

Prin Hotărârea nr.8 din 4.03.2009 a Camerei Deputaților a fost încuviințată urmărirea penală a inculpatului A. N.– deputat în Parlamentul României și fost prim - ministru al României, pentru faptele formând obiectul dosarului penal nr.68/P/2008 al Direcției Naționale Anticorupție - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Prin rezoluțiile nr.68/P/2009 din 7.05.2009 s-a dispus începerea urmării penale față de inculpații A. N., D. N. și I. P. J., fiindu-le adusă la cunoștință învinuirea, conform proceselor - verbale din 26.05.2009, 25.05.2009 și 18.05.2009.

Au fost refăcute principalele acte de urmărire penală cu privire la toți inculpații din cauză și readministrate probele pe baza cărora se dispusesese inițial trimiterea lor în judecată, în dosarul penal nr.8/P/2006.

Sub aspect probator, au fost reaudiați martorii cauzei și efectuate mai multe rapoarte de constatare tehnico-științifică grafică, percheziții în sistem informatic și un raport de expertiză contabilă” (Decizia penală nr.1 din 06 ianuarie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul de 5 Judecători, paginile 7-8).

Or, urmărirea penală finalizată cu trimiterea în judecată a inculpaților din dosarul menționat în alineatele anterioare și pentru care s-au format dosarele 3682/1/2010 al Secției penale, respectiv 1919/1/2013 al Completului de 5 Judecători, a fost efectuată în perioada imediat următoare datei celei de-a doua restituiri a cauzei la procuror a dosarului penal nr. 74/P/1998 (nr. nou 44/P/2006).

Astfel, restituirea definitivă a cauzei la procuror ca urmare a faptului că nu a fost parcursă procedura specială a răspunderii ministeriale în dosarul vizându-i pe cei doi inculpați N. A. și N. D., respectiv inculpata J. P., a avut loc în data de 07 aprilie 2008, iar în dosarul nr. 74/P/1998 (nr. nou 44/P/2006) în data de 23 iunie 2008, constatându-se că, ulterior reînregistrării cauzelor la parchet, procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție au procedat la începerea, din nou, a urmării penale, pe când, în dosarul penal nr. 676/P/2009 al Secției de Urmărire Penală și Criminalistică nu s-a procedat la o nouă începere a urmării penale.

De asemenea, Judecătorul de cameră preliminară reține că, în dosarul penal nr. 15083/1/2006 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, **restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmării penale s-a dispus cu privire la toate**

persoanele, situația fiind identică și în dosarul penal nr. 7202/1/2007 în care s-a reținut că „**Fiind un caz de indivizibilitate, în sensul prevăzut de art. 33 lit. a din Codul de procedură penală, urmărirea penală trebuie refăcută cu privire la toate persoanele, în raport cu soluția ce va fi adoptată în privința inculpatului Chițac Mihai**”.

Un alt aspect încălcat prin Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 aprilie 2013 – și care se circumscrie noțiunii de *ratio decidendi* a Sentinței penale nr.818 din data de 17 decembrie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală – este cel prin care s-a dispus „*Menținerea celorlalte acte și măsuri dispuse de către procurorii din cadrul Secției Parchetelor Militare de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv de către procurorii de la Procuratura Municipiului București*”.

Or, **Înalta Curte de Casație și Justiție, printr-o sentință definitivă**, a hotărât că „[...] într-adevăr, urmărirea penală nu a respectat dispozițiile referitoare la urmărirea penală a unui membru sau fost membru al guvernului, pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției, dispoziții obligatorii, a căror nerespectare atrage nulitatea absolută a urmării penale” (pagina 4, ultimul alineat al Sentinței penale nr.818 din 17 decembrie 2007). În continuare, în aceeași hotărâre, s-a motivat că „**Fiind un caz de indivizibilitate, în sensul prevăzut de art. 33 lit. a din Codul de procedură penală, urmărirea penală trebuie refăcută cu privire la toate persoanele, în raport cu soluția ce va fi adoptată în privința inculpatului Chițac Mihai**” (pagina 6, primul alineat al Sentinței penale nr.818 din 17 decembrie 2007 – fila 332/368 dosar format electronic, vol.310 d.u.p.).

În aceste condiții, câtă vreme urmărirea penală efectuată de Secția Parchetelor Militare în dosarul penal nr. 74/P/1998 (nr. nou 44/P/2006) a fost lovită de nulitatea absolută, nu mai putea fi menținut niciun act și nicio măsură „*dispuse de către procurorii din cadrul Secției Parchetelor Militare de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv de către procurorii de la Procuratura Municipiului București*”, cum, în mod nelegal, s-a dispus prin Ordonanța nr. 676/P/2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică, **prin încălcarea de către procuror a puterii de lucru judecat a unei hotărâri judecătorești definitive**.

Or, după cum a decis Curtea Constituțională a României în Decizia nr.22/2018, „[...] o probă nu poate fi obținută nelegal decât dacă mijlocul de probă și/sau procedeul probatoriu prin care este obținută sunt/este nelegale/nelegal, aceasta presupunând nelegalitatea dispunerii, autorizării sau administrării probei, și că nelegalitatea acestora este sancționată de prevederile art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, prin aplicarea regimului nulității absolute

sau relative. Așadar, Curtea a apreciat că art. 102 alin. (2) din Codul de procedură penală trebuie coroborat cu alin. (3) al acestui text legal, ceea ce înseamnă că **probele obținute prin actele prevăzute la art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală nu pot fi folosite în procesul penal în condițiile în care aceste acte sunt lovite de nulitate absolută sau relative**”.

În aceste condiții, sancțiunea nulității absolute a urmăririi penale determină și **nulitatea absolută** a tuturor mijloacelor de probă prin care au fost administrate probele **în dosarul penal nr.74/P/1998** (număr nou 44/P/2006), deși legiuitorul a folosit, într-un mod nefericit în textul art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, excluderea „probei”.

Drept urmare, fiind lovite de nulitate absolută, aceste mijloace de probă nu mai puteau fi folosite într-o altă procedură, fie că aceasta era declanșată împotriva foștilor învinuiți/inculpați, fie împotriva altor persoane care nici măcar nu fuseseră învinuite/inculpate în respectivul dosar, cum s-a întâmplat și în prezenta cauză.

Judecătorul de cameră preliminară face trimitere la jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție care, prin decizia penală nr.1 din 06 ianuarie 2014 menționată supra, a reținut că „**Au fost refăcute principalele acte de urmărire penală cu privire la toți inculpații din cauză și readministrate probele pe baza cărora se dispusesese inițial trimiterea lor în judecată, în dosarul penal nr. 8/P/2006. Sub aspect probator, au fost reaudiati martorii cauzei și efectuate mai multe rapoarte de constatare tehnico-științifică grafică, percheziții în sistem informatic și un raport de expertiză contabilă**” (Decizia penală nr.1 din 06 ianuarie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul de 5 Judecători, pagina 8).

Cum în rechizitoriul nr. 47/P/2014, atât în Capitolul IV – „*Starea de fapt*”, cât și în Capitolul VII – „*Mijloacele de probă*”, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a făcut trimitere și/sau a redat, în integralitate sau în parte, la/din conținutul acestor mijloace de probă lovite de nulitate absolută, Judecătorul de cameră preliminară reține că, în aplicarea Deciziei nr.22/2018 din data de 18 ianuarie 2018 a Curții Constituționale, s-ar impune, pe lângă excluderea juridică, și excluderea fizică a acestora din dosarul cauzei, inclusiv referirile din cuprinsul rechizitoriului, asupra acestui aspect urmând a se reveni, după analiza celui de-al doilea palier la cauzei, respectiv dosarul nr.75/P/1998.

În acest sens, Judecătorul de cameră preliminară reține că procurorii redactori ai rechizitoriului, în capitolul IV dedicat stării de fapt, au menționat la pct.4 a-c

elementele de fapt desprinse din probațiunea declarată nulă absolut – *ca urmare a sancțiunii nulității absolute a urmăririi penale din dosarul penal 74/P/1998, sancțiune consfințită prin hotărâre definitivă a Înaltei Curți de Casație și Justiție*, aceste elemente regăsindu-se, în parte, în expunerea de la filele 102-153 din rechizitoriu.

De asemenea, referiri la mijloacele de probă administrate în cursul urmăririi penale lovite de nulitate absolută regăsim și în privința celor 4 victime decedate prin împușcare – *MOCANU VELICU VALENTIN, LEPĂDATU MITRIȚĂ, DRUMEA DRAGOȘ și DUNCĂ GHEORGHITĂ*, dar nu numai, neputându-se proceda la o redare exhaustivă a acestora, în condițiile în care rechizitoriul are nu mai puțin de 1.979 de pagini, numărul volumelor de urmărire penală este de 413, iar acestea din urmă nu sunt ordonate din punct de vedere cronologic pentru a avea o anumită cursivitate, acest ultim aspect fiind reținut atât de procurorii redactori ai rezoluției nr. 175/P/2008, cât și de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea Mocanu și alții împotriva României.

În cele ce urmează, Judecătorul de cameră preliminară va proceda la o menționare parțială a paginilor din rechizitoriu – *unde aceste referiri sunt comasate și mai ușor de urmărit* – în care procurorii redactori ai acestuia au făcut trimitere și/sau au redat, în integralitate sau în parte, la/din conținutul acestor mijloace de probă lovite de nulitate absolută sau la activitățile desfășurate și circumscrise actelor premergătoare care nu au valoare probatorie [în lipsa procesului-verbal impus de art.224 alin. (3) din Codul de procedură penală din 1969] din dosarul penal 74/P/1998:

- declarația **martorului Ilinca Constantin** din data de 10 aprilie 1997, dată în dosarul 18/P/1997, în etapa actelor premergătoare (filele 109-110/1972 din rechizitoriu). **Martorul nu a mai fost reaudit după Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 a Procurorului general prin care a fost redeschisă urmărirea penală;**
- declarația **martorului Rusu Ștefan** din data de 16 iunie 1998, dată în dosarul 298/P/1997, în etapa actelor premergătoare (fila 110/1972 din rechizitoriu). **Martorul nu a mai fost reaudit după Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 a Procurorului general prin care a fost redeschisă urmărirea penală;**
- declarația **martorului Șerb Ioan** din data de 20 iunie 2007, dată în dosarul 74/P/1998, probă lovită de nulitatea absolută (fila 114/1972 din rechizitoriu). **Martorul nu a mai fost reaudit după Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 a Procurorului general prin care a fost redeschisă urmărirea penală;**

- declarația **martorului Oproiu Constantin** din data de 25 iunie 2007, dată în dosarul 74/P/1998, probă lovită de nulitatea absolută, după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra* (fila 114/1972 din rechizitoriu). **Martorul nu a mai fost reaudiat după Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 a Procurorului general prin care a fost redeschisă urmărirea penală;**
- declarația **martorului Pană Emil** din data de 21 decembrie 1999, fără menționare număr de dosar. Declarația a fost dată în etapa actelor premergătoare și se află în volumul nr. 301 d.u.p. ce a făcut parte, inițial, din dosarul nr.74/P/1998 (filele 114-115/1972 din rechizitoriu). **Martorul a fost reaudiat, însă în dosarul nr.75/P/1998, în data de 31 ianuarie 2008, când procurorii militari nu mai erau competenți după calitatea persoanei, ca urmare a Deciziei nr.610/2007 publicată în Monitorul Oficial al României în data de 16 iulie 2007, astfel că aceasta este lovită de nulitate absolută;**
- declarația **martorului Nicolae Marin** din data de 26 decembrie 1990, aflată în volumul 301 d.u.p., volum ce inițial a fost unul din cele 10 volume de urmărire penală ale dosarului nr. 74/P/1998 (fila 115/1972 din rechizitoriu). Această declarație este din etapa actelor premergătoare. **Martorul a fost reaudiat în data de 7 aprilie 1997, tot în etapa actelor premergătoare, în dosarul nr.18/P/1997 (filele 264-266, vol.163 d.u.p.);**
- declarația **martorului Iliescu Dumitru** din data de 28 iunie 2007, dată în dosarul 74/P/1998, probă lovită de nulitatea absolută, după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra* (filele 115-116/1972 din rechizitoriu). De asemenea, la aceleași file din rechizitoriu, este redată o parte din declarația din **data de 06 ianuarie 2000, când dosarul se afla în etapa actelor premergătoare;**
- declarația **martorului Petre Petre** din data de 07 aprilie 1997, dată în dosarul 17/P/1997, din etapa actelor premergătoare (filele 116-117/1979 din rechizitoriu). De asemenea, la aceleași file din rechizitoriu, este redată o parte din declarația din **data de 15 iunie 2007, lovită de nulitate absolută, după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*;**
- declarația **martorului Acsintoaiei Mircea Romică** din data de 10 iulie 2007 (filele 117-118 din rechizitoriu), lovită de nulitate absolute după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*;
- declarația **martorului Ferentz Marian** din data de 03 ianuarie 1991 (fila 118/1979 din rechizitoriu), din etapa actelor premergătoare. De asemenea,

la aceeași filă din rechizitoriu, se face trimitere la o declarație din data de 09 martie 1999, când același dosar 74/P/1998 se afla în etapa actelor premergătoare;

- declarația **martorului Băjean Marian** din data de 25 ianuarie 2000, dată în dosarul 74/P/1998, mijloc de probă lovit de nulitate absolută după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra* (fila 118/1979 din rechizitoriu). **Martorul nu a mai fost reaudiat după Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 a Procurorului general prin care a fost redeschisă urmărirea penală;**
- declarația **martorului Harpău Robert Vasile** din data de 28.02.2008 dată în dosarul nr. 75/P/1998(fila 118/1979 din rechizitoriu), mijlocul de probă fiind lovit de nulitate absolută, fiind administrat de un organ necompetent după calitatea persoanei în raport de Decizia Curții Constituționale 610/2007 publicată în Monitorul Oficial în data de 16 iulie 2007. Acest martor a fost audiat și în dosarul nr. 74/P/1998 în data de 11 februarie 2000 (filele 280-284, vol.163 d.u.p.), mijloc de probă lovit de nulitate absolută după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*. **Martorul nu a mai fost reaudiat după Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 a Procurorului general prin care a fost redeschisă urmărirea penală;**
- declarația **martorului Milea Dănuț** din data de 25 ianuarie 2000, dată în dosarul 74/P/1998, mijloc de probă lovit de nulitate absolută după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra* (fila 118/1979 din rechizitoriu). **Martorul nu a mai fost reaudiat după Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 a Procurorului general prin care a fost redeschisă urmărirea penală;**
- declarațiile **martorului Cernat Sorin Traian** (fila 120/1979) din data de 25 iunie 1990, într-un dosar al cărui număr nu este menționat în formularul tipizat, însă, după data audierii, este din etapa actelor premergătoare. Tot la fila 120 a rechizitoriului se face trimitere și la o declarație dată în 26 mai 1997 în dosarul nr. 18/P/1997 (ulterior 74/P/1998), tot din etapa actelor premergătoare. **Martorul nu a mai fost reaudiat după Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 a Procurorului general prin care a fost redeschisă urmărirea penală;**
- declarațiile **martorului Radu Ștefan** (fila 120/1979 din rechizitoriu) din data de 19 iunie 2007 în dosarul nr.74/P/1998, mijloc de probă lovit de nulitate absolută după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*. În privința acestui martor, reținem că la dosar se mai află o declarație din data de 22 iunie 1990 din etapa actelor premergătoare, fără valoare probatorie. **Martorul nu a mai**

fost reaudiat după Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 a Procurorului general prin care a fost redeschisă urmărirea penală;

- **Raportul de expertiză criminalistică** nr. 287 din 06.09.2005 de către Institutul Național de Expertize Criminalistice – Laboratorul Interjudețean de Expertize Criminalistice București, din cuprinsul căruia au fost redat anumite elemente la filele 120-121 din rechizitoriu. Acest raport este lovit de nulitate absolută, astfel cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*;
- **Raportul medico-legal** (autopsie) nr. A3/1248 din 27.06.1990 întomit în etapa actelor premergătoare la solicitarea fostei Procuraturi a Municipiului București în dosarul nr.1040/P/1990 (fila 121/1979 din rechizitoriu);
- **Avizul** nr. E2/4511/2000 din 27.04.2000, **Comisia de Avizare și Control din cadrul I.N.M.L. "Mina Minovici"** (fila 122 din rechizitoriu), mijloc de probă lovit de nulitate absolută după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*;
- **Raportul de expertiză criminalistică** nr. 287 din 06.09.2005 întocmit de INEC – Laboratorul Interjudețean de Expertize Criminalistice București (fila 122 din rechizitoriu), mijloc de probă lovit de nulitate absolută după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*;
- **Declarație Andrița Gheorghe** (fila 124 din rechizitoriu) dată în data de 11 ianuarie 2000 în dosarul nr. 74/P/1998 în etapa actelor premergătoare (filele 144-147, vol.303 d.u.p.). În privința acestuia, la dosar mai există două declarații de învinuit: una din data de 21 ianuarie 2000 (filele 142-143, vol.303 d.u.p.), după ce, în aceeași zi, s-a dispus începerea urmăririi penale față de acesta (fila 141, vol. 303 d.u.p.) și 25 iunie 2007 (filele 117-125, vol. 308 d.u.p.), declarații care sunt lovite de nulitate absolută, după cum a hotărât Înalta Curte de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*;
- **Declarație Chițac Mihai** (filele 124-125 din rechizitoiu). **Deși declarațiile acestuia nu se regăsesc printre mijloacele de probă din capitolul VII al rechizitoriului nr. 47/P/2014, capitol ce poartă denumirea „Mijloacele de probă” (filele 1542 și următoarele din rechizitoriu), Judecătorul de cameră preliminară le-a avut în vedere, tocmai prin prisma faptului că elemente din declarațiile acestuia se regăsesc în capitolul IV dedicat stării de fapt.** Aceste declarații sunt lovite de nulitate absolută, ca urmare a hotărârii Înaltei Curți de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*.
- De asemenea, același regim îl urmează și **copia planului de acțiune** ce a fost depusă la dosar de către fostul învinuit Chițac Mihai odată cu

declarația acestuia din data de 18 iunie 2007, după cum s-a consemnat în cuprinsul declarației : „*Atașez [...] copia xerox manuscris a planului de acțiune pentru eliberarea Pieței Universității, întocmit pe baza ordinului verbal al președintelui Ion Iliescu în ședința din 11.06.1990, orele 16.00 care apoi a fost discutat și aprobat verbal de Primul ministru Petre Roman, în ziua de 12.06.1990, ce conține 4 file [...]*” [fila 86 (115/186 dosar electronic), vol.308 d.u.p.].

Acest înscris a fost redat în cuprinsul rechizitoriului la filele 74-77 și are următorul conținut:

„Plan de acțiune pentru eliberarea Pieței Universității în ziua de 13.06.1990, cu caracter strict secret, întocmit la data de 12.06.1990 de generalul lt. (rez.) Chițac Mihai, prevedea: „Pe baza ordinului verbal al Președintelui ales al României, dl. Ion Iliescu, dat în ședința din 11.06.1990, ora 16.00. Discutat și aprobat verbal de prim-ministrul Guvernului Provizoriu, dl. Petre Roman în ședința din 12.06.1990, ora 12.00:

1. *Elaborarea și transmiterea la radio și televiziune a unui comunicat prin care să se ceară forțelor de ordine intervenția pentru eliberarea pieții.*

- termen: 12.06.1990,

-ministerul (departamentul) care răspunde: *Procuratura Generală, Dl. Gh. Robu;*

- observații: *s-a elaborat și transmis întocmai.*

2. *Participare la eliberarea pieței în dimineața zilei de 13.06.1990, pentru a veghea asupra respectării normelor legale.*

- termen: 13.06.1990,

-ministerul (departamentul) care răspunde: *Procuratura Generală, Dl. col. Mugurel Florescu;*

- observații: *a participat.*

3. *Eliberarea Pieței Universității – termen 13.06.1990, ora 04.30.*

a) *Crearea de cordoane formate din polițiști și baraje de autobuze în zonele: Piața Rosetti, Bd. Bălcescu (str. Batiște), statuile din Piața Universității, Biserica Enei, Spitalul Colțea.*

- termen: 13.06.1990, ora 04.00,

-ministerul (departamentul) care răspunde: M.I. – I.G.P., gl. Diamandescu cu 1200 polițiști și 16 autobuze;

- observații: executat.

b) Acțiune conjugată a 4 detașamente de polițiști pentru încercuirea și reținerea persoanelor existente în piață.

- termen: 13.06.1990, ora 04.30,

-ministerul (departamentul) care răspunde: M.I. – I.G.P., gl. Diamandescu cu 400 polițiști și 6 autobuze;

- observații: **Executat. Au fost reținute 276 persoane care dormeau în piață pe trotuare, în corturi, în tomberoane destinate colectării gunoaielor, persoanele fiind transportate la Măgurele.**

c) Evacuarea persoanelor care fac greva foamei.

- termen: 13.06.1990, ora 04.30,

-ministerul (departamentul) care răspunde: Ministerul Sănătății, adjunctul ministrului, dr. Iacob;

- observații: **Executat. Au fost găsite 2 persoane din cele 14 care declarase greva foamei.**

d) Demontarea baricadelor și evacuarea materialelor folosite la realizarea lor.

- termen: 13.06.1990, ora 04.30,

-ministerul (departamentul) care răspunde: M.I. – Comandamentul Trupelor de Pază și Ordine, gl. mr. Penciu;

- observații: **Executat.**

e) Curățirea străzii și a zonelor adiacente de materialele și gunoaiile existente. Spălarea străzilor și a trotuarelor. Refacerea marcajelor auto.

- termen: începe la 13.06.1990, ora 04.30,

-ministerul (departamentul) care răspunde: Primăria Capitalei – Serviciul de Administrație a Domeniului Public;

- observații: **S-a executat. Până la ora 12.30 bd. Magheru a fost spălat iar marcajele auto refăcute.**

4. Interzicerea intrării-ieșirii populației în (din) stația de metrou Piața Universității.

- termen: începe la 13.06.1990, ora 04.30, până la reluarea circulației auto și pietonale prin piață,

- ministerul (departamentul) care răspunde: M. Ap. Naționale, gl. Paul R. Cu 80 de oameni din Poliția Militară;

- observații: **Nu s-a executat. La ora 10.30 poliția militară a părăsit gurile de metrou fără să anunțe.**

5. Interzicerea opririi trenurilor de metrou în stația Piața Universității.

- termen: începe la 13.06.1990, ora 05.00,

-ministerul (departamentul) care răspunde: Ministerul Transporturilor;

- observații: **S-a executat.**

6. Ocuparea Pieței Universității, după eliberarea ei, de 4-5000 oameni ai muncii și staționarea acestora în piață până la normalizarea circulației auto și pietonale (la nevoie în 2-3 schimburi).

- termen: începe la 13.06.1990, ora 05.30,

-ministerul (departamentul) care răspunde: F.S.N., dl. N.S. Dumitru;

- observații: **Nu s-a realizat. N.S. Dumitru a dispărut de la sediul F.S.N. lăsând-o la conducere pe secretara sa, d-na Draga, care m-a asigurat de multe ori telefonic până la ora 15.30 că muncitorii sosesc imediat. Piața a rămas goală și, ca urmare, la ora 16.20 a fost invadată de persoane agresive (sabotaj?).**

7. Interzicerea intrării oricăror persoane în sălile din clădirea Universității prevăzute cu balcoane

- termen: începe la 13.06.1990,

-ministerul (departamentul) care răspunde: S.R.I., *Virgil Măgureanu și gl. Stan;*

- observații: *Nu s-a realizat. Începând cu ora 09,30 câteva persoane și-au făcut apariția la balconul Universității; au plecat și reapărut după ora 15.00.*

8. *Menținerea pazei întărite la obiectivele Parlament, Palatul din Piața Victoriei, televiziune, Radiofuziune.*

- termen:

-ministerul (departamentul) care răspunde: M.I., *adjunctul ministrului gl. mr. Penciu cu trupele de pază și ordine subordonate;*

- observații: *Nu s-a realizat. În ziua de 13.06.1990, militarii din trupele de pază și ordine aflați la televiziune nu au primit muniția necesară apărării obiectivului, deși gl. Penciu mi-a raportat că paza televiziunii este asigurată conform planului”.*

În privința acestui înscris ce s-a constituit într-un mijloc de probă atât în dosarul de urmărire penală nr. 74/P/1998 (nr. nou 44/P/2006), cât și în dosarul nr. 47/P/2014, pe lângă faptul că urmează regimul nulității absolute ca urmare a hotărârii de restituire a cauzei la procuror (astfel cum a decis Înalta Curte de Casație și Justiție în cea de-a doua soluție), Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți, în aplicarea dispozițiilor art. 102 alin. (4) din Codul de procedură penală [*efectul la distanță sau „fructele pomului otrăvit”*], reține că (1) a fost depus de fostul învinuit Chițac Mihai într-o procedură în care inculpații din prezenta cauză (47/P/2014) nu erau părți, astfel că aceștia nu au putut să participe la audierea acestuia în executarea dreptului la apărare, (2) a fost depus în copie, iar nu în original [originalul fiind păstrat de Chițac Mihai „*pentru eventuale expertize judiciare*”, după cum a menționat acesta la finalul unei declarații olografe – fila 115 (213/507 dosar format electronic), vol.303 d.u.p.], (3) fostul învinuit Chițac Mihai a decedat între timp și nu mai poate fi reaudiat și întrebat unde se află originalul acestui înscris, (4) acest înscris nu putea fi obținut dintr-o sursă independentă sau prin alte mijloace legale, (5) iar legătura dintre declarația (nulă absolut) a fostului învinuit Chițac Mihai și acest înscris este una directă și necesară.

Judecătorul de cameră preliminară reține cu privire la **copia planului de acțiune** că **a constituit o probă determinantă pentru acuzare relativ la atac (ca situație premisă impusă prin norma de incriminare)**, a cauzat inculpaților din prezentul dosar o vătămare de o amploare care reclamă cu

necesitate sancționarea actului procedural și, subsecvent, excluderea mijlocului de probă astfel obținut;

- **Procesul-verbal de confruntare dintre Andrița Gheorghe și Chițac Mihai (fila 125 din rechizitoriu)**, mijloc de probă lovit de nulitate absolută ca urmare a hotărârii Înaltei Curți de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*. Din acest proces-verbal a fost redată o parte în capitolul IV denumit „Starea de fapt”: *„în seara respectivă, când noi eram practic asediați în sediul M.I., am luat legătura telefonic cu ministrul Chițac care se afla în sediul I.G.P. și i-am raportat că din ordinul meu începuse să se execute foc de avertisment în sediul clădirii M.I., cu muniție de război pentru a împrăștia manifestații. Atunci dl. gen. Chițac a spus că este regulamentar acest lucru. După această discuție cu dl. gen. Chițac executarea focului de avertisment s-a continuat, având în vedere că față de convorbirea avută cu ministrul eu am înțeles că avem acordul sau aprobarea dânsului pentru continuarea focului de avertisment”*;
- **Declarații Călin Traian Ștefan** (filele 125-126 din rechizitoriu). **Deși declarațiile acestuia nu se regăsesc printre mijloacele de probă din capitolul VII al rechizitoriului ce poartă denumirea „Mijloacele de probă” (filele 1542 și următoarele din rechizitoriu), Judecătorul de cameră preliminară le-a avut în vedere, tocmai prin prisma faptului că elemente din declarațiile acestuia se regăsesc în capitolul dedicat stării de fapt.** Aceste declarații sunt lovite de nulitate absolută, ca urmare a hotărârii Înaltei Curți de Casație și Justiție în a doua decizie de restituire menționată *supra*;
- **Declarații Costea Dumitru** (filele 126-127 din rechizitoriu). Prima dintre cele două declarații urmează regimul nulității absolute, iar cea de-a doua nu are valoare probatorie, fiind din anul 1997, din etapa actelor premergătoare;

Judecătorul de cameră preliminară remarcă faptul că cele 10 volume de urmărire penală [*ce s-au constituit, inițial, în cauza înregistrată sub dosarul nr.74/P/1998 (număr nou 44/P/2006) al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare*] au fost înaintate odată cu rechizitoriul nr.47/P/2014 al aceleiași unități de parchet și se regăsesc în numerotarea de la **vol. 300 – 309 d.u.p.**

Concluzionând, Judecătorul de cameră preliminară reține că întreaga probațiune administrată în dosarul penal nr. 74/P/1998 (nr. nou 44/P/2006), fiind lovită de nulitate absolută, nu mai putea fi avută în vedere la fundamentarea acuzațiilor ce le-au fost aduse inculpaților în dosarul penal nr. 47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, în aplicarea obligatorie a Deciziei nr. 22 din 18 ianuarie 2018 Curții Constituționale – *ce a decis că dispozițiile art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „excluderea probei”, din cuprinsul lor, se înțelege și eliminarea mijloacelor de probă din dosarul cauzei*, s-ar fi impus ca mijloacele de probă menționate în alineatele de mai sus să fie excluse, iar în aplicarea dispozițiilor art.345 alin. (3) din Codul de procedură penală, încheierea motivată sub acest aspect să fie transmisă Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, pentru ca, în termen de 5 zile de la comunicare, procurorul să procedeze la remedierea neregularităților actului de sesizare sub acest aspect și să comunice dacă menține dispoziția de trimitere în judecată a inculpaților ori solicită restituirea cauzei.

Cum în prezenta hotărâre urmează a se analiza atât parcursul anchetei penale efectuate în dosarul penal nr. 74/P/1998 (nr. nou 44/P/2006) după cea de-a doua restituire a cauzei la procuror, cât și celălalt palier constituit de dosarul nr.75/P/1998 (devenit ulterior nr. 175/P/2008), Judecătorul de cameră preliminară urmează să dispună asupra aplicabilității sau inaplicabilității art. 345 alin. (3) din Codul de procedură penală după ce vor fi analizate și acestea.

16 iunie 2013. Prin Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 iunie 2013 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică [filele 5-7 (8-13/160 dosar format electronic), vol.312 d.u.p.], s-a dispus:

1. *„Neînceperea urmăririi penale față de generalul locotenent în rezervă CHIȚAC MIHAI, [...], sub aspectul infracțiunii prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art. 174, art.175 lit. e, art. 176 lit. b cu aplicarea art. 73 lit. b și art. 13 Cod penal, ca urmare a decesului acestuia (deces ce a avut loc în data de 02 noiembrie 2010 – s.n.).*
2. *Încetarea urmăririi penale față de învinuitul general maior în rezervă ANDRIȚA GHEORGHE, în referire la infracțiunea prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art.174, art. 175 lit. e, art. 176 lit. b cu aplicarea art. 73 lit. b și art. 13 Cod penal, ca urmare a decesului acestuia.*
3. *Disjungerea și declinarea competenței de soluționare a cauzei privind pe învinuiții colonel în rezervă COSTEA DUMITRU și colonel în rezervă CONSTANTIN VASILE în favoarea Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București pentru efectuarea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art. 174, art. 175 lit. e, art. 176 lit. b*

cu aplicarea art. 73 lit. b și art. 13 Cod penal, respectiv pentru comiterea în concurs real a infracțiunilor prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art.174, art. 175 lit. e, art. 176 lit. b cu aplicarea art. 73 lit. b și art.13 Cod penal și prev. de art. 31 alin. 2 rap. la art.20 comb. Cu art. 174, art. 175 lit. e, art. 176 lit. b Cod penal cu aplic. art. 73 lit. b și art. 13 Cod penal cu aplic. art. 33 lit. b și art. 13 Cod penal”.

În raport de considerentele avute în vedere *supra*, prin raportare și la jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție (Decizia penală nr.1 din 06 ianuarie 2014), dispoziția cuprinsă în Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 iunie 2013 în partea care vizează „Disjungerea și declinarea competenței de soluționare a cauzei privind pe învinuiții colonel în rezervă COSTEA DUMITRU și colonel în rezervă CONSTANTIN VASILE [...] pentru efectuarea urmăririi penale” este una nelegală, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reținând că disjungerea și declinarea competenței trebuiau să vizeze „în vederea începerii urmăririi penale” față de colonel în rezervă COSTEA DUMITRU și colonel în rezervă CONSTANTIN VASILE, iar nu „privind pe învinuiții”, cei doi neavând această calitate, respectiv de învinuit, câtă vreme nu se dispusese, după a doua restituire a cauzei la procuror, începerea urmăririi penale.

După ce dosarul a fost declinat de la Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, „Ordonanța și dosarul nr. 676/P/2009 au fost primite și înregistrate la data de 25.06.2013 la Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial, sub nr. 57/P/2013, cauza fiind repartizată, spre soluționare, în aceeași dată” [extras dintr-o informare a Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București adresată Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție[fila 184 (262/442 dosar format electronic), vol.313 d.u.p.].

În conținutul aceleiași informări, s-a menționat că „Cercetările efectuate în prezent au ca scop stabilirea condițiilor și cerințelor legale privind tragerea la răspundere penală în legătură cu producerea deceselor numiților Mocanu Velicu-Valentin, Drumea Dragoș, Lepădatu Mitriță și Duncă Gheorghită și rănirea persoanelor Iancu Cătălin, Prodanczuk Gabriel-Mircea și Pîrvulescu Dan-Gabriel. Pe fondul evenimentelor care au avut loc în perioada 13-15.06.1990, pe raza municipiului București, s-a constituit un comandament la nivelul Ministerului de Interne condus de fostul ministru de interne, general locotenent rezervă Chițac Mihai și general maior rezervă Andrița Gheorghe, care au elaborate un Plan de Acțiune, având ca obiectiv menținerea și păstrarea ordinii publice pe raza municipiului București, respectiv Piața Universității,

sediul Ministerului de Interne, Televiziunii Române ș.a. [...] În contextul probelor administrate în cauză, s-a reținut vinovăția generalului locotenent rezervă Chițac Mihai, general maior rezervă Andrița Gheorghe, colonel rezervă Costea Dumitru și colonel rezervă Constantin Vasile [...]” [fila 185 (263/442 dosar format electronic), vol.313 d.u.p.].

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, după înregistrarea dosarului nr. 53/P/2013 pe rolul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial, procurorii au efectuat anumite **activități**, dar **care nu pot fi circumscrise actelor de urmărire penală**, pentru simplul motiv că **nu era începută urmărirea penală în cauză** după cea de-a doua soluție de restituire a cauzei la procuror ce a fost dispusă de Înalta Curte de Casație și Justiție, astfel cum s-a dezvoltat *supra*. În aceste condiții, chiar dacă au fost folosite tipizate pentru declarații de părți vătămate/părți civile și de martor (a se vedea declarațiile din vol.313 d.u.p.), acestea nu au valoare probatorie.

S-a mai menționat în aceeași informare că „După intrarea în vigoare a Codului penal și a Codului de procedură penală, **dosarul nr. 57/P/2013 a fost înregistrat la data de 03.02.2014 în evidențele noului Parchet Militar de pe lângă Tribunalul Militar București sub nr. 24/P/2014** [...]. De la data înregistrării la Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București, respectiv în evidențele Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București, au fost efectuate următoarele acte procedurale:

- Declarație martor lt. col. (rez.) **STOICA CONSTANTIN-IONEL** din data de 08.10.2013 – în urma verificării efectuate de Judecătorul de cameră preliminară a rezultat că primul prenume al martorului este Cristian, nu Constantin, iar martorul a mai fost audiat și în alte două rânduri: în dosarul nr. 75/P/1998, în data 31.01.2008, când procurorii militari nu mai erau competenți ca urmare a Deciziei nr.610/2007 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial din data de 16.07.2007 (vol. 157, filele 48-50) și în dosarul nr. 74/P/1998, în data de 09.03.1999, când dosarul se afla în etapa actelor premergătoare (vol. 163, fila 247);
- Declarație martor col. **BERECHET TIBERIU NICOLAE** din data de 09.10.2013;
- Declarație martor lt. col. (rez.) **ȘERB IOAN**, din data de 11.10.2013;
- Declarație martor comisar **PLĂTICĂ FLORENTIN**, din data de 14.10.2013;
- Declarație martor lt. col. (rez.) **PĂTULEA CRISTINEL**, din data de 18.10.2013;

- Declarație martor cpt. (retragere) PETCU GABRIEL din data de 21.10.2013;
- Declarație martor col. (rez.) NICOLAE PĂTRU-MARIN, din data de 23.10.2013;
- Declarație martor col. (rez.) ILINCA CONSTANTIN, din data de 24.10.2013;
- Declarație martor col. INGIOVSCHI CONSTANTIN, din data de 25.10.2013;
- Declarație martor a.s.p. HARPAV ROBERT-VASILE, din data de 30.10.2013;
- Declarație martor plt. Adj. șef BĂJEAN MARIAN, din data de 30.10.2013;
- Declarație martor col. (rez.) IONESCU VALERIU, din data de 01.11.2013;
- Declarație martor frt. (rez.) DOBRE GEORGE, din data de 19.11.2013;
- Declarație martor lt. col. POPESCU ANGELIAN, din data de 20.11.2013;
- Declarație martor cap. cls. a III-a BABU CRISTIAN din data de 20.11.2013;
- Declarație martor col. TĂNASE MIRCEA din data de 22.11.2013;
- Declarație martor g-ral. brigadă (rez.) inginer CĂLIN PETRU-ION din data de 26.11.2013;
- Declarație martor col. (rez.) DRAGOMIRESCU DOBRICĂ, din data de 28.11.2013;
- Declarație martor comisar șef SAMOILĂ CĂTĂLIN-NICUȘOR, din data de 11.12.2013;
- Declarație martor lt. col. (rez.) ȘARPE LIVIU, din data de 12.12.2013;
- Declarație martor comisar șef RUSU ȘTEFAN, din data de 12.12.2013;
- Declarație martor col. (rez.) CHIRIAC VIOREL, din data de 12.12.2013;
- Declarație martor col. (rez.) LĂCĂTUȘU DUMITRU, din data de 12.12.2013;
- Declarație martor MEREUȚĂ NICOLETA, din data de 16.12.2013;
- Declarație martor agent șef (rez.) IORDACHE ION, din data de 17.12.2013;
- Declarație martor DĂOGARU DUMITRU, din data de 18.12.2013;
- Declarație martor amiral (rez.) EMIL CICO DUMITRESCU, din data de 19.12.2013;

- Declarație martor mr. (rez.) JERBAȘ PAUL, din data de 19.12.2013;
- Declarație martor col. (rez.) DRAGOMIRESCU DOBRICĂ, din 07.04.2014;
- Declarație martor comisar șef ADUDUCESEI CONSTANTIN, din data de 08.04.2014;
- Declarație martor lt. col. ENACHI CONSTANTIN-BOGDAN, din data de 14.04.2014;
- Declarație martor col. (rez.) MILANDRU VASILE, din data de 29.04.2014;
- Declarație martor colonel (rezervă) STOICOCI PETRE, din data de 05.05.2014;
- Prin Ordonanța nr.24/P/2014 din data de 19.03.2014 a Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspectului col. (rez.) **Constantin Vasile**, din infracțiunile de : participație improprie la omor calificat și omor deosebit de grav prev. de art.31 alin. 2 din C.pen. din 1968 rap. la art.174 , art.175 lit.e, art.176 lit.b C.pen. din 1968 în condițiile prev. de art. 73 lit.b din C.pen. din 1968 și cu aplic. art.13 C.pen. din 1968 și participație improprie la tentativă de omor calificat și omor deosebit de grav, prev. de art. 31 alin.2 C.pen. din 1968 rap. la art.20 și art.174, 175 lit.e, 176 lit.b din C.pen. din 1968, în condițiile art.73 lit.b C.pen. din 1968 și aplic. art.13 C.pen. din 1968, în infracțiunile de participație improprie la infracțiunea de omor calificat, prev. de art.52 alin.3 C.p. rap. la art.188 și art.189 alin.1 lit.f C.p. și participație improprie la tentativă la omor calificat prev. de art. 52 alin.3 C.p. rap. la art. 188, art.189 alin.1 lit.f C.p. ambele cu aplic. art.75 lit. a C.p., ambele cu aplic. art. 38 alin.2 și art. 5 C.p., precum și efectuarea în continuare a urmăririi penale față de col. (rez.) **Constantin Vasile** pentru săvârșirea infracțiunilor de participație improprie la infracțiunea de omor calificat, prev. de art. 52 alin. 3 C.p. rap. la art.188 și art.189 alin.1 lit.f C.p.și participație improprie la tentativă la omor calificat prev. de art. 52 alin.3 C.p. rap. la art.188, art.189 alin.1 lit.f C.p., ambele cu aplic. art.75 lit.a C.p., ambele cu aplic. art. 38 alin.2 C.p. și art.5 C.p.;
- [...];
- Prin Ordonanța nr.24/P/2014 din data de 30.03.2014, s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspectului col. (rez.) **Costea Dumitru**, din infracțiunea de

participație improprie la omor calificat și omor deosebit de grav prev. de art.31 alin. 2 din C.pen. din 1968 rap. la art.174 , art.175 lit.e, art.176 lit.b C.pen. din 1968 în condițiile prev. de art. 73 lit.b din Codul penal și cu aplicarea legii penale mai favorabile, prev. de art.13 C.pen. în infracțiunea de participație improprie la infracțiunea de omor calificat, prev. de art.52 alin.3 C.p. rap. la art.188 și art.189 alin.1 lit.f C.p. și participație improprie la tentativă la omor calificat prev. de art. 52 alin.3 C.p. rap. la art. 188, art.189 alin.1 lit.f C.p.cu aplic. art.75 lit. a C.p. și art. 5 C.p., precum și efectuarea în continuare a urmăririi penale față de col. (rez.) Costea Dumitru pentru săvârșirea infracțiunii de participație improprie la infracțiunea de omor calificat, prev. de art. 52 alin. 3 C.p. rap. la art.188 și art.189 alin.1 lit.f C.p. cu aplic. art.75 lit.a C.p și art.5 C.p.

În privința activităților enumerate în alineatul precedent și care au fost circumscrise de parchet ca fiind mijloace de probă, Judecătorul de cameră preliminară reține că **nu au valoare probatorie câtă vreme nu fusese începută urmărirea penală în cauză**, iar ordonanțele de schimbare a încadrării juridice sunt nelegale, neputându-se dispune schimbarea încadrării juridice dacă urmărirea penală nu fusese începută.

Pe lângă activitățile desfășurate de procurori în dosarul nr. 24/P/2014 și care au fost menționate cu două alineate mai sus, reținem că, în cuprinsul rechizitoriului, în capitolul IV denumit „Starea de fapt”, la filele 81-84/1979, s-a procedat la redarea conținutului unor înscrisuri aflate în vol. 313 d.u.p. [filele 88-95 (150-164 dosar electronic)], deși **în cauză nu există o rezoluție de începere a urmăririi penale după cea de-a doua restituire a cauzei la procuror:**

„La ora 08.15, gl. mr. Dumitru Penciu a emis Dispozițiunea nr.41/12.06.1990 comandantului pompierilor, căruia i se ordona:

„1.Pentru întărirea dispozitivelor de prevenire și stingere a incendiilor, pregătiți și dizlocați imediat câte două mașini de luptă la sediul Guvernului și sediul Televiziunii Române.

2.Verificați și instruiți toate forțele de intervenție, în vederea acțiunii, la nevoie și la alte obiective.

3.Sînt date conform cărora unele elemente turbulente au în intenție să folosească sticle incendiare și alte mijloace ușor inflamabile sau explozive.

4. Intrarea în dispozitiv-azi 12.06...Despre ajungerea la obiective se va raporta la ofițerul de serviciu principal pe M.I.,

5. Luați măsuri, ca la nevoie, să asigurați hrănirea efectivelor care vor rămâne în dispozitive mai mult timp” (vol.313 fila 88).

Tot la ora 08:15, gl.mr.Dumitru Penciu a emis Dispozițiunea nr.42/12.06.1990, către comandantul Trupelor de Pază și Ordine, conform căreia:

„În vederea prevenirii sau contracarării oricăror fapte care ar putea pune în pericol sediile Guvernului, Televiziunii Române sau a altor instituții, treceți la luarea următoarelor măsuri:

1. Organizați și pregătiți toate forțele disponibile pentru intervenție la obiectivele din responsabilitate.
2. Întăriți dispozitivele de pază și ordine de la Guvern cu minim 4 Cp. de pază și ordine și de la Televiziunea Română cu 2 Cp. Pz.O, astfel:
 - La Guvern, de la Brigada de Pază și Ordine, de la unitatea 8 și unitatea 3 de Pază și Ordine, iar la Televiziune de la unitatea 1 Pază și Ordine și din B.53/Bg.11 Pz.O.
3. Forțele de la Guvern vor intra în dispozitiv în mod succesiv pe măsura pregătirii lor, astfel încât:
 - la ora 09.00 dispozitivul exterior să fie deja întărit;
 - la ora 10.00 toate forțele destinate întăririi dispozitivului să fie în posturi.
4. Militarii vor avea asupra lor armamentul din dotare, fără muniție, bastoane de cauciuc, căști metalice și cei care au în dotare – scuturi de protecție din material plastic. Căștile și scuturile se vor purta sau folosi la ordin, iar scuturile vor fi păstrate în autobuze (mașini), ferite de privirile curioșilor. Se vor asigura condițiile de hrănire la timp a efectivelor.
5. Toate plutoanele de militari în termen și companiile constituite vor fi comandate de ofițeri:

Dispozitivele constituite vor fi comandate:

- cel de la Guvern- de comandantul Trupelor de Pază și Ordine, ajutat de comandantul Brigăzii București al Trupelor de Pază și Ordine;

- cel de la Televiziunea Română – de șeful secției operative, ajutat de comandanții U.1 și B.53 Pz.O.
- la P.C. de la Guvern se va instala și o stație portabilă Radio-telefon necesară realizării cooperării cu forțele de poliție.

6. Despre sosirea efectivelor la obiective, succesiunea realizării dispozitivelor și desfășurării evenimentelor și despre orice situație deosebită sau eveniment, șefii de dispozitive vor raporta la ofițerul de serviciu principal pe minister-telefoane..., începând cu ora 10.00, la Punctul de Comandă al M.I. – telefoane...”(vol. 313, filele 89-90).

La ora 09.30 s-a emis Dispozițiunea nr.43 către Școala Militară Superioară de Ofițeri a M.I., conform căreia se cerea ca în cazarmă să fie pregătite 4 companii de elevi, care, la ordin, să fie în măsură să intervină pentru întărirea dispozitivelor de pază și ordine de la Guvern, Televiziunea Română, Ministerul de Interne și alte instituții. Și din această dispozițiune se constată că, încă din data de 12 iunie 1990, s-a previzionat că urma să fie atacat și Ministerul de Interne. În aceeași zi s-a emis Dispozițiunea nr.44/12.06.1990 adresată comandantului Trupelor de Pază și Ordine de către gl.mr. Dumitru Penciu. Ordinul era următorul:

„1. În vederea suplimentării, la nevoie, a forțelor care acționează la obiectivele din Capitală, pregătiți unitățile de trupe Pază și ordine mai apropiate de municipiul București, 5 companii de tăria a minim 80 gradați și soldați fiecare.

Companiile cât și plutoanele de pază și ordine vor fi comandate de ofițeri.

2. Subunitățile să fie în măsură pentru deplasarea începând cu data de 13.06. (data deplasării a fost trecută după ce, inițial, se menționa că deplasarea se va efectua la ora 17.00) la ordin, cu mijloacele auto și dotarea unității implicate și cu respectarea prevederilor legale și regulamentare în vigoare.

3. Atenție deosebită se va acorda activității... subunităților la intrarea în Capitală, în situația când acestea trebuie să intre direct în dispozitivele de pază și ordine stabilite.

4. Ținuta-de serviciu cu armamentul din dotare, fără muniție, cu căști metalice, bastone de cauciuc, scut de protecție din material plastic

pe care le au subunitățile respective în dotare. Scuturile vor fi păstrate ferite de privirile curioșilor și vor fi folosite...

5. Până la primirea ordinului de deplasare...se va organiza studierea „Dispozițiunii nr.2178 din 5.04.1990, privind misiunile, modul de echipare și dotarea cadrelor de poliție, trupelor de pază și ordine și elevilor din școlile militare”.

Și această dispozițiune a fost semnată de către Dumitru Penciu care a revenit asupra ei și a ordonat, în aceeași zi, ca subunitățile menționate în Dispozițiunea nr.44 să fie prezente în București, în cursul zilei de 12.06.1990, până la orele 21.00 (vol. 313, filele 94-95)”.

28 noiembrie 2014. Prin adresa nr. 24/P/2014 din data de 28.11.2014, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar București a înaintat Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție „dosarul penal nr. 24/P/2014 compus din 15 volume [...] în vederea analizării posibilității preluării, spre soluționare” [fila 7 (13/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.].

2 decembrie 2014. Prin referatul nr. 5650/II/6/2014 al Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a propus „preluarea în vederea soluționării cauzei de către Secția Parchetelor Militare a dosarului nr. 24/P/2014 al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București, având ca obiect infracțiunile de participație improprie la omor calificat și participație improprie la tentativă la omor calificat, prev. și ped. de art.52 rap. la art.189 C.p. cu aplic. art.5 din Codul penal și art.52 rap. la art.32 C.p. combinat cu art.189 C.p. cu aplic. art.5 din Codul penal” [filele 5-6 (11-12/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.].

3 decembrie 2014. Prin Ordonanța nr. 83/C3/2014, **Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus preluarea dosarului nr. 24/P/2014** de către Secția Parchetelor Militare [filele 2-3 (7-9/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.], **dosarul fiind înregistrat pe rolul Secției Parchetelor Militare** din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sub **nr.47/P/2014**.

9 decembrie 2014. Prin adresa nr. 47/P/2014 a procurorului șef al Secției Parchetelor Militare s-a solicitat Secției de Urmărire Penală și Criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție trimiterea dosarelor nr.676/P/2009, 175/P/2008 și 1122/P/2007 [fila 8 (14/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.].

10 decembrie 2014. Prin adresa nr. 676/P/2009, 1122/P/2007 și 175/P/2008, procurorul șef al Secției de urmărire penală și criminalistică a trimis urma dosarului nr. 676/P/2009 (2 volume), dosarul nr. 175/P/2008 (11 anexe și 299 de volume, conform anexei atașate) și urma de casă a dosarului nr. 1122/P/2007, cu mențiunea că dosarul nr. 1122/P/2007 a fost înaintat Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția penală la data de 21.01.2009 [fila 9 (15/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.].

22 ianuarie 2015. Prin referatul dat în dosarul nr. 47/P/2014 de procurorii Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție [filele 41-80 (69-108/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.], s-a propus Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție :

1. *„Infirmarea parțială a rezoluției nr.175/P/2008 din 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică, cu privire la soluțiile de netrimiteră în judecată dispuse privind infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal din 1968 și redeschiderea urmăririi penale în această cauză.*
2. *Infirmarea rezoluțiilor nr. 7335/3341/II/2/2009 și nr.7301/3419/II/2/2009 din 03.09.2009 ale procurorului șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție”.*

05 februarie 2015. Drept urmare, prin Ordonanța nr.3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a dispus :

- *„Infirmarea parțială a rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică, cu privire la soluțiile de netrimiteră în judecată dispuse privind infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal din 1968 și redeschiderea urmăririi penale în această cauză.*
- *Infirmarea rezoluțiilor nr. 7335/3341/II/22/2009 din 25.08.2009 și nr. 7301/34/II/2/2009 din 03.09.2009 ale procurorului șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.*
- *Redeschiderea se supune de îndată confirmării judecătorului de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, căruia i se*

trimite ordonanța, împreună cu dosarul care a stat la baza emiterii acesteia.” [filele 84-121 (110-147/368 dosar electronic), vol. 315 d.u.p.].

DOSARUL NR.75/P/1998.

1. Ordinea cronologică a actelor de urmărire penală.

16 septembrie 1998. Prin Rezoluția nr. 160/P/1997 din data de 16.09.1998 s-a dispus:

„I. Clasarea cauzei sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art. 208-209 Cod penal; art.250 alin. 1 și 2 Cod penal; art.180 alin. 1 și 2 Cod penal; art.181 Cod penal; art. 182 Cod penal; art.246 Cod penal; art.266 alin. 1 Cod penal; art.192 alin. 2 Cod penal; art.197 alin.2 lit.c Cod penal; art. 217 alin. 1-4 Cod penal; art. 274 Cod penal/1968, pentru faptele prezentate în tabelele anterioare, mai puțin poziția 58 din tabelul persoanelor fizice, întrucât, pe de o parte, nu există învinuit în cauză, iar pe de altă parte că la mijloc a intervenit prescripția răspunderii penale.

II. Neînceperea urmăririi penale în privința contraamiralului Dumitrescu Cico-Emil, sub aspectul infracțiunii prev.și ped. de art.180 Cod penal, în privința faptei sale de a fi lovit repetat partea vătămată Epure Viorica (poziția 55 din tabel) la data de 14 iunie 1990, în sediul Minitserului de Interne,întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale.

III. Disjungerea cauzei privind:

- a) – *morțile violente prin împușcare ale victimelor Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art. 174-176 Cod penal [asupra acestei părți din disjungere, Judecătorul de cameră preliminară a făcut analiza la capitolul dedicat dosarului nr. 74/P/1998];*
- b) - *persoanele cu funcții de comandă (civile și militare) în stat, ce urmează a fi cercetate sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art. 248 alin. 2 Cod penal/1968 și art. 25 Cod penal raportat la art. 2 alin. 2 din Decretul-lege nr. 88/1990;*
- *Persoanele care vor fi găsite vinovate de pătrunderile fără drept în sediul instituțiilor publice și partidelor politice, sub aspectul infracțiunii prev. și ped. de art. 2 alin. 2 din Decretul-lege nr. 88/1990;*

- c) - *verificarea legalității statelor de plată ale minerilor din Valea Jiului pentru perioada 14-19 iunie 1990, sub aspectul infracțiunii prev. și ped. de art. 215 Cod penal, raportat la art. 229 alin. 3 din Codul penal/1968, , precum și sub aspectul infracțiunilor prev. și ped. de art.289 și art. 291 Cod penal (aceste din urmă infracțiuni vor fi avute în vedere doar ca mijloc, întrucât sub aspectul răspunderii penale sunt prescrise);*
- d) - *verificarea sesizării privind existența altor victime (morți) rezultate în urma evenimentelor din perioada 13-15 iunie 1990.*

Dosarele disjuse vor fi înregistrate sub numere penale noi și vor fi restituite procurorului anchetator.” [filele 2-37 (5-39 dosar electronic), vol.164 d.u.p.].

În urma disjungerii dispuse prin Rezoluția nr. 160/P/1997 din data de 16.09.1998, au fost formate dosarele

- **nr. 74/P/1998** [*analizat în precedent la paginile 292 – 363 și care se constituie în pct.III lit. a) din dispozitivul Rezoluției nr.160/P/1997*],
- **nr. 75/P/1998,**
- **nr. 76/P/1998 și**
- **nr. 77/P/1998.**

În privința acestor două din urmă dosare – nr. 76/P/1998 și nr. 77/P/1998, trebuie menționat că au fost conexe în 8 ianuarie 2001 la dosarul nr. 75/P/1998 al Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiției, astfel că, în cele ce urmează, ne vom raporta la dosarul nr. 75/P/1998.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, până în data de **09.06.2005** (dată asupra căreia vom reveni *infra*), urmărirea penală din acest dosar nu a vizat decât comiterea unor fapte circumscrise ilicitului penal incriminat prin (1) art. 2 alin. (1) și art. 3 din Decretul-Lege nr.88/1990 privind unele măsuri de ocrotire a organelor de stat, a instituțiilor publice, a sediilor partidelor și formațiunilor politice, a liniștii cetățenilor și a ordinii de drept și (2) art. 162 alin. (1) și (2) din Codul penal din 1969 (subminarea puterii de stat), **iar nu** faptele circumscrise ilicitului penal dat de **infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor** prevăzute de Codul penal din 1969 pentru care, prin Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a dispus redeschiderea urmăririi penale în această cauză [filele 84-121 (110-147 dosar format electronic), vol. 315 d.u.p.].

Astfel, Judecătorul de cameră preliminară reține că, deși în Rezoluția nr. 75/P/1998 din data de 19.12.2007, s-a menționat că față de Anghel Neculai „s-a început urmărirea penală la data de 26.11.1997 pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art.162 alin.2 C.pen. și art.2 și 3 din Legea nr.88/1990” [fila 9 (11/125 dosar format electronic), vol. 1 d.u.p.)], în Rezoluția nr. 277/P/1998 din data de 20.08.1998 s-a reținut că „La data de 26 noiembrie 1997, în dosarul nr. 179/P/1997, Parchetul de pe lângă Curtea Militară de Apel București, prin rezoluție, a dispus începerea urmăririi penale față de învinuitul ANGHEL NECULAI, pentru infracțiunile prevăzute de art.2 și 3 din Decretul Lege nr.88/1990, rezidând în aceea că în ziua de 14 iunie 1990 a pătruns fără drept în sediul Universității București, împrejurare în care a distrus și bunuri” [filele 75-76 (79-80/185 dosar format electronic), vol. 2 d.u.p.].

În partea expozitivă a Rezoluției nr. 160/P/1998 din data de 16 septembrie 1998 s-a menționat că „Urmărirea penală a fost începută prin rezoluțiile procurorului militar din 30 aprilie 1998, 4 mai 1998 și 5 mai 1998, reținându-se că, în perioada 14-15 iunie 1990, împreună cu alții, au pătruns fără drept în sediile unor instituții și partide politice (redacția ziarului Românie Liberă, Universitate, sediul P.N.Ț.C.D.), întrunind elementele constitutive ale infracțiunii prev. și ped. de art. 2 alin.2 din Decretul-lege nr.88/1990 [...]” [fila 33 (35/246 format electronic), vol.164 d.u.p.].

Ulterior, urmărirea penală a fost începută sub aspectul comiterii infracțiunii de subminare a puterii de stat, prevăzută de art. 162 alin. (2) din Codul penal din 1969, începând cu Napău Ion în data de 18 martie 1999 [fila 7 (15/482 dosar format electronic), vol. 12 d.u.p.] și terminând cu Mateșoi Adrian în data de 17.11.2000 dintre persoanele care nu au calitatea de inculpați în prezenta cauză, astfel cum rezultă din rezoluția nr.75/P/1998 din data de 19.12.2007 [fila 9/125 dosar format electronic, vol.1 d.u.p.].

Dintre inculpații trimiși în judecată prin rechizitoriul nr. 47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare (fără a fi menționate celelalte persoane care au avut calitatea de învinuiți, dar care nu au fost trimise în judecată), reținem că față de **Drella Matei** și **Burlec Plăieș Cornel** a fost începută urmărirea penală la data de 16.11.2000 sub aspectul comiterii infracțiunii de subminare a puterii de stat, prevăzută de art. 162 alin. (2) din Codul penal din 1969 [fila 10/125 dosar format electronic, vol.1 d.u.p.].

09 iunie 2005. Prin Rezoluția nr. 75/P/1998 dată de procurorul militar Dan Voinea [fila 2 (4/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p.], a fost începută urmărirea penală față de Iliescu Ion.

Judecătorul de cameră preliminară ține să sublinieze că **același procuror militar Dan Voinea efectuase urmărirea penală și în dosarul nr. 74/P/1998**, urmărire penală finalizată prin emiterea rechizitoriului nr. 74/P/1998 din data de 18 mai 2000 (*a se vedea supra paginile 296-298*), rechizitoriu ce a fost restituit prin Sentința penală nr. 69 din data de 30 iunie 2003 a Curții Supreme de Justiție, definitivă prin Decizia penală nr. 69 din 16 februarie 2004 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul de 9 Judecători.

Rezoluția de începere a urmăririi penale are următorul cuprins:

„Examinând dosarul nr. 75/P/1998 și văzând dispozițiile art.6 alin.3 din Codul de procedură penală,

În baza art.228 alin.6 C.p.p.

Dispun

Începerea urmăririi penale cu privire la:

Ion Iliescu – fiul lui [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.356 , art.357 lit.a, b și c, art.358 lit.d, art.162, art.163, art.168¹, art.217 alin.4, art.264, art.26 rap. la art.267 și art.267¹ alin.2 Cod penal.”

Judecătorul de cameră preliminară reține că, **pentru prima dată în acest dosar**, pe lângă infracțiunea de subminare a puterii de stat prevăzută de art. 162 alin. (2) din Codul penal 1969, **s-a dispus începerea urmăririi penale sub aspectul următoarelor infracțiuni:**

- **art. 356** din Codul penal 1969 – propaganda pentru război;
- **art. 357 lit.a), b) și c)** din Codul penal 1969 – genocidul în variantele normative alternative ale uciderii membrilor colectivității sau grupului (lit. a), vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a membrilor colectivității sau grupului (lit. b) și supunerea colectivității ori grupului la condiții de existență sau tratament de natură să ducă la distrugere fizică (lit. c);
- **art. 163** din Codul penal 1969 – actele de diversiune;
- **art. 168¹** din Codul penal 1969 – comunicarea de informații false (*infracțiune introdusă în Codul penal prin Legea nr.140 din 5 noiembrie 1996 pentru modificarea și completarea Codului penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 289 din 14 noiembrie 1996, la 6 ani și 5 luni de la data faptelor – s.n.*);
- **art. 217 alin. (4)** din Codul penal 1969 – distrugerea ;
- **art. 264** din Codul penal 1969 – favorizarea infractorului ;

- **art. 26 raportat la art.267** din Codul penal 1969 – supunerea la rele tratamente în forma complicității;
- **art. 267¹ alin. (2)** din Codul penal 1969 – tortura (*infracțiune introdusă în Codul penal prin Legea nr. 19 din 9 octombrie 1990 pentru aderarea României la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, publicată în Monitorul Oficial din 112 din 10 octombrie 1990 – s.n.*).

În ceea ce privește aspectele de legalitate ale acestui act procesual și consecințele care decurg prin prisma obiectului camerei preliminare, acestea vor fi analizate *infra* cu ocazia soluționării cererilor și excepțiilor invocate de inculpatul Iliescu Ion și de către Judecătorul de cameră preliminară din oficiu.

12 iunie 2006. În data de 12 iunie 2006, prin rezoluția nr. 75/P/1998 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, **s-a dispus începerea urmăririi penale față de Măgureanu Virgil** [filele 90-91 (90-91/365 dosar format electronic), vol. 29 d.u.p.].

Rezoluția de începere a urmăririi penale are următorul cuprins:

„Examinând dosarul nr.75/P/1998 și văzând dispozițiile art. 6 alin. 3 din Codul de procedură penală;

În baza art. 228 alin. 6 Cod procedură penală;

Dispun

Începerea urmăririi penale cu privire la:

MĂGUREANU VIRGIL, [...], pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de:

- *art.357 alin. 1 lit.a) și b) din Codul penal, constând în vătămarea gravă a integrității fizice a unor grupuri (romi, cei în greva foamei din Piața Universității, participanți la protestele din Piața Universității) și supunerea acestor grupuri la condiții de existență sau tratament de natură să ducă la distrugerea fizică (arestarea ilegală, lovirea și persecutarea membrilor acestor grupuri care au fost luate cu forța de pe stradă sau de la domiciliu, bătuți și închiși la sediile miliției sau în unitățile de la Băneasa și Măgurele;*
- *art. 358 alin. 1 și 2 lit. d) și alin. 3 din Codul penal, constând în aceea că membrii grupului de manifestați din Piața*

Universității și grupuri de romi, luați de pe stradă, au fost lipsiți de libertate fără temei legal și au fost torturați;

- *art. 359 alin. ultim din Codul penal, constând în aceea că mai multe bunuri au fost distruse în întregime sau în aprte, unul au fost însușite în diverse forme, nejustificat de vreo necesitate militară (distrugerea sediilor mai multor partide și asociații, mijloace de transport, clădiri ale administrației de stat);*
- *art. 360 din Codul penal, constând în distrugerea fără necesitate militară a unor biblioteci, colecții și cărți de valoare de la Universitatea București și sediile partidelor și asociațiilor ;*
- *art. 362 alin. 1 prin acțiunea armată care a slăbit puterea de stat;*
- *art. 165 alin. 2 prin folosirea unei unități din cele la care se referă art. 145 Cod penal”*

În ceea ce privește aspectele de legalitate ale acestui act procesual și consecințele care decurg prin prisma obiectului camerei preliminare, acestea vor fi analizate *infra* cu ocazia soluționării cererilor și excepțiilor invocate de inculpatul Măgureanu Virgil și de către Judecătorul de cameră preliminară din oficiu.

28.05.2007. Prin rezoluția nr. 75/P/1998 din data de 28.05.2007, ora 10:00, procurorul militar Dan Voinea a dispus începerea urmăririi penale față de învinuții Chițac Mihai, Diamandescu Corneliu, **Peter Petre**, **Dobrinou Vasile**, Atanasie Stănculescu, **Dumitrescu Emil** și Bâtlan Dumitru.

Conținutul acestui act procesual este următorul:

„Având în vedere cercetările ce se fac în dosarul nostru nr. 75/P/1998 privind victimele evenimentelor din 13-15 iunie 1990 (morți, răniți, lipsire de libertate în mod ilegal, tratamente neomenoase), precum și fapte de distrugere, fără necesitate militară, a unor clădiri, biblioteci, colecții etc., precum și provocarea de pagube importante economiei naționale, unor instituții de stat și private, unor persoane fizice, sedii de partide și asociații, în baza art. 228 din C. pr. pen.,

Dispun

Începerea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de art. 358 lit.d și alin. ultim din C.pen., art.360 din C.pen., art.218 C.pen., art.175 C.pen.,

Împotriva învinuiților : g-ral (rez.) Chițac Mihai, g-ral (rez.) Diamandescu Corneliu, g-ral (rez.) Peter Petre, g-ral (rez.) Dobrinou Vasile, g-ral (rez.) Atanasie Stănculescu, amiral (rez.) Dumitrescu Emil, g-ral (rez.) Bâtlan Dumitru.” [fila 336 (544/555 format electronic), vol.41 d.u.p.].

În ceea ce privește aspectele de legalitate ale acestui act procesual și consecințele care decurg prin prisma obiectului camerei preliminare, acestea vor fi analizate *infra* cu ocazia soluționării cererilor și excepțiilor invocate de inculpați și de către Judecătorul de cameră preliminară din oficiu, urmând a se menționa în acest moment doar că, în ceea ce-i privește pe învinuiții Chițac Mihai și Stănculescu Atanasie, aceștia erau foști miniștri și se impunea parcurgerea procedurii speciale a răspunderii miniteriale, lipsa acesteia, ca o condiție de procedibilitate, fiind sancționată cu nulitatea absolută, după cum Înalta Curte de Casație și Justiție a sancționat urmărirea penală efectuată în dosarul nr. 74/P/1998, astfel cum s-a dezvoltat *supra* la dosarul nr. 74/P/1998.

În toată această perioadă au fost administrate mijloace de probă constând în audieri de părți vătămate/părți civile, martori și înscrisuri, mijloace de probă asupra cărora vom reveni în cadrul acestui capitol.

19 decembrie 2007. Ca urmare a Deciziei nr. 610/20 iunie 2007 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial nr.474/16 iulie 2007, prin Rezoluția nr. 75/P/1998 din data de 19.12.2007 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, s-a dispus „*Disjungerea cauzei în ceea ce îi privește pe învinuiții civili și formarea unui nou dosar în vederea declinării la unitatea de parchet competentă să efectueze urmărirea penală, potrivit art. 29 din C.pr.pen.*”.

28 decembrie 2007. După această soluție de disjungere dispusă în dosarul nr. 75/P/1998, pe rolul Secției Parchetelor Militare s-a format dosarul nr. 222/P/2007 privindu-i, printre alți învinuiți, pe Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Drella Matei Nicolae și Burlec Plăeș Cornel.

Prin Ordonanța nr. 222/P/2007 din data de 28.12.2007 a Secției Parchetelor Militare s-a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică.

Astfel, pe rolul Secției de urmărire penală și criminalistică s-a format dosarul nr. 175/P/2008.

27 februarie 2008. În data de 27.02.2008, prin Rezoluția nr. 75/P/1998, procurorul militar șef al Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a admis plângerea formulată de petentul Ene Viorel, a desființat rezoluția de disjungere nr. 75/P/1998 din 19.12.2007 a Secției Parchetelor Militare și a dispus trimiterea întregului material de urmărire penală administrat în dosarul nr. 75/P/1998 la Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

29 aprilie 2008. Drept consecință, prin Ordonanța nr. 75/P/1998 din data de 29 aprilie 2008 dată de procurorul militar Dan Voinea, s-a dispus

„Declinarea competenței la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică pentru soluționarea dosarului nr. 75/P/1998 privind pe general (rez.) CHIȚAC MIHAI, general (rez.) PETER PETRE, general (rez.) DOBRINOIU VASILE, amiral (rez.) DUMITRESCU EMIL, general (rez.) BÂTLAN DUMITRU ș.a., cercetați sub aspectul săvârșirii infracțiunii prev. de art.358 din C.pen., precum și pe părțile vătămate, după cum urmează:

- 1. Persoane reținute în incinta Școlii superioare de ofițeri active, Băneasa (U.M. 0828) : [...];*
- 2. Persoane reținute în incinta U.M. 0575 București , situate în comuna Măgurele, județul Ilfov (Unitatea de Jandarmi) : [...];*
- 3. Alte părți vătămate : [...];*
- 4. Pagubele produse la sediile instituțiilor publice, unităților economice, partide, organizații nonguvernamentale ș.a. : [...];*
- 5. Dosarul 160/P/1997 privind identificarea a 100 morți rezultați în urma evenimentelor din 13-15 iunie 1990.” [fila 37 (43/136 format electronic), vol.253 d.u.p.].*

5 mai 2008. Ca urmare a acestei soluții de declinare de competență, dosarul nr. 75/P/1998 ce se aflase în instrumentarea Secției Parchetelor Militare a fost înregistrat, în integralitatea sa – *atât în ceea ce-i privește pe învinuiții civili, cât și pe învinuiții militari* – pe rolul Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

26 mai 2008. Prin Ordonanța nr. 175/P/2008 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică, a fost adoptată o soluție de **declinare de competență** a cauzei privindu-i pe toți învinuiții din dosarul nr. 175/P/2008 (fost 75/P/1998 al Secției Parchetelor Militare) **în favoarea Direcției de investigare a infracțiunilor de criminalitate organizată și terorism (în continuare DIICOT).**

Din partea expozitivă a acestui act procesual a rezultat că procurorii de caz au reținut „greșita investire a Secției de urmărire penală și criminalistică, deoarece competența după materie, raportată la infracțiunile contra siguranței statului, pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale împotriva unora dintre învinuiți, aparține Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, înființată prin Legea nr. 508/2004. Potrivit actului normativ citat, sunt de competența Direcției unele infracțiuni din Codul penal republicat, cu modificările și completările ulterioare și din legi speciale, indiferent de calitatea persoanei, inclusiv infracțiunile contra siguranței statului prevăzute în Codul penal și în legile speciale” [fila 47 (53/136 dosar format electronic), vol.253 d.u.p.]

Pe rolul DIICOT s-a înregistrat, astfel, **dosarul penal nr. 266/D/P/2008.**

10.03.2009. Prin Ordonanța nr. 266/D/P/2008 a DIICOT – Structura Centrală, s-a dispus:

I. „Scoaterea de sub urmărire penală a numiților:

- **Iliescu Ion** pentru săvârșirea infr. prev. de art. 162 C.pen.; art.163 C.pen.; art.168¹ C.pen.;
- **Dumitrescu Emil Cico** pentru săvârșirea infr. prev. de art.162 alin.2 C.pen.;
- [...];
- **Drella Matei** pentru săvârșirea infr. prev. de art.162 alin.2 C.pen.;
- [...];
- **Burlec Plăieș-Cornel** pentru săvârșirea infr. prev. de art.162 alin.2 C.pen.;

II. Încetarea urmăririi penale față de numiții:

- **Măgureanu Virgil** pentru săvârșirea infr. prev. de art.162 alin.1 C.pen. și art.165 alin.2 C.pen. întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale
- [...];

III. Neînceperea urmăririi penale față de făptuitorii Anghel Neculai; Stoica Emil pentru săvârșirea infr. prev. de art.162 alin.2 C.pen., precum și față de toți făptuitorii nominalizați în plângerile și memoriile anexate dosarului de urmărire penală, pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute în titlul I partea specială din Codul Penal menționate în plângerile respective, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale în raport de aceste fapte;

IV. Declinarea competenței în favoarea Secției de Urmărire Penală și Criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de

Casație și Justiție pentru soluționarea cauzei sub aspectul săvârșirii infr. prev. de art.357 C.pen.; 358 C.pen.; 359 C.pen.; 360 C.pen. și a altor infracțiuni pentru care Secția Parchetelor Militare a dispus începerea urmăririi penale la datele de 28.05.2007; 09.06.2005, respectiv 12.06.2006 față de înv. Iliescu Ion; Măgureanu Virgil și alții, precum și față de făptuitorii menționați în plângerile și memoriile anexate dosarului, reclamați de săvârșirea acestor infracțiuni.”[filele 124-125 (133-135/136 dosar format electronic), vol.253 d.u.p.].

Ca urmare a acestei ordonanțe, dosarul a fost trimis la Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

17 iunie 2009. Prin Rezoluția nr.175/P/2008 [filele 43 – 103 dosar format electronic, vol. 251 d.u.p.], **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică a dispus:**

1. „Scoaterea de sub urmărire penală a învinuiților:

- **ILIESCU ION** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.356 Cod penal (întrucât lipsește unul din elementele constitutive ale infracțiunii), art.357 lit.a, b și c Cod penal (întrucât fapta nu există în varianta prevăzută de litera a, respectiv lipsește unul dintre elementele constitutive ale infracțiunii în ceea ce privește celelalte variante), art.358 lit.d Cod penal (lipsește unul dintre elementele constitutive ale infracțiunii) și art.26 rap. la art.267¹ Cod penal (întrucât fapta nu era prevăzută de legea penală la momentul săvârșirii acesteia);
- **MĂGUREANU VIRGIL** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.357 alin.1 lit.a și b Cod penal (întrucât în varianta prevăzută la litera a – fapta nu există, iar în varianta prevăzută la litera b – nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii), art.358 alin.1 și 2 lit.d și alin.3 Cod penal (întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii), art.359 Cod penal, art.360 Cod penal (întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii) și art.362 alin.1 Cod penal (întrucât fapta nu există);
- **CHIȚAC MIHAI** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art. 358 lit.d și alineat ultim și art. 360 Cod penal (întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor);
- [...]

- **DOBRINOIU VASILE** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.358 lit.d și alineat ultim și art.360 Cod penal (întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor);
- [...]
- **PETER PETRE** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.358 lit.d și alineat ultim și art.360 Cod penal (întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor)
- **DUMITRESCU EMIL** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.358 lit.d și alineat ultim și art.360 Cod penal (întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor)

2. **Încetarea urmăririi penale față de:**

- [...]
- **ILIESCU ION** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.217 alin.4, art.264 și art.26 rap. la art.267 Cod penal, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale;
- [...]
- **DOBRINOIU VASILE** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.218 și art.175 Cod penal, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale;
- [...]
- **PETER PETRE** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.218 și art.175 Cod penal, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale;
- **DUMITRESCU EMIL** [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.218 și art.175 Cod penal, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale;

3. **Neînceperea urmăririi penale față de Dumitrescu Emil**, pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art.182 Cod penal, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale.

4. **Neînceperea urmăririi penale** cu privire la săvârșirea în cauza de față a infracțiunilor prev. de art.174, art.175, art.180, art.181, art.182, art.189, art.192, art.193, art.194, art.197, art.208-209, art.211, art.215, art.217, art.218, art.240, art.242, art.246, art.247, art.248, art.250, art.260, art.261, art.264, art.266, art.267, art.267¹, art.248, art.250, art.260, art.261, art.264, art.266, art.267, art.267¹, art.268, art.272, art.274, art.275, art.279, art.288, art.289, art.290, art.291, art.321, art.322, art.323, art.324

din Codul penal, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale, respectiv în cazul infracțiunii prev. de art.267¹ Cod penal, fapta nu era incriminată la momentul săvârșirii acesteia.

5. **Neînceperea urmăririi penale** cu privire la săvârșirea în cauza de față a infracțiunilor prev. de art.357 alin.1 lit.a, întrucât fapta nu există și art.357 alin.1 lit.b, c, d și e, alin.2 și 3, art.358, art.359 și art.360 Cod penal, întrucât nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii.
6. **Neînceperea urmăririi penale** în cauza de față, cu privire la orice altă infracțiune menționată în plângerile, petițiile și memoriile aflate la dosar, prevăzute de Titlurile II, III, IV, V, VI, VII și IX din Codul penal, întrucât a intervenit prescripția răspunderii penale”.

În partea expozitivă a rezoluției, în ceea ce-i privește pe foștii învinuți care au în prezent calitatea de inculpați în prezenta cauză, în referire la rezoluțiile de începere a urmăririi penale, procurorii au reținut următoarele:

1. **Învinuitul ILIESCU ION**

„Față de învinuitul ILIESCU ION [...] s-a început urmărirea penală prin rezoluția Secției Parchetelor Militare cu nr.75/P/1998 din data de 9.06.2005 [...] Menționăm că nici în cuprinsul rezoluției, nici în cuprinsul vreunui alt act procesual sau procedural nu sunt menționate în concret, faptele pentru care este învinuit ILIESCU ION, fiind indicat doar textul legal care incriminează faptele. Deși i-a fost adusă la cunoștință învinuirea în data de 24 mai 2006 (la aproape un an de la momentul începerii urmăririi penale) [aspect greșit reținut de procurorii de caz, astfel cum Judecătorul de cameră preliminară va dezvolta infra – s.n.], învinuitul ILIESCU ION a fost audiat o singură dată, având însă calitatea de martor, în data de 10 mai 1999” (fila 50/442 dosar format electronic, vol.251 d.u.p.).

2. **Învinuitul MĂGUREANU VIRGIL**

„Față de învinuitul MĂGUREANU VIRGIL [...] s-a început urmărirea penală prin rezoluția Secției Parchetelor Militare cu nr.75/P/1998 din data de 12.06.2006 [...] Cu privire la învinuirile aduse de procurorii Secției Parchetelor Militare învinuitului MĂGUREANU VIRGIL, este de observat că, deși s-a dispus începerea urmăririi penale pentru infracțiuni de o gravitate excepțională, lucru conștientizat de către legiuitor care a stipulat, în raport cu legislația internațională, că răspunderea penală în cazul săvârșirii infracțiunilor contra păcii și omenirii nu se prescrie niciodată, cu toate acestea (caz întâlnit, de altfel, și în ceea ce îl privește pe învinuitul ILIESCU ION), faptele reținute în sarcina învinuitului sunt descrise sumar

sau deloc și sunt presărate cu inexactități.” [fila 52/442 dosar format electronic, vol. 251 d.u.p.].

3. Învinuții PETER PETRE, DOBRINOIU VASILE, DUMITRESCU EMIL

„Față de învinuții mai sus menționați, s-a început urmărirea penală prin rezoluția Secției Parchetelor Militare cu nr.75/P/1998 din data de 28.05.2007 [...] Este de menționat că rezoluția prin care s-a început urmărirea penală este depusă la dosarul cauzie în copie xerox, procurorii Secției Parchetelor Militare limitându-se la a indica textele de lege cu care incriminează faptele reținute în sarcina acestora.

Rezoluția, deși este în fotocopie, nu este contrasemnată și ștampilată pentru conformitate cu originalul.

De asemenea, se constată că au fost încălcate dispozițiile art.6 alin.2 și 3 din Cod proc. Pen., întrucât învinuiților nu le-au fost aduse la cunoștință învinuirile și nu au fost audiați în calitatea nou dobândită” (fila 53/442 dosar format electronic, vol.251 d.u.p.).

Judecătorul de cameră preliminară reține că, în cuprinsul rezoluției nr. 175/P/2008, începând cu fila 56/442 dosar format electronic, vol.251 d.u.p., procurorii care au adoptat-o au denumit **Capitolul IV „EVENIMENTELE DIN 13-15 Iunie (s.n.) DIN BUCUREȘTI, CONTEXTUL DECLANȘĂRII ACESTORA ȘI CONSECINȚELE PE PLAN JURIDIC”.**

Prima secțiune a acestui capitol are denumirea „**Contextul producerii evenimentelor din 13-15 iunie 1990**” (s.n.), în cuprinsul căreia s-a făcut o parcurgere a evenimentelor din decembrie 1989, organizarea tranzitorie a structurilor de putere din România după aceste evenimente, mitingurile ce au fost organizate de partidele istorice, declanșarea fenomenului Piața Universității și alegerile din 20 mai 1990 [filele 56-60/442 dosar format electronic, vol.251 d.u.p.].

A doua secțiune a fost denumită „**11-12 Iunie 1990**”, în cuprinsul acesteia făcându-se vorbire de declarațiile învinuitului CHIȚAC MIHAI din care rezulta că „[...] la sediul Guvernului, în data de 11 iunie 1990, orele 16⁰⁰, a avut loc o ședință condusă de către ION ILIESCU și premierul interimar, PETRE ROMAN, la care au participat vicepremierul, GELU VOICAN VOICULESCU, ministrul de interne, grl. CHIȚAC MIHAI, șeful Inspectoratului General al poliției, grl. DIAMANDESCU CORNELIU, ministrul apărării, grl. VICTOR ATANASIE STĂNCULESCU, șeful Marelui Stat Major, grl. VASILE IONEL, șeful S.R.I. VIRGIL MĂGUREANU, primarul general al Capitalei, DAN

PREDESCU, procurorul general, GHEORGHE ROBU; prim vicepreședintele F.S.N., NICOLAE S. DUMITRU și alții. Ședința a avut ca obiect întocmirea unui plan de acțiune în vederea eliberării Pieței Universității” (fila 61/442 dosar format electronic, vol.251 d.u.p.).

Judecătorul de cameră preliminară a redat această parte din expozitivul rezoluției deoarece, cu câteva pagini înainte, în cuprinsul aceleiași rezoluții, procurorii care au adoptat-o au menționat că „în lumina prevederilor Deciziei Curții Constituționale cu nr.665/2007 și a Deciziei nr.407, pronunțate [...] de Înalta Curte de Casație și Justiție, începerea urmăririi penale cu privire la învinușii Chițac Mihai și Stănculescu Victor-Atanase este neconformă cu reglementările Legii nr.115/1999 privind răspunderea ministerială” (fila 53/442 dosar format electronic, vol.251 d.u.p.).

Or, după cum a reținut Înalta Curte de Casație și Justiție în Decizia 407 – citată, de altfel, chiar în cuprinsul rezoluției nr. 175/P/2008 – , restituirea cauzei la procuror s-a impus „pentru refacerea urmăririi penale, cu respectarea normelor de procedură prevăzute de Legea răspunderii ministeriale”, aspect ce conduce la reținerea faptului că toate mijloacele de probă administrate fără respectarea acestor dispoziții imperative sunt lovite de nulitate absolută, inclusiv declarațiile date de fostul învinuit Chițac Mihai.

În aceste condiții, referirea făcută de procurorii redactori ai rezoluției nr.175/P/2008 la elementele factuale din declarațiile lui Chițac Mihai, date în calitate de învinuit – deși „începerea urmăririi penale cu privire la învinușii Chițac Mihai și Stănculescu Victor-Atanase este neconformă cu reglementările Legii nr.115/1999 privind răspunderea ministerială” – pune în lumină faptul că până și procurorii care au adoptat rezoluția 175/P/2008 din 17 iunie 2009 au ignorat deciziile Curții Constituționale și Înaltei Curți de Casație și Justiție, aceste declarații nemaiputând fi avute în vedere la fundamentarea vreunei soluții a organelor judiciare.

Au urmat secțiunea 3 – „**13 Iunie 1990**”, secțiunea 4 – „**14 Iunie 1990**” și secțiunea 5 – „**15 Iunie 1990**”.

Capitolul VII al rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009 a fost dedicat analizei infracțiunilor reținute în sarcina învinușilor, Judecătorul de cameră preliminară subliniind că, în ceea ce privește varianta normativă a infracțiunii de genocid, prevăzută de art.357 alin. (1) lit.a) din Codul penal din 1969 [*uciderea membrilor colectivității sau grupului*], procurorii redactori ai rezoluției au reținut următoarele:

„Elementul material îl constituie uciderea, în înțelesul prevederilor art. 174 Cod penal, aceasta poate fi atât comisivă, cât și omisivă. Întrucât infracțiunea este de rezultat, existența ei este întotdeauna condiționată de suprimarea vieții unei persoane.

Or, în lipsa altor elemente care să ofere date cu privire la faptele concrete reținute de procurorii militari în sarcina învinutului și având în vedere că, în ceea ce privește decesul victimelor LEPĂDATU MITRIȚĂ, MOCANU VELICU VALENTIN, DUNCA GHEORGHITĂ și DRUMEA DRAGOȘ s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de învinutul ILIESCU ION prin rezoluția nr. 1122/P/2007 a Secției de urmărire penală și criminalistică, presupunem că infracțiunea de genocid se referă la cele aproximativ 100 de prezumtive victime care ar fi fost îngropate în Cimitirul Străulești II și la care se fac referiri sporadice în cuprinsul dosarului.

Așa cum am arătat mai sus, împrejurările în care au fost omorâte cele patru victime în urma evenimentelor din 13-14 iunie 1990, fac obiectul dosarului nr.74/P/1998 al Secției Parchetelor Militare’ [filele 80-81/442 dosar format electronic, vol. 251 d.u.p.].

Deși asupra acestui aspect care vizează varianta normativă a uciderii membrilor colectivității sau grupului, Judecătorul de cameră preliminară va reveni în considerentele prezentei hotărâri, totuși urmează a fi subliniat faptul că **organele judiciare**, în activitatea lor, **nu își fundamentează o soluție dată în rezolvarea unei cauze pe niște presupuneri** („presupunem”), **ci pe certitudini**, mai ales în cazul unor acuzații de o asemenea gravitate, de fapt cele mai grave, atât în plan intern, cât și pe plan internațional.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, din momentul în care dosarul s-a reîntors la Secția de urmărire penală și criminalistică de la DIICOT și în condițiile în care s-a reținut expres faptul că

- „nu sunt menționate în concret, faptele pentru care este învinuit ILIESCU ION”;
- „Cu privire la învinuirile aduse[...] învinutului MĂGUREANU VIRGIL, este de observat că, [...], faptele reținute în sarcina învinutului sunt descrise sumar sau deloc și sunt presărate cu inexactități”;
- „Față de învinuiții mai sus menționați (Peter Petre, Dobrinioiu Vasile, Dumitrescu Emil – s.n.) [...] procurorii Secției Parchetelor Militare limitându-se la a indica textele de lege cu care incriminează faptele reținute în sarcina acestora. De asemenea, se constată că au fost

încălcate dispozițiile art. 6 alin. 2 și 3 din Cod proc. Pen., întrucât învinuiților nu le-au fost aduse la cunoștință învinuirile și nu au fost audiați în calitatea nou dobândită,

se impunea ca procurorii cărora le-a fost repartizat spre soluționare dosarul nr.175/P/2008 **să infirme rezoluțiile de începere a urmăririi penale față de învinuiți** și, dacă era cazul, să dispună începerea, din nou, a urmăririi penale în cauză, cu respectarea dreptului la apărare pe care chiar procurorii redactori ai rezoluției l-au menționat ca fiind încălcat.

În acest sens, Judecătorul de cameră preliminară face trimitere la rezoluția din 7 decembrie 2007 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin care a fost admisă plângerea formulată de învinuitul Iliescu Ion și la Ordonanța nr. 676/P/2009 din data de 16 aprilie 2013 a Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică [*supra*, analiza istoricului dosarului nr. 74/P/1998].

Mai mult decât atât, Judecătorul de cameră preliminară reține că, deși procurorii care au emis rezoluția nr. 175/P/2008 au menționat calitatea de ministru de interne al învinuitului Chițac Mihai și au inserat o parte din considerentele Deciziei nr. 407/2008 din data de 23 iunie 2008 prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a constatat nulitatea absolută a urmăririi penale în dosarul penal nr. 74/P/1998 ca urmare a neparcurgerii procedurii speciale a răspunderii ministeriale (filele 53-54/442, vol. 251 d.u.p. în format electronic), aceștia nu au aplicat dispozițiile art.33 lit. a) din Codul de procedură penală ce fuseseră reținute de Înalta Curte de Casație și Justiție în decizia precitată, în sensul că *„fiind un caz de indivizibilitate [...] urmărirea penală trebuie refăcută cu privire la toate persoanele, în raport de soluția ce va fi adoptată în privința inculpatului Chițac Mihai”* (a se vedea *supra*, pagina 313) și **să constate atât nulitatea absolută rezoluției nr. 75/P/1998 din 28.05.2007 prin care a fost începută urmărirea penală față de Chițac Mihai, Diamandescu Corneliu, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile, Stănculescu Victor Atanasie și Dumitrescu Emil** (fiind subliniați cei care au calitatea de inculpați în prezenta procedură), cât și a urmăririi penale efectuate în cauză începând cu data de 28.05.2007.

25 august 2009. Prin rezoluția nr. 7335/3341/II/2/2009, procurorul șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a admis plângerea formulată de fostul învinuit Dobrinoiu Vasile împotriva rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009, dispunând infirmarea parțială a actului procesual în sensul schimbării temeiului de drept al soluției de scoatere de sub urmărire penală, din art. 10 alin. (1) lit. d), în art. 10 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală din 1969.

În cuprinsul rezoluției nr. 7335/3341/II/2/2009 procurorul șef al Secției de urmărire penală și criminalistică a reținut că „Rezoluția de începere a urmăririi penale nr. 75/P/1998 nu a fost înregistrată în registrul special al Secției Parchetelor Militare, conform art.228 alin.1¹ C.p.p. De asemenea, **actul de începere a urmăririi penale are un conținut lapidar, nefiind descrise faptele care formează obiectul învinuirilor.** Din cuprinsul înscrisurilor de la dosar, **nu rezultă, că după începerea urmăririi penale, ar fi fost respectate dispozițiile art. 6 C.p.p. privind garantarea dreptului la apărare, referitor la obligația organelor judiciare de a-l încunoștința pe învinuit, de îndată, despre faptele pentru care este cercetat și încadrarea juridică a acestora**” [fila 4 (8/100 dosar format electronic), vol.259 d.u.p.].

3 septembrie 2009. Prin rezoluția nr. 7301/3419/II/2/2009, procurorul șef al Secției de urmărire penală și criminalistică a infirmat parțial rezoluția nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009 referitor la soluțiile de scoatere de sub urmărire penală pentru comiterea unor infracțiuni contra păcii și omenirii adoptate față de Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Chițac Mihai, Stănculescu Victor Atanasie, Diamandescu Corneliu, Peter Petre și Dumitrescu Emil și referitor la soluțiile de încetare a urmăririi penale pentru comiterea infracțiunii de omor calificat , adoptate față de Chițac Mihai, Stănculescu Victor Atanasie, Diamandescu Corneliu, Peter Ptre și Dumitrescu Emil, în sensul schimbării temeiului de drept al soluției de scoatere de sub urmărire penală, din art. 10 alin. (1) lit. d), în art. 10 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală din 1969.

În cuprinsul rezoluției nr. 7301/3419/II/2/2009 procurorul șef al Secției de urmărire penală și criminalistică a reținut că „Împrejurările în care au decedat Mocanu Velicu Valentin, Lepădatu Mitriță, Drumea Dragoș și Dunca Gheorghită, în timpul evenimentelor din după amiaza zilei de 13 iunie 1990 și din noaptea de 13/14 iunie 1990 , sunt investigate în dosarul nr. 676/P/2009 al Secției de urmărire penală și criminalistică a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (a se vedea supra, filele 335 și următoarele – s.n.), cauză care nu a fost soluționată până în prezent. În ceea ce privește decesul altor persoane în timpul acțiunilor violente din zilele de 13-15 iunie 1990, cercetările efectuate în timp în dosarul nr. 175/P/2008 au stabilit că alte victime decedate în aceleași împrejurări nu există. [...] Ținând seama de persoanele învinuiților și făptuitorilor cercetați în cauză, de funcțiile deținute de către aceștia și activitățile pe care le-au desfășurat în intervalul 13-15 iunie 1990 [...](s.n.)”[filele 15-16 (30-31/100 dosar format electronic), vol.259 d.u.p.].

2 decembrie 2014. Prin referatul nr. 5650/II/6/2014, Secția Parchetelor Militare a propus Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție preluarea, în vederea soluționării cauzei de către Secția Parchetelor

Militare, a dosarului nr. 24/P/2014 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Militar București [filele 5-6 (11-12/368 dosar format electronic), vol. 315 d.u.p.].

3 decembrie 2014. Prin ordonanța nr. 83/C3/2014, Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus preluarea, în vederea soluționării cauzei, de către Secția Parchetelor Militare a dosarului nr. 24/P/2014 al Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar București [filele 2-3 (7-9/368 dosar format electronic), vol. 315 d.u.p.].

9 decembrie 2014. Prin adresa nr. 47/P/2014 a procurorului șef al Secției Parchetelor Militare s-a solicitat Secției de Urmărire Penală și Criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție trimiterea dosarelor nr.676/P/2009, 175/P/2008 și 1122/P/2007 [fila 8 (14/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.].

10 decembrie 2014. Prin adresa nr. 676/P/2009, 1122/P/2007 și 175/P/2008, procurorul șef al Secției de urmărire penală și Criminalistică a trimis urma dosarului nr. 676/P/2009 (2 volume), dosarul nr. 175/P/2008 (11 anexe și 299 de volume, conform anexei atașate) și urma de casă a dosarului nr. 1122/P/2007 , cu mențiunea că dosarul nr. 1122/P/2007 a fost înaintat Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția penală la data de 21.01.2009 [fila 9 (15/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.].

22 ianuarie 2015. Prin referatul dat în dosarul nr. 47/P/2014 de procurorii Secției Parchetelor Militare [filele 41-80 (69-108/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.], s-a propus Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție :

e) „Infirmarea parțială a rezoluției nr.175/P/2008 din 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică, cu privire la soluțiile de netrimitere în judecată dispuse privind infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal din 1968 și redeschiderea urmăririi penale în această cauză.

f) Infirmarea rezoluțiilor nr. 7335/3341/II/2/2009 și nr.7301/3419/II/2/2009 din 03.09.2009 ale procurorului șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție”.

05 februarie 2015. Drept urmare, prin Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului General al României s-a dispus :

- *„Infirmarea parțială a rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17.06.2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de*

urmărire penală și criminalistică, cu privire la soluțiile de netrimitere în judecată dispuse privind infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal din 1968 și redeschiderea urmăririi penale în această cauză.

- *Infirmarea rezoluțiilor nr. 7335/3341/II/22/2009 din 25.08.2009 și nr. 7301/34/II/2/2009 din 03.09.2009 ale procurorului șef al Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.*
- *Redeschiderea se supune de îndată confirmării judecătorului de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, căruia i se trimite ordonanța, împreună cu dosarul care a stat la baza emiterii acesteia.” [filele 84-121 (110-147/368 dosar format electronic), vol. 315 d.u.p.].*

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că **Ordonanța nr.3/C3/2015** din data de 05 februarie 2015 a Procurorului General al României este structurată în 7 secțiuni, după cum urmează: **A.** Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului – Marea cameră în cauza Mocanu și alții contra României (paginile 1-2); **B.** Scurt istoric al cauzelor penale având ca obiect evenimentele care au avut loc în municipiul București în perioada 13-15 iunie 1990 (paginile 2-17); **C.** Expunerea succintă a stării de fapt privind evenimentele care au avut loc în perioada 13-15 iunie 1990 în municipiul București (paginile 18-20); **D.** Analiza soluțiilor de netrimitere în judecată dispuse în cauzele având ca obiect evenimentele care au avut loc în perioada 13-15 iunie 1990 din perspectiva intervenției prescripției răspunderii penale (paginile 20-23); **E.** Analiza rezoluției nr. 175/P/2008 din 17.06.2009 prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în special din perspectiva hotărârii pronunțată în cauza Mocanu și alții contra României (paginile 23-27); **F.** Analiza rezoluției nr. 175/P/2008 din 17.06.2009 prin prisma dreptului intern (paginile 27-31); **G.** Scurte considerații cu privire la infracțiunile analizate (paginile 31-37).

09 martie 2015. Prin Încheierea nr. 169/2015 pronunțată în dosarul nr. 514/1/2015, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție a admis cererea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, dispunând:

„Admite cererea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. În baza art.335 Cod procedură penală constată legalitatea și temeinicia ordonanței nr.3/C3/2015 din 5 februarie 2015 emisă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin care s-a dispus infirmarea parțială a rezoluției nr.175/P/2008 din 17 iunie 2009 a Parchetului de pe lângă Înalta

Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică cu privire la soluțiile de netrimitere în judecată privind infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal din 1968 și redeschiderea urmăririi penale în această cauză, precum și infirmarea rezoluțiilor nr.7335/3341/II/2/2009 din 25 august 2009 și nr.7301/3419/II/2/2009 din 3 septembrie 2009 ale procurorului șef al secției de urmărire penală și criminalistă din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Confirmă redeschiderea urmăririi penale în dosarul nr.175/P/2008 cu privire la infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal anterior”.

07 octombrie 2015. Prin **Ordonanța nr. 175/P/2008** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică, s-a dispus **declinarea competenței** de soluționare a cauzei în favoarea Secției Parchetelor Militare din cadrul aceleiași unități de parchet [filele 2-6/684 dosar format electronic, vol.351 d.u.p.].

08 octombrie 2015. La data de 08 octombrie 2015, ca urmare a declinării menționate în alineatul precedent, pe rolul Secției Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție **s-a format dosarul nr.22/P/2015** [fila 1/684 dosar format electronic, vol.351 d.u.p.].

09 octombrie 2015. Prin ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 09.10.2015, s-a dispus **„reunirea dosarului nr.22/P/2015 la dosarul nr.47/P/2014, urmând ca dosarul astfel reunit să poarte nr.47/P/2014”** [fila 7/684 dosar format electronic, vol.351 d.u.p.].

În privința obiectului dosarului nr. 47/P/2014, Judecătorul de cameră preliminară face trimitere la istoricul dosarului nr. 74/P/1998 (a se vedea supra, fila 362).

16 octombrie 2015. Prin ordonanța nr. 47/P/2014 din 16.10.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare, s-a dispus:

I. „Schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspectilor:

- 1) **civil Iliescu Ion [...]** **din** infracțiunile prevăzute de **art. 356 C.p.** (propagandă pentru război), **art. 357 lit. a, b și c C.p.** (genocid săvârșit prin : uciderea membrilor colectivității sau grupului; vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a colectivității sau grupului; supunerea colectivității ori grupului la condiții de

existență sau tratament de natură să ducă la distrugerea fizică) și **art. 358 lit. d) C.p.** (tratamente neomenoase prin dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal), **în infracțiuni contra umanității prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal cu aplic. art. 5 C.p.**, constând în aceea că în zilele de 11-12.06.1990, în calitate de președinte al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională (C.P.U.N.), împreună cu civil Roman Petre, civil Măgureanu Virgil, civil Voiculescu Gelu-Voican, civil Dumitru S. Nicolae, general (rez.) Chițac Mihai, general (rez.) Diamandescu Corneliu, general maior (rez.) Florescu Mugurel ș.a., a decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac asupra unei populații civile la care au participat forțele militare ale Ministerului de Interne, Ministerului Apărării Naționale și Serviciului Român de Informații, atac soldat cu decesul a patru persoane și rănirea a altor trei prin împușcare, precum și vătămarea corporală și lipsirea de libertate a aprox. 270 de persoane. Ulterior, la data de 13.06.1990, împreună cu civil Roman Petre, alți membri ai Guvernului, lideri de sindicat și conducători ai unor centre industriale și bazine carbonifere din țară, a decis organizarea deplasării la București a peste 10.000 de muncitori care, în zilele de 14 și 15 iunie 1990, au continuat atacul declanșat în dimineața zilei de 13 iunie 1990 asupra unei populații civile, provocând vătămarea corporală și lipsirea de libertate a unui număr de peste 1.000 persoane;

2) **civil Măgureanu Virgil [...]**, **din** infracțiunile prevăzute de **art. 357 lit. a și b C.p.** (genocid săvârșit prin uciderea membrilor colectivității sau grupului; vătămarea gravă a integrității fizice sau mintale a colectivității sau grupului) și **art. 358 alin. 1 și 2 lit. d și alin. 3 C.p.** (supunerea la tratamente neomenoase a răniților și bolnavilor, a membrilor personalului civil, sanitari sau ai Crucii Roșii ori al organizațiilor asimilate acesteia, a naufragaților, a prizonierilor de război și, în general, a oricărei alte persoane căzute în puterea adversarului ori supunerea acestora la experiențe medicale sau științifice care nu sunt justificate de un tratament medical, dislocarea sau lipsirea de libertate fără un temei legal), **în infracțiuni contra umanității prev. de art. 439 alin.1 lit. a, g și j din Codul penal cu aplic. art. 5 C.p.**, constând în aceea că, în zilele de 11-12.06.1990, în calitate de director al Serviciului Român de Informații, în cadrul ședințelor de la Palatul Victoria și Palatul Scroviștea, împreună cu civil Iliescu Ion, civil Roman Petre, civil

Voiculescu Gelu-Voican, civil Dumitru S. Nicolae, general (rez.) Chițac Mihai, general-maior (rez.) Diamandescu Corneliu, general maior (rez.) Florescu Mugurel ș.a., a decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac sistematic asupra unei populații civile, la care au participat forțele militare ale Ministerului de Interne, Ministerului Apărării Naționale și Serviciului Român de Informații, atac soldat cu decesul a patru persoane și rănirea a altor trei prin împușcare, precum și vătămarea corporală și lipsirea de libertate a aprox. 270 de persoane;

3) [...]

4) **general (rez.) Peter Petre[...]** din infracțiunile prevăzute de art. 358 lit. d și alineatul ultim C.p. (tratamente neomenoase prin dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal) și art.175 C.p. (omor calificat), în infracțiuni contra umanității prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal cu aplic. art. 5 C.p., constând în aceea că, în calitate de comandant al U.M. 0575 Măgurele, în perioada 13-15 iunie 1990, a sprijinit atacul violent declanșat asupra unei populații civile din București de către peste 10.000 de muncitori din centre industriale și bazine carbonifere din țară, consecința acestuia atac fiind vătămarea corporală și lipsirea de libertate a unui număr de peste 1.000 persoane;

5) **general (rez.) Dobrinou Vasile[...]** din infracțiunile prevăzute de art. 358 lit. d și alineatul ultim C.p. (tratamente neomenoase prin dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal) și art.175 C.p. (omor calificat), în infracțiuni contra umanității prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal cu aplic. art. 5 C.p., constând în aceea că, în calitate de comandant al U.M. 0828Băneasa - Școala Militară Superioară de ofițeri a Ministerului de Interne, în perioada 13-15 iunie 1990, a sprijinit atacul violent declanșat asupra unei populații civile din București de către peste 10.000 de muncitori din centre industriale și bazine carbonifere din țară, consecința acestuia atac fiind vătămarea corporală și lipsirea de libertate a unui număr de peste 1.000 persoane

6) **viceamiral (rez.) Dumitrescu Emil[...]** din infracțiunile prevăzute de art. 358 lit. d și alineatul ultim C.p. (tratamente neomenoase prin dislocarea sau lipsirea de libertate fără temei legal) și art.175 C.p. (omor calificat), în infracțiuni contra umanității prev. de art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal cu aplic. art. 5 C.p., constând în aceea că, în calitate de membru al Consiliului Frontului salvării

Națională, a participat în mod direct și a coordonat atacul violent declanșat asupra unei populații civile din București de către forțele militare ale Ministerului de Interne, Ministerului Apărării Naționale și Serviciului Român de Informații, dar și atacul declanșat ulterior de către cei peste 10.000 de muncitori din centre industriale și bazine carbonifere din țară, consecința acestui atac fiind vătămarea corporală și lipsirea de libertate a aprox. 1.000 persoane.

II. Extinderea urmăririi penale sub aspectul infracțiunii contra umanității, prev. de art.439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal cu aplic. art.5 C.p. privind participarea la comiterea faptei și a suspectilor

1) general maior (rez.) Florescu Mugurel Cristian, [...], constând în aceea că, în perioada 11-12.06.1990, în calitate de procuror general adjunct al României și șef al Direcției Parchetelor Militare, împreună cu civil Iliescu Ion, civil Roman Petre, civil Măgureanu Virgil, civil Voiculescu Gelu-Voican, civil Dumitru S. Nicolae, general (rez.) Chițac Mihai, general-maior (rez.) Diamandescu Corneliu ș.a., a decis repimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în diineța zilei de 13.06.1990, un atac sistematic asupra unei populații civile, la care au participat forțele militare ale Ministerului de Interne, Ministerului Apărării Naționale și Serviciului Român de Informații, atac soldat cu decesul a patru persoane și rănirea a altor trei prin împușcare, precum și vătămarea corporală și lipsirea de libertate a aprox. 270 de persoane.

2) [...]

III. Extinderea urmăririi penale sub aspectul infracțiunii contra umanității, prev. de art.439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal cu aplic. art. 5 C.p. privind participarea la comiterea faptei și a suspectului civil Ionescu Cazemir Benedict, [...], constând în aceea că, în calitate de vicepreședinte al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională (C.P.U.N.), în perioada 13-15 iunie 1990, a sprijinit atacul violent declanșat asupra unei populații civile din București de către peste 10.000 de muncitori din centre industriale și bazine carbonifere din țară, consecința acestui atac fiind vătămarea corporală și lipsirea de libertate a aprox. 1.000 persoane.

IV. Extinderea urmăririi penale sub aspectul infracțiunii contra umanității prev. de art. 439 alin. 1 lit. g din Codul penal cu aplic. art.5 C.p. privind participarea la comiterea faptei și a suspectilor:

1) civil Burlec-Plăieș Cornel, [...], constând în aceea că, în calitate de ministru adjunct al minelor, în cadrul atacului sistematic desfășurat în perioada 13-15.06.1990 asupra unei populații civile, soldat cu vătămarea corporală și lipsirea de libertate a peste 1.000 de persoane, a organizat deplasarea minerilor din Valea Jiului la București, preluându-i din stația C.F.R. Gara de Nord în momentul sosirii lor.

[...]

3) civil Cozma Miron, [...], constând în aceea că, în calitate de președinte al biroului executiv al Ligii Sindicatelor Miniere Libere „Valea Jiului”, în cadrul atacului sistematic desfășurat în perioada 13-15 iunie 1990 asupra unei populații civile, soldat cu vătămarea corporală și lipsirea de libertate a peste 1.000 de persoane, împreună cu Ilinescu Constantin-Ioan și Torsan Ilie, a organizat și coordonat deplasarea la București a minerilor din valea Jiului.

[...]

12) civil Drella Matei, [...], constând în aceea că, în calitate de lider sindical al E.M. Bărbăteni, în cadrul atacului sistematic desfășurat în perioada 13-15.06.1990 asupra unei populații civile, soldat cu vătămarea corporală și lipsirea de libertate a peste 1.000 de persoane, a organizat deplasarea în București a minerilor din E.M. Bărbăteni”.

Examinând ordonanța nr. 47/P/2014 din 16.10.2015, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți constată că aceasta, contrar dispozițiilor art.286 alin. 2 lit. c) teza I și lit. d) teza finală din Codul de procedură penală, nu cuprinde o prezentare a faptelor care făceau obiectul urmăririi penale și care erau reținute în sarcina suspectilor față de care fusese redeschisă și confirmată urmărirea penală, în sensul indicării activităților concrete imputate fiecăruia, precum și a împrejurărilor și a coordonatelor de timp și de loc în care au fost comise (cauza acuzației), respectiv nu cuprinde motivele de fapt avute în vedere la schimbarea/extinderea urmăririi penale, pentru ca, ulterior, dând curs dispozițiilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, procurorii să justifice baza factuală care i-au determinat să procedeze la schimbarea încadrării juridice/extinderea urmăririi penale.

Astfel, Judecătorul de cameră preliminară reține că **ceea ce au menționat procurorii în cuprinsul ordonanței s-a circumscris unei enumerări**

limitative a măsurilor procesuale dispuse în cauză până la acel moment de organele de urmărire penală și Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv hotărârea dată de instanța europeană de contencios al drepturilor omului în cauza Mocanu și alții împotriva României.

Astfel cum s-a reținut în considerentele preliminare ale capitolului dedicat istoricului actelor de urmărire penală, Judecătorul de cameră preliminară nu poate să nu observe răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare din adresa nr. 6254/III/12/2017 din data de 27.11.2017 prin care s-a menționat – în ceea ce-l privește pe inculpatul Iliescu Ion – că, „*odată cu desființarea actelor procedurale prin care s-au dispus soluții de neurmărire pentru aceste fapte, s-a revenit la procedura existentă anterior actelor desființate, situându-ne din nou în cadrul urmăririi penale începute prin rezoluția din 09.06.2005, urmărire penală a cărei efectuare a fost dispusă in personam [...]*” (filele 34-35, vol. 8 dosar cameră preliminară).

Judecătorul de cameră preliminară, în raport de aspectele menționate în alineatul precedent de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin adresa nr. 6254/III/12/2017 din data de 27.11.2017, reține că aceleași argumente avute în vedere de parchet în ceea ce-l privește pe Iliescu Ion sunt pe deplin valabile și în privința celorlalți inculpați care au avut calitatea de învinuiți în procedura judiciară desfășurată împotriva acestora sub imperiul vechii reglementări procesual penale, astfel că, și în privința suspectilor Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil se poate afirma că „*s-a revenit la procedura existentă anterior actelor desființate, situându-ne din nou în cadrul urmăririi penale începute prin*” rezoluțiile din 12 iunie 2006 și 28 mai 2007.

În aceste condiții,

- „*situându-ne din nou în cadrul urmăririi penale începute prin rezoluția din 09.06.2005*” (cum a reținut Secția Parchetelor Militare în privința suspectului, la acea dată, Iliescu Ion),
- respectiv în cadrul urmăririi penale începute prin rezoluțiile din 12.06.2006 și din 28.05.2007 față de Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil (aplicând, prin analogie, același raționament avut în vedere de acuzare în privința lui Iliescu Ion),

Secția Parchetelor Militare trebuia să constate că:

- 1) rezoluțiile de începere a urmăririi penale nu menționau, în concret, faptele (cauza acuzației) pentru care se dispuseseră începerea urmăririi penale în

cauză față de Iliescu Ion, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil, respectiv erau descrise sumar sau deloc și conțineau inexactități în privința lui Măgureanu Virgil, ceea ce echivalează tot cu o lipsă de descriere a cauzei acuzației;

- 2) în ceea ce privește rezoluția nr. 75/P/1998 din data de 28.05.2007 prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de Chițac Mihai, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil, procurorul Dan Voinea nu putea să dispună începerea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunii de omor vizându-le pe victimele Mocanu Velicu Valentin, Lepădatu Mitriță, Drumea Dragoș și Duncă Gheorghită, deoarece era incompatibil [art. 49 alin. (4) din Codul de procedură penală din 1969] câtă vreme același procuror efectuase urmărirea penală din dosarul nr. 74/P/1998 și dispusese, prin rechizitoriu din 18 mai 2000, trimiterea în judecată, printre alții, a lui Chițac Mihai, cauza fiind restituită prin Sentința penală nr. 69 din data de 30 iunie 2003, definitivă prin Decizia penală nr. 69 din 16 februarie 2004 a Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- 3) Iliescu Ion a formulat, în 3 rânduri – 24.05.2006, 06.11.2006 și 29.11.2006 – cereri prin care să i se aducă la cunoștință cauza acuzațiilor, pentru primele două cereri procurorul de caz însușindu-și, prin proces-verbal, aceste cereri și menționând că va da curs acestora (ceea ce nu s-a întâmplat), după cum și Măgureanu Virgil a formulat plângere – rămasă nesoluționată – împotriva rezoluției de începere a urmăririi penale sub același aspect;
- 4) suspectilor Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil (foști învinuiți sub reglementarea procesual penală anterioară) nu li s-a adus la cunoștință, niciodată, învinuirea ca urmare a începerii urmăririi penale față de aceștia prin rezoluțiile din 09.06.2005, 12.06.2006 și 28.05.2007,
- 5) rezoluția de începere a urmăririi penale din 28.05.2007, vizând doi miniștri în funcție la data faptelor din iunie 1990 (Chițac Mihai și Stănculescu Victor Atanasie) erau lovite de nulitate absolută care urmare a faptului că nu fusese parcursă procedura specială a răspunderii ministeriale ce fusese deja reținută ca motiv de nulitate absolută prin Sentința penală nr. 818 din data de 17 decembrie 2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, definitivă prin Decizia penală nr. 407 din 23 iunie 2008 a Completului de 9 Judecători din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Drept urmare, Judecătorul de cameră preliminară reține că sunt fondate susținerile inculpatului Iliescu Ion din cuprinsul cererilor și excepțiilor formulate, în sensul că, „*prin ordonanța de schimbare a încadrării juridice, în fapt, i-a fost adusă la cunoștință, pentru prima dată, fapta pentru care este cercetat*”, susțineri valabile și în privința celorlalți inculpați Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil.

Mai mult decât atât, urmărirea penală efectuată în dosarul nr. 75/P/1998 (ulterior nr. 175/P/2008) nu a avut ca obiect și perioada 11-12 iunie 1990, astfel că operațiunea de schimbare a încadrării juridice nu putea fi dispusă și cu privire la fapte care s-ar fi comis în această perioadă și pentru care nu a fost niciodată începută urmărirea penală.

Din perspectiva legalității efectuării actelor procesuale/procedurale de către organele de anchetă penală, analiza ce poate fi realizată în procedura de cameră preliminară se limitează la verificarea parcurgerii de către organul judiciar a tuturor etapelor obligatorii ale urmăririi penale, în ordinea impusă și cu respectarea cerințelor instituite de prescripțiile normative, precum și a corespondenței între actele/măsurile procesuale dispuse și actele procedurale întocmite, pe de o parte, și dispozițiile legale ce stabilesc modul de efectuare a acestora, pe de altă parte.

Or, sub acest aspect, ordonanța nr. 47/P/2014 din 16 octombrie 2015 nu îndeplinește, prin raportare la dispozițiile art. 286 și art. 311 din Codul de procedură penală, toate condițiile de formă și conținut impuse de lege.

Astfel, se constată că, în cuprinsul acesteia, în prima parte a ordonanței s-a realizat o prezentare a actelor procesuale dispuse până la acel moment în cauză [filele 1-6 (6-11/327 dosar format electronic), vol.402 d.u.p.]. Ulterior, s-a motivat aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal care reglementează legea penală mai favorabilă [filele 7 – 8 (12-13/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.].

Deși, în continuare, trebuiau expuse motivele în fapt, inclusiv probatoriul administrat în cauză, din care rezultau, în opinia acuzării, activitățile concrete circumscrise ilicitului penal ce ar fi fost săvârșite, *pe de o parte*, de fiecare persoană cercetată în dosar pentru care s-a dispus schimbarea de încadrare juridică (pct.I al ordonanței), iar *pe de altă parte*, de persoanele care au dobândit calitatea de suspect prin extinderea urmăririi penale (pct.II și III din ordonanță), prin aplicarea dispozițiilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, Judecătorul de cameră preliminară reține că acestea lipsesc cu desăvârșire din ordonanța nr.47/P/2014 din 16 octombrie 2015.

Un alt aspect de nelegalitate a ordonanței nr.47/P/2014 din data de 16 octombrie 2015 este dat de faptul că, prin operațiunea juridică de schimbare a încadrării juridice date faptelor – **care nu au fost menționate niciodată în rezoluțiile de începere a urmăririi penale față de persoanele care au avut calitatea de învinuți și care nici nu le-au fost aduse la cunoștință** – a fost menționată, pentru prima dată, și perioada 11-12 iunie 1990.

Or, sub acest aspect al perioadei 11-12 iunie 1990, din parcurgerea părții expositive a ordonanței de redeschidere a urmăririi penale dată de Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, reținem că „dosarul penal nr. 75/P/1998 a avut ca obiect general efectuarea de cercetări față de persoanele cu funcții de comandă (civile și militare) în stat”, iar după ce „la data de 08.01.2001, au fost conexate la dosarul nr. 75/P/1998 și dosarele nr. 76/P/1998 și nr. 77/P/1998 [...], dosarul nr. 75/P/1998 a vizat următoarele aspecte principale: a) elucidarea împrejurărilor în care s-au declanșat și au avut loc evenimentele din 13-15 iunie 1990 în București [...]; c) elucidarea împrejurărilor în care un număr cuprins între 60 și 100 de persoane, a căror moarte ar fi fost violentă ca urmare a evenimentelor din 13-15 iunie 1990, ar fi fost îngropate la Cimitirul „Străulești II” [...]” [filele 93-94 (119-120 dosar format electronic), vol. 315 d.u.p.].

În aceste condiții, date fiind limitele temporale precizate expres în ordonanța nr. 3/C3/2015 din 05.02.2015, în situația în care, din materialul probator al cauzei, se prefigura și o activitate ce putea fi circumscrisă ilicitului penal incriminat prin dispozițiile art. 439 alin. (1) din Codul penal, activitate ce s-ar fi desfășurat în intervalul 11-12 iunie 1990, **ar fi trebuit să se procedeze la o extindere a urmăririi penale.**

Secția parchetelor militare a menționat în răspunsul formulat că, deși inculpatul Iliescu Ion a susținut că, mai întâi, ar fi trebuit să-i fie aduse la cunoștință faptele într-o descriere care să corespundă vechii încadrări juridice, după care să se procedeze la extinderea urmăririi penale, iar nu la schimbarea încadrării juridice, urmată de o nouă aducere la cunoștință a faptelor pentru care s-a dispus extinderea, toate acestea nu ar fi constituit decât un formalism excesiv, fără nicio consecință practică. Mai mult decât atât, Secția parchetelor militare a susținut că „o extindere a urmăririi penale s-ar fi impus doar în măsura în care faptele, în materialitatea lor, ar fi unele noi față de cele care anterior au constituit obiect al cauzei”. Or, în opinia acuzării, „nici măcar inculpatul nu poate susține acest lucru”, ci doar că descrierea acestora este diferită, iar această susținere a inculpatului Iliescu Ion nu ar avea în vedere decât descrierea faptelor în textele de lege anterioare și nu faptele concrete ce au constituit și continuă să constituie obiectul cauzei, indiferent de termenii folosiți pentru descrierea lor.

Judecătorul de cameră preliminară nu îmbrățișează punctul de vedere exprimat de Secția Parchetelor Militare în răspunsul nr. 6254/III/12/2017 la cererile și excepțiile invocate în cauză sub acest aspect.

Astfel cum s-a menționat anterior, Judecătorul de cameră preliminară reține că:

- în data de **09 iunie 2005**, prin **Rezoluția nr.75/P/1998** dată de **procurorul militar Dan Voinea [fila 2 (fila 4/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p.]**, a fost începută urmărirea penală față de **Iliescu Ion**, cuprinsul rezoluției mărginindu-se la textul de lege în baza căruia a fost începută urmărirea penală („În baza art.228 alin.6 C.p.p.”), dispoziția de începere a urmăririi penale („Dispon Începerea urmăririi penale”), persoana cu privire la care a fost începută urmărirea penală (*Iliescu Ion*) și infracțiunile pentru care a fost începută urmărirea penală (*pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.356 , art.357 lit.a, b și c, art.358 lit.d, art.162, art.163, art.168¹, art.217 alin.4, art.264, art.26 rap. la art.267 și art.267¹ alin.2 Cod penal*”). Judecătorul de cameră preliminară reține că, în cuprinsul rezoluției de începere a urmăririi penale, **lipsește cu desăvârșire descrierea faptelor de care învinuitul a fost acuzat (cauza acuzației)**;
- în data de **12 iunie 2006**, prin **rezoluția nr.75/P/1998** a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare dată de același procuror militar, **s-a dispus începerea urmăririi penale față de Măgureanu Virgil** [filele 90-91 (90-91/365 dosar format electronic), vol. 29 d.u.p.]. Analiza acestei rezoluții pune în lumină faptul că, spre deosebire de cea prin care a fost începută urmărirea penală față de Iliescu Ion (unde cauza acuzației lipsește cu desăvârșire), în cazul învinuitului Măgureanu Virgil **s-a încercat o descriere a faptelor de care este acuzat, însă nu cu o rigoare care să respecte dreptul acuzatului de a fi informat, detaliat, cu privire la cauza acuzațiilor ce-i sunt aduse**. Astfel, urmărirea penală a fost declanșată sub aspectul comiterii infracțiunilor prevăzute de **„art.357 alin. 1 lit. a) și b) din Codul penal, constând în vătămarea gravă a integrității fizice a unor grupuri (romi, cei în greva foamei din Piața Universității, participanți la protestele din Piața Universității) și supunerea acestor grupuri la condiții de existență sau tratament de natură să ducă la distrugerea fizică (arestarea ilegală, lovirea și persecutarea membrilor acestor grupuri care au fost luate cu forța de pe stradă sau de la domiciliu, bătuti și închiși la sediile miliției sau în unitățile de la Băneasa și Măgurele; art. 358 alin. 1 și 2 lit. d) și alin. 3 din Codul penal, constând în aceea că membrii grupului de manifestații din Piața Universității și grupuri de**

romi, luați de pe stradă, au fost lipsiți de libertate fără temei legal și au fost torturați; **art. 359 alin. ultim din Codul penal**, constând în aceea că mai multe bunuri au fost distruse în întregime sau în aprte, unel au fost însușite în diverse forme, nejustificat de vreo necesitate militară (distrugerea sediilor mai multor partide și asociații, mijloace de transport, clădiri ale administrației de stat); **art. 360 din Codul penal**, constând în distrugerea fără necesitate militară a unor biblioteci, colecții și cărți de valoare de la Universitatea București și sediile partidelor și asociațiilor; **art. 362 alin. 1** prin acțiunea armată care a slăbit puterea de stat; **art. 165 alin. 2** prin folosirea unei unități din cele la care se referă art. 145 Cod penal”

- **Prin rezoluția nr. 75/P/1998 din data de 28.05.2007**, ora 10:00, procurorul militar Dan Voinea a dispus **începerea urmăririi penale față de învinuții Chițac Mihai, Diamandescu Corneliu, Peter Petre, Dobrinou Vasile**, Atanasie Stănculescu, **Dumitrescu Emil** și Bâtlan Dumitru, conținutul rezoluției fiind următorul „Având în vedere cercetările ce se fac în dosarul nostru nr. 75/P/1998 privind victimele evenimentelor din 13-15 iunie 1990 (morți, răniți, lipsire de libertate în mod ilegal, tratamente neomenoase), precum și fapte de distrugere, fără necesitate militară, a unor clădiri, biblioteci, colecții etc., precum și provocarea de pagube importante economiei naționale, unor instituții de stat și private, unor persoane fizice, sedii de partide și asociații, în baza art. 228 din C. pr. pen., Dispun **Începerea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de art. 358 lit.d și alin. ultim din C.pen., art.360 din C.pen., art.218 C.pen., art.175 C.pen., Împotriva învinușilor : g-ral (rez.) Chițac Mihai, g-ral (rez.) Diamandescu Corneliu, g-ral (rez.) Peter Petre, g-ral (rez.) Dobrinou Vasile, g-ral (rez.) Atanasie Stănculescu, amiral (rez.) Dumitrescu Emil, g-ral (rez.) Bâtlan Dumitru.**” [fila 336 (544/555 dosar format electronic), vol.41 d.u.p].

La fel ca în cazul învinuitului Iliescu Ion, Judecătorul de cameră preliminară reține că, în cuprinsul rezoluției de începere a urmăririi penale, **lipsește descrierea faptelor de care învinușii au fost acuzați** (cauza acuzațiilor).

În aceste condiții în care cauza acuzației lipsește cu desăvârșire sau a fost descrisă într-un mod eliptic care nu respectă standardele impuse atât de legislația internă, cât și de cea convențională, Judecătorul de cameră preliminară reține că, pe lângă încălcarea dreptului la apărare, astfel cum a fost dezvoltat supra, **nu se putea/u stabili** nici data/datele sau perioada de timp la care/în care aceste persoane ar fi săvârșit faptele de care au fost învinuite, mai precis **obiectul acestui dosar**.

Analizând actele de urmărire penală din dosarul nr. 75/P/1998, devenit ulterior 175/P/2008, Judecătorul de cameră preliminară reține că, în toate acestea, s-a făcut vorbire de perioada 13 -15 iunie 1990.

Astfel,

- În declarațiile de martori audiați în dosarul nr. 75/P/1998, devenit ulterior 175/P/1998, la rubrica de pe formularul tipizat referitoare la „*Am luat la cunoștință că urmează să fiu ascultat pentru dovedirea următoarelor fapte sau împrejurări*”, procurorii au menționat că martorii urmau a fi audiați cu privire la „*Evenimentele din 13-15 iunie 1990*”. Doar cu titlu de exemplu, neputând fi evidențiate în prezenta hotărâre toate declarațiile de martori, menționăm fila 228 (236/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p., fila 49 (58/443 dosar format electronic), vol.37 d.u.p.; fila 358 (725/1042 dosar format electronic), vol.214 d.u.p.; fila 361 (469/550 dosar format electronic), vol.147 d.u.p.); vol.
- În partea expozitivă a ordonanței nr. 175/P/2008 din data de 26 mai 2008 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică, s-a menționat că, „*Prin ordonanța din 28 decembrie 2007 dată în dosarul nr. 222/P/2007, Secția Parchetelor Militare a declinat competența de cercetare a evenimentelor din 14-15 iunie 1990 desfășurate în București și a persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni în acel context, [...]*”
- În partea expozitivă a ordonanței nr. 266/D/P/2008 din 10.03.2009 a DIICOT, s-a menționat faptul că „*[...] Secția de urmărire penală și criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și-a declinat competența de soluționare a cauzie având ca obiect cercetarea evenimentelor din 14-15 iunie 1990 desfășurate la București*”, „*[...] în dosarul înregistrat la Secția Parchetelor Militare sub nr. 75/P/1998, în care, pe lângă învinuiții civili mai sunt cercetați și învinuiți militari sub aspectul săvârșirii unor infracțiuni în timpul „Mineriadei” din 13-15 iunie 1990*”, „*precizăm că la soluționarea cauzei în legătură cu infracțiunile ce atrag competența DIICOT s-au avut în vedere faptele din perioada 13-15 iunie 1990, și nu doar cele din perioada 14-15 iunie 1990, așa cum rezultă din ordonanța de declinare a Secției de urmărire penală și criminalistică*”;
- În partea expozitivă a rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de urmărire penală și criminalistică, procurorii au menționat următoarele: „*Sistetizând, dosarul cu nr. 75/P/1998, [...], având trei obiective: 1. Elucidarea împrejurărilor în care un număr cuprins între 60 și 100 de*

*persoane, a căror moarte ar fi fost violentă ca urmare a evenimentelor din **13-15 iunie 1990**, ar fi fost îngropate la Cimitirul Străulești, fără a se fi efectuat cercetări la momentul survenirii decesului acestora; 2. Împrejurările în care au fost întocmite, în mod fictiv, pontajele de prezență pentru perioada **14-19 iunie 1990**, în ceea ce îi privește pe minerii care s-au deplasat din zonele carbonifere ale țării în București [...]; 3. Elucidarea împrejurărilor în care s-au declanșat și au avut loc evenimentele din **13-15 iunie 1990** în București, contribuția și rolul unui număr de 27 de învinuiți civili, [...], precum și a unui număr de 7 învinuiți care aveau calitatea de militari la momentul desfășurării evenimentelor, [...]*” [fila 47/442 dosar format electronic, vol.251 d.u.p.];

- În corespondența purtată între Ministerul Afacerilor Externe, Direcția Agent Guvernamental, pe de o parte, și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de cealaltă parte, s-a făcut vorbire de „**evenimentele din perioada 13-15 iunie 1990**” [fila 130 (158/368 dosar format electronic), vol. 315 d.u.p.]
- În ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05 februarie 2015 a Procurorului general al României, o secțiune a acestui act procesual a fost denumită „*Scurt istoric al cauzelor penale având ca obiect evenimentele care au avut loc în municipiul București în perioada **13-15 iunie 1990***” [fila 85 (111/368 dosar format electronic), vol.315 d.u.p.].

Potrivit dispozițiilor art. 311 alin. (1) din Codul de procedură penală, *În cazul în care, după începerea urmăririi penale, organul de urmărire penală constată fapte noi, date cu privire la participarea unor alte persoane sau împrejurări, care pot duce la schimbarea încadrării juridice a faptei, dispune extinderea urmăririi penale sau schimbarea încadrării juridice.*

Analiza Ordonanței nr. 47/P/2014 din data de 16 octombrie 2015, ora 10,00 [filele 1-20 (6-25/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.], conduce Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți în a reține următoarele:

- Această ordonanță a fost denumită „*de schimbare a încadrării juridice și extindere a urmăririi penale*”;
- Partea expozitivă a acestui act procesual debutează cu menționarea ordonanței nr. 83/C3/2014 din data de 03.12.2014 a Procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin care s-a dispus preluarea, în vederea soluționării de către Secția Parchetelor Militare, a dosarului nr. 24/P/2014 al Parchetului Militar de pe lângă

Tribunalul Militar București și formarea, astfel, a dosarului nr. 47/P/2014 pe rolul Secției Parchetelor Militare;

- În continuare, a fost menționată soluția adoptată prin rezoluția nr.175/P/2008 din data de 17 iunie 2009 (paginile 2-3), decizia instanței europene de contencios al drepturilor omului din cauza Mocanu și alții împotriva României, ordonanța Procurorului general nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015 și modalitatea în care dosarul nr. 175/P/2008 a fost înregistrat pe rolul Secției Parchetelor Militare și reunit la dosarul nr. 47/P/2014 (pagina 4);
- Expozeul ordonanței nr. 47/P/2014 din data de 16 octombrie 2015 a continuat cu examinarea actelor efectuate în dosarul nr. 47/P/2014 (până la data reunirii la acesta a dosarului nr. 22/P/2015), începând cu menționarea faptului că, în cauză, ar fi fost începută urmărirea penală față de col. (rez.) Costea Dumitru și col. (rez.) Constantin Vasile, a faptului că, prin ordonanțele nr. 24/P/2014 din 19.03.2014, respectiv 20.03.2014, s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina celor doi [fila 5 (10/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.], pentru ca, ulterior, să fie analizat dosarul nr. 175/P/2008 după redeschiderea urmării penale ce „vizează numai infracțiunile contra păcii și omenirii și infracțiunile de omor prevăzute de Codul penal anterior pentru care a fost dispusă începerea urmării penale” față de Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Diamandescu Corneliu, Peter Petre, Dobrinou Vasile, Stănculescu Victor Atanase și Dumitrescu Emil [fila 6 (11/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.];
- Pagina 7 a ordonanței cuprinde mențiuni referitoare la incriminarea infracțiunilor contra păcii și omenirii, din perspectiva aplicării art. 5 din Codul penal, pentru ca, în alineatul 2 al paginii 8 din ordonanță, să se menționeze că, „[...] din perspectiva aplicării art.5 din Codul penal și a actelor succesive prin care s-a fixat cadrul juridic în diferite momente procesuale, în ce privește pe suspecții civil Iliescu ion, civil Măgureanu Virgil, general-maior (rez.) Diamandescu Corneliu, general (rez.) Peter petre, general (rez.) Dobrinou Vasile și vieamiral (rez.) Dumitrescu Emil, se va dispune schimbarea încadrării juridice a infracțiunilor reținute în sarcina acestora, în infracțiunea prev. de art. 439 alin. 1 lit. a, g și j din Codul penal, respectiv art. 439 alin. 1 lit. g și j din Codul penal”;
- Tot la pagina 8 a aceleiași ordonanțe, fără o motivare a soluției de extindere a urmării penale, s-a reținut, printr-o formulare generală, că „Totodată, având în vedere că în urma examinării actelor de urmărire penală s-a constatat că la comiterea faptelor pentru care s-a dispus

începerea urmăririi penale au participat și alte persoane, respectiv numiții civil Roman Petre (prim ministru al Guvernului), civil Voiculescu Gelu Voican (viceprim ministru al Guvernului), [...], general maior (rez.) Florescu Mugurel Cristian (în anul 1990 procuror general adjunct al României și șef al Direcției Procuraturii Militare, civil Ionescu Cazemir Benedict (vicepreședinte la C.P.U.N.), civil Burlec-Plăieș Cornel – ministru adj. la Min. Minelor, [...], civil Cozma Miron – președinte al biroului executiv la Ligii Sindicatelor Miniere Libere „Valea Jiului”, [...], civil Drella Matei-Nicolae – lider sindical E.M. Bărbăteni, [...], se va dispune extinderea urmăririi penale după cum urmează:” [fila 8 (13/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.]

- *în dispozitivul ordonanței, în partea care vizează schimbarea încadrării juridice, în privința suspectilor Iliescu Ion și Măgureanu Virgil, s-a menționat, **pentru prima dată în acest dosar**, că „în zilele de 11-12.06.1990, în calitate de președinte al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională (C.P.U.N.), împreună cu [...] a decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac asupra unei populații civile [...], respectiv în calitate de director al Serviciului Român de Informații, în cadrul ședințelor de la Palatul Victoria și Palatul Scroviștea, împreună cu [...] a decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac sistematic asupra unei populații civile [...]”.*
- *de asemenea, perioada 11-12.06.1990 este reținută și în privința suspectului Florescu Mugurel Cristian, în partea din dispozitivul ordonanței prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale [pct. II. 1)], procurorii nemotivând care sunt probele pe care și-au fundamentat soluția de extindere a urmăririi penale, ci folosind o formulare generală pentru toate persoanele în privința cărora s-a dispus extinderea urmăririi penale: „Totodată, având în vedere că în urma examinării actelor de urmărire penală s-a constatat că la comiterea faptelor pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale au participat și alte persoane, respectiv numiții civil Roman Petre (prim ministru al Guvernului), civil Voiculescu Gelu Voican (viceprim ministru al Guvernului), [...], general maior (rez.) Florescu Mugurel Cristian [...] se va dispune extinderea urmăririi penale după cum urmează: - general maior (rez.) Florescu Mugurel Cristian [...] sub aspectul infracțiunii prev. de art. 439 alin.1 lit.a, g și j din Codul penal” [fila 8 (13/327 dosar format electronic), vol. 402 d.u.p.]*

Or,

- pe lângă aspectele de nelegalitate care vizau rezoluțiile de începere a urmăririi penale față de suspecții Iliescu Ion și Măgureanu Virgil din 09.06.2005, respectiv 12.06.2006, în ceea ce privește lipsa descrierii faptelor comise și perioada în care acestea ar fi avut loc (cauza acuzației), consecința fiind o vătămare irefutabilă a dreptului la apărare
- și faptul că obiectul probațiunii din dosarul nr. 75/P/1998 (devenit ulterior 175/P/2008) viza faptele din 13-15 iunie 1990, astfel cum s-a arătat *supra* la analiza obiectului dosarului,

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că, **fără să se menționeze de către procurori că au constatat *fapte noi* în sarcina celor doi suspecți sau că au constatat *împrejurări noi* care să poată determina schimbarea încadrării juridice a faptelor pentru care era începută urmărirea penală – ceea ce conduce la lipsa motivării acestei ordonanțe –**, aceștia, **în mod nelegal**, au procedat la schimbarea încadrării juridice

- 1) **atât pentru fapte care nu fuseseră descrise în cuprinsul rezoluțiilor de începere a urmăririi penale**, dar care au fost circumscrise evenimentelor din 13-15 iunie 1990,
- 2) **cât și pentru fapte care s-ar fi petrecut în perioada 11-12 iunie 1990, dar pentru care nu a fost începută niciodată urmărirea penală anterior ordonanței de redeschidere a urmăririi penale**,

astfel că perioada 11-12 iunie 1990 a fost adăugată în mod nelegal și ar fi impus o extindere a urmăririi penale pentru fapte ce ar fi fost comise în această perioadă, aceeași situație regăsindu-se și în privința suspectului Florescu Mugurel Cristian.

Judecătorul de cameră preliminară reține că aceeași situație o regăsim și în privința suspectilor Peter Petre, Dobrinou Vasile și Dumitrescu Emil, având în vedere că, în rezoluția de începere a urmăririi penale din 28.05.2007, cauza acuzației a lipsit cu desăvârșire, nefiind deloc descrise faptele ce le erau imputate, pentru ca, prin ordonanța din 16.10.2015, să se dispună schimbarea încadrării juridice a unor fapte nedescrise, dar circumscrise infracțiunilor de tratamente neomenoase și omor calificat, astfel că, prin operațiunea de schimbare a încadrării juridice, li s-a adus acestora la cunoștință, pentru prima dată, faptele pentru care erau cercetați.

În acord cu excepțiile formulate de inculpatul Iliescu Ion, Judecătorul de cameră preliminară reține că, premergător operațiunii de schimbare a încadrării juridice a faptelor – operațiune dispusă prin ordonanța nr. 47/P/2014 din 16.10.2015 – nu a fost niciodată începută și efectuată, în continuare, urmărirea penală față de

suspectul Iliescu Ion pentru fapta constând în aceea că, „în zilele de 11-12.06.1990, în calitate de președinte al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională (C.P.U.N.), împreună cu [...] a decis reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac asupra unei populații civile [...]”.

Mai mult decât atât, Judecătorul de cameră preliminară reține, în ceea ce-l privește pe suspectul Măgureanu Virgil, că, față de rezoluția de începere a urmăririi penale în care cauza acuzației era una eliptic descrisă, în ordonanța nr. 47/P/2014 din 16.10.2015 aceasta a fost schimbată.

Astfel, atât în ceea ce privește infracțiunea prevăzută de art. 357 lit. a) și b), cât și pentru art. 358 alin. (1), alin. (2) lit. d) și alin. (3) din Codul penal din 1969, nu a fost avută în vedere aceeași cauză a acuzației câtă vreme, în rezoluția de începere a urmăririi penale din 12 iunie 2006 s-a reținut

- în ceea ce privește infracțiunea prevăzută de *art.357 alin. 1 lit.a) și b) din Codul penal*, că faptele învinuitului au constat în *vătămarea gravă a integrității fizice a unor grupuri (romi, cei în greva foamei din Piața Universității, participanți la protestele din Piața Universității) și supunerea acestor grupuri la condiții de existență sau tratament de natură să ducă la distrugerea fizică (arestarea ilegală, lovirea și persecutarea membrilor acestor grupuri care au fost luate cu forța de pe stradă sau de la domiciliu, bătăuți și închiși la sediile miliției sau în unitățile de la Băneasa și Măgurele,*
- iar în ceea ce privește infracțiunea prevăzută de *art. 358 alin. 1 și 2 lit. d) și alin. 3 din Codul penal*, că faptele învinuitului au constat în *aceea că membrii grupului de manifestați din Piața Universității și grupuri de romi, luați de pe stradă, au fost lipsiți de libertate fără temei legal și au fost torturați.*

De asemenea, în ceea ce-i privește pe Peter Petre, Dobrinou Vasile și Dumitrescu Emil, astfel cum am arătat *supra*, se poate afirma că, în rezoluția de începere a urmăririi penale, cauza acuzației, fiind una eliptică, aceasta a lipsit și, mai mult decât atât, nici nu le-a fost adusă la cunoștință foștilor învinuiți.

De asemenea, nu poate fi trecut cu vederea că, alături de Peter Petre, Dobrinou Vasile și Dumitrescu Emil (inculpați în prezenta procedură), prin rezoluția nr.75/P/1998 din data de 28.05.2007 a fost începută urmărirea penală și față de foștii miniștri Chițac Mihai și Stănculescu Victor Atanasie, ceea ce solicita parcurgerea procedurii speciale a răspunderii ministeriale prevăzută de Legea nr. 115/1999.

Or, nefiind parcursă această procedură specială, erau pe deplin aplicabile considerentele avute în vedere de Înalta Curte de Casație și Justiție în Sentința penală nr.818 din 17 decembrie 2007, în sensul că nerespectarea acestei proceduri obligatorii „*atrage nulitatea absolută a urmăririi penale*” și „*fiind un caz de indivizibilitate, în sensul prevăzut de art. 33 lit. a din Codul de procedură penală, urmărirea penală trebuie refăcută cu privire la toate persoanele, în raport cu soluția ce va fi adoptată în privința inculpatului Chițac Mihai*”, ceea ce atrage nulitatea absolută a rezoluției nr. 75/P/2007, a urmăririi penale începând cu data de 28.05.2007 și a probatoriului administrat după această dată.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți mai reține, pe lângă faptul că nu le-a fost adusă la cunoștință învinuirea, și că foștii învinuiți nici nu au fost audiați în această calitate, în condițiile în care, sub aspectul cauzei acuzației, **dacă în rezoluția nr. 75/P/1998 din data de 28.05.2007** prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de învinuiții Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil, **s-a reținut** că „*Având în vedere cercetările ce se fac în dosarul nostru nr. 75/P/1998 privind victimele evenimentelor din 13-15 iunie 1990 (morți, răniți, lipsire de libertate în mod ilegal, tratamente neomenoase), precum și fapte de distrugere, fără necesitate militară, a unor clădiri, biblioteci, colecții etc., precum și provocarea de pagube importante economiei naționale, unor instituții de stat și private, unor persoane fizice, sedii de partide și asociații*”, **în ordonanța nr. 47/P/2014 din 16.10.2015 s-a reținut în ceea ce-i privește pe Peter Petre și Dobrinoiu Vasile** că, „*în calitate de comandant al U.M. 0575 Măgurele, respectiv al U.M. 0828 Băneasa - Școala Superioară de Ofițeri a Ministerului de Interne, în perioada 13-15.06.1990 a sprijinit atacul violent declanșat asupra unei populații civile din București de către peste 10.000 de muncitori din centre industriale și bazine carborifere din țară, consecința acestui atac fiind vătămarea coroprală și lipsirea de libertate a unui număr de peste 1.000 persoane*”, **iar în ceea ce-l privește pe Dumitrescu Emil** că „*în zilele de 13-15 iunie 1990, în calitate de membru al Consiliului Frontului Salvării Naționale, a participat în mod direct și a coordonat atacul violent declanșat asupra unei populații civile din București de către forțele militare ale Ministerului de Interne, Ministerului Apărării Naționale și Serviciului Romând de Informații, dar și atacul declanșat ulterior de către cei peste 10.000 de muncitori din centre industriale și bazine carborifere din țară, consecința acestui atac fiind vătămarea corporală și lipsirea de libertate a aprox. 1.000 persoane*”.

Prin cererea formulată de inculpatul Iliescu Ion, prin apărătorul său ales, acesta a solicitat ca, „*Analizând așadar ordonanța de începere a urmăririi penale, cea de scoatere de sub urmărire penală și cea din urmă de infirmare a ordonanței*

de scoatere de sub urmărire penală”, Judecătorul de cameră preliminară să constate că, „în ceea ce privește învinuirea adusă la cunoștința inculpatului la momentul începerii urmăririi penale, faptele nu au fost niciodată descrise și, deci, nu i-au fost aduse la cunoștință”.

Deși inculpatul Iliescu Ion nu a invocat-o în mod expres, Judecătorul de cameră preliminară reține că acesta a invocat, indirect, nulitatea relativă a rezoluției nr.75/P/1998 din data de 09 iunie 2005 prin care a fost începută urmărirea penală împotriva acestuia, în cuprinsul cererilor formulate în scris făcând referire la aceasta în legătură directă cu ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16.10.2015 prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice în privința faptelor de care Iliescu Ion a fost învinuit, inițial, prin rezoluția nr. 75/P/1998.

Astfel, inculpatul Iliescu Ion a susținut că „Prin operațiunea de schimbare a încadrării juridice, în fapt, i-a fost adusă la cunoștință, pentru prima dată, fapta pentru care este cercetat, respectiv aceea de a decide reprimarea violentă a manifestației din Piața Universității, în baza acestei hotărâri fiind declanșat, în dimineața zilei de 13.06.1990, un atac asupra unei populații civile, atac soldat cu decesul a patru persoane și rănirea a altor trei prin împușcare, precum și vătămarea corporală și lipsirea de libertate a aproximativ 270 de persoane și de a decide organizarea deplasării la București a peste 10.000 de muncitori care, în zilele de 14 și 15 iunie 1990, au continuat atacul declanșat în dimineața zilei de 13 iunie 1990 asupra unei populații civile, provocând vătămarea corporală și lipsirea de libertate a unui număr de peste 1.000 persoane, iar prin ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale s-a reținut și i-a fost adusă la cunoștința învinuirea, faptele constând în aceea că a decis, organizat și coordonat un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, având consecințele indicate. Or, până la momentul schimbării încadrării juridice nu s-a imputat inculpatului și nici adus la cunoștință că a decis, organizat și coordonat un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile, având consecințele indicate, ci doar au fost cercetate rezultatele acțiunilor, în mod generic, întreprinse, de diverse persoane în perioada 13-15 iunie 1990. Astfel, în esență, prin ordonanța a cărei nulitate o invocăm nu s-a efectuat nicio operațiune de schimbare a încadrării juridice, de vreme ce premisa schimbării încadrării juridice este existența descrierii unei fapte specifice la momentul începerii urmăririi penale, ci s-a realizat o veritabilă punere sub învinuire a inculpatului, pentru prima dată”.

Judecătorul de cameră preliminară, în acord cu criticile formulate de inculpatul Iliescu Ion, reține că **art. 6 par. 3 lit. a)** din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale reglementează **dreptul**

acuzatului de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației ce i se aduce.

Dispozițiile convenționale precitate evidențiază necesitatea ca autoritățile naționale să depună o maximă diligență cu privire la modul în care se face notificarea acuzației către cel interesat, deoarece actul de acuzație are un rol determinant în procedura penală. Începând cu data notificării, persoana în cauză este oficial avizată despre baza factuală și juridică a învinuirii ce i se aduce (Hotărârea din 19 decembrie 1989 pronunțată în cauza *Kamasinski împotriva Austriei*, par.79; Hotărârea din 25 martie 1999 pronunțată în cauza *Pelissier și Sassi împotriva Franței*, par.51-52; Hotărârea din 25 iunie 2000 pronunțată în cauza *Mattocia împotriva Italiei*, par.59).

Art. 6 par. 3 lit. a) din Convenție recunoaște acuzatului nu numai dreptul de a fi informat cu privire la natura acuzației, adică încadrarea juridică, ci și cu privire la **cauza** acuzației, adică faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația.

Instanța europeană de contencios al drepturilor omului a decis că sfera de aplicare a art.6 par. 3 lit. a) din Convenție trebuie apreciată, în special, în lumina dreptului general la un proces echitabil, garantat de art. 6 par. 1 din Convenție.

În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui inculpat constituie o condiție esențială a echității procedurii. Totodată, există o legătură între lit. a) și lit. b) ale art. 6 par. 3 din Convenție, iar dreptul de a fi informat cu privire la cauza și natura acuzației trebuie să fie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea (Hotărârea din 25 martie 1999 pronunțată în cauza *Pelissier și Sassi împotriva Franței*, par. 54; Hotărârea din 1 martie 2001 pronunțată în cauza *Dallos împotriva Ungariei*, par.47).

Cât privește dreptul la apărare, Curtea Constituțională a României a reținut în paragraful 38 al Deciziei nr. 336 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, că acesta este de natură constituțională, fiind consacrat în art.24 din Constituție, precum și, prin prisma art. 20 din Constituție, de natură convențională, în condițiile în care art. 6 par. 3 lit. c) din Convenție reglementează aspecte particulare ale dreptului la un proces echitabil prevăzut de paragraful 1 al aceluiași articol, garantează că procedura pornită împotriva unui acuzat nu se va derula fără ca acesta să fie apărat în mod efectiv și adecvat.

Tot instanța de contencios constituțional a reținut în considerentele Deciziei nr.90/2017, paragraful 31: „Astfel, prin Decizia nr. 599 din 21 octombrie 2014, [paragrafele 33-34](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 886 din 5 decembrie 2014, Curtea Constituțională a reținut că **noțiunea de**

"**acuzatie în materie penală**" trebuie înțeleasă în sensul Convenției și poate fi definită drept "notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale", definiție care depinde, de asemenea, de existența sau absența unor "repercusiuni importante asupra situației (suspectului) " (a se vedea Hotărârea din 27 februarie 1980, pronunțată în Cauza Deweer împotriva Belgiei, paragraful 46; Hotărârea din 15 iulie 1982, pronunțată în Cauza Eckle împotriva Germaniei, paragraful 73.). În acest sens, Curtea a reținut că actualul [Cod de procedură penală](#) consacră trei modalități de acuzație în materie penală, reglementate de [art. 307](#) - referitor la aducerea la cunoștință a calității de suspect, de [art. 309](#) - referitor la punerea în mișcare a acțiunii penale și la aducerea la cunoștință a calității de inculpat și de [art. 327 lit. a\)](#) - referitor la rezolvarea cauzelor prin emiterea rechizitoriului și sesizarea instanței de judecată. Dacă în primele două situații organul judiciar este obligat potrivit [art. 307](#) și [art. 309](#) din Codul de procedură penală să aducă la cunoștință suspectului sau inculpatului natura acuzației, situația este cu totul diferită în cazul în care schimbarea de încadrare juridică intervine după momentul procesual al punerii în mișcare a acțiunii penale. Astfel, persoana interesată nu beneficiază de **plenitudine de exercițiu în vederea atingerii finalității urmărite prin exercitarea dreptului la apărare în cadrul unui proces echitabil**. În acest sens, prin Hotărârea din 25 iulie 2000, pronunțată în Cauza Mattoccia împotriva Italiei, paragrafele 58-72, Curtea de la Strasbourg a statuat că cerințele de la [paragraful 3](#) al art. 6 din Convenție reprezintă aspecte particulare ale dreptului la un proces echitabil, garantat de [paragraful 1](#). În acest sens, **cerinței de la art. 6 paragraful 3 lit. a) din Convenție trebuie să i se acorde atenție sporită, notificarea acuzației jucând un rol crucial în procesul penal**. De aceea, oricărui acuzat trebuie să i se aducă la cunoștință **cu promptitudine și în detaliu, atât cauza acuzației** respectiv faptele materiale pretinse împotriva lui, cât și natura acuzației, adică calificarea legală (încadrarea juridică) a acestor fapte materiale. **Curtea de la Strasbourg a considerat că, în materie penală, furnizarea de informații complete și detaliate privind acuzațiile împotriva unui pârât este o condiție esențială pentru a se asigura că procedurile sunt corecte**. Amploarea acestor informații variază în funcție de particularitățile fiecărei spețe, sens în care caracterul adecvat al acestora va fi apreciat în funcție de respectarea cerințelor art. 6 [paragraful 1](#) și [3 lit. a\)](#) din Convenție, potrivit cărora oricare acuzat trebuie să beneficieze de timpul și înlesnirile necesare în vederea pregătirii apărării".

De asemenea, Judecătorul de cameră preliminară reține că art. 6 din Codul de procedură penală din 1969 (forma din data de 05 iunie 2005) avea denumirea marginală de „**Garantarea dreptului de apărare**”, cu următorul cuprins al alineatelor (1) – (3) :

(1) „Dreptul de apărare este garantat învinuitului, inculpatului și celorlalte părți în tot cursul procesului penal”.

(2) „În cursul procesului penal, organele judiciare sunt obligate să asigure părților deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prevăzute de lege și să administreze probele necesare în apărare”.

(3) „Organele judiciare au obligația să-l încunoștințeze, **de îndată și mai înainte de a-l audia**, pe învinuit sau pe inculpat **despre fapta pentru care este cercetat**, încadrarea juridică a acesteia și să-i asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării”.

Așadar, Codul de procedură penală din 1969, în forma de la data începerii urmăririi penale față de învinuiții Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil reglementa dreptul la apărare ca principiu al procedurilor penale și al procesului penal în ansamblul său, în concordanță cu prevederile constituționale și convenționale ce consacră acest drept, stabilind **atât dreptul învinuitului de a fi informat de îndată și înainte de a fi ascultat despre fapta** pentru care se efectuează urmărirea penală și încadrarea juridică a acesteia, **cât și garanții procesuale**, în mod special obligația organelor judiciare de a asigura **exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către învinuit** în tot cursul procesului penal.

Or, după cum s-a dezvoltat în considerentele de mai sus, rezoluțiile de începere a urmăririi penale față de învinuiții Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil erau eliptice din punctul de vedere al descrierii faptelor pentru care s-a dispus începerea urmăririi penale, iar sub aspectul aducerii la cunoștință a învinuirii, în conformitate cu exigențele ce derivă din art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, acest lucru nu s-a realizat în procedura finalizată prin rezoluția nr. 175/P/2008 din 17 iunie 2009.

Ulterior redeschiderii urmăririi penale de către Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a arătat în considerente că, deși ordonanța nr. 47/P/2014 din data de 16.10.2015 trebuia să fie motivată, în sensul prevăzut de art. 286 alin. (1) lit. c) și d) din Codul de procedură penală, lipsa motivării acesteia, după cum s-a menționat *supra*, a echivalat cu o lipsă de aducere la cunoștință a acuzației.

Mai mult decât atât, fără ca suspectii (foști învinuiți) să cunoască acuzațiile ce le-au fost aduse în procedura judiciară anterioară încheiată prin rezoluția nr. 175/P/2008 din 17 iunie 2009 – *procedura judiciară fiind redeschisă și confirmată de Judecătorul de cameră preliminară* – , prin ordonanța nr. 47/P/2014 din 16.10.2015, procurorii au procedat, fără a motiva în vreun fel, la

schimbarea încadrării juridice a unor fapte nedescrise în rezoluțiile de începere a urmăririi penale din vechea procedură, dar circumscrise perioadei 13-15 iunie 1990, adăugând, în mod nelegal, în operațiunea juridică de schimbare a încadrării juridice în ceea ce-i privește pe Iliescu Ion și Măgureanu Virgil, respectiv de extindere a urmăririi penale în ceea ce-l privește pe suspectul Florescu Mugurel-Cristian, și perioada 11-12 iunie 1990 pentru care nu fusese niciodată începută urmărirea penală.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza *Mattoccia contra Italiei*, a hotărât că o informare precisă și completă cu privire la faptele care i se reproșează acuzatului reprezintă o condiție esențială cu privire la echitatea procedurilor judiciare, stabilind că autoritățile naționale trebuie să depună o maximă diligență cu privire la modul în care se face notificarea acuzației către cel interesat.

Procedând în maniera descrisă anterior, lipsa aducerii la cunoștință a învinuirii a determinat o încălcare gravă și esențială a dreptului la apărare și, implicit, a dreptului la un proces echitabil, atât în procedura finalizată prin rezoluția nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009, cât și ulterior redeschiderii urmăririi penale, în cauza nr. 47/P/2014.

Judecătorul de cameră preliminară reține că vătămarea descrisă nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea atât a rezoluțiilor de începere a urmăririi penale din prima procedură judiciară – nr. 75/P/1998 din 09.05.2005, nr. 75/P/1998 din 12.06.2006 și nr. 75/P/1998 din 28.05.2007, cât și a ordonanței de schimbare a încadrării juridice/extindere a urmăririi penale nr. 47/P/2014 din 16.10.2015, ca urmare a constatării nulității acestora.

Aplicând dispozițiile art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală ce reglementează efectul extensiv (de iradiere) al nulității, urmează a fi sancționate cu nulitatea și actele procesuale/procedurale ulterioare care se află în legătură de interdependență și prin care a fost extinsă urmărirea penală față de alți suspecți, respectiv pusă în mișcare acțiunea penală față de inculpați.

Așadar, constatând nulitatea următoarelor acte de urmărire penală

- Rezoluția nr.75/P/1998 din 9 iunie 2005 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de Iliescu Ion;
- Rezoluția nr.75/P/1998 din data de 12 iunie 2006 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de Măgureanu Virgil;

- Rezoluția nr.75/P/1998 din data de 28 mai 2007 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale, printre alții, față de Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 16.10.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspectilor Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil și extinderea urmăririi penale față de suspectii Florescu Mugurel Cristian, Dumitru Nicolae, Ionescu Cazemir Benedict, Burlec-Plăieș Cornel, Cozma Miron și Drella Matei;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 29.10.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectii Roman Petre și Voiculescu Gelu Voican,
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 19.10.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectul Sârbu Adrian;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 23.12.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectii Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, punerea în mișcare a acțiunii penale față de Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 08.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian, extinderea urmăririi penale față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre și punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpații Iliescu Ion, Roman

Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre;

- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 17.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectul Ghinescu Alexandru;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 26.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul Ghinescu Alexandru,

pe cale de consecință se va constata și nulitatea rechizitoriului întocmit în cauză, dat fiind faptul că actul de sesizare a instanței se află în legătură directă cu acesta acte procesuale, valabilitatea rechizitoriului depinzând de valabilitatea actelor procesuale anterioare.

Drept urmare, în condițiile în care urmărirea penală din dosarul nr. 74/P/1998 (ulterior 44/P/2006) – *ce s-a constituit în primul palier al prezentei cauze (filele 292-363 din prezenta hotărâre)* – a fost sancționată de către Înalta Curte de Casație și Justiție cu nulitatea absolută prin Sentința penală nr. 818 din 17 decembrie 2007, definitivă prin Decizia penală nr. 407 din 23 iunie 2008, iar ulterior restituirii cauzei procurorii nu au mai început, din nou, urmărirea penală, la care se adaugă aspectele de nelegalitate din dosarul nr.75/P/1998 (ulterior 175/P/2008) – *ce se constituie în al doilea palier al prezentei cauze* –, în care au fost sancționate cu nulitatea toate actele procesuale, iar ca urmare a aplicării efectului iradiant și asupra celor de după redeschiderea urmăririi penale din dosarul nr. 47/P/2014, se va constata nulitatea rechizitoriului nr.47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare și, pe cale de consecință, excluderea tuturor probelor administrate în cursul urmăririi penale, urmând a nu se mai analiza cererile inculpaților sub aspectul legalității administrării probelor, având în vedere excluderea tuturor acestora.

Drept consecință, se va dispune restituirea cauzei la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare.

2. Probațiunea administrată după începerea urmăririi penale față de învinuiții ILIESCU ION, MĂGIREANU VIRGIL, PETER PETRE, DOBRINOIU VASILE și DUMITRESCU EMIL. Declarații de părți vătămate și martori.

2.1. ILIESCU ION

Prin Rezoluția nr.75/P/1998 din data de 09.06.2005 [fila 2(4/241 dosar electronic), vol.16 d.u.p.] a fost începută urmărirea penală față de Ion Iliescu.

Rezoluția de începere a urmăririi penale are următorul cuprins:

*„Examinând dosarul nr.75/P/1998 și văzând dispozițiile art.6 alin.3 din Codul de procedură penală,
În baza art.228 alin.6 C.p.p.*

Dispun

Începerea urmăririi penale cu privire la:

Ion Iliescu – fiul lui [...] pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de art.356 , art.357 lit.a, b și c, art.358 lit.d, art.162, art.163, art.168¹, art.217 alin.4, art.264, art.26 rap. la art.267 și art.267¹ alin.2 Cod penal.”

Astfel cum s-a dezvoltat anterior, rezoluției din data de 09 iunie 2005 prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de Iliescu Ion îi lipsește cauza acuzației.

După cum se va dezvolta în continuare, lipsa cauzei acuzației din cuprinsul rezoluției de începere a urmăririi penale nu a fost suplinită de procurorul de caz nici măcar după ce învinuitul Iliescu Ion, prin apărătorii săi aleși, a solicitat, în 3 rânduri, să i se aducă la cunoștință baza factuală a acuzațiilor.

În aceste condiții, prin modalitatea în care s-a desfășurat ancheta penală, învinuitului Iliescu Ion i-a fost încălcat, în mod grav și iremediabil, dreptul la apărare, în continuare urmând a fi menționați martorii ce sunt propuși prin rechizitoriul nr. 47/P/2014 și care au fost audiați în dosarul nr. 75/P/1998, în raport de data de începere a urmăririi penale față de învinuitul Iliescu Ion, iar ulterior, de solicitările repetate, dar cărora nu li s-a dat curs, formulate de același învinuit de a i se aduce la cunoștință cauza acuzațiilor, tocmai pentru a-și putea pregăti apărarea.

Totodată, se va menționa și dacă acești martori au mai fost reaudiați după redeschiderea urmăririi penale ce a fost dispusă de Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prin Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015.

1. În aceeași zi în care a fost începută urmărirea penală față de Iliescu Ion, respectiv în **09.06.2005**, a fost audiat martorul **Moraru Mircea** (filele 359 și 360, vol.147) – martor NEREAUDIAT
2. La data de **16.06.2005** a fost audiat martorul **Velicu Doru** (fila 161, vol.19 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
3. La data de **24.06.2005** a fost audiat martorul **Popescu Ovidiu** [filele 29-41 (46-70/545), vol. 41 d.u.p.] – martor NEREAUDIAT
4. La data de **26.07.2005** a fost audiat în calitate de martor **Mihăescu Iulian**(filele 348-349, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT
5. La data de **27.07.2005** au fost audiați martorii
 - **Burlacu Constantin** (filele 361 și 362, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Grigore Petrică** (filele 355 și 356, vol.147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Mateiu Vasile** (filele 366 și 367, vol.147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Negoită Nicolae** (fila 363, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
6. La data de **28.07.2005** au fost audiați martorii
 - **Tudor Ion** (filele 364 și 365, vol 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Marinescu Florin** (filele 370 și 371, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Pasa Ion** (fila 369, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT
 - **Trușor George** (fila 368, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
7. La data de **02.08.2005** a fost audiat în calitate de martor **Cristian Gheorghe** (vol. 147, fila 350, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
8. La data de **11.08.2005** a fost audiat în calitate de martor **Ionescu Stelian** (fila 76, vol. 19 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
9. La data de **19.08.2005** a fost audiat în calitate de martor numitul **Nistor Ștefan** (filele 59-60, vol.19 d.u.p., aceeași declarație aflându-se și la filele 55-56, vol. 145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
10. La data de **04.08.2005** a fost audiat în calitate de martor **Spînu Robert** (filele 382-383, vol.147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
11. Tot în luna **august (08) 2005** [nu este menționată ziua] a fost audiată în calitate de martor **Osipov Daciana** (filele 162-190, vol. 19 d.u.p., aceeași declarație aflându-se și la filele 71-99, vol. 129 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;

12. La data de **20.09.2005** au fost audiați martorii
- **Ciobotaru Ticu Sterian** (vol. 25, filele 133-134, vol. 25 d.u.p.. Este de făcut mențiunea că aceeași declarație se află și la filele 279-280, vol.169 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Tănase Vasile** (vol. 147, filele 387-388, vol.147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
13. La data de **21.09.2005** au fost audiați martorii
- **Ciocan Gavrilă** (filele 397-398, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Mihalcea Vasile** (filele 378-379, vol.147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Vizinteanu Aurelian** (filele 380-381, vol.147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Voicu Viorel** (filele 372-373, vol.147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
14. La data de **22.09.2005** a fost audiați martorii
- **Ceapă Paul** (filele 376-377, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Lataianu Florin – Daniel** (filele 374-375, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Păduraru Silviu – Costel** (filele 393-394, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Scripcaru Marin** (vol. 147, filele 391-392, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
15. La data de **30.09.2005** a fost audiat în calitate de martor **Ciocan Costel** (filele 395-396, vol. 147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
16. La data de **06.10.2005** au fost audiați martorii
- **Serițan George** (fila 10, vol.126 d.u.p.);
 - **Voicu Rodica (fostă Dincă)** (fila 29, vol. 126 d.u.p.);
17. La data de **13.10.2005** a fost audiat martorul **Stan Nicolae** (fila 176, vol.148 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
18. La data de **11.10.2005** a fost audiat martorul **Breazu Ioan** (filele 52-53, vol. 37 d.u.p.. Aceeași declarație se află și la filele 438-439, vol. 214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
19. La data de **17.10.2005** a fost audiat martorul **Stănescu Adrian** (filele 220-230, vol.88 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
20. La data de **19.10.2005** a fost audiat martorul **Abraham Pavel** (filele 23-24, vol. 126 d.u.p.);

21. La data de **24.10.2005** a fost audiat martorul **Pop Romeo** (vol. 19, filele 51-55, vol.19 d.u.p. Aceeași declarație se află la filele 50-54, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
22. La data de **01.11.2005** a fost audiat martorul **Rogoz Cezar - Vladimir** (filele 191-194, vol.19 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele 92-94, vol.25 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
23. La data de **11.11.2005** a fost audiat martorul **Mănuclu Ioan** (filele 104 și 105, vol. 21 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
24. La data de **22.11.2005** au fost audiați martorii
- **Bădîrcă Victor** (fila 335, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Pană Doru** (vol. 30, fila 30, vol.30 d.u.p. Aceeași declarație se află și la fila 39, vol.169 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
25. La data de **23.11.2005** a fost audiat martorul **Ardeiu Petre** (fila 346, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
26. La data de **25.11.2005** a fost audiat martorul **Drăghici Teodor Sergiu** (filele 71-75, vol. 19 d.u.p.. Aceeași declarație se regăsește și la filele 84-88, vol.19 d.u.p. și filele 63-67, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
27. La data de **28.11.2005** a fost audiat martorul **Gnaticov Mihai** (filele 462 și 463, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
28. La data de **29.11.2005** a fost audiat martorul **Spineanu Cornelia** (fila 58, vol.19 d.u.p. Aceeași declarație se află și la fila 36, vol.170 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
29. La data de **13.12.2005** a fost audiat martorul **Costinaș Benoni - Gheorghe – Ioan** (filele 43-44 și 45-49, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
30. La data de **14.12.2005** au fost audiați martorii
- **Cioară Gheorghe** (fila 331, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT
 - **Dobre Alexandru** (fila 330, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
31. La data de **15.12.2005** a fost audiat martorul **Matei Ilie** (filele 349-351, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
32. La data de **10.01.2006** au fost audiați martorii
- **Truțulescu Gheorghe** (filele 352-354, vol.147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Vucicovici Dan - Mihail** (filele 141-143, vol.4 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;

33. La data de **22.01.2006** a fost audiat martorul **Ivanovici Constantin** (filele 37-40, vol.19 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele 33-36, vol.155 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
34. La data de **24.01.2006** au fost audiați martorii
- **Golgoțiu Mircea** (filele 356 și 357, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Păltănea Corneliu** (fila 160, vol.156 d.u.p.);
 - **Voicescu Benor Dorelian** (filele 352-353, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
35. La data de **25.01.2006** au fost audiați martorii
- **Grosu Aurelian**(filele 337-339, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Stănișel Iulia** (fila 329, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
36. La data de **26.01.2006** a fost audiat martorul **Andrei Nicolae** (filele 340 și 341, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
37. La data de **27.01.2006** au fost audiați martorii
- **Clipici Gheorghe** (filele 363-366, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Negoiu Gheorghe** (filele 410-412, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
38. La data de **30.01.2006** au fost audiați martorii
- **Rusu Mircea** (filele 361 și 362, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Groza Teodor** (filele 369 și 370, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
39. La data de **02.02.2006** au fost audiați martorii
- **Kelemen Tiberiu - Ștefan** (475-476, vol.214 d.u.p.);
 - **Pop Mihai Gheorghe** - (vol. 37, filele 49-51, vol.37 d.u.p.. Aceeași declarație se află și la filele 464-466, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
40. La data de **08.02.2006** au fost audiați martorii
- **Botoroagă Ionel** (vol. 155, filele 189-193, vol.155 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele 467-471, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Codrea Ioan** (filele 56-57, vol.37 d.u.p.. Aceeași declarație se află și la filele 367 și 368, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
41. La data de **14.02.2006** au fost audiați martorii

- **Bălănoiu Nicolae** (vol. 19, filele 222-223, vol. 19 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele 1-2, vol.211 d.u.p.);
 - **Vulcan Mircea** (fila 224, vol.19 d.u.p.. Aceeași declarație se regăsește și la filele 3-4, vol.211 d.u.p.);
- 42.** La data de **22.02.2006** a fost audiat martorul **Poienar Maria** (filele 374-375, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 43.** La data de **27.02.2006** a fost audiat martorul **Ababei Cătălin-Leonard** – (fila 401, vol.147 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 44.** La data de **28.02.2006** au fost audiați martorii
- **Marinescu Mihai – Emil** (vol. 48, filele 60-64, vol.48 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Pop Constantin** (filele 107-108, vol.25 d.u.p.. Aceeași declarație se regăsește și la filele 60-61, vol. 36 d.u.p. și filele 458-459, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 45.** La data de **01.03.2006** a fost audiat martorul **Țărăngoiu Tiberiu** (filele 376-377, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 46.** La data de **08.03.2006** au fost audiați martorii
- **Ciort Ilie Marcu** (vol. 214, filele 407-409, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Constantin Tudor** (filele 399-401, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Kovacs Sorin Gheorghe** (filele 402-404, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Stănoiu George** (filele 405 și 406, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 47.** La data de **15.03.2006** au fost audiați martorii
- **Ciontu Ionel** (filele 255-257, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Ivan Maria** (filele 418-420, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Truică Simona Lorela** - (filele 413-415, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT
- 48.** La data de **16.03.2006** a fost audiat martorul **Popescu Ioan – Nicolae** (filele 454-456, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 49.** La data de **21.03.2006** a fost audiat martorul **Gorzo Octavian-Dan** (filele 21-27, vol.156 d.u.p.);
- 50.** La data de **23.03.2006** a fost audiat martorul **Dima Marin** (filele 220-223, vol.6 d.u.p.. Aceeași declarație se află și la filele 357-360, vol.169 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 51.** La data de **28.03.2006** au fost audiați martorii

- **Crețu Constantin** (vol. 19, filele 101-103, vol.19 d.u.p.. Aceeași declarație se află și la filele 75-77, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Dârzu Bogdan** (filele 99-100, vol.19 d.u.p.. Aceeași declarație se află și la filele 78-79, vol. 145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 52.** La data de **29.03.2006** a fost audiat martorul **Stoica Dumitru** (filele 181-182, vol.22 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 53.** La data de **03.04.2006** a fost audiat martorul **Ghezzo Victor-Dumitru** (vol. 19, filele 79-80, vol.19 d.u.p.. Aceeași declarație se află la filele filele 68-69, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 54.** La data de **06.04.2006** a fost audiat martorul **Cristea Romulus Vasile** (filele 73-79, vol.171 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 55.** La data de **10.04.2006** au fost audiați martorii
- **Birău Avram-Nicolae** - (filele 104-105, vol.19 d.u.p.. Aceeași declarație se află și la filele 80-81, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Codescu Marian - Emanuel** (fila 270, vol.37 d.u.p. Aceeași declarație se află și la fila 366, vol.145 d.u.p.);
- 56.** La data de **12.04.2006** au fost audiați martorii
- **Gădină Elena** (filele 68-70, vol.19 d.u.p.. Aceeași declarație se află și la filele 57-59, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Ghinescu Alexandru [inculpat în prezenta cauză]** (filele 284-291, vol.37 d.u.p. În acest din urmă volum, la filele 292-294, se află și o declarație olografă a aceleiași persoane, în aceeași calitate. Aceleași declarații se află și la filele 308-315 și 316-318, vol.145 d.u.p.);
 - **Teodoridis Virgil** (filele 276-281, vol.37 d.u.p. În acest din urmă volum, la filele 282-283, se află și o declarație olografă a aceluiași martor. Aceleași declarații se află și la filele 372-377 și 378-379, vol.145 d.u.p.);
- 57.** La data de **18.04.2006** au fost audiați martorii
- **Asaftei Dumitru** (filele 383-384, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Bele Ioan** (filele 379-381, vol.168 d.u.p.);
 - **Crișan Vasile**(filele 366-367, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Demeter Ioan** (filele 370-372, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;

- **Fodor Emil** (filele 368-369, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Hădărugă Constantin** (filele 387-389, vol.168 d.u.p.);
 - **Mateșoi Adrian** (fila 365, vol.168 d.u.p., declarație olografă, nefiind menționat numărul de dosar);
 - **Oltean Nicolae** (fila 382, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Petreanu Gheorghe**(filele 385-386, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Semeniuc Gheorghe** (filele 375-377, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 58.** La data de **19.04.2006** a fost audiat martorul **Nistea Gheorghe** (filele 390-391, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 59.** La data de **27.04.2006** au fost audiați martorii
- **Dragomir Alin – Gabriel** (filele 218-220, vol.171 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Grigore Radu** (filele 72-75, vol.137 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 60.** La data de **04.05.2006** au fost audiați martorii
- **Adiaconiței Neculai** (filele 137-141, vol.169 d.u.p.);
 - **Badea Nicolae** (fila 259, vol.37 d.u.p. În acest din urmă volum, la fila 260, se află și o declarație olografă a aceluiași martor. Aceleași declarații se află și la filele 355 și 356, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Badea Viorel - Florin** (fila 267, vol.37 d.u.p. În acest din urmă dosar, la filele 268-269, se află o declarație olografă a aceluiași martor. Aceleași declarații se află și la filele 363 și 364-365, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Cojocaru Constantin** (fila 264, vol. 37 d.u.p.. În același dosar, la filele 265-266, se află declarația olografă a aceluiași martor. Aceleași declarații se găsesc și la filele 360 și 361-362, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Dobrescu Daniel - Cătălin** (filele 261-263, vol.37 d.u.p. Aceeași declarație se regăsește și la filele 357-359, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Miron Voicu** (filele 132-135, vol.169 d.u.p.);
 - **Mustafa Aurel** (filele 149 – 150, vol.169 d.u.p.);
 - **Pavel Cornel** (filele 142 – 145, vol.169 d.u.p.);
- 61.** La data de **05.05.2006** au fost audiați martorii

- **Grigore Gheorghe** (filele 1-7, vol.25 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele filele 1-7, vol.170 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Necoară Gavrilă** (filele 124-127, vol.169 d.u.p.);
 - **ȚăranuDănuț** (filele 130-131, vol.169 d.u.p.);
 - **Țoncu Dorel Vasile** (filele 146, 147, vol.169 d.u.p.);
- 62.** La data de **06.05.2006** au fost audiați martorii
- **Brăilescu Victor** (filele 188-189, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Bulugean Elena** (filele 178-180, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Chirilă Viorel** (filele 192-194, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Duhnea Iordache-Panait** (filele 169-170, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Șerban Ana** (filele 175-177, vol.168 d.u.p.) martor – NEREAUDIAT;
 - **Ursache Margareta** (filele 171-174, vol.168 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 63.** La data de **08.05.2006** au fost audiați martorii
- **Barbu Paul** (filele 159-161, vol.169 d.u.p.);
 - **Hanganu Nicolae** (filele 173-175, vol.169 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Hanganu Spiridon** (filele 178-186, vol.169 d.u.p.);
 - **Pandelaș Petrea** (filele 157-158, vol.169 d.u.p.);
 - **Sailă Vasile** (filele 151-152, vol.169 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Tutulan Nelu** (filele 162-167, vol.169 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 64.** La data de **09.05.2006** au fost audiți martorii
- **Achiriloaie Ioan** (filele 355-356, vol.10 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT
 - **Burduja Constantin** (filele 353-354, vol.10 d.u.p.. Aceeași declarație se află la filele 176-177 , vol.169 d.u.p.);
 - **Dascălu Ioan** (filele 187-190, vol.169 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 65.** La data de **10.05.2006** au fost audiați martorii
- **Adam Ioan Corneliu** - (filele 193-195, vol.169 d.u.p.);

- **Capelaru Dorin** (filele 198-201, vol.169 d.u.p.);- NEREAUDIAT
 - **Leba Lică** (filele 196-197, vol.169 d.u.p. - NEREAUDIAT);
 - **Ruşanu Otilia – Valeria** (filele 211-215, vol.171 d.u.p. – NEREAUDIAT);
 - **Stir Grigore**(filele 191-192, vol.169 d.u.p.)
- 66.** La data de **16.05.2006** a fost audiat martorul **Rotariu Adrian** (filele 254-255, vol.37 d.u.p. În acest din urmă dosar, la filele 256-258, se află și o declarație olografă a aceleiași persoane. Aceste declarații se află și la filele 303-304 și 305-307, vol.145 d.u.p.);
- 67.** La data de **17.05.2007** au fost audiați martorii
- **Arachelian Vartan** (filele 44-49, vol.25 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele 42-47, vol.129 d.u.p.);
 - **Stejar Sergiu - Constantin** (filele 240-245, vol.171 d.u.p. – NEREAUDIAT);
- 68.** La data de **18.05.2006** a fost audiat martorul **Bolbea Marian** (filele 54-55, vol.36 d.u.p.);- NEREAUDIAT
- 69.** La data de **19.05.2006** au fost audiați martorii
- **Doicescu Nicolae** (filele 295-299, vol.37 d.u.p. Aceeași declarație se găsește și la filele 380-383, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Iordache Puiu Claudiu** (filele 13-15, vol.171 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 70.** La data de **22.05.2006** a fost audiat martorul **Diaconescu Ion** (filele 221 – 240, vol.22 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 71.** La data de **23.05.2006** au fost audiați martorii
- **Ardelean Teodor - Dorin** (filele 216-217, vol.171 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT
 - **Constantinescu Nicolae-Florin** (vol. 25, filele 22-33, vol. 25 d.u.p.. Aceeași declarație se găsește și la filele 30-41, vol.129 d.u.p.);
 - **Ionescu Silvian** (filele 50-51, vol.25 d.u.p.. Aceeași declarație se află la filele 48-49, vol.129 d.u.p.);
- 72.** La data de **24.05.2006**, în aceeași zi în care învinuitul Iliescu Ion era citat în calitate de învinuit pentru „audieri” [fila 15 (20/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p.], fără a i se fi adus la cunoștință învinuirea, neexistând un proces-verbal care să se circumscrie obligației impuse organului de urmărire penală prin art.70 alin. (2) din Codul de procedură penală din 1969 (astfel cum se va dezvolta *infra*), au fost audiați

- **Mihai Mihai** - (filele 56-57, vol.36 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- **Pavelescu Aurelian** (fila 249, vol.22 d.u.p. – audiat în calitate de parte vătămată/parte civilă) – martor NEREAUDIAT;

La data de **24.05.2006, după un interval de 11 luni și 16 zile de la data începerii urmăririi penale față de Iliescu Ion**, în dosarul nr. 75/P/1998, procurorul de caz a întocmit un proces-verbal ce are următorul conținut:

„[...]

Azi, data de mai sus, ca urmare a citației primite, s-au prezentat la audieri senatorul Ion Iliescu împreună cu avocații săi aleși [...]

Discutând pe marginea rezoluției de începere a urmăririi penale din data de 9 iunie 2005, apărătorii domnului Ion Iliescu au arătat că este necesar, înainte de audiere, ca în conformitate cu art.6 alin.3 C.pr.pen., rezoluția de începere a urmăririi penale să menționeze și faptele care au primit încadrarea juridică în rezoluția amintită mai sus.

Față de cele de mai sus, în calitate de procuror care efectuează urmărirea penală, mi-am însușit opiniile apărătorilor aleși ai domnului Ion Iliescu și urmează ca rezoluția susamintită să fie completată și cu faptele imputate celui cercetat” (fila 6/241, vol.16 d.u.p.).

Astfel cum s-a menționat *supra*, rezoluția de începere a urmăririi penale față de învinuitul Iliescu Ion este din data de 09.06.2005.

Trecând atât peste faptul că art. 228 alin. (6) din Codul de procedură penală 1969 (reținut de procuror ca temei al începerii urmăririi penale în cuprinsul rezoluției din 09.06.2005) reglementa confirmarea, de către procuror, a propunerii organelor de urmărire penală (poliție) de a nu se începe urmărirea penală, cât și peste cel care viza începerea urmăririi penale pentru infracțiuni introduse în Codul penal din 1969 ulterior evenimentelor din iunie 1990 circumscrise ilicitului penal de către procuror în rezoluția de începere a urmăririi penale, Judecătorul de cameră preliminară reține că, din data de 09.06.2005 și până în data de 24.05.2006 (un interval de 11 luni și 16 zile), Secția Parchetelor Militare – *cu încălcarea atât a dispozițiilor interne constituționale și legale, cât și convenționale referitoare la aducerea la cunoștință, de îndată, a învinuirii – a procedat la audierea a nu mai puțin de 148 de martori [cea ce reprezintă un procent de 10,29% din martorii propuși prin rechizitoriul nr.47/P/2017], majoritatea*

dintre aceștia nemaifiind reaudiați după cauza Mocanu și alții împotriva României.

Judecătorul de cameră preliminară ține să sublinieze că numărul martorilor audiați în dosarul nr. 75/P/1998 până la data de 24.05.2006 este mai mare, dar prin rechizitoriul nr. 47/P/2014 nu au fost propuși toți cei audiați în dosarul nr. 75/P/1998.

Astfel, după cum se va arăta, după redeschiderea urmăririi penale ca urmare a cauzei Mocanu și alții împotriva României, au fost reaudiați un număr de 257 martori dintre cei audiați până la rezoluția din 19 iunie 2009, deci un procent de 17,87% din totalul martorilor propuși prin rechizitoriul nr.47/P/2014 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare.

Respectarea dreptului acuzatului de a fi informat, în mod detaliat, cu privire la cauza și natura acuzării (faptele materiale de care este învinuit și încadrarea lor juridică), consacrat de art. 6 parag. 3 lit. a) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi asigurată numai prin descrierea completă de către procuror a faptelor pentru care au fost formulate acuzațiile, fiind necesar ca acestea să fie prezentate într-o manieră suficient de clară și prin corelare cu norma penală, pentru a-i permite inculpatului înțelegerea deplină a obiectului acuzației și a semnificației penale a faptelor pretins infracționale și a-i da, astfel, posibilitatea să își construiască o strategie de apărare corespunzătoare și eficientă în raport cu acestea (în acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cauzele *Pelissier și Sassi contra Franței*, hotărârea din 23 martie 1999; *Mattochia contra Italiei*, hotărârea din 25 iulie 2000; *Dallos contra Ungariei*, hotărârea din 1 martie 2001).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Adrian Constantin împotriva României (Hotărârea din 12.04.2011, parag. 18 și 19), a hotărât că dispozițiile art.6 parag. 3 din Convenție exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzației” aduse persoanei în cauză, întrucât, după notificare, persoana pusă sub acuzare este oficial înștiințată în scris cu privire la temeiul legal și **factual** al acuzațiilor care i se aduc. Sub acest aspect, s-a arătat că art.6 parag.3 lit.a) din convenție îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat atât cu privire la **cauza acuzației**, adică la faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și cu privire la natura acuzației, adică

încadrarea juridică a faptelor, și aceasta în mod detaliat. Sfera de aplicare a acestei dispoziții trebuie apreciată, în special, în lumina dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 pararg. 1 din Convenție, iar în materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui acuzat reprezintă o condiție esențială a echității procedurii, așadar, dreptul a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea.

În **jurisprudența sa, Înalta Curte de Casație și Justiție**, a reținut următoarele: „*Instanța de control judiciar constată la rândul său că, în desfășurarea urmăririi penale a fost încălcat dreptul la apărare efectivă a inculpatului [...].*”

Prin nerespectarea dispozițiilor privind asistarea învinuitului [...] de către apărător, fiind încălcat dreptul la apărare efectivă se impune restituirea cauzei la procuror pentru refacerea urmăririi penale.

Astfel, măsura procesuală a începerii urmăririi penale față de făptuitorul [...] a fost dispusă prin rezoluția de începere a urmăririi penale de la 6 ianuarie 2011, ora 15⁰⁰ (fila 20 dosarul parchetului), iar aducerea la cunoștință a învinuirii și a dreptului la apărare a fost realizată la 11 ianuarie 2011, în prezența învinuitului și apărătorului, conform mențiunilor în acest sens (fila 21 dosarul parchetului).

Potrivit art. 6 alin. 3 din Codul de procedură penală, legiuitorul a statuat că „organele judiciare au obligația să-l încunoștințeze, de îndată și mai înainte de a-l audia, pe învinuit sau pe inculpat despre fapta pentru care este cercetat, încadrarea juridică a acesteia și să-i asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării”.

Așadar, aducerea la cunoștință a începerii urmăririi penale și posibilității angajării unui apărător, învinuitului [...] a avut loc la cinci zile de la începerea urmăririi penale, interval de timp ce excede accepțiunii sintagmei „de îndată” folosită de legiuitor.

Mai mult, în această perioadă au fost administrate mijloacele de probă mai susmenționate, în lipsa unui apărător care să-și exercite activitățile specifice dreptului de asistență conferit de prevederile art. 172 din Codul de procedură penală.

*Instanța de control judiciar apreciază că, chiar dacă la data de 7 ianuarie 2011, ora 16⁴⁰ a fost întocmit **un proces-verbal** în dosarul nr. 9/P/2011 **de citare** la domiciliul învinuitului [...] (fila 135 dosarul parchetului) acest **înscris avea drept scop numai citarea învinuitului pentru data de 11 ianuarie 2011 ora***

10⁰⁰, acesta neputând echivala cu vreo dovadă de aducere la cunoștință a învinuirii, precum și a dreptului la apărare sau de efectuare a altui act de urmărire penală.

Altfel spus, chiar dacă asistența în raport cu infracțiunile pentru care s-a început urmărirea penală față de învinuit (art. 239 alin. 1, 2 și 5 Cod penal și art. 271 alin.1 Cod penal) nu era obligatorie, iar aducerea la cunoștință a învinuirii și a dreptului la apărare a avut loc la un interval de cinci zile, procurorul nu avea posibilitatea administrării vreunui mijloc de probă, ceea ce ar fi condus la respectarea garanției efective a dreptului la apărare prevăzută de art. 172 alin. 1 Cod procedură penală” (Completul de 5 Judecători, Decizia penală nr.242 din 03 decembrie 2012 pronunțată în dosarul penal nr.6660/1/2012).

Așadar, Înalta Curte de Casați și Justiție a decis că, pentru infracțiuni de o gravitate mult mai redusă, un termen de 5 zile nu respectă imperativul „de îndată” impus de art. 6 alin. (3) din Codul de procedură penală din 1969 pentru încunoștințarea învinuitului *despre fapta pentru care este cercetat, încadrarea juridică a acesteia și să-i asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării.*

Or, în prezenta cauză, pentru fapte de cea mai mare gravitate, despre care se susține că ar fi fost comise în urmă cu 15 ani (acest interval a fost calculat prin raportare la anul 1990 față de anul 2005), a fost începută urmărirea penală la data de 09.06.2005, după care, fără a i se aduce de îndată la cunoștință învinuirea, învinuitul Iliescu Ion a fost citat în 2 rânduri, dar nu pentru a i se aduce la cunoștință învinuirea, ci

- pentru „audieri” în calitate de învinuit [filele 14-15 (19-20/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p.], ceea ce nu echivalează cu aducerea la cunoștință a învinuirii (*a se vedea și Decizia penală nr.242 din 03 decembrie 2012 pronunțată în dosarul penal nr.6660/1/2012 precitată*),
- iar în data de 19 ianuarie 2006, la peste o jumătate de an de la începerea urmăririi penale, acesta a fost citat pentru a fi audiat în calitate de martor [fila 16 (21/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p.], deși Iliescu Ion avea calitatea de învinuit în cauză.

În aceste condiții, Judecătorul de cameră preliminară nu îmbrățișează punctul de vedere exprimat de Secția Parchetelor Militare în adresa nr.6254/III/12/2017 din data de 27.11.2017 ce s-a constituit în răspunsul parchetului asupra cererilor și excepțiilor formulate în cauză până la data de 20 octombrie 2017 în care s-a menționat că „*În aceste condiții, nu era nici necesar și nici posibil ca aducerea la cunoștință învinuitului a faptelor pentru care era urmărit să cuprindă mai*

mult decât o descriere minimă (s.n.) a acestor fapte, așa cum erau ele aduse la cunoștința organului judiciar prin sesizarea făcută, motiv pentru care această descriere se raporta inevitabil la elementele constitutive ale infracțiunii, elemente descrise în norma de incriminare” [fila 32, vol.VIII dosar cameră preliminară].

Or, Judecătorul de cameră preliminară reamintește că, în partea expozitivă a rezoluției de începere a urmăririi penale față de învinuitul Iliescu Ion, faptele nu au fost descrise deloc, nici măcar într-„o descriere minimă”, cum s-a precizat în răspunsul menționat în acest alineat.

De asemenea, reținem că prima prezentare a învinuitului Iliescu Ion, însoțit de apărătorii săi aleși – *când împreună cu procurorul de caz au discutat asupra cauzei acuzației și s-a stabilit, conform procesului-verbal citat supra, că procurorul de caz urmează să completeze rezoluția de începere a urmăririi penale în sensul solicitat de învinuit și avocații săi aleși* – a avut loc la un interval de **11 luni și 16 zile** de la data începerii urmăririi penale, perioadă de timp în care, în ceea ce privește probațiunea, au fost audiați nu mai puțin de **148 de martori**, pe lângă alte mijloace de probă care nu pot fi enumerate și dintr-o cauză reținută inclusiv de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (paragraful 88), cauză care nu a fost remediată de procurori nici măcar după hotărârea instanței europene.

Pe lângă aceste aspecte, în raport de cele consemnate în procesul-verbal din data de 24.05.2006, rezultă în mod indubitabil că învinuitului Iliescu Ion nu-i fusese adusă la cunoștință cauza acuzației, deși, în mod greșit, procurorii care au adoptat rezoluția nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009 au reținut că acestuia i s-ar fi prezentat acuzațiile.

Acest aspect trebuia să-l determine pe procurorul de caz din dosarul nr. 75/P/1998, în respectarea termenului „de îndată” – *dacă mai putea fi folosit la data respectivă, după un interval de aproape un an* – să procedeze, **tot de îndată**, la completarea rezoluției de începere a urmăririi penale și să i-o aducă la cunoștință învinuitului.

Evident că, prin nerespectarea de către procurorul de caz în dosarul nr. 75/P/1998 a obligației de a-i prezenta *de îndată* învinuirea, învinuitului (la acea dată) Iliescu Ion i s-a adus atingere, în mod grav și iremediabil, dreptului la apărare.

Judecătorul de cameră preliminară reamintește că una dintre prerogativele esențiale ale dreptului la apărare – *recunoscut părților (atât în vechea, cât și în actuala codificare procesual penală) și subiecților procesuali principali, atât de*

dispozițiile constituționale (art. 24) și convenționale (art. 6 parag. 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale), cât și de cele procesual penale [art. 10, art. 81 alin. (1) lit. h), art. 83 lit. c), art. 85 alin. (1) și art. 87 alin. (1) raportat la art. 81 alin. (1) lit. h) din Codul de procedură penală] – o reprezintă exercitarea acestuia prin avocat ales ori desemnat din oficiu, în cazurile și condițiile prevăzute de lege, asistența juridică încadrându-se, astfel, în categoria celor mai importante modalități prin care se realizează dreptul la apărare.

În vederea asigurării efectivității acestuia, Codul de procedură penală din 1969 a reglementat atât drepturi procesuale ale învinuitului/inculpatului și, corelativ, garanții procesuale în favoarea lor, stabilind în art. 171 alin. (1) că „Învinuitul sau inculpatul are dreptul să fie asistat de apărător, în tot cursul urmăririi penale și al judecății, iar organele judiciare sunt obligate să-i aducă la cunoștință acest drept”, cât și drepturi proprii ale avocatului ales sau desemnat din oficiu, prin art. 172 alin. (1) din Codul de procedură penală din 1969 stabilind că „În cursul urmăririi penale, apărătorul învinuitului sau inculpatului are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală și poate formula cereri și depune memorii”.

Pentru exercitarea în concret a acestui drept, se prevedea posibilitatea avocatului de a solicita să fie încunoștințat de data și ora efectuării actului de urmărire penală, comunicare care se poate realiza de organul judiciar prin notificare telefonică, fax, internet sau prin alte asemenea mijloace, încheindu-se în acest sens un proces verbal [art. 172 alin. (1) teza a III-a din Codul de procedură penală din 1969]. Totodată, lipsa avocatului nu împiedica realizarea actului de urmărire penală, dacă exista dovada că acesta a fost încunoștințat în condițiile legii [art. 172 alin. (1) teza a II-a din Codul de procedură penală din 1969].

După cum s-a menționat anterior, la data de 24.05.2006, procurorul de caz a întocmit un proces-verbal în conținutul căruia, relativ la solicitarea apărătorilor învinuitului Iliescu Ion – care „*au arătat că este necesar, înainte de audiere, ca în conformitate cu art. 6 alin. 3 C.pr.pen., rezoluția de începere a urmăririi penale să menționeze și faptele care au primit încadrarea juridică în rezoluția amintită mai sus*” – a menționat că își însușește „*opiniile apărătorilor aleși ai domnului Ion Iliescu și urmează ca rezoluția susamintită să fie completată și cu faptele imputate celui cercetat*” [fila 4 (6/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p.].

Or, în condițiile arătate în alineatul precedent, este mai mult decât evident că apărarea învinuitului Iliescu Ion nu se putea efectua câtă vreme nu erau

menționate faptele de care acesta era acuzat pentru pregătirea unei strategii de apărare.

Prin maniera de a conduce ancheta penală, procurorul de caz i-a împiedicat, în fapt, pe avocații învinutului Iliescu Ion de a participa la efectuarea oricărui act de urmărire penală. Câtă vreme aceștia nu cunoșteau faptele de care era acuzat clientul lor, este mai mult decât evident că nu puteau pregăti apărarea și nici nu puteau solicita participarea la efectuarea oricărui act de urmărire penală până la data la care procurorul de caz urma a da curs celor menționate în procesul-verbal, respectiv „ca rezoluția susamintită să fie completată și cu faptele imputate celui cercetat”.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, după data de 24.05.2006, fără o completare a rezoluției de începere a urmăririi penale (astfel cum acuzarea se obligase prin procesul-verbal amintit *supra*) și fără o aducere la cunoștință a învinuirii, *Secția Parchetelor Militare a continuat administrarea probațiunii*, în cele ce urmează urmând a fi menționate dintre mijloacele de probă doar declarațiile de martori.

73. La data de **26.05.2006** a fost audiat martorul **Onel Ion** (fila 379, vol.169 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;

74. La data de **01.06.2006** au fost audiați martorii

- **Alstani Ion** (filele 452-453, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- **Bicskei Ștefan – Iuliu** (filele 186-188, vol.155 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele 435-437, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- **Bobîrcă Romeo Gabriel** (filele 432-434, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- **Cățel Alexandru** (filele 62-64, vol.36 d.u.p.. Aceeași declarație se află și la filele 472-474, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;

75. La data de **02.06.2006** au fost audiați

- **Costinaș Benoni- Gheorghe - Ioan** (filele 40-42, vol.214 d.u.p.. – audiat în calitate de învinuit) – martor NEREAUDIAT;
- martorul **Horvath Gavril** (filele 510-514, vol. 214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- martorul **Pop Elena**(filele 450-451, vol.214 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;

76. La data de **04.06.2006** a fost audiat martorul **Gorcea Mihaiu Liviu** (filele 44-45, vol.4 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele 304-305, vol.211 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
77. La data de **05.06.2006** a fost audiat martorul **Neuhauser Carlos-Leonardo** (vol. 25, filele 148-154, vol.25 d.u.p. Aceeași declarație se află la filele 121-127, vol.166 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
78. La data de **06.06.2006** au fost audiați martorii
- **Constantin Dorel** (filele 44 –45, vol.11 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Opriș Constantin-Remus**(filele 253-260, vol.48 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
79. La data de **07.06.2006** a fost audiat martorul **Caramitru Ion-Horia-Leonida** (filele 40-43, vol.25 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele 26-29, vol. 129d.u.p.);

Astfel cum s-a arătat supra, Judecătorul de cameră preliminară reține că, la data de 12.06.2006, a fost începută urmărirea penală față de Măgureanu Virgil.

Rezoluția de începere a urmăririi penale are următorul cuprins:

„Examinând dosarul nr.75/P/1998 și văzând dispozițiile art. 6 alin. 3 din Codul de procedură penală;

În baza art. 228 alin. 6 Cod procedură penală;

Dispun

Începerea urmăririi penale cu privire la:

MĂGUREANU VIRGIL, [...], pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de:

- *art.357 alin. 1 lit.a) și b) din Codul penal, constând în vătămarea gravă a integrității fizice a unor grupuri (romi, cei în greva foamei din Piața Universității, participanți la protestele din Piața Universității) și supunerea acestor grupuri la condiții de existență sau tratament de natură să ducă la distrugerea fizică (arestarea ilegală, lovirea și persecutarea membrilor acestor grupuri care au fost luate cu forța de pe stradă sau de la domiciliu, bătăuți și închiși la sediile miliției sau în unitățile de la Băneasa și Măgurele;*
- *art. 358 alin. 1 și 2 lit. d) și alin. 3 din Codul penal, constând în aceea că membrii grupului de manifestați din Piața*

Universității și grupuri de romi, luați de pe stradă, au fost lipsiți de libertate fără temei legal și au fost torturați;

- *art. 359 alin. Ultim din Codul penal, constând în aceea că mai multe bunuri au fost distruse în întregime sau în aprte, unul au fost însușite în diverse forme, nejustificat de vreo necesitate militară (distrugerea sediilor mai multor partide și asociații, mijloace de transport, clădiri ale administrației de stat);*
- *art. 360 din Codul penal, constând în distrugerea fără necesitate militară a unor biblioteci, colecții și cărți de valoare de la Universitatea București și sediile partidelor și asociațiilor ;*
- *art. 362 alin. 1 prin acțiunea armată care a slăbit puterea de stat;*
- *art. 165 alin. 2 prin folosirea unei unități din cele la care se referă art. 145 Cod penal”*

Judecătorul de cameră preliminară, parcurgând rezoluția de începere a urmăririi penale, reține că în cuprinsul acestui act procesual

- nu se menționează data când ar fi avut loc faptele ce-i sunt imputate învinuitului,
- este folosită o formulare generică prin raportare la numărul subiecților pasivi ai faptelor presupus comise de învinuit,
- nu se menționează în concret activitatea/activitățile circumscrise ilicitului penal incriminat prin infracțiunile menționate în cuprinsul rezoluției,
- nu se menționează în ce calitate a acționat învinuitul.

Împotriva acestei rezoluții, învinuitul Măgureanu Virgil a formulat mai multe plângeri, potrivit dispozițiilor art.275-278 din Codul de procedură penală din 1969, prima dintre acestea în data de 13 iunie 2006 [filele 95-97 (95-97/365 dosar format electronic), vol.29 d.u.p.], a doua în data de 20 iunie 2006 [fila 92 (92/365 dosar format electronic), vol.29 d.u.p.].

În prima plângere formulată, învinuitul a menționat că „În rezoluție sunt înșirate texte din Codul penal, iar fiecareia din aceste texte îi sunt repartizate fapte generale, aproape identice cu descrierea conținutului material cuprins în norma penală de incriminare”, „nu se arată identitatea persoanelor care au suferit vătămări corporale, ce fel de vătămări li s-au produs și durata îngrijirilor medicale pentru fiecare, nu se indică identitatea persoanelor care au fost arestate ilegal și locul în care a fost deținută fiecare și durata acestei arestări, nu se arată identitatea persoanelor bătute, locul și de cine au fost bătute, nu se indică de unde a fost ridicată cu forța fiecare persoană, nu se arată ziua și, eventual, ora cu aproximație în care s-au produs toate aceste fapte. Numai prin

astfel de precizări se poate considera că mi se impută niște fapte concrete, cu urmări concrete și cu privire la persoane identificabile. Mai departe, nu se arată în ce au constat activitățile (acțiunile) întreprinse de mine cu privire la aceste persoane, locul și timpul în care le-am săvârșit, felul implicării mele în realizarea acestor acțiuni, respectiv dacă le-am realizat direct sau prin intermediari, [...]”.

Din conținutul celei de-a doua plângeri formulate, Judecătorul de cameră preliminară reține că învinuitul, în apărarea sa, a învederat faptul că „încadrările juridice invocate în rezoluția nr. 75/P/1998 din 12 iunie 2006 sunt greșite, faptele, chiar așa sumar descrise în acel act, neputând primi încadrarea niciuneia din textele indicate în rezoluție”.

Judecătorul de cameră preliminară nu a identificat vreun act procesual prin care procurorul ierarhic superior să fi soluționat aceste două plângeri, fapt care conduce – pe lângă modalitatea deficitară a formulării acuzației la adresa acestuia – la concluzia încălcării dreptului la apărare prin nesoluționarea unei cereri care viza tocmai încălcarea dreptului la apărare prin **lipsa descrierii cauzei acuzației**, toate argumentele dezvoltate cu privire la rezoluția de începere a urmăririi penale față de Iiescu Ion fiind pe deplin aplicabile și în ceea ce-l privește pe Măgureanu Virgil.

Ceea ce reține Judecătorul de cameră preliminară este faptul că cele două plângeri formulate împotriva rezoluției nr.75/P/1998 din data de 12 iunie 2006 au fost rezoluționate cu mențiunea „La dos. 75/P/1998” [fila 95 (95/365 dosar electronic), vol.29 d.u.p.], respectiv „Primit cererea. La dosarul 75/P/1998” [fila 92 (92/365 dosar electronic), vol.29 d.u.p.].

De asemenea, Judecătorul de cameră preliminară nu a identificat vreun proces-verbal prin care acestuia să i se aducă la cunoștință învinuirea, în respectarea dispozițiilor art. 6 alin. (3) din Codul de procedură penală din 1969 care o impuneau „de îndată”.

80. La data de **12.06.2006** a fost audiat martorul **Sabău Gheorghe** (filele 128-129, vol.166 d.u.p. În același volum, la fila 130, se află o declarație olografă, nedată, a aceleiași persoane) – martor NEREAUDIAT;

81. La data de **15.06.2006** a fost audiat **Constantinescu Emil** (filele 66-72, vol.171 d.u.p. a fost audiat în calitate de parte vătămată);

82. La data de **16.06.2006** a fost audiat martorul **Avramescu Marian-Cătălin** (file 8-11, vol.25 d.u.p. Aceeași declarație se găsește și la filele 12-15, vol.170 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;

- 83.** La data de **20.06.2006** a fost audiat martorul **Rotaru Adeluță** (filele 11-13, vol.166 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 84.** La data de **21.06.2006** au fost audiați martorii
- **Bot Mircea** (filele 155-162, vol.25 d.u.p.. Aceeașideclarație se află și la filele 113-119, vol.166 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Coruț Pavel** (filele 2-7, vol.29 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 85.** La data de **22.06.2006** au fost audiați martorii
- **Ghimiș Marin** (filele 36-38, vol.145 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Marinescu Mihai - Emil** (filele 43-44, vol.48 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
 - **Năstase Adrian** (filele 2-5, vol.156 d.u.p.);
- 86.** La data de **27.06.2006** au fost audiați martorii
- **Brânda Mihai** (filele 210-213, vol.159 d.u.p.. În acest din urmă volum, la fila 214, se află și o declarație olografă, din aceeași zi, a aceleiași persoane) – martor NEREAUDIAT;
 - **Culea Popescu Dumitru** [filele 215-220 (301-311/706 dosar electronic), vol.159 d.u.p.. În același volum, la fila 221, se află și o declarație olografă din aceeași zi) – martor NEREAUDIAT;
 - **Paraschiv Marin-Mihai** (filele 232-239, vol.159 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 87.** La data de **28.06.2006** a fost audiat martorul **Ivan Gheorghe** (vol. 25, filele 140-142, vol.25 d.u.p. Aceeași declarație se află și la filele 332-339, vol.169 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 88.** La data de **04.07.2006** au fost audiați martorii
- **Chiș Sabin** (vol. 4, filele 40-41. Aceeași delarație se află și în vol. 211, filele 300-301) – martor NEREAUDIAT;
 - **Coșea Nuțu** (vol. 4, filele 24-25. Aceeași declarație se află și în vol. 211, filele 284-285) – martor NEREAUDIAT;
 - **Kiseli Andrei** (vol.4, fila 23. Aceeași declarație se află și în vol.211 d.u.p., fila 159) – martor NEREAUDIAT;
 - **Kiszely Todor Andrei** (vol.4 d.u.p., filele 46-47. Aceeași declarație se află și în vol. 211, fila 306) – martor NEREAUDIAT;
- 89.** La data de **05.07.2006** a fost audiat martorul **Barbu Ioan**(vol. 4, fila 39. Aceeași declarație se află și în vol. 211, fila 299) – martor NEREAUDIAT;
- 90.** La data de **06.07.2006** au fost audiați martorii

- **Chiriac Dumitru Rudolf** (vol. 4, filele 28-31. Aceeași declarație se află și în vol. 211, filele 288) – martor NEREAUDIAT;
 - **Costea Onișor** (filele 394-395, vol.168 d.u.p.)
 - **Man Ioan** (vol.168 d.u.p., filele 396-398) – martor NEREAUDIAT;
- 91.** La data de **11.07.2006** a fost audiat martorul **Grădin Bogdan-Ion** (vol. 19 d.u.p., filele 81-83. Aceeași declarație se află și în vol. 146, filele 59-61) – martor NEREAUDIAT;
- 92.** La data de **12.07.2006** a fost audiat martorul **Ionescu Vasile** (vol. 169 d.u.p., filele 342 – 344) – martor NEREAUDIAT;
- 93.** La data de **13.07.2006** au fost audiați martorii
- **Burdan Romulus** (vol. 4 filele 2-5. Aceeași declarație se află și în vol. 211, fila 262) – martor NEREAUDIAT;
 - **Dumitru Petre** (vol. 169 d.u.p., filele 340-341) – martor NEREAUDIAT;
 - **Iordache Traian** (vol. 4, filele 6-7. Aceeași declarație se află și în vol. 211, filele 266-267) – martor NEREAUDIAT;
- 94.** La data de **14.07.2006** au fost audiați martorii
- **Andreș Ovidiu** (vol. 4, filele 8-9. Aceeași declarație se află și în vol. 211, fila 268) – martor NEREAUDIAT;
 - **Dobre Nicolae** (vol. 169 d.u.p., filele 324-325) – martor NEREAUDIAT;
- 95.** La data de **19.07.2006** a fost audiat martorul **Ghioc Ilie** (vol. 19 d.u.p., filele 137-157. Aceeași declarație se află și în vol. 129 d.u.p., filele 50-70) – martor NEREAUDIAT;
- 96.** La data de **24.07.2006** a fost audiat martorul **Ioniță Gheorghe** (vol. 19, filele 133-136. Aceeași declarație se află și în vol. 129, filele 101-104) – martor NEREAUDIAT;
- 97.** La data de **26.07.2006** a fost audiat martorul **Drăgănete Aurelia** (fila 132, vol.19 d.u.p. Aceeași declarație se află și la fila 100, vol.129 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT;
- 98.** La data de **28.07.2006** a fost audiat matorul **Cioacă Ion** (vol. 25, filele 128-132. Aceeași declarație se află și în vol. 169, filele 416-420) – martor NEREAUDIAT;
- 99.** La data de **03.08.2006** a fost audiat martorul **Manole (Chiru) Maria** (vol. 11 d.u.p., filele 20 – 27) – martor NEREAUDIAT;
- 100.** La data de **16.08.2006** a fost audiat martorul **Bologan Corneliu** (vol. 169 d.u.p., filele 335-336) – martor NEREAUDIAT;

101. La data de **17.08.2006** a fost audiat martorul **Iamandi Aurică** (vol.25 d.u.p., filele 84-88) – martor NEREAUDIAT;
102. La data de **23.08.2006** a fost audiat martorul **Tisa Milică** (vol.168 d.u.p., filele 442-444) – martor NEREAUDIAT;
103. La data de **04.09.2006** a fost audiat martorul **Bibarț Ioan** (vol.166 d.u.p., filele 294-297) – martor NEREAUDIAT;
104. La data de **11.09.2006** a fost audiat martorul **Bilcea Emil** (vol.48 d.u.p., fila 203) – martor NEREAUDIAT;
105. La data de **12.09.2006** au fost audiați martorii
- **Micu Tudor** (vol.30, fila 46. Aceeași declarație se află și în vol. 169, fila 50) – martor NEREAUDIAT;
 - **Mihăilă Gheorghe, zis „Gridănușu” (nume de scenă - actor)** (vol. 30, filele 11-14 – a fost audiat în calitate de învinuit, la fila 16, vol.30 d.u.p., existând rezoluția de începere a urmăririi penale față de această persoană) – martor NEREAUDIAT;
106. La data de **13.09.2006** au fost audiați martorii
- **Costea Vasile** (vol. 169, filele 67-68 și vol. 30, filele 55)
 - **Habat Paul** (vol. 30, filele 51-52. La filele 53-54 se află și o declarație olografă a aceluiași martor din aceeași zi) – martor NEREAUDIAT;
 - **Iancu Vespasian Augustin** (vol. 30, filele 42. Aceeași declarație se află și în vol. 169, filele 48-49)
 - **Stoica Emil** (vol. 30, filele 2-5)
 - **Stoleru Lorendo-Cristinel** (vol. 168, filele 449-451) – martor NEREAUDIAT;
107. La data de **14.09.2006** au fost audiați martorii
- **Costin Marius Septimiu** (vol.30, filele 60-61. Aceeași declarație se află în vol.169, filele 80-81- dos. nr. 75/P/1998 – 14.09.2006. În vol. 30, filele 62-67 se află o declarație olografă a aceluiași martor dată în data de 13.09.2006, declarație olografă care se află și în vol. 169, filele 82-87 – martor NEREAUDIAT;
 - **Ionică Mihai** - (vol. 36, filele 88-89) – martor NEREAUDIAT;
108. La data de **18.09.2006** a fost audiat martorul **David Eduard Laurențiu** (vol. 63, fila 124) – martor NEREAUDIAT;
109. La data de **20.09.2006** a fost audiat martorul **Butnar Vasile** (vol. 36 d.u.p., filele 93-94) – martor NEREAUDIAT;
110. La data de **21.09.2006** a fost audiat martorul **Rizea Teodor** (vol. 36, filele 99 -100) – martor NEREAUDIAT;
111. La data de **25.09.2006** a fost audiat martorul **Rusu Valică** (vol. 156, filele 121-124) – martor NEREAUDIAT;

112. La data de **29.09.2006** a fost audiat martorul **Mura Ioan** (vol. 19, filele 61-63. Aceeași declarație se află și în vol. 41, filele 137-139) – martor NEREAUDIAT;
113. La data de **03.10.2006** a fost audiat martorul **Petrescu Mircea-Dorin** (vol. 36, filele 71-73) – martor NEREAUDIAT;
114. La data de **04.10.2006** a fost audiat martorul **Răscolean Ioan**(vol. 36, filele 95-98) – martor NEREAUDIAT;
115. La data de **11.10.2006** a fost audiat martorul **Szabo Dionisie** (vol. 30, fila 22. Aceeași declarație se află și în vol. 169, fila 28) – martor NEREAUDIAT;
116. La data de **12.10.2006** a fost audiat martorul **Crisbășan Florin Ioan** (vol. 30, filele 47-50. Aceeași declarație se află și în vol.169, filele 59-62) – martor NEREAUDIAT;
117. La data de **13.10.2006** a fost audiat martorul **Iosif Gheorghe** (vol. 30, fila 57-59. Aceeași declarație se află și în vol. 169, filele 103-105) – martor NEREAUDIAT;
118. La data de **17.10.2006** a fost audiat martorul **Țincu Ilie** (vol. 89, filele 300- 301) – martor NEREAUDIAT ;
119. La data de **25.10.2006** au fost audiați martorii
- **Cincora Dorel** (vol. 19, filele 201-202. Aceeași declarație se află și în vol. 211, filele 178-179) – martor NEREAUDIAT;
 - **Secelean Nicolae** - (vol. 19, fila 214)

Din data de 24.05.2006 și până în data de 06.11.2006 (*dată asupra căreia vom reveni*), în dosarul nr. 75/P/1998, Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a procedat la audierea unui număr de **73 martori** dintre cei propuși prin rechizitoriul nr. 47/P/2014 [*numărul martorilor audiați în dosarul nr. 75/P/1998 este mai mare, dar prin rechizitoriul nr. 47/P/2014 nu au fost propuși toți cei audiați în dosarul nr. 75/P/1998*].

Ca urmare a citației emise la data de 30.10.2006 prin care învinuitul Iliescu Ion a fost încunoștințat să se prezinte pentru „*audiere*” la data de **06.11.2006** [fila 11 (15/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p.], învinuitul Iliescu Ion, prin apărătorii săi aleși, s-a adresat procurorului de caz Dan Voinea, pentru ca, „*în conformitate cu art.6 alin.3 și, respectiv art.70 alin.2 C.Pr.P., să ne comunicați în scris fapta, la concret, pentru care domnul Ion Iliescu este cercetat, cât și încadrarea juridică a acesteia. De asemenea, vă rugăm ca, după comunicarea pe care o solicităm, să ne asigurați posibilitatea pregătirii și executării apărării*” [fila 3 (5/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p.]. Utilizarea funcției Bold în ceea ce privește solicitarea „*să ne comunicați în scris fapta, la concret*” nu este făcută de Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei

Curți, ci este redată fidel din cererea care se află la fila indicată în fraza anterioară.

În aceeași zi, **06.11.2006**, în dosarul nr. **75/P/1998**, ca urmare a cererii formulate de învinuitul Iliescu Ion, procurorul de caz a întocmit un proces-verbal ce are următorul conținut:

„Azi, data de mai sus, urmare a citării noastre, s-a prezentat la Secția Parchetelor Militare, pentru a fi audiat în dosarul nr.75/P/1998, domnul Ion Iliescu, însoțit de apărătorii aleși.

Cu această ocazie, apărătorii domnului Iliescu mi-au solicitat să li se comunice în scris, concret, faptele pentru care domnul Iliescu este cercetat, cât și încadrarea juridică a acestora.

În același timp, apărătorii [...] au solicitat ca, după ce iau la cunoștință despre aceste fapte și încadrarea lor juridică, să li se asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării.

Urmează a se da curs solicitării formulate.” [fila 5 (7/241 dosar format electronic, vol.16 d.u.p.).]

Judecătorul de cameră preliminară reține, astfel cum a arătat și anterior în raport de primul moment al prezentării la Secția Parchetelor Militare când procurorul de caz a menționat ca va completa rezoluția de începere a urmăririi penale, că învinuitului Iliescu Ion nu îi fusese adusă la cunoștință acuzația, acuzația trebuind să vizeze atât natura (încadrarea juridică), **dar și cauza (faptele)**.

Or, în referire la acest aspect, Completul de 5 judecători din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție a reținut în considerentele unei decizii de restituire a cauzei la procuror faptul că *„**obligatia organului de urmărire penală de a aduce la cunoștință inculpatului în mod complet acuzația subzistă independent de încadrarea juridică dată faptei și privește nu doar încadrarea juridică, ci și starea de fapt**”* – Î.C.C.J., Completul de 5 judecători, decizia penală nr.112 din 16.05.2011.

Reținem, de asemenea, că, după ce s-a consemnat în cuprinsul celui de-al doilea proces-verbal amintit mai sus că ***urmează a se da curs solicitării formulate*** tocmai pentru ca învinuitul Iliescu Ion să ia *cunoștință despre aceste fapte și încadrarea lor juridică, să li se asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării*, procurorul de caz a mai procedat la audierea a încă cel puțin 2 martori (dintre cei propuși prin rechizitoriul nr. 47/P/2014) :

- la data de **13.11.2006** a fost audiat **Stan Răzvan-Andrei** (filele 184-185, vol.38 d.u.p.) – martor NEREAUDIAT și
- la data de **29.11.2006** a fost audiat **Mișu Marin** (filele 2-4, vol. 19 d.u.p) – martor NEREAUDIAT.

Ca urmare a emiterii unei noi citații, învinuitul Iliescu Ion a fost chemat la Secția Parchetelor Militare pentru „audiere” la data de **29.11.2006** [fila 10 (13/241 format electronic), vol.16 d.u.p.).

În data de **29.11.2006**, în dosarul nr. **75/P/1998**, procurorul militar șef adjunct al Secției Parchetelor Militare (ce era procuror de caz în acest dosar), a întocmit un proces-verbal ce are următorul conținut:

„[...]

Azi, data de mai sus, urmare a citării noastre, s-au prezentat la Secția Parchetelor Militare apărătorii aleși ai domnului Ion Iliescu.

Azi, 29.11.2006, au fost înmânate apărătorilor copii xerox de pe stenograma Comisiei parlamentare de anchetă a evenimentelor din 13-15 iunie 1990, o copie a Jurnalului acțiunilor de luptă ale M.Ap.N. în București, în perioada 13-15 iunie 1990, precum și copii de pe declarațiile următorilor martori: Miron Cozma, Constantinescu Nicolae-Florin, Vartan Arachelian, Coruț Pavel.

Apărătorii [...] solicită domnului procuror militar șef adjunct [...] să le prezinte în scris faptele pentru care domnul Ion Iliescu este cercetat și încadrarea juridică a acestora, ceea ce au mai solicitat și la întâlnirile anterioare pe care le-au avut cu domnul procuror militar.

Drept pentru care am încheiat prezentul proces-verbal în două exemplare.” [fila 6 (8/241), vol.16 d.u.p.).

Judecătorul de cameră preliminară, raportându-se la **procesele-verbale întocmite de procurorul de caz și care au fost redade în integralitate supra**, reține că, deși urmărirea penală a fost începută față de învinuitul **Iliescu Ion** încă din data de **09.06.2005**, acestuia **nu i-a fost adusă la cunoștință acuzația nici măcar în data de 29.11.2006 (la aproape un an și jumătate de la începerea urmăririi penale)**, deși același procuror se obligase în acest sens.

În aceste condiții, Judecătorul de cameră preliminară reține că, de la data începerii urmăririi penale, **cu încălcarea în mod grav și iremediabil a dreptului la apărare în componentele prevăzute de art. 6 parag. 3 lit. a), b) și d) din Convenție**, prin intermediul mijloacelor de probă au fost administrate

probe în cauză, deși învinuitul Iliescu Ion nu a cunoscut baza factuală a acuzației (cauza) pentru a i se asigura posibilitatea pregătirii și exercitării apărării și fără posibilitatea pentru avocatul/avocații ales/aleși de a putea solicita participarea la efectuarea actelor de urmărire penală și de a formula cereri și depune memorii în directă legătură cu acuzațiile ce fuseseră formulate împotriva sa.

Ulterior procesului-verbal din data de 29.11.2006, Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a continuat administrarea probatoriului, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți menționând, **doar în ceea ce privește martorii ce au fost propuși spre audiere prin rechizitoriul nr. 47/P/2014, că au fost audiați 382 de martori**, după cum urmează:

- Decembrie 2006 – 6 martori
- Ianuarie 2007 – 79 martori
- Februarie 2007 – 31 martori
- Martie 2007 – 75 martori
- Aprilie 2007 – 36 martori
- Mai 2007 – 68 martori
- Iunie 2007 – 81 martori
- Iulie 2007 – Până în data de 16 Iulie 2007 (când a fost publicată în Monitorul Oficial Decizia nr.610/2007 a Curții Constituționale a României) – 6 martori.

Judecătorul de cameră preliminară, înainte de a menționa martorii audiați începând cu data de 16 iulie 2007, reamintește că, **prin rezoluția din data de 25 mai 2007 – ce se află în copie, iar nu în original** (aspect reținut inclusiv de procurorii care au adoptat rezoluția nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009 – fila 53/442 în format electronic, vol. 251 d.u.p.), **s-a dispus începerea urmăririi penale față de învinuiții Chițac Mihai, Diamandescu Corneliu, Peter Petre, Dobrinou Vasile, Atanasie Stănculescu, Dumitrescu Emil și Bâțlan Dumitru.**

Conținutul rezoluției nr. 75/P/1998 din data de 25 mai 2007 este următorul:

„Având în vedere cercetările ce se fac în dosarul nostru nr. 75/P/1998 privind victimele evenimentelor din 13-15 iunie 1990 (morți, răniți, lipsire de libertate în mod ilegal, tratamente neomenoase), precum și fapte de distrugere, fără necesitate militară, a unor clădiri, biblioteci, colecții etc., precum și provocarea de pagube importante economiei naționale, unor instituții de stat și private,

unor persoane fizice, sedii de partide și asociații, în baza art. 228 din C. pr. pen., Dispun Începerea urmăririi penale sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prev. de art. 358 lit.d și alin. ultim din C.pen., art.360 din C.pen., art.218 C.pen., art.175 C.pen., Împotriva învinuiților : g-ral (rez.) Chițac Mihai, g-ral (rez.) Diamandescu Corneliu, g-ral (rez.) Peter Petre, g-ral (rez.) Dobrinoiu Vasile, g-ral (rez.) Atanasie Stănculescu, amiral (rez.) Dumitrescu Emil, g-ral (rez.) Bâțlan Dumitru.” [fila 336 (544/555 dosar format electronic), vol.41 d.u.p.].

Judecătorul de cameră preliminară reține, la fel ca în cazul rezoluției de începere a urmăririi penale față de Iliescu Ion, că dispozițiile art. 6 parag. 3 din Convenție exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzăției” aduse persoanei în cauză, întrucât, după notificare, persoana pusă sub acuzare **este oficial înștiințată** în scris **cu privire la temeiul** legal și **factual** al acuzațiilor care i se aduc.

Sub acest aspect, s-a arătat că art. 6 parag. 3 lit.a) din convenție îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat atât cu privire la **cauza acuzației**, adică la faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și cu privire la natura acuzației, adică încadrarea juridică a faptelor, și aceasta în mod detaliat. Sfera de aplicare a acestei dispoziții trebuie apreciată, în special, în lumina dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 pararg. 1 din Convenție, iar în materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui acuzat reprezintă o condiție esențială a echității procedurii, așadar, dreptul a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea.

Or, analiza actului procesual prin care, în cauza înregistrată sub nr. 75/P/1998, s-a dispus începerea urmăririi penale față de învinuiții Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil, nu conduce decât la concluzia că rezoluția prin care s-a dispus începerea urmăririi penale este eliptică din punct de vedere al cauzei acuzațiilor ce le-au fost aduse.

Judecătorul de cameră preliminară nu poate accepta ca pentru cele mai grave dintre faptele incriminate în Codul penal, informarea acuzatului să privească „*victimele evenimentelor din 13-15 iunie 1990 (morți, răniți, lipsire de libertate în mod ilegal, tratamente neomenoase*” [celelalte nu fac obiectul acuzațiilor după redeschiderea urmăririi penale], fiind evidentă încălcarea dispozițiilor art. 6 parag. 3 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Pe lângă acest aspect, Judecătorul de cameră preliminară reține și faptul că art. 358 lit. d) și alin. ultim din Codul penal din 1969 (forma în vigoare la data de

28.05.2007) incrimina tratamentele neomenoase în varianta normativă a dislocării sau lipsirii de libertate dacă faptele sunt săvârșite **pe timp de război**. Or, din conținutul rezoluției nr.75/P/1998 din data de 28.05.2007, în partea expozitivă care ar fi trebuit să conțină baza factuală a acuzațiilor ce le-au fost aduse învinuiților și care a fost redată în integralitate mai sus, nu rezultă că aceste fapte ar fi fost comise „*pe timp de război*”, așa cum era reglementat prin norma de incriminare din ultimul alineat al art.358 din Codul penal 1969.

Un alt aspect pe care îl reține Judecătorul de cameră preliminară este cel care vizează „*victimele evenimentelor din 13-15 iunie 1990*”, mai precis victimele decedate și care au fost menționate în rezoluție prin folosirea cuvântului „*morți*”.

În primul rând, prin această rezoluție s-a dispus începerea urmăririi penale sub aspectul comiterii infracțiunilor de

- **tratamente neomenoase** în varianta normativă a „*dislocării sau lipsirea de libertate*” „*dacă faptele sunt săvârșite pe timp de război*”, fără a se regăsi în norma de incriminare termenul de victime – art. 358 lit. d) și alin. ultim din Codul penal 1969 și
- **omor** – art.175 din Codul penal, în condițiile în care prin acest articol era incriminat *omorul calificat* care avea *mai multe variante de incriminare*, fără a fi menționate.

În al doilea rând, rezoluția de începere a urmăririi penale este din data de **28.05.2007**, dată care este ulterioară Sentinței penale nr. 69 din data de 30 iunie 2003 pronunțată de Curtea Supremă de Justiție, Secția penală, definitivă prin Decizia penală nr. 69 din **16 februarie 2004** pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul de 9 Judecători în dosarul penal nr. 554/2003.

Or, prin această din urmă hotărâre a fost restituită cauza procurorului în dosarul instrumentat și finalizat cu rechizitoriul nr. 74/P/1998 din data de 18 mai 2000 (a se vedea supra ordinea cronologică a actelor de urmărire penală din dosarul nr. 74/P/1998) prin care procurorul militar Dan Voinea a dispus trimiterea în judecată a unor inculpați sub aspectul comiterii infracțiunii de omor ce le viza pe cele 4 victime - ***Mocanu Velicu Valentin, Lepădatu Mitriță, Drumea Dragoș și Duncă Gheorghită.***

În aceste condiții, în dosarul penal nr. 75/P/1998, „*preluat de [...] general maior magistrat dr. Dan Voinea (la data de 27.01.2005)*” [fila 5 (6/144 dosar format electronic), vol. 252 d.u.p.)], nu puteau fi efectuate acte de urmărire penală care să vizeze decesul prin împușcare a victimelor *Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș* fără a fi încălcate dispozițiile art. 49 alin. (4) din Codul de procedură penală din 1969.

Astfel, dispozițiile art.49 alin. (4) din Codul de procedură penală din 1969 prevedeau că „*Persoana care a efectuat urmărirea penală este incompatibilă să procedeze la completarea sau refacerea acesteia, când completarea sau refacerea este dispusă de instanță*”.

Or, dacă procurorul Dan Voinea efectuase urmărirea penală în dosarul nr. 74/P/1998 vizând decesul prin împușcare a celor 4 victime *Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș*, **dosar ce fusese restituit definitiv de Înalta Curte de Casație și Justiție** prin Sentința penală nr. 69 din 30 iunie 2003 a Curții Supreme de Justiție, definitivă prin Decizia penală nr. 69 din 16 februarie 2004 pronunțată de Completul de 9 Judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, este evident că am fi în prezența unui caz de *fraudă la lege* dacă același procuror militar Dan Voinea ar fi efectuat acte de urmărire penală vizând decesul prin împușcare al aceluiași victime într-un alt dosar și sub o altă încadrare juridică sau chiar aceeași încadrare juridică, în cazul de față dosarul penal nr. 75/P/1998.

Tot în referire la faptul că dosarul penal nr. 75/P/1998 al Secției Parchetelor Militare, devenit ulterior nr. 175/P/2008 pe rolul Secției de urmărire penală și criminalistică, nu avea ca obiect decesul prin împușcare a victimelor *Lepădatu Mitriță, Mocanu Velicu Valentin, Duncă Gheorghită și Drumea Dragoș* rezultă și din parcurgerea Ordonanței nr. 75/P/2008 din data de 29.04.2008 prin care s-a dispus „*Declinarea competenței la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de urmărire penală și criminalistică pentru soluționarea dosarului nr. 75/P/1998 privind pe general (rez.) CHIȚAC MIHAI, general (rez.) PETER PETRE, general (rez.) DOBRINOIU VASILE, amiral (rez.) DUMITRESCU EMIL, general (rez.) BÂTLAN DUMITRU ș.a., cercetați sub aspectul săvârșirii infracțiunii prev. de art.358 din C.pen., precum și pe părțile vătămate, după cum urmează:*

1. *Persoane reținute în incinta Școlii superioare de ofițeri active, Băneasa (U.M. 0828) : [...]* ;
2. *Persoane reținute în incinta U.M. 0575 București , situate în comuna Măgurele, județul Ilfov (Unitatea de Jandarmi) : [...]* ;
3. *Alte părți vătămate : [...]* ;
4. *Pagubele produse la sediile instituțiilor publice, unităților economice, partide, organizații nonguvernamentale ș.a. : [...]* ;
5. *Dosarul 160/P/1997 privind **identificarea a 100 morți rezultați în urma evenimentelor din 13-15 iunie 1990.***” [fila 37 (43/136 dosar electronic), vol.253 d.u.p.].

Astfel, se observă că, la pct.5 din dispozitivul Ordonanței, s-a menționat că obiectul dosarului nr. 160/P/1997 era dat de *identificarea a 100 morți rezultați*

în urma evenimentelor din 13-15 iunie 1990, iar nu de cele 4 victime decedate prin împuşcare care au făcut obiectul dosarului penal nr. 74/P/1998.

Acesta a fost și motivul pentru care procurorii de caz în dosarul nr. 175/P/2008 – ce au adoptat soluția de neurmărire penală și de netrimitere în judecată – au menționat *expressis verbis* în Rezoluția nr.175/P/2008 din data de 16 iunie 2009 că “[...] **presupunem că infracțiunea de genocid se referă la cele aproximativ 100 de prezumtive victime care ar fi fost îngropate în Cimitirul Străulești II și la care se fac referiri sporadice în cuprinsul dosarului. Așa cum am arătat mai sus, împrejurările în care au fost omorâte cele patru victime în urma evenimentelor din 13-14 iunie 1990, fac obiectul dosarului nr.74/P/1998 al Secției Parchetelor Militare**” [filele 45-46 (80-81/442 dosar electronic), vol.251 d.u.p.].

Un alt aspect pe care îl reține Judecătorul de cameră preliminară este acela că au fost încălcate dispozițiile art. 6 alin. (3) din Codul de procedură penală, **înviniților Peter Petre, Dobrinou Vasile și Dumitrescu Emil nu le-au fost aduse la cunoștință învinuirile**, considerentele avute în vedere în privința inculpatului Iliescu Ion și Măgureanu Virgil în ceea ce privește încălcarea, în mod grav și iremediabil, a dreptului la apărare, fiind pe deplin valabile și în privința acestora.

Ulterior datei de 16 iulie 2007 când a fost publicată în Monitorul Oficial Decizia nr.610/2007 a Curții Constituționale a României, **procurorii din cadrul Secției Parchetelor Militare** din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție **nu mai erau competenți după calitatea persoanei – caz de nulitate absolută**, astfel că ar fi trebuit să-și decline competența în favoarea Secției de urmărire penală și criminalistică din cadrul aceleiași unități de parchet.

Cu toate acestea, Secția Parchetelor Militare, fără a-și delina competența – pe lângă faptul că nu adusesese la cunoștința învinuiților acuzațiile pe care le formulaseră împotriva acestora – a continuat administrarea probatoriuului.

În ceea ce privește acest probatoriu, Curtea Constituțională a României, în paragraful 17, partea finală a Deciziei nr.22/2018 publicată în Monitorul Oficial nr. 177 din 26 februarie 2018, a reținut că „[...] **o probă nu poate fi obținută nelegal decât dacă mijlocul de probă și/sau procedeul probatoriu prin care este obținută sunt/este nelegale/nelegal, aceasta presupunând nelegalitatea dispunerii, autorizării sau administrării probei, și că nelegalitatea acestora este sancționată de prevederile art. 102 alin. (3) din Codul de procedură**

penală, prin aplicarea regimului nulității absolute sau relative. Așadar, Curtea a apreciat că art. 102 alin. (2) din Codul de procedură penală trebuie coroborat cu alin. (3) al acestui text legal, ceea ce înseamnă că **probele obținute prin actele prevăzute la art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală nu pot fi folosite în procesul penal în condițiile în care aceste acte sunt lovite de nulitate absolută sau relativă** (a se vedea și Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 14 martie 2016, paragraful 31)”.

În aceste condiții, pe lângă aspectele de nelegalitate prezentate mai sus relativ la încălcarea, în mod grav și iremediabil, a dreptului la apărare al învinuiților Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinou Vasile și Dumitrescu Emil, **toată probațiunea administrată în dosarul nr. 75/P/1998 (ulterior nr.175/P/2008) după data de 16 iulie 2007 este nelegală, prin aplicarea regimului nulității absolute**, procurorii Secției Parchetelor Militare nefiind competenți după calitatea persoanei în efectuarea urmăririi penale în acest dosar.

În cele ce urmează, Judecătorul de cameră preliminară urmează a evidenția declarațiile de martori ce au fost audiați după data de 16 iulie 2007 inclusiv:

1. **Adam Stelian** - (vol. 166, fila 26 – 07.11.2007, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
2. **Ajudeanu Costică** - (vol. 157, filele 4 și 5 – 20.03.2008, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
3. **Alămaru Niță** - (vol. 159, filele 240-244 - 05.11.2007, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
4. **Albu Ioan Claudiu** - (vol. 157, filele 71 și 72 – 06.02.2008, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
5. **Aldica Sorin Cristian** - (vol. 157, filele 56 și 57 - 31.01.2008, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
6. **Alui-Ion Mihai** - (vol. 95, fila 134 - 20.10.2007, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
7. **Andrei Mircea**- (vol. 166, fila 149-154 – 02.08.2007, dos. nr. 75/P/1998 - **declarație olografă**) – martor NEREAUDIAT;
8. **Anghelache Ștefan** - (vol. 157, filele 167-168 - 25.01.2008, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
9. **Anton Mihai** - (vol. 95, fila 125 - 23.10.2007, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
10. **Anton Radu** - (vol. 157, filele 84 – 85 - 31.01.2008, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
11. **Apetri Constantin** - (vol. 95, fila 132 - 20.10.2007, dos. nr. 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;

12. **Apetroaiei Mihai** – vol.52, fila 191 – 30.08.2007, dos. 75/P/2007 – martor NEREAUDIAT;
13. **Apostol Georgeta** - (vol. 4, fila 86 și vol. 145, fila 192 , dos. nr. 75/P/1998, 28.08.2007–*aceeași declarație în ambele volume*) – martor NEREAUDIAT;
14. **Ardeleanu Cătălin-Ionuț** - (vol. 95, filele 107-109, dos. nr. 75/P/1998- 13.11.2007) – martor NEREAUDIAT;
15. **Atanasiu Eugenia-Gabriela** - (vol. 17, filele 181 și 182 și vol. 146, filele 24-25 - dos. nr. 75/P/1998- 06.09.2007 - *aceeași declarație în ambele volume*) – martor NEREAUDIAT;
16. **Avasiloaie Gheorghe** - (vol. 166, fila 159-160 dos. nr. 75/P/1998- 14.08.2007) – martor NEREAUDIAT;
17. **Baciu Vasile** - (vol. 95, filele 126-128, dos. nr. 75/P/1998- 18.10.2007) – martor NEREAUDIAT;
18. **Badea Marian**- (vol. 127, filele 45 și 46, dos. nr. 75/P/1998 -08.04.2008) – martor NEREAUDIAT;
19. **Banciu Marius** - (vol. 157, filele 19-21) dos. nr. 75/P/1998- 18.03.2008 – martor NEREAUDIAT;
20. **Bărbulescu Andreea** - (vol. 4, filele 51 și 52 și vol. 145, filele 157 și 158 dos. nr. 75/P/1998- 19.07.2007 - *aceeași declarație în ambele volume*) – martor NEREAUDIAT;
21. **Bârsan Dan Stelian** - (vol. 166, fila 39 dos. nr. 75/P/1998 - 28.09.2007) – martor NEREAUDIAT;
22. **Beștea Ion** - (vol.100, fila 272 decl. formular martor din 19.12.2007, dosar 75/P/1998) – martor NEREAUDIAT;
23. **Bivol Nicolae-Vasile** - (vol. 157, filele 108 și 109 dos. nr. 75/P/1998— 25.02.2008) – martor NEREAUDIAT;
24. **Boarnă Maria - Anca** - (vol. 4, filele 63 și 64 dos. nr. 75/P/1998- 23.07.2007) – martor NEREAUDIAT;
25. **Bogdan Marin** - (vol. 157, filele 15-17 dos. nr. 75/P/1998 -19.03.2008) – martor NEREAUDIAT;
26. **Bogza Gheorghe – Adrian** - (vol. 95, filele 129 și 130 dos. nr. 75/P/1998 - 19.10.2007) – martor NEREAUDIAT;
27. **Brânzan Gheorghita** - vol. 57, fila 228-229, 18.12.2007, dosar 75/P/1998 – martor NEREAUDIAT;
28. **Bucuroiu Răzvan** - (vol. 39, filele 243 dos. nr. 75/P/1998 -17.09.2007) – martor NEREAUDIAT;
29. **Bulat Vasile** - (vol. 166, fila 221 222 - dos. nr. 75/P/1998 -12.03.2008) – martor NEREAUDIAT;
30. **Buzoianu Laurențiu**- (vol. 127, filele 143-145 -dos. nr. 75/P/1998 – 24.03.2008) – martor NEREAUDIAT;

31. **Catona Florin Gheorghe** - (vol. 30, fila 33 și vol. 169, filele 44-45; dos. nr. 75/P/1998 -11.10.2007 - aceeași declarație în ambele volume) – martor NEREAUDIAT;
32. **Cazacu Cristian-Tinel** - (vol. 157, filele 146-148- dos. nr. 75/P/1998 – 22.02.2008) – martor NEREAUDIAT;
33. **Chelariu Jan-** (vol. 127, filele 112-118 - dos. nr. 75/P/1998 -21.03.2008) – martor NEREAUDIAT;
34. **Chira Pantilimon-** (vol 59, filele 8-10) – dos.75/P/1998, 10.08.2007 – martor NEREAUDIAT;
35. **Chiroiu Ioan - Sorin-** (vol. 127, filele 2-4 - dos. nr. 75/P/1998 - 17.03.2008) – martor NEREAUDIAT;
36. **Cioacă Grigore** - (vol. 166, fila 189 dos. nr. 75/P/1998 - 27.09.2007) – martor NEREAUDIAT;
37. **Ciobanu Ioan** - (vol. 157, filele 155-158 dos. nr. 75/P/1998 -27.02.2008) – martor NEREAUDIAT;
38. **Ciobanu Lizia** - (vol. 166, fila 250 - dos. nr. 75/P/1998 - 17.09.2007) – martor NEREAUDIAT;
39. **Ciobanu Vasile** - (vol. 157, filele 130 și 131 – dos. nr. 75/P/1998 - 05.03.2008) – martor NEREAUDIAT;
40. **Ciuntu Petrea** – (vol. 37, filele 203 și 204 și vol. 145, filele 319-320); - dos. nr. 75/P/1998 -19.07.2007 - aceeași declarație în ambele volume) – martor NEREAUDIAT;
41. **Cojocaru Constantin** - (vol. 4, filele 60-62 și vol. 145, filele 166-168 - dos. nr. 75/P/1998 – 23.07.2007 - aceeași declarație în ambele volume) – martor NEREAUDIAT;
42. **Constantin Gheorghe-Stelică** – (vol. 157, filele 203-204)dos. nr. 75/P/1998 – 17.01.2008 – martor NEREAUDIAT;
43. **Covaliu Lorel Săvel** - (vol. 60, fila 19) – dos.75/P/1998, 05.09.2007 – martor NEREAUDIAT;
44. **Cozma Remus** - (vol. 166, fila 156 -dos. nr. 75/P/1998 –13.08.2007) – martor NEREAUDIAT;
45. **Cristea Florică** - (vol. 157, filele 64-65-dos. nr. 75/P/1998 –05.02.2008) – martor NEREAUDIAT;
46. **David Iulian** - (vol. 96, filele 3 și 4) 08.02.2008, dosar nr. 75/P/1998 – martor NEREAUDIAT;
47. **Davidescu Cristian** - (vol. 95, fila 138) 10.10.2007, dosar nr. 75/P/1998 – martor NEREAUDIAT;
48. **Dedu Marcel** - (vol. 95, filele 110-112) 23.10.2007, dosar nr. 75/P/1998 – martor NEREAUDIAT;
49. **DevechiAngelo-Valeriu** - (vol. 166, fila 173) 23.08.2007, dosar nr. 75/P/1998 – martor NEREAUDIAT;

50. **Dinu Constantin Corneliu** – (vol. 166, fila 209) **05.11.2007**, dosar nr. **75/P/1998** – martor NEREAUDIAT;
51. **Dinu Petre** - (vol. 157, filele 81-82) **08.02.2008**, dosar nr. **75/P/1998** – martor NEREAUDIAT;
52. **Dorobanțu Dragoș** - (vol. 96, filele 19-20) **14.02.2008**, dosar nr. **75/P/1998** – martor NEREAUDIAT;
53. **Dragomir Florin** - (vol. 95, filele 105-106) **13.11.2007**, dosar nr. **75/P/1998** – martor NEREAUDIAT;
54. **Drăgan Mirel** - (vol. 96, filele 77-78) **21.01.2008**, dosar nr. **75/P/1998** – martor NEREAUDIAT;
55. **Drăghici Tudor** - (vol. 166, fila 181) **25.09.2007**, dosar nr. **75/P/1998** – martor NEREAUDIAT;
56. **Duma Sorin** - (vol. 96, filele 80-81) **21.01.2008**, dosar nr. **75/P/1998** – martor NEREAUDIAT;
57. **Dumitrașcu Ion** - (vol. 157, filele 40-42) **29.01.2008**, dosar nr. **75/P/1998** – martor NEREAUDIAT;
58. **Dumitru Cătălin-Adrian**, (vol. 95, filele 198-199 – **09.10.2007**, dosar nr. **75/P/1998**) – martor NEREAUDIAT;
59. **Dumitru Dorin** - (vol. 157, filele 170 și 171 – **25.01.2008**, dosar nr. **75/P/1998**) – martor NEREAUDIAT;
60. **Duță Dorel**- (vol. 127, filele 87-97 – **15.04.2008**, dosar nr. **75/P/1998**) – martor NEREAUDIAT;
61. **Enache Marius** - (vol. 11, filele 199 – 243 – **17.10.2007**, dosar nr. **75/P/1998**) – martor NEREAUDIAT;
62. **Fabian Călin** -(vol. 145, filele 150-152 – **24.07.2007**, dosar nr. **75/P/1998**) – martor NEREAUDIAT;
63. **Fieraru Ioana** -(vol. 145, fila 155 – **25.07.2007**, dosar nr. **75/P/1998**) – martor NEREAUDIAT;
64. **Flacăr Cristian** - (vol. 137, filele 79 **23.10.2007**, dosar nr. **75/P/1998** și 80 – **22.10.2007**) - NEREAUDIAT;
65. **Florea Gabriel** - (vol. 157, filele 184-186 – **17.01.2008**, dosar nr. **75/P/1998**) - NEREAUDIAT;
66. **Fluerașu Alexandru** - (vol. 157, filele 141 și 142 – **28.02.2008**) – NEREAUDIAT;
67. **Fordon Gheorghe** - (vol. 157, filele 96-98 – **20.02.2008**, dosar nr. **75/P/1998**)- NEREAUDIAT;
68. **Fotache Ion-Sorin** - (vol. 95, filele 46-48 – **21.11.2007**, dosar nr. **75/P/1998**)- NEREAUDIAT;
69. **Forro Vasile** - (vol. 157, filele 196-198 – **09.01.2008**, dosar nr. **75/P/1998**)- NEREAUDIAT;

70. **Frățilă Gheorghe** - (vol. 95, filele 29-31 – **29.11.2007**, dosar nr. 75/P/1998) - NEREAUDIAT;
71. **Furdulea Constantin-Cătălin** - (vol. 157, filele 103-106 – **21.02.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
72. **Furdui Nicolae**- (vol. 127, filele 104 și 105 – **31.03.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
73. **Gavrilă Ion** - (vol. 96, filele 12 și 13 – **04.03.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
74. **Gavrilă Neamțu Gheorghe** - (vol. 96, filele 14 și 15 – **03.03.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
75. **Gherghina Ion** - (vol. 95, filele 13 și 14 – **19.12.2007**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
76. **Giurgiuveanu Costinel-Romeo** - (vol. 157, filele 193 și 194 – **15.01.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
77. **Gogulescu Silviu - Ștefan** - (vol. 4, filele 92-93 – **18.07.2007**, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație în vol. 145, filele 198-199 – **18.07.2007**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
78. **Gros Florin** - (vol. 4, filele 95-104 – **17.07.2007**, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație în vol. 145, filele 201-206 – **17.07.2007**, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
79. **Guran Mihai** - (vol. 95, filele 26 și 27 – **28.11.2007**, dosar nr. 75/P/1998) - NEREAUDIAT;
80. **Hanca Sebastian-Valeriu** - (vol. 96, filele 72 și 73 – **18.01.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
81. **Horneț Gabriel** - (vol. 95, filele 61 și 62 – **19.11.2007**, dosar nr. 75/P/1998) - NEREAUDIAT;
82. **Huțuleac Sorin-Mirel** - (vol. 95, filele 67 și 68 – **15.11.2007**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
83. **Iancu Ion** - (vol. 157, filele 188-189 – **17.01.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
84. **Ianțuc Cristian Gheorghe** - (vol. 157, filele 36-38 – **24.01.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
85. **Ianțuc Daniel Ioan** - (vol. 157, filele 31-32 – **14.03.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
86. **Ilie Corneliu Ion** - (vol. 166, fila 201 – **02.11.2007**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
87. **Ionescu Cristian - Radu - Eugen** - (vol. 4, filele 78-81 -**25.07.2007**, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație în vol. 145, filele 184-187 -**25.07.2007**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
88. **Ionesi Ion** - (vol. 96, filele 1-2 – **29.02.2008**, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;

89. **Ioniță Dumitru** - (vol. 95, fila 84 – 13.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
90. **Ispas Constantin Sebastian** - (vol. 95, filele 2-3 – 21.12.2007, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
91. **Lazăr Constantin** - (vol. 95, filele 98-99 - 13.11.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
92. **Lăzărescu Iuliean** - (vol. 95, filele 58-60 – 19.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
93. **Lepădatu Bogdan** - (vol. 157, filele 121-122 – 12.03.2008, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
94. **Luca Ion** - (vol. 157, filele 1 și 2 – 20.03.2008, dosar nr. 75/P/1998);
95. **Luca Remus-Mihail** - (vol. 157, filele 124-125 – 10.03.2008) – NEREAUDIAT;
96. **Lupu Costel**- (vol. 127, filele 132-134 – 01.04.2008, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
97. **Manole Dan** - (vol. 166, fila 81-84 – 10.10.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
98. **Matei Tudor** - (vol. 157, filele 180-182 – 21.01.2008, dosar nr. 75/P/1998) - NEREAUDIAT;
99. **Matache Vasile**- (vol. 127, filele 98-99 – 07.04.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
100. **Mateescu Călin - Victor**- (vol. 127, filele 123-125 – 07.04.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
101. **Mărincean Călin** - (vol. 96, fila 82 – 21.01.2008)– NEREAUDIAT;
102. **Micu Dorel** - (vol. 157, filele 133-134 – 04.03.2008, dosar nr. 75/P/1998) - NEREAUDIAT;
103. **Mihăilă Ștefan**- (vol. 95, filele 96-97 - 13.11.2007, dosar nr. 75/P/1998 – NEREAUDIAT;
104. **Minea Ionel** - (vol. 95, filele 85-86 - 13.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
105. **Mihăilă Ionel** - (vol. 157, filele 160-161 – 27.02.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
106. **Mihăiță Viorel-Petre** - (vol. 94, filele 194-196 – 04.10.2007, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
107. **Militaru Mihai** - (vol. 96, filele 17-18 – 15.02.2008, dosar nr. 75/P/1998) - NEREAUDIAT;
108. **Mitran Gheorghe** - (vol. 96, filele 7-8 - 06.02.2008, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
109. **Miu Nicolae - Dan**- (vol. 127, filele 24-25 – 13.03.2008, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;

110. *Mîrșolea Vasilica-Angelica*- (vol. 68, filele 4-5 din 30.07.2007) – NEREAUDIAT;
111. *Morășanu Vasile* - (vol. 95, filele 54-57 din 16.11.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
112. *Munteanu Tamara* - (vol. 4, filele 53-55 din 20.07.2007. Aceeași declarație se află în vol. 145, filele 159 -161, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
113. *Mureșan Vasile* - (vol. 30, filele 20-21 din 11.10.2007, dosar nr. - 75/P/1998. Aceeași declarație și în vol. 169, filele 30-31)– NEREAUDIAT;
114. *Năftănăilă Alexandru-Cristian* - (vol. 157, filele 93-94 din 19.02.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
115. *Neagoe Ionel* - (vol. 17, filele 166-167 din 17.07.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație și în vol. 146, filele 9-10) - NEREAUDIAT;
116. *Neagu Florin* - (vol. 95, fila 49 din 20.11.2007, dosar nr. 75/P/1998) - NEREAUDIAT;
117. *Neguț Florian* - (vol. 157, filele 144-145 din 28.02.2008, dosar nr. 75/P/1998) - NEREAUDIAT;
118. *Nica Marian* - (vol. 96, filele 21-22 din 14.02.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
119. *Nică Adrian-Paul* - (vol. 157, filele 177-179 din 21.01.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
120. *Nicola Adrian-Mihai* - (vol. 157, filele 127-128 din 04.03.2008) – NEREAUDIAT;
121. *Nicolae Dragoș-Fernando* - (vol. 95, filele 75-76 din 12.11.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
122. *Nicolae Marin* - (vol. 157, filele 23-26) 12.03.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
123. *Nicolescu Lavinia - Mariana* - (vol. 4, filele 87-91 din 18.07.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație și în vol. 145, filele 193-195)– NEREAUDIAT;
124. *Niculescu Adriana* - (vol. 17, filele 164 și 165 din 11.10.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație și în vol. 146, filele 7-8)- NEREAUDIAT;
125. *Niță Alexandru* - (vol. 30, fila 35 din 11.10.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație și în vol. 169, filele 40-41)– NEREAUDIAT;
126. *Niță Vergiliu* - (vol. 30, filele 37-39 din 17.10.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație și în vol. 169, filele 53-55)– NEREAUDIAT;
127. *Nițu Petrică* - (vol. 4, filele 65-67 din 23.07.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație și în vol. 145, filele 171-173)- NEREAUDIAT;
128. *Odea Albert-Irinel* - (vol. 95, filele 52-53 din 19.11.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;

129. **Ohîi Emilian** - (vol. 95, filele 20 și 21 din 18.12.2007, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
130. **Olariu Ion - Dumitru** - (vol. 4, filele 82-85 din 28.08.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație și în vol. 145, filele 188-191)- NEREAUDIAT;
131. **Opreșcu Marin** - (vol. 95, filele 24-25 din 18.12.2007, dosar nr. 75/P/1998) - NEREAUDIAT;
132. **Orban Ion** - (vol. 94, filele 197-199 din 18.10.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
133. **Pană Emil** - (vol. 157, filele 52-54 din 31.01.2008, dosar nr. 75/P/1998)- NEREAUDIAT;
134. **Pantea Viorel** - (vol. 157, filele 59-62 din 31.01.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
135. **Paraschiv Costică** - (vol. 166, filele 166-167 din 11.03.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
136. **Păcureț Gheorghe**- (vol. 127, filele 126-128 din 13.03.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
137. **Păduraru Mihai**- (vol. 127, filele 137-139 din 28.03.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
138. **Păncescu Costinel** - (vol. 157, filele 78-79 din 08.02.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
139. **Pătrașcu Tudor**- (vol. 127, filele 119-122 din 07.04.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
140. **Pătru Dumitru** - (vol. 166, filele 234-236 din 27.08.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
141. **Păunescu Iulian-Marian** - (vol. 95, filele 79-81 din 12.11.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
142. **Pecheanu Cornel** - (vol. 157, filele 12-13 din 09.04.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
143. **Perișeanu Cristian** - (vol.4, filele 56-59 din 20.07.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație se află și în vol. 145, filele 162-165)– NEREAUDIAT;
144. **Pestrițu Andrei** - (vol. 166, fila 237-239 din 28.08.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
145. **Peștean Ioan** - (vol. 96, filele 70-71 din 18.01.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
146. **Petcu Aurel** - (vol. 95, filele 71- 72 din 12.11.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
147. **Petre Marian** - (vol. 157, filele 44-46 din 30.01.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
148. **Petrescu Remus** - (vol. 95, filele 18-19 din 18.12.2007, dosar nr. 75/P/1998)

149. **Pițoiu Mirel** - (vol. 157, filele 118-119 din 26.02.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
150. **Popa Adrian-Victor** - (vol. 157, filele 173-174 din 24.01.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
151. **Popa Eduard Constantin** - (vol. 95, filele 101-103 din 14.11.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
152. **Radu Cornel - Vasile** - (vol. 52, fila 193 din 29.08.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
153. **Radu Nicolae** - (vol. 157, filele 74-76 din 06.02.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
154. **Romanoiu Ion** - (vol. 95, filele 5-6 din 20.12.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
155. **Roșescu Octavian-Florian** (vol. 95, filele 22-23 din 08.12.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
156. **Rus Vasile** -(vol. 96, filele 83-84 din 21.01.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
157. **Sabău Gheorghe** - (vol. 166, fila 165 din 22.08.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
158. **Sandu Ana** - (vol. 137, filele 81-82 din 22.10.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
159. **Savu Victor Florin** - (vol. 157, filele 34-35 din 14.03.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
160. **Săcăreanu Aurora** – (vol. 120, filele 151-152 din 06.08.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
161. **Sciotnic Atanase** - (vol. 166, fila 188 din 27.09.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
162. **Sebe Aurel Florin** - (vol. 166, fila 244 din 03.09.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
163. **Seliman Dumitru**-, (vol. 166, filele 186-187 din 27.09.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
164. **Scurtu Ion** - (vol. 36, fila 59 din 19.09.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
165. **Simion Florentin** - (vol. 95, filele 11-12 din 19.12.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
166. **Slav Ion** - (vol. 96, fila 23 din 12.02.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
167. **Sofroniciu Ioan** - (vol. 30, filele 40 –41 din 20.11.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarație și în vol. 169, filele 51-52) – NEREAUDIAT;
168. **Spătaru Florin** - (vol. 157, filele 6-7 din 26.03.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;

169. **Spătaru Iulian** - (vol. 157, filele 90-92 din 12.02.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
170. **Stan Adrian**- (vol. 127, filele 129-131 din 13.03.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
171. **Stan Dumitru** - (vol. 30, fila 42-43 din 20.11.2007, dosar nr. 75/P/1998. Aceeași declarațieși în vol. 169, filele 46-47) – NEREAUDIAT;
172. **Stan Vlăduț** - (vol. 157, filele 28-29 din 17.03.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
173. **Stanchi Liviu** - (vol. 157, filele 67-69 din 06.02.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
174. **Statie Bebe-Vali** - (vol. 95, fila 15 din 19.12.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;;
175. **Stavrică Florin** - (vol. 157, filele 10-11 din 31.03.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;;
176. **Stoica Cristian Ionel** - (vol. 157, filele 48-50 din 31.01.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
177. **Stroia Ionuț-Daniel** - (vol. 95, filele 42-44 – 20.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
178. **Șandru Constantin**- (vol. 127, fila 55 din 31.03.2008) – NEREAUDIAT;
179. **Șerban Emanoil** - (vol. 95, filele 32-34 din 28.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
180. **Tănase Florea** - (vol. 166, fila 334-335 din 07.11.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
181. **Toma Zaharia** - (vol. 166, fila 229 din 01.08.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
182. **Tomescu Ion** - (vol. 157, filele 114-116 din 26.02.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
183. **Tudora Petre** - (vol. 166, filele 168-170 din 22.08.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
184. **Tudose Cristian** - (vol. 95, filele 69-70 din 12.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
185. **Tudose Mihail**- (vol. 157, filele 175-176 din 23.01.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
186. **Tuță Florian** - (vol. 95, filele 77-78 din 12.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
187. **Țica Ciprian-Cosmin** - (vol. 96, fila 79 din 21.01.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
188. **Ungureanu Dumitru** - (vol. 166, filele 206-208 din 05.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
189. **Uscatu Pavel** - (vol. 95, filele 16-17 din 19.12.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;

190. *Vasile Fănel* - (vol. 95, filele 73-74 din 12.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
191. *Vasile Olga* -(vol. 145, filele 153-154 din 24.07.2007, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
192. *Velicu Emil* - (vol. 96, filele 24-25 din 13.02.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
193. *Vâlcea Gabriel* - (vol. 95, filele 90-92 din 14.11.2007, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
194. *Voicu Florin-Constantin* - (vol. 157, filele 8-9 din 28.03.2008, dosar nr. 75/P/1998) – NEREAUDIAT;
195. *Voicu Valentin* - (vol. 96, filele 9-11 din 20.03.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT;
196. *Vornicu Vasile* - (vol. 95, filele 9-10 din 20.12.2007, dosar nr. 75/P/2008) – NEREAUDIAT;
197. *Zehan Florin - Mihail* - (vol. 96, filele 74-76 din 21.01.2008, dosar nr. 75/P/1998)– NEREAUDIAT.

În ceea ce privește mijloacele de probă constând în declarațiile de martor, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reamintește că mărturia, ca proces sau act de cunoaștere a realității, depinde de capacitatea fiecărei persoane de a recepta faptele, de a le prelucra în funcție de subiectivismul și selectivitatea sa psihică, de a le memora în funcție de percepția fiecăruia relativ la ce este și ce nu este important, cât și de aptitudinea fiecărei persoane în a reda faptele pe care le-a perceput, iar factorul cel mai important este trecerea timpului de la data faptelor percepute și care fac obiectul probațiunii, pe lângă faptul că există posibilitatea, cu o probabilitate ridicată în cazul unui interval de câteva decenii, ca martorii să decedeze.

Or, de la data faptelor ce li se imputau învinuiților (calitate reglementată sub Codul de procedură penală din 1969) trecuse o perioadă mai mare de 15 ani,

- **încălcându-li-se învinuiților dreptul de a li se aduce la cunoștință acuzațiile** (art. 6 parag. 3 lit. a) din CEDO) ;
- **încălcându-li-se învinuiților dreptul de a dispune de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării lor** (art. 6 parag. 3 lit. b) din CEDO) ;
- **încălcându-li-se învinuiților dreptul de a întreba sau de a solicita audierea martorilor acuzării și de a obține citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării.**

De altfel, apărătorii aleși ai învinuitului Iliescu Ion, au solicitat ca „după ce iau la cunoștință despre aceste fapte și încadrarea lor juridică, să li se asigure posibilitatea pregătirii și exercitării apărării”.

Nu mai puțin, Judecătorul de cameră preliminară reține că **procurorii nu au dat curs cererilor formulate de către învinuitul Ilescu Ion**, cereri însușite de către procurori, astfel cum s-a dezvoltat *supra*, iar modalitatea acestora de desfășurare a anchetei penale i-a încălcat în mod **grav și iremediabil** dreptul la apărare prin imposibilitatea de a i se asigura pregătirea și exercitarea apărării.

Reglementarea dreptului la apărare atât pe plan intern, cât și internațional, în tratatele internaționale specializate în materia drepturilor omului este de natură să pună în evidență importanța deosebită pe care acesta o are în cadrul unui proces echitabil, specific oricărei societăți democratice.

Astfel cum a fost arătat la capitolul dedicat legislației aplicabile, încălcarea oricăror dispoziții legale, în afara celor care sunt sancționate cu nulitatea absolută, prevăzute de art. 281 din Codul de procedură penală ce se constituie în cazuri de nulitate absolută, determină nulitatea actului atunci când, prin nerespectarea prescripțiilor normative, a fost adusă o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului.

Reținerea nulității relative presupune o analiză graduală, după cum urmează:

- 1) încălcarea standardelor legale sau convenționale din care izvorăsc drepturi substanțiale sau procesuale ;
- 2) vătămarea drepturilor ;
- 3) inexistența unui mecanism compensatoriu ;
- 4) existența unui interes procesual propriu.

În ceea ce privește încălcarea standardelor legale sau convenționale din care izvorăsc drepturi substanțiale sau procesuale relativ la inculpații care au avut calitatea de învinuiți sub codificarea procesual penală din 1969, s-a dovedit faptul că organele de urmărire penală au acționat în mod nelegal, încălcând, **inițial**, dreptul la apărare în partea ce vizează informarea, de îndată, cu privire la cauza acuzațiilor ce nu le-a fost adusă la cunoștință acestora niciodată.

Ulterior, pe parcursul urmăririi penale ce s-a desfășurat împotriva acestor învinuiți până la pronunțarea rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009, organele de urmărire penală au acționat, în continuare, nelegal, prin faptul că

- nu au completat rezoluția de începere a urmăririi penale în ceea ce-l privește pe învinuitul Ilescu Ion, deși se obligaseră, în două rânduri, la date diferite [24.05.2006 și 06.11.2006], în acest sens față de învinuit,
- nu au soluționat plângerile pe care învinuitul Măgureanu Virgil le formulase, conform dispozițiilor art. 275-278 din Codul de procedură penală din 1969, împotriva rezoluției de începere a urmăririi penale,

- în ceea ce-i privește pe învinuiții Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil, procurorii militari nu au procedat, niciodată, la aducerea la cunoștință a învinuirilor ce le-au fost aduse acestor învinuiți și nici nu au procedat la audierea acestora, aspect care a fost reținut inclusiv de procurorii care au adoptat rezoluția nr.175/P/2008 din data de 17 iunie 2009 [fila 53/442 format electronic, vol. 251 d.u.p.].

În acest context, sfera de cuprindere a vătămării inițiale – *comunicarea, de îndată, a cauzei și naturii acuzației* – s-a mărit, iar dreptul la apărare a fost vătămat atât în ceea ce privește dreptul de a dispune de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării, printr-un avocat ales, cât și de a întreba sau de a solicita audierea martorilor acuzației și de a obține citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzației.

Câtă vreme învinuiții nu au cunoscut *cauza* acuzațiilor ce le-au fost aduse, aceștia nu au putut să-și exercite dreptul la apărare în celelalte două componente menționate anterior. Astfel, chiar dacă învinuiții au avut avocați aleși (cazul lui Iliescu Ion), aceștia nu au cunoscut cauza acuzațiilor (faptele concrete de care au fost acuzați), astfel că au fost în imposibilitatea pregătirii unei apărări eficiente, după cum nu au putut nici asista la efectuarea actelor de urmărire penală și nici nu au putut formula cereri și depune memorii – art. 172 din Codul de procedură penală din 1969.

În analiza echității urmăririi penale în ansamblul său, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți se va raporta la faptul dacă nelegalitățile din cursul urmăririi penale efectuate anterior cauzei Mocanu și alții împotriva României (așadar până la data adoptării rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009) au fost compensate prin respectarea garanțiilor ulterioare ale dreptului la apărare care să fi permis sau, cel puțin, să fi creat premisele pentru exercitarea efectivă a dreptului la apărare.

Or, reținem că amploarea vătămarilor produse dreptului la apărare al inculpaților (foști învinuiți sub imperiul vechii codificări procesual penale) prin nelegalitatea administrării probelor din cursul urmăririi penale efectuate anterior anului 2009, inclusiv prin asimilarea activităților circumscrise actelor premergătoare administrării probațiunii și lipsa de aptitudine probatorie a acestora din urmă, nu poate conduce Judecătorul de cameră preliminară la găsirea unor remedii care să nu impună restituirea cauzei la parchet, **nefiind identificat mecanismul prin care vătămarea produsă dreptului la apărare al inculpaților, prin nelegalitatea administrării probatoriului, să fie înlăturată.**

Astfel, Judecătorul de cameră preliminară reține că, după redeschiderea urmăririi penale prin Ordonanța nr. 3/C3/2015 din data de 05.02.2015, nu au fost

reaudiați decât 17% din totalul martorilor audiați anterior rezoluției nr. 175/P/2008 din data de 17 iunie 2009.

Dintre martorii reaudiați, nu se regăsesc cei pe ale căror declarații s-au fundamentat acuzațiile aduse inculpaților prin actul de sesizare și care se referă la atac, ca situație premisă cerută de norma de incriminare. În acest sens, avem în vedere declarațiile date de

- **Dan Iosif** [declarație aflată la filele 54-57 (67-73/252 dosar format electronic), vol. 179 d.u.p. și valorificată în rechizitoriu la filele 71, 1781],
- **Patriciu Costache Dan** [declarație aflată la filele 66-75 (74-83/241 dosar format electronic), vol.16 d.u.p.. Aceeași declarație se regăsește și la filele 146-155, vol. 171 d.u.p.. Parte din declarația acestuia [fila 72 (80/241 dosar format electronic)] a fost valorificată în cuprinsul rechizitoriului la filele 103-104. Este de menționat că declarația martorului Patriciu este din data de 27.02.2007, dată la care învinuitului Iliescu Ion încă nu-i fusese adusă la cunoștință cauza acuzațiilor, deși trecuseră mai bine de 1 an și 8 luni de la data începerii urmăririi penale.
- **Stănculescu Victor Atanasie** [declarații aflate la filele 2-16 (7-31/511 dosar format electronic), vol. 155 d.u.p. și valorificată în rechizitoriu la filele 63], declarații date în faza actelor premergătoare
- **Chițac Mihai** [declarații aflate la filele 116-119, vol. 303 d.u.p. și valorificate în rechizitoriu la filele 104], declarații lovite de nulitate absolută, după cum a hotărât definitiv Înalta Curte de Casație și Justiție
- **Diamandescu Corneliu** [declarații aflate la filele 61-70 (120-137 dosar format electronic), vol. 303 d.u.p. și valorificate în rechizitoriu la filele 104], declarații lovite de nulitate absolută, după cum a hotărât definitiv Înalta Curte de Casație și Justiție

De asemenea, mai reținem că, din totalul de 1.388 de persoane vătămate, nu au fost reaudiate după redeschiderea urmăririi penale decât un număr de 516 persoane vătămate (a se vedea vol. 375-395 d.u.p.), iar în ceea ce privește anumite înscrisuri, acestea se constituie în probe derivate din probe obținute în mod nelegal [*Planul de acțiune care putea fi obținut prin ridicarea de obiecte și înscrisuri sau percheziție, fiind depus în copie, iar nu în original*], învinuții din procedura anterioară neputând asista la audierea generalului Chițac Mihai în dosarul nr. 75/P/1998 (devenit 175/P/2008) pentru că le-a fost încălcat dreptul la apărare în cele 3 componente, inclusiv în cel care le dădea posibilitatea de a asista la audierea acestuia, iar în momentul de față acesta este decedat.

Judecătorul de cameră preliminară mai reține că anumitor activități circumscrise actelor premergătoare li s-a dat, în mod nelegal, valoare probatorie, deși nu

puteau și nu pot avea această valoare, iar în ceea ce privește raportul de expertiză al Laboratorului Central de Expertize Criminalistice București [filele 237-239 (211-213/215 dosar format electronic), vol. 331 d.u.p.] și Suplimentul de expertiză criminalistică nr. 278/05.12.1990 al aceleiași entități [fila 232, vol. 331 d.u.p.] ce au vizat 3 casete care ar fi fost depuse Dinu Patriciu, nu au fost administrate de către un organ judiciar, în cadrul procesului penal, astfel cum impuneau dispozițiile art. 65 din Codul de procedură penală din 1969, ci au fost întocmite la cererea Comisiei parlamentare de anchetă a evenimentelor din iunie 1990, neavând valoare probatorie, iar aceste casete audio nu se află atașate la dosarul cauzei.

În privința celorlalte cereri și excepții sub aspectele ce fac obiectul legalității administrării probelor și legalității efectuării actelor de către organele de urmărire penală, Judecătorul de cameră preliminară le va respinge ca nefondate, după cum urmează :

1. Lipsa de corespondent dintre infracțiunile contra umanității din actuala codificare și infracțiunile din Codul penal din 1969 (continuitatea incriminării).

Astfel, **inculpatul Iliescu Ion** a susținut, în esență, că „[...] în ceea ce privește infracțiunea prev. de art. 439 actualul Cod penal, [...], incriminarea nu are corespondent în reglementarea anterioară și, deci, faptele incriminate prin actuala reglementare, nu erau incriminate la data săvârșirii infracțiunii. De altfel, între infracțiunea de tratamente neomenoase și infracțiuni contra umanității nu există o continuitate a incriminării. Dacă este așa, apărarea apreciază că nu putea fi pusă în mișcare acțiunea penală pentru fapta de a decide, organiza și coordona, alături de alți inculpați, un atac generalizat și sistematic lansat împotriva unei populații civile în cadrul căruia au fost omorâte, vătămate și lipsite de libertate persoanele vătămate, de vreme ce legea penală nu retroactivează, cu excepția legii penale mai favorabile și, deci, lipsește temeiul acțiunii penale în raport de principiul activității legii penale”.

În cuprinsul cererii formulate de **inculpatul Roman Petre**, acesta a susținut, în esență, că a fost trimis în judecată „pentru infracțiuni contra umanității, prevăzute de art. 439 CP, care la data presupuselor fapte (11-15 iunie 1990) nu erau incriminate”, invocând „principiul legii penale mai favorabile”, prin aplicarea căruia însă se obține un efect contrar: crearea unei situații vădit mai defavorabile inculpatului, prin atragerea răspunderii penale pentru o faptă care nu era incriminată la data săvârșirii”. În opinia acestui inculpat, „organul de urmărire penală, deși recunoaște lipsa unei continuități a

incriminării, forțează în mod nelegal trimiterea prezentului dosar în judecată prin încadrarea faptelor în infracțiuni contra umanității prevăzută de art. 439 CP, făcând trimitere la infracțiunea de tratamente neomenoase prevăzută de art. 358 Cod penal anterior (în continuare denumit „CP anterior”).

Inculpatul Măgureanu Virgil a susținut că „În art 15 alin (2) din Constituția României și art. 1 alin. (2) C.pen. se consacră un principiu fundamental, aparținând atât dreptului constituțional, cât și dreptului penal, respectiv neretroactivitatea incriminării. Potrivit acestor dispoziții, legea prevede pentru viitor și nici o persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită. Acuzația de infracțiuni contra umanității prev. de art. 439 din noul cod penal, constituie o nouă incriminare, introdusă în legislația de după 2014 și încalcă în mod evident acest principiu de drept. De altfel, prin încheierea nr. 169 din 9 martie 2015 a ICCJ — secția penală, în dosarul nr. 514/1/2015, analizându-se comparativ prevederile art. 358 C.pen. anterior și art. 349 C.pen. în vigoare (pag. 36-39), se apreciază în mod corect faptul că între infracțiunea de tratamente neomenoase și infracțiuni contra umanității nu există o continuitate a incriminării (pag, 38 par.3). Prevederile eronate și contradictorii din această încheiere cu privire la lipsa continuității incriminării sunt preluate în rechizitoriu la pag 174-176. În încheiere există contradicții evidente între afirmația cu privire la lipsa continuității incriminării și precizările următoare prin care se arată că unele din modalitățile normative alternative de săvârșire a infracțiunii de tratamente neomenoase se regăsesc în cuprinsul infracțiunilor contra umanității: lipsirea de libertate în mod ilegal sau tortura, persecutarea unui grup sau colectivități determinate, fapte inumane ce cauzează suferințe mari sau vătămări ale integrității fizice sau psihice. Aceasta înseamnă că, prin comparație, elementul material pe anumite variante de comitere poate fi asemănător în cazul celor două infracțiuni. Mai multe asemănări în ceea ce privește elementul material găsim între infracțiunile contra umanității (art. 439 C.pen.) și infracțiunile de război contra persoanelor (art. 440 C.pen.), fără însă a se pune vreun moment problema imposibilității diferențierii celor două infracțiuni”.

Sub același aspect, **inculpatul Florescu Mugurel Cristian** a apreciat că „[...] efectuarea și extinderea urmăririi penale, precum și punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul general maior (rez.) Florescu Mugurel-Cristian încalcă principiul neretroactivității legii penale întrucât incriminarea în legea penală a faptei prevăzute în art. 439 Cod penal sub titlul marginal *Infracțiuni contra umanității*" este ulterioară momentului presupusei comiteri a acesteia, literatura de specialitate fiind unanimă în a arăta că aceasta a fost incriminată pentru prima oară în noul Cod penal, neavând corespondent în

legea penală veche (*incriminatio ex novo*). De altfel, această concluzie reiese inclusiv din Expunerea de motive a Proiectului noului Cod penal (pct. 2.91), în care nu se face referire la vreo infracțiune corespondentă din legislația internă, ci la faptul că textul referitor la infracțiunile contra umanității reprezintă o adaptare a prevederilor art. 7 din Statutul Curții Penale Internaționale (C.P.I.). în sistemul european de protecție a drepturilor omului, principiul este prevăzut în art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. în Cauza S.W. c. Marii Britanii (hotărârea din 22 noiembrie 1995), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că „garanția consacrată prin art. 7, element esențial al preeminenței dreptului, ocupă un rol primordial în sistemul de protecție oferit de Convenție, așa cum o atestă faptul că art. 15 nu permite nicio derogare de la prevederile sale. După cum decurge din scopul și obiectul său, art. 7 trebuie interpretat și aplicat astfel încât să asigure o protecție eficace contra urmării penale, condamnărilor și sancțiunilor arbitrare”. De asemenea, în aceeași hotărâre se arată că art. 7 interzice aplicarea retroactivă a legii penale în defavoarea acuzatului, precum și aplicarea extensivă a legii penale prin analogie. Principiul neretroactivității legii este consacrat și la nivel constituțional, în art.15 alin. (2) din Legea fundamentală, reprezentând „o garanție fundamentală a drepturilor constituționale, îndeosebi a libertății și siguranței persoanei”. Singura excepție admisă, potrivit acestui text, o constituie legea penală sau contravențională mai favorabilă”.

Deopotrivă, în apărarea sa, **inculpatul Sârbu Adrian** a susținut, în esență, că „faptele prevăzute de art. 439 C.pen. (Infracțiuni contra umanității) nu erau reglementate ca infracțiuni la momentul 1990, deci nu pot fi trimis în judecată pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală. În acest sens, va rog sa aveți în vedere dispozițiile art. 11 C.pen. 1969, care arată că legea penală nu se aplică faptelor care, la data când au fost săvârșite, nu erau prevăzute ca infracțiuni (principiul neretroactivității legii penale). [...] Faptele care întruneau elementele constitutive ale infracțiunilor de genocid și tratamente neomenoase la nivelul anilor 1990 nu prezintă continuitate sub aspectul incriminării juridice în sensul în care susține Parchetul, adică de încorporare în conținutul legal al faptei prevăzute astăzi de art. 439 CP, ci sunt infracțiuni cu o reglementare distinctă”.

Totodată, sub același aspect, **inculpatul Dobrinoiu Vasile** a susținut că „Lipsa continuității incriminării” ar determina „Restituirea cauzei la Parchet pentru aspecte referitoare la nelegalitatea redeschiderii urmării penale și a confirmării redeschiderii urmării penale”. În apărarea sa sub acest aspect, inculpatul a arătat că „în art. 15 alin. (2) din Constituția României și art. 1 alin.

(2) C.pen. se consacră un principiu fundamental, aparținând atât dreptului constituțional, cât și dreptului penal, respectiv neretroactivitatea incriminării. Potrivit acestor dispoziții, legea prevede pentru viitor și nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită. Acuzația care i se aduce gen. Dobrinoiu de săvârșirea de infracțiuni contra umanității (art. 439 C.pen.) încalcă în mod manifest acest principiu, această infracțiune constituind o nouă incriminare, introdusă în legislația noastră penală în anul 2014, cu mult după săvârșirea faptelor de care este acuzat gen. Dobrinoiu”.

Inculpatul Peter Petre, sub aspectul continuității incriminării, a susținut că aceasta, [...] reprezintă prima condiție pentru incidența legii penale mai favorabile. Aceasta presupune fapta urmărită să constituie infracțiune atât în reglementarea anterioară, cât și în noua reglementare. Lipsa continuității incriminării face fie ca fapta să nu mai constituie infracțiune în noua reglementare (în acest caz intervenind principiul dezincriminării faptei), fie ca în noua reglementare să fie introdusă o incriminare nouă, care nu constituia infracțiune potrivit reglementării anterioare (în acest caz intervenind principiul constituțional al neretroactivității legii penale). Cu alte cuvinte, pentru a se putea recalifica faptele săvârșite și schimba încadrarea juridică – urmare a intervenirii unei legi penale noi- este nevoie ca faptele să constituie infracțiuni atât potrivit legii vechi, cât și potrivit legii noi. Or, în materialul citat mai sus (Ordonanța de schimbare a încadrării juridice și extindere a urmăririi penale din 16.10.2015, ora 10.00, în dosarul nr. 47/P/2014, pag. 6-8) se prezintă câteva idei pe care le putem cataloga ca "inovații" în dreptul penal așa cum este acesta cunoscut: înlăturarea unor acuzații din vechea reglementare prin schimbarea de încadrare juridică, deși acestea își au corespondent în noua reglementare; înlăturarea altor acuzații pentru infracțiuni care nu mai au corespondent în noua reglementare, nu pe baza clasicei instituții a dezincriminării (art. 4 C.pen.), ci prin schimbare de încadrare juridică potrivit art. 5 C.pen.; stabilirea continuității incriminării într-o încadrare juridică ce, potrivit chiar opiniei Parchetului, reprezintă o incriminare nouă, neexistând continuitate. Incriminarea cuprinsă în art. 439 C. pen. nu are corespondent în Codul penal anterior, așa cum este de altfel unanim acceptat în literatura juridică de specialitate apărută după apariția noului cod penal”.

Partea responsabilă civilmente Ministerul Afacerilor Interne a susținut că „în art. 15 alin. (2) din Constituția României și art. 1 alin. (2) din Codul Penal, se consacră un principiu fundamental aparținând atât dreptului constituțional, cât și dreptului penal, respectiv neretroactivitatea incriminării. Potrivit acestor dispoziții, legea prevede pentru viitor și nicio persoană nu poate fi sancționată

penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită. Acuzația ce i se aduce domnului Emil Dumitrescu de săvârșirea de infracțiuni contra umanității încalcă în mod manifest acest principiu, această infracțiune constituind o nouă incriminare introdusă în legislația noastră penală în anul 2014, cu mult după pretinsa săvârșire a faptelor de care este acuzat domnul Emil Dumitrescu. Incriminarea cuprinsă în art. 439 Cod Penal nu are corespondent în Codul Penal anterior. Textul inclus în acest articol reia, într-o anumită formă, prevederile art. 7 din Statutul Curții Penale Internaționale. Diferențele între infracțiunea de tratamente neomenoase (art. 358 Cod Penal anterior) și infracțiunile contra umanității (art. 439 din noul Cod penal) sunt esențiale, acestea deosebindu-se fundamental sub aspectul valorii sociale protejate, a subiectului pasiv ocrotit, al situației premisă și al modalităților de comitere”.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că toate aceste aspecte nu pot fi cenzurate în procedura de cameră preliminară, întrucât o analiză a acestora, chiar la nivel teoretic, cu privire la temeinicia ori netemeinicia susținerilor formulate de inculpați și partea responsabilă civilmente în apărarea lor sub acest aspect, ar conduce Judecătorul de cameră preliminară la formularea, în cadrul considerentelor încheierii de cameră preliminară, a unor concluzii implicite asupra întrunirii sau, dimpotrivă, neîntrunirii elementelor de tipicitate ale infracțiunii de crime împotriva umanității pentru care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților din prezenta cauză, deci inclusiv asupra aplicabilității/inaplicabilității ori a incidenței vreunuia dintre cazurile prevăzute de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală, ceea ce ar constitui un aspect inadmisibil din perspectiva obiectului camerei preliminare reglementat prin dispozițiile art. 342 din același cod.

2. Inexistența, în cauză, a unor elemente de probațiune care să demonstreze comiterea infracțiunilor de care sunt acuzați inculpații, acestea ținând de temeinicia acuzației și făcând obiectul evaluării probatoriului de către instanță, nu de către judecătorul de cameră preliminară. Astfel, inculpatul Sârbu Adrian a solicitat a se avea în vedere că declarația dată de Stănculescu Victor Atanasie nu ar avea legătură cu faptele din 13-15 iunie 1990, inculpatul Peter Petre a invocat că mijloacele de probă nu ar fi fost interpretate ;

3. Împrejurarea că urmărirea penală nu este completă întrucât nu ar exista probele necesare și legal administrate pentru a fundamenta trimiterea în judecată, respectiv fundamentarea de către procuror a dispoziției de trimitere în judecată doar pe anumite probe, cu ignorarea apărărilor lor și a altor chestiuni esențiale ce rezultau din înscrisurile atașate la dosar. . În acest sens, inculpatul Peter Petre a

susținut că au fost administrate în cauză probe în favoarea sa, dar nu au fost valorificate în rechizitoriu, făcând trimitere la declarațiile martorilor Vlașin Gheorghe, Turcu Dan, Mleşniță Nicolae, Voiculescu Ion, Răcășan Ștefan, Popa Aristică, Tănase Tănase, Barbălată Ion, Pașnicu Gheorghe și la Regulemanetul Trupelor de Securitate, partea a II-a, referitor la posibilitatea organizării la U.M. 0575 Măgurele a unui punct de triere a persoanelor reținute.

Judecătorul de cameră preliminară va respinge ca nefondate aceste critici deoarece caracterul complet sau incomplet al urmăririi penale, existența sau inexistența probelor necesare trimiterii în judecată – probe din care să rezulte că fapta există, a fost comisă de inculpat și că acesta răspunde penal – nu pot face obiectul verificării în etapa camerei preliminare, neputându-se examina temeinicia acuzației, substanța probelor, numărul lor, relevanța anumitor înscrisuri la care apărarea face trimitere, aceste aspecte țin de fondul acuzațiilor.

4. Incompatibilitatea procurorilor redactori ai rechizitoriului.

Inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel Cristian au invocat, sub aspectul legalității efectuării actelor de urmărire penală, incompatibilitatea procurorilor redactori ai rechizitoriului, susținând, în esență, că o lectură a actului de sesizare a instanței pune în lumină nu doar un subiectivism al acestora, *„ci chiar o implicare emoțională evidentă, care determină - în opinia noastră - constatarea afectării imparțialității procurorilor anchetatori”*, aceștia fiind *„partizani” ai mișcării care a condus la evenimentele din 13-15 iunie 1990 (din care fac parte majoritatea persoanelor vătămate și a părților civile)”, „au decupat complexul factual și au imprimat cauzei un pronunțat caracter politic”, iar consecința care se impune este „că ancheta lor a afectat prezumția de nevinovăție, principiul aflării adevărului, dar și caracterul echitabil al procesului penal”*. Judecătorul de cameră preliminară nu îmbrățișează aceste critici, *pe de o parte*, în sistemul nostru de drept, nefiind prevăzut un model standard de întocmire a rechizitoriilor, astfel încât fiecare procuror își poate dezvolta o manieră proprie de redare a faptelor descrise, cu condiția ca actul de sesizare să conțină toate elementele menționate de art. 328 din Codul de procedură penală, iar *pe de altă parte*, și cu mai puternic cuvânt, însăși instanța europeană de contencios al drepturilor omului, *în cauza Mocanu și alții împotriva României*, a reținut în opinia concordantă a domnului judecător Pinto de Albuquerque, la care a aderat și domnul judecător Vuëiniaë (pct. 12- 14), că faptele ce s-ar fi petrecut cu ocazia evenimentelor din iunie 1990 ar fi avut ca punct de plecare tocmai politica fostului Guvern al României de la epoca respectivă: *„[...] Guvernul român a planificat minuțios și a aplicat sistematic o politică de represiune îndreptată*

împotriva manifestațiilor și opozațiilor care solicitau o reformă politică în 1990. [...] să instituie o politică ce viza suprimarea opoziției cu orice preț [...] mijloc de a-i permite elitei aflate la putere la acea vreme să își atingă obiectivele politice [...] politici de represiune a statului, îndreptată împotriva opozațiilor Guvernului de la acea vreme [...]”.

5. Greșita soluția de disjungere a cauzei cu privire la inculpatul Dumitru S. Nicolae.

Inculpatul Cazemir Ionescu a susținut că soluția de disjungere a cauzei este nelegală, netemeinică și nejustificată, afectând major posibilitatea de judecare a cauzei cu privire la faptele reținute în sarcina sa, în opinia sa disjungerea fiind posibilă în cursul urmăririi penale, dar trebuind a fi dispusă înainte de emiterea rechizitoriului.

Judecătorul de cameră preliminară reține că, potrivit dispozițiilor art. 46 din Codul de procedură penală, *„Pentru motive temeinice privind buna desfășurare a judecății, instanța poate dispune disjungerea acesteia cu privire la unii dintre inculpați sau la unele dintre infracțiuni”*, dispozițiile acestui articol fiind aplicabile și în faza de urmărire penală, potrivit art. 63 din același cod.

În acord cu răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, Judecătorul de cameră preliminară reține că dispozițiile din Codul de procedură penală nu exclud posibilitatea ca, prin rechizitoriu, să fie adoptată o soluție de disjungere – *posibilă în faza urmăririi penale, după cum o arată dispozițiile art. 63 coroborate cu cele ale art. 46 din Codul de procedură penală* – , după cum, în situația în care procedura judiciară ar ajunge în faza judecății, aprecierea probatoriului poate fi făcută în cauza de față în raport de regulile privind interpretarea probelor, inclusiv în situații de genul celor invocate de inculpatul Cazemir Ionescu Benedict.

6. Existența unei cauze justificative.

Inculpatul Roman Petre a susținut în memoriul cu excepțiile și cererile formulate că trimiterea sa în judecată a fost dispusă cu ignorarea de către organul de urmărire penală a unei cauze care înlătură caracterul penal al faptei (pentru ipoteza în care legea penală mai favorabilă aplicabilă este Cod penal anterior), respectiv *„starea de necesitate”* sau a unei cauze justificative, care înlătură eventuala răspundere penală (pentru ipoteza în care legea penală mai favorabilă aplicabilă este Cod penal actual) și anume *„exercitarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații”*, reglementată de art. 21 din Codul penal.

Astfel, inculpatul Roman Petre a învederat Judecătorului de cameră preliminară că, pe tot parcursul mandatului de prim-ministru, a acționat strict în sensul îndeplinirii obligațiilor impuse de lege și în sensul protejării interesului public, invocând reglementările legale interne ale Decretului nr. 121/1978 privind organizarea și funcționarea Ministerului de Interne (în vigoare până la 17 decembrie 1990) și Legii nr. 14/1972 privind organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România (în vigoare până la 17 decembrie 1990), prevederi naționale ce se completau cu dispozițiile Protocolului adițional din 8 iunie 1977 la Convenția de la Geneva, care stipulează expres faptul că „*nicio dispoziție din prezentul protocol nu va putea fi invocată în scopul afectării suveranității unui stat sau a responsabilității ce revine guvernului de a acționa pentru menținerea sau restabilirea ordinii publice în stat sau pentru apărarea, prin mijloace legitime, a unității naționale și integrității teritoriale a statului*”.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că toate aceste aspecte nu pot face obiectul analizei în procedura de cameră preliminară, întrucât o analiză a acestora, chiar la nivel teoretic, cu privire la temeinicia ori netemeinicia susținerilor formulate de inculpat, ar conduce Judecătorul de cameră preliminară la formularea, în cadrul considerentelor încheierii de cameră preliminară, a unor concluzii implicite asupra fondului cauzei, ceea ce ar constitui un aspect inadmisibil din perspectiva obiectului camerei preliminare reglementat prin dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală.

7. Ne bis in idem.

Sub acest aspect, inculpatul Roman Petre a susținut că este de notorietate că faptele din prezentul dosar au mai fost cercetate și judecate și în trecut, fiind pronunțate și hotărâri definitive prin care cei găsiți vinovați au fost condamnați.

Așadar, inculpatul a susținut că faptele care i se impută prin rechizitoriul emis în prezentul dosar sunt identice cu cele cercetate în trecut în mai multe dosare soluționate definitiv. În ceea ce privește derularea evenimentelor din perioada 13-15 iunie 1990, a precizat că au fost cercetate infracțiuni contra păcii și omenirii (conform reglementării anterioare) și s-a stabilit în mod definitiv că faptele nu există.

În concluzie, a susținut că, prin efectuarea urmăririi penale în prezentul dosar și prin trimiterea acestuia în judecată, organele de urmărire penală au încălcat flagrant principiul „*ne bis in idem*”, reglementat atât în legislația națională, cât și în cea internațională.

Sub același aspect, inculpatul Dobrinou Vasile a susținut că, prin rezoluția nr.7335/3341/11/2/2009 din data de 25 august 2009 a Parchetului de pe lângă

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire Penală și Criminalistică, referitor la plângerea sa împotriva Rezoluției nr. 175/P/2008 din 17 iunie 2009, s-a reținut aceeași situație de fapt (descrisă la pagina 3-5 din rezoluție) cu cea descrisă în Ordonanța nr. 3/C3/2015 emisă de Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Astfel, a arătat că faptele care i se impută în dosarul nr. 47/P/2014 sunt identice (reprezintă aceleași fapte, în sensul legislației internaționale, dar și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene) cu cele imputate acestuia în dosarul nr. 175/P/2008, soluționate prin rezoluția nr. 7335/3341/11/2/2009 din data de 25 august 2009, amintită mai sus, încălcând art. 6 din Cod de procedură penală. În continuare, sub același aspect, inculpatul Dobrinoiu Vasile a susținut că, la rândul ei, această rezoluție a fost atacată în instanță de mai multe ori, relevantă Sentința nr. 985 din 8 iunie 2010 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în dosarul nr. 186.1/1/2010, unde acesta a avut calitatea de intimat, hotărârea instanței rămânând definitivă și nereformată până la această dată prin nicio cale extraordinară de atac.

În aceste condiții, inculpatul Dobrinoiu Vasile a susținut că reluarea urmăririi penale și confirmarea acesteia de către judecătorul de drepturi și libertăți încalcă flagrant constatările stabilite printr-o hotărâre definitivă anterioară de o instanță de judecată, fiind contrare prevederilor articolului 4 din Protocolul nr 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, articolului 50 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, dar și hotărârilor jurisprudențiale ale CEDO.

Judecătorul de cameră preliminară, reține, *pe de o parte*, că obligația izvorâtă dintr-o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului este una de rezultat, ceea ce impune o conformare a statelor la efectele deciziei instanței de contencios european al drepturilor omului – România fiind condamnată în cauza Mocanu și alții împotriva României – , iar *pe de altă parte*, Judecătorul de cameră preliminară nu poate proceda, în cadrul considerentelor încheierii de cameră preliminară, la formularea unor concluzii implicite asupra incidenței vreunui dintre cazurile prevăzute de art. 16 alin. (1) din Codul de procedură penală – în cazul de față lit. i – deoarece ar constitui un aspect inadmisibil din perspectiva obiectului camerei preliminare reglementat prin dispozițiile art. 342 din același cod.

8. Extinderea urmăririi penale și punerea în mișcare a acțiunii penale prin aceeași ordonanță.

În opinia inculpatului Drella Matei Nicolae, procurorii au procedat nelegal, dispunând prin aceleași ordonanțe atât extinderea urmăririi penale pentru alte fapte, respectiv, extinderea urmăririi penale pentru alte acte materiale ale

acelorași infracțiuni, cât și punerea în mișcare a acțiunii penale, lipsindu-l pe suspect de dreptul de a da declarații, în calitate de suspect, cu privire la noile fapte, respectiv, noile acte materiale, și de a propune probe în apărare, fiind astfel încălcat dreptul la apărare, în toate componentele sale, astfel cum sunt reglementate de art. 10 din Codul de procedură penală și art. 6 din Convenția Europeană, cu referire în special la dreptul de a fi informat și de a fi ascultat suspectul cu privire la faptele/actele materiale noi.

Judecătorul de cameră preliminară reține, sub acest aspect, că nicio dispoziție a Codului de procedură penală nu interzice ca, prin aceeași ordonanță să se dispună atât extinderea urmăririi penale cu privire la alte fapte sau la alte persoane, cât și extinderea acțiunii penale cu privire la acestea. Mai mult decât atât, după cum s-a dezvoltat în considerentele anterioare, ca urmare a aplicării dispozițiilor art. 280 alin. (2) Cod procedură penală privitoare la efectul extensiv (de iradiere) al nulității, ordonanțele care îl privesc pe acesta au fost sancționate cu nulitatea.

9. Alte mențiuni necesare pentru soluționarea cauzei (privind constituirea de parte civilă, introducerea în cauză a părții responsabile civilmente, stabilirea cheltuielilor judiciare).

Astfel, inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel au susținut că *„Nu au fost respectate dispozițiile art. 20 alin. (2) Cod proc. penală, care obligă -sub sancțiunea prevăzută de alin. (4) din același articol – la indicarea naturii și a întinderii pretențiilor, a motivelor și a probelor pe care acestea se întemeiază. În multe situații au fost introduși în cauză succesorii persoanelor vătămate decedate, fără să fie depuse certificatele de moștenitor și cu încălcarea dispozițiilor art. 24 alin. (1) Cod procedură penală, care prevăd necesitatea exprimării opțiunii continuării exercitării acțiunii civile în termen de cel mult două luni de la data decesului”*.

În opinia acelorași inculpați, *„Discutabilă este și introducerea în cauză, la cererea părților civile, în calitate de persoană responsabilă civilmente a Guvernului României, prin Ministerul Finanțelor Publice, fără a se analiza însă în ce măsură se consideră îndeplinite condițiile legale (art. 86 Cod procedură penală) pentru a se dispune astfel”*.

Sub aceste aspecte de critică, Judecătorul de cameră preliminară reține că, în această fază a procesului penal, nu poate fi analizată legalitatea constituirii de parte civilă din cursul urmăririi penale, câtă vreme aceste aspecte sunt analizate de către instanță înainte de începerea cercetării judecătorești, în caz contrar, în mod indirect, judecătorul de cameră preliminară putând dispune o soluție cu privire la acțiunea civilă, ceea ce nu face obiectul camerei preliminare.

De asemenea, inculpații Iliescu Ion și Florescu Mugurel Cristian au adus critici și cu privire la cheltuielile judiciare pentru faza de urmărire penală, susținând că, prin raportare la dispozițiile art. 274 alin. (2) Cod procedură penală, când sunt mai mulți inculpați, procurorul ar fi trebuit să dispună partea din cheltuielile judiciare datorate de fiecare. Cu toate acestea, inculpații au arătat că „în cuprinsul rechizitoriului (f. 1979), se indică suma globală de 26.428 Lei cu titlu de cheltuieli judiciare avansate de stat ce urmează a fi suportate de către inculpați, însă nu s-a stabilit în mod defalcat ce reprezintă cheltuielile care compun această sumă și nici partea din cheltuieli datorată de fiecare inculpat, stabilită în raport cu contribuția avută la producerea acestora, solidaritatea în acest caz fiind nelegală”.

Sub acest aspect de critică, Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți reține că obligarea la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat aparține instanței de judecată, printr-o reglementare cuprinsă în Titlul III al Părții speciale din Codul de procedură penală (art. 398), prin raportare la culpa procesuală în producerea acestora.

10. Lipsa delegării lucrătorilor de poliție judiciară.

În ceea ce privește invocarea de către inculpați a excepției ce vizează comunicarea de către lucrătorii de poliție judiciară a drepturilor persoanelor vătămate/părților civile, pe lângă faptul că inculpații nu aveau niciun interes propriu circumscris comunicării acestor drepturi, Secția Parchetelor Militare a procedat la comunicarea ordonanțelor de delegare (fila 159, vol.2 dosar cameră preliminară).

11. Depunerea la dosar a unor înscrisuri în altă limbă decât limba română.

Potrivit dispozițiilor art. 7 din Codul de procedură penală din 1969, „În procesul penal procedura judiciară se desfășoară în limba română”, iar potrivit dispozițiilor art. 12 alin. (1) din Codul de procedură penală, „Limba oficială în procesul penal este limba română”.

Sub acest aspect, Judecătorul de cameră preliminară reține că în dosarul de urmărire penală se află foarte multe înscrisuri care nu au fost traduse, exemplificativ reținând filele 43-63 (46-81 dosar format electronic), vol. 9 d.u.p., 20-39, 47-82 (21-41, 49-114 dosar format electronic), vol. 252 d.u.p., 180-183, vol.331 d.u.p. format electronic, 74-117, vol.339 d.u.p. format electronic.

Răspunzând sub acest aspect, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Judiciară, Serviciul Judiciar Penal, prin adresa nr. 3398/732/III-13/2019, a menționat că, prin rechizitoriul din 12.06.2017 nu au fost invocate decât mijloace de probă administrate în limba română, limbă oficială în procesul penal. Singurele înscrisuri aflate la dosar și care nu sunt în limba română sunt reprezentate de articole publicate în presa străină din perioada de după 13 iunie

1990, apreciindu-se că traducerea acestor înscrisuri în limba română nu era necesară, întrucât nu cuprinsul acestor articole constituie o probă, ci faptul apariției lor, fapt care face dovada că evenimentele ce fac obiectul cauzei au avut un ecou internațional, iar impactul negativ al acestor evenimente este dovedit de declarațiile de martor administrate, așa cum este martorul Năstase Adrian, fost ministru de externe.

Judecătorul de cameră preliminară, referitor la mențiunea făcută de Parchet cu privire la articolele din presa străină, nu îmbrățișează acest punct de vedere că vreme aceste articole se afla la dosar, chiar dacă s-a susținut că în cuprinsul rechizitoriului nu au fost invocate decât mijloacele de probă în limba română.

În acest sens, Judecătorul de cameră preliminară reține că Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în răspunsul dat cererilor și excepțiilor inculpaților referitoare la caracterul politic, a făcut trimitere la acestea, după cum, în Capitolul V al rechizitoriului, intitulat „**Consecințele interne și internaționale ale evenimentelor din 13-15 iunie 1990, din București**”, secțiunea „**Pe plan internațional**”, s-a menționat că „*Evenimentele din 13-15 iunie 1990 din București au fost redade de presa străină [...]*” (fila 350 din rechizitoriu).

De asemenea, Judecătorul de cameră preliminară reține că, deși nu au fost menționate în capitolul dedicat mijloacelor de probă, în cuprinsul rechizitoriului se regăsesc multe trimiteri la alte mijloace de probă (declarații) care nu se regăsesc în acest capitol.

Cu toate acestea, Judecătorul de cameră preliminară reține că aceste înscrisuri în altă limbă decât cea română (franceză și engleză) pot fi traduse, astfel că acest aspect ce privește legalitatea administrării probelor, pus în discuție de Judecătorul de cameră preliminară, va fi respins.

12. În privința cererilor și excepțiilor formulate de părțile responsabile civilmente, altele decât Ministerul Afacerilor Interne ale cărei cereri și excepții vor fi circumscrise celor invocate de inculpatul Dumitrescu Emil ce a atras calitatea ministerului de parte responsabilă civilmente, se observă că acestea nu se circumscriu obiectului camerei preliminare – necompetența instanței penale întemeiată pe dispozițiile art. 24 alin. (2) din Codul de procedură penală cu privire la cererea de introducere în cauză a DOOSAN IMGB în calitate de parte responsabilă civilmente, necompetența instanței penale întemeiată pe prevederile art. 20 alin. (2) și (4) din Codul de procedură penală în soluționarea acțiunii civile îndreptate împotriva acestei persoane juridice; necompetența instanței penale în soluționarea acțiunii civile formulate împotriva S.C. DOOSAN IMGB

S.A.; prescripția extinctivă a dreptului la acțiune civilă; lipsa calității de parte responsabilă civilmente a S.C. DOOSAN IMGB S.A., respectiv că inculpatul Peter Petre a avut raporturi de muncă cu unități din cadrul Jandarmeriei Române pentru o perioadă de timp ulterioară evenimentelor din 13-15 iunie 1990.

În concluzie,

- constatând aspectele de neregularitate a rechizitoriului nr. 47/P/2014 din 12 iunie 2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, sub aspectul nelegalității constând în lipsa dispoziției de începere a urmăririi penale pentru faptele pretins comise de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian în perioada 11-12 iunie 1990, sub aspectul nelegalității urmăririi penale efectuate în cauză după redeschiderea urmăririi penale în ceea ce privește comiterea infracțiunii de crime împotriva umanității în varianta normativă a uciderii unor persoane [(art.439 alin. (1) lit. a)], în ceea ce privește descrierea faptelor reținute prin actul de sesizare în sarcina inculpaților, indicarea și analiza mijloacelor de probă,
- la care se adaugă aspectele de nelegalitate a urmăririi penale și, implicit, de nelegalitate a administrării probelor, efectuate în dosarele nr. 74/P/1998 (cu numerotările ulterioare, 44/P/2006, 57/P/2013, 24/P/2014 și 47/P/2014) și 75/P/1998 (devenit nr. 175/P/2008, 22/P/2015 ce a fost reunit la nr. 47/P/2014), prin constatarea nulității următoarelor acte de urmărire penală
 - Rezoluția nr.75/P/1998 din 9 iunie 2005 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de Iliescu Ion;
 - Rezoluția nr.75/P/1998 din data de 12 iunie 2006 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de Măgureanu Virgil;
 - Rezoluția nr.75/P/1998 din data de 28 mai 2007 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale, printre alții, față de Peter Petre, Dobrinou Vasile și Dumitrescu Emil;

- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 16.10.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspecților Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil și extinderea urmăririi penale față de suspecții Florescu Mugurel Cristian, Dumitru Nicolae, Ionescu Cazemir Benedict, Burlec-Plăieș Cornel, Cozma Miron și Drella Matei;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 29.10.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspecții Roman Petre și Voiculescu Gelu Voican,
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 19.10.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectul Sârbu Adrian;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 23.12.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspecții Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, punerea în mișcare a acțiunii penale față de Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 08.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian, extinderea urmăririi penale față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre și punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre;

- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 17.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectul Ghinescu Alexandru;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 26.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul Ghinescu Alexandru,

se va dispune excluderea tuturor probelor administrate în cursul urmăririi penale, iar cauza va fi restituită Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare.

Se va dispune avansarea din fondurile Ministerului Justiției a onorariilor avocaților desemnați din oficiu, după cum urmează:

- câte 5.000 lei pentru fiecare avocat desemnat din oficiu pentru persoanele vătămate/părțile civile/moștenitorii acestora;

- câte 2.500 lei pentru fiecare avocat desemnat din oficiu pentru inculpați.

Cheltuielile judiciare avansate vor rămâne în sarcina statului.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

ÎN NUMELE LEGII

DISPUNE:

I. În baza art.29 alin.4 din Legea nr.47/1992, republicată, privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, admite, în parte, cererea formulată de Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Judiciară și sesizează Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.88¹ alin. (6), art.88² alin. (3), art.88³, art.88⁴, art.88⁵ și art.88⁸ din Legea nr.304/2004, art.II alin. (1) din O.U.G. nr.90/2018 și art.II alin. (11) din O.U.G. nr. 9/2018.

Definitivă.

II. În baza art.29 alin.5 din Legea nr.47/1992, republicată, privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, respinge, ca inadmisibilă, cererea formulată

de Ministerul Public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Judiciară având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.88¹ alin. (1) – (5), art.88² alin. (1), (2), (4) și (5), art.88⁶, art.88⁷, art.88⁸ alin. (1) lit. a), b), c) și e), alin. (2) și art.88⁹ din Legea nr.304/2004.

Cu recurs în termen de 48 de ore de la pronunțare în ceea ce privește soluția de respingere ca inadmisibilă a cererii de sesizare a Curții Constituționale.

III. Admite, în parte, cererile și excepțiile invocate de inculpații Iliescu Ion, Voiculescu Gelu Voican, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Drella Matei Nicolae, partea responsabilă civilmente Ministerul Afacerilor Interne și excepțiile ridicate din oficiu de judecătorul de cameră preliminară.

1. Constată neregularitatea rechizitoriului nr. 47/P/2014 din 12 iunie 2017 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare, sub următoarele aspecte:

- sub aspectul nelegalității constând în lipsa dispoziției de începere a urmăririi penale pentru faptele pretins comise de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian în perioada 11-12 iunie 1990;
- sub aspectul nelegalității urmăririi penale efectuate în cauză după redeschiderea urmăririi penale în ceea ce privește comiterea infracțiunii de crime împotriva umanității în varianta normativă a uciderii unor persoane [(art.439 alin. (1) lit. a)];
- în ceea ce privește descrierea faptelor reținute prin actul de sesizare în sarcina inculpaților, indicarea și analiza mijloacelor de probă.

2. Constată nulitatea următoarelor acte de urmărire penală

- Rezoluția nr.75/P/1998 din 9 iunie 2005 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de Iliescu Ion;
- Rezoluția nr.75/P/1998 din data de 12 iunie 2006 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale față de Măgureanu Virgil;
- Rezoluția nr.75/P/1998 din data de 28 mai 2007 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus începerea urmăririi penale, printre alții, față de Peter Petre, Dobrinou Vasile și Dumitrescu Emil;

- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 16.10.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice a faptelor reținute în sarcina suspecților Iliescu Ion, Măgureanu Virgil, Peter Petre, Dobrinoiu Vasile și Dumitrescu Emil și extinderea urmăririi penale față de suspecții Florescu Mugurel Cristian, Dumitru Nicolae, Ionescu Cazemir Benedict, Burlec-Plăieș Cornel, Cozma Miron și Drella Matei;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 29.10.2015 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspecții Roman Petre și Voiculescu Gelu Voican,
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 19.10.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectul Sârbu Adrian;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 23.12.2016 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspecții Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, punerea în mișcare a acțiunii penale față de Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 08.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus schimbarea încadrării juridice față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil și Florescu Mugurel Cristian, extinderea urmăririi penale față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre și punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpații Iliescu Ion, Roman Petre, Voiculescu Gelu Voican, Dumitru Nicolae, Măgureanu Virgil, Florescu Mugurel Cristian, Dumitrescu Emil, Ionescu Cazemir Benedict, Sârbu Adrian, Cozma Miron, Drella Matei Nicolae, Burlec Plăieș Cornel, Dobrinoiu Vasile și Peter Petre;

- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 17.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus extinderea urmăririi penale față de suspectul Ghinescu Alexandru;
- Ordonanța nr.47/P/2014 din data de 26.05.2017 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare prin care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de inculpatul Ghinescu Alexandru.

Pe cale de consecință, constată nulitatea rechizitoriului întocmit în cauză.

3. Dispune excluderea tuturor probelor administrate în cursul urmăririi penale.

4. Restituie cauza la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare.

5. Respinge celelalte cereri și excepții formulate în cauză.

Dispune avansarea din fondurile Ministerului Justiției a onorariilor avocaților desemnați din oficiu, după cum urmează:

- câte 5.000 lei pentru fiecare avocat desemnat din oficiu pentru persoanele vătămate/părțile civile/moștenitorii acestora;
- câte 2.500 lei pentru fiecare avocat desemnat din oficiu pentru inculpați.

Cheltuielile judiciare avansate rămân în sarcina statului.

Cu drept de contestație în termen de 3 zile de la comunicare.

Pronunțată în Camera de consiliu, azi, 08 mai 2019, ora 09.08.

JUDECĂTOR DE CAMERĂ PRELIMINARĂ,

Constantin Epure

MAGISTRAT ASISTENT,

Valentina Cruceanu

Red. C.E.